
Shrimad VidyaranyasvAmivirachitah Anubhutiprakashah

——
ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யஸ்வாமிவிரசித: அநுபு⁴திப்ரகாஸ:

——
Document Information

Text title : Anubhutiprakashah

File name : anubhUtiprakAshaH.itx

Category : upanishhat, upaniShat, vedAnta

Location : doc_upanishhat

Author : Swami VidyAranya

Proofread by : Rama Sivaraman, Suvarna Sudagoni, Preeti Bhandare

Latest update : February 19, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

February 19, 2026

sanskritdocuments.org

ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யஸ்வாமிவிரசித: அநுபூ⁴திப்ரகாஸ:

ஸ்ரீக³ணேஸாய நம: |

அநுக்ரமணிகா

அத்⁴யாய: . நாம (ஸ்லோகஸங்க²யா)

1. ஐதரேயோபநிஷத்³விவரணே நாம ப்ரத²மோ⁵த்⁴யாய: | (108)
2. தைத்திரீயகவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்³விதீயோ⁵த்⁴யாய: | (150)
3. சா²ந்தோ³க்³யோபநிஷத்³ ஸ்வேதகேதுவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்ரு²தீயோ⁵த்⁴யாய: | (140)
4. சா²ந்தோ³க்³யே ஸநத்குமாரவித்³யாப்ரகாஸோ நாம சதுர்தோ²த்⁴யாய: | (90)
5. சா²ந்தோ³க்³யே ப்ரஜாபதிவித்³யாப்ரகாஸோ⁵நாம பஞ்சமோ⁵த்⁴யாய: | (100)
6. முண்ட³கோபநிஷத்³விவரணே நாம ஷஷ்டோ²த்⁴யாய: | (100)
7. ப்ரஸ்நோபநிஷத்³விவரணம் நாம ஸப்தமோ⁵த்⁴யாய: | (100)
8. கௌஷீதகீஸாகா² விவரணே இந்த்³ரப்ரதர்த்³நஸம்வாதோ³ நாம அஷ்டமோ⁵த்⁴யாய: | (100)
9. கௌஷீதகீஸாகோ²பநிஷத்³விவரணே நாம நவமோ⁵த்⁴யாய: | (75)
10. மைத்ராயணீயஸாகா²விவரணே நாம த்³ஸமோ⁵த்⁴யாய: | (150)
11. கட²வல்லீவிவரணே நாம ஏகாத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (120)
12. ஸ்வேதாஸ்வதரவிவரணே நாம த்³வாத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (120)
13. ப்³ரு²ஹதா³ரண்யகே காண்வவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்ரயோத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (302)
14. அஜாதஸத்ருவித்³யாப்ரகாஸோ நாம சதுர்த்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (120)
15. ப்³ரு²ஹதா³ரண்யோபநிஷத்³ மைத்ரேயீவித்³யாப்ரகாஸோ நாம பஞ்சத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (103)
16. ப்³ரு²ஹதா³ரண்யகே மது⁴வித்³யாப்ரகாஸோ நாம ஷோட்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (50)
17. ஆஸ்வலாயநாதி³முநிபோ³தா⁴க்²யோ நாம ஸப்தத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (310)
18. ஜநகவித்³யாப்ரகாஸோ நாமாஷ்டாத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: | (324)
19. தலவகாரவித்³யாப்ரகாஸோ நாமைகோநவிம்ஸோ⁵த்⁴யாய: | (100)

20. தே³வவித்³யாக்²யோ ந்ரு³ஸிம்ஹதாபிநீவிவரணே நாம விம்ஸோ⁵த்⁴யாய: | (156)
(குலஸங்க்²யா 2818)

|| அத² ஸ்ரீவித்³யாரண்யவிரசித உபநிஷத்தாத்பர்யருபோ⁵நுபூ⁴திப்ரகாஸ: ப்ராரப்⁴யதே
||

|| ஹரி: ஓ ||

1. ஐதரேயோபநிஷத்³விவரணே நாம ப்ரத²மோ⁵த்⁴யாய: |

ஐதரேயேண ஸம்ப்ரோக்தா த்³விதீயாரண்யகாந்தகா³ |

ப்³ரஹ்மவித்³யா ஸுவிஸ்பஷ்டம் பா³லபோ³தா⁴ய தந்யதே || 1.1 ||

ஆத்மைவ ஸ்ரு³ஷ்டே: ப்ராகா³ஸீந்நாமருபவிவர்ஜித: |

ஸோ⁵ப்யேக ஏவ நான்யோ⁵ஸ்தி ஜட³ம் சாந்யந்ந வித்³யதே || 1.2 ||

மாயாம் து ப்ரக்ரு³தில் வித்³யாந்மாயிநம் மஹேஸ்வரம் |

இதி ஸ்ரு³த்யந்தரே ப்ரோக்தா மாயா நாஸ்த்யத்ர தத்த்வத: || 1.3 ||

நிஸ்தத்த்வம் வ்யவஹாரார்ஹமந்ரு³தம் பா³லயக்ஷவத் |

பா³லோ யக்ஷம் ப்ரகல்ப்யாஸ்மாத்³பி³பே⁴தி வ்யாக்⁴ரதோ யதா² || 1.4 ||

வஸ்துதத்த்வம் ஜட³ம் கிஞ்சிந்நாந்யத³ஸ்த்யாத்மவஸ்துந: |

அத்³வ்யாநந்த³ருபாத்மா ததா³ ஸுப்தாவிவ ஸ்தி²த: || 1.5 ||

நிஸ்தத்வாபி ஜக³த்³பா⁴ந்தில் மாயா நித்³ரேவ கல்பயேத் |

நிர்விகாரோ⁵ப்யஸாவாத்மா மாயா வ்ரு³த்த்யா வ்யசாரயத் || 1.6 ||

ஸ விசார்யாகி²லாந் லோகாந் ஸ்ரு³ஷ்ட்வா பாலகஸ்ரு³ஷ்டயே |

க்ரு³த்வா விராட்தநும் சி²த்³ரேஷ்வத² தத்³தே³வதா வ்யதா⁴த் || 1.7 ||

ஸமுத்³ரதுல்யே தே³ஹே⁵ஸ்மிந்தே³வதா: பதிதாஸ்ததா² |

தம் தே³ஹம் க்ஷு³த்பிபாஸாப்⁴யாம் யோஜயாமாஸ ஸ ப்ரபு: || 1.8 ||

அந்நபோ⁴கா³யாத்மதே³ஹாந்க்³வாஸ்பபுருஷாதிகாந் |

ஸ்ரு³ஷ்ட்வா ப்ராவேஸயத்தத்ர தே³வதாஸ்தா யதா²யத²ம் || 1.9 ||

ஈஸோ⁵ஸாதா⁴ரணம் ஸ்தா²நமபர்யந் க்ஷு³த்பிபாஸயோ: |

ப்ராவேஸயத்³தே³வதாஸு தத்³போ⁴கா³த்தே ச த்ரு³ப்யத: || 1.10 ||

அந்நே ஸ்ரு³ஷ்டே போ⁴க்த்ரு³வர்கோ³ ஹ்யஜிக்⁴ரு³க்ஷத்ததி³ந்³ரியை: |

தத்ர வாகா³த்யோ³ஸக்தாஸ்தத³பாநோ க்³ரு³ஹீதவாந் || 1.11 ||

ஜீவாபா⁴வே வ்ரு²தா² ஸர்வமித்யாலோச்ய பரேஸ்வர: |

ஸிரோமத்⁴யம் விதா³ர்யாத்ர ப்ராவிஸஜ்ஜீவருபத: || 1.12 ||

ப்ராணநாம் தா⁴ரக: கர்தா சேதநோ ஜீவ உச்யதே |

ஆநகா²க்³ரமஹங்காரர்ஸ்சித்³வ்யாப்தஸ்³சேதநோ³ஸ⁴வத் || 1.13 ||

அந்த:கரணபா⁴கௌ³ த்³வாவஹங்காரோ மநஸ்ததா² |

வ்ரு²க்ஷஸ்ய மூலமக்³ரம் ச யதா²பா⁴கௌ³ ததே²க்ஷயதாம் || 1.14 ||

சித்³பி³ம்³ப்ரதிபி³ம்³பா³ப்யாம் யுக்தோ³ஹங்கார ஏவ து |

சேதநாப்ரணன்ப⁴ரு³த்தஸ்ய ஹ்ரு³ந்நிஷ்ட²ம் கரணம் மந: || 1.15 ||

தஸ்ய ஹ்ரு³த்தகண்ட²நேத்ரேஷு ப்ரசாரவஸ்தோ³ஸ⁴வத் |

ஸுப்தி: ஸ்வப்நோ ஜாக³ர்ஸ்ச ஸோ³ஸ்யம் ஸம்ஸார ஈதி: || 1.16 ||

ஸ்வப்ந: ஸ்வகால ஏவாஸ்தி நாந்யதா³ ஸுப்திஜாக³ரௌ |

ததே²வேதி ஸ்வப்நஸாம்யாத்ரய: ஸ்வப்நா உதீ³ரிதா: || 1.17 ||

அத்யாரோபோ மாயிகோ³ஸ்யமுத்தோ³ஸாவபோஹ்யதே |

அத்யாரோபாவாதா³ப்யாம் நிஷ்ப்ரபஞ்சம் ப்ரபஞ்ச்யதே || 1.18 ||

ஸ ஸம்ஸாரீஸ்வரோ ஜாத ஈஸ்வராநுக்³ரஹாத்புந: |

ப்ரு³தி²வ்யாதீ³நி பூ⁴தாநி யதா²ஸாஸ்த்ரம் வ்யசாரயத் || 1.19 ||

பரமாத்த்மந உத்பந்நம் ஜக³தா³த்மைவ நேதரத் |

ம்ரு³தோ³ ஜாதோ க⁴டோ யத்³வந்ம்ரு³த்³வஸ்த்வேவ ததே²க்ஷயதாம் || 1.20 ||

க⁴ட: ஸராவ இத்யாதி³ விகாராணம் ம்ரு³த்³ப்ரு³த்²க் |

தத்த்வம் நாஸ்தி ப்ரதீ³தே து நாமருபே ப்ரகல்பிதே || 1.21 ||

ப்ரதிபி³ம்³ப்⁴ரமோ நீராத்த³யுபாதி⁴வஸ்தோ யதா² |

ஸந்நிவேஸோபாதி⁴தோ³ஸ்யம் ததா² கும்பா⁴தி³விப்⁴ரம: || 1.22 ||

ப்⁴ராந்தி: ஸோபாதி⁴கோபாதி⁴நிவ்ரு³த்த்யைவ நிவர்ததே |

ந போ³தா⁴த்தேந பா⁴ஸந்தே ஜாந்தோ³ஸி க⁴டாத³ய: || 1.23 ||

ப்ரு³த்²க்³த்³ர்வ்யஸ்வருப: ஸந் ஸமவேதோ க⁴டோ ம்ரு³தி³ |

இத்யாஹுஸ்தார்³கிகாஸ்தத்து ந த்³வைகு³ண்யப்ரஸங்க³த: || 1.24 ||

ம்ரு³த்³பா⁴பா⁴ராத்³க⁴டபா⁴ராச்ச கு³ருத்வம் த்³விசு³ணம் ப⁴வேத் |
ததா²லங்காரகர்தா ஸ்யாத்க்ரு³தீ ஹேமாதி³வ்ரு³த்³தி⁴த: || 1.25 ||

ந ஸந்நிவேஸமாத்ரேண ப்ரு³த்²க்³த்³ரவ்யத்வஸம்ப⁴வ: |
ஸயநோத்தா²நக³மநை: ந புத்ரே ப்³ஹு³புத்ரதா || 1.26 ||

தஸ்மாத்தகார்யம் ந வஸ்து ஸ்யாத்காரணவ்யதிரேகத: |
கிந்து காரண ஏவைதத்³ந்ரு³த்³ம் பா⁴ஸதே ம்ரு³ஷா || 1.27 ||

அர்த்²க்ரியாந்ரு³தே⁵ப்யஸ்தி ஸ்தா²ணௌ சோரப⁴யேக்ஷணாத் |
ததோ⁵ந்ரு³தா க⁴டா³த்யா: ஸ்யுர்பா⁴ந்து குர்வந்து வா க்ரியாம் || 1.28 ||

ஸந்நிவேஸோபாதி⁴ஹாநே க³ச்ச²த்யேவ க⁴டாதி³தீ: ⁴ |
விவேகிநாம் து வஸ்துத்வம் க⁴டாதி³நாம் நிவர்ததே || 1.29 ||

க⁴ட: ஸராவ இத்யேவம் வாசைவாரப⁴யதே வ்ரு³தா² |
ம்ரு³த்திகேத்யேவ ஸத்யம் ஸ்யாந்ந து ஸத்யம் க⁴டாதி³கம் || 1.30 ||

ஏவமாத்மந உத்பந்நம் ப்ரு³தி²வ்யாத்³யபி நாத்மந: |
ப்ரு³த்²க்³வஸ்த்வஸ்தி கிந்த்வாத்மந்யாரோபாத்த்³பிரதிபா⁴ஸதே || 1.31 ||

ஸத்³வஸ்து ஹ்யாத்மநஸ்தத்த்வம் தஸ்மிந்பூ⁴ம்யாதி³கஸ்பநாத் |
ப்ரு³தி²வ்யாதீ³நி ஸந்தீதி பா⁴ஸந்தே தத்ததி³ந்த்³ரியை: || 1.32 ||

இந்த்³ரியோபாதி⁴கா ப்⁴ராந்திரக்ஷரோதா⁴ந்ந பா⁴ஸதே |
இத்யேதத்³விஸதீ³கர்தும் யோகோ³ வேதே³ஷு வர்ண்யதே || 1.33 ||

ஸதா³த்மந: ப்ரு³த்²க்³பூ⁴த்மஸத்³பூ⁴ம்யாதி³தேந தத் |
பா⁴த்வகைக்ஷ: கார்யக்ரு³த்³வா⁵ஸ்து மித்²யைவ ஸ்யாத்³த⁴டாதி³வத் || 1.34 ||

ஈத்³ரு³க்³விவேகத்³ரு³ஷ்ட்யேத³ம் ஜக³தா³த்மைவ நேதரத் |
ஏவம் ஸத்யாத்மநோ⁵ந்யத்த்கிம் வஸ்துதோ⁵ஸ்தீதி ஸங்க்யதே || 1.35 ||

அத்³வ்யாநந்த்³ருபாத்மா ஸ்ரு³ஷ்டே: பூர்வமபூ⁴த்³யதா² |
ததை²வாத்³யாபி ஸம்பந்நோ பு³த்³த⁴யா ஸம்யக்³விவேசித: || 1.36 ||

இத்த²ம் ஸர்வாத்மகம் ப்³ரஹ்ம விவிச்ய புநரப்யஸௌ |
ஏதமேவ ஸ்வமாத்மாநம் ப்³ரஹ்மத்வேந வ்யலோகயத் || 1.37 ||

அஹங்காரஸ்ச சிச்சா²யா மித்²யா பூ⁴ம்யாதி³வத்தத: |
சிதா³த்மகோ⁵வஸிஷ்டோ⁵ஸம் ஜீவோ ப்³ரஹ்மைவ நேதர: || 1.38 ||

யதா²ஸாஸ்த்ரம் விவிச்யேத்த²ம் ப்ரத்யக்³த்³ரு³ஷ்ட்யா சிதா³த்மந: |
ஸாக்ஷாச்சகார ப்³ரஹ்மத்வம் ஜீவ: ஸாந்த்யாதி³ஸம்யுத: || 1.39 ||

இத³மித்யபரோக்ஷண த³த்³ர்ஸேதி விவக்ஷயா |
இத³ந்³ந்³ரநாமாயு⁴ஜ்ஜ்ஞாநீ வையாகரணத்³ரு³ஷ்டித: || 1.40 ||

தமிந்³ர இத்யாஹுரந்யே நாம்ந: பாரோக்ஷயஸித்³த⁴யே |
பூஜ்யஸ்ய தே³வபித்ராதே:³ பரோக்ஷம் நாம ஹி ப்ரியம் || 1.41 ||

பரமேஸ்வரரூபத்வாத³ப்³ந்³ரத்வமிஹோசிதம் |
ஸமாப்தா ப்³ரஹ்மவித்³யேயமுத்தமஸ்யாதி⁴காரிண: || 1.42 ||

விரக்தஸ்யோக்தபோ³த:⁴ ஸ்யாத்³வைராக்³யம் தோ³ஷத³ர்ஸநாத |
ஜந்மைவ ப்ரத²மோ தோ³ஷஸ்தத்³ப்³ப⁴த்ஸா நிரூப்யதே || 1.43 ||

ஸ்வர்கா³த்³வா நரகாத்³வாயம் வ்ரு³ஷ்டித்³வாராந்நஸம்ஸ்தி²த: |
ப்ரவிஸ்ய பிதரம் தத்ர க³ர்போ⁴ ப⁴வதி ரேதஸி || 1.44 ||

தத்³ரேத: பித்ரு³தே³ஹஸ்த²ம் ஸர்வாங்கே³ப்⁴ய: ஸமுத்தி²தம் |
பிது: ஸ்வதே³ஹோ க³ர்பா⁴க்²யதே³ஹஸ்சேதி வபு³த்³வயம் || 1.45 ||

ஸ்த்ரியாம் ஸிஞ்சதி தத்³ரேதஸ்தத்புத்ரோத்பாத³நம் பிது: |
புத்ரரூபேண தஜ்ஜநம் பிதுராத்³யம் ஸ்வயம் க்ரு³தம் || 1.46 ||

யோஷித்³யோநிம் ப்ரவிஸ்யாயம் யோஷித்³க³ர்போ⁴ ஸ்பு²ப⁴வேத் |
யோஷித்³வீர்யேண புஷ்டோ⁵ஸௌ தத்³தே³ஹேநைகதாம் வ்ரஜேத் || 1.47 ||

அந்யதை²நாம் ஸ்த்ரியம் ஹந்யாத்³கு³ல்மவ்யாதி⁴வதா³ந்நர: |
ஸ்வாங்க³வந்ந ஹிநஸ்த்யேநாம் க³ர்பா⁴ம் ரக்ஷதி ஸா தத: || 1.48 ||

க³ர்பா⁴ரூபம் ப⁴ர்த்ரு³தே³ஹம் யத: ஸா பாலயத்யத: |
ஸாபி ப⁴ர்த்ரா பாலநீயா ததி³ஷ்டாந்நாதி³வஸ்துபி:⁴ || 1.49 ||

க³ர்போ⁴ விண்மூத்ரயோ: ஸ்தி²த்வா த³ஸமே மாஸி ஜாயதே |
பிதா ஸ்வாத்மதி⁴யா புத்ரம் ஸம்ஸ்கரோதி யதா²விதி⁴ || 1.50 ||

பிதுர்த்³விதீயம் தஜ்ஜநம் புத்ரரூபேண ஸம்ஸ்தி²தம் |
ஸ்வோத்³ராத்த³தா³ரஜ²ராதி³பி ஜந்மத்³வயம் க்ரமாத் || 1.51 ||

பதிர்ஜாயாம் விஸ்த்யாதெள³ க³ர்போ⁴ பூ⁴த்வா ஸ்வமாதரம் |

ஜாயைவ மாதா ஸம்பந்நேத்யஹோ ஸம்ஸாரகஷ்டதா || 1.52 ||

லௌகிகம் வைதி³கம் ஸர்வம் புத்ரே⁵வஸ்தா²ப்ய தத்பிதா |
ம்ரு³தோ தே³ஹாந்தரே பித்ரோரந்யயோர்விஸ்தி ஸ்வயம் || 1.53 ||

புத்ரரூபேண யஜந்மத்³வயம் பூர்வமுதீ³ரிதம் |
தத³பேக்ஷம் த்ரு³தீயம் தஜ்ஜநம் ஸ்யாத்³தே³தா⁴ரிண: || 1.54 ||

ஸ்வோதீ³ரம் தா³ரஜ²ரம் ததா² பித்ரந்தரோதீ³ரம் |
த்ரய ஆவஸ்தா² இத்த²ம் ஜந்தோ: ஸர்வஸ்ய ஜந்மநே || 1.55 ||

ஜந்மாநி யோநிலக்ஷாணம் ஜந்துஸ்சதுரஸீ³திஷு |
உத்தமாத⁴மருபாணி ப்ராப்நோத்யேவம் புந: புந: || 1.56 ||

து³ஷ்டத்வம் ஜந்மந: ப்ரோக்தம் ஸ்பஷ்டம் ரோகா³தி³ து³ஷ்டதா |
விரக்தோ பு³த்³த⁴தத்தவஸ்து முச்யதே வாமதே³வவத் || 1.57 ||

பூர்வஜந்மநி போ³தே⁴ந ஸ்வமுக்திம் சாப்³ரவீத்³ரு³சா |
க³ர்ப⁴ஸ்தோ² வாமதே³வோ⁵யம் ப்ரதிப³ந்த⁴விவ்ரஜித: || 1.58 ||

ஜந்மந்யதீ³தே வேதா³ந்தம் ஸ்ருத்வாப்யேஷ ந பு³த்³த⁴வாந் |
ப³லிநா ப்ரதிப³த்³த⁴வாத்கர்மண ஜந்மஹேதுநா || 1.59 ||

க³ர்பே⁴ ப்ரவிஸ்ய தத்கர்ம விநஷ்டம் ப்ரதிப³ந்த⁴கம் |
நவமே மாஸி ஸம்ஸம்ரு³த்ய ஸ்ரவணம் ப்ரதிப³த்³த⁴வாந் || 1.60 ||

வித்³வாந் பூ⁴த்வா ஸமுத்பந்நோ ஜீவந்முக்தோ⁵ப⁴வத்ததா³ |
ஸரீரமாத்மநோ பி⁴ந்நம் மித்²யைவேத்யவக³ச்²தி || 1.61 ||

இயந்தம் காலமேதஸ்மிந் ப்ராந்த்யா தே³ஹே நிமக்³நவாந் |
போ³தே⁴ந தே³ஹாது³த்கர்மயோத்க்ரு³ஷ்டோ⁵பூ⁴ஜ்ஜீவதாம் த்யஜந் || 1.62 ||

ஜீவத்வே⁵பக³தே தஸ்ய ஸிஷ்யதே பரமாத்மதா |
ஸ ஏவ ஸ்வர்க³துல்யோ⁵பூ⁴தி³ந்த³ரியாவிஷயத்வத: || 1.63 ||

பரோக்ஷோ⁵பி விமுடா⁴நாம் வித்³வத்³பி⁴ரவலோக்யதே |
ஸர்வே⁵பி விஷயாநந்தா: ப்ராப்தா த்³ரு³ஷ்டே நிஜாத்மநி || 1.64 ||

ஆத்மாநந்த³ஸமுத்³ரஸ்ய விப்லுக்ஷோ விஷயோத்தி²தா: |
ஆத்மந்யந்த்ர்ப⁴வந்த்யந்தே ஸமுத்³ரே பி³ந்த³வோ யதா² || 1.65 ||

ஆத்மந்யாநந்த³மஜ்ஞாத்வா விஷயே ஸுக²விப்⁴ரமாத் |

போ⁴க்துமிச்²தி தல்லாபா⁴த்³தீ⁴ராத்தமந்யுபஸாம்யதி || 1.66 ||

ஆத்மாநந்த³ம் சூண்ம் பு⁴க்த்வா புநர்ப்⁴ராந்த்யா ப³ஹிர்வ்ரஜேத் |

விவேகிதீ⁴ர்நிஜாநந்த³ம் பு⁴ங்க்தே தத்ஸ்தை²வ ஸர்வதா³ || 1.67 ||

விஷயே து:³க²ஜாதம் யத்தத்³வீக்ஷயாபக்ஷபாதத: |

ஸக்யோ போ³த்³து⁴ம் நிஜாநந்தோ³ பு³த்⁴யந்தே ஹி விவேகிந: || 1.68 ||

வாமதே³வோ⁵கி²லாநந்தா³நாப்யாத்மந்யம்ரு³தோ⁵ப⁴வத் |

தே³ஹுப்ராணவியோகா³க்யா ம்ரு³திஸ்சித்³வஸ்துநோ ந ஹி || 1.69 ||

இத்த²ம் ஸம்ஸாரது³ஷ்டத்வம் புருஷார்த²ம் ச போ³த⁴த: |

ஸ்ருத்வா விரக்தா போ³தா⁴ர்த²ம் மீமாம்ஸந்தே முமுக்ஷவ: || 1.70 ||

அஹம் பஸ்யாம்யஹம் வச்மீத்யாத்மாநம் ஸர்வதா³ வயம் |

உபாஸ்மஹே யோகி³வந்த³யம் கோ⁵ஸௌ மூர்த்⁴நி ப்ரவிஷ்டவாந் || 1.71 ||

மாயாவீ ஸூ³த்⁴சித்³வாத்மா கதர: ஸ்ரு³ஷ்டித: புரா |

பு³பு⁴த்ஸந்தே த்³வயோஸ்தத்த்வம் ஜீவாத்மபரமாத்மநோ: || 1.72 ||

ஜீவஸ்ய சேதநத்வேந சைதந்யம் சிந்த்யதாமித்³ம் |

சக்ஷுராதி³விரிஷ்டம் தச்²த்³த⁴ம் வா தத்த்வமஸ்ய கிம் || 1.73 ||

சக்ஷு:ஸ்ரோத்ரே க்⁴ராணஜிஹ்வே த்வக்ஷ தீ⁴ந்த³ரியபஞ்சகம் |

ரூபஸப்³தௌ³ க³ந்த⁴ரஸௌ ஸ்பர்ஸஸ்சவிஷயா: க்ரமாத் || 1.74 ||

வாக்பாணிபாத³பாயுபஸ்தா:² கர்மேந்த³ரியபஞ்சகம் |

பா⁴ஷ்ணுதா³நக³மநவிஸர்கா³நந்த³கா: க்ரியா: || 1.75 ||

கோ³லகாநி த்³ஸைதேஷாமக்ஷயாதீ³நி ஸ்பு²டாநி ஹி |

ஜ்ஞாநக்ரியாஸக்திரூபமிந்த³ரியம் கோ³லகஸ்தி²தம் || 1.76 ||

ப்ராணோ⁵பாநஸ்ஸமாநஸ்சோதா³நவ்யாநௌ ச வாயவ: |

ஹ்ரு³த்³கு³தே³ நாபி⁴கண்டௌ² ச தே³ஹுஸ்சைஷு வஸந்தி தே || 1.77 ||

ஸ்வாஸாதோ⁴க³திவ்ரு³த்தீ த்³வே வபுஷ்யந்நஸமீக்ரு³தி: |

உத்³கா³ராதி³ர்தே³ஹு³ப³லம் பஞ்ச வாயுக்ரியா இமா: || 1.78 ||

அஹங்கர்தா வபுர்வ்யாப்ய ஜட³ம் சேதநதாம் நயேத் |

மநோ⁵ந்தர்ஹ்ரு³த்³யவஸ்தா²ய வ்ரு³த்தீ: காமாதி³கா: ஸ்ரு³ஜேத் || 1.79 ||

ஜ்ஞாநேந்த்³ரியாணி பஞ்சாத்ர ததா² கர்மேந்த்³ரியாண்யபி |

வாயவ: பஞ்ச கர்தா ச மந: ஸப்தத³ஸம் ஸ்ம்ரு³தம் || 1.80 ||

ஸோ⁵யம் ஸப்தத³ஸஸ்தோமோ விங்க³தே³ஹ: ஸ்வயோநிஷு |

ஸர்வாஸு ஸம்ஸரத்யஸ்ய விநாஸோ மோக்ஷ உச்சயதே || 1.81 ||

அஜ்ஞாநகல்பிதோ தே³ஹஸ்தத்த்வஜ்ஞாநேந நஸ்யதி |

ஜ்ஞாநோத்பத்திர்விசாரேண தஸ்மாதா³த்மா விசார்யதே || 1.82 ||

யேந பஸ்யத்யஸாவாத்மா ய: பஸ்யதி ஸ வா ப⁴வேத் |

த்³ரஷ்டா பஸ்யதி போ³தே⁴ந சாக்ஷுஷேண தயோஸ்து க: || 1.83 ||

ஸ்ரு³ணேதி யேந ய: ஸ்ரோதா தயோரித்யாதி³ யோஜ்யதாம் |

சைதந்யமஸ்தி கரணே கர்தரீத்யத்ர சிந்த்யதே || 1.84 ||

ப³ஹூநி கரணந்யேஷு போ³தா⁴ த்³ருஷ்ட்யாதி³நாமகா: |

ப³ஹவ: கர்த்ரு³பா³ஹுஸ்யமபி த்³ரஷ்ட்ராதி³பே⁴த³த: || 1.85 ||

கரணநாம் ச கர்த்ரு³ணம் பே⁴த:³ ஸ்யாச்சக்ஷுராதி³கே |

பா³ஹ்யே யதா² ததை²வாந்த: ஸரீரே⁵ப்யவக³ம்யதாம் || 1.86 ||

கர்த்ருபாதி⁴ரஹங்காரோ வாச்ச்யோ ஹ்ரு³த³யஸப³த³த: |

கரணம் ஸ்யாந்மநஸ்தஸ்ய ஸம்ஜ்ஞாநாத்³யாஸ்து வ்ரு³த்தய: || 1.87 ||

தத்ர ஸர்வத்ர சைதந்யம் லக்ஷயதே ஹி ப்ரு³த²க் ப்ரு³த²க் |

ஏவம் ஸதி ப³ஹுஷ்வேஷு க: ஸ்யாதா³த்மேதி ஸம்ஸய: || 1.88 ||

ப்ரஜ்ஞாநமேகம் ஸர்வேஷு யத்ஸ ஆத்மேதி நிர்ணய: |

ப்ரக்ரு³ஷ்டம் நிருபாதி⁴த்வாத்சைதந்யம் யத்த³க்ஷயதாம் || 1.89 ||

அஹங்காரோ மநோபா³ஹ்யம் கரணம் சாப்யுபாத⁴ய: |

தேஷு ஸர்வேஷு சிச்சா²யா ஸங்க்ராந்தா சேதநாஸ்தத: || 1.90 ||

ந முக்²யம் தேஷு சைதந்யமாத்மவஸ்யாப்யமுக்²யதா |

ஸுஷுப்தௌ தாநி லுப்யந்தே ந த்வாத்மா தத்ர லுப்யதே || 1.91 ||

ப்ரஜ்ஞாநம் நிருபாதி⁴த்வாத்நித்யம் தல்லோபபா⁴ஸகம் |

ப்ரஜ்ஞாநஸ்யாத்மதா தஸ்மாந்முக்²யா நாந்யஸ்ய கஸ்யசித் || 1.92 ||

த்³ரஷ்ட்ராதி³யா அபி த்³ருஷ்ட்யாதி³யா: ஸப³தா³ முக்²யாத்மவஸ்துந: |

நாமாந்யுபாதி⁴மாலம்ப்ய தஸ்மாதா³த்மோபலக்ஷகா: || 1.93 ||

யதே²கஸ்யைவ ஸம்ப³ந்த⁴விஸேஷோபாதி⁴நாகி²லா: |

புத்ர⁴ராத்திராத³ய: ஸப்³தா³ நாமத்வேநோபலக்ஷகா: || 1.94 ||

உபலக்ஷயம் து ஹஸ்தாதி³ யுக்தமேகம் வபுஸ்ததா² |

சேதநை: கர்த்ரு³கரணை: ப்ரஜ்ஞாநமுபலக்ஷயதே || 1.95 ||

ப்ரஜ்ஞாநம் கர்த்ரு³தே³ஹாதி³ஸாக்ஷிபூ⁴தம் யத³ஸ்தி தத் |

ஜீவஸ்ய வாஸ்தவம் ரூபமித்யேவம் நிர்ணயோ ப⁴வேத் || 1.96 ||

ப்ரஜ்ஞாநம் ஸ்வஸரீரே⁵ஸ்தி ததா² தே³ஹாந்தரேஷ்வபி |

ப்³ரஹ்மாதி³ஸ்தா²வராந்தேஷு தஸ்ய ஸ்யாத்பரமாத்மதா || 1.97 ||

ப்ரஜ்ஞாநஸ்யாஸ்ய ஜீவத்வம் ப்ராணதா⁴ரணதோ யதா² |

ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்ட்யாதி³ஹேதுத்வாத்³ப்³ரஹ்மத்வம் ச ததே²ஷ்யதாம் || 1.98 ||

ஸ்தா²வரம் ஜங்க³மம் ஸர்வம் ஜக³தி³த்யபி⁴தீ⁴யதே |

தஸ்ய ப்ரஜ்ஞைவ நேத்ரம் ஸ்யாத்ஸ்ரு³ஷ்ட்யாதி³நயநாத³ஸௌ || 1.99 ||

ப்ரஜ்ஞாநம் ஸூ³த⁴சி³ரூபமாஸீ³யத்ஸ்ரு³ஷ்டித: புரா |

தஸ்மிந் ப்ரதிஷ்டி²தம் ஸர்வம் மாயயோத்பாதி³தத்த்வத: || 1.100 ||

உத்பத்திஸ்தி²திகாலே⁵ஸௌ லோக: ப்ரஜ்ஞாநநேத்ரக: |

நேத்ரத்வம் வ்யவஹாரஸ்ய ஸூகா²தே³ர்நயநாத்³ப⁴வேத் || 1.101 ||

லயே ப்ரஜ்ஞா ப்ரதிஷ்டா² ஸ்யாதத்த்ர ஸர்வஸ்ய ஸம்ஹ்ரு³தே: |

ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தி²திலயா இத்த²ம் ஸ்ருதா: ப்ரஜ்ஞாநஹேதுகா: || 1.102 ||

ஸ்வப்நஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தி²திலயா ஜீவசைதந்யஸாக்ஷிகா: |

நிர்ஜீவஸ்தம்ப⁴கு³யாதௌ³ ஸ்வப்நஸ்ரு³ஷ்ட்யாத³யோ ந ஹி || 1.103 ||

ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தி²திலயா ப்³ரஹ்மசைதந்யஸாக்ஷிகா: |

ப்³ரஹ்மசைதந்யரஹிதே வந்த⁴யாபுத்ரே ந ஸந்தி தே || 1.104 ||

ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்ட்யாத³யதி⁴ஷ்டா²நம் ஸூ³த⁴சைதந்யமத்³வயம் |

பரமாத்மஸ்வரூபம் ஸ்யாதி³தி தஸ்யாத்ர நிர்ணய: || 1.105 ||

யத்ப்ரஜ்ஞாநம் ஸ்வாத்மரூபம் தத்³ப்³ரஹ்மேதி விபி³த்யதாம் |

ப்ரஜ்ஞாநம் ப்³ரஹ்ம விஜ்ஞாய திஷ்டே²த்ப்ரஜ்ஞாத்மநா ஸதா³ || 1.106 ||

ஜீவந்நேவ ஸ்தி²தப்ரஜ்ஞோ முக்த: ஸ்யாத்³வாமதே³வவத் |

ம்ரியதாம் யத்ர தத்ராஸ்ய வபு: ஸோ⁵யம் ந ஜாயதே || 1.107 ||

ஐதரேயப்³ரஹ்மவித்³யாம் வ்யாக்²யாதாம் ஸங்க்³ரஹாதி³மாம் |

ஸுஸ்தி²ராமநுக்³ரு³ஹ்நாது வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 1.108 ||

இதி பூமீமத்³வித்³யாரண்யமுநிக்ரு²தே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

ஐதரேயோபநிஷத்³விவரணம் நாம ப்ரத²மோ⁵த்யாய: || 1 ||

2. தைத்திரீயகவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்³விதீயோ⁵த்யாய: |

ப்³ரஹ்மவல்ல்யாம் ப்³ரஹ்மவித்³யாம் தித்திரி: ப்ராஹ யாமிமாம் |

வக்ஷயே ஸுகா²வபோ³தா⁴ய க்ரீ³ந்த்வத்ர முமுகூவ: || 2.1 ||

த³ர்ஸாதி³பித்ரு²மேதா⁴ந்தை: கர்மபி⁴ர்ப்³ஹுஜந்மஸு |

அநுஷ்டி²தைர்விவிதி³ஷா ஜாயதேம்⁵திமஜந்மநி || 2.2 ||

ததோ யோக³ம் ஸமப்⁴யஸ்ய ஸம்ஹிதோபாஸநாதி³பி:⁴ |

ஏகாக்³ரே ஸாதி⁴தே⁵தா²ஸ்ய வித்³யாம் ஸூத்ரயதி ஸ்ருதி: || 2.3 ||

ஸூத்ராத்பூர்வம் ஸாந்திமநத்ரோ ஜபாயாத்ரோபவர்ணித: |

ஜபேந விக்⁴நா த்³வேஷாத்³யா: ஸம்யந்தி மநஸி ஸ்தி²தா: || 2.4 ||

ப்³ரஹ்மவித்³பரமேதீதி ஸூத்ரம் ஸர்வார்த²ஸூசநாத் |

ஜ்ஞேயம் ஜ்ஞாநம் ப²லம் சேதி ஸர்வே⁵ர்தா:² ஸூசிதா இஹ || 2.5 ||

ஜ்ஞேயம் ப்³ரஹ்ம ததீ³யா தீ⁴ர்ஜ்ஞாநம் ஸ்யாத்³ப்³ரஹ்மதா ப²லம் |

ஸூத்ரவ்யாக்²யாந்ருபாயாம்ரு²ச்²யேதத்³விஸதீ³க்ரு²தம் || 2.6 ||

ஜ்ஞாதவ்யம் ப்³ரஹ்ம யத்தத்கிமிதி சேத்தஸ்ய லக்ஷணம் |

ஸத்யம் ஜ்ஞாநமநந்தம் யத்தத³ப்³ரஹ்மேத்யவக³ம்யதாம் || 2.7 ||

ஆகாஸாதி³ ஜக³த்ஸர்வமந்ரு²தம் மாயிகத்வத: |

நாந்ரு²தம் ப்³ரஹ்ம தேநைதத்ஸத்யமித்யபி⁴தீ⁴யதே || 2.8 ||

ஜக³ஜ்ஜட³ம் ஸ்வத: ஸ்பூ²ர்திராஹித்யாத்³ப்³ரஹ்ம து ஸ்வயம் |

புரதீத்யஜட³ம் தேந ஜ்ஞாநமித்யபி⁴தீ⁴யதே || 2.9 ||

ஜட³ம் க⁴டாத்³யந்தவத்ஸ்யாத்³தே³ஸகாலாதி³வஸ்துபி:⁴ |

ந தே³ஸாதி³க்ரு²தோ⁵ந்தோ⁵ஸ்ய ப்³ரஹ்மாநந்தம் தத: ஸம்ரு²தம் || 2.10 ||

தே³ஸகாலாத்³யந்யவஸ்துத்ரயம் மாயாவிஜ்ஞ'ம்பி⁴தம் |

ப்³ரஹ்ம ஸத்யம் மாயிகைஸ்தை: பரிச்சி²ந்நம் கத²ம் ப⁴வேத் || 2.11 ||

ஜடா³ந்ரு'தபரிச்சி²ந்நவ்யாவ்ரு'த்தயைவ பத³த்ரயம் |

லக்ஷகம் ஸ்யாத்³க²ண்ட³ஸ்ய யத்தத்³ப்³ரஹ்மேதி பு³த்⁴யதாம் || 2.12 ||

தாத்³ரு'க்³ப்³ரஹ்ம கத²ம் வித்³யாதி³தி சேத்³பி⁴தீ⁴யதே |

கு³ஹாயாம் பரமே வ்யோம்நி ஸ்தி²தம் ப்³ரஹ்ம து வேத்³ய: || 2.13 ||

தே³ஹாத்³ப⁴யந்தர: ப்ராண: ப்ராணாத்³ப⁴யந்தரம் மந: |

தத: கர்தா ததோ போ⁴க்தா கு³ஹா ஸேயம் பரம்பரா || 2.14 ||

பஞ்சகோஸகு³ஹாயாம் யத்³ஜ்ஞாநம் காரணம் ஸ்தி²தம் |

தத்³வ்யோம பரமம் தஸ்மிந்நிகூ³ட⁴ம் ப்³ரஹ்ம திஷ்ட²தி || 2.15 ||

ஜீவசைதந்யமேவாத்ர நிகூ³ட⁴மிதி சேத்ததா³ |

தஸ்யைவ ப்³ரஹ்மதாம் வித்³யாஜ்ஜீவத்வப்⁴ராந்திஹாநயே || 2.16 ||

ஸ்வதோ ப்³ரஹ்மைவ சைதந்யம் ஜீவத்வம் ப்ராணதா⁴ரணாத் |

கோஸதாதா³த்ம்யவிப்⁴ராந்த்யா பா⁴த்யஸ்ய ப்ராணதா⁴ரணம் || 2.17 ||

வக்ஷயமாணவிவேகேந தத்தாதா³த்ம்யம்போஹ்யதே |

ப்³ரஹ்மஸாக்ஷாஸ்க்ரு'திஸ்த்வீத்³ரு'க்³போ³தே⁴நைவ ந சாந்யதா² || 2.18 ||

பா³ஹ்யம் ஜக³த்பஞ்சகோஸா: ஸ்சாபோஹ்யாந்தர்முகா²ஸ்ய தீ: ⁴ |

ப்³ரஹ்ம ஸாக்ஷாத்காரோத்யேவ ஸர்வோபாதி⁴விவர்ஜிதம் || 2.19 ||

ஸோபாத்⁴யேவ ப்³ஹிர்த்³ரு'ஷ்ட்யா பா⁴தி ப்³ரஹ்ம ந தாவதா |

அபைதி ஜீவதா தஸ்மாத்³ந்நர்த்³ரு'ஷ்ட்யைவ பு³த்⁴யதாம் || 2.20 ||

ப்³ஹிர்த்³ரு'ஷ்டிர்ஜக³த்³பா⁴நம் தஸ்ய ஸத்யத்வதீ⁴ரபி |

விவேகாத்ஸத்யதா³பைதி ஜக³த்³பா⁴நம் து யோக³த: || 2.21 ||

ப்³ஹிர்த்³ரு'ஷ்டாவபேதாயாமந்தர்த்³ரு'ஷ்ட்யா யதீ³க்ஷயதே |

நிகூ³ட⁴ம் ஜீவசைதந்யம் தத்³ப்³ரஹ்மேதி ப்ரபஸ்யதி || 2.22 ||

த்³ரு'ஷ்டே தஸ்மிந் பரப்ராப்த்யா விது³ஷோ³திஸயோ³த்ர க: |

இதி சேத்³யுக³ப்த்ஸர்வகாமாப்திரதி⁴கா ப⁴வேத் || 2.23 ||

காம்யந்தே விஷ்யாநந்தா³ நிகி²லை: ப்ராணிபி: ⁴ ஸதா³ |

ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்ய தே ஸர்வே லேஸா இத்யபரா ஸ்ருதி: || 2.24 ||

ஆநந்த³ஹேதவோ பா³ஹ்யா விஷயா இதி விப்⁴ரமாத் |
காமயந்தே ப்³ஹிர்த்³ரு³ஷ்ட்யா விஷயாந் ப்ராணிநோ³கி²லா: || 2.25 ||

அபீ⁴ஷ்டவிஷயே லப்³தே⁴ தீ:⁴ ப்ரத்யாவ்ரு³த்தய ஹ்ரு³த்க³தம் |
ப்³ரஹ்மாநந்த³ம் க்ஷணம் பு⁴க்த்வா பா³ஹ்யம் காமயதே புந: || 2.26 ||

க்ஷணிகத்தவால்லேஸதாஸ்ய பூர்ணஸ்யாப்யுபசர்யதே |
விஷயாநந்த³தா ப்⁴ராந்த்யா ப்³ரஹ்மாநந்தோ³ ஹி வஸ்துத: || 2.27 ||

அந்தர்த்³ரு³ஷ்ட்யா விவேகீ து ப்³ரஹ்மாநந்த³ம் ஸதே³க்ஷதே |
அந்தர்ப்⁴வந்தி க்ஷணிகா: ஸர்வே தஸ்மிந்நிரந்தரே || 2.28 ||

தத்த்வவித்³ப்³ரஹ்மரூபேண ஸர்வாந் காமாந் ஸஹாஸ்ருதே |
இத்யேஷோ³திஸ்யோ ப்³ரஹ்மப்ராப்திரூபம் ப்²லம் ஸ்ருதம் || 2.29 ||

ஸூத்ரவ்யாக்²யாநரூபாயாம்ரு³ச்யநந்தமிதீரிதம் |
ததா³நந்த்யப்ரஸித்³த்யர்த்²ம் ஜக³த்காரணதோச்யதே || 2.30 ||

யத்ஸத்யம் ப்³ரஹ்ம கோஸாக்²யக்ரு³ஹாயாம் வ்யோமநாமகே |
அஜ்ஞானே காரணே கூ³ட⁴ம் தஸ்மாதா³காஸ உத்³க³த: || 2.31 ||

க²ம் வாய்வக்³நிஜலோர்வ்யோஷத்⁴யநந்தே³ஹேஷு காரணம் |
பூர்வம் பூர்வம் ப்⁴வேத்கார்யம் பரம் பரமிதீக்ஷயதாம் || 2.32 ||

இந்த்³ரோ மாயாபி⁴ரப⁴வத்³ப்³ஹூரூப இதி ஸ்ருதே: |
ஆஸந்மாயிகரூபாணி கா²தீ³நி ப்³ரஹ்மகா³நி ஹி || 2.33 ||

பராஸ்ய ஸக்திர்விவிதே⁴த்யேவம் ஸ்ருத்யந்தரேரணாத் |
விவிதா⁴ ப்³ரஹ்மண: ஸக்தி: ஸா ச மாயாந்ரு³தத்தவத: || 2.34 ||

ஸத்யஸ்ய ப்³ரஹ்மரூபத்வாச்ச²க்தேரந்ரு³ததோசிதா |
நிஸ்தத்த்வா பா⁴ஸதே யா³ஸௌ மாயா ஸ்யாதி³ந்த்³ரஜாலவத் || 2.35 ||

மாயாயா விவித⁴த்வேந தஸ்யா: கார்யேஷு கா²தி³ஷு |
நாமரூபேஷ்வநேகத்வம் பா⁴த்யந்யோ³ந்யவிலக்ஷணம் || 2.36 ||

பா⁴தி ஸர்வேஷு ஸத்யத்வமேகம் யத்³ப்³ரஹ்மக³ம் ஹி தத் |
ஸர்வாதி⁴ஷ்டா²நத⁴ர்மத்வாத்³ஸர்வத்ராநுக³ச்ச²தி || 2.37 ||

ஸர்பதா⁴ரா³ண்ட³மாலா ரஜ்ஜ்வாம் யா: பரிகல்பிதா: |

ஏதாஸு ரஜ்ஜுக³ம் தை³ர்க⁴யம் ஸர்வாஸ்வநுக³தம் யதா² || 2.38 ||

வ்யோமாத்த³யா தே³ஹபர்யந்தா: ஸத்யே ப்³ரஹ்மணி கல்பிதா: |

ஸர்வேஷ்வநுக³தம் ப்³ரஹ்ம ஸத்யத்வம் தஸ்ய ஸுஸ்தி²தம் || 2.39 ||

அத்யாரோபாவாதா³ப்யாம் நிஷ்ப்ரபஞ்சம் ப்ரபஞ்ச்யதே |

இதி ந்யாயேந தே³ஹாந்த ஆரோப: கா²தி³ரிதி: || 2.40 ||

அதா²பவாதோ³ ஜக³த: கத்²யதே ப்³ரஹ்மபு³த்த⁴யே |

தத்ராதௌ³ புத்ரமித்ராதி³நுத்தயே தே³ஹாத்தமதோச்யதே || 2.41 ||

ஆத்மா வை புத்ரநாமாஸீத்யேவமாத்தமத்வவி⁴ரம: |

லௌகிகோ³நூத்³யதே புத்ரே ஸ்ருத்யா யுக்திஸ்ச வித்³யதே || 2.42 ||

ஸாகல்யம் புத்ரபா⁴ர்யாதே³ர்வைகல்யம் சாத்த்மநீக்ஷ்யதே |

இத்யாஹ பா⁴ஷ்யக்ரு²த்தேந புத்ரே³ஸ்தி ஸ்வாத்தமதா⁴ரம: || 2.43 ||

ஸோ³ஸ்யாயமாத்தமா புண்யே⁴ய: ப்ரதிதீ⁴யத இத்யத:³ |

வசோ வக்த்யைதரேயோ³த: ஸ்வாத்தமதா⁴ரம ஏவ ஹி || 2.44 ||

ஏவம் வ்யுத்³ஸிதும் தே³ஹஸ்யைவாத்தமத்வமிஹோச்யதே |

யோ தே³ஹோ³ந்நமய: ஸோ³யமேவாத்தமாயோ ந கஸ்சந || 2.45 ||

மதீ³ய: புத்ரபா⁴ர்யாதி³ரிதி பே⁴தா³வபா⁴ஸநாத் |

கௌ³ணீ ஸ்யாதா³த்தமதா புத்ரே ப்⁴ரு²த்யாதௌ³ ஸிம்ஹதா யதா² || 2.46 ||

பூர்வவாஸநயா புத்ரே ஸ்வாத்தமதா பா⁴தி சேத்⁴புந: |

தத்³வாஸநாபநுத்த்யர்த²ம் தே³ஹாத்தமத்வமுபாஸ்யதாம் || 2.47 ||

ஸிர: பக்ஷௌ மத்⁴யபுச்சே² இதி தே³ஹஸ்ய பக்ஷிதாம் |

த்⁴யாத்வா தந்நிஷ்ட²தாம் ப்ராப்ய த்யஜேத்⁴புத்ராத்மதாஸ்ருதிம் || 2.48 ||

தீ⁴ர்மநுஷ்யோ³ஹமித்யஸ்தி புத்ரோ³ஹமிதி நாஸ்தி தீ: ⁴ |

விகாரோ³ஸ்தி பரிவ்ராஜோ ந புத்ரஸுக²து: ³க²யோ: || 2.49 ||

அந்நஜோ தே³ஹ ஏவாத்தமா தத்³ந்நம் ப்³ரஹ்மபு³த்த⁴யத: |

உபாஸ்ய ஸர்வமப்ப்யத்ரம் ஸ்வாபீ⁴ஷ்டம் லப⁴தே புமாந் || 2.50 ||

விவேகாத்³வா த்யாநதோ வா புத்ராத்³யாத்தமத்வநிஹ்ருதௌ |

ததா² தே³ஹாத்தமதாம் த்யக்தும் ப்ராணாத்தமத்வம் விசித்தயதாம் || 2.51 ||

ந தே³ஹஸ்யாத்மதா யுக்தா பூர்வஜந்மந்யபா⁴வத: |
 புராத்மா தே³ஹத³ம் கர்ம க்ரு³த்வா ப்ராப்நோத்யதோ³ வபு: || 2.52 ||

ஆயுர்மரணயோர்ஹேதௌ ப்ராணே ஜீவாத்மதோசிதா |
 ஸ்தி²தே ப்ராணே ப⁴வத்யாயு: ப்ராணாபாயே து ஹீயதே || 2.53 ||

தே³ஹாத்மவாஸநாநுத்தயை ப்ராணாத்மத்வமுபாஸ்யதாம் |
 ப்ராணே ப்³ரஹ்மேத்யுபாஸீந: ஸர்வமாயு: ஸமஸ்நுதே || 2.54 ||

ப்ராணே⁵பாந: ஸமாநஸ்சோதா³நவ்யாநௌ ச வ்ரு³த்தய: |
 ஏதாஸு பூர்வவத்பக்ஷமூர்தா⁴தி³ந் பரிகல்பயேத் || 2.55 ||

ஸ்வாஸோ⁵தோ⁴க³மநம் க்ரு³த்ஸநே தே³ஹே⁵ந்நஸ்ய ஸமீக்ரு³தி: |
 உத்³கா³ராதி³ர்ப்³லம் தே³ஹே க்ரியாஸ்தாஸாம் க்ரமாதி³மா: || 2.56 ||

வ்ரு³த்திஸங்க⁴ ப்ராணமயம் த்⁴யாத்வா தே³ஹாத்மவாஸநாம் |
 ஸந்த்யஜ்யாத² ப்ராணமயே த்யஜேத்³தே³ஹவதா³த்மதாம் || 2.57 ||

ப்ராணே நாத்தமா ஜட³த்வேந சேதநஸ்யாத்மதோசிதா |
 மநஸ்து சேதநத்வேந ஸர்வஸ்ய ப்ரதிபா⁴ஸநாத் || 2.58 ||

சக்ஷுராத்த³யக்ஷஸாபேக்ஷம் மநோ பா³ஹ்யார்த²பா⁴ஸகம் |
 நிரபேக்ஷண மநஸா ஸுகா²த்³யாந்தரபா⁴ஸநம் || 2.59 ||

ஆத்மத்வம் மநஸோ பு³த்⁴வா த்யக்தும் ப்ராணாத்மவாஸநாம் |
 உபாஸீத மநஸ்தச்ச வ்ரு³த்யாக்²யாவயவைர்யுதம் || 2.60 ||

யஜுராத்த³யாஸ்சதுர்வேதா³ ஆதே³ஸஸ்தத்³க³தோ விதி:⁴ |
 தத்³பா⁴ஸகே மநோவ்ரு³த்திபஞ்சகே பக்ஷிகல்பநா || 2.61 ||

அவாங்மநஸக³ம்யஸ்ய ப்³ரஹ்மணே⁵ப்யவபோ³த⁴நே |
 ஸக்தம் ப⁴வேந்மநஸ்தச்ச மநோ ப்³ரஹ்மேதி கல்பநா || 2.62 ||

ந ப்³ரஹ்மணி மநோஜந்யஸ்பூ²ர்திஸ்தஸ்மா³த³க³ம்யதா |
 மநஸ்யந்தர்முகே² நஸ்யேத்³வித்³யா தேந ஸக்ததா || 2.63 ||

ப்ராணாத்மவாஸநாநாஸே மநஸோ⁵ப்யாத்மதாம் த்யஜேத் |
 க்³துராத்மத்வமுசிதம் மநோம்⁵த:கரணம் க²லு || 2.64 ||

அஹங்க்ரதேத்யதோ³ஜ்ஞாநம் விஸிஷ்டம் யஸ்ய பா⁴ஸகம் |
 தத்க்ர்த்ரு³ரூபம் விஜ்ஞாநமாத்மத்வேநாவக³ம்யதாம் || 2.65 ||

அஹங்க்ரியத இத்யேஷோ⁵ஹங்காராக்²ய: ஸ விக்³ரஹே |
ஆநகா²க்³ரமபி⁴வ்யாப்ய ஸ்தி²தோ ஜாக³ரணே ஸ்பு²ட: || 2.66 ||

தேந சேதநவத்³தே³ஹோ பா⁴தி ஸுப்தௌ து தல்லயாத் |
ப⁴வேத்காஷ்ட²ஸமோ தே³ஹஸ்தேநாஹங்கார ஆத்மதா || 2.67 ||

மத்³யம் மந இத்யுக்தேராத்மந: கரணம் மந: |
இத்யாத்மாநம் விவிச்யாத² தமுபாஸீத பக்ஷிவத் || 2.68 ||

ஸ்ரத்³தா⁴த்³யா: பஞ்ச தத்ரஸ்தா:² கல்ப்யா மூர்த்³தா⁴தி³ரூபத: |
ஸ்ரத்³தா⁴ஸ்திக்யம்ரு²தம் பு³த்³தௌ⁴ யதா² வஸ்த்வநுசிந்தநம் || 2.69 ||

யதா²ர்த²பா⁴ஷணம் ஸத்யம் யோக³ ஏகாக்³ரதா தி⁴ய: |
மஹஸ்து யோக³ஜம் ஜ்ஞாநம் சிந்த்யா: ஸ்ரத்³தா⁴த³யோ⁵கி²லா: || 2.70 ||

லௌகிகே வைதி³கே கர்த்ரு²விஜ்ஞாநம் ப்³ரஹ்ம வேத்தி சேத் |
த்யஜேதா³மரணம் நோ சேத்³ப்³ரஹ்மலோகே ஸுக²ம் வ்ரஜேத் || 2.71 ||

விஜ்ஞாநத்⁴யாநதோ நஸ்யேந்மநஸ்யாத்மத்வவாஸநா |
விஜ்ஞாநாத்மத்வமப்யேஷ த்யஜேச்சோ²கயுதத்வத: || 2.72 ||

ஸோகம் தரத்யாத்மபோ³தா⁴தி³தி ஸ்ருத்யந்தரே ஜகௌ³ |
ஸோகஸாக³ரமக்³நோ⁵யம் கர்தா தஸ்யாத்மதா ந ஹி || 2.73 ||

ஆநந்த³ஸ்யாத்மதா யுக்தா ஸோ⁵த்ராஸ்தி ப்ரீதி³ர்ஸநாத் |
ஸதா³ பூ⁴யாஸமேவேதி நித்யம் ப்ரேமாத்மநீக்ஷயதே || 2.74 ||

ஆநந்தை³கஸ்வபா⁴வோ⁵பி கர்த்ரு²விஜ்ஞாநஸங்க³மாத் |
நிஜாநந்த³ம் திரஸ்க்ரு²த்ய கதா³சிச்சோ²கமாப்நுயாத் || 2.75 ||

ஸமாதி⁴ஸுப்திமூர்சா²ஸு விஜ்ஞாநஸ்ய லயே ஸதி |
நித்யாநந்த³ஸ்வரூபே⁵ஸ்மிஞ்சோ²கோ⁵ல்போ⁵பி ந வீக்ஷயதே || 2.76 ||

மூர்சா²ஸுப்த்யோர்யத³ஜ்ஞாநம் பா⁴தி தத்காரணம் (கரணம்) தி⁴ய: |
காரணே பு³த்³தி⁴வ்ரு²த்தௌ ச ஸ்வாநந்த:³ ப்ரதிபி³ம்ப³தி || 2.77 ||

து:³க²ம் ராஜஸு⁴வ்ரு²த்தௌ ஸாத்விக்யாம் தத்ஸுக²ம் ப⁴வேத் |
ப்ரியம் மோத:~³ப்ரமோத³ஸ்சேத்யுச்யதே தீ⁴ஸுக²ம் த்ரிதா⁴ || 2.78 ||

இஷ்டஸ்ய த³ர்ஸநால்லாபா⁴த்³போ⁴கா³ச்ச ஸ்யு: ப்ரியாத³ய: |

தே த்ரய: காரணநந்த³ ஆத்மாநந்த³ஸ்ச பஞ்ச தே || 2.79 ||

பக்ஷிணை⁵வயவா: பஞ்ச மூர்த்த⁴த³யாஸ்தேஷு கல்பிதா: |

ஆநந்த³மயகோஸோ⁵யமுபாஸ்ய: பூர்வகோஸவத் || 2.80 ||

அநந்ப்ராணமநோவிஜ்ஞாநாநந்தை³ர்ஜநிதா இமே |

கோஸாஸ்தேஷு க்ரமேண ஸ்யுருத்தரோத்தரமாந்தரா: || 2.81 ||

விஜ்ஞாநகோஸந்யாயேந ப²லமுந்நீயதாமிஹ |

தது³பாஸ்திப²லம் சார்தா²த்தத்தவபோ³த⁴ப²லம் ப⁴வேத் || 2.82 ||

ஆநந்த³ம் ப்³ரஹ்ம விஜ்ஞாய த்யஜேதா³மரணம் ந சேத் |

ஸாரே பாப்மநோ ஹித்வா ஸர்வாந் காமாநவாப்நுயாத் || 2.83 ||

ஆநந்த³மயகோஸே⁵ஸ்மிந் பஞ்சமாவயவ: ஸ்ருத: |

ப்³ரஹ்மஸப்³தே³ந தத³ப்³ரஹ்ம ஸ்வாத்மாநந்த³ இதீக்ஷயதாம் || 2.84 ||

உபாஸநாச்சித்தஸூத்³தௌ⁴ ப்³ரஹ்மதத்தவமவேக்ஷயதே |

கு³ஹாஹிதப்³ரஹ்மபோ³தா⁴த்ஸர்வகாமாப்திரீரிதா || 2.85 ||

கு³ஹாஹிதம் ப்³ரஹ்ம யத்தத்ஸத்யம் ஜ்ஞாநமிதி ஸ்ருதம் |

தஸ்ய ஜ்ஞாநஸ்ய த்³ரு³ஸ்யாஸ்தே கோஸா: ஸர்வம் ஜக³த்ததா² || 2.86 ||

ஜக³த்தகோஸாஸ்ச த்³ரு³ஸ்யத்வாத்ஸந்தி ப்³ரஹ்ம ந த்³ரு³ஸ்யதே |

அதோ நாஸ்தீத்யாஹ மூட⁴ஸ்ததஸத்தாம் வக்தி பு³த்தி⁴மாந் || 2.87 ||

ப்³ரஹ்ம நாஸ்தீதி சேத்³வேத³ ஸ்வயமேவ ப⁴வேத³ஸத் |

கோஸாத்மதா தூ³ஷிதா சேத் நாந்ய ஆத்மாஸ்தி தந்மதே || 2.88 ||

ஆநந்த³மகோஸே⁵பி ப்ரியாத்³யா: நஸ்வராஸ்த்ரய: |

அஜ்ஞாநம் ச ஜ்ஞாநநாஸ்யம் ந ப்³ரஹ்மாங்க³கரோத்யஸௌ || 2.89 ||

அஸ்தி ப்³ரஹ்மேதி சேத்³வேத³ ஸ்வயமேவாத்ர ஸம்ப⁴வேத் |

அத்³ரு³ஸ்யஸ்யாபி ஸத்தா ஸ்யாத்ஸ்வப்ரகாஸத்வஸம்ப⁴வாத் || 2.90 ||

கௌ³ணத்மா புத்ரபா⁴ர்யாதி³ர்மித்²யாத்மாந்நமயாதி³க: |

ப்³ரஹ்மாநந்தோ³ முக்²ய ஆத்மா க்ரமேணதே விவேசிதா: || 2.91 ||

உத்தராத்தமவிவேகே⁵ஸ்ய பூர்வாத்மா தே³ஹதாம் வ்ரஜேத் |

தேநோத்தரேண பூர்வஸ்ய பூர்ணத்தவாத்³தே³ஹிதே³ஹதா || 2.92 ||

ஸத்யேவம் நிகி²லம் பூர்வம் ஸரீரம் ஹ்யந்திமாத்தமந: |
 ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்து ஸாரீர: பூர்வஸ்யாத்மேதி நிர்ணய: || 2.93 ||

ஸ்ரவணம் மநநம் சோபே⁴ தத்த்வஜ்ஞாநஸ்ய ஸாத⁴நே |
 உக்தநிர்ணயபர்யந்தம் விஜ்ஞாநம் ஸ்ரவணாத்³ப⁴வேத் || 2.94 ||

அத² ஸ்வபு³த்தி⁴தோ³ஷேண யத: ஸந்தே³ஹஸம்ப⁴வ: |
 அதோ⁵ஸௌ மநநம் குர்யாத்ஸந்தே³ஹா: ஸ்யுஸ்த்ரயோ⁵ஸ்ய ஹி || 2.95 ||

ப்³ரஹ்மாஸ்தி நோ வேத்யேக: ஸ்யாத்³ஜ்ஞாநீ முச்யதே ந வா |
 தத்த்வவிந்முச்யதே நோ வேத்யபரௌ ஸம்ஸயாவுபௌ⁴ || 2.96 ||

யத³ஸ்தி நாமரூபாப்யாம் வ்யாப்தம் தத்³வியதா³தி³கம் |
 ப்³ரஹ்ம நிர்நாமரூபத்வாந்நாஸ்தீத்யாஹ விமூ⁴தீ⁴ || 2.97 ||

விவேகீ ப்³ரஹ்மண: ஸத்தாம் ஸ்ரு³ஷ்டிகாமாதி³ஹூதுபி⁴ |
 ஸாத⁴யந்³ஹூதா⁴ மூ⁴ம் போ³த⁴யேந்மோஹநுத்தயே || 2.98 ||

அகாமயத ஸ்ரு³ஷ்ட்யாதௌ³ பரமாத்மா ஸ்வமாயயா |
 ப்³ஹு ஸ்யாமஹமேவாத: ப்ரஜாயேயேதி காமநா || 2.99 ||

ஸ்வஸ்யைவ ப்³ஹூதா⁴ சோக்தேரூபாதா³நம் ம்ரு³தா³தி³வத் |
 ததா² காமயித்ரு³த்வே ந நிமித்தத்த்வம் குலாலவத் || 2.100 ||

நிர்⁴ம்கே⁵ஸ்யாத்மத்தத்த்வே நிமித்தத்த்வம் ஸ்வமாயயா |
 உபாதா³நத்வஸஹிதம் மாயா து³ர்க⁴டகாரிணீ || 2.101 ||

அஸம்பா⁴வ்யம் ந மாயாயாமூபாலம்ப⁴ம் ந ஸா⁵ஹிதி |
 ததோ வேதோ³ யதா² ப்³ருதே ஸ்ரு³ஷ்டிரேஷா ததே²ஷ்யதாம் || 2.102 ||

ஸ்ரு³ஜ்யமாலோசயந் ஸர்வமஸ்ரு³ஜ்த்பரமேஸ்வர: |
 ஸ்ரு³ஷ்ட்வா⁵த² ஜீவரூபேண ப்ரவிவேஸ வபுஷ்யயம் || 2.103 ||

யோ விஜ்ஞாநமயஸ்தஸ்திந் சைதந்யம் ப்ரதிபி³ம்பி³தம் |
 தச்ச தா⁴ரயதி ப்ராணந் ஜீவாக்யாம் லப⁴தே தத: || 2.104 ||

போ⁴க்தா பூ⁴த்வேஸ்வரஸ்தத்³வத்³போ⁴க்³யரூபோ⁵பி ஸோ⁵ப⁴வத் |
 போ⁴க்³யம் ச ப்³ஹூதா⁴ ஸச்ச த்யச்சேத்யாதி³விபே⁴த³த: || 2.105 ||

ஸத்ப்ரத்யக்ஷம் பரோக்ஷம் த்யத்தத்³ர்பா⁴வாவுபௌ⁴ ததா² |
 வக்தும் ஸக்யமஸக்யம் சேத்யாதி³ த்³வந்த்³வே⁵ஸ்தி போ⁴க்³யதா || 2.106 ||

காமித்வமாலோசகத்வம் ஸ்ரஷ்ட்ரு³த்வம் ச ப்ரவேஷ்ட்ரு³தா |
 போ⁴க்³யாகாரச்ச ப்ரூசைதே ப்³ரஹ்மஸத்³பா⁴வஹேதவ: || 2.107 ||

ஸத்³ரூப: பரமாத்மா ஸ்யாத்காமித்வாத்ஸ்வர்க்³காமிவத் |
 ஆலோசநாந்மந்த்ரிவத்ஸந் ஸ்ரஷ்ட்ரு³த்வாஸ்ச குலாலவத் || 2.108 ||

ப்ரவேஷ்ட்ரு³த்வாத்ஸர்பவத்ஸந் போ⁴க்³யத்வாச்செளத³நாதி³வத் |
 நாநுமாநைரேவ கிந்து வித்³வத்ப்ரத்யக்ஷதோ⁵பி ஸந் || 2.109 ||

யத்ஸத்யம் ப்³ரஹ்ம பூர்வோக்தம் ததே³வ ஜக³தா³த்மநா |
 பா⁴தி ப்⁴ராந்த்யா தத: ஸர்வம் ப்³ரஹ்மேத்யாசக்ஷதே பு³தா: || 2.110 ||

ஸர்பதா⁴ராதி³கா ப்⁴ராந்த்யா கல்பிதாஸ்தத்தவத்³ஸநே |
 ரஜ்ஜு³ரேவ யதா² தத்³வத்³ப்³ரஹ்மைவ ஸகலம் ஜக³த் || 2.111 ||

நாமரூபயுத்தவேந ஜக³த்ஸத்³ப்³ரஹ்ம நேதி யத் |
 பூர்வபக்ஷிமதம் தந்ந ப்³ரஹ்மஸத்த்வம் ததீ³க்ஷயதாம் || 2.112 ||

ரஜ்ஜு³தை³ர்க்⁴ய யதா² ஸர்பதா⁴ராதி³ஷ்வநுக³ச்ச²தி |
 ப்³ரஹ்மஸத்த்வம் ததா² வ்யோமவாய்வாதி³ஷ்வநுக³ச்ச²தி || 2.113 ||

அஸதே³வேத³மக்³ரே⁵பூ⁴ந்நாமரூபாத்மகம் ஜக³த் |
 பஸ்சாத்து ப்³ரஹ்மண ஸ்ரு³ஷ்டம் ஸத்³பூ⁴த்³ப்³ரஹ்மஸத்த்வத: || 2.114 ||

தத்³ப்³ரஹ்மாத்மாநமேவேமம் ஸச்சிதா³நந்த³லக்ஷணம் |
 அகார்ஷீஜ்ஜக³தா³காரம் ஸ்வயமேவ ஸ்வமாயயா || 2.115 ||

அஸ்தி பா⁴தி ப்ரியஞ்சேதி ப்ரதிவஸ்த்வவபா⁴ஸதே |
 த ஏத ஸச்சிதா³நந்தா³ ப்³ரஹ்மகா³ பா⁴ந்தி வஸ்துஷு || 2.116 ||

நாமரூபே க⁴டாதி³நாம் ப்ராக்³பா⁴வ்யுதே தத: |
 அபா⁴வத்வம் ச பா⁴வத்வம் பர்யாயேணேக்ஷயதே தயோ: || 2.117 ||

ஆக்³மாபாயித⁴ர்மெள யௌ ந தயோர்த⁴ர்மிரூபதா |
 ஸயநோத்தா²நயோர்நாஸ்தி தே³ஹவஸ்துஸ்வரூபதா || 2.118 ||

ஸத்த்வாஸத்தவே அந்யதீ³யே பா⁴ஸேதே நாமரூபயோ: |
 மாயாரூபமஸத்த்வம் ஸ்யாத்ஸத்தாயா ப்³ரஹ்மரூபதா || 2.119 ||

ஜாட்³யது:³கே² மாயிகேஸ்தோ பா⁴நாநந்தௌ³ பராத்மகௌ³ |

லௌகிகா: ஸச்சிதா³நந்தா:³ ப்³ரஹ்மகா³ஸ்சேத³ஸத்கத²ம் || 2.120 ||

ப⁴வேத்து ப்³ரஹ்ம ஸத்தா³ஸ்மிந்நாநந்தோ³ஸ்ஸ்தி கத²ம் ஸ்ரு³ணு |
ஆநந்தோ³ஸ்³த்ராப்யுபேதவ்யோ ரஸவாந் (ரஸத்வாத்) மது⁴ராதி³வத் || 2.121 ||

மூ⁴ஸ்ய மது⁴ராதி:³ ஸ்யாத்³ரஸோ ப்³ரஹ்ம விவேகிந: |
மது⁴ராதி³பு⁴கா³நந்தீ³ ப்³ரஹ்மவிச்ச ததா² ஸுகீ² || 2.122 ||

ப்³ரஹ்மாநந்தோ³ ந சேத³த்ர தே³ஹம் கோ நாம சேஷ்டயேத் |
ப்ரா³ணுகூ³ணம் சேஷ்டகத்வம் ந தத்ர கரணத்வத: || 2.123 ||

ந கேவலம் சேஷ்டகத்வம் விஷயாநந்த³ஹேதுதா |
அப்யஸ்பவிஷயாந் லப்த⁴வா ஸ்வாநந்தே³ மஜ்ஜதி கூணம் || 2.124 ||

விஷயாநந்த³ப்யந்தை: காமஸ்ரு³ஷ்ட்யாதி³ஹேதுபி:⁴ |
ப்³ரஹ்மஸத்தவே ஸ்தி²தே முக்திஸ்சிந்த்யதே வித்³வத³ஜ்ஞயோ: || 2.125 ||

வித்³வாந் ப்³ரஹ்மேதி முக்தஸ்சேத்முச்யேதாஜ்ஞோ³ப்யபி⁴ஜ்ஞவத் |
ப்³ரஹ்மரூ³போ³பி ப³த்³த⁴ஸ்சேத³ஜ்ஞோ³பி⁴ஜ்ஞோ³பி ப³த்⁴யதே || 2.126 ||

மைவம் ப்³ரஹ்மாத்தமைக்யபோ³த⁴ ஏவைகோ மோகூகாரணம் |
ஐக்யதீ³ஸீ முச்யதே³தோ பே⁴த³தீ³ஸீ ந முச்யதே || 2.127 ||

ஊ³ர்த⁴வாகாரே ஸமே³ப்யஸ்மிஸ்சோரத³ீ³ஸீ பி³பே⁴தி ஹி |
ஸ்தா²ணு³தீ³ஸீ நி³ர்ப⁴யோ³தஸ்தத்த்வபோ³த⁴:⁴ ப்ரயோஜக: || 2.128 ||

ஜ்ஞாதே³பி கர்மகாண்டா³ர்தே² வேதா³ந்தார்த²மஜாநத: |
ஜம்மாதி³பீ⁴ர்ப⁴வத்யேவ வாய்வாதீ³நாம் யதா² ததா² || 2.129 ||

வாயு: ஸூ³ர்யோ வஹ்நிரிந்த³ரோ ம்ரு³த்யுஸ்சாதீ³ஜந்மநி |
த⁴ர்மஜ்ஞா அப்யதத்த்வஜ்ஞா இதா³நீம் வி⁴ப⁴யதீ³ஸ்வராத் || 2.130 ||

ஜ்ஞாநீ காமாநேதி ஸர்வாந் ரஸோ வை ஸ இதி ஸ்ருதம் |
ப்³ரஹ்மாநந்த³ம் ஸ்ப²கூ³ர்தும் மீமாம்ஸா³நந்த³கோ³ச்யதே || 2.131 ||

ஸம்பூ³ர்ணே மாநுஷாநந்த:³ ஸார்வபௌ⁴மே கு³ணீ³யுதே |
ஹிரண்யக³ர்பே⁴ ஸம்பூ³ர்ணே தே³வாநந்தோ³வதீ⁴ ஹி தெள || 2.132 ||

மத்⁴யஸ்தே² பூ³ர்வபுண்யாநாமுத்கர்ஷாத்³வர்த⁴தே ஸுக²ம் |
ஸர்வேஷாம் யத்ஸுக²ம் தத்து நிஷ்காமே ஜ்ஞாநிநீஷ்யதே || 2.133 ||

ஸர்வகாமாப்திரேஷாத்² ரஸாக்²யாநந்த³ உச்யதே |

அத்⁴யாத்மமதி⁴பூ⁴தம் சாதி⁴தை³வம் சைக ஏவ ஸ: || 2.134 ||

ஸர்வே ஸ்வஸ்வபதே³ த்ரு³ப்தா: காமயந்தே ந தத்பத³ம் |

ஜ்ஞானீ து தோ³ஷத்³ரு³ஷ்ட்யாத்ர நிஷ்காமஸ்தை: ஸமஸ்தத: || 2.135 ||

பூ³பூ⁴த்ஸௌ புருஷை³ந்யேஷு மநுஷ்யேஷு ச யோ³ஸ்தி ய: |

ஆதி³த்யே சாந்யதே³வேஷு ஸ ஆநந்தோ³ ந பி⁴த்யதே || 2.136 ||

பரப்ரேமாஸ்பத³த்வஸ்ய லக்ஷணஸ்யைகரூபத: |

லக்ஷயாநந்தோ³ ந பி⁴ந்ந: ஸ்யாத்³க²ண்டை³கரஸோ ஹ்யத: || 2.137 ||

ஏவம் வித்³வாந் ஸ்வபுத்ராதே:³ கோஸஷ்ட்காத்ப்ரகல்பிதாத் |

வ்யுத்தா²யாக²ண்டை³கரஸே ஸ்வாநந்தே³ ப்ரதிதிஷ்ட²தி || 2.138 ||

ஸார்வபௌ⁴மாதி³காநந்தா:³ பூர்வே⁴ய: ஸதஸங்க²யயா |

பரே³தி⁴காஸ்தே து லேஸா ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்ய பி³ந்து³வத் || 2.139 ||

தஸ்மாதி³யத்தா நைவாஸ்ய வக்தும் த்⁴யாதும் ச ஸக்யதே |

ந பி³பே⁴த்யேவ தம் வித்³வாந் ஜந்மஹேதோ: குதஸ்சந || 2.140 ||

புண்யம் நாகரவம் கஸ்மாத்தபாபம் து க்ரு⁴தவாந் குத: |

இதி சிந்தா தபத்யஜ்ஞம் ஜ்ஞாநிநம் ந தபத்யஸௌ || 2.141 ||

தாபகத்வம் தயோர்வித்³வாநுபேக்ஷாநுஷ்டி²திம் தயோ: |

ஆத்மாநம் ப்ரீணயந் போ³தா⁴த்ஸுத்³ரு⁴குருதே தி⁴யம் || 2.142 ||

தே³ஹேந்த்³ரீயக்ரு⁴தே புண்யபாபே சாத்மதயா ஸதா³ |

பஸ்யந் ஸர்வாத்மதாம் ஸ்வஸ்ய கா³யந் ஸாம்நா³வதிஷ்ட²தே || 2.143 ||

அஹமந்நம் ததா²ந்நாத:³ ஸ்லோகக்ரு⁴ச்சேதரோ³ப்யஹம் |

இதி ஸர்வாத்மதாம் கா³யந் ஜீவந்முக்த இதீர்யதே || 2.144 ||

ஜீவந்முக்த்யவஸாநாயா வித்³யாயா முக்த்யஸாத⁴நம் |

விசாரோ ப்³ரஹ்மணஸ்தேந ப்⁴ரு³கு³ப்³ரஹ்மாவபு³த்⁴வாந் || 2.145 ||

ஸத்யம் தபோ த³ம: ஸாந்திர்தா³நம் த⁴ர்ம: ப்ரஜாக்³நய: |

அக்³நிஹோத்ரம் யாக³யோகௌ³ ந்யாஸஸ்சைதைர்பு³பு⁴த்ஸதாம் || 2.146 ||

ந்யாஸோ³தி⁴கம் தபோ ந்யாஸீ யுஞ்ஜீதாத்மாநமோமிதி |

யோகி³நஸ்தஸ்ய தே³ஹாம்ஸா யாகா³ங்கை³ரகி²ல: ஸமா: || 2.147 ||

அஹோராத்ராத்³காலாஸ்து ஸமா த்³ர்ஸாத்³யாக்³கை: |
 ஜீவநம் ஸத்ரதுல்யம் ஸ்யாந்முச்யதே யோகி³ஸேவக: || 2.148 ||
 ஸ சோத்தராயணே ப்ரேத ஆதி³த்யம் ப்ராப்ய முச்யதே |
 அயநே த³க்ஷணே ப்ரேதஸ்சந்த்³ரம் ப்ராப்ய ந முச்யதே || 2.149 ||
 தைத்திரீயகவித்³யாயா: ப்ரகாஸேநோபஸேவிந: |
 பு³பு⁴த்ஸூநநுக்³ரு'ஹ்ணது வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 2.150 ||
 இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
 தைத்திரீயகவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்³விதீயோ⁵த்⁴யாய: || 2 ||

3. சா²ந்தோ³க்³யோபநிஷதி³ ஸ்வேதகேதுவித்³யாப்ரகாஸோ நாம
 த்ரு'தீயோ⁵த்⁴யாய: |

சா²ந்தோ³க்³யே ஸ்வேதகேதுர்யாமாருணேர்ஸப்³த⁴வாநிமாம் |
 ப்³ரஹ்மவித்³யாம் ஸங்க்³ரஹேண வக்ஷயே⁵ஹம் ஸுக²பு³த்³த⁴யே || 3.1 ||
 வேதா³நதீ⁴த்ய க³ர்வேண ஸ்வேதகேது: பராங்முக:² |
 ஆஸீத்ப்ரத்யங்முக்²கர்தும் கு³ருராஹாதிவிஸ்மயம் || 3.2 ||
 ஏகதத்தவே ஸ்ருதே ஸர்வமஸ்ருதம் ச ஸ்ருதம் ப⁴வேத் |
 அமதம் ச மதம் தத்³வத்³விஜ்ஞாதம் ச பு³த்⁴யதே || 3.3 ||
 நர்க்³வேத³ஜ்ஞாநமாத்ரேண யஜுர்வேதா³தி³ பு³த்⁴யதே |
 தஸ்மாதே³கதி⁴யா ஸர்வஜ்ஞாநம் ஸ்யாதி³த்யலௌகிகம் || 3.4 ||
 மைவம் ம்ரு'த்³தே⁴மலோஹேஷு லௌகிகேஷ்வஸ்ய த்³ர்ஸநாத் |
 ம்ரு'தா³தி³ஜ்ஞாநத: ஸர்வம் ம்ரு'ந்மயம் ஜ்ஞாயதே ஸ்ப²டம் || 3.5 ||
 ம்ரு'தோ³ க⁴டஸராவாத்³யா: விகாராஸ்தத்ததா³க்ரு'தி: |
 ம்ரு'த்³போ³தா⁴த்³பு³த்⁴யதே நேதி யது³ச்யேத ந பு³த்⁴யதாம் || 3.6 ||
 ஆக்ரு'த்யாதா⁴ரபா⁴கோ³ யோ க⁴டஸ்யாஸௌ து பு³த்⁴யதே |
 ஆதா⁴ரோ ம்ரு'த்திகா⁵தே⁴ய ஆகாரஸ்சோப⁴யம் க⁴ட: || 3.7 ||
 ஆதா⁴ரபா⁴க³மாத்ரே⁵பி ஜ்ஞாதே ஜ்ஞாதோ க⁴டோ ப⁴வேத் |
 கோ³பு³ச்ச²மாத்ரஸம்ஸ்பர்ஸாத்³கோ³ஸ்பர்ஸவ்ரதயூர்திவத் || 3.8 ||

ஆக்ரு²தேயத்³வத்³ஜ்ஞாநே க⁴டாஜ்ஞாநம் த்வயோச்யதே ।

தத்³வதா³தா⁴ரபோ³தே⁴ந க⁴டோ பு³த்³த⁴ குதோ ந ஹி ॥ 3.9 ॥

ஆக்ரு²த்யாதா⁴ரயோஸ்துல்யம் பா⁴க³த்வம் ந ம்ரு²த்³ம் விநா ।

கேவலாக்ரு²திமாத்ர: ஸந் க⁴ட: க்வா⁵பி ஸமீக்ஷயதே ॥ 3.10 ॥

ம்ரு²த்³ருபாத்காரணத்³ர்வ்யாத்கார்யத்³ர்வ்யம் க⁴டாத்மகம் ।

அந்யத்தத்ஸமவேதம் ஹி ம்ரு²த்³தி ப்ராஹ தார்கிக: ॥ 3.11 ॥

ஸ்வயுக்த்யா⁵ஸௌ ததா² ப்³ருதே நத்வேதல்லோகஸம்மதம் ।

க⁴டே ம்ரு²த்³ ப்ரு²த்²க்³பூ⁴தே கீத்³ரு²க்தத்தவமுத்³ர்யதாம் ॥ 3.12 ॥

வாசைவாரப்⁴யதே கிம்வா ப்ரு²த்²கா³நீயதே வத்³ ।

வாசைவாரப்⁴யதே தத்த்வம் கிஞ்சிந்ந ஸ்யாத்க²புஷ்பவத் ॥ 3.13 ॥

ம்ரு²க்³த்ரு²ஷ்ணம்ப⁴ஸி ஸ்நாத: க²புஷ்பக்ரு²தஸேக²ர்: ।

வந்த⁴யாபுத்ர இதி ப்ரோக்தோ நிஸ்தத்த்வமகி²லம் க²லு ॥ 3.14 ॥

ப்ரு²த்²கா³ந்யநம் கர்தும் தீ⁴மதாபி ந ஸக்யதே ।

அதோ⁵ந்ரு²தோ க⁴டோ நைவ ஸத்ய இத்யப்⁴யுபேயதாம் ॥ 3.15 ॥

ஸமவாயஸ்த்வயா ப்ரோக்த ஆரோபம் ப்³ருமஹே வயம் ।

ஸ்தா²ணாவாரோபிதஸ்சோரோ யதா² ம்ரு²தி³ க⁴டஸ்ததா² ॥ 3.16 ॥

ஆரோபாத்பூர்வமூர்த⁴வம் ச தத்³பா⁴வாத³ஸத்யதா ।

ஆதா³வந்தே ச யந்நாஸ்தி வர்தமாநே⁵பி தத்ததா² ॥ 3.17 ॥

காலத்ரயாநுக:³ ஸ்தா²ணு: ஸத்யோ ம்ரு²ச்ச ததே²க்ஷயதாம் ।

ஸத்யாந்ரு²தே ச மிது²நீக்ரு²த்ய கும்ப⁴ இதீர்யதே ॥ 3.18 ॥

ஸப்³த்³ப்ரத்யயகார்யாணி ஸந்தி ம்ரு²த்³க⁴டயோ: ப்ரு²த்²க் ।

ஸ்தா²ணௌ செளரே ச த்³ரு²ஷ்டாநி ப்ரு²த்²க்தாநி ததா²ஸ்த்ர ச ॥ 3.19 ॥

த்³விவித⁴வ்யவஹாஸ்ய ஸத்³பா⁴வே⁵பி விவேகிந: ।

ஸத்யாயாம் ம்ரு²தி³ தாத்பர்யம் நாந்ரு²தே⁵ஸ்தி க⁴டாதி³கே ॥ 3.20 ॥

இக்ஷௌ ரஸோ⁵ஸ்த்ய்ரு²ஜீஷம் ச ரஸம் க்³ரு²ஹ்ணாதி பு³த்³தி³மாந் ।

நர்ஜீஷமேவம் கும்பே⁵பி ம்ரு²த்³பா⁴கே³ யுக்த ஆத்³ர்: ॥ 3.21 ॥

யே க⁴டாதி³ஷு ம்ரு²த்³பா⁴கா³ ஜ்ஞாதவ்யா ஆத்³ரேண தே ।

ஸர்வே⁵பி ராஸிவிஜ்ஞாநாதே³வ ஜ்ஞாதா ப⁴வந்தி ஹி ॥ 3.22 ॥

ம்ரு³த³ ஐக்யே⁵பி ஸர்வத்வமாகாரைஸ்தது³பாதி⁴பி:⁴ |

நிருபாதி⁴கவிஜ்ஞாநாத்ஸர்வோபஹிததீ⁴ர்ப⁴வேத் || 3.23 ||

கடகாதெள³ ஸத்யபா⁴கா³ பு³த³தா⁴ ஹேமதி⁴யா ததா² |

குடா²ராதெள³ ஸத்யபா⁴கா³ பு³த³யந்தே லோஹபு³த³தி⁴த: || 3.24 ||

யத³யத்கார்யம் தஸ்ய தஸ்ய தீ:⁴ ஸ்வோபாதா³நபு³த³தி⁴த: |

இதி வ்யாப்திம் விவக்ஷித்வா த்³ருஷ்டாந்தா ப³ஹவ: ஸ்ருதா: || 3.25 ||

ஸர்வம் ஜக³து³பாதா³நே ஸ்ருதே ஸதி ப⁴வேச்ச²ருதம் |

மதே ஜ்ஞாதே மதம் ஜ்ஞாதமித்யலௌகிகதா குத: || 3.26 ||

ஸ்ரவணம் கு³ருஸாஸ்த்ராப்⁴யாம் மநநம் து ஸ்வயுக்திபி:⁴ |

விஜ்ஞாநம் ஸ்வாநுபூ⁴த்யேதி ஸ்ரவணாதே³ரஸங்கர: || 3.27 ||

ஸ்வேதகேது: ஸர்வபோ³த⁴மேகபோ³தே⁴ந விஸ்வஸந் |

ப்ரத்யங்மு²கோ²5ப⁴வத்தஸ்மை ஸர்வோபாதா³நமீரிதம் || 3.28 ||

இத³ம் ஜக³ந்நாமரூபயுக்தமத்³ய ஸதீ³க்ஷயதே |

ஸ்ரு³ஷ்டே: புரா ஸதே³வாஸீந்நாமரூபவிவர்ஜிதம் || 3.29 ||

ம்ரு³த³தே⁴மலோஹஸ்தூநி விகாரோத்பத்தித: புரா |

நிர்விகாராண்யுபாதா³நமாத்ராண்யாஸந் யதா² ததா² || 3.30 ||

ஸ்வஸஜாதிவிஜாத்யுத்த²பே⁴த³த்ரயவிவர்ஜநாத் |

ஏகமேவாத்³விதீயம் தத்ஸத³வஸ்த்வித்யவக³ம்யதாம் || 3.31 ||

வ்ரு³க்ஷஸ்ய ஸ்வக³தோ பே⁴த:³ ஸாகா²த³யவயவைஸ்ததா² |

வ்ரு³க்ஷாந்தராத்தஸஜாதீயோ விஜாதீய: ஸிலாதி³த: || 3.32 ||

ந ஸத்யவயவா: ஸந்தி தேநைகம் ஸ்யாத³க²ண்ட³கம் |

ஜாத்யபா⁴வாத்ஸஜாதீயம் விஜாதீயம் ச து³ர்ப⁴ணம் || 3.33 ||

ஏகாதி³பி:⁴ பதை³ர்பே⁴த³த்ரயமத்ர நிர்வாயதே |

ஸர்வபே⁴த³விஹீநம் யத³க²ண்ட³ம் தத்ஸத³க்ஷயதாம் || 3.34 ||

அஸ்தீதி ஸப்³த³பு³த³தீ⁴ த்³வே த்³ரு³ஸ்யேதே நாமரூபயோ: |

தத³பா⁴வாத்புரா ஸ்ரு³ஷ்டே: ஸூந்யமாஹுரவைதி³கா: || 3.35 ||

நாமரூபாத்மகம் ஸூந்யாத்கிலைதது³பப³யதே (உபஜாயதே) |

தத³யுக்தம் ந வந்த⁴யாயா: புத்ராத்தபுத்ராந்தரோத்³ப⁴வ: || 3.36 ||

ஸூந்யஜத்வே நாம ஸூந்யம் ரூபம் ஸூந்யமிதீத்³ரு³: |
ஸூந்யாநுவேதோ⁴ பா⁴ஸேத ஸத்³வேத⁴ஸ்த்வவபா⁴ஸதே || 3.37 ||

தத: ஸத்காரணம் ஸத்து ஸர்வஸ்ரு³ஷ்டயர்த²மைக்ஷேத |
ப³ஹு ஸ்யாமஹமேவாத: ப்ரஜாயேயேதி மாயயா || 3.38 ||

வஸ்துதோ ப³ஹுபா⁴வஸ்சேத³த்³வைதம் ஸத்³விந்யதி |
மாபூ⁴ந்நாஸ இதி ஸ்ருத்யா ப்ரகர்ஷேண ஜநி: ஸ்ருதா || 3.39 ||

ப்ரகர்ஷோ நாம பூர்வஸ்மாதா³தி⁴க்யமதி⁴கா து யா |
ஸா மாயா ந ஸதீ நாபி ஸூந்யா ஸ்யாத்³தூ³ஷிதத்தவத: || 3.40 ||

மாயயா ப³ஹுரூபத்வே ஸத³த்³வைதம் ந ந்யதி |
மாயிகாநாம் ஹி ரூபாணம் த்³விதீயத்வமஸம்⁴வி || 3.41 ||

அசிந்த்யஸக்திர்மாயாதோ து³ர்⁴க⁴டம் க⁴டயத்யஸௌ |
உபாதா³ந்நிமித்தத்வே கல்ப்யேதே ஸதி மாயயா || 3.42 ||

ப³ஹு ஸ்யாமித்யுபாதா³நபா⁴வ: ப்ரோக்தோ ம்ரு³தா³தி³வத் |
ஐக்ஷேதேதி நிமித்தத்வமிதி ப்ரோக்தம் குலாலவத் || 3.43 ||

மாயாவ்ரு³த்திவிஸேஷே யா சிச்சா²யா⁵ஸௌ ஸதீ³க்ஷணம் |
ஈக்ஷித்வா ஸஸ்ரு³ஜே தேஜஸ்தாத்³ரு³க் ஸங்கல்பலீலயா || 3.44 ||

ஆகாஸவாயு ப்ராக் ஸ்ரு³ஷ்டாவிதி ப்ரோவாச தித்திரி: |
திங்மாத்ரமாருணி: ஸ்ரு³ஷ்டேர்வக்தும் தேஜ உதை³ரயத் || 3.45 ||

ப்³ரஹ்மோபலக்ஷணயைவ ஸ்ரு³ஷ்டி: ஸர்வத்ர கத்²யதே |
ஜக³த: கியதா⁵ப்யேதச்ச²க்யம் லக்ஷயிதும் க²லு || 3.46 ||

தேஜஸோ⁵சேதநத்வே⁵பி தேஜ: கஞ்சுகஸம்யுதம் |
தத்³ப்³ரஹ்ம பூர்வவத்³வீக்ஷய ஸங்கல்பாத்ஸஸ்ரு³ஜே ஹ்யப: || 3.47 ||

அப்கஞ்சுகம் ப்³ரஹ்ம ப்ரு³த்²வீமந்நஹேதுமகல்பயத் |
தேஜோ⁵பி³ந்நே⁴ய ஏதே⁴யோ தே³ஹு³ஜாநி ஜஜ்ஞிரே || 3.48 ||

ஜராயுஜாண்ட³ஜோத்³பி⁴ஜ்ஜாநீதி பீ³ஜத்ரயம் க²லு |
ஜீவரூபப்³ரவஸார்த²மைக்ஷத ப்³ரஹ்ம தே³வதா: || 3.49 ||

த்³ரு³ஷ்ட்வா பூ⁴ய இஹோத்பந்நாஸ்தேஜோ⁵ப³ந்நாக்²யதே³வதா: |
ஏகககாம் த்ரிவ்ரு³த்ம் தாஸு குர்வே தே³ஹாதி³ஸ்ரு³ஷ்டயே || 3.50 ||

தேஜஸ்யப³ந்நயோரம்ஸாவல்பௌ ப்ரகூப்ய மிஸ்ரணாத் |
தேஜஸ்த்ரிவ்ரு³த்³க்ரு³த்ம் தத்³வத்³ந்யயோரபி யோஜ்யதாம் || 3.51 ||

தேஜோ⁵ப³ந்நைஸ்த்ரிவ்ரு³த்³பூ⁴தைரண்ட³ஜாதி³வபும்ஷ்யயம் |
நிர்மாய ஜீவரூபேண ப்ராவிஸுத்தேஷு ஸர்வத: || 3.52 ||

அஹங்காரஸ்து சைதந்யஸம்யுக்த: ப்ராணதா⁴ரணாத் |
ஜீவ: ஸ்யாத்ஸர்வதே³ஹேஷு வ்யாப்நோத்யாபாத³மஸ்தகம் || 3.53 ||

ஸத்³வஸ்துந்யவேமாரோப்ய ஸம்ஸாரோ மாயயா க்ரு³த்: |
அவிசாரக்ரு³தாரோபநிவ்ரு³த்த்யர்த²ம் விசார்யதாம் || 3.54 ||

த்ரிவ்ரு³த்³கரணமக்³ந்யாதௌ³ ஸ்பஷ்டம் தாவத்³விசாரிண: |
ப்ரஸித்³தே⁴ தைஜஸே⁵ப்யக்³நாவ³ந்நாம்ஸாவஸ்தி²தௌ || 3.55 ||

ஜ்வாலாயாம் ரோஹிதம் ரூபம் ப³ஹூலம் தத்து தேஜஸ: |
கிஞ்சிச்²க்²லமபாமேதக்கிஞ்சித்³க்ரு³ஷ்ணம் து பூ⁴மிக³ம் || 3.56 ||

ரூபத்ரயே பூ⁴தக்³தே விவிக்தே பௌ⁴திகோ⁵நல: |
காரணவ்யதிரேகேண வாசைவாரப்யதே வ்ரு³தா² || 3.57 ||

ஜக³தஸ்சாக்ஷுஷஸ்யேத்த²ம் மித்²யாத்வம் வக்துமாதி³த: |
தேஜோ⁵ப³ந்நத்ரயஸ்யாத்ர சாக்ஷுஷஸ்யோதி³தா ஜநி: || 3.58 ||

ஆதி³த்யசந்த³ரவித்³யுத்ஸு மித்²யாத்வம் வஹ்நிவந்நயேத் |
க்³ரு³ஹீத்வைதாவதா வ்யாப்திம் கார்யமித்²யாத்வமூஹ்யதாம் || 3.59 ||

தேஜோ⁵ப³ந்நாக்²யகார்யாணம் மித்²யாத்வே ஸ்யாத்ஸத³த்³வ்யம் |
காரணம் ஸத்யமேஷாம் து பூர்வேஷாம் ஜ்ஞாநிநாம் மதி: || 3.60 ||

த்³ரு³ஸ்யே பா³ஹ்யே பௌ⁴திகத்வமஸ்து தே³ஹே து நோ ததா² |
இதி மூட⁴மதேர்நுத்யை தே³ஹே பௌ⁴திகதோச்யதே || 3.61 ||

யத்³ந்நம் பார்தி²வம் பு⁴க்தம் தத்³த⁴மாம்ஸபுரீஷகை: |
ஸூக்ஷ்மமத்யஸ்தூ²லபா⁴கை³ர்தே³ஹே⁵ஸமிந் பரிணம்யதே || 3.62 ||

ப்ராண லோஹிதமூத்ராம்ஸூரபாம் பரிணதிஸ்த்ரிதா⁴ |
வாங்மஜ்ஜாஸ்தி²விபே⁴த: ஸ்யாத்³க்⁴ரு³ததைலாதி³ தேஜஸ: || 3.63 ||

ஸ்தூ²லே ச மத்⁴யமே பா⁴கே³ காரணாகு³தி: ஸ்பு²டா |
 தீ⁴ப்ராணவாகு³ ஸந்தே³ஹம் த³தி⁴த்³ரு³ஷ்டாந்ததோ³நு³த³ || 3.64 ||

க்⁴ரு³தே விஸீநே த³த்⁴யம்ஸோ³நு³க³தோ பா⁴தி ந ஸ்பு²ட: |
 ததா²பி த³தி⁴கார்யத்வம் வித்³யதே ஸர்வஸம்மதம் || 3.65 ||

ததா² மந:ப்ராணவாசாம் ப⁴வத்வந்நாதி³கார்யதா |
 அதீந்த³ரியத்வாத்ப்ரத்யக்ஷா காரணாகு³திர்ந ஹி || 3.66 ||

நித்யத்³ரவ்யம் மநோ நாந்நகார்யமித்யாஹ தார்கிக: |
 ஸ ஏஷாம்³ஸங்கா³ரத்³ரு³ஷ்டாந்தத்³வாரேண ப்ரதிபோ³த்⁴யதே || 3.67 ||

யதா² க²த்³யோதமாத்ர: ஸ்யாத³ங்கா³ர: காஷ்ட²ஸங்க்ஷயே |
 காஷ்ட²வ்ரு³த்³தௌ⁴ ஜ்வலத்யக்³நிஸ்ததா² வித்³யாந்மநோந்நயோ: || 3.68 ||

த்யக்தே³ந்நே பஞ்சத³ஸஸு தி³நேஷு க்ஷயதே மந: |
 தேந ஸ்மந்தும் ந ஸக்தோ³பூ⁴ச்ச²வேதகேதுர்ந கிஞ்சந || 3.69 ||

அந்நேந புஷ்டே மநஸி வேதா³ந் ஸஸ்மார தக்ஷணாத் |
 அந்வயவ்யதிரேகாப்⁴யாம் மநோ³ந்நமயமிஷ்யதாம் || 3.70 ||

பௌ⁴திகத்வே³கி²லஸ்யைவம் ஸ்தி²தே பூ⁴தாதிரேகத: |
 தந்நாஸ்தி தத்³வத்³பூ⁴தாநி நைவ ஸத்³வ்யதிரேகத: || 3.71 ||

ஜக³த: காரணம் யத்ஸத³த்³வைதம் தத்³விஜ்ஜ்ஞிவாந் |
 ஸ்வேதகேதுஸ்தாவதாஸ்ய ஜீவத்வம் ந நிவர்ததே || 3.72 ||

ஸ்வஸ்ய ப்³ரஹ்மத்வபோ³தே⁴ந ஜீவத்வமபக³ச்ச²தி |
 இத்யபி⁴ப்ரேத்ய தம் ஸிஷ்யம் புந: ப்ரோத்ஸாஹயத்யஸௌ || 3.73 ||

ஸ்வப்நாவஸாநம் ஜாந்ஹி மம வ்யாகுர்வதோ முகா²த் |
 ஸ்வஸ்ய ஸ்வரூபம் ஸத்தத்வமிதி ஸுப்தௌ ஸ்பு²டம் க²லு || 3.74 ||

யதா³ ஸுஷுப்திமாப்நோதி புமாநேதம் ததா³ ஜநா: |
 ஸ்வபிதீத்யாஹுரேதஸ்ய தாத்பர்யம் ப்ரவிசிந்த்யதாம் || 3.75 ||

திங்ந்தம் பத³மஜ்ஞாநாம் ஸுப³ந்தம் து விவேகிநாம் |
 ஸ்யாந்நித்³ராணஸ்ய நாமைத்³வஸ்துதத்த்வாவபா⁴ஸகம் || 3.76 ||

ஸ்வப்நஜாக³ரயோர்ஜீவ: ஸத்தத்வாத்³பி⁴ந்நவத்³ப⁴வேத் |

ஸுஷு³ப்தௌ ஸம்யகே³கத்வம் யாதி ஸத்³வஸ்துநா ஸஹ || 3.77 ||

ஜீவத்வமாத்மந: ப்ராணதா⁴ரணுந்ந ஸ்வபா⁴வத: |

ஸத்³ரூபத்வம் ஸ்வதஸ்தத்து ஸ்பு²டம் ஸ்வபிதிநாமத: || 3.78 ||

ஸ்வமபீதீதி நாம்நோ⁵ஸ்ய நிருக்திரவக³ம்யதாம் |

ஸ்வரூபம் வாஸ்தவம் ஸு³ப்தௌ ப்ராப்யமித்யுதி³தம் ப⁴வேத் || 3.79 ||

உபாதே⁴ர்மநஸோ ஜாக்³ரத்ஸுப்த்யவஸ்தே² ஹி நாத்மந: |

இத்யபி⁴ப்ரேத்ய ஸகுநித்³ரு³ஷ்டாந்த: ப்ரோச்யதே தி⁴ய: || 3.80 ||

ஸகுநி: ஸு³த்ரப³த்³தோ⁴ ய: ஸ க³ச்³ந்விவிதா⁴ தி³ஸ: |

அஸப்³த்⁴வாதா⁴ரமாகாஸே ப்³ந்த⁴நஸ்தா²நமாவ்ரஜேத் || 3.81 ||

ஸத்தத்வே மாயயா ப³த்³த⁴ம் மனோ ஜாக்³ரணம் வ்ரஜேத் |

அஸப்³த்⁴வா தத்ர விஸ்ராந்திம் ஸத்தத்வே லீயதே புந: || 3.82 ||

ஆத்மச்சா²யா⁵பி மநஸா ஸதா³ஸ்க³ச்³தி க³ச்³தி |

க³த்யாக³த் து ஸம்ஸார: ஸ ச ஸ்வாத்மநி கல்பித: || 3.83 ||

மனோலயே⁵நுபாதி:⁴ ஸந்நாத்மா ஸம்ஸாரவர்ஜித: |

ஸ்வேந வாஸ்தவரூபேண ஸு³ஷு³ப்தாவவதிஷ்ட²தே || 3.84 ||

சிச்சா²யா ச வபு: ஸ்தூ²லமிந்த³ரியாண்யாத்மபோ³த⁴நே |

த்³வாராணீ³த்யாஹு மந்த்ரோ⁵யம் ரூபம்ரூபமிதி ஸ்பு²டம் || 3.85 ||

தே³ஹே தே³ஹே ப்ரதிச்சா²யாரூபோ⁵பூ⁴த்ஸ்வாத்மபு³த்³த⁴யே |

மாயாபி⁴நிந்த்³ரோ ப³ஹுதா⁴ தே³ஹோ⁵பூ⁴த்ஸ்வாத்மபு³த்³த⁴யே || 3.86 ||

இந்த்³ரியாஸ்வாஸ்தேந யுக்தாஸ்தச்ச ஸ்வாத்மாவபு³த்³த⁴யே |

சா²யாமாஸ்ரித்ய தத்ராத்மா போ³தி⁴த: ஸு³ப்திவர்ணநாத் || 3.87 ||

அஸநாயாபிபாஸோக்த்யா தே³ஹுமாஸ்ரித்ய போ³த⁴யதே |

அஸநாயாபிபாஸாக்²யாத்³வயம் ஸ்வபிதிநாமவத் || 3.88 ||

அஸநாயா ஜநை: ப்ரோக்தா க்ஷுதா⁴வஸ்துவிவேகிபி:⁴ |

நயத்யஸிதமித்யேவமபஸு நிர்வசநம் ப⁴வேத் || 3.89 ||

பீதா ஆபோ⁵ஸநம் பு⁴க்தம் த்³ரவீக்ரு³த்ய நயந்த்யத: |

அஸநாயேதி ஸப்³தோ³க்தா விண்மாம்ஸோத்பத்திரநந்த: || 3.90 ||

விண்மாம்ஸஹேதுரந்நம் யதே³தஸ்யோத்பாத³கம் ஜலம் |
 ஜலஸ்யோத்பாத³கம் தேஜஸ்தஸ்ய சோத்பாத³கம் ச ஸத் || 3.91 ||

அநுமாயாத்ர கார்யேண ஜ்ஞேயம் தத்காரணம் பரம் |
 ஸந்மூலகாரணம் ஜ்ஞேயம் ஸ்யாத்³விஸ்வாஸோ⁵நுமாநத: || 3.92 ||

புரீஷாத்³யந்நகார்யம் ஸ்யாத்ஸத்யேவாந்நஸ்ய ஸத்த்வத: |
 ஸத்யாமேவ யதா² கும்போ⁴ ம்ரு³தி³ த்³ரு³ஷ்டோ ந சாந்யதா² || 3.93 ||

வ்ரீஹ்மாத்³யந்நம் ஸதீஷ்வேவ த்³ரு³ஷ்டமப்ஸு ந சாந்யதா² |
 ஆபஸ்ச ஸ்வேத³ரூபா ஸ்யு: ஸத்யேவோஷ்ணே ஹி தேஜஸி || 3.14 ||

தேஜஸ்ச பா⁴வரூபத்வாத்ஸம்ப⁴வேந்ந ஸதா விநா |
 ஸதஸ்தூத்பத்திராஹித்யாந்நாந்வேஷ்யம் காரணந்தரம் || 3.95 ||

ஸம்மூலா: ஸகலா தே³ஹா இதா³நீம் ச ஸதி ஸ்தி²தா: |
 அந்தே ஸத்யேவ லீயந்தே வித்³யாத்ஸத்தத்த்வமத்³வயம் || 3.96 ||

யதா² பூ⁴தாதிரேகேண பௌ⁴திகம் நைவ வித்³யதே |
 பூ⁴தாநி ச ஸதோ⁵ந்யாநி ததா² நேத்யுப்பாதி³தம் || 3.97 ||

அஸநாயாமுகே²நேத்த²ம் ஸத்தத்தவே தீ:⁴ ப்ரவேஸிதா |
 பிபாஸாமுக²தோ⁵ப்யஸ்மிந்ஸதி தீ⁴ரவதார்யதே || 3.98 ||

உத³ந்யேதி பிபாஸாயா பர்யாயஸ்தம் விவேகிந: |
 உத³கம் ஜயதீத்யேவம் தேஜஸ்யேவம் ப்ரயுஞ்ஜதே || 3.99 ||

பீதம் ஜலம் ஸரீரஸ்த²ம் தேஜஸா ஜீர்யதே தத: |
 மூத்ரம் ரக்தம் ச நிஷ்பந்நம் த்³ரவத்வாஜ்ஜலஜே உபே⁴ || 3.100 ||

தாப்⁴யாமாபோ⁵நுமீயதே தாபி⁴ஸ்தேஜஸ்ததஸ்து ஸத் |
 வ்யாப்திம் க்³ரு³ஹீத்வா ஸர்வத்ர யோஜநாயோதி³தம் புந: || 3.101 ||

தே³ஹே யே⁵வயவா: ஸந்தி பதா³ர்தா:² ஸந்தி தே ப்³ஹி: |
 தேஷு ஸர்வேஷு ஸந்மாத்ரரூபத்வமவதா⁴ர்யதாம் || 3.102 ||

பௌ⁴திகத்வம் புரா ப்ரோக்தம் தது³க்தம் தே³ஹபா³ஹ்யயோ: |
 இந்த்³ரியத்³வாரதோ வோத்³து⁴ம் ப்ரோச்யதே மரணக்ரம: || 3.103 ||

ம்ரியமாணஸ்ய வாகா³தி³வ்ரு³த்திர்மநஸி லீயதே |
 மநோவ்ரு³த்தேர்ஸய: ப்ராணே ப்ராணவ்ரு³த்தேஸ்து தேஜஸி || 3.104 ||

ஸ்வாஸஸ்யோபரதாவுஷ்ணம் ஸ்ப்ரு'ஷ்ட்வா ஜீவநநிஸ்ஸயம் |
 குர்வத்யுஷ்ணம் து தத்தேஜ: ஸத்³வஸ்துநி விஸீயதே || 3.105 ||

சா²யாதே³ஹேந்த்³ரியத்³வாரை: பதா³ர்தோ² யோ⁵த்ர போ³தி⁴த: |
 ஸ ஏஷ ஸர்வஜக³தோ⁵ணிமா வஸ்த்வந்தரம் ந து || 3.106 ||

ஸ்தூ²லத்வாணுத்வரூபா⁴யாம் வஸ்த்வேகம் பா⁴ஸதே த்³விதா⁴ |
 ஸ்தூ²லமிந்த்³ரியக³ம்யத்வாந்நாமரூபாத்மகம் ஜக³த் || 3.107 ||

ஸத³த்³வைதம் ப⁴வேதஸூக்ஷ்மமிந்த்³ரியாவிஷயத்வத: |
 ஏததா³த்மகதைவாஸ்ய ஸ்தூ²லஸ்யேஜீஹ யுஜ்யதே || 3.108 ||

அணுத்வம் வஸ்துந: ப்ரோக்தம் யத்தத்ஸத்யமபா³த⁴நாத் |
 ஸ்தூ²லத்வம் மாயயா க்லு³ப்தம் ஜ்ஞாநேநைதஸ்ய பா³த⁴நாத் || 3.109 ||

அபா³த⁴யோ ய: ஸ ஏவாத்மா ஸர்வஸ்ய ந து கல்பித: |
 ஸ்வேதகேதோ யத்³த்³வைதம் தத்³ஸி த்வம் ந மாநவ: || 3.110 ||

சிச்சா²யாவாநஹங்காரோ⁵தே⁴ வேத³சதுஷ்டயம் |
 த்வம் து ஸாக்ஷயேவ தஸ்யாத: ஸத³ஸி த்வம் ந சேதர: || 3.111 ||

பி⁴ந்நோ⁵பூ⁴த்³த்³ரு³த³யக்³ரந்தி:² ஸ்வேதகேதோர்விவேகத: |
 தீ⁴தோ³ஷம் ஸம்ஸயம் மார்ஷ்டும் பூ⁴யோ ப்³ருஹீத்யவோசத || 3.112 ||

ஸதா ஸம்பத்³யதே ஜீவ: ஸுஷுப்தாவித்யுதீ³ரிதம் |
 ததா² சேத்ஸதி ஸம்பந்நோ⁵ஹமித்யஸ்ய குதோ ந தீ:⁴ || 3.113 ||

நாநாவ்ரு'க்ஷ ரஸைக்யேந ஸம்பந்நே மது⁴நி ஸ்தி²த: |
 ந பு³த்⁴யதே ரஸோ⁵ஸ்யேதி ததா² ஸர்வலயாந்ந தீ:⁴ || 3.114 ||

ஜீவோபாதி⁴லயே⁵ப்யத்ர தத்³பீ³ஜஸ்யாவஸேஷத: |
 தது³பாதி⁴க ஏவாஸ்மிந்தே³ஹே⁵ந்யேத்³யு: ப்ரபு³த்⁴யதே || 3.115 ||

சித்தைகாக்³ர்யாய தச்ச²ங்கா பரிஹார்யா து வஸ்துஷு |
 பூர்வோக்தமேவ தத்³போ³த்³து⁴ம் ததே³வாஹ புந்³கு³ரு: || 3.116 ||

ப்ராஜ்ஞம்மந்யதயா தத்த்வமவிஸ்வஸ்ய ஸ்வஸங்கயா |
 புந: புநர்ப்ரு'ச்ச²த்தம் ப்ரத்யாஹாஸௌ புந: புந: || 3.117 ||

ஸுஷுப்தௌ பு³த்³த்⁴யபா⁴வே⁵பி புநர்ஜாக³ரணே⁵ஸ்தி தீ:⁴ |

ஆக³ச்ச²ம் ஸத இத்யேத்வம் ததா³ கஸ்மாந்ந வேத்யஸௌ || 3.118 ||

ஸுப்தௌ ஸத்³ருபமஜ்ஞாத்வா ஸதை³க்யம் ப்ராப்தவாம்ஸ்தத: |
ஸதோ நாக³மநம் ஸ்மார்யமபாமஸ்மரணம் யதா² || 3.119 ||

க³ங்கா³ஜலம் ப்ரவிஸ்யாபி³தௌ⁴ மேகே⁴நாக்ரு³ஷ்ய ஸிச்யதே |
நாஜ்ஞாதத்வாத்ஸம்ரு³திஸ்தத்ர தத்³வத³த்ர ஸம்ரு³திர்ந ஹி || 3.120 ||

வ்யாக்³ராதி:³ ஸுப்த ஏவாத்ர பு³த்யதே வாஸநாவஸாத |
ந நஷ்டா வாஸநேத்யேவம் விவக்ஷித்வோச்யதே புந: || 3.121 ||

ஜீவஸ்ய நஸ்வரஸ்யைக்யம் ந நித்யேந ஸதேதி சேத் |
ஜீவோ ந நஸ்யதி க்வாபீத்யேவம் வ்ரு³க்ஷவதீ³க்ஷயதாம் || 3.122 ||

ஸாகா²ம் வ்ரு³க்ஷே ஜீவபூர்ண ஜீவஸ்த்யஜதி யாமஸௌ |
ஸுஷ்யேந்நாந்யா ததா² ஜீவே³பக³தே ம்ரியதே வபு: || 3.123 ||

நாமரூபயுதம் ஸ்தூ²லம் தத்³தீ⁴நாத்ஸத³ணே: கத²ம் |
உத்பந்நமிதி சேத்³பி³ஜாத்³வடவ்ரு³க்ஷவதீ³க்ஷயதாம் || 3.124 ||

ந்யாயாக³மாப⁴யாம் ஸித்³த⁴ம் ச ஸ்ரத்³தா⁴ஹீந: பராங்முக:² |
ந பு³த்யதே ஸ்வேதகேதோ ஸ்ரத்³த⁴ஸ்வாந்நர்முகோ² ப⁴வ || 3.125 ||

ஸத்ஸர்வத்ர ஸ்தி²தம் கஸ்மாந்ந ஸர்வே விது³ரீத்³ரு³ஸம் |
முமுக்ஷுஸ்து கத²ம் வேத்தீத்யத்ர த்³ரு³ஷ்டாந்ந உச்யதே || 3.126 ||

லவணஸ்ய க⁴நம் நீரே விலீநம் வேத்தி ந த்வசா |
ஜிஹ்வயா வேத்தி தத்³வத்ஸது³பாயேநைவ பு³த்யதே || 3.127 ||

ஸதி ஸர்வேந்த்³ரியாக³ம்யே க உபாய: ஸ உச்யதே |
உபாய உபதே³ஸோ³த்ர ப⁴வேத்³க³ந்தா⁴ரமார்க³வத் || 3.128 ||

க³ந்தா⁴ராத்³யோ வநே நீதஸ்தஸ்கரைர்பி³த்³த⁴நேத்ரக: |
தஸ்ய பி³ந்த⁴ம் விமுச்யாத்ர க்ரு³பாலுர்மார்க³மாதி³ஸத் || 3.129 ||

தேநாதி³ஷ்டமவிஸ்மரு³த்ய தீ³மாந்³ந்தா⁴ரமாப்தவாந் |
அவித்³யயாவ்ரு³தம் தத்த்வம் வேத்த்யேவமுபதே³ஸத: || 3.130 ||

அஸ்லேஷநாஸௌ விது³ஷ: ஸஞ்சிதாகா³மிகர்மணே: |
ப்ராரபி³தே⁴ போ⁴க³ஸங்க்ஷீணே முச்யதே ந து ஜாயதே || 3.131 ||

கீத்³ரு³ஸீ ம்ரு³திரஸ்யேதி சேத்³வாகா³தி³லயாத்³யதா² |

முட⁴ஸ்ய தத்³வதே³வாஸ்ய வைலக்ஷண்யம் ந கிஞ்சந || 3.132 ||

ஸமாநாயாம் ம்ரு³தாவேகோ முக்தோ நான்ய: குதோ வத்³ |

ஸத்யாந்ரு³தாபி⁴ஸந்த⁴த்வம் வைஷம்யம் ஜ்ஞாநிமுட⁴யோ: || 3.133 ||

தஸ்கராதஸ்கரௌ செளர்யஸங்கயா தலரக்ஷகை: |

க்³ரு³ஹீதௌ ந க்ரு³த்ம் செளர்யமித்த்யாஹதுருபா⁴வபி || 3.134 ||

க்³ரு³ஹ்ணீத: பரஸாம் தப்தம் தெள தயோஸ்தஸ்கரோ⁵ந்ரு³த்ம் |

அபி⁴ஸந்தா⁴ய த³க்³த:⁴ ஸந் ஹந்யதே தலரக்ஷகை: || 3.135 ||

அதஸ்கர: ஸத்யஸந்தோ⁴ ந த³க்³தோ⁴ முச்யதே ச தை: |

அஜ்ஞாந்யந்ரு³தஸந்தோ⁴⁵த்ர ஸத்யஸந்த⁴ஸ்து தத்த்வவித் || 3.136 ||

மர்த்யோ⁵ஹமிதி ஸந்தா⁴ய ம்ரியதே ஜாயதே ச ஸ: |

ப்³ரஹ்மாஹமிதி ஸந்தா⁴ய முச்யதே ந ச ஜாயதே || 3.137 ||

பு³த்³தி⁴தோ³ஷம் ஸமாதா⁴தும் த்³ரு³ஷ்டாந்தாஸ்தைஸ்த்வாத்ர கிம் |

த்வம் ஸதே³வேத்யபி⁴ப்ரேத்ய நவக்ரு³த்வ உபாதி³ஸத் || 3.138 ||

பி⁴ந்நக்³ரந்தி:² ஸ்வேதகேதுர்மநநாச்சி²ந்நஸம்ஸய: |

ஸத³த்³வைதம் ஸ்வமாத்மாநம் விஸேஷேணவபு³த்³த⁴வாந் || 3.139 ||

ஸ்வேதகேதோர்ப்³ரஹ்மவித்³யா வ்யாக்²யாதா ஸ்பு²டமேதயா |

துஷ்டோ⁵ஸ்மாநநுக்³ரு³ஹ்ணது வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 3.140 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

சா²ந்தோ³க்³யோபநிஷதி³ ஸ்வேதகேதுவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்ரு³தீயோ⁵த⁴யாய: ||

3 ||

4. சா²ந்தோ³க்³யே ஸநத்குமாரவித்³யாப்ரகாஸோ நாம சதுர்தோ²த⁴யாய: |

ஸநத்குமாரஸ்சா²ந்தோ³க்³யே நாரதா³யோபதி³ஷ்டவாந் |

வித்³யாமேதாம் ப்ரவக்ஷயே⁵த்ர ஸர்வஸோகநிவ்ரு³த்தயே || 4.1 ||

புராணபஞ்சமாந்வேதா³ந் ஸாஸ்த்ராணி விவிதா⁴நி ச |

ஜ்ஞாத்வாப்யநாத்மவித்த்வேந நாரத:³ ஸோகமாப்தவாந் || 4.2 ||

வேதா³ப்யாஸாத்புரா தாபத்ரயமாத்ரேண ஸோகிதா |

பஸ்சாத்த்வப்⁴யாஸவிஸ்மா³ரப⁴ங்க³க³ர்வைஸ்ச ஸோகிதா || 4.3 ||

ஸோகம் தரத்யாத்மவேதீ³த்யபி⁴ஜ்ஞேப்⁴ய: ஸ்ருதம் வச: |

ஸோகபாரம் நயேத்யுக்³த்வா நாரதோ³ கு³ருமாப்தவாந் || 4.4 ||

ப³ஹூக்³ர்ந்தா²ப்⁴யாஸதஸ்தே மஹதீ ஸப்³த்³வாஸநா |

நாம ப்³ரஹ்மேத்யுபாஸ்வாத இதி ப்ரோவாச தம் கு³ரு: || 4.5 ||

ஸ்வஸப்³த்³வாஸநாம் த்யக்த்வா ப்ராப்ஸ்யஸி ப்³ரஹ்மவாஸநாம் |

பஸ்சாத்³ப்³ரஹ்மண ஆத்மத்வம் வக்ஷயாமீதி கு³ரோர்மதி: || 4.6 ||

ப்³ரஹ்ம த்³ரு'ஷ்ட்யா (த்³ரு'ஷ்ட்வா) நாமமாத்ரத்⁴யாநாந்நா⁵பைதி ஸோகிதா |

இத்யபி⁴ப்ரேத்ய நாம்நோ⁵ஸ்மாத்³தி⁴கம் ப்ரு'ஷ்ட்வாநஸௌ || 4.7 ||

வாங்கா³ம்ந: காரணத்வேநாதி⁴கேதி ப்³ரஹ்மத்³ர்ஸநம் |

வாசி ப்ராஹ கு³ரு: ஸிஷ்ய: பூர்வவத்ப்ரு'ஷ்ட்வாந்புந: || 4.8 ||

ஆப்ராணமித ஆரப்⁴ய பூர்வஸ்மாதூ³த்தராதி⁴கே |

ப்ரவர்ததே ஸிஷ்யகு³ர்வோ: ப்ரஸ்நோத்தரபரம்பரா || 4.9 ||

இச்சா²த்மகம் மநோ வாசோ⁵தி⁴கம் தத்காரணத்வத: |

ஸத்யாமேவ விவக்ஷாயாம் வக்துமாரப⁴தே புமாந் || 4.10 ||

ஸங்கல்ப்யேத³ம் ஸம்யகி³தி ததி³ச்ச²தி புமாம்ஸ்தத: |

ஸங்கல்போ ஹேதுரிச்சா²யாஸ்சித்தம் ஸங்கல்பகாரணம் || 4.11 ||

விக்ஷிப்தசித்தாதை³காக்³ர்யம் த்⁴யாநமப்⁴யதி⁴கம் தத: |

த்⁴யேயவிஜ்ஞாநமதி⁴கம் ஜ்ஞாநாத்³ப்⁴யதி⁴கம் ப³லம் || 4.12 ||

ஜ்ஞாநஹேதுர்³தே³ஹப³லம் ப³லம் ஸ்யாத்³ந்நகாரணம் |

ஆபோ⁵ந்நஹேதவோ⁵பாம் து தேஜ: காரணமீரிதம் || 4.13 ||

ஹேது: ஸவாயுராகாஸஸ்தேஜஸோ வியத: புந: |

ஸ்ரஷ்டவ்யஸம்ரு'திரீஸஸ்ய ஸ்ரு'ஷ்ட்யாஸா ஸம்ரு'திகாரணம் || 4.14 ||

நாமாத்³யாஸாந்ததத்தவேஷு ப்³ரஹ்மத்³ரு'ஷ்டிம் கரோதி ய: |

ஸ புமாந் லப⁴தே ஸர்வ தத்ர தத்ரோசிதம் ப²லம் || 4.15 ||

ப்ரதீகோபாஸநைரேதைர்³ஹ்நாயாஸை: ப்ரஸோசதி |

ந ஸோகம் தரதீத்யுக்³த்வா ஹ்யப்ரு'ச்ச²த்ஸோ⁵தி⁴கம் புந: || 4.16 ||

பராக் பதா³ர்த்²யாநேஷு ப²லேஷு ச விரக்தித: |
 த்³ரு¹டா⁴ம் ப்ரத்யக்³விவிதி³ஷாம் த்³ரு¹ஷ்ட்வா ப்ராணமுபாதி³ஸத் || 4.17 ||

ந முக்²யம் ப்ரத்யகா³த்மத்வம் யத்³யபி ப்ராணவஸ்துந: |
 ததா²ஸ்ப்யாத்மப்ரதிநிதி:⁴ ஸம்ப⁴வேதா³த்மலக்ஷக: || 4.18 ||

கஸ்மிந்நுத்க்ராந்தௌத்க்ராந்தோ ப⁴விஷ்யாமி ஸ்தி²தே ஸ்தி²த: |
 இதி வீக்ஷயாஸ்ரு¹ஜத்ப்ராணம் பரமாத்மேதி ஹி ஸ்ருதி: || 4.19 ||

சக்ரஸ்யாரா யதா²நாபா⁴வாஸ்நிதாஸ்சக்ஷுராதி³கம் |
 ஆஸ்நிதம் நிகி²லம் ப்ராணே ததஸ்தஸ்யாத்மதா ப⁴வேத் || 4.20 ||

அஸ்நேந யாதி புருஷோ த்³த்தே விப்ராய கா³ம் புமாந் |
 ப்ராண ஏவாஸ்வாதி³ஸப்³தை³ருக்தோ ந து ஸவ: கஸ்சித் || 4.21 ||

பித்ரு¹மாத்ராதி³ஸப்³தை³ஸ்ச ப்ராண: ப்ரோக்த: ஸவோ ந து |
 தஸ்மாத்ஸர்வாத்மக: ப்ராண: பரமாத்மேதி நிஸ்சய: || 4.22 ||

யோ பு³பு⁴த்ஸுரஸௌ ப்ராணமேவம் பஸ்யந் கு³ருக்தித: |
 யுக்தயா தி⁴யா ச வைசிந்வந்நிவாத்³தி கத்²யதே || 4.23 ||

நாமாத்³யாஸாந்ததத்த்வாநி ய: ப்ராணே⁵தீத்ய வர்ததே |
 தமாத்மாநம் வக்தி யஸ்மாத்³திவாத்³ப⁴வேத்தத: || 4.24 ||

தர்காத்³விப்லாவகேப்⁴யோ⁵ஸ்யம் நிர்¹பீ:⁴ ஸந் ஸ்வாதிவாதி³தாம் |
 அங்கீ³குர்யாதே³வ யஸ்மாத்ஸந்தே³ஹோ நாத்ர வித்³யதே || 4.25 ||

நாமாத்³நாமநாத்மத்வம் ஸ்பஷ்டமித்யத்ர நாரத:³ |
 அஸந்துஷ்டோ⁵தீ⁴கம் தத்த்வம் பப்ரச்சே²வ புந:புந: || 4.26 ||

ப்ராணாத்மத்வம் து ஸம்பா⁴வ்யம் ஸம்யக்தஸ்யோபபாத்³நாத் |
 ஸோகஸ்ச ஸுப்²தௌ ப்ராணஸ்ய ந த்³ரு¹ஷ்ட்வோ⁵தஸ்துதோஷ ஸ: || 4.27 ||

ஸ்ரத்³தா⁴லும் யோக்³யஸிஷ்யம் தமுத்³த⁴ராமீத்யஸௌ கு³ரு: |
 அப்ரு¹ஷ்ட்வோ⁵ஸ்ப்யதி⁴கம் தத்த்வம் ஸ்வயமேவோபதி³ஷ்ட்வாந் || 4.28 ||

ஆத்மோபலக்ஷக: ப்ராணே ந த்வாத்மேஷோ⁵ந்ரு¹த்த்வத: |
 நாமரூபாத்மக: ப்ராணே மாயயோத்பாதி³தோ ஹ்யஸௌ || 4.29 ||

அந்ரு¹தோ⁵ஸ்ப்யேஷ ஸத்யஸ்ய லக்ஷக: ப்ரதிபி³ம்ப்³வத் |
 முக்²யஸ்ய ப்ரதிபி³ம்பே³ந முக்²ம் ஸ்வஸ்யோபலக்ஷ்யதே || 4.30 ||

ஆத்மேத³ம்பு³த்³தி⁴க³ம்யைஸ்தைராஸாந்தைர்நோபலக்ஷயதே |
ப்ராணோ⁵ஹும்பு³த்³தி⁴க³ம்யேஷு ஸ்தி²தத்வாதா³த்மலக்ஷக: || 4.31 ||

அதஏவாதிவாதி³த்வமஸ்தி ப்ராணாத்மவேத³நாத் |
அமுக்²யம் தச்ச முக்²யம் து ப⁴வேத்ஸத்யாத்மவேத³நாத் || 4.32 ||

காருண்யாதிஸயம் த்³ரு³ஷ்ட்வா ஸந்துஷ்டோ நாரதோ³ஸ³ப்ரவீத் |
ஸத்யேநைவாதிவாதீ³ ஸ்யாமந்ரு³தஸ்யாத்மதாம் த்யஜந் || 4.33 ||

விசாரணீயம் தத்ஸத்யம் விஜ்ஞாநமநநாதி³பி:4 |
த்⁴யாநவாந்நோக்திமாத்ரேண பு³த்⁴யேதேத்யப்³ரவீத்³கு³ரு: || 4.34 ||

ஸம்ஸயம் ச விபர்யாஸம் நிராக்ரு³த்ய விஸேஷத: |
யதா³ ஜாநாதி விஜ்ஞாநாத்ஸத்யவாதீ³ ப⁴வேத்ததா³ || 4.35 ||

விஜ்ஞாநஹேதுர்மநநமந்வயவ்யதிரேகபா⁴க் |
ஸ்ரத்³தா⁴ மநநஹேது: ஸ்யாதா³க³மாசார்யவாக்யயோ: || 4.36 ||

ஸ்ரத்³தா⁴யா: காரணம் நிஷ்டா² ஸதா³ ஸுஸ்ருஷணம் ஹி ஸா |
சித்தைகாக்³ர்யக³திர்யா⁵ஸௌ (க்ரு³திர்யா⁵ஸௌ) நிஷ்டா²யா: காரணம் ப⁴வேத் ||
4.37 ||

ஸுக²மஸ்தீதி தீ⁴ர்முக்³தௌ க்ரு³திஸ்தஸ்யா: (க்ரு³தேஸ்தஸ்யா:) ப்ரயோஜிகா |
தத்³விஹீநோ⁵யமாத்³யைர்நோ சித்தைகாக்³ர்யம் கரோதி ஹி || 4.38 ||

ஸுக²ம் கிமிதி சேத்³பூ⁴மா ஸுக²மல்பே து தந்ந ஹி |
க்லிஸ்யத்யல்பத⁴நோ⁵ந்யஸ்மிந்த⁴நபா³ஹுல்யத³ர்ஸநாத் || 4.39 ||

பூ⁴ம்ந: ஸுக²த்வே பூ⁴மா க: கிமல்பமிதி சேச்ச²ரு³ணு |
ஜ்ஞாத்ரு³ஜ்ஞேயஜ்ஞாநஹீநோ பூ⁴மா⁵விச்சே²த்³த³ர்ஸநாத் || 4.40 ||

ஜ்ஞாத்ரு³ஜ்ஞாஜ்ஞேயரூபம் மாயாகார்யமித³ம் ஜக³த் |
ப³ஹுவிச்சே²த்³யுக்தத்வாத³ல்பமித்யபி⁴தீ⁴யதே || 4.41 ||

அச்சே²த்³யோ⁵யமதா³ஹ்யோ⁵யமக்லேத்³யோ⁵ஸோஷ்ய ஏவ ச |
பூ⁴மா தஸ்மாத³மர்த்யோ⁵யமல்பம் மர்த்யமதத்³வித⁴ம் || 4.42 ||

ஸம்ஸாரகால ஏவாஸ்தி ந முக்தாவள்பதா தத: |
முக்³தௌ ஜ்ஞாநநிவர்த்யத்வாந்மர்த்யம் ஜக³தி³தீ³ர்யதே || 4.43 ||

ஸம்ஸாரமோக்ஷயோர்பூ⁴மா வித்³யதே ஸோ⁵ம்ரு³தத்வத: (ஸோ⁵ம்ரு³தஸ்தத:)¹
அக²ண்டை³கரஸாநந்த:³ ஸோ⁵யமாத்மா ஸ்வயம்ப்ரப:⁴ || 4.44 ||

மூர்ச்சா²ஸுப்த்யோஸ்தாத்³ரு³ஸோ⁵யமஜ்ஞானேந திரோஹித: |
ஸமாதி⁴ஸுப்திமூர்ச்சா²ஸு பா⁴ஸதே ஸாத⁴நம் விநா || 4.45 ||

மேகே⁴நாச்சா²தி³த: ஸூர்யோ யதா² தத்³வத்ஸ்வயம்ப்ரப:⁴ |
அஜ்ஞானேநாவ்ரு³தோ பூ⁴மா ப்ராணிபி⁴ர்ந விபா⁴வ்யதே || 4.46 ||

ஸ்வப்ரகாஸாத்மசைதந்யமஜ்ஞானஸ்ய ந பா³த⁴கம் |
பா⁴ஸகம் ப்ரத்யுதைதஸ்ய ஸ்வாநந்த³ஸ்ய யதா² ததா² || 4.47 ||

ஆநந்தா³ஜ்ஞானயோ: ஸுப்தௌ சைதந்யேநாவபா⁴ஸநாத் |
உத்தி²த: ஸுக²மஸ்வாப்ஸம் ந ஜானே⁵ந்யதி³தி ஸ்மரேத் || 4.48 ||

அரணிஸ்தோ² யதா² வஹ்நிர்ந த³ஹேத³ரணிம் ததா² |
பஸ்சாந்மத²ந ஜாதோ⁵ஸௌ ஸாகல்யேநாரணிம் த³ஹேத் || 4.49 ||

ததா² வேதா³ந்தவாக்யோத்த²தீ⁴வ்ரு³த்தௌ ப்ரதிபி³ம்பி³தம் |
ஸ்வப்ரகாஸாத்மசைதந்யம் க்ரு³த்ஸ்நாஜ்ஞானஸ்ய பா³த⁴கம் || 4.50 ||

தஸ்மாத்³விஜ்ஞானஸஹித: ஸமாதா⁴வநுபூ⁴ய ஹி |
பூ⁴மாநந்த³ம் யதா²ஸாஸ்த்ரம் ஸ்ம்ரு³த்வா வ்யுத்தா²ய வக்தி ச || 4.51 ||

ஜ்ஞாந்ரு³ஜ்ஞானஜ்ஞேயரூபா த்ரிபுட ஸ்வப்நஜாக்³ரதோ: |
பூ⁴மாநந்த³ம் திரோத⁴த்தே வித்³வாம்ஸ்த்வபி⁴ப⁴வத்யமும் || 4.52 ||

சிச்சா²யாவாநஹங்காரோ ஜ்ஞாதா ஸ்யாச்சக்ஷுராதி³ஜா |
பு³த்தி⁴வ்ரு³த்திர்ப⁴வேஜ்ஜ்ஞானம் ஜ்ஞேயா ரூபரஸாத³ய: || 4.53 ||

த்ரிபுட மாயிகீ மித்²யேத்யேவம் விஜ்ஞாய தத்த்வவித் |
தாமுபேக்ஷய கரோத்யேவ பூ⁴மாநந்தே³ ப⁴ரம் ஸதா³ || 4.54 ||

அக²ண்டை³கரஸம் பூ⁴மாநந்த³ம் ஸ்ருத்வா ஸ நாரத:³ |
பூ⁴ம்ந்யஸம்பா⁴வநாம் மத்வா பப்ரச்சா²தா⁴ரமஸ்ய ஹி || 4.55 ||

ஸத்யாதா⁴ரே பரிச்சே²தோ³ நிராதா⁴ரோ ந பு³த்த⁴யதே |
யத்³யத்³த⁴டாதி³கம் லோகே தத்ஸர்வம் க்வசிதா³ஸ்ரிதம் || 4.56 ||

வ்யவஹாரத³ஸாயாம் கிமாதா⁴ர: ப்ரு³ச்ச²யதே⁵த²வா |
வஸ்துதோ வ்யவஹாரே து மஹிம்ந்யேவாயமாஸ்ரித: || 4.57 ||

பராஸ்ய ஸக்திர்விவிதே⁴த்யேவம் ஸ்ருத்யந்தரேரிதா |

பூ⁴மந: ஸக்திர்⁴வேந்மாயா தத³ர்தோ² மஹிமா⁵கி²ல: || 4.58 ||

மஹிமாக²யே ஜக³த்யஸ்மிந்ய ஆநந்தோ³வபா⁴ஸதே |

ஸ பூ⁴மாஸ்ய பரிச்சே²தோ³ வ்யவஹாரே ந து³ஷ்யதி || 4.59 ||

வஸ்துதத்த்வவிசாரே து ந மஹிம்நி ப்ரதிஷ்டி²த: |

மஹிமா ஸ்யாத்³க³வாஸ்வாதி³ர்பூ⁴மநோ நாதா⁴ர ஏவ ஹி || 4.60 ||

அந்யஸ்மிந்ஹி மஹிம்ந்யந்யோ ராஜாதி:³ ப்ரதிதிஷ்ட²தி |

பூ⁴மநோ நான்யத்³வஸ்து தஸ்மாக்குத்ரா⁵ஸௌ ப்ரதிதிஷ்ட²தி || 4.61 ||

யதா² லோகே நிராதா⁴ர ஆகாஸோ⁵ஸ்தி ததா² குத: |

பூ⁴மா ந ஸ்யாத்³தோ யுக்த்யா நிராதா⁴ரோ⁵பி பு³த்யதாம் || 4.62 ||

வ்யாவஹாரிக ஆநந்தே³ வ்யுத்பத்தே: ஸூந்யதா ந ஹி |

வ்யுத்பந்நோ யௌக்திகஸ்சைஷ ஜகாக்³ர்யே பா⁴ஸதேம் ஸ்வயம் || 4.63 ||

போ³த⁴க்ரமோ பு³பு⁴தஸூநாம் விஸ்பஷ்டமபி⁴தீ⁴யதே |

சதுர்தி³க்ஷவத⁴ ஊர்த⁴வம் ச பூ⁴மா போ³த³த⁴வ்ய ஆதி³த: || 4.64 ||

ஸத்தாபா⁴நப்ரீதயோ⁵த்ர வீக்ஷயந்தே ஸர்வவஸ்துஷு |

ஸச்சிதா³நந்த³ரூபோ⁵தோ பூ⁴மா ஸர்வத்ர திஷ்ட²தி || 4.65 ||

பூ⁴மநோ வியோகே³ வஸ்தூநி நைவ ஸந்தி ந பா⁴ந்தி ச |

ப்ரியத்வம் தூ³ரதஸ்தேஷாம் பூ⁴மா ஸர்வாத்மகஸ்தத: || 4.66 ||

ஜக³த³பு⁴ராந்திம் நிவார்யாஸ்ய தாடஸ்த²யவிநிவ்ரு²த்தயே |

அஹங்காரேண பூ⁴மாநுஸந்தே⁴ய: ஸர்வதி³க்ஷவௌஸௌ || 4.67 ||

ஸந்த்யேவ ஸச்சிதா³நந்தா³ தே³ஹாதி³ஷ்வபி பா³ஹ்யவத் |

பூ⁴மாஹங்காரயோக³யோ⁵தோ⁵ஹம் ஸர்வமிதி வா ஸ்ரயேத் || 4.68 ||

க³ரூ²ஹைகதே³ஸே⁵வஸ்தா²ய ஸார்வபௌ⁴மோ⁵ஹமித்யஸௌ |

ராஜாபி⁴மந்யதே தத்³வத்³பூ⁴மாஹமிதி நோ குத: || 4.69 ||

ஆபி⁴மாநிகமேவேத³ம் பூ⁴மாத்மத்வமிதி ப்⁴ரமம் |

நிராகர்தும் ஸர்வதி³க்ஷு பூ⁴ந்நோ ஜ்ஞேயா சிதா³த்மதா || 4.70 ||

அஹம்ஸப்³த³ஸ்சிதா³த்மாநம் ஸாஹங்காரம் ப்³ரவீதிஹி |

அஹங்காரே போ³த⁴லீநே சிதா³த்மைவாவஸிஷ்யதே || 4.71 ||

க்ரமேணுநேந யஸ்தஸ்வம் பஸ்யந் ஸாஸ்த்ரவிசாரத: |
யுக்த்யா மத்வா கி⁴யா வேத்தி ஜீவந்முக்தோ ப⁴வேத³ஸௌ || 4.72 ||

ஜீவந்முக்தோ ரதிக்ரீடா³மிது²நாநந்த³லக்ஷணந் |
வ்யவஹாராந் க்ரமேணதி ப்ராரபி³த⁴ஸ்யாநுஸாரத: || 4.73 ||

ஸுக²து:³க²ப்ரதா³ரபி³த⁴கர்மவேக³ஸ்சதுர்வித: |
தீவ்ரோ மத⁴யோ மந்த³ஸுப்தௌ சேதி தஸ்ய விதா⁴ மதா: || 4.74 ||

தீவ்ரவேகே³ ஸ பஸ்வாதி³துல்யோ நாத்மாநமீக்ஷதே |
ஆத்மநி ப்ரீதிரஸ்தீதி ப⁴வேதா³த்மரதிஸ்ததா³ || 4.75 ||

மத⁴யவேகே³ து போ⁴கா³நாம் ப்ராதா⁴ந்யம் ஸ யதா³ ததா³ |
க்ரு²த்வாவகாஸமாத்மாநம் வத³ந் க்ரீட³தி பா³லவத் || 4.76 ||

மந்த³வேகே³ திரஸ்க்ரு²த்ய போ⁴கா³ந் ப்ராயேண சிந்தயந் |
கி⁴யாத்மாநம் த்³வந்த³வஸுக²ம் ப்ராப்நோதி மிது²நே யதா² || 4.77 ||

ஸுப்தவேகே³஽திநிர்விக்⁴நோ நிர்விகல்பஸமாதி⁴பா⁴க் |
ஆத்மாநந்தா³வஸேஷ: ஸந்நாஸ்தே முக்தவத³த்³வய: || 4.78 ||

ஸ்வராட் ஸ்யாத்பதிதே தே³ஹே நாந்யாதீ⁴நோ விமூட⁴வத் |
தஸ்ய ஸர்வேஷு லோகேஷு காமசாரோ ப⁴வேதக்²லு || 4.79 ||

மாயயா கல்பிதா லோகாஸ்தே ஸர்வே பூ⁴மரூபதாம் |
முக்தஸ்ய ப்ராப்நுவந்த்யேவம் ஸர்வலோகாத்மகஸ்தத: || 4.80 ||

காமசாரோ³ஸ்திவிஸ்ரம்ப: (அதிவிஸ்ரம்ப:)⁴ ப்ரதிபி³ந்த⁴விவ்ரஜித: |
ஸர்வஸ்ய ஸ்வஸ்வரூபே³ஸ்தி ப்ரதிபி³ந்தோ⁴ கோ³பி ஹி || 4.81 ||

பூ⁴மாத்மாநம் ந ஜாநாதி மூட: கிம் த்வந்யதே²க்ஷதே |
ஜீவோ³ஹமீஸ்வரா⁴நோ த⁴ர்மாத⁴ர்மயுதஸ்த்விதி || 4.82 ||

தஸ்யேஸ்வரோ ப⁴வேத³ராஜா லோக: கர்மஜித: க்ஷயீ |
காமசாரஸ்து லோகேஷு ஸர்வதா²ஸ்ய ந ஸம்ப⁴வேத் || 4.83 ||

ஜீவந்முக்தஸ்தத்த்வவித்³ய: ஸாஸ்த்ரயுக்த்யநுபூ⁴திபி:⁴ |
தஸ்ய ப்ராணுதி³நாமாந்தம் ஜக³த்ஸ்வாத்மந உத்³க³தம் || 4.84 ||

தஸ்மாத்ப்ராணாதி³வஸ்தூநாம் த்⁴யாநேநாஸ்ய ப²லேந வா |
ஜீவந்முக்தஸ்ய நார்தோ²ஸ்தி க்ரு³தக்ரு³த்ய: ஸுகீ² ஹ்யஸௌ || 4.85 ||

ந ம்ரு³த்யும் பஸ்யதி ஜ்ஞாநீ ந ரோக³ம் நாபி து:³கி²தாம் |
ஸர்வஸ்வாத்மதயா பு³த்³த்⁴வா ஸர்வமாப்ரோதி ஸர்வதா² || 4.86 ||

விதே³ஹ்முக்தோ ப்³ரஹ்மத்வாத்ஸர்வம் ஸ்ரு³ஜதி மாயயா |
யேந யத்³வீக்ஷயதே தஸ்மை தத்³ரூபம் ஸ்வம் ப்ரத³ர்ஸயேத் || 4.87 ||

விஷயாஹரணம் ஸா³த்³த்⁴ம் ராக³த்³வேஷாதி³வர்ஜநாத் |
தத: ஸா³த்³த்⁴தி⁴யாத்மாநம் பூ⁴மாநம் ஸர்வதா³ ஸ்மரேத் || 4.88 ||

ஸோகாதி³ஸர்வக்³ரந்தீ²நாம் பூ⁴ம்ந: ஸ்ம்ரு³த்யா விமோக்ஷணாத் |
ஸா³த்³த்⁴தீ⁴ர்நாரத³ஸ்தஸ்மை தம:பாரமத³ர்ஸயத் || 4.89 ||

ஸந்தக்ருமாரவித்³யாயாஸ்தாத்பர்யம் ஸ்பஷ்டமீரிதம் |
தேந குர்யாந்மயி க்ரு³பாம் வித்³யாதீ²ர்த²மஹேஸ்வர: || 4.90 ||

இதி ஹ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
சா²ந்தோ³க்³யே ஸந்தக்ருமாரவித்³யாப்ரகாஸோ நாம சதூ²ர்தோ²ஸ்த⁴யாய: || 4 ||

5. சா²ந்தோ³க்³யே ப்ரஜாபதிவித்³யாப்ரகாஸோ²நாம பஞ்சமோ²ஸ்த⁴யாய: |

ப்ரஜாபதி: ஸ்வாத்மவித்³யாம் சா²ந்தோ³க்³யே ப³ஹூதா⁴ஸ³ப்³ரவீத் |
விரோசநாய சந்த³ராய தாம் வக்ஷயே ஸுக²பு³த்³த்⁴யே || 5.1 ||

அஸம்ஸார்யயமாத்மா²ஸாவந்வேஷ்டவ்யோ முமுக்ஷு³ணா |
ப்ரஜாபதிரிதி ப்ராஹு ப்ரஸங்கே³ந ஸ்வஸம்ஸதி³ || 5.2 ||

யோ நிஷ்பாபோ²ஜரோ ம்ரு³த்யுஸோகக்ஷு³த்த்ரு³ட்³விவர்ஜித: |
ஸத்யோ²ஸ்ய காம: ஸங்கல்பஸ்சாஸம்ஸாரீ ஸ ஈஸ்வர: || 5.3 ||

பாபம் கர்தூரகர்தாத்மா சிந்மாத்ர: பாபவாந் கத²ம் |
ஜராம்ரு³த்யு தே³ஹத⁴ர்மௌ வித்³யேதே ந சிதஸ்தத: || 5.4 ||

ஸோக: ஸ்வாந்மநஸோ த⁴ர்ம: க்ஷு³த்த்ரு³ஷ்ணே ப்ராணகே³ உபே⁴ |
சித்³ரூபஸ்யாத்மநோ நைவ ஸந்தி ஸோகாத³யஸ்த்ரய: || 5.5 ||

சிந்மாத்ரஸ்யாப்யஸ்தி மாயா காமஸங்கல்பகாரிணீ |
ஸர்க்ஷயாமி ஜக³தி³த்யாதி³காமோ மாயாவிநோ²ஸ்தி ஹி || 5.6 ||

ஆகாஸாதி³பதா³ர்²தா²ஸ்து யதா²பூர்²வம் ப⁴வந்த்²விறு |

ஸங்கல்போ⁵ஸ்தி ததோ ஜ்ஞேயா வ்யாவஹாரிக ஸத்யதா || 5.7 ||

அந்வேஷ்ய பரமாத்மா⁵யம் மாயாதத்கார்யலக்ஷித: |

கு³ருஸாஸ்த்ரக்ரு¹தோ போ³த⁴ஸ்தஸ்யாந்வேஷணமுச்யதே || 5.8 ||

ததோ⁵நுபூ⁴த்யா விஜ்ஞாதுமேஷ்டவ்யோ தீ⁴நிரோத⁴த: |

த்யாயந்யுக்த்யா ச மந்வாந: ஸ்வாத்மாநுப⁴வமாப்நுயாத் || 5.9 ||

ய ஏவம் வேத்த்யஸௌ ஸர்வா⁵ல்லோகாந் காமாம்ஸ்ச (ஸர்வா⁵ல்லோகாந்) விந்த³தே |

லோகாதி⁴ஷ்டா²ந்ருபத்வாத்ஸர்வலோகாத்மதா ப⁴வேத் || 5.10 ||

காமாஸ்து விஷயாநந்தா:³ ஸ்வாத்மாநந்த³ஸ்ய தே⁵கி²லா: |

லேஸாஸ்தத: ஸர்வகாமப்ராப்திராத்மவிதோ³ஸ்தி ஹி || 5.11 ||

ஏதத்ப்ரஜாபதேர்வாக்யம் ஸ்ருத்வா தே³வாஸுராஸ்ததா³ |

உப⁴யே⁵பி பு³பு⁴த்ஸந்த: பரமாத்மாநமாத³ராத் || 5.12 ||

தே³வராஜோ⁵ஸுரேஸஸ்ச தெள த்³வாவிந்த்³ரவிரோசநௌ |

ஸத்யலோகம் ப்ராப்ய தஸ்மிந்நஸேவேதாம் ப்ரஜாபதிம் || 5.13 ||

த்³வாத்ரிம்ஸத்³வர்ஷஸேவாத: ப்ரஸந்நோ⁵ஸௌ ப்ரஜாபதி: |

அக்ஷிலக்ஷிதமாத்மாநம் தாப்யாம் த்³வாப்யாமவோசத || 5.14 ||

பூர்ணத்வாத்புருஷோ யோ⁵ஸ்தி பரமாத்மா⁵யமக்ஷிணி |

ஜாக்³ர்த்ஸாக்ஷிதயா ஸ்தி²த்வா வித்³வத்³பி:⁴ ஸுவிபா⁴வ்யதே || 5.15 ||

சிச்சா²யாவாநஹங்காரோ மூடை⁴ராத்மேதி பா⁴வ்யதே |

கர்தா போ⁴க்தா ஸ ஜீவ: ஸ்யாத்பரப்³ரஹ்மைவ ஸாக்ஷயஸௌ || 5.16 ||

ப்³ரஹ்மனோ மரணபா⁴வாத்³ம்ரு²தத்வம் ததீ³ர்யதே |

அத்³விதீயதயா பீ⁴திஹேத்வபா⁴வாச்ச நிர்⁴ப்யம் || 5.17 ||

ப்ரஜாபத்யுக்திதாத்பர்யம் நாநுபு³த்³த⁴முபா⁴வபி (நாநுபு³த்³த⁴யேதாமுபா⁴வபி) |

ராஜ்யவாஸநயா சித்தம் ததீ³யம் ராஜஸம் க²லு || 5.18 ||

அந்யதே³ஹஸ்ய யா சா²யா ஸா சக்ஷுஷ்யுபலப்⁴யதே |

தாமேவாத்மதயா ப்ராஹேத்யேஷா பு³த்³தி⁴ரபூ⁴த்தயோ: || 5.19 ||

சா²யாத்மாநம் த்³ரு¹கர்தும் புந: பப்ரச்ச²துர்கு³ரும் |

அப்ஸ்வாத்³ர்ஸே ச யோ த்³ரு⁴ஷ்டாஸ்சா²யாத்மா ஸோ⁵யமேவ கிம் || 5.20 ||

தத்³யமந்யதா²ஜ்ஞாநம் பு³த்³த்⁴வாபி ந நிராகரோத் |

ஸபா⁴மத்⁴யே மாநப⁴ங்கே³ பு³த்³தி⁴ப்⁴ரம்ஸோ ப⁴வேதி³தி || 5.21 ||

ஸ்வேநாக்ஷிண்யுபவிஷ்டோ ய: ஸ ஸர்வத்ராபி திஷ்ட²தி |

இத்யுக்²தோபாயதஸ்தௌ த்³வௌ போ³த்⁴யாமீத்யமந்யத || 5.22 ||

ஸராவே ஜலயுக்தே வா கேவல வீக்ஷய தௌ புந: |

ஸாலங்காராவவேக்ஷயாத்² சா²யாம் நாத்மேதி பு³த்⁴யதாம் || 5.23 ||

சா²யாயா அந்யதா²த்வம் ஸ்யாத்ஸாக்ஷீ சைகவித:⁴ ஸ்தி²த: |

ஆத்மத்வம் நிர்விகாரஸ்ய ஸக்யதே போ³த்³து⁴மஞ்ஜஸா || 5.24 ||

ததா²பி பாபபா³ஹுல்யப்ரதிபி³த்³த்⁴தி⁴யாவுபௌ⁴ |

சா²யாத்மதாம் ஸராவோக்த்யா த்³ரு⁴ஷ்டாம் க்ரு²த்வாத்யதுஷ்யதாம் || 5.25 ||

காலேந ப்ரதிபி³ந்த⁴ஸ்ய க்ஷயே ஸத்யத² தம் புந: |

உபதே³ஸம் ஸராவாக்²யோபாயம் சாலோச்ய மோக்ஷயதே || 5.26 ||

இத்யுபேக்ஷய கு³ருஸ்தஸ்தௌ² தௌ ராஜ்யத்யாக³தஸ்சிரம் |

ப்ரயாஸம் ப்ராப்ய ஸஹஸா ஜக்³மது: ஸ்வஸ்வலோகயோ: || 5.27 ||

ஏதௌ ப்ரஜாபதே: ஸிஷ்யாவிதி ப்⁴ராந்த்யா விபர்யயம் |

தத்³யம் ப்ராப்ய நஸ்யேயுரிதி ஸோ⁵கோ⁴ஷ்யத்³கு³ரு: || 5.28 ||

விரோசநஸ்தாமஸத்வாச்²க்⁴ரம் தாநஸுராந்ப்ரதி |

க³த்வா தே³ஹாத்மதாம் தேப்⁴ய உபாதி³க்ஷந்நிஜேச்²யா || 5.29 ||

அக்ஷிச்²சா²யா தே³ஹஜந்யா தயா தே³ஹோபலக்ஷணாத் |

தே³ஹ ஆத்மா ஸ்வஸ்வதே³ஹம் ஸதா³ பூஜயதாஸுரா: || 5.30 ||

தே³ஹே த்³ரு⁴டே⁴ஸ்த்ர போ⁴கோ³ஸ்தி முக்தி: ஸ்யாச்²வபூஜயா |

இத்யாஸுர: ஸம்ப்ரதா³ய: ப்ராயேணாத்³யாபி த்³ரு⁴ஸ்யதே || 5.31 ||

இந்த்³ர்ஸ்து ஸாத்²விகத்வேந மநநம் குருதே⁵த்⁴வநி |

ஆந்த்⁴யாத்³யோ⁵பி சா²யாயாமலங்காராத்³யோ யதா² || 5.32 ||

ஏவம் ஸத்யப⁴யம் ப்³ர்ஹம் தே³ஹுச்²சா²யா கத²ம் ப⁴வேத் |

ஏவம் மத்வா ஸமாக³த்ய கு³ரோரக்³ரே ததா²ஸவத்³த் || 5.33 ||

பாபக்ஷயாய த்³வாத்ரிம்ஸத்³வர்ஷாணி (தபஸே வஸ) |

பூர்வோபதி³ஷ்டம் பூ⁴யோ஽பி ப்³ரவீமீத்யாஹ தம் கு³ரு: || 5.34 ||

ஜாக்³ரதி ஸ்தூ²லதே³ஹேந ஸாங்கர்யம் ஸங்க்யதே தத: |

ஸ்வப்நே யச்சரதீவா஽ஸௌ ஸாக்ஷயாத்மேத்யவக்³ம்யதாம் || 5.35 ||

ஆந்த⁴யரோகா³த்யோ தோ³ஷாஸ்சா²யாயாம் தே³ஹுபி³ம்பி³கா: |

பா⁴ந்தி ஸ்வப்நே து நைவேதி துஷ்டோ வவ்ராஜ பூர்வவத் || 5.36 ||

மந்வாந: ஸந்நந்யதோ³ஷாநபஸ்யத்ஸ்வப்நமாத்மநி |

சோரவ்யாக்⁴ரா³த்யோ க்⁴நந்தீத்யதீ³நாக³த்ய சாப்³ரவீத் || 5.37 ||

ஸ்வப்நே஽பி வாஸநாதே³ஹ: ஸங்க்யேதேதி ஸுஷு³ப்திக³ம் |

ஸாக்ஷிணம் ப்ரோக்தவாம்ஸ்தஸமை த்³வாத்ரிம்ஸத்³வர்ஷஸேவிநே || 5.38 ||

துஷ்டோ஽க³ச்ச²த்ஸுஷு³ப்திஸ்தே² ஜாட்³யம் தோ³ஷமவைக்ஷத |

விநஷ்டஸத்³ரு³ஸ: ஸுப்தாவாத்மேத்யாக³த்ய சாப்³ரவீத் || 5.39 ||

அழூர்தம் காரணம் தே³ஹம் போ³த்³தூ⁴ம்பாபக்ஷயாத்³ஸௌ |

ஸக்தோ஽பூ⁴தி³தி ஸந்துஷ்ட: புந: ப்ரோவாச தம் கு³ரு: || 5.40 ||

பஞ்சவர்ஷாணி ஸேவஸ்வ பாபஸேக்ஷயாய தே |

இத்யுக்த்வா ஸேவதே தஸ்மை கு³ரு: ஸ்பஷ்டமுபாதி³ஸத் || 5.41 ||

மக⁴வந்யத்த்வயா பு³த்³த⁴ம் ஸரீரம் தத்த்ரிதா⁴ ஸ்தி²தம் |

ஸ்தூ²லம் ஸுலக்ஷமம் காரணம் ச (து) தத்து ஸர்வம் விநஸ்வரம் || 5.42 ||

அநஸ்வராத்மதத்த்வஸ்ய ப்ரவேஷ்டுர்ஜீவரூபத: |

போ⁴கா³தி⁴ஷ்டா²நமேவைததவபுர்நாஸ்யாத்மதா஽ஸ்தி ஹி || 5.43 ||

ஜாப்ரத்ஸ்வப்நஸுஷு³ப்தேஷு பா⁴ஸயேத்³யோ வபுஸ்த்ரயம் |

ஸ ஸாக்ஷயாத்மா ப்³ரஹ்மதா஽ஸ்ய ஸுக²து: ³கா²தி³வர்ஜநாத் || 5.44 ||

ஆத்மந: ப்ரதிபி³ம்போ³ ய: ஸோ஽யம் தே³ஹே ப்ரவிஷ்டவாந் |

ப்ரதிருபோ³ பூ⁴வேதி ஸ்ருத்யந்தரஸமீரணாத் || 5.45 ||

ஸ போ⁴க்தா த்ரிஷு தே³ஹேஷு தாதா³த்ம்யமபி⁴மந்யதே |

ஸஸரீர: ஸ்வகர்மோத்தே² பு⁴ங்க்தே஽வஸ்யம் ப்ரியாப்ரியே || 5.46 ||

அஸரீரம் ஸாக்ஷிணம் து ஸ்ப்ரு³ஸேதே ந ப்ரியாப்ரியே |

ஸம்ஸாரதத³பா⁴வேள த்³வேள ஸுஸ்தி²தௌ கர்த்து³ஸாக்ஷிணை: || 5.47 ||

ஏவம் வ்யவஸ்தி²தே⁵ப்யஜ்ஞ: கர்த்ரு³தே³ஹேஷு ஸாக்ஷிணம் |
அஸாரீரம் ப்ரவேஸ்யாஸு ஸுக²ம் து:³க²ம் ச மந்யதே || 5.48 ||

விவேகே ஸதி ஸாக்ஷயேஷ ஸாரீரே⁴ய: ஸமுத்தி²த: |
ஸ்வாபா⁴விகேந ப்³ரஹ்மாத்த்மரூபேண வ்யவதிஷ்ட²தே || 5.49 ||

அஸ்மிந்நர்தே² ஸாக்ஷிதுல்யா த்³ரு³ஷ்டாந்தா தே³ஹவர்ஜிதா: |
வாய்வப்⁴ரவித்³யுதாம் நாஸ்தி ஹஸ்தபாதா³தி³மத்³வபு: || 5.50 ||

அதே³ஹா: வ்ரு³ஷ்டிஸித்³ய்யர்த²மாகாராந் காம்ஸ்சிதா³ப்ருவந் |
வ்ரு³ஷ்டிநிஷ்பாத³கஸ்தத்ததா³காரோ வ்யோம்நி த்³ரு³ஸ்யதே || 5.51 ||

ஆகாரா வ்ரு³ஷ்டிகாலாத்³ப்ராக்³வ்யோநி கூ³டா⁴ ந து ஸ்ப²டா: |
ததோ வ்யோம்ந: ஸமுத்தா²ய நிதா³கே⁴ ஜ்யோதிராநுவந் || 5.52 ||

ஸந்தாபாக்²யம் பரம் ஜ்யோதி: ப்ராப்ய தேந த்³ரு³டீ⁴க்ரு³தா: |
வ்ரு³ஷ்டிகாலே ஸ்வஸ்வரூபம் ஸ்போ²ரயந்தீதி த்³ரு³ஸ்யதே || 5.53 ||

ததா²ஸ்யமஸாரீர: ஸந் ஸாக்ஷயஜ்ஞாநதிரோஹித: ||

தே³ஹே⁵ந்த்ர்பூ⁴யவபுஷோ விவேகேந ஸமுத்தி²த: || 5.54 ||

பரம் ஜ்யோதிர்³ப்³ரஹ்மரூபம் ப்ராப்ய வாக்யோத்த²போ³த⁴த: |
ஸ்வேந வாஸ்தவரூபேண நிர்³த்வைதேநாவபா⁴ஸதே || 5.55 ||

ஸ்வத: ஸாக்ஷீ ஸம்ப்ரஸாத:³ காலுஷ்யேண விவர்ஜநாத் |
அவித்³யயா ஸ்யாத்காலுஷ்யம் தே³ஹதாதா³த்மயவிப்⁴ரமாத் || 5.56 ||

ஜாக³ரே ஸ்தூ²லஸூக்ஷ்மாப்யாம் தாதா³த்மயாத்³வ்யாத⁴யோ⁵கி²லா: |
ஆதயஸ்சாஸ்ய ஸந்தீ³த்³ம் மஹத்காலுஷ்யமிஷ்யதே || 5.57 ||

ஈஷத்கலுஷதா ஸ்வப்நே ஸூக்ஷ்மமாத்ராபி⁴மாநத: |
ஸுப்தௌ தேநாபி ஹீநத்வாத³யமாத்மா ப்ரஸீ³தி || 5.58 ||

காலுஷ்யபீ³ஜ்மஜ்ஞாநமஸ்த்யத்ரார்த² விவேசித: |
பீ³ஜ்நாபி விஹீநத்வாத்³ஸம்யகே³வ ப்ரஸீ³தி || 5.59 ||

ஸ்வத: ஸாக்ஷீ ஸம்ப்ரஸாத³ஸ்தத்³ஸ்வரூபாநுபூ⁴தயே |
ஸமுத்தா²நம் ப⁴வேத³ஸ்ய தே³ஹாதி³ப்⁴யோ விவேசநே || 5.60 ||

ஸமுத்தி²தஸ்ய ஜீவத்வநிவ்ரு³த்யை ப்³ரஹ்மரூபதாம் |

மஹாவாக்யாநி ஸர்வாணி போ³த⁴யந்த்யதியத்தந்த: || 5.61 ||

பரம் ஜ்யோதிர்ப்³ரஹ்மரூபம் ப்ராப்ய வாக்யார்த²போ³த⁴த: |

உத்தம: புருஷ: ஸ ஸ்யாதீய: புரா⁵கூகிணி வர்ணித: || 5.62 ||

தே³ஹாத³ஜ்ஞாநத: கார்யாத்காரணச்சாயமுத்தம: |

ஜீவத்வஹாநாத்³ப்³ரஹ்மத்வபா⁴வாச்சோத்தமதோசிதா || 5.63 ||

த்³வாவிமௌ புருஷௌ லோகே கூரஸ்வாகூர ஏவ ச |

கூர: ஸர்வாணி பூ⁴தாநி கூடஸ்தோ²கூர உச்யதே || 5.64 ||

உத்தம: புருஷஸ்த்வந்ய: பரமாத்மேத்யுதா³ஹ்ரு³த: |

இத்யாஹ ப⁴க³வாந் கார்யகாரணப்⁴யாம் தமுத்தமம் || 5.65 ||

உத்தமோ⁵யம் புமாந்மூட⁴ப்ராணிநாமபி வித்³யதே |

தத்ர தத்த்வவித:³ கோ⁵திஸய: ஸ்யாதீ³தி சேச்ச²ரு³ணு || 5.66 ||

ஸ தூத்தமப்³ரஹ்மரூபம் தத்த்வவிதஸ்வாத்மவஸ்துநி |

பர்யேதி ஸ்வாத்மபு³த்³யைதம் ஸர்வதே³ஹஸ்த²மீகூதே || 5.67 ||

இந்த்³ரராஜாதீ³தே³ஹேஷு நாநாகாத்³யாநி ப⁴கூயந் |

பா³லை: ஸாகம் ஹஸந் ஸ்தரீ⁴பி:⁴ கதா³சித்³ரமதே ஸஹ || 5.68 ||

யாநை: க்காபி ஜ்ஞாதிபி⁴ஸ்ச ஸஹிதோ மோத³தே க²லு |

ந கதா³சித்³ஸ்மரத்யேதத்³வபுர்ஜநஸமீபக³ம் || 5.69 ||

ஏதத்³தே³ஹேந தாதா³த்ம்யப்⁴ராந்த்யா து:³க²மபூ⁴த்புரா |

விவேகேந ப்⁴ரமே⁵பேதே தத்³து:³க²ம் நாதீ³ய வீக்ஷயதே || 5.70 ||

இந்த்³ரராஜாதீ³தே³ஹேஷு ந தாதா³த்ம்யம் புராபி ச |

அதோ ந தத்³தே³ஹது:³க²ஸங்கா⁵ப்யஸ்ய ந (து) வித்³யதே || 5.71 ||

ஸுகா²நி தத்³தே³ஹகா³நி ஸாக்ஷீ ஸர்வாண்யவேக்ஷயதே |

ஸாக்ஷயாத்மத்வாபி⁴மானீ ஸந் ஜ்ஞாநீ தாந்யபி⁴மந்யதே || 5.72 ||

து:³கா²ந்யபீக்ஷதே ஸாக்ஷீ ததா²ப்யேதேஷு தத்த்வவித் |

நாபி⁴மானமுபாத்³தே து:³கா²நாம் மாயிகத்வத: || 5.73 ||

ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்ய லேஸா: ஸ்யுராநந்தா³ விஷயோத்தி²தா: |

அதஸ்தத்த்வவித:³ பக்ஷபாதோ ஹ்யேதேஷு வித்³யதே || 5.74 ||

புண்யமேவமுமாப்நோதி ந தே³வாந்பாபமாப்நுயாத் |

இதி ஸ்ருத்யந்தரம் ப்³ருதே ஸுக²ம் ஸர்வாத்மத்³ர்ஸிந: || 5.75 ||

ப்ரஜா: ஸோசந்தி யத்கிஞ்சித்தாஸாமேவ ப⁴வேதி³த்³ம் |

ந ஸர்வாத்மத்³ரு³ஸோ⁵ஸ்தீதி ப்ராஹைதத்³பி ஸா ஸ்ருதி: || 5.76 ||

ஸர்வாத்மத்வே⁵பி தே³ஹாதி³தோ³ஷலேபோ ந மே⁵ஸ்தி ஹி |

அது³ஷ்டா ஸூர்யபா⁴ யத்³வச்சண்டா³லாதி³ஸ்ப்ரு³க்³ப்யஸௌ || 5.77 ||

ப்³ரஹ்மாத்³யா: ஸ்தா²வராந்தா யே ப்ராணிநோ மே வபு: ஸம்ரு³தா: |

காமக்ரோதா⁴த்³யோ தோ³ஷா ஜாயேரந்மே குதோ⁵ந்யத: || 5.78 ||

இத்யாசார்யா ப்³ரஹ்மபோ³த்⁴குஸலா அப⁴வந்புரா |

ஸுக²மாத்ரக்³ராஹிணோ⁵த்ர த்³ரு³ஷ்டாந்தா: ஸந்த்யநேகஸ: || 5.79 ||

வ்ரு³க்ஷே மது⁴கர: புஷ்பரஸம் க்³ரு³ஹ்ணாதி நேதரத் |

யதிர்³பி⁴க்ஷாமுபாத்³த்தே நாஸௌசம் கஸ்யசித்³க்³ரு³ஹே || 5.80 ||

மூர்க்²ஸ்யாபி ஸுகே² பக்ஷபாதோ⁵ஸ்தீத்யுச்ச்யதே யதி³ |

தர்ஹி தஸ்ய ப்ரஸித்³த்⁴யர்த்²ம் தத்த்வம் ஸோ⁵ப்யவக³ச்ச²து || 5.81 ||

தத்தவே பு³த்³தே⁴ ஸ்வதே³ஹேந தாதா³த்ம்யம் ந ஸ்மரத்யஸௌ |

தேந து:³கே² விநஷ்டே⁵த்² ஸுக²மேவ ஸதே³க்ஷதே || 5.82 ||

தாதா³த்ம்யஸ்யா⁵ஸம்ரு³தௌ தே³ஹநிர்வாஹோ நேதி சேச்ச்²ரு³ணு |

அஸ்வாதி³நேவ ப்ராணேந ப்ரேரிதம் ரக்ஷயதே வபு: || 5.83 ||

ரதே² ப்ரயோக³யோக்³யோ⁵ஸ்வ: ஸிக்ஷித: ஸாரதி²ம் விநா |

ஸ்வயமேவ ஸதா³ப்⁴யாஸாத்³க்³ந்தவ்யம் ப்ராபயேத்த²லு || 5.84 ||

ஈஸ்வரேணஸ்ய தே³ஹஸ்ய ப்ரேரணய நியோஜித: |

ப்ராணஸ்தத்³போ⁴க்³தே³ஸே தே³ஹம் நயதி கர்மணு || 5.85 ||

க³ர்⁴ஸ்தா²நாம் ச பா³லாநாம் நிர்வாஹோ வபுஷோ யதா² |

ஜீவந்முக்தஸ்ய தே³ஹே⁵பி நிர்வாஹ: ஸ்யாத்ததா² ந கிம் || 5.86 ||

ஸமாதா⁴வாத்மரு³பேண வ்யுத்தா²நே போ⁴க்³யரு³பத: |

ஸர்வாநந்தா³ந் ஸதா³ பு⁴ங்க்தே முக்தஸ்யாதிஸயோ ஹ்யயம் || 5.87 ||

முக்தேந பு³த்³த:⁴ ஸாக்ஷயேஷ ஸர்வாக்ஷேஷு விபா⁴வ்யதாம் |

தத்ததி³ந்த³ரியஸம்யுக்தஸ்த்ரிபுடம் பா⁴ஸயத்யயௌ || 5.88 ||

பா⁴ஸமாநே ஸாக்ஷிதத்தவே தத்³பா⁴ஸா பா⁴ஸ்யமிந்த³ரியம் |
சக்ஷுர்வியத்யபி⁴வ்யாப்ய ரூபம் ஸர்வே ப்ரகாஸயேத் || 5.89 ||

த்³ரஷ்டாஹங்க்ரு³த்யவச்சி²ந்நோ த்³ர்ஸநம் சக்ஷுஷ: க்ரியா |
த்³ரு³ஸ்யம் ரூபமியம் ஸர்வா த்ரிபுட பா⁴தி ஸாக்ஷிணி || 5.90 ||

ஸாக்ஷிணே பா⁴ஸகத்வே஽பி ரூபக³ந்தா⁴தி³பி⁴த்தயே |
சக்ஷுர்கா⁴ணாத்³யக்ஷஜாதம் ஸர்வஸாதா⁴ரணம் மந: || 5.91 ||

ஜிக்ராணீமமஹம் க³ந்த⁴மித்யாதி³ த்ரிபுடமிமாம் |
ஸதா³ பா⁴ஸயதே ஸாக்ஷீ ஸ ஏவாத்மோத்தம: புமாந் || 5.92 ||

மநோ஽ஸ்ய தை³வம் சக்ஷு: ஸ்யாத்காலத்ரயவிபா⁴ஸநாத் |
தேந பு⁴ங்க்தே ப்³ர்ஹ்மலோகஸ்தி²தாந் காமாந்நிஜாத்மநி || 5.93 ||

தே³வா: ஸர்வே தமாத்மாநமுபாஸ்ய ப்ராப்நுவந்த்யமுந் |
காமாம்ல்லோகாம்ஸ்சாத்மதத்த்வம் பு³த்⁴வா ஸர்வாத்மதாம் ஜகு:³ || 5.94 ||

அந்யோ஽பி யஸ்தமாத்மாநமந்விஷ்ய கு³ருஸாஸ்த்ரத: |
ஸ்வாநுபூ⁴த்யா விஜாநாதி ஸ தாநாப்நோதி தே³வவத் || 5.95 ||

ப்ரஜாபதிருவாசைவமிந்த்³ராயேத்த²ம் (மிந்த்³ராயேத³ம்) புந: புந: |
ஏகாதி⁴கம் வர்ஷஸுதம் ஸேவித்வா஽ஸௌ ச லப்³த⁴வாந் || 5.96 ||

கு³ருஸுஸ்ருஷ்யா பாபம் வித்³யாயா: ப்ரதிப³ந்த⁴கம் |
அபைதி வித்³யா லப்³தா⁴ ஸ்யாதி³த்யத்ரேந்த்³ரோ நித்³ர்ஸநம் || 5.97 ||

ஸர்வஜ்ஞேநோபதி³ஷ்டாபி ப்ரதிப³ந்த⁴க்ஷயம் விநா |
ந லப்⁴யதே஽த்ர த்³ரு³ஷ்டாந்தோ விரோசந உதீ³ரித: || 5.98 ||

கு³ரு: காருணிகோ பூ⁴த்வா ஸோட்⁴வாயாஸம் புந: புந: |
ப்ரஜாபதிரிவ ப்ராப்தாநநுக்³ரு³ஹ்ணீத ஸர்வதா² || 5.99 ||

ப்ரஜாபதேரியம் வித்³யா கதி²தாநுக்³ரஹாத்³கு³ரோ: |
ஸச்சி²ஷ்யாநநுக்³ரு³ஹ்ணாது வித்³யாதீ²மஹேஸ்வர: || 5.100 ||

இதி ஁ீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
சா²ந்தோ³க்³யே ப்ரஜாபதிவித்³யாப்ரகாஸோ஽நாம் பஞ்சமோ஽த்⁴யாய: || 5 ||

6. முண்ட³கோபநிஷத்³விவரணோ நாம ஷஷ்டோ²஽த்⁴யாய: |

ப்³ரஹ்மவித்³யாம் ஸௌநகாய யாமுவாசாங்கி³ரா முநி: |

அத²ர்வணே முண்ட³கே⁵ஸௌ விஸதீ³க்ரு²த்ய வக்ஷயதே || 6.1 ||

சது²ர்முகா²தி³கே ஸம்ப்ரதா³யே யோ முநிரங்கி³ரா: |

உபஸத்³ய யதா²ஸாஸ்த்ரமேதம் பப்ர²ச்ச² ஸௌநக: || 6.2 ||

ஏகஸ்மிவிதி³தே ஸர்வம் விஜ்ஞாதமிதி வைதி³கீ |

ப்ரஸித்³தி⁴ரஸ்தி தத்³வஸ்து கிம் ஸ்யாந்நிஸ்வித்ய மே வத்³ || 6.3 ||

ஸ்ரு²ணு வித்³யே உபே⁴ தாவத்³வேதி³தவ்யே பராபரே |

ப்ரு²ஷ்டம் வஸ்து தயோர்மத்⁴யே க³ம்யதே பரவித்³யயா || 6.4 ||

ஷட³ங்க³ஸஹிதா வேதா³ விஜ்ஞாயந்தே யயா தி⁴யா |

ஸா தீ⁴ரபரவித்³யா ஸ்யாத்³ப்³ரஹ்மதீ⁴ஸ்து பரா மதா || 6.5 ||

உபநீதேந விஜ்ஞேயா வேதா:³ ஸர்வே ந தாவதா |

ப்³ரஹ்மதீ:⁴ கிந்து வைராக்³யே ஸ்யாதா³சார்யோபதே³ஸத: || 6.6 ||

வைதி³க்யப்யதி⁴காரஸ்ய பே⁴தா³து³க்தா ப்ரு²த²க் பரா |

விப்ரா: பரிவ்ராஜகாஸ்ச திஷ்ட²நதீதி யதா² ததா² || 6.7 ||

யஸ்யாமபரவித்³யாயாம் கர்மாண்யுக்தாநி ஸாத⁴கா: |

க்ரு²வந்தி கர்மபி:⁴ ஸூத்³தி⁴ம் பரவித்³யா கரோதி ஹி || 6.8 ||

பரயா சாக்ஷரம் ஜ்ஞேயமேதஸ்மிந்விதி³தே ஸதி |

ஸர்வம் ஜக³த்³ப⁴வேத்³பு³த்³த⁴ம் தஸ்ய ஸர்வாத்மகத்வத: || 6.9 ||

ந விநாநுஷ்டி²தம் கர்ம வேத்³நம் பர்யவஸ்யதி |

ப்³ரஹ்ம தீ⁴ஸ்தாவதைவ ஸ்யாத்²ப²லதே³தி பரா மதா || 6.10 ||

தத்³வேத்³யமக்ஷரம் கீத்³ரு³கி³தி சேத்³பி⁴தீ⁴யதே |

ஜ்ஞானேந்த்³ரியைர்ந விஜ்ஞேயம் க்³ராஹ்யம் கர்மேந்த்³ரியைர்ந வா || 6.11 ||

ந கோ³த்ரம் காஸ்யபாத்³யஸ்தி வர்ண: ஸூக்லாதி³கஸ்ச ந |

ந ஜ்ஞானேந்த்³ரியமஸ்த்யஸ்ய நாபி கர்மேந்த்³ரியம் ததா² || 6.12 ||

நித்யோ⁵க்ஷரபதா³ர்தோ²஽யம் தத்³விநாஸாநிரூபணத் |

விபு⁴ர்விவித⁴பா⁴வித்வாத்²ச்ச ஸர்வாத்மகத்வத: || 6.13 ||

ஆகாஸவத்ஸர்வகோ³ஸ்த: பரிச்சே²தோ³ ந தே³ஸ்த: |

ந காலதோ³ஸி நித்யத்வாத்³விபு⁴த்வாந்நாபி வஸ்துத: || 6.14 ||

ஸர்வக³ஸ்யாபி ஸுலக்ஷமத்வாத்³க்ஷா³ஸகோ³சரதோதி³தா |

பரிமாணுல்பதா நாதர் ஸௌக்ஷம்யம் து³ர்லக்ஷயதா து தத் || 6.15 ||

ஹஸ்தக்³ராஹ்யோ க⁴ட: ஸ்தூ²லோ த்⁴வநி: ஸுலக்ஷமஸ்தத³க்³ரஹாத் |

ஸ்வரூபஸௌக்ஷம்யமேதத்ஸ்யாத்³சரே³ஸி ப⁴வேதி³த³ம் || 6.16 ||

த⁴நஸ்யேவ வ்யயோ நாஸ்ய விக்ரியாதே³ரஸம்ப⁴வாத் |

ஸ்தி²ர்ஜங்க³மபூ⁴தாநாம் ஹேதும் தம் மந்வதே பு³தா: || 6.17 ||

யது³க்தம் லக்ஷணம் தத்து கௌடஸ்த்²யாத்³க்ஷரம் ப⁴வேத் |

தத்³யயா வேத்³யதே ஸேயம் பரா வித்³யேதி கீர்திதா || 6.18 ||

ந யுக்தம் பூ⁴தயோநித்வம் ஸாத⁴நாந்தரவர்ஜநாத் |

ஏகஸ்மாச்சேதநாத்³பூ⁴ரிஜடா³நாமப்யஸம்ப⁴வாத் || 6.19 ||

ஊர்ணநாபி⁴ர்யதா² தந்தூந் ஸ்ரு³ஜதே ஸம்ஹரத்யபி |

அந்யாநபேக்ஷஸ்தத்³வத்ஸ்யாத்³க்ஷரஸ்யாபி ஹேதுதா || 6.20 ||

ப³ஹ்வௌஷத்⁴யோ யதை²கஸ்யா பூ⁴மேர்ஜாதா யதா² ஜடா: || 6.21 ||

கேஸாஸ்சேதநதோ ஜாதாஸ்ததா² த்வக்ஷரதோ ஜக³த் || 6.21 ||

ப³ர்ஹ்மணே ஜக³து³த்பத்தே: க்ரமோ³யமவக³ம்யதாம் |

வக்ஷயமானேந தபஸா ப்³ர்ஹ்மாதா³வுபசீயதே || 6.22 ||

அங்குரோத்பாத³கம் பீ³ஜமுச்சு²நம் ஸ்யாத்³யதா² ஜலாத் |

ஸ்ரு³ஜ்யஸ்ய பு³த்³த⁴யா ஸம்யுக்தம் ஸ்யாத்³ப்³ர்ஹ்மோபசிதம் ததா² || 6.23 ||

போ⁴க்³யவர்கா³ங்குராக்²யம் யத³ந்நம் தஜ்ஜாயதே தத: |

அவ்யாக்ரு³தம் வ்யாசிகீர்ஷாவஸ்த²மந்நமிஹோச்யதே || 6.24 ||

தஸ்மாத்³ந்நாத்க்ரியாஸக்தி: ப்ராணே ஜ்ஞாநஸ்ய ஸாத⁴நம் |

மநஸ்சாஜாயத ஸ்தூ²லம் ஸத்யாக்²யம் பூ⁴தபஞ்சகம் || 6.25 ||

ததோ பூ⁴ம்யாத்³யோ லோகா ஜ்யோதிஷ்டோமாதி³கர்மஸு |

அம்ரு³தாக்²யம் ஸ்வர்க³ப²லமித்த²ம் ஸர்வமஜாயத || 6.26 ||

ப்³ர்ஹ்மைவ ஜக³தா³காரம் ஸ்யாச்சேத்தத்³விக்கு³தம் ப⁴வேத் |

நோ சேஜ்ஜக³ந்ந ஜாயேதேத்யத்ர ப்ரதிவிதீ⁴யதே || 6.27 ||

நிருபாதி⁴ ப்³ரஹ்மதத்த்வம் ஜக³தா³காரபா⁴ங் ந ஹி |
 மாயோபாதி⁴க ஏவாயம் ஸர்வஜ்ஞ: ஸ்ரு³ஜதே ஜக³த் || 6.28 ||

ஸாமாந்யவ்ரு³த்த்யா ஸர்வஸோ விஸேஷேண ச ஸர்வவித் |
 ஜ்ஞானமேவ தபோ⁵ஸ்யாஸ்மாஜ்ஜக³த்³வேதா³த்³யஜாயத || 6.29 ||

ஜக³த்காரணமத்³வைதம் ஜ்ஞாதவ்யம் பரவித்³யயா |
 ஜ்ஞாதே⁵ஸ்மிந்ஸர்வஜக³தஸ்தத்த்வம் யத்தத்³விபி³த்³யதே || 6.30 ||

அபரா வேத³வித்³யா து கர்மாநுஷ்டா²ந்மார்க³த: |
 ஸாத⁴நம் பரவித்³யாயா: ஸத்யம் ஸத்கர்மண: ப²லம் || 6.31 ||

காம்யகர்மப²லம் ஸ்வர்கோ³ நித்யகர்மப²லம் தி⁴ய: |
 ஸூத்³தி⁴ஸ்தசச்சோப⁴யம் கர்ம க்ரு³த்வாவஸ்யமவாப்நுயாத || 6.32 ||

ஹே ஸத்யகாமா: கர்மாணி மந்த்ரப்³ராஹ்மணத³ர்ஸிந: |
 குருத்⁴வமேஷ வ: பந்தா² போ⁴க³மோக்ஷப்ரஸித்³த⁴யே || 6.33 ||

அக்³நிஹோத்ரம் ஜுஹோத்யாதெள³ குர்யாத்³த³ர்ஸாதி³காநத² |
 யத்³பா⁴வே ஜந்மஸு ஸ்யாத்ஸப்தஸ்வேதஸ்ய து³ர்க³தி: || 6.34 ||

கால்யாதி³வஹ்நிஜிஹ்வாஸு ஹோதாரம் தம் யதா²விதி⁴ |
 ஆஹுத்யாக்²யா தே³வதாஸ்தா இந்த்³ரலோகே நயந்தி ஹி || 6.35 ||

ப்ரியம் வத³ந்த்ய ஏஹீதி வத்ய: ஸூர்யரஸ்யமிபி:⁴ |
 புண்யார்ஜிதோ லோக ஏஷ இத்யுக்த்வா ப்ராபயந்தி தம் || 6.36 ||

காம்யகர்மப²லம் ப்ரோக்தமீஸ்வரார்பிதகர்மண: |
 ப²லம் ஸம்ஸாரஹேயத்வபு³த்³தி:⁴ ஸாத² விவிச்யதே || 6.37 ||

க்ஷுத்³ராயாஸ்தரணம் நத்³யா: ப்ரஸித்³த⁴யத்யத்³ரு³டை:⁴ ப்லவை: |
 ந ஸமுத்³ர்ஸ்ய யஜ்ஞஸ்ச தத்³வச்சி²தி²ஸாத⁴நம் || 6.38 ||

தேநாப்நோதி ஸ்வர்க³மாத்ரம் ந து மோக்ஷம் ததா²ஸதி |
 கர்மநிஷ்டா² ஜராம்ரு³த்யு ப்ராப்நுவந்தி புந: புந: || 6.39 ||

ஜ்ஞானவத்³வைதி³கத்வேந கர்மணே முக்திஹேதுதா |
 அஸ்தீதி சேநந ஸம்ஸாரமூலஹேத்வநிராக்ரு³தே: || 6.40 ||

அவித்³யா ஸம்ஸ்ரு³தேர்மூலமேதஸ்யாமேவ கர்மிண: |

வர்தந்தே ந து ஜாநந்தி ப்³ரஹ்மத்மாநம் ஸத³த்³வயம் || 6.41 ||

பண்டி³தம்மந்யதாம் ப்ராப்தா: கர்மகாண்டா³ர்த²வேத³நாத் |
கு³ருஸ்ச தாத்³ரு³கே³வாதோ ஹ்யந்த⁴நீதாந்த⁴வத்ஸ்தி²தா: || 6.42 ||

அஹம் யஜ்வா வாஜபேயராஜஸூயாதி³பி⁴ர்மகை: ² |
க்ரு³தார்த² இதி ராகே³ண மத்வா போ⁴க³க்ஷயே பதேத் || 6.43 ||

வரிஷ்ட²ம் கர்ம மத்வாஸ்மாச்ச²ரேயோ⁵ந்யந்நைவ வேத்த்யஸௌ |
ஸ்வர்கா³தா³க³த்ய விப்ரத்வம் ப்ராப்நோதி ஸ்வாதி³ஜ்நம் வா || 6.44 ||

கர்மாதரம் சேத்³ரம்யம் ஸ்யாத்³விப்ரத்வம் ஸ்வாதி³தாந்யதா² |
அஸாரதாமிமாம் வேத்தி ஸூத்³த⁴தீ⁴ர்நித்யகர்மபி: ⁴ || 6.45 ||

உபாஸகோ ப்³ரஹ்மலோகம் ப்ராப்நோத்யாவ்ரு³த்திவர்ஜிதம் |
ததா²பி பூ⁴யாநாயாஸோ முக்திஸ்சாஸ்ய விலம்ப³தே || 6.46 ||

பரீக்ஷய கர்மஜால்லோகாந் கர்மண முக்த்யஸம்ப⁴வாத் |
விரக்தோ ப்³ரஹ்மபோ³தா⁴ர்த²ம் கு³ருமேதி யதா²விதி⁴ || 6.47 ||

வேதா³ந்தாநாமநேகத்வாத்ஸம்ஸயாநாம் ப்³ஹூத்வத: |
வேத்³யஸ்யாப்யதிஸூக்ஷமத்வாந்ந ஜாநாதி கு³ரும் விநா || 6.48 ||

ஸ்ரவணாந்நநாத்³த⁴யாநாத்³ப்யபாயாத்³கு³ருதி³தாத் |
அஜ்ஞாநஸம்ஸயௌ ஜஹ்யாத்³விபரீதாம் ச பா⁴வநாம் || 6.49 ||

கு³ருஸ்ச யோக்³ய ஸிஷ்யாய வித்³யாமக்ஷரபோ³தி⁴நீம் |
ப்³ருயாத்ஸ்வகீயவித்³யாயா: ஸம்ப்ரதா³யப்ரவ்ரு³த்தயே || 6.50 ||

ததே³த³க்ஷரம் ஸத்யம் மாயாஸக்திஸமந்விதம் |
தஸ்மாத்ஸர்வே ஸமுத்பந்நா விஸ்பு²லிங்கா³ யதா²க்³நித: || 6.51 ||

அக்ஷராத்தமா ஸ்வயஞ்ஜயோதிர்மாயாருபாக்ஷராத்தபர: |
அசிந்த்யஸக்திரந்ரு³தா மாயாஸ்மிந் கல்பயேஜ்ஜக³த் || 6.52 ||

மாயாவிநோ⁵ஸ்மாத்தப்ராணாதி³ வியதா³தி³ ச ஜாயதே |
ததோ விராட³பூ⁴த்தஸ்மிந்நவஸிஷ்டமபூ⁴ஜ்ஜக³த் || 6.53 ||

புருஷோ மாயயா ஸர்வஜக³த்³ருபேண பா⁴ஸதே |
ஸர்வே புருஷ ஏவாதோ வஸ்துதத்த்வாவலோகநே || 6.54 ||

தே³ஹத்ரயகு³ஹாயாம் யச்சைதந்யம் ஸாக்ஷி வித்³யதே |
ஏதத்ஸர்வாத்மகம் ப்³ரஹ்மேத்யேவம் பு³த்³தா⁴ தமோநுதே³த் || 6.55 ||

அஜ்ஞோ⁵ஹமிதி தாதா³த்ம்யமஜ்ஞாநஸ்யாத்மதா⁵ஸ்தி யத் |
அவித்³யாக்³ரந்தி²ரேஷ ஸ்யாத்ஸ ச போ³தா⁴த்³விகீர்யதே || 6.56 ||

ஆவிர்பூ⁴தம் ஸ்வயம் பா⁴நாத்ஸ்வத்வாத்ஸந்நிஹிதம் ச யத் |
ப்³ரஹ்மாஸ்மிந் கல்பிதம் ஸர்வமிதி தீ⁴ர்போ³த்⁴ உச்ச்யதே || 6.57 ||

ஸா தீ⁴ஸ்சேந்ந ஸ்தி²ரா தர்ஹி ப்ரணவேந விசிந்தயேத் |
பா³ணேந வித்³த்⁴யதே லக்ஷயம் வித்⁴யேத்³ப்³ரஹ்மதயா தி⁴யா || 6.58 ||

தீ⁴ர்பா³ணே த⁴நுரோங்காரோ ப்³ரஹ்ம தல்லக்ஷயமுச்ச்யதே |
அப்ரமத்தேந போ³த்³த்⁴வ்யம் லக்³நா ப்³ரஹ்மணி தீ⁴ர்ப⁴வேத் || 6.59 ||

த்³ரு⁴ட⁴ம் லக்³நம் பா³ஸஸ்யமாக்ரு³ஷ்டமபி நாவ்ரஜேத் |
முக்தஸஸ்ய: ஸமாக³ச்சே²த்³பா³ண ஏவ வ்ரு³தா² யதா² || 6.60 ||

ப்³ரஹ்மஸம்லக்³நதீ⁴ரேவம் ஸ்வயம் நாயாதி குத்ரசித் |
கிந்த்வகிஞ்சித்தகரம் சக்ஷுராத்³யேவாயாதி பா³ஹ்யத: || 6.61 ||

த³ர்ஸநாதி³க்ரியா: குர்வந்யதா²பூர்வம் ய இந்த³ரியை: |
ஸித்³த்⁴யஸித்³த்⁴ ந ஜாநாதி ஜீவந்முக்த: ஸ உச்ச்யதே || 6.62 ||

பஞ்சீக்ரு³தோகமார்கே³ண ப்ரணவத்⁴யாநமாசரேத் |
ததோ ஜக³த்³தி⁴ஷ்டா²நமேகமேவ ஸதே³க்ஷயதே || 6.63 ||

லௌகிகீவைதி³கீஸ்சாந்யா: ஸர்வா வாச: பரித்யஜேத் |
த்⁴யாயேச்சேத்³ப்³ரஹ்ம தஸ்யாத்ர கீ⁴க்³ரந்த²யாதி³ விநஸ்யதி || 6.64 ||

பி⁴த்³யதே ஹ்ரு³த்³யக்³ரந்தி²ஸ்சி²த்³யந்தே ஸர்வஸம்ஸயா: |
ஸ்ரீயந்தே சாஸ்ய கர்மாணி தஸ்மிந்த்³ரு³ஷ்டே பராவரே || 6.65 ||

பரமவ்யாக்ரு³தம் யஸ்மாத்³வரம் ஸ்யாச்சிதா³த்மந: |
த்³ரு³ஷ்டே தஸ்மிந்நஹங்காரசிதோர்க்³ரந்தி²ர்விபி⁴த்³யதே || 6.66 ||

அஹங்காரஸ்ய கர்த்ரு³த்வம் சித்யத்⁴யஸ்ய ததா² சித: |
ஸ்பூ²ர்தி சாஹங்க்ரு³தௌ க்³ரந்தி²ம் குர்யாந்மாயா தயோர்த்³ரு⁴ட⁴ம் || 6.67 ||

பி⁴ந்நே க்³ரந்தௌ² விவேகேந ஸம்ஸயா ப்³ரஹ்மதத்த்வகா: ³ |
சி²த்³யந்தே ஸ்யாத்³பா⁴விஜ்நம்ஹேதுகர்மக்ஷயஸ்ததா² || 6.68 ||

ஆநந்த³ரூபம் ஹ்ரு³த்கோஸே யத்³பா⁴தி ப்ராணிநாம் ஸதா³ |
தக்²ப⁴ரம் ஜ்யோதிஷாம் ஜ்யோதிர்³ரஷ்டவ்யம் தந்முமுக்ஷு⁴பி:4 || 6.69 ||

பா⁴ஸகா அபி ஸூர்யாத்³யாஸ்தத்³பா⁴ஸயிதுமக்ஷமா: |
தஸ்மிந்நாதௌ³ பா⁴ஸமாநே தத்³பா⁴ஸா பா⁴ஸதே⁵கி²லம் || 6.70 ||

ஸர்வாஸு தி³க்ஷு தத்³பா⁴தி தஸ்மிந்நந்தர்³ப⁴வத்யத:3 |
ஜக³த்தத: ப்ரு²த²ங்நாஸ்தி தரங்கா³தி³ர்ஜலாத்³யதா² || 6.71 ||

ஜலதத்த்வம் தரங்கா³தௌ³ ப்³ரஹ்மதத்த்வம் ததா²5கி²லே |
ததோ ப்³ரஹ்மணி விஜ்ஞாதே விஜ்ஞாதம் ஸகலம் ப⁴வேத் || 6.72 ||

அக்²ண்டை³கரஸம் ப்³ரஹ்ம ஸமாதா⁴வேவ பா⁴ஸதே |
வ்யுத்தா²நே போ⁴க்த்ரு³போ⁴க்தாரௌ பா⁴ஸேதே பக்ஷிவத்ப்ரு²த²க் || 6.173 ||

வ்ரு³க்ஷே பக்ஷி ப²லம் பு⁴ங்க்தே க்ஷுதி⁴தோ⁵ந்யஸ்து வீக்ஷதே |
சிச்சா²யாவாநஹங்காரோ பு⁴ங்க்தே சித்³வீக்ஷதே ததா² || 6.74 ||

போ³தா⁴த்புரா து சித்³ப⁴ராந்த்யா மக்³நா போ⁴க்தரி ஸோசதி |
ஸா ப்⁴ராந்திர்³போ⁴க்த்ரு³நிஷ்டை²வ தத்³விவேகோ⁵பி போ⁴க்த்ரு³க:3 || 6.75 ||

போ⁴கா³வாந்தரபே⁴தௌ³ ஹி ப்⁴ராந்திதத்³பா³த⁴காவுபௌ⁴ |
இதராரோபவேத்தௌ ச சித்யத்⁴யஸ்தௌ ந வாஸ்தவௌ || 6.76 ||

விவிநக்தி யதா³ போ⁴க்தா புண்யபாபே ததா³ஸ்ய நோ |
கரீ²த்யாத்மந்யஸௌ த்யாநாதூ³த்யூதாதௌ³ மூட⁴வத்ஸதா³ || 6.77 ||

ஆத்மந்யேவ ரதில் குர்யாத்ஸர்வதா³ நித்யகர்மவத் |
வரிஷ்டோ² ப்³ரஹ்மவித்ஸ்வேஷ வ்யர்த²க்ஷணவிவர்ஜநாத் || 6.78 ||

ஸத்யம் தபோ ப்³ரஹ்மசர்யம் வித்³யாதி⁴க்ரு³திகாரணம் |
முக்²யாதி⁴காரீ வித்³யாயாம் வரிஷ்டோ² ப்³ரஹ்மவித்³ப⁴வேத் || 6.79 ||

ந சக்ஷுஷா நாபி வாசா நாந்யைரகைக்ஷஸ்ச க்³ரு³ஹ்யதே |
ந கர்மணு ந தபஸா விநாந்தர்³முக்²தாம் க்வசித் || 6.80 ||

த்யாநேநாந்தர்³முகோ² வாக்யாத்³ப்³ரஹ்மாத்தமாநமவேக்ஷதே |
விஸூத்³த⁴பு³த்தி⁴ராத்தமஜ்ஞோ யதா² வக்தி ததா² ப⁴வேத் || 6.81 ||

பூ⁴திகாமோ விபூ⁴த்யர்த²மாத்மஜ்ஞம் ஸர்வதா³ர்சயேத் |

நிஷ்காமஸ்தமுபாஸீநோ வேத்தி ப்³ரஹ்மத்வமாத்தமந: || 6.82 ||

காமஸ்ரையஷ்ட²யபர: காமைஸ்தத்ர தத்ர ப்ரஜாயதே |
ஜீவந்நேவாத்மவித்ஸர்வகாமாநாம் லயமாப்நுயாத் || 6.83 ||

ந வேத³பாட²பா³ஹுஸ்யாந்ந ப³ஹுஸ்ருதிதஸ்ததா² |
ஆத்மா லப்யோ⁵த² தே³வோ⁵யம் வ்ரு³ணுதே தேந லப்யதே || 6.84 ||

ஈஸ்வராநுக்³ரஹாதே³வ ப⁴வேத³த்³வைதவாஸநா |
தஸ்மாத்³ப்³ரஹ்மாப்³பிதம் கர்ம குர்யாதீ³ஸ்வரதுஷ்டயே || 6.85 ||

ஈஸாநுக்³ரஹயுக்தஸ்ய ஸச்சிதா³நந்த³லக்ஷணம் |
தநம் விவ்ரு³ணுதே ஸ்வீயாம் பரமாத்மா ஹ்யஸேஷத: || 6.86 ||

ஸ்ரவணம் மநநம் த்யாநம் யஸ்ய ந ப்ரப³லம் ப⁴வேத் |
ப்ரமாதோ³ வாஸ்தி விஷயாஸக்த்யாத்மா ந ஸ ப்³த்யதே || 6.87 ||

தபோ நாஸ்யாஸ்ரமோபேதம் யஸ்ய ஸூத்³தா⁴ ந தஸ்ய தீ:⁴ |
ஸம்பத்த்யா ஸ்ரவணாதீ³நாமஸௌ ஜ்ஞானேந த்ரு³ப்யதி || 6.88 ||

வேதா³நத்தீ⁴நிஸ்சிதார்தா:² ஸம்ந்யாஸாச்சு²த்³த⁴பு³த்³ய: |
ப்³ரஹ்மத்³ரு³ஷ்டௌ ஸ்தி²ராயாந்தே முச்யந்தே மூலகாரணத் || 6.89 ||

ஸம்ஸாரிணம் தே³ஹபாதோ⁵பராந்த: புநருத்³ப⁴வாத் |
பராந்தோ விது³ஷாம் தே³ஹபாத: புநரநுத்³ப⁴வாத் || 6.90 ||

பராந்தகாலே முக்தா யே ப்³ரஹ்மத்வாத்தே பராம்ரு³தா: |
கலா: பஞ்சத³ஸைதேஷாம் ஸீயந்தே ஸ்வஸ்வகாரணே || 6.91 ||

ப்ராண: ஸ்ரத்³தா⁴ கா²தி³பூ⁴தபஞ்சகம் சேந்த்³ரியம் மந: |
அந்நவீர்யதபோமந்த்ரா: கர்ம லோகாஸ்ச தா: கலா: || 6.92 ||

வாகா³த்³நருக்³ரு³ஹ்ணந்தி வஹ்நயாதே:³ ஸக்தய: புரா |
தாஸ்ச தே³வானேவ யாந்தி ஸ்வாநுக்³ராஹ்யவிலோபநாத் || 6.93 ||

அநாரப்³தா⁴நி கர்மாணி விஜ்ஞாநமயநாமக: |
கர்தா ச வித்³யயா லீந: ஸ்வஸ்மிந் காடி²ந்யவத்³த்⁴ரு³தே || 6.94 ||

அப்³தா⁴வஸ்தம் யாந்தி நத்³யோ நாமஸூபே விஹாய ஹி |
ததா² வித்³வாந்நாமஸூபாந்முக்தோ யாதி பரம் பத³ம் || 6.95 ||

ய: கோ⁵பி ப்³ரஹ்ம வேத்த்யேஷ வ்ரஹ்மைவ ப⁴வதி ஸ்வயம் |
அப்³ரஹ்மவித்தஸ்ய குலே ந ஸ்யாதே³தத்³விபோ³த⁴த: || 6.96 ||

ஸோகம் தரதி பாப்மாநமபி தீ⁴க்³ரந்தி²தோ⁵கி²லாத் |
முத்த ப்³ரஹ்மாத்தம்போ³தே⁴ந ப⁴வத்த்யேவாம்ரு³தோ⁵கி²ல: || 6.97 ||

க்ரியாவந்த: ஸ்ரோத்ரியா யே ஸகு³ணப்³ரஹ்மசிந்தகா: |
தேஷாமேவ ப்³ரஹ்மதத்த்வவித்³யாமேதாம் வதே³த³பு³த: || 6.98 ||

அங்கி³ரா: ஸௌநகாயைதத்ஸத்யம் ப்³ரஹ்மோபதி³ஷ்டவாந் |
நமஸ்க்ரு³த்ய ப்³ரஹ்மவிதோ³ ப்³ரஹ்மவித்³யாமவாப்நுயாத் || 6.99 ||

ஸௌநகஸ்ய ப்³ரஹ்மவித்³யா விஸ்பஷ்டமுபவர்ணிதா |
துஷ்டோ⁵ஸ்மாநநுக்³ரு³ஹ்ணாது வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 6.100 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
முண்ட³கோபநிஷத்³விவரணோநாம ஷஷ்டோ²ஸ்த⁴யாய: || 6 ||

7. ப்ரஸ்நோபநிஷத்³விவரணம் நாம ஸப்தமோ⁵ஸ்த⁴யாய: |

அத²ர்வணே பிப்பலாத:³ ஷண்முநிப்⁴யோ யத³ப்³ரவீத் |
தத்ஸர்வம் ப்ரவிவிச்யா⁵த்ர ப்ரவக்ஷ்யாமி ப்ரு²தக் ப்ரு²தக் || 7.1 ||

முநயோ வேத³தாத்பர்யாத்ஸகு³ணப்³ரஹ்மசிந்தகா: |
பரம் ப்³ரஹ்மா⁵பேக்ஷமாண: ஸமித்³த⁴ஸ்தா கு³ரும் யயு: || 7.2 ||

கு³ருபஸத்திஸம்பூர்த்யை வர்ஷம் கு³ர்வேந்திகே⁵வஸந் |
ஸம்யக் ப²லதி வித்³யைஷா வார்ஷிக்யா கு³ருஸேவயா || 7.3 ||

காத்யாயநோ⁵ப்ரு³ச்²தா³தௌ³ ஸ்தூ²லதே³ஹஜநிகமம் |
ப²லம் த்வபரவித்³யாயாஸ்தத்ர ஸ்பஷ்ட⁴ப⁴விஷ்யதி || 7.4 ||

கர்மோபாஸ்திஸ்சாபரஸ்யாம் வித்³யாயாம் ஸ்ருயதே த்³வயம் |
தத்²லம் ஜந்மகஷ்டம் ததி³த்யபி⁴ப்ரேத்ய வர்ண்யதே || 7.5 ||

ப்ரஜாபதி: ப்ரஜாகாமோ விராட்ஸ்ரு³ஷ்டேரநந்தரம் |
ஸ்ரஷ்டவ்யாலோசநாக்²யம் தத்தப: க்ரு³த்வா⁵ஸ்ரு³ஜத்ப்ரஜா: || 7.6 ||

போ⁴க்³யபோ⁴க்த்ராத்தமகம் த்³வந்த்³வம் ரயிப்ராணக்²யமாதி³த: |
ஸ்ரு³ஷ்டவா⁵பி⁴மாநிநௌ தே³வௌ சந்த்³ராதி³த்யௌ ச ஸ்ரு³ஷ்டவாந் || 7.7 ||

மூர்தமோஷத்⁴யாதி³போ⁴க்³யம் ஸப்³த³க்³ந்த⁴ரஸாதி³கம் |
 அமூர்தமநயோர்வ்ரு³த்³தி⁴ம் தே³வஸ்சந்த³ர: கரோதி ஹி || 7.8 ||

ஆதி³த்ய உத்³யந்போ⁴க்த்ரு³ணம் தத்தத்³தி³க்³வர்திநாமிமாந் |
 ப்ராணந்ப்ரவர்தயேத்³போ⁴க்த்ரு³நேதே³ந்நம் பு⁴ஞ்ஜதே தத: || 7.9 ||

சந்த³ரஸ்திதி²மஹோராத்ரம் ஸுலர்ய: ஸம்பாத³யத்யத: |
 தத்ஸமூஹஸ்வருபோ³ஸௌ கால: ஸம்வத்ஸரோ³ப⁴வத் || 7.10 ||

யத்³யது³த்பத்³யதே தத்தத்³யாது³பாதி:⁴ ப்ரஜாபதே: |
 ப்ரஜாபதிர்வத்ஸராத்தமா ஸ புநர்த்³விவிதோ⁴ப⁴வத் || 7.11 ||

அபூ⁴தாம் வத்ஸராம்ஸௌ த்³வாவயநே த³க்ஷிணோத்தரே |
 சந்த³ராதி³த்யௌ தத்ர தே³வௌ த³க்ஷிணோத்தரமார்³க்³யோ: || 7.12 ||

இஷ்டபூர்தக்ரு³தஸ்சந்த³ரம் யாந்தி த³க்ஷிணமார்³க்³த: |
 ஆவர்தந்தே புநஸ்தத்ர க்ரமமுக்திர்ந வித்³யதே || 7.13 ||

யோகி³ந: ஸகு³ணத்⁴யாநாத்³ரவிமுத்தரமார்³க்³த: |
 க³த்வா தந்மண்ட³லம் பி⁴த்த்வா ப்³ரஹ்மலோகம் வ்ரஜந்தி ஹி || 7.14 ||

ஆஸீத்ப்ரஜாபதிர்மாஸ: பக்ஷௌ ஸூக்லேதராவிஹ |
 யௌ தயோஸ்ச ரவிஸ்சந்த³ரோ³பி⁴மந்தாராவுபௌ⁴ ஸ்தி²தௌ || 7.15 ||

ரவித்⁴யாயீ து க்ரு³ஷ்ணே³பி குர்வந் ஸூக்லப²லம் வ்ரஜேத் |
 ஸூக்லபக்ஷே ப²லாதி⁴க்³யம் ஸாஸ்த்ரோக்தம் காம்யகர்மணம் || 7.16 ||

ப்ரஜாபதிரஹோராத்ரருபோ³பூ⁴த³ஹ்நி தே³வதா |
 ரவிஸ்சந்த³ரோ ராத்ரிதே³வோ ராத்ராவேவ ரதிஸ்தத: || 7.17 ||

போ⁴க்த்ரு³போ⁴க்³யாத்மகம் த்³வந்த³வம் ஸ்ரு³ஷ்ட்வா³தே²ஷ ப்ரஜாபதி: |
 அந்நருபோ³ப⁴வத்தஸ்மாத்³ந்நாத்³ரேதஸ்ஸமுத்³ப⁴வ: || 7.18 ||

ரேதஸோ³மூ: ப்ரஜா ஜாதா ரேதஸ்ஸௌகம் ப்ரஜாபதே: |
 வ்ரதம் சரந்தி சேத்புத்ரம் புத்ரீம் சோத்³பாத³யந்தி ஹி || 7.19 ||

ப்³ரஹ்மசர்யரதா ஊர்த்⁴வரேதஸோ ப்³ரஹ்மசிந்தகா: |
 ப்³ரஹ்மலோகம் வ்ரஜந்த்யந்யே நிஸ்தபஸ்கா ந யாந்தி தம் || 7.20 ||

காத்யாயநேந யத்ப்ரு³ஷ்டம் ஹேயம் ஜந்ம ததீ³ரிதம் |
 பா⁴ர்³க்³வ: ஸுக்ஷமதே³ஹஸ்ய ஸ்தூ²லே³ப்ராக்ஷீத்³விவேசநம் || 7.21 ||

தஸ்மிந்விவேசிதே ஸ்தூ²லஸ்யாநாத்மத்வம் ஸ்பு²டம் ப⁴வேத் |
தா⁴ரகோ த்³யோதக: ஸ்ரேஷ்ட² இத்யப்ராஶீத³ஸௌ த்ரயம் || 7.22 ||

தே³வா: கதி ஸ்தூ²லதே³ஹம் தா⁴ரயந்த்யத்ர தா⁴ரணம் |
த்³விவித⁴ம் ஜநநம் தஸ்ய ப்ரேரணம் சேதி தத்³த்³வயம் || 7.23 ||

ஜ்ஞாநவர்கே³ க்ரியாவர்கே³ ஸ்தி²தா: கே பா⁴ஸயந்தி தம் |
ப்ரேரணக்²யே தா⁴ரணே³ஸ்மிந்ஸ்ரேஷ்டோ² தே³வேஷு கோ ப⁴வேத் || 7.24 ||

காடி²ந்யம் ச த்³ரவோஷ்ணத்வே சலநம் சி²த்³ரமித்யமீ |
த்³ரு³ஸ்யந்தேம்³ஸா: ப்ஞ்சபூ⁴தஜந்யோ³தோ தே³ஹ இஷ்யதே || 7.25 ||

வாக்பாண்யாதி:³ க்ரியாவர்க:³ க்ரியாம் குர்வந்ந பா⁴ஸயேத் |
ஜ்ஞாநவர்கோ³ மந்ஸ்சக்ஷுராதி³கோ பா⁴ஸயேத்³வபு: || 7.26 ||

ப்ரேரணக்²யாம் தா⁴ரணம் து ப்ராண ஏவ கரோதி ஹி |
பூ⁴தேந்த்³ரியாபி⁴மாநிந்யோ தே³வதா க்³ர்வமாப்நுவந் || 7.27 ||

வயம் தே³ஹமவஷ்டப்⁴ய ப்ரேரயாமோ க்³ரு³ஹாதி³ஷு |
ப்ராணதே³வோ³ந்யதே³வாநாமேதம் க்³ர்வ ந்யவாரயத் || 7.28 ||

யூயம் மா ப்ராப்நுத ப்⁴ராந்திமஹமேவாத்ர ப்ஞ்சதா⁴ |
ப்ராணாநாதி³பி⁴ர்பா⁴கை:³ தா⁴ரயாமி ஹ்யதோ³ வபு: || 7.29 ||

தாநவிஸ்வஸதோ தே³வாந்விஸ்வாஸயிதுமேஷ து |
தே³ஹாந்நிர்க்³துமுத்³யுக்தோ ஹ்யாஸந்தே³வாஸ்ச விஹ்வலா: || 7.30 ||

ஸ்தி²தே ஸ்வராஜ்ஞி திஷ்ட²ந்நி நிர்க்³ச்ச²ந்நி ச நிர்க்³தே |
மது⁴க்ரு³ந்மக்ஷிகா தே³வாஸ்சாஸந்ப்ராணவஸாஸ்ததா² || 7.31 ||

ப்ராண ஸூத்ரம் தேந ப்³த்³தா:⁴ ஸர்வே தத்தத்³வஸா இமே |
உத்க்ராந்திம் வாரயந்தஸ்தே ப்ராணம் துஷ்டுவுராத்³ராத் || 7.32 ||

தே³ஹோ³கிஞ்சித்கர: ப்ராண ஏவ ஸம்ஸாரகாரணம் |
பா⁴ர்க்³வோ நிஸ்சிகாயேத்த²ம் பிப்பலாதே³ந போ³தி⁴த: || 7.33 ||

க்ரமமுக்திர்³ஹேதுரஸ்ய ப்ராணஸ்ய த்⁴யாநமித்யஸௌ |
கௌஸஸ்ய: ப்ராணவிஷயாந்ஷ்டப்²ர்ஸநாநகரோத்ஸ்பு²டம் || 7.34 ||

ப்ராணே³யம் குத உத்பந்ந: கத²மேஷ வபுர்வரஜேத் |

ஸ்வரூபம் ப்ரவிப⁴ஜ்யைஷ கத²ம் தே³ஹே⁵வதிஷ்ட²தே || 7.35 ||

கேந வ்ரு³த்திவிஸேஷேண தே³ஹாது³த்க்ராந்திமாப்நுயாத் |
பா³ஹயம் ஜக³த்கத²ம் த⁴த்தே தஸ்யா⁵த்யாத்மத்⁴ரு³தி: கத²ம் || 7.36 ||

உபாஸ்திஸ்ரத³த⁴யா ஸர்வம் விஸேஷம் ப்ரு³ஷ்டவாநிதி |
துஷ்டோ கு³ருருவாசைஷாம் ப்ரஸ்நாநாநாம் ஸ்பஷ்டமுத்தரம் || 7.37 ||

பரமாத்மந உத்பந்ந: ப்ராண ஆத்மா த்வவிக்ரிய: |
அவிஷ்க்ரு³த்தயைவ தே³ஹம் ஸ்வம் தே³ஹுச்சா²யா யதோ²தி³தா || 7.38 ||

சா²யாந்ரு³தைவ த்³ரு³ஷ்டா சேத்ப்ராணே⁵ப்யாத்மநி கல்பித: |
யதா² த³ர்ப்ணதீ³ப்த்யாதி³ர்மாயோபாதி⁴ஸ்ததா²த்மந: || 7.39 ||

பூர்வகல்பே க்ரு³த்மம் கர்ம மநஸா யத்ததே³வ ஹி |
ப்ராணஸ்ய ஸ்து²லதே³ஹேஷு ஸமாகு³மநகாரணம் || 7.40 ||

க்³ராமேஷ்வதி⁴க்ரு³தாந் ஸம்ராட்³ விநியுங்க்தே யதா² ப்ரு³த²க் |
ப்ராணே வ்ரு³த்தீ: ஸ்வகீயாஸ்தா: விநியுங்க்தே யதா²யத²ம் || 7.41 ||

மலமுத்ரவிஸர்கா³ர்த²மபாநம் ஸ்தா²பயேத³த⁴ |
மு²நாஸிகயோ: குர்வந் ஸ்வயம் ஸ்வாஸமவஸ்தி²த: || 7.42 ||

ஸமாந: ஸ்தா²பிதோ மத்⁴யே பு⁴க்தமந்நம் ஸமம் நயேத் |
அந்நாப்யாயநதோ மூர்த⁴ச்சி²த்³ரை: ஸப்தவிதோ⁴ஸப⁴வத் || 7.43 ||

ஹ்ரு³த்புண்ட³ரீகே ஜீவாத்மா ஸ்தி²தஸ்தத்³ப³ஹுபி⁴ர்வ்ரு³த்மம் |
நா³பே⁴தை³ர்மூலநா³ ஸங்க்²யா சைகாதி⁴கம் ஸதம் || 7.44 ||

ப்ரத்யேகம் ஸதஸங்க்²யா: ஸ்யு: ஸாகா² நாட்³யஸ்ததா² புந: |
த்³வாஸப்ததிஸஹஸ்ராணி ப்ரதிஸாகா:² ப்ரகீர்திதா: || 7.45 ||

தாஸு ஸர்வாஸ்வவஸ்தா²ய வ்யாநோ⁵யம் குருதே ப³லம் |
கரோத்யுதா³ந உத்க்ராந்திம் கண்ட²ஸ்தோ² ஹ்யந்யஜந்மநே || 7.46 ||

விப⁴ஜ்ய பஞ்சகா⁴த்மாநமேவம் தே³ஹே வ்யவஸ்தி²த: |
உதா³நவாயுநோத்க்ராந்திருக்தா ப³ஹிரதோ²ச்யதே || 7.47 ||

ஆபோ பூ⁴மிவியத்³வாயுதேஜஸாம் யே⁵பி⁴மாநிந: |
தே³வாஸ்தத்³ருபத: ப்ராணே த⁴த்தே பா³ஹ்யமித³ம் ஜக³த் || 7.48 ||

புநஸ்தத்³தே³வதாரூப: ஸாரீராஸ்சக்ஷுராதி³காந் |

ப்ராணாதீ³நநுக்³ரு'ஹ்ணாதீ³யாத்⁴யாத்மம் தா⁴ரணம் ப⁴வேத || 7.49 ||

கே²ரநுப்ரஹுஸ்சக்ஷுஷ்யஸ்தி தத்³வத்பரேஷ்வபி |

அபாநாதி³ஷு பூ⁴ம்யாதே³ருபகாரோ⁵ஸ்தி ஸாஸ்த்ரத: || 7.50 ||

தேஜோதே³வதயோதா³நோ⁵நுக்³ரு'ஹீதோ யதஸ்தத: |

ஸாரீரௌஷண்யே ப்ரஸாந்தே⁵ஸ்மாத்³தே³ஹாதே³ஹாந்தரம் வ்ரஜேத் || 7.51 ||

மநஸ்யேகீ⁴வத்யாதா³விந்த்³நியாணி ததா³த்மந: |

யம் தே³ஹம் பா⁴வ்யேத்தத்ர யாதி ப்ராண: ஸஜீவக: || 7.52 ||

ஷட்ஸு ப்ரஸநேஷு நிர்ணீ³தம் ப்ராணம் த்⁴யாயதி ய: புமாந் |

ஸோபாதி⁴கப்³ரஹ்மவேதீ³ ஸ க்ரமேண விமுச்சயதே || 7.53 ||

ப்³ரஹ்மலோகாந்தஸம்ஸாரோ⁵பரவித்³யாப²லம் தத: |

கா³ர்³க்யஸ்து பரவித்³யார்த²ம் பஞ்சப்ரஸநாநவோசத || 7.54 ||

காநி ஸ்வபந்தி காந்யத்ர ஜாப்ரதி ஸ்வபந்த³ரு'க்ச க: |

ஸுப்தௌ ஸுக²ம் ப⁴வேத்கஸ்ய ஜக³த்கஸமிந்விலீயதே || 7.55 ||

த³ஸேந்த்³நியாணி பா³ஹ்யாநி ஸ்வபந்த்யந்தர்தி⁴யா ஸஹ |

ரஸ்மயோ⁵ஸ்தம் யதா²யாந்தி ஸந்த⁴யாயாம் ரவிண ஸஹ || 7.56 ||

ஸ்ரவணாதி³க்ரியா நைவ ஸுப்தத்வாதி³தி க³ம்யதே |

ததா³பி ஜாக்³ரதி ப்ராண: ஸ்வாஸாதே³ரவிலோபநாத் || 7.57 ||

ஜா²ராக்³நி: படு³பூ⁴த்வா பு⁴ங்க்தே ஜரயதே ததா³ |

ப்ராணந்யாகா³க்³நிருபேண த்⁴யாத்வா யாக³ப²லம் வ்ரஜேத் || 7.58 ||

பா³ஹ்மாக்ஷாணமுபரமே மனோ⁵நுபரதம் யதா³ |

ஜீவாத்மா தது³பாதி:⁴ ஸந் ஸதா³ ஸ்வபந்தமவேக்ஷதே || 7.59 ||

நா³ஷ³ஷு ஸஞ்சரந் ஜீவோ நாநாஜந்மபி⁴ரர்ஜிதா: |

வாஸநா வீக்ஷதே ஸோ⁵யம் ஸ்வபந் இத்யபி⁴தீ⁴யதே || 7.60 ||

ஹ்ரு'ச்சி²த்³ராண்யாவ்ரு'தாநி ஸ்யு: ஸுப்தௌ பித்தாக்²யதேஜஸா |

சித்தோபாதி⁴கஜீவோ⁵பி பித்தேநாத்ராபி⁴பூ⁴யதே || 7.61 ||

து:³க²வ்ரு'த்த்யுத்³யஸ்சித்தே (வ்ரு'த்த்யா) நாஸ்தி சி²த்³ரநிரோத⁴த: |

ஆத்மாநந்த:³ ஸ்வப்ரகாஸஸ்ததா³ ஜீவஸ்ய திஷ்ட²தி || 7.62 ||

ஸுப்தௌ ச ப்ரலயே முக்தௌ ஜக³தா³த்மநி லீயதே |
நிவாஸஸ்ரு³க்ஷே லீயந்தே ஸந்த⁴யாயாம் பக்ஷிணோ யதா² || 7.63 ||

தந்மாத்தராணி ச பூ⁴தாநி ஜ்ஞாநகர்மேத்³ரியாண்யபி |
அந்த:கரணபே⁴தா³ஸ்ச ஸக்தீ ஜ்ஞாநக்ரியாத்மிகே || 7.64 ||

ஏதேஷாம் விஷயா: ஸர்வே த்³ரஷ்ட்ரு³ஸ்ரோத்ராதி³நாமக: |
ஜீவோ⁵ந்த:கரணஸ்தோ²஽பி ஜக³த்ஸர்வமித³ம் ப⁴வேத் || 7.65 ||

ந கிஞ்சித்³பா⁴தி நித்³ராயாம் லீநம் ஸ்யாத்தத³வேக்ஷயா |
ஸர்வேஷாம் ப்ரலயே யத்³வந்முக்தௌ தத்த்வவித³ஸ்ததா² || 7.66 ||

பரமாத்மா லயாதா⁴ரோ யதா² தத்³வஸ்தி²தேரபி |
ஆதா⁴ரஸ்தேந ஜக³த: பரமாத்மோபலக்ஷயதாம் || 7.67 ||

உபலக்ஷயிதா ஜீவோ பு³த்³தௌ⁴ சித்ப்ரதிபி³ம்ப³க: |
உபலக்ஷயம் ப்³ரஹ்ம தத்து ஸ்யாத³ச்சா²யாதி³ரூபகம் || 7.68 ||

சா²யா தமஸ்தேந ஹீநம் ஸரீர்த்ரயவர்ஜிதம் |
லௌஹித்யாதி³கு³ஶ்ணர்ஹீநம் ஸூப்⁴ரம் க்ரோதா⁴த்³யபா⁴வத: || 7.69 ||

அக்ஷரம் நாஸஹேதூநாமபா⁴வாத்³ப்³ரஹ்ம தாத்³ரு³ஸம் |
யோ ஜாநாதி ஸ ஸர்வஜ்ஞ: ஸர்வாத்மா ச ப⁴வேதக்²லு || 7.70 ||

ஸத்யகாமஸ்து பூர்வோக்தப்³ரஹ்மாநுப⁴வஸாத⁴நம் |
ப்ரணவத்⁴யாநம்ப்ராக்ஷித்²ப²லபே⁴தே³ந ஸம்யுதம் || 7.71 ||

லோகேஷு ஜ்ஞாநகர்மப்⁴யாம் ஸாத⁴யேஷு கதமம் ப்³ரஜேத் |
ஆம்ரு³தி ப்ரணவத்⁴யாயீ ஸவிஸேஷமித³ம் வத³ || 7.72 ||

ஸ்ரு³ண்வோங்கார: ப்ரதீகம் ஸ்யாத³ப்ரஸ்ய பரஸ்ய ச |
ப்³ரஹ்மணோ⁵ந்யதரத்³ப்³ரஹ்ம ப்ரணவேந விசிந்தயேத் || 7.73 ||

விராடா³த்³யபரம் தத்³வத்ஸத்யஜ்ஞாநாத்மகம் பரம் |
மாத்ராத்ரயவிப⁴க்தம் தது³பரம் ப்³ரஹ்ம சிந்தயேத் || 7.74 ||

விராட⁴கார: ஸுத்ராத்மோகாரோ ஹ்யவ்யாக்ரு³தம் புந: |
மகார இதி விஜ்ஞேயோ விபா⁴கோ³஽பரசிந்தநே || 7.75 ||

ஸுத்ரவ்யாக்ரு³தவிஜ்ஞாநஹீநோ யதி³ விசிந்தயேத் |

விராமாத்ரம் தமோங்காரம் ததா³பி வ்யர்த²தா ந ஹி || 7.76 ||

ரு³கா³க்²யதே³வா: ஸஹஸா பூ⁴ர்லோகம் ப்ராபயந்தி தம் |
பூர்வவாஸநயா யோக³மப்⁴யஸ்யத்யதி⁴கம் புந: || 7.77 ||

விராட்ஸூத்ராத்தமகம் மாத்ராத்³வயம் த்⁴யாத்வா து ந்யதே |
யஜுர்வேதை:³ ஸோமலோகம் புநராவ்ரு³த்திஸம்யுதம் || 7.78 ||

விராட்ஸூத்ரா்வயாக்ரு³தா²க்²யம் த்ரிமாத்ரம் ப்ரணவம் ஸ்மரேத் |
ஸாமவேதை³ர்ப்³ரஹ்மலோகம் ந்யதே முக்திகாரணம் || 7.79 ||

ஸமஸ்தஜீவஸங்கா⁴க்²ய: ஸூத்ராத்தமா ய: பரோ⁵ந்யத: |
தஸ்மாத்³பி பரம் ப்³ரஹ்மதத்த்வம் யத்தத³வேக்ஷதே || 7.80 ||

க்ரமமுக்திர்⁴வேதி³த்த²மபரப்³ரஹ்மசிந்தநாத் |
ஓங்காரேண பரம் ப்³ரஹ்ம த்⁴யாத்வேக்ஷித்வா ச முச்யதே || 7.81 ||

ஸாந்தம் ஜராம்ரு³த்யுஹீநமப⁴யம் ப்³ரஹ்ம யத்பரம் |
தச்சோங்காரேண வித்³வாந்ய: ஸோ⁵ந்வேதீதி ப்ரு³த்²க் ஸ்ருதம் || 7.82 ||

முக்திள ப்ராப்வம் பரம் ப்³ரஹ்ம யத்தஸ்ய ப்ரத்யகா³த்மதாம் |
பு³பு⁴த்ஸு: ஸந ப⁴ரத்³வாஜ: புருஷம் ப்ரஷ்டுமிச்ச²தி || 7.83 ||

ராஜபுத்ர: ஷோட³ஸபி:⁴ கலாபி:⁴ புருஷம் யுதம் |
அப்ரு³ச்ச²ந்மாம் ந வேதா³ஹம் வதை³த்ம் புருஷம் முநே || 7.84 ||

ஸ்ரு³ண்வஸௌ புருஷோ தே³ஹே ஹ்ரு³ந்மத்⁴யே பா⁴ஸதே ஸதா³ |
தஸ்மிந்ப்ராணாதி³நாமாந்தா மாயயோத்பாதி³தா: கலா: || 7.85 ||

ப்ராண: ஸ்ரத்³தா⁴ கா²தி³பூ⁴தபஞ்சகம் சேந்த்³ரியம் மந: |
அந்நம் வீர்யம் தபோ மந்த்ரா: கர்ம லோகாச்ச நாம ச || 7.86 ||

ஆரோபிதா: கலா யஸ்மிந் பூர்ணே⁵ஸௌ புருஷஸ்தத: |
உபலப்³தி⁴ஸ்ததா²ப்யஸ்ய தே³ஹமத்⁴யே ப்ரஸஸ்யதே || 7.87 ||

சித்³ருபதா⁵த்ர விஸ்பஷ்டா த்³ர்ஸநஸ்ரவணாதி³பி:⁴ |
அபைதி ஜீவதா தே³ஹே ஸ்தி²தே பூர்ணத்வபோ³த்⁴நாத் || 7.88 ||

ஜீவத்வபாத³கோபாதி:⁴ ப்ராணஸ்தஸ்மாஜ்ஜநை: ஸதா³ |
ப்ராணேத்க்ராந்திஸ்தி²தீ ஸ்வாத்மந்யாரோப்யேதேமுழர்ஷிபி:⁴ || 7.89 ||

கஸ்மிந்நுத்க்ராந்த உத்க்ராதிமாப்ச்யாமீதி விசாரயந் |

பரமாத்மா⁵ஸ்ரு²ஜத்ப்ராணந் ஜநாரோபோ⁵ப⁴வத்தத: || 7.90 ||

ஜீவத்வஸ்யாரோபிதஸ்ய நிவ்ரு²த்தயர்த²ம் சிதா³த்மநி |

தே³ஹஸ்தே² பூர்ணரூபேண புருஷத்வம் விபு³த்யதாம் || 7.91 ||

ஜக³த்ப்ராணதி³நாமாந்தம் ஸர்வமஸ்மிந்ப்ரகல்பிதம் |

ஸர்வாதி⁴ஷ்டா²ந்ரூபத்வாத் பூர்ணத்வமுபபத்³யதே || 7.92 ||

நதீ³ஷ்வப்³தி⁴ம் ப்ரவிஷ்டாஸு லீயேதே ரூபநாமநீ |

கலா: ஸ்வாத்மநி போ³தே⁴ந லீநா ஸ்வாத்மா⁵ப³தி⁴வத்ஸ்தி²த: || 7.93 ||

ஏஷோ⁵கலோ⁵ம்ரு²த: பூர்ணஸ்விதா³த்மா முக்த உச்யதே |

ஏவம் போ³த⁴யிதும் ஸர்வே வேதா³ந்தா: ஸம்ப்ரவர்திதா: || 7.94 ||

கலா: ப்ரதிஷ்டி²தா யஸ்மிந் ரத²நாபா⁴வரா இவ |

தம் வேத்³யம் புருஷம் ஸர்வே ஜாநீத்⁴வம் ம்ரு²த்யுஹாநயே || 7.95 ||

காத்யாயநாத³ய: ஸர்வே ஸ்ரு²ணுத்⁴வம் முநிபுங்க³வா: |

ஏதாவதே³வ ப்³ரஹ்மாஹம் வேத்³மி நாதோ⁵தி⁴கம் க்வசித் || 7.96 ||

முநயோ⁵ப்யர்சயந்தஸ்தம் பிப்பலாத³ம் வசோ⁵ப³ருவந் |

ஸம்ஸாரப⁴யதோ⁵ஸ்மாசம் பாலநாத்²வம் ஹி ந: பிதா || 7.97 ||

அவித்³யாயா: பரம் பாரம் யஸ்தாரயதி தஸ்ய தே |

ஸுஸ்ருஷாமுசிதாம் கர்தும் ந ஸக்தா: ப்ரணர்தி விநா || 7.98 ||

கு³ருப⁴ய: பரமர்ஷிப⁴யோ பூ⁴யோ பூ⁴யோ நமோ நம: |

இத்யேவம் பிப்பலாத³ஸ்தாந்முநீநநுக்³ரு²ஹீதவாந் || 7.99 ||

வேதை³ஸ்சதுர்பி⁴ருத்²பந்நா வித்³யேயம் ப்³ரஹ்மகோ³சரா |

ப்ரகாஸிதாத: ஸந்துஷ்யாத்³வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 7.100 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

ப்ரஸ்நோபநிஷத்³விவரணம் நாம ஸப்தமோ⁵த்⁴யாய: || 7 ||

8. கௌஷீதகீஸாகா² விவரணே இந்த³ர்ப்ரதர்த³நஸம்வாதோ³ நாம

அஷ்டமோ⁵த்⁴யாய: |

ஐதரேயே தைத்திரீயே சா²ந்தோ³க்³யே⁵த²ர்வணே ச யத் |

தத்த்வம் சதுர்வேத்³வித்³யாப்ரகாஸே தத்ஸமீரிதம் || 8.1 ||

அநுபூ⁴திப்ரகாஸே⁵த² கௌஷீதக்யாதி³நாமஸு |

சதுர்வேதா³ங்க³ஸாகா²ஸு யத்தத்த்வம் தது³தீ³ரயதே || 8.2 ||

ரு³க்வேத்³ஸ்தி²தஸாகா² யா கௌஷீதக்யபி⁴தா⁴ங்கிதா |

தஸ்யாம் ப்ரதர்த்³நாயேந்த்³ர: ப்ராஹாத்மாநுப⁴வம் ஸ்பு²டம் || 8.3 ||

மநுஷ்யேப்⁴யோ ஹிததமம் வரம் வவ்ரே ப்ரதர்த்³ந: |

ஹிதம் ஹிததரம் சேந்த்³ரோ மேநே ஹிததமம் கி⁴யா || 8.4 ||

ஹிதம் ஸ்வர்க³ஸுக²ம் மர்த்யஸுகா²த³ப்யதி⁴கம் த்வத: |

தத்³வெராக்³யம் ஹிததரம் யாகா³த்³யாயாஸவர்ஜநாத் || 8.5 ||

ஸ்வாத்மபோ³தோ⁴ ஹிததமோ நித்யாநந்தா³நுபூ⁴தித: ³ |

இதி மத்வேந்த்³ர ஆஹேதம் ஸிஷ்யம் ஜாநீஹி மாமிதி || 8.6 ||

ஸஹஸ்ராக்ஷா⁵ஹமித்யுக்தேர்மத்³தே³ஹு இதி சேரணாத் |

அஸ்மச்ச²ப்³தோ³ வபுஸ்தஸ்ய ஸ்வாமிநம் ச ப்³ரவீத்யயம் || 8.7 ||

ஸஹஸ்ராக்ஷவபுஸ்தேந த்³ரு³ஷ்டம் ஸ்வாமீ து தத்³த்³ரு³ஸா |

ந த்³ரஷ்டம் ஸக்யதே விங்கா³த்புரைவாநுமத: க²லு || 8.8 ||

ஸஹஸ்ராக்ஷவபு: ஸ்வாமியுக்தம் ஸ்யாத்³வ்யவஹர்த்³ரு³த: |

மச்ச²ரீரவதி³த்யேவம் பா³லேநாப்யவபு³த்யதே || 8.9 ||

அதோ பு³த்³தி⁴மதோ போ³த்³து⁴ம் யோக்³யோ⁵ஸ்மச்ச²ப்³த³லக்ஷித: |

விவக்ஷித: கஸ்சித³ர்த² இதி ஸிஷ்யேண நிஸ்சிதம் || 8.10 ||

அலௌகிகாத்மா ஜ்ஞேயோ⁵ஸ்து தத்³விஜ்ஞானேந கிம் ப²லம் |

இதி சேத்³து: ³க²ஸம்ப்³ந்த⁴ராஹித்யம் தத்த்வதீ⁴ப²லம் || 8.11 ||

தஸ்மாத்³தி⁴ததமம் ஜ்ஞாநம் து: ³கா²பா⁴வோ⁵த்ரவரண்யதே |

ஸஹஸ்ராக்ஷே ஸ்தூ²லதே³ஹே து: ³க²ம் ரோகா³தி³ஜம் ப⁴வேத் || 8.12 ||

ஸ்வாமிந்யஸ்மிந்ஸூக்ஷ்மதே³ஹே புண்யபாபக்ரு³தம் ப⁴யம் |

த்வாஷ்ட்ரா³நாம் வதே⁴ஸ்ப்யாஸீத்³ப⁴யம் நைவ சிதா³த்மந: || 8.13 ||

த்வஷ்டு: புத்ரோ விஸ்வரூப ஆஸீத்³தே³வபுரோஹித: |

ஸ்வாமித்³ரோஹம் சகாராஸௌ தம் த்வாஷ்ட்ரம் ஹதவாநஹம் || 8.14 ||

கர்தர்யபூ⁴த்³ப்³ரஹ்மஹத்யா ந த்வஸங்கே³ சிதா³த்மநி |

வேதா³ந்தஜ்ஞாநஹீநாநாம் யதீநாம் ஹநநே ததா² || 8.15 ||

லோகத்ரயே ப³ஹுவிதா⁴நஸுராந் ஹ்ரு³த்வாநஹம் |

சிதா³த்மநோ⁵பி மே தத்ர நைவ லோமாபி ஹிம்ஸ்யதே || 8.16 ||

மாஹாதம்யம் மம நைதத்ஸ்யாத்கிந்து ஜ்ஞாநஸ்ய தத்³ப⁴வேத் |

அந்யோ⁵பி மாம் சிதா³த்மாநம் வேத்தி சேத்தத்²ப²லம் ப⁴வேத் || 8.17 ||

வாசா வா மநஸா மாத்ரு³வதா⁴தீ³ந் குருதே யதி³ |

ததா²பி ஜ்ஞாநிநோ மோக்ஷோ ந ஹ்யேதைர்விநிவார்யதே || 8.18 ||

பாபம் க்ரு³த்வதோ⁵ப்யஸ்ய முகே² ஹர்ஷக்ஷயோ ந ஹி |

ந முக்திர்நஸ்யதீ³த்யேவம் ஶாஸ்த்ரைஸ்ய விநிஸ்வயாத் || 8.19 ||

நநு மூட⁴ஸ்யாபி நாஸ்தி சிந்மாத்த்ரே பாபலேபநம் |

தத: கோ⁵திஸ்யஸ்தத்த்வவித:³ ஸ்யாதி³தி சேச்ச²ரு³ணு || 8.20 ||

அஹங்கர்த்ரு³க³தம் பாபமஜ்ஞாத்வாரோப்யதே சிதி |

தேந க்³லாநிர்முகே² பா⁴தி ஜந்மாபி நரகே ப⁴வேத் || 8.21 ||

ஜ்ஞாநேந கர்மணஸ்தஸ்ய பீ³ஜபா⁴வோ விநஸ்யதி |

ஜந்மப்ரரோஹோ நைவாஸ்தீ³த்யேவம் நிஸ்சித்ய ஹ்ரு³ஷ்யதி || 8.22 ||

த³க³த⁴பீ³ஜம் யதா² லோகே ந ப்ரரோஹக்ஷமம் ததா² |

ஜ்ஞாநாக்³நித³க³த⁴ யத்கர்ம ந தஜ்ஜந்மப்ரத³ம் ப⁴வேத் || 8.23 ||

தர்ஹி தத்த்வவித:³ ஸ்ரேஷ்டா² மூட⁴வந்நியமேந தத் |

குத: பாபம் த்யஜந்³தி சேத்³ரஹஸ்யமித³ம் ஸ்ரு³ணு || 8.24 ||

யத்³யப்யாமுஷ்மிகீ ஹாநிர்நாஸ்த்யதா²ப்யைஹிகீ து ஸா |

மஹதீ வித்³யதே தேந பாபம் யத்நேந வர்ஜயேத் || 8.25 ||

ஸிஷ்டாஸ்த்யஜந்³தி பாபிஷ்டம் ப்ரத்யக்ஷோ நரக: ஸ ஹி |

தந்நிந்த³கஸ்தஸ்ய பாபம் க்³ரு³ஹீத்வா நரகம் வ்ரஜேத் || 8.26 ||

ஸ்தோதா கர்மீ து ஸம்ஸர்கா³த்ஸ்வயமப்யாசரேத்ததா² |

இத்த²ம் தோ³ஷத்ரயம் த்³ரு³ஷ்ட்வா ஶிஷ்டா: பாபம் த்யஜந்³தி ஹி || 8.27 ||

கிம் ச புண்யரத: பூர்வ ஜ்ஞாநமாப்நோதி நாந்யதா² |

பஸ்சாச்ச தத்³வாஸந்யா புண்யமேவ கரோத்யஸௌ || 8.28 ||

கிம் ப³ஹூலிக்குயா தத்த்வவிதோ³ ந ப⁴யம் பாரலௌகிகம் |
உபதே³ஸஸஹஸ்ரதா²ம் ச ததா²சார்யைருதீ³நிதம் || 8.29 ||

பரலோகப⁴யம் யஸ்ய நாஸ்தி ம்ரு³த்யுப⁴யம் ததா² |
தஸ்யாத்மஜ்ஞஸ்ய ஸோச்யா: ஸ்யு: ஸப்³ரஹ்மேந்த்³ரா அபீஸ்வரா: || 8.30 ||

மாம் ஜாநீஹீத்யேவமிந்த்³ர: ஸ்வாத்மஜ்ஞானே ப்ரவர்த்ய தம் |
ப்ராணோ⁵ஸ்மீத்யாதி³வாக்யேந தஸ்மை தத்த்வமவோசத || 8.31 ||

ப்ராணப்ரஜ்ஞே க்ரியாஜ்ஞாநஸக்தீ த்³வே லிங்க்³தே³ஹேக³ |
தத்³தி⁴ஷ்டா²ந்ருபத்வாத்நாப்யாமாத்மோபலக்ஷித: || 8.32 ||

ப்ரஜ்ஞாத்மா ப்ராணரூபோ⁵ஸ்மீத்யேவம் தஸ்மா அவோசத |
ஆநந்தோ³ஶஜர இத்யாதி³ நிர்ணயஸ்தஸ்ய உச்யதே || 8.33 ||

அத்ரோபாயோ நாஸ்தி கஸ்சிது³பாதி⁴முபலக்ஷகம் |
விநாத்மவாசக: ஸப்³தோ³ யஸ்மாந்ந காபி வீக்ஷயதே || 8.34 ||

லோகே கு³ணக்ரியாஜாதிருட⁴ய: ஸப்³த³ஹேதவ: |
நாத்மந்யந்யதமோ⁵மீஷாம் தேநாத்மா நாபி⁴தீ⁴யதே || 8.35 ||

உபாதி⁴ஷ்வபி ஸர்வேஷு ஸாமீப்யாத்ப்ரத்யகா³த்மந: |
ப்ராணப்ரஜ்ஞாத்³வ்யம் யோக³யமத்யந்தம் தேந லக்ஷயதே || 8.36 ||

ப்ராணஸப்³தோ³ஶபி⁴தா⁴வ்ரு³த்த்யா வாயும் சேஷ்டகமாஹ ஹி |
ப்ரஜ்ஞாஸப்³தோ³ ஜ்ஞாநஹேதும் பு³த்³தி⁴ம் வக்தி ஸ்வஸக்தித: || 8.37 ||

தத்³ப்⁴ராந்த்யதி⁴ஷ்டா²நதயா தத்³தே⁴துத்வோபசாரத: |
தாப்யாமாத்மா லக்ஷயமாணோ ஜ்ஞேய: ஶாகா²க்³ர்சந்த்³ரவத் || 8.38 ||

தே³ஹேந்த்³ரியாத³யோ பா⁴வா ஜ்ஞாநாதி³வ்யாப்ரு³திக்ஷமா: |
யஸ்ய ஸந்நிதி⁴மாத்ரேண ஸோ⁵ஹமித்யவதா⁴ரய || 8.39 ||

அஜடா³த்மவதா³பா⁴ந்தி யத்ஸாந்நித்⁴யாஜ்ஜடா³ அபி |
தே³ஹேந்த்³ரியமந: ப்ராண: ஸோ⁵ஹமித்யவதா⁴ரய || 8.40 ||

உபாதி⁴லக்ஷிதம் தத்த்வம் யதி³ போ³த்³தூ⁴ம் ந ஸக்நுயா: |
தர்ஹ்யுபாதி⁴த்³வயோபேதமுபாஸ்வ கு³ணஸம்யுதம் || 8.41 ||

ஆயுஷ்யமம்ரு³தத்த்வம் ச கு³ணௌ ப்ராணஸ்ய ஸம்மதௌ |

இஹாயு: ப்ராணத: ஸ்வர்கே³ சாம்ரு³தத்வமிதி ஸ்பு²டம் || 8.42 ||

ஸத்யஸங்கல்பதா ப்ரஜ்ஞாகு³ணத்⁴யாநாநுஸாரத: |

ப²லமாப்நோதி காமீ சேந்நிஷ்காமஸ்தத்த்வமீக்ஷதே || 8.43 ||

உபாஸ்த்யகாக்³ர்யமாவாத² தத்த்வம் வீக்ஷிதுமாதி³த: |

ப்ரஜ்ஞாப்ராணாவுபாதீ⁴ தெள விவிச்யேதாம் யதா²தத²ம் || 8.44 ||

ஸ்ரோத்ரம் த்வக்³க்ஷுஷீ ஜிஹ்வா க்⁴ராணம் தீ⁴ந்த³ரியபஞ்சகம் |

வாக்பாணிபாத³பாயுபஸ்தா:² கர்மேந்த³ரியபஞ்சகம் || 8.45 ||

இந்த³ரியாணம் ப்ரவ்ரு³த்தி: ஸ்யாத்ப்ரஜ்ஞாலோசநபூர்விகா |

ப்ராணவாயுப்ரேரிதா சேத்யேவம் லோகே வ்யவஸ்தி²தி: || 8.46 ||

தத்ர மூடா:⁴ கேசிதா³ஹூர்யுக³பஞ்சக்ஷுராதி³ய: |

ஸர்வே⁵பி ஸ்வஸ்வஷயே ப்ரவர்தந்த இதீ³ரு³ஸம் || 8.47 ||

தத³ஸந்நிபு⁵ப்யத்ர ந ஸக்த: ஸூக்ஷமமீக்ஷிதும் |

காலால்பத்வேந ஸஞ்சா²த³ய க்ரமம் தூ⁴ர்தோ விட³ம்ப³யேத் || 8.48 ||

ப்ரஜ்ஞாப்ராணஸஹாயேந விநா நைவேந்த³ரியம் க்வசித் |

ப்ரவர்ததே ஸஹாயஸ்து க்ரமபா⁴வீதி நிஸ்சித: || 8.49 ||

அந்யதா² நிகி²லம் வேத³ தூ⁴ர்தோ ஹ்யேகக்ஷணே ப²ட²த் |

யா ப்ரஜ்ஞாப்ராணயோர்வ்ரு³த்தி: ஸா ஸ்யாத்³வாக்³வ்ரு³த்திவத்க்ரமாத் || 8.50 ||

ப்ரஜ்ஞாப்ராணாநுக்³ரஹேண வாக்³யதா³ஹ ததே³த்ரே |

சக்ஷுராதி³யா உபரதாஸ்தாமநுப்³ருவதே க²லு || 8.51 ||

ஸ்வவ்யாபாரே ப்ரவ்ரு³த்தாஸ்சேத்ப்ரஜ்ஞாப்ராணாநுகர்ஷணாத் |

வாசோ விக்⁴நோ ப⁴வேத்³விக்⁴நவாரணம் ஹ்யநுவாதி³தா || 8.52 ||

ஏவமந்யத்ராபி யோஜ்யமத: ஸர்வே⁵பி ஸம்ஹதா: |

ஏகைகவிஷயோ ஹ்யுக்தோ வ்யஹார: க்ரமாத்³ப⁴வேத் || 8.53 ||

க்ரமபா⁴வீ விசித்ரோ⁵யம் வ்யவஹாரஸ்சிதா³த்மநா |

யேநைகேநேக்ஷயதே ஸோ⁵யமந்ய: ஸர்வே⁵ப்ய இஷ்யதாம் || 8.54 ||

ப்ராண வாகா³த³ய: ஸர்வே கிம் ஸமா உத வித்³யதே |

ஸ்ரேஷ்ட²ஸ்தேஷ்விதி சேத்ப்ராண: ஸ்ரேஷ்டோ² ஜீவநக்ரு³த்வத: || 8.55 ||

தஸ்மாது³பேக்ஷய வாகா³தீ³ந் ப்ராணோபாதி:⁴ ஸமாஸ்ரித: |

ஆத்மபோ³தா⁴ய கிஞ்சாயம் ப்ராண உத்தா²பயேத்³வபு: || 8.56 ||

நநு ஸுப்தாவயம் ப்ராணோ தே³ஹம் நோத்தா²பயத்யமும் |

கிந்து ஜாக்³ரணே தஸ்மாத்த்³ப்ரஜ்ஞைவாத்ர ப்ரயோஜிகா || 8.57 ||

சதுர்பி⁴ருஹ்யதே யத்து ஸர்வஸக்த்யா ஸரீரகம் |

தூலாயதே ததே³வாஹந்தி⁴யாக்⁴ராதமிதீக்ஷயதே || 8.58 ||

ஸத்யமேவ தத: ப்ரஜ்ஞோபாதி:⁴ ப்ராணவதா³ஸ்ரித: |

ப்ரஜ்ஞாத்மா ப்ராண ஏவைகோ மிலித்வோபாதி⁴நிஷ்யதே || 8.59 ||

த்³வயோர்ம்ரு³தௌ ஜீவநே ச ஸஹுபா⁴வாத்ததே³கதா |

உத்தா²பகத்வாது³க்த²ம் ததி³த்த்யைகாக்³ர்யாய சிந்தயேத் || 8.60 ||

சித்தைகாக்³ர்யேக்ஷமா பு³த்³தி⁴ர்போ³த்³து⁴ம் தத்ஸாக்ஷிணம் ப⁴வேத் |

ஜக³த்³தே⁴துதயா⁵ப்யேஷ ப்ராண: ஸ்வாத்மோபலக்ஷக: || 8.61 ||

ஏகாத³ஸேந்த³ரியாண்யேஷாம் விஷயாஸ்ச ஜக³க்த²ஹு |

ஸுப்தௌ ஸர்வ ஜக³ல்லீநம் ப்ராணோபாதி⁴க ஆத்மநி || 8.62 ||

இந்த³ரியாண்யேவ லீயந்தே விஷயா நேதி சேந்ந தத் |

ப்ராஜீதிகஸ்ய ஜக³தோ மாநாபா⁴வோ லயோ மத: || 8.63 ||

ப்ராஜீதிகத்வம் வேதா³ந்தஸித்³தா⁴ந்தே ஜக³த: ஸ்ப²டம் |

அத: ஸுப்தௌ ஜக³ல்லீநம் ப்ரபோ³தே⁴ ஜாயதே புந: || 8.64 ||

ப்ராணப்ரதீதிரப்யஸ்ய ஸுப்தௌ நாஸ்தீதி சேத்ததா³ |

ப்ராணோக்திரந்யத்³ரு³ஷ்ட்யைவ ப்ராணேநாத்மோபலக்ஷயதே || 8.65 ||

ப்ரபோ³தே⁴ ஸ்வாத்மநோ⁵க்ஷாணி ஜாயந்தே விஸ்ப²லிங்க³வத் |

தேப்⁴யோ⁵பி⁴மாநிதே³வா: ஸ்யுர்தே³வேப்⁴யோ விஷயா இமே || 8.66 ||

த்³ரு³ஷ்டிஸ்ரு³ஷ்டிமிமாம் ப்³ரஹ்மாநுப⁴வீ ப³ஹுமந்யதே |

ஸ்வப்நபோ³தா⁴த்ஸ்வஸம்ஸாரோ லீயதே ஸ்வப்நவத்³யத: || 8.67 ||

ந்யாயேநாநேந மரணே, மூர்ச்சா²தௌ³ சோஹ்யதாம் ச²ய: |

லீநஸ்ய புநருத்³ப்தௌ வ்யவஹாரக்ரமம் ஸ்ரு³ணு || 8.68 ||

ப்ராணோபாதி⁴கஜீவாத்மா யதா³ வ்யவஜிஹீர்ஷதி |

ததா³ வாக்ஸ்ரு³ஜதே ஸப்³த்³ ஜீவோ வாசா ப்³ரவீதி தம் || 8.69 ||

ஏவம் ஸர்வத்ர விஜ்ஞேயம் ப்ராணே ஸர்வாப்திரீரிதா |
ப்ரஜ்ஞா ப்ராணா³பி⁴ந்நா⁵தஸ்தஸ்யாம் ஸர்வாப்திருச்யதே || 8.70 ||

வாக் ப்ரஜ்ஞாயாமேகமம்ஸமபி⁴மாநாக்²யமாஸ்ரிதா |
ப்ரஜ்ஞாபி⁴மாநவஸத: ஸப்³தோ³ச்சாரணஸக்தியுக் || 8.71 ||

ஸரீரகா³ த்வக³ப்யேவம் ஸக்தாபூ⁴தஸ்பர்ஸஜே ஸுகே² |
ரதௌ ப்ரஜாதாவாநந்தே³ சோபஸ்த:² ஸக்திமாநபூ⁴த் || 8.72 ||

கரீடா³ சோத்பாத்³நம் வீர்யமோக்ஷஸ்வோக்தமித³ம் த்ரயம் |
த்⁴யேயே ஜ்ஞேயே ச காமாதௌ³ சித்தம் ஸதமபூ⁴த்க²லு || 8.73 ||

ஸர்வேத்³ரியேஷு ப்ரஜ்ஞாயா அபி⁴மாநோ⁵வதா⁴ர்யதாம் |
அந்வயவ்யதிரேகாப்⁴யாமுதா³ஹார்யோ⁵கி²லேஷ்வஸௌ || 8.74 ||

ப்ரஜ்ஞாயா வாசமாருஹ்ய ஜீவோ நாமாபி⁴வக்தி ச |
அந்யசித்தோ⁵ப⁴வம் தேந நாவோசமிதி சோச்யதே || 8.75 ||

வக்ஷயாமீத்யபி⁴மாநோ⁵யம் வாகா³ரோஹ இதீர்யதே |
த்⁴யாஸ்யாமீத்யபி⁴மாநாத்து சித்தாரோஹஸ்ததா² ப⁴வேத் || 8.76 ||

அபி⁴மாநோ⁵பி தீ⁴வ்ரு³த்தி: ஸாபி பூர்வம் ப⁴வேத்³த² |
தி⁴யா த்⁴யாநாதி³நித்யேகா தீ⁴ க்ரமாத்த்ருதே த்³வ்யம் || 8.77 ||

யதா² ப்ராணே ஜக³த்ஸர்வம் லயோத்பத்த்யோரவஸ்தி²தம் |
ப்ரஜ்ஞாயாம் ச ததா² ஸர்வம் ஸ்தி²திகாலே வ்யவஸ்தி²தம் || 8.78 ||

ப்ரஜ்ஞாப்ராணௌ ததோ முக்²யோபாதீ⁴ ஸ்வாத்மாவபோ³த⁴நே |
தத்³த்³வாரேணாவபோ³த்³த்⁴வ்யோ ஜீவாத்மாதௌ³ விவேகிநா || 8.79 ||

வாசா நாமாபி⁴வத்³நம் யத்தத்ஸ்யாத்கர்த்த்ரு³பூர்வகம் |
க்ரியாத்வாத்க்ரு³ஷ்வெவகர்த்தா சாஹமித்யநுபூ⁴யதே || 8.80 ||

ஸப்³தா³தி³விஷயே⁵ஹந்தீ⁴ கேநாபி ந ஹி ஸக்யதே |
தே³ஹேந்த்³ரியேஷ்வபி ததா² மத்³யத்வாவபா⁴ஸநாத் || 8.81 ||

ஆநகா²க்³ரமஹங்காரோ வபுர்வ்யாப்யாவதிஷ்ட²தே |
சித்³பி³ம்ப்³ப்ரதிபி³ம்ப்³யாம் வ்யாப்தோ⁵ஸௌ கர்த்த்ரு³தாம் வ்ரஜேத் || 8.82 ||

க்ரியாவாம்ஸ்சேதந: கர்த்தாஹங்காரஸ்தாத்³ரு³ஸஸ்தத: |

கர்தா பூ⁴த்வாகி²லரகைக்ஷர்வ்யாபாராந் குருதே⁵கி²லாந் || 8.83 ||

ஜீவாத்மாநம் விவிச்யேத்த²ம் சேதநம் ப்ராணதா⁴ரிணம் |
விவிச்யாத்பரமாத்மாநமாநந்த³ம் ஸூத்³த⁴சேதநம் || 8.84 ||

ப்ரதிபி³ம்பா³ஹங்க்ரு³திப்⁴யாம் பி³ம்ப³ம் நிஷ்க்ரு³ஷ்ய ஸாக்ஷிணம் |
ப்³ரஹ்மேதி வித்³யாத்ஸர்வஸ்ய தஸ்மிந்நாரோபிதத்வத: || 8.85 ||

ப்ரஜ்ஞாமாத்ரா பூ⁴தமாத்ரா க்³ராஹ்யக்³ராஹகரூபத: |
ஸம்ஸாரம் நிர்வஹத்யஸ்மிந்நாத்மதத்தவே ப்ரகல்பிதா: || 8.86 ||

சக்ரஸ்யாரேஷ்வாஸரிதா ஸ்யாந்நேமிநாபா⁴வராஸ்ததா² |
அக்ஷேஷு விஷ்யாஸ்தாநி சாத்மநி ப்ராணலக்ஷிதே || 8.87 ||

சேஷ்டா கல்பநஹேதுத்வாத்ப்ராணே தீ⁴கல்பநஸ்ய ச |
ஹேதுத்வேந ப⁴வேத்ப்ரஜ்ஞா ததஸ்த்வாநந்த³ ஏவ ஹி || 8.88 ||

பரப்ரேமாஸ்பத³தயா ஸர்வேஷாம் யோ விபா⁴த்யஸௌ |
நித்யாநந்த: ³ பராத்மா ஸ்யாஜ்ஜராமரணவர்ஜநாத் || 8.89 ||

ந புண்யேந ப⁴வேத்³தே³வோ ந பாபேந பஸூ⁴ர்ப⁴வேத் |
சிச்சா²யாவாநஹங்கார ஏவ ஸ்யாத்புண்யபாபவாந் || 8.90 ||

ததீ³யே புண்யபாபே த்³வே தே³ஹஸ்தே² ச ஜராம்ரு³தீ |
ஸ்வாத்மந்யாரோபயேந்மூட⁴ஸ்ததோ தே³வாதி³ஜந்மபா⁴க் || 8.91 ||

ஆரோபே பா³தி⁴தே போ³தா⁴த்கர்ம ஸ்யாத்³த³க்³த⁴ப³ஜவத் |
ததோ ஜந்மாங்குரோ நாஸ்தி நிர்லேபே பரமாத்மநி || 8.92 ||

கார்யோபாதே⁴ரபா⁴வே⁵பி காரணோபாதி⁴மத்த்வத: |
கர்மாஸ்யாஸ்த்விதி சேதீ³ஸ: கர்மாத்த⁴யக்ஷோ ந கர்மக்ரு³த் || 8.93 ||

காரயித்த்வா புண்யமேவ கர்தாரம் ஸ்வர்க³மாபயேத் |
பாபம் து காரயித்த்வா தம் நரகம் ப்ராபயேத³ஸௌ || 8.94 ||

பர்ஜந்யவத்ப்ரேகத்வாந்நாஸ்ய வைஷம்யமாபதேத் |
ஸால்யாதீ³ந் ப³ஹூதா⁴ வ்ரு³ஷ்டிர்வர்த⁴யேத்³விஷமாபி நோ || 8.95 ||

உத்தமா⁴மபா⁴வோ⁵த்ர தத்தத்³பீ³ஜேந காரித: |
தாரதம்யம் ச ஜீவேஷு ஸ்வஸ்வவாஸநயா க்ரு³த்ம் || 8.96 ||

மாத்ரு⁴வத்பாலயேல்லோகம் ஸிக்ஷயேத்³பித்ரு⁴வத்³ப்ரபு: |

ஸ்வாமீ ஸ்யாத்³ராஜுவத்ஸோ⁵யம் மமாத்மேத்யவக்³ம்யதாம் || 8.97 ||

மாயோபாதௌ⁴ ஸ்தி²தே தஸ்ய மித்²யாத்வம் பு³த்³த்யதே தத: |

ஸம்ஸாரீ ஜீவவந்நேஸ: ஸ்வாநந்தை³க்ரஸோ ஹ்யயம் || 8.98 ||

அக்²ண்டை³க்ரஸாநந்தோ³ முக்தோ⁵யம் ஸ்வாத்மத்³ரு⁴ஷ்டித: |

ஸம்ஸாரித்³ரு⁴ஷ்ட்யா ஸர்வேஸ இதி வித்³தி⁴ப்ரதர்த்³ந || 8.99 ||

இந்³ராநுக்³ரஹத: ஸோ⁵பூ⁴த்³க்ரு⁴த்³க்ரு⁴த்ய: ப்ரதர்த்³ந: |

ஏதத்³வ்யாக்²யாநதஸ்துஷ்யாத்³வித்³யாதீர்த்²மஹேஸ்வர: || 8.100 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அந்ரு⁴திப்ரகாஸே

கௌஷீதகீஸாகா² விவரணே இந்³ர்ப்ரதர்த்³நஸம்வாதோ³ நாம அஷ்டமோ⁵த்⁴யாய:

|| 8 ||

9. கௌஷீதகீஸாகோ²பநிஷத்³விவரணே நாம நவமோ⁵த்⁴யாய: |

ராஜா பா³லாகயே ப்ராஹு விப்ராய ப்³ரஹ்மவேத்³நம் |

கௌஷீதக்யாக்²யாஸாகா²யாமத்ர ஸ்பஷ்டகரோமி தத் || 9.1 ||

த்³ரு⁴ப்தோ பா³லாகிரபரப்³ரஹ்மவித்ஸ கதா³சந |

அஜாதஸத்ரும் காஸீஸம் பு³போ³த்⁴யிஷு⁴ராக³த: || 9.2 ||

அஜாதஸத்ரு⁴ப்³ரஹ்மாத்மவேத்³நாச்சௌ²ர்யதோ⁵ஸி ச |

அந்நர்ப்³ஹிஸ்ச நி:ஸத்ரு: காஸ்யாம் ராஜா ப்³பூ⁴வ ஸ: || 9.3 ||

க³ர்³கோ³த்ரஜவிப்ரோ⁵யம் பா³லாகிரைவ தத்த்வவித் |

கிந்து ப்ராணோபாஸகோ⁵யம் த³ர்³பேண மஹதாவ்ரு⁴த: || 9.4 ||

ராஜந் பு³பூ⁴த்ஸவே துப்⁴யம் பரம் ப்³ரஹ்ம ப்³ருவாண்யஹம் |

இத்யுக்³வாதி³த்யபுருஷம் ப்³ரஹ்மோபாஸ்வேத்யவோசத || 9.5 ||

ராஜா நிவார்ய தம் ப்ராஹு ப²லம் த⁴யேயகு³ணநபி |

ஏவம் பஞ்சத³ஸ ப்³ரஹ்மாண்யப்பத்ராஸாவவோசத || 9.6 ||

சந்த்³ரே வித்³யுதி மேகே⁴ கே² வாயாவக்³நௌ ஜலே⁵ஸி ச |

ஆத³ர்³ஸே ஸ்ரவணே க³ந்³ரு⁴ஸப்³தே³ சா²யாக்ரு⁴தாவபி || 9.7 ||

தே³ஹே ஸ்வப்³நே த³க்ஷிணே⁵க்ஷிண்யபி வாமே⁵ப்³ரவீ³த்³க்ரமாத் |

ஸர்வத்ர ராஜ்ஞா ப்ரத்யுக்தோ விப்ரஸ்தூஷ்ணீமவஸ்தி²த: || 9.8 ||

அஜாதஸத்ரு ராஜா தம் பரப்³ரஹ்மவிது³க்தவாந் |

பரம் ப்³ரஹ்ம வதி³ஷ்யாமீத்யுக்திஸ்தவ ம்ரு'ஷா ப⁴வேத் || 9.9 ||

ஐக³த: புருஷாணம் ச கர்த்ரு' ப்³ரஹ்மேதி பு³த்³த்யதாம் |

பா³லாகி: பரவித்³யார்த²ம் ராஜாநமுபஸந்நவாந் || 9.10 ||

ராஜா நாங்கீ³சகாரைதத்ஸ்வஜாதேரத⁴மத்வத: |

கு³ருத்வம் நாஸ்தி மே துப்⁴யம் ப்³ரஹ்ம விஜ்ஞாபயாம்யஹம் || 9.11 ||

இத்யுக்த்வா பாணிநா விப்ரமாதா³யாந்த:புரம் க³த: |

ஸுத்ராத்மைவ பரம் ப்³ரஹ்ம ப்ராணோ ஜீவ இதீத்³ரு'ஸ: || 9.12 ||

பா³லாகேநிஸ்சயஸ்தஸ்ய வ்யாவ்ரு'த்தயை ஸுப்தமாக³தௌ (ஸ்பஷ்டமாஹதம்) |

ஸுஷுப்தே புருஷே ப்ராணோ ந லீநசக்ஷுராதி³வத் || 9.13 ||

ஜீவஸ்சேத்ப்ரதிபு³த்³த்யேத ஸமாஹுத: ஸ்வநாமபி:⁴ |

இதி மத்வாஹ்வயத்ப்ராணம் ஸாஸ்த்ரீயைஸ்தஸ்ய நாமபி:⁴ || 9.14 ||

நோத்தஸ்தௌ² ஸ புமாந் கிந்து ஸிஷ்ய ஏவாத்ர பூர்வவத் |

யஷ்டயாஸௌ தாடி³த: ஸுப்த: ஸமுத்தஸ்தௌ² த்வராந்வித: || 9.15 ||

யதா² ப⁴ஸ்மாவ்ரு'தோ வஹ்நிர்வாயுநா ஜ்வால்யதே ததா² |

ப்ராணோ நாத்தமா போ³த⁴ஹீநோ க⁴டவத்³யஸ்து பு³த்³த்யதே || 9.16 ||

இந்த்³ரியை: ஸஹிதோ போ⁴க்தா ஜீவோ⁵ஸௌ சேதநத்வத: |

த்³வா ஸுபர்ணேதி மந்த்ரேண சேதநௌ த்³வாவுத்³ரிதௌ || 9.17 ||

தயோரந்யதரோ போ⁴க்தா⁵நஸ்நந்நந்ய: ப்ரகாஸதே |

சிச்சா²யாவாநஹங்காரோ வ்யாப்தோ ஜாக்³ரணே புமாந் || 9.18 ||

இந்த்³ரியைர்விஷயாந் பு⁴ங்க்தே தம் போ⁴க்தாரமபு³த்யத |

ப்ராணாத்மவேத்³யஸௌ போ⁴க்த்ரு'போ³தே⁴நைவாதிவிஸ்மித: || 9.19 ||

பு³த்³த⁴ம் ப்³ரஹ்மேதி ஸந்துஷ்டோ நாந்யத்ப்ரஷ்டுமபைக்ஷத |

ஜ்ஞாபயிஷ்யே⁵ஹமித்யேவம் ராஜ்ஞா தஸ்மை ப்ரதிஸ்ருதம் || 9.20 ||

ஸிஷ்டிம் போ³த⁴யிதும் தஸ்மாத்ஸ்வயம் ப்ரஸ்நாம்ஸ்சகார ஸ: |

மந்த்³தீ⁴ரபி ய: ஸ்ரோதா ஸ்ரத்³தா⁴லுர்விநயாந்வித: || 9.21 ||

அப்ரு³ஷ்டேநாபி வக்தவ்யா தஸ்மை வித்³யேதி ஸாஸ்த்ரதீ:4 |
யோ போ⁴க்தா³த்ரோத்தி²த: ஸோ³யம் க்வா³ஸாயிஷ்ட புரா க வா || 9.22 ||

அபூ⁴த்³தீ⁴ரஹிதா ஸுப்தி: குதோ வா³கா³த³யம் புமாந் |
பா³லாகிநா அவிஜ்ஞாதமித்³ம் ஸர்வமிதி ஸ்வயம் || 9.23 ||

நிஸ்சித்ய த்ரிதயஸ்யாஸ்ய நிர்ணயம் ஸ்பஷ்டமப்³ரவீத் |
ஹ்ரு³த³யம் கமலாகாரம் தே³ஹமத்⁴யே³ஸ்த்யதோ⁴முக்²ம் || 9.24 ||

நாட்³யஸ்தஸ்மாத்³விநிர்க³த்ய வ்யாப்நுவந்தயகி²லம் வபு: |
அஹங்காரோபாதி⁴ராத்மா ஜீவோ பூ⁴த்வா ஹ்ரு³தி³ ஸ்தி²த: || 9.25 ||

நா³பி:4 ப்ரஸ்ரு³த: ஸோ³கைக்ஷர்ஜாநந் ஜாக³ரணே ஸ்தி²த: |
பா³ஹ்யபோ⁴க³ப்ரத³ம் கர்ம யதா³க்ஷணம் ததா³புந: || 9.26 ||

வாஸநாபோ⁴க³தே³ கர்மண்யுத்³பு³த்³தே⁴ ஸ்வப்நபா⁴க³ப⁴வேத் |
ஸ்வப்நநா³ஷ்வவேக்ஷயாத² கர்மணோ³ஸ்யாபி ஸங்க்ஷயாத் || 9.27 ||

ஹ்ரு³தி³ ஸங்கோசமாப்நோதி ஸா ஸுஷுப்திரிதீர்யதே |
நா³மூலாநி ஹ்ரு³த்பத்³மே புரீதத்³வேஷ்டிதே³வஸந் || 9.28 ||

யாநி தேஷு ப்ரவிஸ்யாந்தர்லீயதே பரமாத்மநி |
பரமாத்மா ஸ்வத: பூர்ண: ஸச்சிதா³நந்த³லக்ஷண: || 9.29 ||

ஸோ³ஹங்காரபரிச்சி²ந்நோ ஜீவத்வாரோபவாந் ப⁴வேத் |
அஜ்ஞாநகார்யோ³ஹங்காரோ³வஸ்தி²த: ப²லபு⁴க்தயே || 9.30 ||

ப²லதே³ கர்மணி க்ஷணே லீயதே³ஸௌ ஸ்வகாரணே |
பூர்ணைநைக்யமவாப்நோதி பரிச்சி²ந்நோ யதா² க⁴டே || 9.31 ||

நஷ்டே க⁴டாகாஸ ஐக்யம் வியதா மஹதா ப்³ரஜேத் |
யதா³ ந கஞ்சந ஸ்வப்நம் பஸ்யேத்ஸுப்தஸ்ததா³கி²லம் || 9.32 ||

விஷயேந்த்³ரியஜாதம் யத்தத்ப்ராணே ப்ரவிலீயதே |
ப்ராணஸுப்³தோ³ வாயுமாஹ பரமாத்மாநமப்ப்யஸௌ || 9.33 ||

ப்ரக்ரு³ஷ்டசேஷ்டாஹேதுவமுப⁴யத்ராபி வித்³யதே |
வாயௌ ஸ்வாஸகீரியா: ஸர்வா: ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்து பரமாத்மநி || 9.34 ||

த்³ரு³ஷ்டிபே⁴தா³த்³த்³வயோஸ்சாக்ஷலயோ வக்தும் ஹி ஸக்யதே |
ஸுப்தஸ்யாக்ஷலய: ப்ராணவாயாவிதி தடஸ்த²தீ:4 || 9.35 ||

அத்³வைதே த்³வைதவிலயம் மந்யதே ஸுப்த உத்தி²த: |
ஸுப்தாபி⁴ப்ராயமாய்ரித்ய பராத்மநி ஜக³ல்ய: || 9.36 ||

ஸ்ருத்யுக்தஸ்தேந பூர்வோக்தப்ரஸ்நயோருத்தரம் ப⁴வேத் |
கைஷோ⁵ஸயிஷ்ட குத்ரேயம் ஸுப்திஸ்தத்ரோத்தரம் க்ரமாத் || 9.37 ||

பராமாத்மந்யஸயிஷ்டா⁵பூ⁴த³ஜ்ஞானே ஸுப்திரித்யத:³ |
பரிச்சி²ந்நஸ்ய பூர்ணாத்மதாதா³த்யம் ஸயநம் ப⁴வேத் || 9.38 ||

ஸாஹங்காரஸ்ய ஜக³தோ விலய: ஸுப்திருச்சயதே |
குத ஆகா³தி³தி ப்ரஸ்நஸ்யோத்தரம் த்³ரு³ஸ்யதாமித³ம் || 9.39 ||

அஜ்ஞானேநாவ்ரு³தாத்தூர்ணாதா³க³ச்ச²தி பராத்மந: |
யதா³ப்ரபு³த்³யதே ஸுப்தஸ்ததா³க³நேர்விஸ்பு²விங்க³வத் || 9.40 ||

ப்ராண யதா²யத²ம் தஸ்மாஜ்ஜாயந்தே பரமாத்மந: |
ப்ராணாபி⁴மாநிதே³வாநாமக்³ந்யாதீ³நாம் ஜநிஸ்தத: || 9.41 ||

லோக்யந்தே விஷயா அகைஷஸ்தே தே³வேப்⁴ய: ஸமுத்³க³தா: |
ஸர்வஸாதா⁴ரண: ஸர்க³ ஏக: ப்ராதிஸ்விகோ⁵பர: || 9.42 ||

ஆகாஸாதி³க்ரமாதா³த்ய: ப்ராணாதி³க்ரமதோ⁵பர: |
ஸர்வேஷாம் ப்ராணிநாம் கர்மகூ³யே ஸ்யாத்ப்ரலயோ மஹாந் || 9.43 ||

புந: கர்மோத்³ப⁴வே தேஷாம் ஸ்யாந்மஹாஸ்ரு³ஷ்டா⁴ஸ்வராத் |
ஏகஸ்ய கர்மணி க்ஷீணே ப்ரலய: ஸுப்திநாமப்⁴ருத் || 9.44 ||

புந: கர்மோத்³ப⁴வே தஸ்ய ஸ்ரு³ஷ்டி: ஸ்யாஜ்ஜாக³ராபி⁴கா⁴ |
அத்³வைததத்வபோ³தா⁴ய ஸ்ரு³ஷ்டி: ஸர்வத்ர கத்²யதே || 9.45 ||

அல்பா ஸா மஹதீ வாஸ்து ஸத³த்³வைதம் விபு³த்³யதே |
ப்ரௌட⁴ஸ்ய ராஜகே³ஹஸ்ய த்³வாரம் ஸ்யாத்புரதோ மஹத் || 9.46 ||

ப்ரு³ஷ்ட²தோந்த:புரத்³வாரம் சோரத்³வாராக்²யமல்பகம் |
மஹாத்³வாரேண ஸஹஸா து³ர்லப⁴ம் ராஜத³ர்ஸநம் || 9.47 ||

ஜநஸம்மர்த³பா³ஹுஸ்யாத்³வாராணம் ச ப³ஹுத்வத: |
அல்பத்³வாரே ஸ்வாமிப⁴க்தோ ஹடா²த்³ராஜாநம்கூ³தே || 9.48 ||

த்³ரு³ஷ்டிஸ்ரு³ஷ்ட்யாநுபூ⁴த்யர்தீ² வேத்த்யாத்மாநம் ததா² ஹடா²த் |

மஹாஸ்ரு³ஷ்ட்யா தத்பதா³ர்த²மாதெள³ ஜ்ஞாத்வா ததா² புந: || 9.49 ||

த்வம்பதா³ர்த²ம் ஸோத⁴யித்வா வாக்யாத்³போ³தோ⁴ விலம்ப³தே |

தஸ்மாதி³ஹாஜாதஸத்ரு³பா³லாகேரவிலம்ப³த: || 9.50 ||

ப்ரத்யக்³ப்³ரஹமத்வபோ³தா⁴ர்த²ம் த்³ரு³ஷ்டிஸ்ரு³ஷ்டிமவோசத |

ஸுப்தாவாஸீ³யத³ஜ்ஞாநமஹங்காரலயோ³தர ஹி || 9.51 ||

ஸோ³ஹங்கார: கர்மபோ⁴க³காலே ஸ்யாத்புநருத்³க³த: |

தேநாவச்சி²ந்ந ஆத்மாபி கர்தா போ⁴க்தாபி பூர்வவத் || 9.52 ||

போ⁴க்தூராத்தந உத்பந்நம் போ⁴க³ஸாத⁴நமிந்³ரியம் |

இந்³ரியப்ரேரகோ தே³வாநுக்³ரஹஸ்தத உத்³க³த: || 9.53 ||

அக்ஷேப்⁴யோ³நுக்³ரு³ஹீதேப்⁴யோ லோகா பா⁴ந்தி ஸமுத்³க³தா: |

ஸேயம் ப்ராதீதிகீ ஸ்ரு³ஷ்டிஸ்தஸ்மாஜ்ஜாதா தத: ஸ்வயம் || 9.54 ||

ஜக³த்கர்தா பராத்மேதி க்ஷணத்³வாலோ³பி பு³த்⁴யதே |

ஈஸ்வரோ மஹிமோபேத: ஸோ³ப்யந்ய இதி வாஸநா || 9.55 ||

தீ⁴மதாம் சிரமா⁴நடா⁴ வியதா³தி³க்ரமஸ்தத: |

கிம் ப³ஹுலக்த்யா³ஸ்து யா காசித்ஸ்ரு³ஷ்டி: ஸா மாயிகீ தேத: || 9.56 ||

அத்³விதீயாநந்த³ ஆத்மா ஸுஷுப்தாவநுபூ⁴யதே |

அஹங்காரோ மாயிகோ யஸ்தத³வச்சி²ந்நசேதந: || 9.57 ||

ஆத்மா ஜாக³ரணே க்ரு³த்ஸ்நமாநக²ம் வ்யாப்நுயாத்³வபு: |

கூ³டோ⁴சு³நிரரணௌ வ்யாபீ ததா² ஸுப்தௌ சிதிர்வபு: || 9.58 ||

வ்யாப்நோத்யவித்³யயா கூ³டா⁴ ஜாக³ரே க்ஷூரவத்ஸ்தி²தா |

நாபிதஸ்ய க்ஷூரா: பாத்ரே ஸ்பஷ்டா பா⁴ந்தி ப்ரு³த்²க்ஸ்தி²தா: || 9.59 ||

சக்ஷூராதி³ஷு சில்லேஸா: ஸ்பஷ்டா பா⁴ந்தி ப்ரு³த்²க்ததா² |

ஸர்வே³பி கரணத்தமாந: கர்த்ராத்மாநமிமம் ஸதா³ || 9.60 ||

அநுஸ்ரு³த்தயைவ திஷ்ட²தி ஸ்ரேஷ்ட²நம் ஸ்வஜநா இவ |

புத்ரமித்ராதி³பி: ஸ்வீயை: ஸார்த⁴ம் ஸ்ரேஷ்ட² த⁴நீ ஸதா³ || 9.61 ||

பு⁴ங்க்தே தே³பி ததி³ஷ்டார்த²ம் குர்வந்தோ போ⁴ஜயந்தி தேம் |

ஏவம் ஜீவ: ஸ்வகீயாக்ஷ: ஸார்த⁴ம் ஸப்த³தா³தி³காந் ஸதா³ || 9.62 ||

10. மைத்ராயணீயஸாகா²விவரணே நாம த³ஸமோ⁵த⁴யாய: |

மைத்ராயணீயநாமநீ யா ஸாகா² ஸா யாஜுஷீ மதா |

தஸ்யாம் ஸாகாயந்ய முநிர்³போ³த⁴யாமாஸ பூ⁴பதிம் || 10.1 ||

ப்³ரு³ஹத்³ரத: ²ஸ்வஸ்ய ராஜ்யே புத்ரம் ஸம்ஸ்தா²ப்ய நிர்க³த: |

வநே மஹத்தபஸ்தப்த்வா வித்³யார்த²ம் முநிமாயயௌ || 10.2 ||

அஸாஸ்வதம் ஸரீரம் மே கதா³ யாயாத்தத: புரா |

ஜ்ஞாஸ்யாம்யாத்மாநமாத்மஜ்ஞோ முநிர்³மாம் போ³த⁴யிஷ்யதி || 10.3 ||

இத்யபி⁴ப்ரேத்ய ஸாஷ்டாங்க³ம் ப்ரணிபத்ய பு⁴வி ஸ்தி²த: |

வ்ரு³ணீஷ்வ வரமித்யுக்³தோ வ்ரு³தவாநாத்மவேத³நம் || 10.4 ||

ராஜ்ஞாம் போ⁴க³ப்ரதா⁴நாநாமாத்மஜ்ஞாநம் ஸுது: ³ஸகம் |

வ்ரு³ணீஷ்வ காமாநித்யுக்³த: ஸ முநே: பாத³மக்³ரஹீத் || 10.5 ||

பாத³ம் ஸ்வமுர்த⁴ந்யவஸ்தா²ப்ய ஸ்வவிராக்³யம் ப்ரகாஸயந் |

ஆதா⁴ரே கரணே தோ³ஷாநவோசத்³போ⁴க்த்ரு³போ⁴க்யயோ: || 10.6 ||

போ⁴கா³தி⁴கரணம் தே³ஹஸ்தஸ்ய தோ³ஷா இதி ஸ்பு²டா: |

அஸ்தி²சர்மஸநாயுமஜ்ஜாமாம்ஸஸூக்ரா³த³யோ⁵கி²லா: || 10.7 ||

ப்³ப⁴த்ஸாகாரணந்யேஷு மஜ்ஜதா பு⁴ஜ்யதே கத²ம் |

விட்பூர்ணகா²தே மக்³ந: ஸந் பு⁴ங்க்தே கோ⁵பி ந பு³த்³தி⁴மாந் || 10.8 ||

புரா த்வவித்³யயாச்ச²ந்நதோ³ஷோ⁵ஹம் பு⁴க்தவாம்ஸ்தத: |

பா³லோ⁵பி மூடோ⁴ யத்கிஞ்சித்³த்³யாத்³விஷ்டாதி³கம் ததா² || 10.9 ||

போ⁴கா³தி⁴கரணே தோ³ஷா ஆஸதாம் போ⁴க³ஸாத⁴நே |

சித்தே⁵பி ப³ஹவோ தோ³ஷா வர்ததே ஹி நிரந்தரம் || 10.10 ||

காமக்ரோதௌ⁴ லோ⁴மோ⁴ஹௌ விஷாதே³ர்ஷ்யாப⁴யாத³ய: |

யே ஸந்த்யேதைர்க்³ரஸ்தசித்தே போ⁴கி³ந: கிம் ஸுக²ம் ப⁴வேத் || 10.11 ||

ஸ்ருயந்தாம் போ⁴க்த்ரு³தோ³ஷாஸ்ச போ⁴க்தாரோ ப³ஹவோ மதா: |

தே³ஹாபி⁴மாநிநோ ஜீவா அத⁴மா மத்⁴யமோத்தமா: || 10.12 ||

த³நித்³ரா அத⁴மா ஜ்ஞேயா மத்⁴யமாஸ்சக்ரவர்திந: |

க³ந்நா⁴ர்வாத்³யா உத்தமா: ஸ்யஸ்தே ஸர்வே⁵பி க்ஷயிஷ்ணவ: || 10.13 ||

உத்பந்நத⁴வம்ஸினோ யத்³வத்ஸ்யுர்த்³ம்ஸமஸகாத்³ய: |

ததை²வ ஸர்வபோ⁴க்தாரோ ம்ரியந்தே ஸ்வாயுஷ: கூஷ்யே || 10.14 ||

போ⁴க்தா ந ம்ரியதே கிந்து தே³ஹ ஏவேதிசேச்ச²ரு³ணு |

தே³ஹஸ்த²ஸ்யைவ போ⁴க்தரு³த்வம் தந்நஸ்யேத்³வபுஷா ஸஹ || 10.15 ||

த³நித்³ராணம் போ⁴க³ஹேது: ஸ்ரீர்ப்⁴ரு³த்யாஸ்ச ந ஸந்த்யத² |

ஸுது⁴ம்நப்ரமுகா²நாம் வித்³யந்தே சக்ரவர்திநாம் || 10.16 ||

இதி சேத்ஸந்து ஸர்வேஷாம் மிஷதமேவ மத்⁴யம: |

ம்ரியதே சக்ரவர்தீ தாம் ஸந்த்யஜ்ய மஹதீம் ஸ்ரியம் || 10.17 ||

அந்தர்தா⁴நாதி³ஸக்திஸ்வேத்³க³ந்த⁴ர்வாதி³ஷு வித்³யதே |

வித்³யதாம் நாம் ம்ரு³த்யஸ்து தேஷாம் ஸாஸ்த்ரேஷு கத்²யதே || 10.18 ||

போ⁴க்த்ரு³ணம் நஸ்வராணம் கோ போ⁴க:³ ஸ்யாந்ம்ரு³த்யுசிந்தயா |

ஸயானோ பு⁴வி நோ கஸ்சிந்முமூர்ஷுர்த⁴நமிச்ச²தி || 10.19 ||

திஷ்ட²த்வஸௌ போ⁴க்த்ரு³தோ³ஷோ போ⁴க³யே³பி ஸ்ருயதாமயம் |

அப்தி⁴கி³ர்யாதி³கம் ஸர்வ நஸ்வரம் கிமுதேதரத் || 10.20 ||

தோ³ஷாந் ஸோட்⁴வா ஸக்ரு³த்³பு⁴க்த: ஸம்ஸாரோ நஸ்யதீதி சேத் |

ந போ⁴கை³ராஸ்ரிதஸ்யாஸ்ய ஸம்ஸாராவ்ரு³த்தித்³ர்ஸநாத் || 10.21 ||

போ⁴க³காலே க்ரு³த்ம் கர்ம் குதோ ஜந்ம் த³த³தி நோ |

அந்த⁴கூபஸ்தி²தோ பே⁴க இவாஹம் ஸம்ஸுரு³திஸ்தி²த: || 10.22 ||

ஸம்ஸாரகூபபதிதமஸ்மாது³த்³த⁴ர்துமர்ஹஸி |

த்வமேவ க³திரஸ்மாகமந்யா காபி ந வித்³யதே || 10.23 ||

ராஜ்ஞோ⁵ஸ்ய தீவ்ரவைரா³க்யம் த்³ரு³ஷ்டா முக்²யாதி⁴காரிதாம் |

தமாஹ க்ரு³தக்ரு³த்யஸ்த்வமாத்மஜ்ஞோ⁵ஸி ந ஸம்ஸய: || 10.24 ||

யஜ்ஞதா³நாதி³ க்ரு³த்யம் தே ஜாதம் விவிதி³ஷோத³யாத் |

ஸப²லம் ந புந: கர்ம் கர்தவ்யம் தே⁵த்ர வித்³யதே || 10.25 ||

விஷயாஸக்திரேவாஸ்ய ஜ்ஞாநஸ்ய ப்ரதிப³ந்தி⁴கா |

ஏஷா து நாஸ்தி தே ஜ்ஞாநம் ஹஸ்தப்ராப்தமிவ ஸ்தி²தம் || 10.26 ||

ஸம்ஸாரஹேயதாம் பு³த்³த⁴வா த்யக்தே தஸ்மிந்நஸேஷத: |

யோ⁵வஸிஷ்டோ பா⁴தி ஸோ⁵யமேவாத்மேத்யவக³ச்ச² போ⁴:⁴ || 10.27 ||

அவஸிஷ்டோ⁵யமாத்மாஸாவஹமித்யேவ க³ம்யதே |
மதபே⁴தா³த³ஹம்பு³தி⁴ர்பி³ஹுஷ்வஸ்த்யத்ர கோ ப⁴வேத் || 10.28 ||

தே³ஹ: கர்தா ச ஸாக்ஷிதி த்ரயோ வாதி³பி⁴ரிதா: |
ஆத்மாநஸ்தேஷு கதமோ ப⁴வதோ⁵பி⁴மதோ வத்³ || 10.29 ||

ஸாக்ஷ்யாத்மாபி⁴மதோ நாளௌ தயோர்தோ³ஷாஸ்த்வயேரிதா: |
ஸம்ஸாராந்த:பாதிநௌ தெள ந தயோராத்தமதோசிதா || 10.30 ||

சாக்ஷுஷ்வயவஹாரே⁵ஸ்ய பா⁴ஸகத்வேந ஸாக்ஷிதா |
விவேக்தும் ஸக்யதே தஸ்மாத³க்ஷயுபாதௌ⁴ ஸ உச்யதே || 10.31 ||

தே³ஹமத⁴யே⁵ஸ்தி ஹ்ரு³த்பத்³ம் நாம³யுதமதோ⁴முக²ம் |
நாட்³யஸ்தூர்த்⁴வமத⁴ஸ்சைதம் தே³ஹம் வ்யாப்ய வ்யவஸ்தி²தா: || 10.32 ||

அஹங்காரோ⁵த்ர சித்³யுக்த: கர்தா போ⁴க்தா ஹ்ரு³தி³ஸ்தி²: |
மநோ⁵ந்த:கரணம் ஸ்தி²த்வா ஹ்ரு³தி³ வ்ரு³த்த்யா ப³ஹிர்வ்ரஜேத் || 10.33 ||

ரஸ்மிவத்ப்ரஸு³தா வ்ரு³த்திர்நாட்³யாப்நோத்யக்ஷிகோ³லகம் |
அஸ்வதந்த்ரா ப³ஹிர்ஸக்ஷுரிந்த்³ரியேண ஸஹ வ்ரஜேத் || 10.34 ||

வ்ரு³த்த்யவச்சி²ந்நசைதந்யம் க⁴டாகாஸவதே³தயா |
வ்ரு³த்த்யா ஸஹ ப³ஹிர்³த்வா தத்ராஜ்ஞாநம் நுதே³த்க்ஷணத் || 10.35 ||

தத்³வ்ரு³த்த்யாக³மநாத்பூர்வமஜ்ஞாநேந ஸமாவ்ரு³தம் |
பா³ஹ்யம் ஜக³த்தத³ஜ்ஞாநம் தயா வ்ரு³த்த்யா⁵பஸர்யதே || 10.36 ||

வர்திநிஷ்டோ² யதா² தீ³பஸ்தமோ நாஸ்யதே ததா² |
சைதந்யம் வ்ரு³த்திநிஷ்ட²ம் யத்தத³ஜ்ஞாநஸ்ய நாஸகம் || 10.37 ||

ஏஷ ஹ்ரு³ந்நிஷ்ட²சைதந்யபதா³ர்தோ²க்ஷண ப³ஹிர்³க³த: |
வ்யாப்நுவந்நிகி²லம் தத்ர வ்யதா²ம் நாப்நோதி காஞ்சந || 10.38 ||

ப்ரதிகூலாத்து விஷயாத்³யா வ்யதா² ஸா து மாநஸீ |
ந சைதந்யக³தேத்யேவமாசார்யா: ஸ்பஷ்டமப்³ருவந் || 10.39 ||

து:³கீ² யதி³ ப⁴வேதா³த்மா க: ஸாக்ஷி து³கி²நோ ப⁴வேத் |
து:³கி²ந: ஸாக்ஷிதா நைவ ஸாக்ஷிணோ து:³கி²தா ததா² || 10.40 ||

நந்தே ஸ்யாத்³விக்ரியாம் து:³கீ² ஸாக்ஷிதா கா விகாரிண: |

தீ⁴விக்ரியாஸஹஸ்ராணம் ஸாக்ஷயதோ⁵ஹமவக்ரிய: || 10.41 ||

ய: ஸாக்ஷ சித்பதா³ர்தோ²ஸௌ ஜீவாத்மா தஸ்ய ஜீவதா |
அஹங்காரேண தாதா³த்யப்⁴ராந்த்யைவ பரிகல்பிதா || 10.42 ||

ஆத்மாஹங்காரதே³ஹாப்⁴யாம் யுக்த: கலுஷித: புரா |
விவேசித: ஸ்தூ²லதே³ஹாதீ³ஷதே³வ ப்ரஸீத³தி || 10.43 ||

போ³த⁴யித்வா ஜீவதத்த்வம் ஜீவஸ்ய ப்³ரஹ்மரூபதாம் |
போ³த⁴யாமாஸ ஸோ⁵ப்யாத்மா ஸ்வேந ரூபேண திஷ்ட²தி || 10.44 ||

அஹங்காராத்³விவிக்கதஸ்சேத்ததா³ ஸம்யக் ப்ரஸீத³தி |
ஆதி⁴வ்யாத்⁴யாக்²யகாலுஷ்யம் ந சிந்மாத்ரே⁵ஸ்தி கிஞ்சந || 10.45 ||

ஏஷ ஸாக்ஷ ஸம்ப்ரஸாதோ³ தே³ஹத்³வ்யஸமுத்தி²த: |
ஸாஸ்த்ரஸித்³த⁴ம் பரம் ப்³ரஹ்ம ஜ்யோதி: ப்ராப்நோதி வாக்யத: || 10.46 ||

மத்தோ⁵ந்யத்³ப்³ரஹ்ம பரமம் ஸ்வப்ரகாஸமிதி ப்⁴ரம: |
புராஸீத்தத்த்வமஸ்யாதி³வாக்யேநாஸௌ நிவர்த்ததே || 10.47 ||

அப்³ரஹ்மத்வப்⁴ரமாபாயோ ஜ்யோதி: ப்ராப்திரிதீர்யதே |
ததோ⁵யம் ப்³ரஹ்மண ஸ்வேந ரூபேண வ்யவதிஷ்ட²தே || 10.48 ||

ஏவம் வ்யவஸ்தி²தே யோ⁵ஸாவாத்மாநுப⁴வகோ³சர: |
ஸ ஏவ ம்ருதி⁴யாத்³யாதி³ரஹிதம் ப்³ரஹ்ம நேதரத் || 10.49 ||

ஸ்ரவணம் மநநம் த்⁴யாநம் வித்³யாயா: ஸாத⁴நம் த்ரயம் |
அஜ்ஞாநம் ஸம்ஸயோ ப்⁴ராந்திரித்யேதேஷாம் நிவர்த்தகம் || 10.50 ||

கு³ரூபதே³ஸஸ்ரவணாத்³ஜ்ஞாநம் விநிவர்த்ததே |
உபபத்திபராமர்ஸாத்ஸம்ஸயாநாம் நிவர்த்தநம் || 10.51 ||

நிரந்தரத்⁴யாநதஸ்து நஸ்யதி ப்⁴ராந்திவாஸநா |
ராஜந்தே ஸ்ரவணம் ஜாதம் மநநம் குரு யத்தநத: || 10.52 ||

ப்ரமாணே ஸம்ப்ரதா³யே வா தத்தவே வா ஸம்ஸயோ ப⁴வேத் |
உதி³தே⁵நுதி³தே வேதி ஹோம: ஸாஸ்த்ராத்³விகல்பித: || 10.53 ||

ந ததா² ப்³ரஹ்மவித்³யேயம் ஸர்வோபநிஷதீ³ரணாத் |
ந ப்ரமாணே ஸம்ஸயோ⁵த: ஸம்ப்ரதா³யே⁵பி நாஸ்த்யஸௌ || 10.54 ||

ஸாகா²ப்ரவர்தகோ மைத்ரோ மஹ்யமாஹ ந சாபர: |

ஸோ⁵பி கிஞ்சிது³பாக்²யாநமுதா³ஹ்ரு³த்ய மமாப்³ரவீத் || 10.55 ||

தத்த்வஸ்ய ஸம்ஸயோ⁵பைதி ததா³க்²யாநமித³ம் ஸ்ரு³ணு |

முநயோ வாலகி²ஸ்யா யே தே ப்ரஜாபதிமப்³ருவந் || 10.56 ||

அசேதநம் ஸரீரம் தத்கேந சேதநவத்க்ரு³தம் |

ப்ரேரகோ வாஸ்ய கோ ப்³ருஹீத்யுக்³த: ப்ரத்யப்³ரவீத்³ஸௌ || 10.57 ||

வேதா³நாமுத்தரே பா⁴கே³ ஸ்ருயதே பரமேஸ்வர: |

ஸ கரோத்யுப⁴யம் தஸ்ய தாத்³விகம் ரூபமுச்யதே || 10.58 ||

அஜ்ஞாநமிஸ்ரணாபா⁴வாத்ஸு³த:⁴ பாபவிவர்ஜநாத் |

பூதோ ரூபேண நாம்நா ச ஹீநத்³வாசு²ந்யமுச்யதே || 10.59 ||

ஸாந்த: க்ரோதா⁴தி³ராஹித்யாத³ப்ரா⁴ணே⁵சேஷ்டகத்வத: |

ஈஸத்வோபாதி⁴ராஹித்யாத³நீஸாத்மா ஸ்வதோ ப⁴வேத் || 10.60 ||

கார்யோபாதி⁴ரயம் ஜீவ: காரணோபாதி⁴ரீஸ்வர: |

கார்யகாரணதாம் ஹித்வா பூர்ணபோ³தோ⁴வஸிஷ்யதே || 10.61 ||

தே³ஸாத்காலாத்³வஸ்துதஸ்ச பரிச்²சே²த³விவர்ஜநாத் |

அநந்தோ⁵பகூயாபா⁴வாத்³கூயோ⁵சலநாத்ஸ்தி²ர: || 10.62 ||

நித்யஸ்பூ²ர்த்யா ஸாஸ்வதோ⁵யமஜோ ஜந்மாதி³வர்ஜநாத் |

ஸ்வதந்த்ரோ ந பரா⁴ந: ஸ்வமஹிம்ந்யேவ திஷ்ட²தி || 10.63 ||

மஹிமாஸ்வர்யரூபத்வாத்³க²ண்டை³கரஸாத்மதா |

ஆதா⁴ராந்தரராஹித்யாத்ஸ்தி²திரத்ரோபசர்யதே || 10.64 ||

அநிச்ச²ஸ்யேத்³ரு³ஸஸ்யைதத்³தே³ஹநிர்வஹணம் கத²ம் |

இதி சேத்ஸ்வாம்ஸூரூபேண தே³ஹே⁵வஸ்தா²ய நிர்வஹேத் || 10.65 ||

ஸ ஏவோக்தோ தே³ஹஸாக்ஷி பி³த்³வத்³பி⁴ரநுபூ⁴யதே |

நேதரை: ஸூக்ஷ்மரூபோ⁵யமிந்³ரியாவிஷ்யத்வத: || 10.66 ||

பூர்ணத்வாத்புருஷாக்²யே⁵ஸௌ தே³ஹே ஸ்வாம்ஸேந வர்ததே |

பு³த்³தி⁴பூர்வம் யதா² ஸுப்த: ஸ்வேச்ச²யா ப்ரதிபு³த்யதே || 10.67 ||

அத்⁴யாபக: ப்ரதோ³ஷேஷு மத்⁴யராத்ரே ப்ரபு³த்³த்யதே |

ஸ்வேச்ச²யா பரமாத்மாபி ததா²த்ராம்ஸேந வர்ததாம் || 10.68 ||

ப்ரதிதே³ஹம் து சிந்மாத்ரோ க⁴டாகாஸ இவ ஸ்தி²த: |
தே³ஹம் ஸாக்ஷிதயா ஜாநந் க்ஷேத்ரஜ்ஞ இதி கத்²யதே || 10.69 ||

ஸங்கல்பாத்⁴யவஸாயாபி⁴மாநைரேஷோ⁵நுமீயதாம் |
ஸர்வைரகக்ஷருபேதத்வாத்ஸங்கல்பாத்³யஸ்ய ஸம்ப⁴வேத் || 10.70 ||

தேநாவச்சி²ந்நசைதந்யருபேணேத³ம் வபு: ஸதா³ |
சேநநீக்ரு²த்ய கார்யேஷு ப்ரேர்யதே⁵ஸ்வைர்யதா² ரத:² || 10.71 ||

அக²ண்டை³கரஸஸ்யாம்ஸோ நேதி சேத்ஸ்ருயதாமித³ம் |
அக²ண்டை³கரஸாத்மைவ மாயயேஸ்வரதாமகா³த் || 10.72 ||

மாயாயா அந்ரு²தத்வேந நாக²ண்ட³த்வம் விருத்³த்⁴யதே |
மாயாயாம் ஸ்வச்ச²ருபாயாமாத்மாயம் ப்ரதிபி³ம்ப³தி || 10.73 ||

தது³பாதி⁴க ஈஸோ⁵பூ⁴த்ஸ்ரு²ஷ்டே: ப்ராகே³க ஏவ ஸ: |
அதோ நாரமதைகாகீ ராஜாமாத்யாதி³கோ யதா² || 10.74 ||

த்³யூதக்ரீடா³மிவேஸோ⁵ஸௌ ஸ்ரு²ஷ்டிக்ரீடா³மவைக்ஷதம் |
த்³ர்வ்யாந்நரமுபாதா³நமத்³ரு²ஷ்ட்வா ஸ்வம் வ்யசாரயத் || 10.75 ||

ப³ஹு ஸ்யாமஹமேவாத்ர ப்ரஜாருபீதி சிந்தயந் |
தே³ஹாநஸ்ரு²ஜத ஸ்து²லாந்பாஷாணப்ரதிமா இவ || 10.76 ||

ஸ்வயமேவ யதா² ஸ்வப்நே கி³நிநத்³யாதி³ருபத: |
கல்பிதோ பா⁴த்யஸாவாத்மா பா⁴த்வேவம் ப³ஹுருபத: || 10.77 ||

ஜ்ஞாநக்ரியாஸக்திஹீநா தே³ஹா: க்ரீடா³ர்த²மக்ஷமா: |
இத்யாலோச்ய க்ரியாஸக்தி: ப்ராணோ பூ⁴த்வாந்நராவிஸத் || 10.78 ||

ஸ்வாஸாதோ⁴க³த்யந்நஸாம்யோத்³கா³ராதி³வ்யாப்திஸித்³த⁴யே |
பஞ்சதா⁴ வ்யப⁴ஜத்ப்ராணம் ப்ராணோபாதி⁴க ஈஸ்வர: || 10.79 ||

உபாம்ஸ்வந்தர்யாமிஸம்ஜ்ஞௌ க்³ரஹௌ த்³வௌ ஸோமயாஜிந: |
நியதௌ தத்³வது³ச்ச²வாஸநிஸ்வாஸௌ ப்ராணிநாமபி || 10.80 ||

லோஹகார: ஸ்வஹஸ்தாப்⁴யாம் பர்யாயேண த்³ரு²தித்³வயாத் |
வஹ்நிம் ஜ்வாலயதே யத்³வஜ்ஜா²ரோ ஜ்வாலயதே⁵நல: || 10.81 ||

நிஸ்வாலோச்ச²வாஸஸந்தீ³ப்தோ பு⁴க்தம் பாசயதே⁵நல: |

ஈஸ்ய ஜா²ராக்³நித்வாகாரோ ப⁴க³வதேரித: || 10.82 ||

அஹம் வைஸ்வாநரோ பூ⁴த்வா ப்ராணிநாம் தே³ஹமாஸ்ரித: |
ப்ராணபாநஸமாயுக்த: பசாம்யந்நம் சதுர்வித⁴ம் || 10.83 ||

கர்ணௌ பிதா⁴ய யம் கோ⁴ஷம் ஸ்ரு³ணோத்யந்த: ஸ ஜா²ராத் |
வஹ்நேர்ஜாதோ முமூர்ஷுஸ்து நைநம் கோ⁴ஷம் ஸ்ரு³ணோதி ஹி || 10.84 ||

ஓஷண்யோபேதம் பஞ்சவித⁴ப்ராணவிங்கா³பி⁴த⁴ம் வபு: |
ப்ராணோபாதி⁴கசித்³ருபோ ஜ்ஞாநஸக்த்யாபி யஜ்யதே || 10.85 ||

ததோ மநோமயோ பூ⁴த்வா ஸத்யஸங்கல்பதாம் வ்ரஜேத் |
யத்ஸங்கல்பயதே ஜீவஸ்தத்கரோத்யேவ ஸர்வதா² || 10.86 ||

ஹ்ரு³தி³ ஸ்தி²த: ஸந் ஸப்³தா³தீ³ந் பு⁴ஞ்ஜே³ஹம் விஷயாநிதி |
ஸங்கல்ப்யாக்ஷாணி ஸ்ரு³ஷ்ட்வா தைர்பு⁴ங்க்தே³கைக்ஷர்விஷயாந் ஸதா³ || 10.87 ||

தே³ஹோ ரத:² பஞ்ச ஹயாஸ்தஸ்ய கர்மேந்த்³ரியாணி ஹி |
ஜ்ஞாநேந்த்³ரியாணி யாநி ஸ்யஸ்தாநி ப்³ந்த⁴நரஜ்ஜவ: || 10.88 ||

மநோ³த்ர ஸாரதி:² ஸர்வைரவச்சி²ந்நேஸதாம் வ்ரஜந் |
சிதா³த்மா சேதநம் தே³ஹம் க்ரு³த்வா ப்ரேரயதே ஸதா³ || 10.89 ||

தஸ்யாபாயே ம்ரு³தோ தே³ஹோ³சேதநோ ந ப்ரவர்ததே |
சித³ஸஸ்ய ப்ரேரகத்வம் ப்³ரவீதி ப⁴க³வாந் ஸ்ப²டம் || 10.90 ||

மமைவாம்ஸோ ஜீவலோகே ஜீவபூ⁴த: ஸநாதந: |
மந:ஷஷ்டா²நீந்த்³ரியாணி ப்ரக்ரு³திஸ்தா²நி கர்ஷதி || 10.91 ||

அவச்சி²ந்நசிதா³த்மா³ஸௌ ஸ்வதோ நேச்ச²தி கிஞ்சந் |
ந பு⁴ங்க்தே ஸுக²து:³கே² ச தஸ்மிந்நாரோப்யதே³கி²லம் || 10.92 ||

ஸர்வேஷ்வபி ஸரீரேஷு பா⁴தி தத்³த⁴ர்மவாநிவ |
ந திஷ்ட²தி ஸ்வதஸ்தேஷு நாபி தத்³த⁴ர்மஸம்யுத: || 10.93 ||

ஜ்ஞாநேந்த்³ரியைர்ந்த்³ரு³ஸ்யோ³யம் க்³ராஹ்ய: கர்மேந்த்³ரியைர்ந ச |
ஸ்வரூபஸௌக்ஷம்யாத்³வ்யக்தோ வேதா³ந்தைரேவ பு³த்⁴யதே || 10.94 ||

நிர்மமத்வாத்ஸர்வகோ³ஸி ஸரீரேஷு ச திஷ்ட²தி |
அகர்தா³ப்யநபி⁴ஜ்ஞைஸ்து கர்தேவாஸௌ விபா⁴வ்யதே || 10.95 ||

வேதா³நாமுத்தரே பா⁴கே³ இத்யாதி³க்³ரந்த²வர்ணிதம் |
ஆத்மநோ வாஸ்தவம் ரூபம் கர்த்ரு³த்வம் நாஸ்ய வித்³யதே || 10.96 ||

ஸ ஸர்வோபநிஷத்ஸித்³த⁴ ஏஷ ஹ்ரு³த்³யுபலப்⁴யதே |
ஸூத்³த:⁴ ஸ்தி²ரோ⁵ஸலோ நாஸ்ய கர்மஸேபோ⁵ஸ்தி கர்ச்சந || 10.97 ||

அவ்யமோ நி:ஸ்ப்ரு³ஹஸ்தூஷ்ணீமுதா³ஸீந இவ ஸ்தி²த: |
ஸ்வஸ்த² விசுக்ஷபராஹித்யாதி³த்யாத்மாநம் ப்ரபஸ்யத || 10.98 ||

ஈத்³ரு³ஸோ⁵ப்யஜ்ஞத்³ரு³ஷ்ட்யா⁵ஸௌ ஸத்த்வாதி³கு³ணதா⁴ரிணா |
மாயாபடேந ஸஞ்ச²ந்நோ பு⁴ஞ்ஜாந இவ லக்ஷயதே || 10.99 ||

இத்த²ம் போ³தி⁴தவா³நேஷ வாலகி²ல்யாந்ப்ரஜாபதி: |
தத்த்வம் பு³த்³த⁴வா⁵ஸ்த² ப்ரச்ச:² க: ஸம்ஸாரீதி தே கு³ரும் || 10.100 ||

ஸ்ருயதாம் பரமாத்மோக்தஸ்தஸ்மா³ந்யோ⁵ஸ்தி கர்ச்சந |
பூ⁴தாத்மா²யோ நிக்ரு³ஷ்டோ⁵யம் புண்யபாப²லர்யுத: || 10.101 ||

விப்ரக்ஷத்ராதி³ஸத்³யோநிம் ஸ்வவராஹாதி³காமபி |
அஸத்³யோநிமவாப்நோதி பூ⁴லோகே ஜந்ம சேத்ததா³ || 10.102 ||

அந்யத்ர ஜந்ம சேத்தர்ஹி புண்யேந ஸ்வர்க³ம்ஸ்ருதே |
பாபேந நரகம் த்³வந்த்³வைரபி⁴பூ⁴த: பரிப்⁴ரமேத் || 10.103 ||

மாநாவமாநெள ஸீதோஷ்ணேத்³வந்த்³வாநீத்யாதி³காநி ஹி |
யோ பூ⁴தாத்மோதி³த: ஸோ⁵ஸ்த² விஸ்பஷ்டமபி⁴தீ⁴யதே || 10.104 ||

அபஞ்சீக்ரு³தபூ⁴தையஜ்ஞூதம் ஸுக்ஷமம் வபுர்ஹி தத் |
பூ⁴தை: பஞ்சீக்ரு³தையஜாதம் யத்தத்ஸ்தூ²லமித்³ம் வபு: || 10.105 ||

ஜ்ஞாநாக்ஷாணம் க்ரியாக்ஷாணம் வாயூநாம் பஞ்சகத்ரயம் |
மநோ⁵ஹங்கார இத்யேவம் லிங்க³ம் ஸப்தத³ஸாத்மகம் || 10.106 ||

அஹங்காரே பெள⁴திகே யச்சைதந்யம் ப்ரதிபி³ம்பி³தம் |
ஸ பூ⁴தாத்மா⁵த்ர சித்³பி³ம்பி³ம் நிர்லேபம் ப்³ரஹ்ம கத்²யதே || 10.107 ||

பூ⁴தாத்மா ப்ரக்ரு³தேர்ஜாதைர்கு³ணரேஷோ⁵பி⁴பூ⁴யதே |
தமோகு³ணபி⁴பூ⁴தத்வாத்ஸ்வாத்மஸ்த²ம் ப்³ரஹ்ம நேக்ஷதே || 10.108 ||

அதி⁴ஷ்டா²நதயா ப்³ரஹ்ம பூ⁴தாத்மந்யபி திஷ்ட²தி |
பத்³மபத்ரே நீரபி³ந்து³ரஸம்ஸ்லிஷ்டோ யதா² ததா² || 10.109 ||

ஈத்³ரு³ஸோ⁵பீஸ்வரோ மாயாயுக்த: ஸந் ப்ரேரயத்யமும் |
 பூ⁴தாத்மாநம் ஸ பூ⁴தாத்மா விவிநகதீஸ்வரம் ந தம் || 10.110 ||

ஸுகை²ர்வைஷயிகை: ஸத்த்வகு³ணோத்³பூ⁴தை: ப்ரத்ரு³ப்யதி |
 உத்³ரேகே ரஜஸ: ஸோ⁵யம் கலுஷீக்ரியதே ப்⁴ரு³ஸம் || 10.111 ||

ததா³நீமதிசாஞ்சல்யால்லுப்யதே ஹயகி²லாத்²லாத் |
 க்ரு³ர்ஷி ப்ரக்ரம்ய தாம் த்யக்த்வா தப: குர்வஸ்யஜேத³த: || 10.112 ||

தத்தத்²ப²லே ஸஸ்ப்ரு³ஹத்வாத்வயக்³ரோ நாப்நோத்யஸௌ ஸுக²ம் |
 அஹங்காரேண ப³த்³த: ஸ்யாஜ்ஜாலேந விஹகோ³ யதா² || 10.113 ||

ஸம்ஸாரப்⁴ரமணம் தஸ்ய ப்ரோக்தம் ஸாகா²ந்தரேஷ்வபி |
 கரணப்ரேரக: கர்தா பூ⁴தாத்மா ஸம்ஸரத்யயம் || 10.114 ||

சைதந்யேந ஹி பூர்ணேந ஸோ⁵ந்தர்வ்யாப்தஸ்ததஸ்சிதி |
 ப்⁴ராந்த்யாரோபேண ஸம்ஸாரஸ்தத்ராஸௌ ந து வாஸ்தவ: || 10.115 ||

த்³ரு³ஷ்டாந்தோ⁵த்ராக்³நிநா வ்யாப்தோ லோஹபிண்டோ³பி⁴தீ⁴யதே |
 தப்தலோஹம் முத்³க³ரேண ஹதம் ப³ஹுவித⁴ம் ப⁴வேத் || 10.116 ||

அஹங்காரே சிதா³பா⁴ஸோ பூ⁴தாத்மா ஸாக்ஷிபா⁴ஸித: |
 ஹந்யமாநோ கு³ண: ஸத்த்வாதி³பி⁴ர்ப³ஹுவிதோ⁴ ப⁴வேத் || 10.117 ||

யஜ்ஜநம் யோநிலக்ஷாணம் ப⁴வேச்சதுரஸீதிஷு |
 ஸோ⁵யம் ப³ஹுவிதோ⁴ பா⁴வோ லோஹே தா³த்ரகுடா²ரவத் || 10.118 ||

குலாலேந யதா² சக்ரம் ததா² மாயாவிநா கு³ண: |
 ஸத்த்வாத³ய: ப்ரேரிதா: ஸ்யுஸ்தைஸ்ச ஜந்மாந்யநேகதா⁴ || 10.119 ||

லோஹே முத்³க³ரகா⁴தேந நாக்³நேர்பா³த⁴ஸ்ததா² கு³ண: |
 பூ⁴தாத்மோபத்³ரவேணஸ்ய ஸாக்ஷிணே நாஸ்த்யுபத்³ரவ: || 10.120 ||

ஏகைகதே³ஹோ நரகோ ப⁴வேத்³பூ⁴தாத்மநோ மஹாந் |
 மைது²நோத்³பூ⁴த்யாதி³தோ³ஷா: ப்ரஸித்³தா⁴ ஏவ தே³ஹிநாம் || 10.121 ||

தே³ஹே தோ³ஷா யதா² சித்தே தோ³ஷாஸ்தத்³வத்³நேகஸ: |
 ஸம்மோஹாத்³யாஸ்தாமஸா: ஸ்யுஸ்த்ரு³ஷ்ணாத்³யா ராஜஸா மதா: || 10.122 ||

பூ⁴தாத்மா தை: ப்ரேரித: ஸம்ஸ்தைஸ்தைஸ்தாமஸராஜஸை: |

கர்மபி⁴ர்³ஹுதா⁴ தே³ஹாநவாப்நோதி புந: புந: || 10.123 ||

ஸ்ருத்வா ஸம்ஸாரிணம் வாலகி²ல்யா விஸ்மயமாயய: |

ஸம்ஸாரஸ்ய ப்ரதீகாரம் பப்ரச்ச²ர்முநய: புந: || 10.124 ||

ஸாம்யேத்³பூ⁴தாத்மதா யேந சிதா³த்மத்வம் து ஸிஷ்யதே |

தமுபாயம் கு³ரோ ப்³ருஹீத்யுக்த: ஸந்கு³ருருக்தவாந் || 10.125 ||

நத்³யூர்ம்யாதி³கத்³ரு³ஷ்டாந்தை: ஸம்ஸாரஸ்யாப்யநிஷ்டதாம் |

மித்²யாத்வம் ச விநிஸ்சித்ய வ்ரஜேஜ்ஞாநாதி⁴காரிதாம் || 10.126 ||

யா வேதே³நோதி³தா வித்³யா ஸா பூ⁴தாத்மப்ரதிக்ரியா |

தபோ யோக: ³ஸ்துதிர்போ³த⁴ஸ்சோக்தம் வேதே³ சதுஷ்டயம் || 10.127 ||

ஸ்வாஸ்ரமோசிதத⁴ர்மோ ய: ஸ ஏவாஸ்ய தபோ ப⁴வேத் |

ஸாந்தா: ஸ்யுர்மோஹ த்ரு³ஷ்டாநத்³யாஸ்தேந தாமஸராஜஸா: || 10.128 ||

தச்சா²ந்தௌ ஸத்த்வவ்ரு³த்³தி: ⁴ஸ்யாத்ஸத்வேநைகாக்³ரதா கி⁴ய: |

தயாத்மதத்த்வாநுப⁴வஸ்ததோ முக்தோ ந ஸம்ஸரேத் || 10.129 ||

நிரிந்த⁴நாக்³நிவச்சித்தம் ஸாம்யேத்³யோகே³ந காரணே |

ஸம்ஸ்காரமாஸேஷ்வாந்ந தீ: ⁴ஸம்ஸர்துமர்ஹதி || 10.130 ||

ததா³நீம் ஜீவசைதந்யம் ப்³ரஹ்மண்யேகீ ப⁴வேத்³யதா² |

ஜலே ஜலம் வஹ்நிரக்³நௌ வ்யோம்நி வ்யோம ஸ்தி²தம் ததா² || 10.131 ||

அத்³வைதமநுபூ⁴யாஸ்மிந்ஸமாதௌ⁴ வ்யுத்தி²த: புந: |

ஸ்துவந் ஸர்வாத்மதாம் த ப்³ரஹ்மணே⁵நுஸ்மரேத்ஸதா³ || 10.132 ||

குத்ஸோ முநிர்யதா²ஸ⁵ஸ்தௌஷீத்த்வம் ப்³ரஹோத்யாதி³நா ததா² |

ஸ்துவந்நபநுதே³த்³வைதவாஸநாம் சிரமாஸ்ரிதாம் || 10.133 ||

யோகா³த³த்³வைதவிஜ்ஞாநே வாஸநாயாஸ்ச ஸங்க்ஷயே |

ஸந்த்யஜ்ய ஜீவதாப்⁴ராந்திம் பரமாத்மத்வமாப்நுயாத் || 10.134 ||

ஸா ப்⁴ராந்திஸ்தமஸா ஜந்யா தமஸ்த்வாஸ்ரிதமாத்மநி |

பரமாத்மத்வமா³வ்ரு³த்த்ய கல்பயேஜ்ஜீவதாப்⁴ரமம் || 10.135 ||

யதா³வரகமஜ்ஞாநமாத்மா⁵ஸ்மிந்ப்ரதிபி³ம்ப³தி |

ஈஸ்வர: ப்ரதிபி³ம்போ³ஸௌ ஸ்ரு³ஷ்டயாதீ³நாம் ப்ரவர்தக: || 10.136 ||

யத்³ஜ்ஞாநம் விக்ரியதே ப⁴வத்யேஷ தமோகு³ண: |

த்³ரு³ஸ்யமாநம் ஜக³தி³த்³ம் தம ஏவாப⁴வத்புரா || 10.137 ||

ஈஸேந ப்ரேரிதம் தத்ஸ்யாத்³ரஜோ ஜலதரங்க³வத் |

ரஜோ³பி ப்ரேரிதம் தத்³வத்ஸத்வமேவ கு³ணத்ரயம் || 10.138 ||

ஸமஷ்டி³ரூபோ³ஹங்கார: ஸத்த்வாத்ஸார: ஸமுத்³த்³ரு³த்: |

சித்³பி³ம்ப³ப்ரதிபி³ம்பா³ப்யாம் யுக்தோ³ஸௌ சேதநோ ப⁴வேத் || 10.139 ||

ப்ரதிதே³ஹம் வ்யஷ்டி³ரூபக்ஷேத்ரஜ்ஞுத்வேந திஷ்ட²தி |

ஸங்கல்போ³த்³யவஸாயஸ்ச தே³ஹே தத்ஸத்த்வஸாத⁴க: || 10.140 ||

ஹிரண்யக³ர்போ⁴ வேதே³ஷு ஸமஷ்டி³வ்யஷ்டி³ரூபத்³ரு³க் |

ஸ்ருயதே ய: ஸ ஸுத்ராத்தமா ப்ரஜாபதிரிஹோதி³த்: || 10.141 ||

தஸ்ய ஸ்ரேஷ்ட²ஸ்த்ரயோ தே³ஹா: ஸ்ரு³ஷ்ட்யந்தஸ்தி²திஹேதவ: |

ப்³ரஹ்மா ருத்³ரோ விஷ்ணுரிதி கு³ணத்ரயஸமுத்³க³தா: || 10.142 ||

யோ ய: ஸ்ரு³ஜதி லோகே³ஸ்மிந் ப்³ரஹ்மா தத்ராபி⁴ம்ந்யதே |

நாஸாபி⁴மாநீ ருத்³ரோ³ஸ்யம் விஷ்ணு: ஸ்தி²த்யபி⁴மாநவாந் || 10.143 ||

ப்ரஜாபதிஸ்த்ரிதா⁴ பூ⁴த்வா பூ⁴யோ³பி ப்³ஹுதா⁴ஸ⁴வத் |

வஸுருத்³ராதி³த்யபே⁴தை³ர்³கி³ரிநத்³யாதி³பே⁴த்³த்: || 10.144 ||

ஆத்ம்ந்யத்⁴யாரோப ஏவம் ப்ரோக்தோ மாயாவிநிர்மித: |

ஆத்மா³தி⁴ஷ்டா²ந்ரூபேண ப்ரவிஷ்ட: ஸர்வவஸ்துஷு || 10.145 ||

இத்த²ம் விவேசிதஸ்சாத்தமா பா⁴த்யாதி⁴க்யேந பாலக: |

நாதி⁴ஷ்டா²நம் விநா கிஞ்சிதா³ரோப்யம் பா³த்⁴யதே க்வசித் || 10.146 ||

ஆரோபிதஸ்ய ஸர்வஸ்யாதி⁴ஷ்டா²நம் தத்த்வமீக்ஷதே |

தஸ்மாத்³ந்தர்³பி³ஹிஸ்சாத்தமா ஸ்தி²த்: ஸர்வேஷு வஸ்துஷு || 10.147 ||

ப்ரஜாபதிர்வாலகி²ஸ்யாந்முநீ³நேவமபூ³பு³த்⁴த் |

ஸாகாயந்ய: கதா²மேதாம் ராஜ்ஞே ப்ரோவாச தீ⁴மதே || 10.148 ||

வைராக்³யம் பரமாத்மா³த்ர ஜீவாத்மா ஸாத⁴நாநி ச |

தபோ யோக: ஸ்துதி³ர்போ³த்⁴ இதி ஸர்வம் வ்யவஸ்தி²தம் || 10.149 ||

ஸாகாயந்யாய ப⁴க³வாந்மைத்ரோ³கி²லமுவாச ஹ |

தத்ஸர்வம் மே³ந்ருக்³ரு³ஹ்ணது வித்³யாதீ³ர்த²மஹேஸ்வர: || 10.150 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
மைத்ராயண்யஸாகா²விரணே நாம த³ஸமோ⁵த⁴யாய: || 10 ||

11. கட²வல்லீவிவரணே நாம ஏகாத³ஸோ⁵த⁴யாய: |

யாஜுஷ்யாம் கட²ஸாகா²யாம் வித்³யாம் யாம் நசிகேதஸே |
யம: ப்ரோவாச தாம் ஸர்வாம் ஸங்க்³ரணேண ப்³ரவீம்யஹம் || 11.1 ||

நசிகேதா: குமார: ஸந் ஸ்வபித்ரா ப்ரேஷிதோ யமம் |
க³த்வா தம் தோஷயித்வாத்மஜ்ஞாநம் வரமயாசத || 11.2 ||

ப்ரேதே மநுஷ்யே ஸந்தே³ஹோ பூ⁴யாந்மதவிபே⁴த³: |
பாரலௌகிக ஆத்மாஸ்தி நாஸ்தி வா நிர்ணயம் வத³ || 11.3 ||

சார்வாகா தே³ஹமேவாஹு: கர்மிண: ஸ்வர்க்³கா³மிநம் |
முமுக்ஷுவோ முச்யமாநமியுக்³தோ கு³ருராஹ தம் || 11.4 ||

து³ர்விஜ்ஞேயமணுத்வாத்மத³தே³வைஸ்ச விசிகித்ஸிதம் |
த்யக்த்வைதத்³புத்ரவித்தாதீந் வ்ரு³ணீஷ்வெத்யுக்³த ஆஹ || 11.5 ||

புத்ராதீ³யா நஸ்வரா: க்லேஸஹைதவஸ்சாத² து³ர்க்³மம் |
தத்த்வம் வக்தும் த்வாஹஸோ⁵ந்யோ நேத்யாத்மைவ த்வயோச்யதாம் || 11.6 ||

ஸ்ரு³ணு ப்ரியம் ஹிதம் சேதி புருஷைரர்தீ²யதே த்³வயம் |
ப்ரியா: புத்ராதீ³யஸ்த்வாத்மா ஹிதோ து:³க²விவரஜித: || 11.7 ||

அவிவேகவிவேக த்³வௌ மார்கௌ³ தத்ராவிவேகிந: |
ப்ரியார்தீ²நஸ்த்வம் து நைவம் மத்தோ ஜ்ஞாநம் ஹிதம் ப⁴ஜ || 11.8 ||

மூடா⁴திமூடௌ⁴ ந ஸமௌ த்வயா⁵த்யந்தவிவேகிநா |
மூட⁴ஸ்த்வீஷத்³விவேகீ ஸந் ஸ்வர்க்³மிச்ச²தி நைஹிகம் || 11.9 ||

தது³கு³ருஸ்ச ததை²தௌ த்³வாவந்த⁴நீதாந்த⁴வத்ஸ்தி²தௌ |
ஆத்மதத்த்வாநபி⁴ஜ்ஞுத்வாதீ³வித்³யாப்⁴யந்தரே ஸ்தி²தௌ || 11.10 ||

அதிமூடோ⁴ த⁴நார்தீ² ஸந் ப்³ரஹ்மஹத்யாதி³காந்யபி |
கரோதி பரலோகைஸ்து ந தஸ்ய ப்ரதிபா⁴ஸதே || 11.11 ||

சார்வாகை: கர்மிபி⁴ஸ்சாத்மா ஸ்வணயாபி து³ர்ஸப: ⁴ |

முமுக்ஷவோ⁵பி ப³ஹவ: ஸ்ரு³ண்வந்தோ⁵பி ந ஜாநதே || 11.12 ||

ஹவிர்⁴ஜாம் ஹி தே³வாநாமப்ரியம் மர்த்யவேத³நம் |

மர்த்யாஸ்தத்த்வம் ந ஜாநந்தி விக்⁴நைர்தே³வக்ரு³தைர்ஹதா: || 11.13 ||

ஆசார்யஸரிஷ்யயோர்தோ³ஷாந்தே³வா உத்பாத³யந்தி ஹி |

வாக்³தோ³ஷாத்³பு³த்³தி⁴தோ³ஷாத்³வா வக்தும் ஸக்நோதி நோ கு³ரு: || 11.14 ||

அவிஸ்வாஸாத்குதர்காத்³வா ஸரிஷ்யோ போ³த்³து⁴ம் ந ஸக்நுயாத் |

ஈஸ்வராநுக்³ரஹாத்³தே³வா விஹந்தும் ஸக்நுவந்தி நோ || 11.15 ||

ஸஹநாவித்யாதி³ ஸாந்திஜபேநேஸப்ரஸாத்³த: |

நிர்விக்⁴நௌ கு³ருஸரிஷ்யௌ ஸ்தஸ்தாத்³ரு³ஸௌ து³ர்லபௌ⁴ க²ஹு || 11.16 ||

ஸப்³தா³ர்த²ஜ்ஞ: ஸ்வாத்மதத்த்வாநுப⁴வீ ச கு³ருர்த்³விதா⁴ |

ஆத்³யோ நரோ ந து ப்³ரஹம் நரத்வப்⁴ராந்த்யநாஸநாத் || 11.17 ||

தேநோக்தே ஸம்ஸயா ஏவ ஸ்யுர்வாசா ப்³ஹுயோஜநாத் |

ப்³ரஹமைவாநுப⁴வீ தேந ப்³ரஹம் ப்³ரோக்தம் விபு³த்⁴யதே || 11.18 ||

குதர்காந்நாஸ்யதே வித்³யா தார்கிகோ ந கு³ருஸ்தத: || |

ஆக³மே சாநுபூ⁴தௌ ச குஸலோ⁵த்ர கு³ருர்ப⁴வேத் || 11.19 ||

ஸரிஷ்யோ ப்³ஹிர்முக்ஷோ² ந ஸ்யாத்³யாத்மம் யோக³மாசரந் |

து³ர்த்³ர்ஸத்வாதி³ஸம்யுக்தமப்யாத்மாநம் ப்ரபஸ்யதி: || 11.20 ||

பா³ஹ்யேந்த்³ரியைர்ந த்³ரு³ஸ்யோ⁵யம் கூ³ட⁴ஸ்தா²நப்ரவேஸத: |

பஞ்சகோஸகு³ஹாந்தஸ்தோ² க³ஹ்வரே தமஸி ஸ்தி²த: || 11.21 ||

யோகே³நாந்தர்முகா² பு³த்³தி⁴ஸ்தமோ நாஸ்யதே தத: |

தே³வம் ஜ்ஞாத்வா ஹர்ஷஸோகௌ த்யஜேத்தத்³யோக்யதாஸ்தி தே || 11.22 ||

யோக்யோ⁵ஹம் சேத்தர்ஹி தத்த்வம் ரஹஸ்யம் யத்த்வமீக்ஷஸே |

தத்³ப்³ருஹி ஸர்வஸம்ஸாரகு³ணாதீதம் விமுக்தயே || 11.23 ||

த⁴ர்மாதர்மௌ கார்யஹேதூ ததா² பூ⁴தப⁴விஷயதீ |

அந்யச்ச ஸர்வம் நோ யத்ர ததே³வாபேக்ஷிதம் மம || 11.24 ||

ஸர்வவேதே³ஷு யத்³வேத்³யம் தபாம்ஸி யத்³வாப்தயே |

ப்³ரஹம்சர்யே ச தத்³வஸ்து ப்ரணவேநாபி⁴தீ⁴யதே || 11.25 ||

ப்ரணவோ வாசகஸ்தஸ்ய ஸ்யாத்ப்ரதீகமுபாஸ்தயே |

தேந போ³த்³த⁴ர்⁴வேந்முக்திர்³ப்ரஹ்மலோகோ⁵ப்யுபாஸிது: || 11.26 ||

ந ஜாயதே ந ம்ரியதே ப்ரணவார்த²ஸ்சிதா³த்மக: |

புரா⁵ஸோவஜத்வேந நித்ய: ஸ்யாத³ம்³ரு³த்வத: || 11.27 ||

காரணம் மாஸ்ய கார்யம் வா தே³ஹுகா⁴தே⁵பி நோ ஹதி: |

தே³ஹோ தே³ஹாந்தரம் ஹந்தி ந சித்³த⁴ந்தி ந ஹந்யதே || 11.28 ||

ஸ்யாமாகாதே³ர⁵னோரேஷோ⁵ஸீயாம்ஸ்தத்ராணுகல்பநாத் |

மஹீயாந்மஹத: கா²தே³ஸ்தத்ராகாஸாதி³கல்பநாத் || 11.29 ||

ஸ்தி²தோ ஜந்தோர்ஹ்ரு³த்³கு³ஹாயாம் தம் நிஷ்காமஸ்து பஸ்யதி |

இந்த்³ரியாணாம் ப்ரஸந்நத்வாத்³வீதஸோகஸ்ததா³ப⁴வேத் || 11.30 ||

அந்தர்மு²கோ²ஹம் பஸ்யாமி மத்தோ⁵ந்யோ பா³ஹ்யதீ:⁴ புமாந் |

ஜ்ஞாதுமர்ஹதி கோ வா தம் விருத்³தா⁴த்மத்வபா⁴ஸிநம் || 11.31 ||

தூ³ரம் க³ச்சே²தி³ஹாஸீந: ஸயாநோ யாதி ஸர்வத: |

ஸமதோ³ விமத³ஸ்சா⁵தோ தூ³ர்லக்ஷயோ ஹ்யவிவேகிபி:⁴ || 11.32 ||

வநே த்⁴யாதும் ஸமாஸீநோ தே³ஹம் ஸங்கல்ப்ய மாநஸம் |

தேநைவ நக³ரம் க³த்வா கரோதி க்ரயவிக்ரயெள || 11.33 ||

ஸயாநோ மஞ்சகே⁵க்ஷேஷு விலீநேஷு நிராக்ரு³தி: |

ஆகாஸவத்ஸர்வக³த: ஏக: ஸுப்தோ⁵வதிஷ்ட²தே || 11.34 ||

த⁴நவித்³யாதி³பி⁴ர்மத்த: பாண்டி³த்யம் ஸத³ஸி ப்³ருவந் |

வைராக்³யநடநேநாஸௌ லக்ஷயதே மத³ஹீநவத் || 11.35 ||

ஏவம் விருத்³த⁴ர்மத்வாத்ஸ்வபா⁴வ: கோ⁵ஸ்ய வாஸ்தவ: |

இதி ஜ்ஞாதுமஸ்யத்வாத்³ந்த்³ரு³ஷ்டயைவமீக்ஷதாம் || 11.36 ||

அஸரீரம் ஸரீரேஷ்வநவஸ்தே²ஷ்வேஷ்வவஸ்தி²தம் |

ஸர்வக³ம் ப³ஹுபா⁴வாதி⁴ஷ்டா²நம் மத்வா ந ஸோசதி || 11.37 ||

நாயமாத்மா ப³ஹோ: பாடா²த்³ப³ஹுஸ்ருத்யா ச மேத⁴யா |

லப⁴யோ ப³ஹிர்மு²க²ஸ்யாஸ்ய நேஸ்வராநுக்³ரஹோ யத: || 11.38 ||

யமந்தர்மு²க²மீஸோ⁵நுக்³ரு³ஹ்ணீதே தேந லப⁴யதே |

தஸ்யேஸ: ஸ்வாத்மநோ ரூபம் பா⁴ஸயத்யகி²லம் ஸ்பு²டம் || 11.39 ||

பாபம் க்ரோத⁴மநைகாக்³ர்யம் யோக³ஸித்³தி⁴ம் ச நைதி ய: |

தமீஸ்வரோ⁵நுக்³ரு³ஹ்ணாதி ஸம்ஜ்ஞாநேநைவமாப்நுயாத || 11.40 ||

ப்³ராஹ்மணாதி³ஜக³ந்ம்ரு³த்யுஸஹிதம் யஸ்து ஸம்ஹரேத் |

ஸோ⁵யமுக்³ர்: கத²ம் போ³த்³து⁴ம் ஸக்ய: ஸ்யாந்நியதிம் விநா || 11.41 ||

கோ போ³த்³தா⁴ கஸ்ச போ³த்³த⁴வ்ய இதி சேத்தாவுபௌ⁴ ஸ்ரு³ணு |

பு³த்³தி⁴ப்ரவிஷ்டௌ ஜீவேஸௌ போ³த்³ரு³போ³த்³த⁴வ்யதாம் க³தௌ || 11.42 ||

அவச்சி²ந்நோ ப⁴வேஜ்ஜீவோ⁵நவச்சி²ந்நோ மஹேஸ்வர: |

ரத²ஸ்வாமீ ச க³ந்நவ்யதே³ஸோ யத்³வது³பௌ⁴ யதா² || 11.43 ||

ஜீவம் தம் ரதி²நம் வித்³தி⁴ ஸரீரம் ரத²மேவ து |

ஜீவோபாதி⁴மஹங்காரம் ஸாரதி²ம் ப்ரக்³ரஹம் மந: || 11.44 ||

இந்³ரியாணி ஹயா ஜ்ஞேயா விஷயா க³ம்யபூ⁴மய: |

ஸாரத்²யதீ⁴நா ஸர்வத்ர ரதி²ந: ஸத³ஸத்³க³தி: || 11.45 ||

கர்தா ஸாரதி²ரக்ஷாணி நியம்ய மநஸா க்ரமாத் |

க³ச்ச²ந்நந்தர்முக்²ோ² மார்க³பாரம் விஷ்ணுபத்³ம் வ்ரஜேத் || 11.46 ||

இந்³ரியாதி³ர்விஷ்ணுதத்தவபர்யந்தோ ஹயந்தரக்ரம: |

இந்³ரியேப்⁴யோ பௌ⁴திக்கேப்⁴யோ பூ⁴தேஷ்வாந்தரதா ஸ்தி²தா || 11.47 ||

தத்³பூ⁴தேப்⁴ய: ஸலக்ஷ்மபூ⁴தகார்யத்வாந்மந ஆந்தரம் |

ததோ⁵திஸலக்ஷ்மகார்யத்வாத்கர்த்ரு³த்வோபாதி⁴ராந்தர: || 11.48 ||

ஸமஷ்டிகர்த்ரு³தோபாதி⁴ராந்தரோ வ்யஷ்டிகர்த்ரு³த: |

ஸமஷ்ட்யாக்²யமஹத்தத்வாத்³தே⁴த்வவ்யக்தமாந்தரம் || 11.49 ||

மாயாக்²யாவ்யக்ததோ⁵ப்யஸ்யாதா⁴ர: புருஷ ஆந்தர: |

புருஷாந்ந பரம் கிஞ்சித்ஸர்வம் தேநைவ பூரிதம் || 11.50 ||

ஸத்³ருப: புருஷஸ்தஸ்ய ஸத்தவேநாந்யஸ்ய பூரணாத் |

அஸ்தீதி நிகி²லம் பா⁴தி பூரக: புருஷோ மத: || 11.51 ||

வஸ்துதத்தவவிசாரோ⁵த: புருஷே⁵ஸ்மிந்ஸமாப்யதே |

க³ந்நவ்யதத்தவஸீமத்வாத்³ரதீ² க³ச்ச²தி தம் க்ரமாத் || 11.52 ||

ரதி²நோ வாஸ்தவம் ரூபம் பூர்ணத்வம் தத்³போ³த்⁴த: |

அவச்சி²ந்நத்வமேதச்ச தத்³போ³தே⁴ந நிவர்ததே || 11.53 ||

ஆத்மா ஸர்வேஷு தே³ஹேஷு ப்⁴ராந்த்யா கூ³டோ⁴ ந பா⁴ஸதே |
ஏகாக்³ர்யயா ஸுலிக்குமயைதம் பஸ்யேத்தாச்ச²ல்யவாந்தி⁴யா || 11.54 ||

தி⁴யஸ்ததா²த்வம் யோகா³த்ஸ்யாத்³யோகோ³ பூ⁴மிசதுஷ்கவாந் |
வாக்³தீ⁴கர்த்ரு³ஸுமஷ்டநாம் நிரோதா⁴த்³பூ⁴மயோ³ஸப⁴வந் || 11.55 ||

வாகா³தி³கம் பா³ஹ்யமகூஷம் நிருந்த⁴ந் ஸேஷயேந்மந: |
மநோ நிருத⁴ந் கர்தாரம் ஸேஷயேத்³வ்யஷ்டி⁴ருபிணம் || 11.56 ||

ஸவிகல்பகமேதஸ்ச நிருந்த⁴ந்நிர்விகல்பகம் |
அஸ்மீத்யேதந்மாத்தரூபம் மஹாந்தமவஸேஷயேத் || 11.57 ||

தமப்யந்தே நிருத்⁴யாத² ஸாந்தாத்மா ஸிஷ்யதே ஸ்வயம் |
கூ³ரதா⁴ரேவ விஷமோ யோகோ³ மந்த³மதேரயம் || 11.58 ||

கூ³ரோ³திலக்³நோ தே³ஹக்⁴நோ ந லக்³நஸ்சேத்³வபேத நோ |
ஸமாஹிதம் மநோப்யேவம் நித்³ராம் குர்யாத்³பி³ஹிர்வரஜேத் || 11.59 ||

கௌஸலம் யோகி³நோ³பேக்ஷயம் நாபிதஸ்ய யதா² கூ³ரே |
நிவார்ய லயவிக்ஷேபௌ ஸமாத³த்⁴யாத்பராத்த்மநி || 11.60 ||

ஸப்³த³ஸ்பர்ஸாதி³ஹீநாத்மா ஸௌக்ஷம்யாத்ஸுலிக்குமதி⁴யேக்ஷயதே |
க²வாய்வக்³நிஜலோர்வீணம் ஸ்தௌ²ல்யம் ஸப்³தா³தி³மத்த்வத: || 11.61 ||

ஸப்³த³ஸ்பர்ஸௌ ரூபரஸௌ க³ந்தோ⁴ பூ⁴தகு³ண இமே |
ஏகத்³வித்ரிசது:பஞ்சகு³ண வ்யோமாத³ய: க்ரமாத் || 11.62 ||

கு³ணதி⁴க்யே ஸ்தௌ²ல்யவ்ரு³த்³தி:⁴ ஸௌக்ஷம்யவ்ரு³த்³தி⁴ர்கு³ணக்ஷயாத் |
நிர்கு³ணம் சாதிஸுலிக்குமத்வாத³திஸுலிக்குமதி⁴யேக்ஷதே || 11.63 ||

வித்³யாயோகௌ³ யமேநோக்தௌ வைராக்³யம் நசிகேதஸா |
ஸ்வத ஏவாஸ்த்யுபாக்²யாநம் நாசிகேதமித்³ம் ஸூப⁴ம் || 11.64 ||

ஏததே³வாதிவிஸ்பஷ்டம் புநஸ்சாத்ர ப்ரபஞ்சயதே |
ஸ்ருயதாம் நசிகேதோ³த்ர வித்³யாயா: ப்ரதிப³ந்த⁴கம் || 11.65 ||

இந்த்³ரியாணி பி³ஹிர்த்³ரஷ்டும் ஸஸ்ரு³ஜே பரமேஸ்வர: |
அதஸ்தை: ப்ரத்யகா³த்மாநம் ந கஸ்சித்³பி வீக்ஷதே || 11.66 ||

ஸகாமம் ச மநஸ்தத்³வந்நிஷ்காமம் சாத்மபு³த்³யே ।
 ஸ்ரு³ஷ்டம் தயோர்யோக³யுக்தமநஸாத்மா³வலோக்யதே ॥ 11.67 ॥

யச்சைதந்யாநுக்³ரஹேண ரூபாத்³நந்த³ரியை: புமாந் ।
 ஜாநாதி யேந ஸ்வப்நாதி³ த்³ரு³ஸ்யதே தத்³விவிச்யதாம் ॥ 11.68 ॥

சைதந்யேந ஜட³ம் ஜ்ஞேயமித்யுக்தே ஸிஷ்யதே³த்ர கிம் ।
 அஜ்ஞாநம் நிகி²லம் ப்ராஜ்ஞம் சைதந்யம் ப்³ரஹ்ம வஸ்து ஹி ॥ 11.69 ॥

யத்³தே³வரபி ஸந்தி³க்³த⁴ம் யத்³ரு³ஷ்டம் நசிகேதஸா ।
 த⁴ர்மாத⁴ர்மாத்³யதீதம் யத்ததி³த்³ம் ப்³ரஹ்ம வர்ணிதம் ॥ 11.70 ॥

ய: கர்மப²லபோ⁴க்தா³ஸ்தி ஜீவ: ப்ராணாதி³தா⁴ரக: ।
 உபாதி⁴தோ விவிச்யைதம் ஜ்ஞாத்வேஸம் ந ஜுகு³ப்ஸதே ॥ 11.71 ॥

ஜுகு³ப்ஸா யோநிஸம்ப்ராப்திர்நா³ஸாவேதஸ்ய வித்³யதே ।
 ஜக³த்கர்த்ரு³தயா லக்ஷய ஈஸோ³யம் தஸ்ய கா ஜநி: ॥ 11.72 ॥

யத்³தே³ஹே³ஸ்தி ததே³வைஷு வேதே³ஷு ப்³ரஹ்ம க்³யதே ।
 ம்ரு³த்யோ: ஸ ம்ரு³த்யுமாப்நோதி யோ³த்ர நானேவ பஸ்யதி ॥ 11.73 ॥

மநஸைவேத³மாப்தவ்யமேகாக்³ரேணேஸஜீவயோ: ।
 தத்த்வமத்³வைதமேதஸ்மிந்யோகீ³ பே⁴த்³ம் ந பஸ்யதி ॥ 11.74 ॥

ஹ்ரு³ந்நிஷ்டோ² பு³த்³யவச்சி²ந்நோ ஜீவோ ஹ்யங்கு³ஷ்ட²மாத்ரக: ।
 உபாத்⁴யபக³மே ஸோ³யமீஸாநோ பூ⁴தப⁴வ்யயோ: ॥ 11.75 ॥

வ்ரு³ஷ்டம் ஜலம் பர்வதாக்³ரே ப³ஹுதா⁴தோ⁴க³திம் வ்ரஜேத் ।
 ஜீவேஸபே⁴த்³ரு³க்ஷைவம் ப³ஹுயோநிஷு ஜாயதே ॥ 11.76 ॥

வ்ரு³ஷ்டம் து நிர்மலே கூபே ஸுஸ்தி²தம் பீயதே³ம்ரு³தம் ।
 ததை²வ ப்³ரஹ்மதாம் ஸ்வஸ்ய விஜாநந்முச்யதே ஸுதீ:⁴ ॥ 11.77 ॥

புரமேகாத்³ஸத்³வாரம் நாமிமூர்த⁴ந்யஸம்யுதம் ।
 தே³ஹாக்²யம் யஸ்ய தம் த்³ரு³ஷ்ட்வா விமுத்த: ஸந் விமுச்யதே ॥ 11.78 ॥

ஜீவந்நவித்³யாகாமாதி³பி³ந்தை⁴ர்முத்தோ ம்ரு³த: புந: ।
 ஸர்³ரக்³ரஹ்ணாப⁴வாத்³விதே³ஹ: ஸந் விமுச்யதே ॥ 11.79 ॥

ப்ராணமூர்த்⁴ந நயத்யாத்மா³பாநவாயும் நயத்யத:⁴ ।
 தத்ஸேவகாஸ்சக்ஷுராதி³யா விங்கே³நாத்மா³நுமீயதாம் ॥ 11.80 ॥

ஸகர்த்ரு³கா: ப்ராணசக்ஷுரா³யா: ஸ்யு: ஸாத⁴நத்வத: |
குடா²ரவத்ததோ நாயமஸ்தீ³த்யேதந்நிராக்ரு³தம் || 11.81 ||

ப்ராணபாநவஸாத்³தே³ஹோ ஜீவதீ³தி யது³ச்யதே |
தந்ந ப்ராணாத்³யாஸ்யோ ய: கர்தா தேநைவ ஜீவதி || 11.82 ||

ஸ கர்தா⁵ஸமிந்ம்ரு³தே தே³ஹே ஸ்வகர்மவஸத: புந: |
விப்ராதி³யோநிமாப்நோதி லதாவ்ரு³க்ஷாதி³காமபி || 11.83 ||

தே³ஹேள நீசோத்தமெள தாத்³ரு³க்கர்மகர்த்ரு³புர:ஸரௌ |
நீசோத்தமத்வாத்³ப்ராஸாத்³பர்ணஸாலே யதா² ததா² || 11.84 ||

ஸுப்தேஷ்வகேஷு³ ய: ஸ்வப்நே காமம் காமம் ஸ்ரு³ஜத்யயம் |
தே³ஹாதி³ரிக்கத்ஸதம் கோ வா நிராகர்தும் ப்ரபு⁴ர்ப⁴வேத் || 11.85 ||

ஜீவாத்மாநம் ப்ரஸாத்⁴யைவம் தஸ்யைவோபாத்⁴யபாயத: |
ப்³ரஹ்மதாம் வேத்தி ஜக³த ஆதா⁴ரத்வேந லக்ஷிதாம் || 11.86 ||

அக்³நிர்யதை²க: காஷ்டே²ஷு ப்ரவிஸ்ய ப³ஹுதா⁴ ப⁴வேத் |
ததா²த்மா த்வேக ஏவைஷு தே³ஹேஷு ப³ஹுதோ⁴ச்யதே || 11.87 ||

வாயுஸ்சைகோ⁵பி தே³ஹேஷு ப்ரவிஸ்ய ப்ராணரூபத: |
ப³ஹுதா⁴ பா⁴த்யேவமாத்மா ப்ரத்யுபாதி⁴ ப்ரு³த²க்³ப⁴வேத் || 11.88 ||

ஸர்வசக்ஷு:ஸ்வரூபோ⁵பி ந ரவிர்நேத்ரரோக³பா⁴க் |
ஸர்வாத்மத்வே⁵பி தத்³ப்³ரஹ்ம ததா² து:³கை²ர்ந விப்யதே || 11.89 ||

ஸர்வபூ⁴தாந்தராத்மைக: ஸ்வதந்த்ரோ மாயயாவ்ரு³த: |
ஏகம் ஸ்வம் ப³ஹுதா⁴ குர்யாத்³ப³ஹுரூபோ யதா² நட: || 11.90 ||

மாயோபாதி⁴க ஈஸோ⁵யம் பு³த்³த⁴யுபாதி⁴மதாம் ந்ரு³ணம் |
கர்மாநுஸாநிண: காமாந் வித³தா⁴த்யுபபு⁴க்தயே || 11.91 ||

ஸ்வசித்தத்ஸத²ம் ஸாக்ஷி³ரூபமீஸம் பஸ்யந்தி யே நரா: |
தேஷாம் நித்யா து:³க²ஸாந்தி³ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்ச ஸாஸ்வத: || 11.92 ||

அநிர்தே³ஸ்யம் தமாநந்த³ம் ப்ரத்யக்ஷம் மந்வதே பு³தா:⁴ |
ஸ த்³ரு³ஸ்யோ வா ஸ்வப்ரகாஸ இதி சேந்ந ஸ த்³ரு³ஸ்யதே || 11.93 ||

ந பா⁴ஸ்யந்தி ஸு³ர்யாத்³யா பு³த்³த⁴யாத்³யாஸ்ச ஸ்வயம்ப்ரப⁴ம் |

கிம் து பா⁴ந்தம் தமந்வேதே பா⁴ந்தி பா⁴ஸா ததீ³யயா || 11.94 ||

ஸர்வோத்தமத்வாதூ³ர்த்⁴வம் தந்மூலம் ஸம்ஸாரஸாகி²ந: |
தே³வமாநுஷெபஸ்வாத்³யா: ஸாகா²ஸ்தஸ்யாத⁴மா மதா: || 11.95 ||

யந்மூலம் தத்ஸ்வயஞ்ஜ்யோதிஸ்ததே³வாம்ரு³தமுச்சயதே |
தஸ்மிந் லோகா: ஸ்ரிதா: ஸர்வே தச்ச நாத்யேதி கஸ்சந || 11.96 ||

மாயாஸக்தியுஜா தேந ஜக³த்ஸர்வம் நியம்யதே |
அக³நிஸூர்ய்யாத்³யஸ்தஸ்மாத்³பீ⁴தா: ஸந்தஸ்சரந்தி ஹி || 11.97 ||

நரதே³ஹஸ்ய பாதாத்ப்ராத்த³போ³த்³து⁴ம் ஸக்ருயாந்ந சேத் |
ஜந்மாந்நரேஷு தத்³போ³த்⁴ ப்ராயேணாத்யந்தது³ர்லப: || 11.98 ||

ஸ்வப்நவத்³பித்ரு³லோகஸ்ய ஸ்வாதந்நர்யம் நாஸ்தி கிஞ்சந |
க³ந்⁴ர்வலோகே போ⁴கே³ச்சா²வஸாத்³தீ⁴ரதிசஞ்சலா || 11.99 ||

ப்³ரஹ்மலோகே⁵ஸ்த்யேஷ போ³த்⁴ ஸ லோக: ஸுலபோ⁴ ந ஹி |
ஆத்³ர்ஸவச்ச²த்³த⁴சித்தே நரேணாத்மேக்ஷயதே ஸ்பு²டம் || 11.100 ||

இந்த³ரியாணாமநாத்மத்வமாக³மாபாயத்³ர்ஸநாத் |
பு³த்⁴வா தத்ஸாக்ஷிணி ஸ்வஸ்மிந் ப்³ரஹ்மத்வம் பு³த்⁴யதே ஸுகா²த் || 11.101 ||

மந்த³ர்ஸேத³க்ஷதீ⁴கர்த்ரு³ஸமஷ்டயவ்யக்தரூபத: |
க்ரமாத்³விவிச்ய மூட⁴ம் (கூ³ட⁴ம்) ஸ்வம் வீக்ஷயதே ஸுக்ஷமயா தி⁴யா || 11.102 ||

பா³ஹ்யாக்ஷவிஷயேஷ்வாத்மஸ்வரூபம் ந ஹி திஷ்ட²தி |
நிவ்ரு³த்தாக்ஷோ நிருத்³தே⁴ந ஸுக்ஷமேண மநஸேக்ஷதே || 11.103 ||

அப்ரமத்தோ⁵கி²லா⁵க்ஷாணி ஸகர்த்ரு³ணி யதா³ புமாந் |
நிருணத்³தி⁴ ததா³ யோக³ஸ்தாமவஸ்தா²ம் ப்ரசக்ஷதே || 11.104 ||

ஸர்வாக்ஷா⁵கோ³சரத்வே⁵பி ஸ்வாத்மா⁵ஸ்தீ³யாஹ தத்த்வவித் |
காரணஸ்யாத்மநோ⁵ஸுத்தவே ஸூர்யம் கார்யம் ஜக³த்³ப⁴வேத் || 11.105 ||

அஸ்தீ³யேவோபலப்³த⁴வயோ நா⁵யமஸ்தீ³தி ந த்வயா |
ஸர்வத்ராநுக³தம் யத்தத்தந்நாஸ்தீ³யுச்சயதே கத²ம் || 11.106 ||

ஸோபாதி⁴கம் தாவதா³தௌ³த்³ரு³ஷ்ட்வா⁵ஸ்தீ³தி தத: புந: |
உபாதீ⁴ந் ஸம்பரித்யஜ்ய தத்த்வபா⁴வேந பஸ்யதி || 11.107 ||

உபாதீ⁴நாம் மாயயைஷாம் கல்பிதத்வேந தைர்விநா |

நிருபாதி⁴கஸந்மாத்தரம் வஸ்து தச்ச ததே²க்ஷயதாம் || 11.108 ||

கலுஷம் ஜலமாநீய ததோ⁵ஸ்மிந் காதகம் ரஜ: |

யதா³ க்ஷிபேத்ததா³ நீரம் ப்ரஸீத³தி யதா² ததா² || 11.109 ||

ஸோபாதி⁴கஜ்ஞாநவதோ நிருபாதி:⁴ ப்ரஸீத³தி |

ரஜ:ப்ரக்ஷேபஸத்³ரு³ஸீ யோகா³ந்நிஷ்காமதா தி⁴ய: || 11.110 ||

யதா³ ஸர்வே ப்ரமுச்யதே காமா யே⁵ஸ்ய ஹ்ரு³தி³ ஸ்தி²தா: |

ததை³வ மர்த்யதாம் ஹித்வா ஸ ஜீவந் ப்³ரஹ்மதாம் வ்ரஜேத் || 11.111 ||

அஹங்காரேண சைதந்யம் க்³ரதி²த்வேச்ச²தி சேத்ததா³ |

ஹ்ரு³தீ³யே க்³ரந்த²ய: காமாஸ்தே பி⁴த்³யந்தே விவேகிந: || 11.112 ||

அஹங்காரசிதோரைக்யப்⁴ராந்தேரபக³மே ஸதி |

காமாபா⁴ஸா: ஸந்து சித்தே க்ரமாந்நஸ்யந்தி தே⁵பி ச || 11.113 ||

ஜீவந்முக்கஸ்து நிஷ்காமோ ந ம்ரு³திம் ப்ரதிபத்³யதே |

ப்ராணோத்க்ராந்திர்ம்ரு³தி: ஸா து ஜ்ஞாநிநோ ந ஹி வித்³யதே || 11.114 ||

ப்ராண அந்தர்விலீயந்தே தப்தாஸ்மக்ஷிப்தநீரவத் |

ஜ்ஞாநீ புரா⁵பி ப்³ரஹ்மைவ ஸந் ப்³ரஹ்மா⁵ப்யேதி தல்லயே || 11.115 ||

ப்³ரஹ்ம போ³த்³து⁴மஸக்த: ஸந்ருபாஸ்தே சேத்ததா³ புமாந் |

நாட்³யா மூர்த⁴ந்யயா ப்³ரஹ்மலோகம் க³த்வா விமுச்யதே || 11.116 ||

அத்தரவோபாஸகஸ்யாஸ்ய தீ⁴ஸூத்³தி⁴ஸ்சேத்ததா² த்வஸௌ |

தே³ஹாத்³விவிச்ய ஹ்ரு³ந்நிஷ்ட²ம் ப்³ரஹ்மத்வேநாவக³ச்ச²தி || 11.117 ||

ம்ரு³த்யுப்ரோக்தாம் நாசிகேதோ வித்³யாம் யோக³ம் ததா²ஸ்கி²லம் |

ஸப்த⁴வா ப்³ரஹ்மாப்தவாநேவம் லப்த³வா⁵ந்யோ⁵பி விமுச்யதே || 11.118 ||

வித்³யா தத்ப²லயோர்விக்⁴நஸாந்த்யர்த²ம் ஸஹநாவிதி |

மந்த்ர ஜபேத்தேந விக்⁴நா: ஸாம்யந்த்யேவ ந ஸம்ஸய: || 11.119 ||

வைராக்³யம் நாசிகேதஸ்ய யதா² தீவ்ரம் ததா² புமாந் |

ப்ராப்நோதி ஸேவ்யமாந: ஸந்வ இத்³யாதீர்த²மஹேஸ்வரம் || 11.120 ||

இதி பூர்மத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

கட²வல்லீவிவரணே நாம ஏகாத³ஸோ⁵த்யாய: || 11 ||

12. ஸ்வேதாஸ்வதரவிவரணே நாம த்³வாத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: |

ஸ்வேதாஸ்வதரநாமா யோ யஜூ:ஸாகா²ப்ரவர்தக: |

ஸோ⁵த்⁴யாஸ்ரமிப்⁴ய: ப்ரோவாச வித்³யாம் வ்யாசக்ஷமஹே⁵த்ர தாம் || 12.1 ||

யே வேத்³வாதி³நஸ்தே து மீமாம்ஸந்தே முமுக்ஷவ: |

ஜக³த: காரணம் ப்³ரஹ்மேத்யேவம் வேதே³ஷு கு⁴ஷ்யதே || 12.2 ||

உத்பத்திஸ்தி²திநாஸா: ஸ்யுர்யதஸ்தத்காரணம் த்விதி |

ஸாமாந்யமேவ விஜ்ஞாதம் விஸேஷஸ்து ந பு³த்⁴யதே || 12.3 ||

கஸ்மாத்³வஸ்துவிஸேஷாந்நோ ஜநம் கேந ச ஜீவநம் |

லய: கஸ்மிந் வ்யவஹ்ரு³தௌ ஸுகா²தௌ³ கோ நியச்ச²தி || 12.4 ||

பித்ரு³ப்⁴யாமந்நதோ ரோகா³த³பி ஜந்மாத³யஸ்த்ரய: |

நியாமகஸ்ச ராஜேதி வசநம் பா³லபா⁴ஷ்தம் || 12.5 ||

பித்ரு³ராஜாத்³யஸேஷஸ்ய ஜக³தஸ்சித்யதே⁵த்⁴நா |

காரணம் தச்ச ஸாஸ்த்ரைகக³ம்யம் ஸாஸ்த்ரம் து நைகதா⁴ || 12.6 ||

கால: ஸ்வபா⁴வோ நியதிர்யத்³ரு³ச்சௌ² பூ⁴தபஞ்சகம் |

ப்ரதா⁴நம் ஜீவ ஏதாநி மதாந்யுக்தாநி ஸாஸ்த்ரிபி:⁴ || 12.7 ||

ரு³துகாலே ப⁴வேத்³க³ர்போ⁴ வர்ஷர்தௌ ஸஸ்யஸம்ப⁴வ: |

உதா³ஹ்ரியத இத்யாதி³ ப்³ஹுதா⁴ காலவாதி³நா || 12.8 ||

ஸ்வபா⁴வவாத்³யக³நிமுஷ்ணம் ஜலம் த்³ரவமுதா³ஹரத் |

ருபஜ்ஞாநம் சக்ஷுஷைவேத்யாஹுர்³நியதிவாதி³ந: || 12.9 ||

த⁴நிகத்வாதி³வ்யவஸ்தா² யஹச்சா²வாதி³நோச்யதே |

பூ⁴தவாத்³ தே³ஹக³தகாடி²ந்யாத்³நுதா³ஹரத் || 12.10 ||

ப்ரதா⁴நவாத்³ புருஷாந் ஸாத்விகாத்³நுதா³ஹரத் |

ஜீவவாத்³ கர்மவஸாஜ்ஜந்மதே³வாத்³யுதா³ஹரத் || 12.11 ||

ஸர்வத்ர யுக்தேர்த்³ரு³ஷ்டத்வாத்கீம் தத்த்வமிதி சிந்த்யதே |

ஸர்வேஷாமநிவார்யத்வாத்தத்ஸங்கோ⁴ஸ்த்விதி சேந்ந தத் || 12.12 ||

ஸ்வதந்ந்ரே சேதநே ஜீவே ஸதி காலாத்³யசேதநா: |

ஸமப்ரதா⁴நபா⁴வேந கத²ம் ஸங்கீ⁴ப⁴வந்தி தே || 12.13 ||

தர்ஹி ஜீவோ ஹேதுரஸ்து தந்ந து:³கா²தி³த³ர்ஸநாத் |

ஸ்வதந்ந்ர: ஸ்வாத்மநோ து:³க²ம் குர்வந்த³ரு³ஷ்டோ ந ஹி க்வசித் || 12.14 ||

தோ³ஷாந் ஸர்வேஷு பக்ஷேஷு பஸ்யந்தோ ப³ஹுதா⁴ ததா³ |

மாயாஸக்திமநிர்வாச்யாமபஸ்யந்த⁴யாநயோக³த: || 12.15 ||

த்³வித்³ரிசக்ஷாஸு யுக்தீநாம் ஸத்தவே⁵ப்யதே ந ஸந்தி தா: |

ந ஜாநாமீத்யேவமந்தே விஷீத³தி ஹி வாதி³ந: || 12.16 ||

யத³ந்தே ஸரணம் ஸர்வவாதி³நாமவிவாத³த: |

தத³ஜ்ஞாநமநிர்வாச்யா மாயேத்யாஹூர்விபஸ்சித: || 12.17 ||

அநிர்வாச்யே⁵பி யுக்திம் சேத³ந்விச்ச²தி ஸ மூட⁴தீ:⁴ |

நீரூபம் சக்ஷுஷா த்³ரஷ்டுமிச்ச²த்யேவாதிமோஹித: || 12.18 ||

ஸர்வகார்யேஷு ஸக்ததத்வாந்மாயா⁵⁵க்ஷேபம் ந ஸா⁵ர்ஹதி |

து³ர்க⁴டஸ்யேவ க⁴டநே ஸ்வபா⁴வ: ஸர்வஸம்மத: || 12.19 ||

ததா²விதா⁴யாம் மாயாயாம் பராத்தமா ப்ரதிபி³ம்பி³த: |

அவாந்தராணி வஸ்தூநி காலாதீ³ந்யதி⁴திஷ்ட²தி || 12.20 ||

மாயாவிபரிஷ்டமீஸாநம் ஜக³தா³காரதாம் க³தம் |

ஸம்ஸாரசக்ரமித்யாஹு: ஸம்ஸாராக்²யநதீ³தி ச || 12.21 ||

புந: புநர்ஜாயமாநஸ்சக்ரவத்பரிவர்ததே |

அவிச்சே²தே³ந ஸம்ஸாரோ நதீ³வத்ப்ரவஹேத்ஸதா³ || 12.22 ||

ஜீவோ⁵ஹங்காரோபஹிதஸ்சக்ரவத்³ப⁴ராம்யதே ஸதா³ |

மாயோபஹித ஈஸாநோ ஜந்மஸு ப்ரேரயேத³மும் || 12.23 ||

உபாதி⁴த்³வ்யஹீநம் து ப்³ரஹ்ம வேதே³ஷு போ³த்⁴யதே |

இத்த²ம் வேத³ரஹஸ்யஜ்ஞா ப⁴வேயுர்ப்³ரஹ்மதத்பரா: || 12.24 ||

ஜக³த்ஸ்யாவ்யக்தமவ்யக்தம் ஸ்ரு³ஷ்டிஸம்ஹாரயோ: க்ரமாத் |

பி³ப⁴ர்தி த்³வ்யமீஸாநஸ்சிதா³த்மா து விமுக்திபா⁴க் || 12.25 ||

ஈஸாநீஸாவஜ்ஞதஜ்ஜ்ஞௌ போ⁴க்தா போ⁴ஜயிதா ச தெள |

தயோர்நிர்வாஹிகா மாயா ப்³ரஹ்மண்யாரோபிதம் த்ரயம் || 12.26 ||

ஜக³த்³புரமம் ஜீவபே⁴த்³ம் வாஸநா தே³ஹதா⁴ரணம் |

சதுஷ்டயம் நிராகுர்யாத்³பி⁴த்⁴யாநாதி³பி:4 க்ரமாத் || 12.27 ||

அபி⁴தோ ப்³ரஹ்மரூபத்வத்⁴யாநாத்³யாதி ஜக³த்³புரம: |

ப்³ரஹ்மத்வே யோஜிதே ஸ்வஸ்ய ஜீவபா⁴வோ⁵பி க³ச்³தி || 12.28 ||

அத்³வயே பா⁴விதே தத்தவே வாஸநா விநிவர்ததே |

ஆரப்³தா⁴ந்தே தே³ஹஹாநிர்மாயைவம் கூ³யதே⁵கி²லா || 12.29 ||

ப்³ரஹ்மஜ்ஞாநாத்பாஸஹாநெள கூ³ணக்லேஸோ ந ஜந்மபா⁴க் |

பாஸாஸ்சதுர்விதா⁴ஸ்சைவ ஶாஸ்த்ரேஷு ப்ரதிபாதி³தா: || 12.30 ||

மலோ மாயா கர்ம தத்த்வதிரோதா⁴நம் ச தே மதா: |

மலோ ஜ்ஞாநக்ரியாஸுத்தயோஸ்சா²த்³கோ தோ³ஷ இஷ்யதே || 12.31 ||

ராகா³தி³ஹைதுர்மாயோக்தா கர்ம புண்யம் ச பாதகம் |

மூடை⁴ஸ்தத்த்வதிரோதா⁴நம் ஸர்வைரப்யநுபூ⁴யதே || 12.32 ||

க்லேஸாந் பதஞ்ஜலி: ப்ராஹு தேஷ்வவித்³யாதி³ரஸ்மிதா |

த்³விதீயா த்³வேஷராகௌ³ சாபி⁴நிவேஸஸ்து பஞ்சம: || 12.33 ||

போ⁴க்தா போ⁴க்³யம் ப்ரேரகஸ்ச த்ரயம் ப்³ரஹ்மேதி தத்த்வத்:4 |

உபாயேந ப்³ரஹ்மதீ:4 ஸ்யாத்³ரணிஸ்தா²க்³நிலாப⁴வத் || 12.34 ||

உபாய: ப்ரணவேநாத்மத்⁴யாநம் தேநைஷ லப்⁴யதே |

திலாத்தைலாத்³யோ யத்³வல்லப்⁴யாஸ்தத்தது³பாயத: || 12.35 ||

ஸர்வவ்யாபிநமாத்மாநம் கூ³ரே ஸர்பிரிவார்பிதம் |

ஆத்மவித்³யாதபோ⁴யாம் தமுபலப்⁴ய விமுச்சயதே || 12.36 ||

யது³க்தம் ப்ரணவத்⁴யாநம் ஸ யோக³ஸ்தத்ர யந்வாந் |

மனோ ப்³ரஹ்மணி யுஞ்ஜாநஸ்தத்ஸாக்ஷாத்குருதே தி⁴யா || 12.37 ||

உரோம்ஸமூர்த⁴ஸ்தா²நேஷு த்ரிஷு தே³ஹம் ஸமுந்நதம் |

அவஸ்தா²ப்யாஸநம் ஜித்வா ப்ரத்யாஹாரம் ஸமாசரேத் || 12.38 ||

ஹ்ரு³த்³யக்ஷாணம் நிரோதோ⁴ ய: ப்ரத்யாஹார: ஸ உச்சயதே |

ஜயேத்ப்ராப³ல்யமக்ஷாணம் ப்ராணயாமேந தை⁴ர்யவாந் || 12.39 ||

ப்ராணாதீ⁴நவ்யாப்ரு³தீநாமக்ஷாணம் ப்ராணரோதா⁴நாத் |

நிரோத:4 ஸ்யாத்ததஸ்சித்தம் தா⁴ரயேதாப்ரமாத்³த: || 12.40 ||

ஸமே ஸுசௌ ஸர்கராதி³மஸகாதி³விவர்ஜிதே |

மநோ³நுக்ஷலே³வஸ்தா²ய தே³ஸே த்⁴யாநம் ஸமாசரேத் || 12.41 ||

நா³ரூபாணி³ நீஹாரதூ⁴மாந்யத்ர விபா⁴ந்தி சேத் |

ப்³ரஹ்மஸந்நிதி⁴மாப்தாதீ⁴ரிதி நிஸ்³யதாம் ததா³ || 12.42 ||

நிர்ஜரத்வவித்ரு³ஷ்ணத்வஸு⁴ப⁴க³ந்தா⁴தி³ சேத்³ப⁴வேத் |

யோக³ஸித்³தி⁴:⁴ ப்ரவ்ரு³த்தேதி ஜ்ஞாத்வா யோகே³ ஸ்தி²ரோ ப⁴வேத் || 12.43 ||

மேக⁴ச²ந்நம் சந்த்³ரபி³ம்³ம்³ மேகா⁴பாயே³திநிர்மலம் |

ததை²வ பு³த்³தி⁴சாஞ்சல்யஸாந்தாவாத்மா ப்ரஸீத்³தி || 12.44 ||

ஸ்வாத்மதத்த்வப்ரஸாதே³ந ப்³ரஹ்மதத்த்வம் ப்ரஸீத்³தி |

ஸாஸ்த்ராத்த்³பு³த்³த⁴ம் ப்³ரஹ்மதத்த்வமாத்மத்வேநாநுபூ⁴யதாம் || 12.45 ||

அஜம் த்⁴ருவம் மாயிகைஸ்தை: கார்யை: ஸர்வைர்விவர்ஜிதம் |

ஜ்ஞாத்வா தே³வம் பராத்த்மாநம் ஸர்வபாபைர்விமுச்யதே || 12.46 ||

ஏஷ தே³வ: ஸர்வதி³க்ஷு வஹ்நயாதி³ஷ்வகி²லேஷு ச |

வர்ததே தம் விசிந்த்யாத² ப்ரணமேத்ஸர்வதை³வ தம் || 12.47 ||

தத்த்வயோகௌ³ ஸமுத்³தி³ஷ்டாவுத்தமஸ்யாதி⁴காரிண: |

அத்² ஸோபாதி⁴கம் வஸ்து மந்த்³ம் ப்ரத்யபி⁴தீ⁴யதே || 12.48 ||

ஐந்த்³ரஜாலிகவந்மாயாஜாலவாநேக ஈஸ்வர: |

நியச்²ந்² ஸக்திபி⁴ர்லோகாந் ஸ்ரு³ஜதே ஸம்ஹரத்யபி || 12.49 ||

ஏக ஏவேஸ்வரஸ்தாத்³ரு³க்த்³விதீ³யோ நைவ வித்³யதே |

ஐநாநாம் ப்ரத்யகா³த்மா³ஸௌ ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்ட்யாதி³கார்யபி || 12.50 ||

ஸ விரா³ப்தாம் ப்ராப்ய விஸ்வதஸ்³க்ஷுராதி³மாந் |

ஸர்வேஷாம் சக்ஷுராத்த்³யா யே ததீ³யா ஏவ தே³கி²லா: || 12.51 ||

யோ தே³வாநாமிதி ப்ரோக்தைஸ்த்ரிபி⁴ர்மந்த்ரைஸ்தம்³ஸ்வரம் |

முமுக்ஷு: ப்ரார்த²யேதைவ ஸதா³ பு³த்³தி⁴விஸுத்³த⁴யே || 12.52 ||

தத: ஸுத்³த⁴மந்திர்ப்³ரஹ்ம ஸர்வபூ⁴தேஷ்வவஸ்தி²தம் |

அந்தர்ப்³ஹிஸ்வ ஸம்வ்யாப்தம் ஜ்ஞாத்வா ஸ்யாநம்³ரு³திவர்ஜித: || 12.53 ||

ஸ்வேதாஸ்வதரநாமா³ஹம் புருஷம் வேத்³மி தம் ப்ரபு⁴ம் |

அந்யோ⁵பி தம் விதி³த்வைவ ம்ரு²த்யுமத்யேதி நாந்யதா² || 12.54 ||

யஸ்மாத்த்பரம் நாபரம் வா கிஞ்சித³ஸ்தி தத³த்³வயம் |

வ்ரு³க்ஷவந்நிஸ்சலம் தேந பூர்ணம் ஸர்வமித³ம் ஜக³த் || 12.55 ||

ஏதத்³விது³ர்ம்ரு²த்யுஹீநாஸ்தே ஸ்யுர்யே து ந தத்³விது:³ |

தே து:³க²மேவ க³ச்ச²ந்தி ந தத்ஸோபாதி⁴கேக்ஷணே || 12.56 ||

து³ர்லக்ஷயோ நிருபாத⁴யாத்மா ஸுலக்ஷமதீ⁴வர்ஜிதைந்நரை: |

ஸுலக்ஷய ஏவ ஸோபாதி⁴ஸ்தஸ்மாதே³வம் ஸ்மரேத³மும் || 12.57 ||

ஸர்வாநந ஸிரோக்³ரீவ: ஸர்வபூ⁴தகு³ஹாஸய: |

வஸீ ஸர்வஸ்ய லோகஸ்ய ஸ்தா²வரஸ்ய சரஸ்ய ச || 12.58 ||

விஸ்வாகாரஜநே: ப்ராக்ச ஸர்வவ்யவஹ்ரு²திக்கம: |

அபாணிபாதோ³ ஜவநோ க்³ரஹீதா ஸர்வஸக்தியுக் || 12.59 ||

அஹ்ரணீயாந்து³ர்லக்ஷயோ மஹீயாந்மஹத: ஸ்பு²ட: |

இத்யாத்மாநம் ஸாஸ்த்ரத்³ரு²ஷ்ட்யா பஸ்யதோ நாஸ்தி து:³கி²தா || 12.60 ||

ஸ்தூ²லத³ர்ஸீ து ஸாகாரே ஸர்வாத்மயே வாஸிதே ஸதி |

நிராகாரம் ததோ போ³த்³து⁴ம் ப்ரார்த²யேதைஸ்வரம் வபு: || 12.61 ||

ய ஏகோ⁵வர்ண இத்யாதி³ ஸ்துவந்மந்த்ரசதுஷ்டயாத் |

ப்ரார்த²யாத² மாயாஜீவெள ச பு³த்³த⁴ஸுப்தௌ (ப³நத⁴முக்தௌ/ப³த்³த⁴முக்தௌ)

விசாரயேத் || 12.62 ||

லோகே காசித³ஜா வர்ணத்ரயோபேதா ப³ஹுப்ரஜா: |

ஸ்ரு²ஜதே தாமஜ: கர்சித்ஸேவதே⁵ந்யஸ்து தாம் த்யஜேத் || 12.63 ||

தேஜோ⁵ப³ந்நாத்திகா தத்³வந்மாயா வர்ஜணஸ்த்ரிபி⁴ர்யுதா |

ஆஸக்தோ ப⁴ஜதே மாயாம் விரக்தஸ்து விமுஞ்சதி || 12.64 ||

விரக்த: கர்த்ரகர்தாரௌ விசித்யாத்ஸ்வஸ்ய விக்³ரஹே |

சிச்சா²யாவாநஹங்கார: கர்தா சித்³பா⁴தி கேவலா || 12.65 ||

பாத³பே க்ஷுதி⁴த: பக்ஷீ ப²லமத்தீதர: புந: |

பஸ்யந்நாஸ்தே ததா² வித்³யாத்³போ⁴க்த்ரு²தத்ஸாக்ஷிணாவுபௌ⁴ || 12.66 ||

சிச்சா²யாக³தபோ⁴க்த்ரு²த்வம் ஸாக்ஷிண்யாரோப்யதே ப்⁴ரமாத் |

அநீஸ்வரோ⁵யம் ஸாக்ஷீதி ஸோகோ ப⁴வதி மோஹத: || 12.67 ||

நித்யத்ரு³ப்தேஸ்வரத்வம் தத்ஸாக்ஷிதத்த்வம் தத்³க்ஷதே |
யதா³ ததா³ வீதஸோகோ மஹிமாநமவாப்ருயாத் || 12.68 ||

ரு³சோ தே³வாஸ்ச ஸப்³தா³ர்²தா² யஸ்மிந்நாத்த்மநி கல்பிதா: |
யஸ்தம் ந வேத³ தஸ்யர்³சா கிம் ஸ்யாத்³யோ வேத்த்யஸௌ க்ரு³த் || 12.69 ||

ச²ந்நா³ம்ஸி யஜ்ஞாநந்யச்ச மாயாவீ ஸ்ரு³ஜதே⁵கி²லம் |
ஜீவாத்மநா ப்ரவிஸ்யாஸ்தே ஸந்நிருத்³தோ⁴ வபுஷ்யயம் || 12.70 ||

மாயாம் து ப்ரக்ரு³திம் வித்³யாந்மாயிநம் து மஹேஸ்வரம் |
தஸ்யாவயவபூ⁴தைஸ்து வ்யாப்தம் ஸர்வமித்³ம் ஜக³த் || 12.71 ||

ஈஸோ ய: ஸ்வத ஏக: ஸந் ஜீவாகாரைரநேகஸ: |
யோநிம் யோநிம் வ்ரஜத்யேதமீஸம் ஜ்ஞாத்வா ந ஸம்ஸரேத் || 12.72 ||

ப்ரதிப்³ந்த⁴ஸ்ய பா³ஹுஸ்யாத்³யோ தே³வேத்யாதி³மந்த்ரத: |
புந: புநர்⁴ஜேதேஸம் ப்ரதிப்³ந்த⁴நிவ்ரு³த்தயே || 12.73 ||

அத்³ரு³ஷ்டப்ரதிப்³ந்தோ⁴ யோ நிவர்த்ய ப⁴ஜநேந தம் |
த்³ரு³ஷ்டோ ய: ப்ரதிப்³ந்த⁴ஸ்தம் விசாரேண ஜயேத்புந: || 12.74 ||

ஸூக்ஷ்மேப்⁴ய: பரமாணுப்⁴யோ⁵ப்யதிஸூக்ஷ்மோ ந லக்ஷ்யதே |
ப³ஹிர்³முக்²: ஸ்வத: ஸோ⁵யம் விஸ்வம் வ்யாப்யா⁵வதிஷ்ட²தே || 12.75 ||

ஜக³த: பாலநேநாயமஸ்தீத்யாதௌ³ விபு³த்⁴யதாம் |
ப்³ரஹ்மர்ஷயோ தே³வதாஸ்ச யோகே³நைதம் விஜாநதே || 12.76 ||

க்ஷீரே க்⁴ரு³தநிமித்தம் யத்ஸாரம் தத்³தீ⁴மதேக்ஷ்யதே |
ததா² வ்ரு³த்திநிரோதி⁴ந்யா ஸூக்ஷ்மம் வஸ்து தி⁴யேக்ஷ்யதாம் || 12.77 ||

தி³வாராத்ரிஸ்தமஸ்சாந்யத்³யஸ்மிந்நாஸ்தி ந கிஞ்சந |
நோர்த்⁴வம் ந திர்யக்³தத்³வஸ்து ந த்³ரு³ஷ்டாந்தோ⁵ஸ்ய வித்³யதே || 12.78 ||

த்³ரு³க்³கோ³சரே தஸ்ய ரூபம் நாஸ்த்யத: கோ⁵பி நேக்ஷதே |
அஜாத இதி மந்த்ராப்⁴யாமந்தர்³ரு³ஷ்ட்யா ப⁴ஜேத தேம் || 12.79 ||

புநஸ்சைவம் விவேக்தவ்யம் வித்³யாவித்³யே நிஜாத்மகே³ |
அவித்³யயா ப³த்³யதே⁵ஸௌ வித்³யயா து விமுச்யதே || 12.80 ||

அவித்³யாகல்பிதோபாதி⁴பே⁴தா³தீ³ஸத்வஜீவதே |

சைதந்யஸ்ய ப⁴வேதாம் யே கத்²யேதே தே க்ரமாதி³ஹ || 12.81 ||

ஹிரண்யக³ர்ப⁴முத்பந்நமாதௌ³ ஜ்ஞாநைர்பி³ப⁴ர்தி ய: |

ஏகைகமந்த:கரணம் ப³ஹுதா⁴ விகரோத்யயம் || 12.82 ||

அத⁴ஸ்சீர்த⁴வம் தி³ஸ: ஸர்வா ப⁴ராஜதே⁵ஸௌ ப்ரகாஸ்யந் |

பா⁴ரம் வஹேத்³யதா²நங்வாந் ஜக³த்³பா⁴ரம் வஹேத்ததா² || 12.83 ||

யோ பா⁴வாந் ஸ்ரீரபி³ஜாதீ³ந்த³தி⁴வ்ரு³க்ஷாதி³ரூபத: |

பரினாமம் நயேத்ஸோ⁵யம் கு³ணம்ஸ்த்ரீந் விநியோஜயேத் || 12.84 ||

அவித்³யாக்ரு³தமீஸத்வம் ததி³த³ம் ஸ்பஷ்டமீரிதம் |

வேத்³கு³ஹ்யோபநிஷதா³ தஸ்ய தத்த்வமுதீ³ரிதம் || 12.85 ||

அவித்³யாக்ரு³தஜீவத்வமத² ஸ்பஷ்டமுதீ³ர்யதே |

ஸத்த்வம் ரஜஸ்தமஸ்சேதி கு³ஜ்ணர்ஜீவ: ஸமந்வித: || 12.86 ||

ஸ ப²லார்த²ம் கர்ம குர்யாத்³புங்க்தே தஸ்யைவ தத்ப²லம் |

த³க்ஷிணேத³க³தோ⁴மார்கை:³ ஸம்ஸரத்யேஷ கர்மபி:⁴ || 12.87 ||

அங்கு³ஷ்ட²மாத்ரஹ்ரு³ந்நிஷ்ட:² ஸ்வப்ரகாஸ: ஸ ஸூர்யவத் |

அஹங்காரோபாதி⁴க: ஸந் ஸங்கல்பாந் குருதே ப³ஹூந் || 12.88 ||

பு³த்³தி⁴வ்ரு³த்த்யாத்மசைதந்யஸம்யோகா³தே³ஷ சேதந: |

ஸ ஸங்கோசவிகாஸாப்⁴யாம் தைஸ்தைர்தே³ஹை: ஸமோ ப⁴வேத் || 12.89 ||

நைவ ஸ்த்ரீ ந புமாநேஷ நைவ சாயம் நபும்ஸக: |

யத்³யச்ச²ரீரமாதீ³த்தே தேந தேந ஸ கத்²யதே || 12.90 ||

அவித்³யாதீ⁴நஜீவேஸாவுக்தௌ யத்தத்த்வமேதயோ: |

தத்³வித்³யாஸித்³த⁴யே காலஸ்வபா⁴வாதீ³ந் விசாரயேத் || 12.91 ||

மூலகாரணதைதேஷாம் ந யுக்தா ஜநிமத்த்வத: |

தே³வஸ்ய மஹிமா யோ⁵ஸௌ மாயாக்²யஸ்தஸ்ய யுஜ்யதே || 12.92 ||

தந்மஹிந்நாவ்ரு³தம் ஸர்வம் காலம் ச கலயத்யஸௌ |

பூ⁴தப⁴வ்யாதி³ரூபேண பி⁴ந்நோ⁵ஸௌ ஜாயதே தத: || 12.93 ||

ஜலாக்³ந்யாதி³ஸமுத்பத்தௌ ஸ்வபா⁴வ: ஸஹ ஜாயதே |

யத்³ரு³ச்சா² பஞ்சபூ⁴தாநி ப்ரதா⁴நம் சேதி மாயிகம் || 12.94 ||

மூலகாரணதா⁵ஸ்த்யேவ மாயாயா ஜந்யபா⁴வத: |

அவாந்தரம் காரணத்வம் காலாதீ³நாம் ப⁴வத்விதீ³ம் || 12.95 ||

ஏகம் ப்ரதா⁴நம் தீ³வே புண்யபாபே ஸத்த்வாதி³காஸ்த்ரய: |

அஷ்டௌ ப்ரக்ரு²த்யோ பூ⁴மிமுக்²யாஸ்தைர்ஜாயதே வபு: || 12.96 ||

யோ மாயாவீ ஸ ஸர்வேஷாமாதி:³ காலத்ரயாத்பர: |

விஸ்வரூபம் ஸ்வசித்தஸ்தீ²ம் தமுபாஸ்ய ப்ரஸாதீ³யேத் || 12.97 ||

ஸம்ஸாரவ்ரு²க்ஷாத்காலாதி³ஸாகா²யுக்தாத்பரோஹ்யயம் |

த⁴ர்மாவஹம் பாபநுதீ³ம் ஸ்வசித்தஸ்தீ²ம் தமீக்ஷயதாம் || 12.98 ||

விஷ்ணவாதீ³நாமீஸ்வராணாம் பரமம் தம் மஹேஸ்வரம் |

தே³வாநாம் பரமம் தே³வம் விதா³மோ⁵ஸ்ய ப்ரஸாதீ³த: || 12.99 ||

ந தஸ்ய வபுரக்ஷம் ச விதீ³யதே தத்ஸமோ⁵பி ந |

பராஸ்ய ஸக்திர்விவிதா⁴ ப³லஜ்ஞாநக்ரியாதி³கா || 12.100 ||

ஸோ⁵தி⁴ஷ்டா²நதயா ஸர்வகாரணம் காரணாதி⁴ப: |

யே ஜீவா அதி⁴பஸ்தேஷாம் நாந்யோ⁵ஸ்யாதி⁴பதிர்⁴வேத் || 12.101 ||

யஸ்தந்நுநாப⁴ இத்யாதி³மந்த்ரேண ப்ரார்தீ²யேத்தத: |

ஏகோ தே³வ: ஸர்வதே³ஹே கூ³டோ⁴ வ்யாபீ ச ஸர்வத: || 12.102 ||

ஸர்வப்ராண்யந்தராத்தமா⁵ஸாவத்⁴யக்ஷ: ஸர்வக்ரமணாம் |

ஸர்வபூ⁴தாஸய: ஸாக்ஷீ நிர்கு³ண: ஸூத்³த⁴சித்³வபு: || 12.103 ||

யே து பஸ்யந்தி தம் தீ⁴ராஸ்தேஷாம் ஸ்யாச்சா²ஸ்வதம் ஸுக²ம் |

நித்யம் தம் சேதநம் ப³தீ³த⁴வா ப்ராப்நுயாச்சா²ந்திமக்ஷயாம் || 12.104 ||

அஸக்யம் யத்ஸுக²ம் வக்தும் ததே³த³நுபூ⁴யதே |

இதி தத்த்வவித:³ ப்ராஹுருபாய: ஸ்ரூயதாமிஹ || 12.105 ||

விவேகயோக³ஸ்தத்³போ³த⁴ஹேதுஸ்தத்த்வவிவேகத: |

யதா²ஸாஸ்த்ரம் விவிச்சயாநுப⁴வந்தி தீ³ரு²ட⁴யோக³த: || 12.106 ||

ஸூர்யசந்தீ³ராதி³ய: ஸர்வபா⁴ஸகா அபி தத்ஸுக²ம் |

நைவ பா⁴ஸயிதும் ஸக்தா பா⁴ஸ்யந்தே கிந்து தேந தே || 12.107 ||

சித்ஸுகா²த்தமா ஸ்வப்ரகாஸோ பா⁴ஸதே ப்ரதீ²மம் ஸ்வயம் |

ஸூர்யாதீ³யஸ்தஸ்ய சிதா பா⁴ஸந்தே ந சிதா⁵ந்யயா || 12.108 ||

ஏகாகீ ஸூர்யவத்³யோ⁵யம் ஸர்வம் வ்யாப்நோதி பா⁴ஸ்யந் |
தம் யோ வேத்தி ஸ ஏவேஸோ நாஸ்த்யந்யோ ஹேதுரீ³ஸநே || 12.109 ||

ஜ்ஞாந்யேவ விஸ்வக்ரு³த்தகாலகால: ஸத்த்வாதி³பா⁴ஸக: |
ப்ரதா⁴நஜீவ்யோ: ஸ்வாமீ ஹேது: ஸம்ஸாரமோக்ஷயோ: || 12.110 ||

வித்³யாப்²லமித்³ம் பா³ஹ்யதீ⁴யோ ந ஸ்யாத்தகதா³சந் |
தத்³தீ⁴ஸாந்த்யை ப்ரார்த²யேத தம் யோ ப்³ரஹ்மாணமீஸ்வரம் || 12.111 ||

ஹிரண்யக³ர்ப⁴ம் ஸ்ரு³ஷ்ட்வாதௌ³ வேதா³ம்ஸ்தஸ்மை த³தா³தி ய: |
தம் பா⁴ஸகம் ஸ்வாத்மதி⁴யோ முமுக்ஷு: ஸரணம் ப⁴ஜே || 12.112 ||

நிஷ்கலம் நிஷ்க்ரியம் ஸாந்தம் நிரவத்³யம் நிரஞ்ஜநம் |
ப⁴ஜே ஸ்வயம் பா⁴ஸமாநம் தம் த³க்³தே⁴ந்த⁴நவஹ்நிவத் || 12.113 ||

நிஷ்கலோ⁵வயவைர்ஹீநோ ஹேதுஹீநோ நிரஞ்ஜந: |
நிரிந்த⁴நாக்³நிஸாம்யம் து மாயாதத்கார்யவர்ஜநாத் || 12.114 ||

தாத்³ரு³ஸம் பரமாத்மாநம் விதி³த்வைவ விமுச்யதே |
விநா ஜ்ஞாநம் ந முக்தி: ஸ்யாதி³தரை: கோடிஸாத⁴நை: || 12.115 ||

யதா³ சர்வதா³காஸம் வேஷ்டயிஷ்யதி மாநவா: |
ததா³ தே³வமவிஜ்ஞாய முக்திர்ந த்வஸ்தி தத்³வ்யம் || 12.116 ||

தபஸா தே³வமாராத்⁴ய ஸ்வேதாஸ்வதரநாமக: |
அத்யாஸ்ரமிப்⁴ய: ப்ரோவாச ப்³ரஹ்மவித்³யாம்ரு³ஷிப்ரியாம் || 12.117 ||

வேதா³ந்தே பரமம் கு³ஹ்யம் நானோபாக்²யாநவர்ணிதம் |
நா⁵ப்ரஸாந்தாய தா³தவ்யம் தே³யம் ஸிஷ்யாய தீ⁴மதே || 12.118 ||

யஸ்ய தே³வே பரா ப⁴க்திர்யதா² தே³வே ததா² கு³ரௌ |
தஸ்யதே கதி²தா ஹ்யர்தா: ²ப்ரகாஸந்தே மஹாத்மந: || 12.119 ||

அந்த:ப்ரவிஷ்ட: ஸாஸ்தேதி யோ⁵தர்யாமீ ஸ்ருதீரீத: |
ஸோ⁵ஸ்மாந்முக்²யகு³ரு: பாது வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 12.120 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
ஸ்வேதாஸ்வதரவிவரணே நாம த்³வாத³ஸோ⁵த⁴யாய: || 12 ||

13. ப்³ரு³ஹதா³ரண்யகே காண்வவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்ரயோத்³ஸோ⁵த்⁴யாய:

।

காண்வோ யாஜுஷஸாகா²யாம் நாநாக²யாநோபப்³ரு³ம்ஹிதாம் ।

ப்³ரஹ்மவித்³யாமுவாசேமாம் ஸங்க³ரஹேண ப்³ரவீம்யஹம் ॥ 13.1 ॥

ப்³ரு³ஹதா³ரண்யகப்ரோக்தை: விராட்ஸூத்ராத்³யுபாஸரை: ।

ஸ்யாத்³விராடா³தி³ருபத்வம் ஸ விராடி³ஹ கத்²யதே ॥ 13.2 ॥

உபாஸ்தேர்மஹிமா தேந பா⁴த்யுபாஸநமிச்ச²த: ।

முமுகூஸ்து விராடா³தி³தோ³ஷாந்த்³ரு³ஷ்ட்வா விரஜ்யதே ॥ 13.3 ॥

அத்⁴யாயஸ்ய த்ரு²தீயஸ்ய சதுர்த²ப்³ராஹ்மணே ஸ்ருதம் ।

வைராஜம் வபுரேதச்ச ஸரீராந்தரகாரணம் ॥ 13.4 ॥

இத³ம் நரக³வாஸ்வாதி³ வபுஸ்தத்ஸ்ரு³ஷ்டித: புரா ।

ஆத்மாஸீத்புருஷாகாரோ ப்³ரஹ்மாண்டா³க்²யஸரீரப்⁴ரு³த் ॥ 13.5 ॥

ப்ரத்யக்³ருப: பராக்³ருபாத்³வ்யாப்ரு³த்தோ⁵நுப⁴வாத்மக: ।

ப்ரத²தே ய: ஸ ஆத்மேதி ப்ராஹுராத்த்மவிதோ³ பு³தா: ॥ 13.6 ॥

ப்³ஹிர்முகே²ந ந ஜ்ஞாதம் ப்ரத்யக்தத்தத்வமதிம் விநா ।

யத்³ஜ்ஞாதம் பரம் தத்த்வம் தத்³ப⁴வேதஸர்வகாரணம் ॥ 13.7 ॥

விராட³பி ததோ ஜஜ்ஞே த்ரைலோக்யாத்மகதே³ஹவாந் ।

யதோ²க்தஜ்ஞாநகர்மப்⁴யாமேவம் ப்ரத்யக்³விராட³பூ⁴த் ॥ 13.8 ॥

ஸ ஏஷ பரமோ⁵ப்யாத்மா கோஸபஞ்சகதா⁴ரணாத் ।

ஸம்வ்ரு³த்த: புருஷாகார: காமாவித்³யாத்³யுபப்லுத: ॥ 13.9 ॥

ஸோ⁵நுஷீக்ஷயாத்மமோஹோத்த²ம் வைராஜம் ருபமாத்மந: ।

நாபஸ்யத்³பரம் கிஞ்சித்ஸோ⁵ஹமஸ்மீத்யதா²ப்⁴யதா⁴த் ॥ 13.10 ॥

அஹமித்யேவ நாமாஸ்ய ஸம்பந்நம் தேந லௌகிகா: ।

தத்³ப்ரு³ஷ்டா: (தத்ஸ்ரு³ஷ்டா:) ஸ்வம் ஸ்வமாத்மாநமஹமித்யபி⁴சக்ஷதே ॥ 13.11 ॥

கோஸபஞ்சகயுக்தஸ்ய ப்ரத்யக்தத்தத்வஸ்ய நாம தத் ।

விராஜா க்ரு³தமித்யேதத்ஸர்வஸாதா⁴ரணம் மதம் ॥ 13.12 ॥

அஸாதா⁴ரணதே³ஹஸ்ய தத்தத்தித்ராதி³நா க்ரு³தம் ।

தே³வத்³த்தாதி³கம் நாம ஜக⁴ந்யம் பூர்வநாமத: ॥ 13.13 ॥

கஸ்த்வமித்யேஷ ஸ்ரு³ஷ்ட: ஸந்நாதா³வஹமிதி ப்³ருவந் |

பஸ்சாஜ்ஜக⁴ந்யம் நாமேத³ம் வக்தி ஜிஜ்ஞாஸவே ஜந: || 13.14 ||

சிதே³கரஸ ஆத்மைவ கஸ்மலே கோஸபஞ்சகே |

ஏகதாமபி⁴ஸம்பந்நோ⁵ஹங்காரோத்யபி⁴மாநத: || 13.15 ||

ப³ஹவோ⁵தீதகல்பே⁵ந்ய ஆஸந்யத்³யப்யுபாஸகா: |

ததா²பி பா⁴வநாதி⁴க்யாதே³க ஏவ விராட்³பூ⁴த் || 13.16 ||

நி:ஸேஷே³ணூஸூரம் பாபம் த³க்த⁴வாந் ப³ஹுஜந்மபி⁴: |

ததோ விராட்³பூ⁴த்³ந்யோ⁵ஸ்ப்யேவம் த³க்த⁴வா ப⁴வேத்³விராட் || 13.17 ||

து³க்த⁴பாபோ⁵ஸ்ப்யநாத்மஜ்ஞோ தே³ஹாதா³வப்⁴யமந்யத |

தத: ஸ்வநாஸமாஸங்க்ய ஸோ⁵பி³பே⁴த³ஸ்த³தி³வத் || 13.18 ||

ஸ்ரஜம் ஹி கல்பயித்வாஸ்தே தத்³ப⁴யாதா³குலேந்த³ரிய: |

ஏவம் நஸ்வரதே³ஹாதி³ப்ரதீச்யாரோப்ய கம்பதே || 13.19 ||

ஆலோசயேத்ஸ்ரஜஸ்தத்த்வம் பீ⁴தித்⁴வஸ்த்யை யதா² நர: |

விராடா³லோசயத்தத்³வத்ப்ரதீசஸ்தத்த்வமாத³ராத் || 13.20 ||

ஆலோசயந்யதா² தத்த்வமபாஸ்தத்⁴வாந்ததத்³ப⁴யம் |

அநந்யாநுப⁴வம் ஸாக்ஷாத்³த³த³ர்ஸைகாத்மயமாத்மநி || 13.21 ||

ப்ரத்யக்³யாதா²த்மயவிஜ்ஞாநஸிகா²ப்லுஷ்டமஹாதமா: |

ஆத்மாஸேஷபுமர்தோ²ஸ்யம் ஸோ⁵மந்யத ததோ விராட் || 13.22 ||

தே³ஹேந்த³ரியமநோபு³த்³தி⁴பா⁴வாபா⁴வாதி³ஸாக்ஷிண: |

ப்ரதீசோ⁵ந்யத்கிம்ப்யத்ர நாஸ்தி கஸ்மாத்³பி³பே⁴ம்யஹம் || 13.23 ||

அந்வயவ்யதிரேகாப⁴யாம் ஸ்வமாத்மாநம் யதா³ புமாந் |

ப்ரதீச்யேவாநுஸந்த⁴த்தே ப்³ரஹ்மாஸ்மீதி ததே³க்ஷதே || 13.24 ||

ப்ரத்யக்³த்³ரு³ஷ்ட்யா தத³ஜ்ஞாநம் ந தஜ்ஜம் சேக்ஷதே ஸ்வத: |

ப்³ரஹ்ம ப்ரதீசோரைகாத்மயாத்மத்த³து³ரீக்ரு³த்ய க³ர்ஜதி || 13.25 ||

ப்ரத்யக்தா ப்³ரஹ்மணோ ரூபம் ப்³ரஹ்மதா சாத்மந: ஸ்வத: |

ஏவம் ஸதி குதோ மே பீ⁴நிதி வித்³வா³ஸ்த்ரபாயதே || 13.26 ||

ப்³ரஹ்மவித்³யாம்ரு³தே நாந்யத்³ப⁴யஹேதுவிநாஸக்ரு³த் |

அதோ⁵வபோ³தா⁴தே³வாஸ்ய ப⁴யம் வீயாய ஸர்வத: || 13.27 ||

கஸ்மாத்³பே⁴ஷ்யதீ³ஸோ⁵யம் த்³விதீயாத்²க²லு தத்³ப⁴யம் |

த்³விதீயோ நேஸ்வரஸ்யாஸ்தி ததோ நிர்⁴ய ஏவ ஸ: || 13.28 ||

நநு ப்ரஜாபதேரையத்³ர்ஸநம் குத உத்³ப³பெள⁴ |

ஸாஸ்த்ராசார்யாதி³தத்³தே⁴தோரஸத்வாத்³ஸம்⁴வ: || 13.29 ||

உச்யதே மஹதா புண்யபுஞ்ஜபாகேந தத்³ப³ம் |

வைராஜம் லப்³த⁴வாம்ஸ்தேந ஜ்ஞாநமஸ்யோத்³ப³பெள⁴ ஸ்வத: || 13.30 ||

ஜ்ஞாநம்ப்ரதிக⁴ம் யஸ்ய வைராக்³யம் ச ஜக³த்பதே: |

ஜஸ்வர்யம் சைவ த⁴ர்மஸ்ச ஸஹஸித்³த⁴மிதி ஸ்ம்ரு³தி: || 13.31 ||

ஏவம் ஸதி ஸ்வயம்⁴தவேத்³வாத்³பு³த்³த⁴வாந் ஸ்வயம் |

போ³த⁴த்⁴வஸ்தாத்மமோஹஸ்யாப்யரதிஸ்ஸமஜாயத || 13.32 ||

ஸ்வாபீ⁴ஷ்டவஸ்த்வலாபே⁴ந சேதஸோ யாநவஸ்தி²தி: |

அரதி: ஸா ஸிஸ்ரு³க்ஷா: ஸா வஸ்த்வலாப⁴த்³ஜாயத || 13.33 ||

நநு விஜ்ஞாநவித்⁴வஸ்தாவவித்³யாயா: குதோ⁵ரதி: |

த்⁴வஸ்தாநத்⁴யஸ்யாபி ஸா சேத்ஸ்யாதநிர்³மோக்ஷ: ப்ரஸஜ்யதே || 13.34 ||

அப்யுத்³பந்நாத்மபோ³த⁴நாமதி⁴காராஸமாப்தித: |

அரத்யாதி³ யதா² த்³ரு³ஷ்டம் ததை²வ ஸ்யாத்³ப்ரஜாபதே: || 13.35 ||

அதி⁴காரோ யஸ்ய யாவாந் பு⁴க்தே போ⁴கே³ ஸ தாவதி |

குதோ ந முச்யதே முக்தி ப்ரதிப³ந்த⁴ஸ்ய ஸங்க்ஷயாத் || 13.36 ||

ஸத்யாமப்யாத்மவித்³யாயாம் யோ தோ³ஷ்ணா ந நிவர்ததே |

தேந தோ³ஷ்ணாநுமேயோ⁵தி⁴காரோ விது³ஷாமஸௌ || 13.37 ||

ப்ரப³லாரப்³த⁴வேகே³ந காமுக: ஸந் ப்ரஜாபதி: |

ஏகம் தே³ஹம் ஸ்வபோ⁴கா³ர்²த²ம்ஸ்ரு³ஜத்³மிது²நாத்மகம் || 13.38 ||

தத்³வேதா⁴பாதயத்³தே³ஹமபூ⁴தாம் த³ம்³பதீ உபெள⁴ |

மநு: புமாந் வதூ⁴ர்ஜ்ஞேயா ஸதரூபாத்ர நாமத: || 13.39 ||

தயோ: ஸம்போ⁴க³தோ ஜாதா மநுஷ்யா த³ம்³பதீ புந: |

நாநாதே³ஹாநக்³ரு³ஹ்ணீதாம் தாப்⁴யாம் த்³வந்த்³வாநி ஜஜ்ஞிரே || 13.40 ||

க³வாஸ்வராஸபா⁴ஜாவிப்ரமுகா² ஆபிபீலிகம் |

ப்ராணிநோ மிது²நாத்மாநோ ஜாதா: கர்மாநுஸாரத: || 13.41 ||

முக்²பா³ஹூரூபாதே³ப⁴யோ வஹ்நீந்த்³ரவஸூ⁴மிகா: |

தே³வதா அஸ்ரு³ஜத்³ப³ரஹ்மா சாதூர்வர்ண்யநியாமிகா: || 13.42 ||

தத்ரேந்த்³ராத்³ந் பி⁴ந்நதே³வாந்மந்யந்தே யாக்³பூ⁴மிஷு |

கர்மிணஸ்தத³ஸஜ்ஜ்ரேயம் விராடே³வாகி²லா இமே || 13.43 ||

அவித்³வத்³தி⁴காரித்வாத்கர்மணாம் பி⁴ந்நதே³வதா: |

உச்யந்தாம் கர்மகாண்டே³ந வஸ்துதஸ்து ந தத்ததா² || 13.44 ||

விராஜோ ஜீவதாமாஹு: கேசித்³ந்யே பராத்தமதாம் |

உப⁴யம் யுக்தமேவைதத்விவக்ஷாயா: விஸேஷத: || 13.45 ||

ஸோபாதி⁴கவிவக்ஷாயாம் ஜீவ ஏவ விராட் ப⁴வேத் |

நிருபாதி⁴விவக்ஷாயாம் பரமாத்மைவ நேதர: || 13.46 ||

வயமப்யேவமேவேதி யத்³யுச்யேத ததா²ஸ்து தத் |

ஸ்ரு³ஷ்ட்வா விராட் போ⁴க்த்ரு³வர்க்³ம் போ⁴க்³யமந்நமசீக்ஷு³பத் || 13.47 ||

பூர்வஜந்மநி மர்த்ய: ஸந் க்ரு³த்வாஸௌ ஜ்ஞாநகர்மணீ |

அம்ரு³தாநஸ்ரு³ஜத்³தே³வாந்யத்³யப்யேதத்மஹாத்³ப⁴தம் || 13.48 ||

ஸ்ரு³ஷ்ட்வாகி²லமவேத்ஸ்ரு³ஷ்டமஹமஸ்ம்யகி²லம் ஜக³த் |

ஈத்³ரு³ஸோ மஹிமா ஜ்ஞேய: க்ரு³த்யோர்ஜ்ஞாநகர்மணே: || 13.49 ||

வர்ணிதேத்த²ம் ப்ரயத்நேந ஜ்ஞாநகர்மப²லோர்ஜித: |

உபாஸிது: ப்ரவ்ரு³த்த்யர்த²ம் நிவ்ரு³த்த்யர்த²ம் முமுக்ஷுத: || 13.50 ||

ஸ்ரு³ஷ்ட்வைஸ்வர்யே ஸ்வதந்த்ரத்வம் தத்காம் ப³ஹு மந்யதே |

தோ³ஷாநேவ விவேக்யத்ர ப³ஹூநுத்ப்ரேக்ஷதே தி⁴யா || 13.51 ||

அவித்³யா படஸம்வீதசக்ஷுஷாமியதே³வ ஹி |

வைதி³கம் ஸாத⁴நம் ஜ்ஞேயம் ஜ்ஞாநகர்மஸ்வபா⁴வகம் || 13.52 ||

தச்ச கர்த்ராதி³ஸாபேக்ஷம் விரஞ்ச்யந்தப²லப்ரத³ம் |

ஜந்மாதி³விக்ரியாஷ்டக்யுதம் ஸாதிஸயம் ஜட³ம் || 13.53 ||

து:³கா²நி ச விசித்ராணி ஸந்த்யேவ ப³ஹுஜந்மஸு |

அநேந க்லேஸயுக்தேந து³ர்லப⁴ம் தபஸா விநா || 13.54 ||

கத²ஞ்சித்ஸாதி⁴தே⁵ப்யஸ்மிந் பராநந்த³க⁴நம் ப்ரபு⁴ம் |
அந்தர்பா⁴வ்ய விராட்பிண்டே³ ஸ்தா²தவ்யம் ஹி ஜுகு³ப்ஸிதே || 13.55 ||

ந கேவலம் பிண்ட³வாஸஸ்தாதா³த்மயம் சாபி⁴மாநத: |
ததோ ப⁴யம் ப⁴க்ஷணய பிதூர்முக²விதா³ரணாத் || 13.56 ||

சாண்டா³லாநாம் து நேயம் பீ⁴ கிந்து பந்நக³ஜந்மந: |
கோ பே⁴த:³ ஸ்யாத்³விராட்³ஜந்மந்யுரகா³த்புத்ரப⁴க்ஷிண: || 13.57 ||

க்ரு³ச்ச²ராத்த³ப⁴யே ப்ரஸாந்தே⁵பி ஜக³ராஹாதா²ரதிக்³ரஹ: |
க்ரியமாணே ப்ரதீகாரே க³ர்த³பா⁴தி³ஸரீரதா || 13.58 ||

ஏகயோநௌ ஸக்ரு³ஜ்ஜாத: க்லேஸம் ஸோ⁶ம⁴ ந ஸக்ருயாத் |
அநந்தயோநிஷ்வஸக்ரு³ஜ்ஜாயமாநஸ்ய கா கதா² || 13.59 ||

நிஸ்தரேத்³வித்³யயா சேத்கிம் ப³கப³ந்த⁴ப்ரயாஸத: |
அத² வித்³யாமுபேக்ஷயோர்த⁴வம் கிம் வித்³யாம் ப்ரார்த²யிஷ்யதே || 13.60 ||

க்லேஸேந மஹதோபாஸ்ய ப³ஹூயோநீ: ப்ரவிஸ்ய ச |
வித்³யாந்வேஷணத: ஸ்ரேய இதா³நீமேவ வேத³நம் || 13.61 ||

ஏவம் விசார்ய ப³ஹூஸஸ்தூர்ணமேவ முமுகூதி |
நிவ்ரு³த்த: ஸர்வபா³ஹ்யார்தா²த்ப்ரமேயம் மாதாமர்ஹதி || 13.62 ||

அதி⁴கா⁴ ஸாதி⁴தை: ஸ்யாதே³வம் ப²லவிசாரத: |
தேந ப்ரமாதும் யத்³யோக்³யம் ததி³தா³நீம் நிரூப்யதே || 13.63 ||

உபாதே³யஸ்ய மேயஸ்ய வாச்யா ஸம்பா⁴வநா யதா² |
ஹேயஸம்ஸாரஹேதுஸ்ச வக்தவ்யோ யத்நதஸ்ததா² || 13.64 ||

ஸம்ஸாராக்²யமஹாவ்யாதே:⁴ கிம் மூலமிதி சிந்திதே |
தத்³த⁴வஸ்தயே சிகித்ஸேயம் ததா³ ப²லவதீ ப⁴வேத் || 13.65 ||

அவிஜ்ஞாதநிதா³நேந பி⁴ஷஜா யச்சிகித்ஸிதம் |
தத்³த⁴வஸ்தயே சிகித்ஸேயம் ததா³ ப²லவதீ ப⁴வேத் || 13.66 ||

மாயாமூலம் த்³வைதமேததி³த்யஜ்ஞாதே கத²ம் த்வித்³ம் |
அத்³வைதம் பு³த்³தி⁴மாரோஹேத்ஸ்யாத³தோ⁵ந்யா து நைவ தீ:⁴ || 13.67 ||

தே³ஹாத்³ரு³ஷ்டிக்ரியாகர்த்ரு³ராகா³த⁴யாஸார்த²ஸப்தகாத் |
த்³வாரா ஸம்ஸாரஹேது: ஸ்யாதா³த்மாஜ்ஞாநம் து லோகவத் || 13.68 ||

ஆத்மாஜ்ஞாநமநர்தா²நாம் மூலம் லோகே⁵பி நேதரத் |
ஸ்வபராக்ரமமஜ்ஞாத்வா யுத்⁴யந்ம்ரியத ஏவ ஹி || 13.69 ||

ஏவம் ஸ்வாத்மாநமஜ்ஞாத்வா ஸம்ஸாராநர்த²மாப்நுயாத் |
அநர்தா²ஜ்ஞாநயோ: கார்யகாரணத்வம் ப்ரபஞ்ச்யதே || 13.70 ||

ஜிஹாஸிதஸ்யாநர்த²ஸ்ய ஹேது: ஸ்யாத்ஸஸா¹ரதா |
ந ப்ரியாப்ரியவிச்சே²த:³ ஸஸா¹ரஸ்ய கஸ்யசித் || 13.71 ||

த⁴ர்மாத⁴ர்மௌ ச தே³ஹஸ்ய யோநிநித்யாக³மோ⁵ப³ர்வீத் |
விஹிதம் ப்ரதிஷித்³த⁴ம் ச கர்ம மூலம் தயோரபி || 13.72 ||

கர்துரேவ ப⁴வேத்கர்ம ராக³த்³வேஷாச்ச கர்த்ரு²தா |
ஸோப⁴நாஸோப⁴நாத⁴யாஸௌ ராக³த்³வேஷப்ரயோஜகௌ || 13.73 ||

உக்தாத⁴யாஸோ⁵ப்யந்யவஸ்துஸத்³பா⁴வாத்ஸ்யாநந சாந்யதா² |
வஸ்த்வந்தரஸ்ய ஸத்³பா⁴வ ஆத்மாஜ்ஞாநேந கல்பித: || 13.74 ||

ஏவம் தே³ஹாதி³வஸ்த்வந்தஸப்தகவ்யவதா⁴நத: |
ஸம்ஸாராநர்த²ஹேது: ஸ்யாதா³த்மாஜ்ஞாநம் ஜக³த்ஸ்ரு²ஜேத் || 13.75 ||

ப்ரத்யக்³யாதா²த்ம்யஸம்மோஹாஜ்ஜக³த்ஸதி³வ பா⁴ஸதே |
ப்ரத்யக்³யாதா²த்ம்யஸம்பு³த்³தௌ⁴ ந ஸத்தாந்நாஸது³ச்ச்யதே || 13.76 ||

அஸேஷாநர்த²ரூபஸ்ய ப்ரத்யக்³ஜ்ஞாநரூபிண: |
த்⁴வஸ்தௌ த⁴வஸ்திரநர்தா²நாமாநந்த³ஸ்ச ஸமாப்யதே || 13.77 ||

நிரஸ்தாதிஸ்யாநந்த³ரூபதா ப்ரத்யகா³த்மநி |
யோ வை பூ⁴மா தத்ஸுக²ம் ஸ்யாதி³த்யாதி³ ஸ்ருதிஸம்மதம் || 13.78 ||

Verses 66-78 are not found in certain
texts. They are added for completion and
rest renumbered accordingly.

ஸ்வத ஆநந்த³யாதா²த்ம்யே⁵ப்யபோ³தா⁴த்³து:³க²ஸம்ப்லுதி: |
ஸோ⁵போ³தோ⁵நர்த²ஹேதுத்வாந்நிர்²தே³ஷ்டவ்யஸ்சிகித்ஸிதும் || 13.79 ||

அபு³த்³த⁴மாத்தநஸ்தத்த்வம் ப்ரமாதும் யோக்³யமாக³மை: |
நிர்²தே³ஷ்டவ்யம் தத³ப்யத்ர ஸம்பா⁴வயிதும்ஞ்ஜஸா || 13.80 ||

தமஃ³போ³த⁴ம் தச்ச மேயமவ்யாக்ரு³தகி³ரா ஸ்ருதி: |

நிரதி³க்ஷச்ச²ருதி: ஸா து ந்யாயேநாத்ர விசார்யதே || 13.81 ||

தத்³பே⁴த³ம் தர்ஹ்யவிஸ்பஷ்டமாஸீத்³வ்யாக்ரு³தாபி⁴த⁴ம் |

இத்யேதஸ்மிந்ஸ்ரேளதவாக்யே பதா³ர்த²ஸ்தாவதீ³ர்யதே || 13.82 ||

அஜ்ஞாநாத்மந்யஸேஷேண லீநம் பீ³ஜஸ்வரூபத்⁴ருக் |

தச்ச²ப்³தே³ந ஜக³த்ப்ரோக்தம் பரோக்ஷார்தா²பி⁴தா⁴யிநா || 13.83 ||

அவ்யாக்ரு³தஸ்ய ஜக³தோ பூ⁴தகாலாபி⁴ஸங்க³தே: |

பு³பு⁴தஸூம் ப்ரதி பாரோக்ஷயாத்²தச்ச²ப்³த³ஸ்தத்ர யுஜ்யதே || 13.84 ||

ஜதிஹ்யார்தே² ஹஸப்³த:³ ஸ்யாத்ஸுகே²நார்தா²வபு³த³தயே |

தர்கேணோக்தே தி⁴ய: க்லேஸ: பரமாண்வநுமாநவத் || 13.85 ||

அசிந்த்யா: க²லு யே பா⁴வா: ந தாம்ஸ்தர்கேண யோஜயேத் |

நாப்ரதிஷ்டி²ததர்கேண க³ம்பீ⁴ரார்த²ஸ்ய நிஸ்சய: || 13.86 ||

நாமரூபாதி³விக்ரு³தம் பராங்மாநேந பா⁴ஸிதம் |

இத³ம்ஸப்³தே³ந நிகி²லம் ஜக³தே³தது³தீ³ர்யதே || 13.87 ||

ஸாமாநாதி⁴கரண்யேந ததி³த³ம்பத³யோ: ஸ்ருதம் |

கார்யகாரணயோரைக்யம் வ்யாக்ரு³தாவ்யாக்ரு³தாத்மநோ: || 13.88 ||

ஏகஸ்ய ஜக³தோ³வஸ்தே² வ்யாக்ரு³தாவ்யாக்ரு³தாத்மகே |

அவஸ்த²யோர்விபே⁴தே³பி தத்³த⁴ர்மீ ந ஹி பி⁴த்யதே || 13.89 ||

பா³ல்யயௌவநபே⁴தே³பி தே³வத³த்தோ ந பி⁴த்யதே |

ததோ ஜக³த³பே⁴தே³ந ஸாமாநாதி⁴கரண்யகீ:³ || 13.90 ||

நாமரூபாத்³யபி⁴வ்யக்தே: ப்ராக்தந: கால உச்ச்யதே |

தர்ஹீத்யநேந ஸப்³தே³ந ஸ காலோ லோககல்பித: || 13.91 ||

யத்³யப்யவ்யாக்ரு³தே காலவ்யக்திர்நாஸ்தி ததா²ப்யமீ |

லோகா: ப்ரலயகாலத்வவ்யவஹாரம் ப்ரகூர்வதே || 13.92 ||

ஜக³தோ³ஸ்யாநபி⁴வ்யக்திவ்யாக்ரு³தகி³ரோச்யதே |

ந ஜக³த்ப்ராக்³வஸ்தா²யாம் வ்யக்தம் க³ர்⁴ஸ்த²புத்ரவத் || 13.93 ||

ஆஸீதி³தி ச ஸத்தத்த்வமதி⁴ஷ்டா²நதயோதி³தம் |

ததா² ச பா⁴வரூபத்வாஜ்ஜக³த³வ்யாக்ரு³திமர்ஹதி || 13.94 ||

அவ்யாக்ரு²தவசஸ்தவேவமவதார்யாஸ்ய வர்ணிதா: |
பதா³ர்²தா² அத² வாக்யா²ர்தோ² ந்யாயேநைவ நிரூப்யதே || 13.95 ||

யஸ்ய வேதா³ந்தமேயத்வம் காரணம் ஜக³தஸ்ச யத் |
அவ்யாக்ரு²தம் ததே³வாத்ர வாக்யா²ர்தோ² த்³விவித⁴ம் ஹி தத் || 13.96 ||

சித்ப்ராதா⁴ந்யாத்³வித்³யாயா: ப்ராதா⁴ந்யாச்ச த்³விதா⁴ஸ்த்³வ்யம் |
யச்சித்³வஸ்து ப்ரமேயம் தத³வித்³யா து விகாரக்ரு²த் || 13.97 ||

ந சித்³வஸ்து விவாதா³ர்ஹம் தேந ஸர்வார்த்²னித்³தி⁴த: |
அஜ்ஞா⁵ஹமித்யவித்³யாபி ப்ரஸித்³தை⁴வாநுபூ⁴தித: || 13.98 ||

நாஸதா³ஸீந்நோ ஸதா³ஸீத்தம ஆஸீதி³தி ஸ்ருதி: |
ஆஸீதி³த்³ம் தமோபூ⁴தமப்ரஜ்ஞாதமிதி ஸ்ம்ரு²தி: || 13.99 ||

அஜ்ஞாநத்வாத்ப்ரமாணேந ஜ்ஞாதவ்யமிதி மேயதா |
அஜ்ஞாநஸ்ய விகாரித்வாத்காரணத்வம் ச ஸம்ப⁴வேத் || 13.100 ||

மாயாம் து ப்ரக்ரு²திம் வித்³யாதீ³ஸோ மாயீதி ஹி ஸ்ருதி: |
தை³வீ ஹ்யேஷா கு³ணமயீ மம மாயேதி ச ஸ்ம்ரு²தி: || 13.101 ||

இத்யவ்யாக்ரு²தவாக்யா²ர்தோ² ந்யாயேந ஸுநிரூபித: |
அத² வ்யாக்ரு²தவாக்யா²ர்த² க்ரமாத்ப்ராப்தோ நிரூப்யதே || 13.102 ||

வ்யாக்ரு²தம் த்³விவித⁴ம் தே³ஹஸ்ரு²ஷ்டிர்ஜீவப்ரவேஸநம் |
தே³ஹாதி³ர்விஷயத்வேந ப்ரவேஸாத்பூர்வமுச்ச்யதே || 13.103 ||

அவ்யாக்ரு²தம் யத்பூர்வோக்தமரூபகமநாமகம் |
ததி³த்³ம் நாமரூபாப்யாமேவ வ்யாக்ரியதே ஸ்வயம் || 13.104 ||

ஸுஷு²ப்தாது³த்தி²தீ ராஜ்ஞ: ஸ்வயமேவ யதா² ததா² |
ஜக³தா⁴ஸேஷஜக³ந்மூர்தேரவ்யக்தாத்³வ்யாக்ரு²திர்முஹு: || 13.105 ||

நாமரூபே து ஸ³தா³ர்²தௌ² ந தாப்யாமதிரிச்யதே |
ஜக³த்கிஞ்சித்³க⁴டாதௌ³ ஹி த்³வ்யமேவ ஸமீக்ஷயதே || 13.106 ||

ப்ரக்ரியாநியமோ நாத்ர புமவ்யுத்பத்திப்ரதா⁴நத: |
அத: ஸ்ருதிஷு ஸ்ரு²ஷ்ட்யாதி³விகா³நம் ப³ஹு²தே⁴க்ஷயதே || 13.107 ||

யயா யயா ப⁴வேத்பும்ஸாம் வ்யுத்பத்தி: ப்ரத்யகா³த்மநி |

ஸா ஸைவ ப்ரக்ரியேஹ ஸ்யாத்ஸாத்⁴வீ ஸா சாநவஸ்தி²தா || 13.108 ||

விஸ்பஷ்டத்வம் வ்யாகுலத்வம் ஸூக்திகாரஜாதி³வத் |

ஸ்பஷ்டமவ்யாக்ரு³தாந்மோஹாத்மித்²யாஜ்ஞாநமித்³ம் ஜக³த் || 13.109 ||

நாமரூபாத்⁴யாஸ ஏவம் வ்யாக்ரு³த: ப்ரதிபாதி³த: |

ப்ரவேஸ்ய: தத்ர (ப்ரவேஸ்யஸ்யாத்ர) ஜீவஸ்ய ப்ரவேஸ: ப்ரதிபாத்³யதே || 13.110 ||

ஸர்வஸாஸ்த்ராரம்ப⁴ ஏஷ யத்³ர்த²ஸ்தத்³விபி³த்³யே |

ஸ ஏஷ இஹ தே³ஹேஷு ப்ரவிஷ்ட இதி கீ³யதே || 13.111 ||

ஸ ஏஷோ⁵த்ராநகா²க்³ரே⁴ய: ப்ரவிஷ்ட இதி வேத்³கீ:³ |

வ்யாக்²யாயதே⁵ஸௌ பத்³ஸ: ஆதௌ³ மீமாம்ஸ்யதே த்வத்² || 13.112 ||

ஸ இত্যநேந ஸப்³தே³ந ப்ரக்ரு³தார்தா²வமர்ஸிநா |

அவ்யாக்ரு³தாத்⁴யக்ஷ ஆத்மா ய: புரோக்த: ஸ உச்யதே || 13.113 ||

யத்³வா விராட்³தி⁴ஷ்டா²நம் ப்³ராஹ்மணாதா³ஷத்³ரிதம் |

ஆத்மஸப்³தே³ந தஸ்யாத்ர பராமர்ஸோ ப⁴விஷ்யதி || 13.114 ||

தச்ச²ப்³தே³ந பராம்ரு³ஷ்ட: ஸாக்ஷயவ்யாக்ரு³தபா⁴ஸக: |

ஏதச்ச²ப்³தே³ந கார்யஸ்த:² ப்ரத்யக்ஷ உபதி³ஸ்யதே || 13.115 ||

அத்³விதீயமதி⁴ஷ்டா²நம் கார்யஸ்த:² ஸத்³வ்யஸ்தயோ: |

ஸ ஏஷ இত্যபே⁴தோ³க்திர்து³ஷ்கரேதி ந சோத்³யதாம் || 13.116 ||

அஜ்ஞாதவாஸ்துதத்த்வஸ்ய து³ஷ்கரம் நாஸ்தி கிஞ்சந |

நீலீக்ரு³தம் நப:⁴ பஸ்யேச்சக்ஷுஷா நீலவஸ்த்ரவத் || 13.117 ||

யோக்³யாயோக்³யவ்யவஸ்தே²யம் மாநவ்யவஹ்ரு³தௌ ப⁴வேத் |

கல்பநாமாத்ரநிஷ்பத்தேர்நாபேக்ஷாஜ்ஞாநபூ⁴மிஷு || 13.118 ||

இஹேத்யநேந ஸுத்ராதி³ஸ்தா²ணுபர்யந்தவிக்³ரஹா: |

உச்யந்தே தேஷு ஜீவோ⁵யம் விஸ்பஷ்டமுபலப்⁴யதே || 13.119 ||

ப்ரவிஷ்ட இதி ஸப்³தே³ந சிதா³பா⁴ஸதமோந்விதா |

ஜீவத்வேநோபலப்³தி⁴ர்யா சித: ஸைஷாபி⁴தீ⁴யதே || 13.120 ||

சிதா³பா⁴ஸப்ரவேஸஸ்து ப்ரத்யங்மோஹே ஸ்வதோ ப⁴வேத் |

தத்கார்யேஷ்வநுவ்ரு³த்த: ஸ உபாதி⁴ஸ்சித்ப்ரவேஸநே || 13.121 ||

ஜபாகுஸுமரக்தத்வம் ஸ்ப²டிகே கல்ப்யதே யதா² |

சிதா³பா⁴ஸப்ரவேஸோ⁵யம் சித்யத்⁴யாரோப்யதே ததா² || 13.122 ||

ஸூத்ராதி³ஸ்தா²னுபர்யந்தம் ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்ட்வா ஸ்வமாயயா (ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்ட்வாத்மமாயயா)
|

ஸ்வாபா⁴ஸைகஸஹாயேந ஸ ஏவ ப்ராவிஸ்த்பர: || 13.123 ||

ஆநகா²க்³ரேப்⁴ய இத்யுக்த்யா மர்யாதா³ஸ்ய ப்ரவேஸநே |

உக்தா ஸ்பர்ஸேந சைதந்யம் நகா²க்³ராவதி⁴ லக்ஷயதே || 13.124 ||

ஸாமாந்யேந விஸேஷாச்ச சித்³தே³ஹம் வ்யாப்ய வர்ததே |

த்³ரு³ஷ்டாந்தாப்⁴யாம் த³வயீ வ்ரு³த்திர்த்³விவிதா⁴ப்⁴யாமிஹோச்யதே || 13.125 ||

தா³ரு க்ரு³த்ஸ்நமபி⁴வ்யாப்ய யதா²க்³நிர்தா³ருணி ஸ்தி²த: |

ஸம்வ்யாப்ய தத்³வத³கி²லம் தே³ஹமாத்மா வ்யவஸ்தி²த: || 13.126 ||

தஸ்தா²வஸம்வ்யாப்ய யதா²க்ஷூரபாத்ரம்க்ஷூரஸ்ததா² |

ஸ்ரோத்ராதி³நாடி³மத்⁴யஸ்த²ஸ்தநுமவ்யாப்ய ஸம்ஸ்தி²த: || 13.127 ||

க்ஷூரபாத்ரே ஸ்தா²நபே⁴தா³த்³விபி⁴த்³யந்தே யதா²க்ஷூரா: |

சைதந்யாநி விபி⁴த்³யந்தே ததா²நா³விபே⁴த³த: || 13.128 ||

ப்ராப்நோதி வ்ரு³த்தீ த³வே ஜீவ: ஸ்வப்நஜாக்³ரத்³வஸ்த²யோ: |

ஸாமாந்யவ்ரு³த்திமேவைகாம் ஸுஷுப்தே ப்ரதிபத்³யதே || 13.129 ||

ஸாமாந்யவ்ரு³த்திர்யா ஸா⁵த்ர ஜீவநாயோபபத்³யதே |

விஸேஷவ்ரு³த்தயோ தே³ஹே ஸப்³தா³த்³யாலோசநோத்³யதா: || 13.130 ||

மவேஸவாக்யம் பத³ஸஸ்தாத்பர்யாச்ச ஸ்ப²டிக்ரு³தம் |

தத³நுக்³ராஹகோ ந்யாய இதா³நீம் ப்ரவிசார்யதே || 13.131 ||

தே³வத³த்த: பரிச்சி²ந்ந: ஸாம்ஸஸ்சா⁵தோ க்³ரு³ஹம் விஸேத் |

நிரம்ஸ: ஸர்வக³ஸ்சாத்மா கத²ம் தே³ஹே விஸேத்³ஸௌ || 13.132 ||

அப்ரவிஷ்டஸ்வபா⁴வோ⁵யம் தி³க்³தே³ஸாத்³யநபி⁴ப்லுதே: |

கல்பிதோ⁵ஸ்ய ப்ரவேஸ: ஸ்யாஜ்ஜலபாத்ராரகபி³ம்³வத் || 13.133 ||

விபா⁴கா³த்³யம்ஸவைஷம்யே⁵ப்யஸ்தி ஸாம்யம் விவக்ஷிதம் |

உபாதி⁴ஸ்தோ²பலப்³த்⁴யாதி³ஸாம்யம் கேந நிவார்யதே || 13.134 ||

உபாதா⁴ஷுபலப்⁴யத்வமந்யதா²த்வேந பா⁴ஸநம் |

ப³ஹுத்வபா⁴நமித்யேதத்³த்³ரு'ஷ்டதா³ர்ஷ்டாந்தயோ: ஸமம் || 13.135 ||

தேஜோதி⁴கம் ரவேர்³பி³ம்³மஸக்யம் த்³ரஷ்டுமஞ்ஜஸா |

ததா²பி ஜலமத்⁴யே தத்³பி³ம்³ம் ஸம்யக்³வேக்ஷயதே || 13.136 ||

ஸ்வயம்ப்ரகாஸ ஆத்மைவம் நோபலப்⁴யோ⁵நுபாதி⁴க: |

ஜட³தே³ஹாத்³யுபாதௌ⁴ து விஸ்பஷ்டமுபலப்⁴யதே || 13.137 ||

ஜீவத்வப்⁴ராந்திரேஷைவம் ப்ரத்யக்³போ³தோ⁴பயோக்³த: |

ஜலபாத்ரார்கஸாம்யேந ப்ரவேஸ இதி கல்ப்யதே || 13.138 ||

யதா² ஸ்ரு'ஷ்ட்யாத்³ய: க்லு'ப்தா: ப்ரவேஸோ⁵பி ததே²க்ஷயதாம் |

யுக்த்யா நைவோபபத்³யந்தே ஸ்ரு'ஷ்ட்யாத்³யா: கல்பிதாஸ்தத: || 13.139 ||

நந்வேவம் பர ஏவாத்ர ப்ரவிஷ்டஸ்சேத்ததா³ ஜநா: |

பஸ்யந்த்யேதம் விநாஸாஸ்த்ரமிதி ஸாஸ்த்ரம் வ்ரு'தா² ப⁴வேத் || 13.140 ||

அஹம் ப்ராணிம்யஹம் வச்மி பஸ்யாம்யேதச்²ரு'ணோமி தத் |

மந்யே⁵ஹமித்யஹம்³த்³யா: த்³ரு'ஷ்ட ஏவாகி²ல: பர: || 13.141 ||

உச்யதே, தந்ந பஸ்யந்தி ப்ரவிவித்தம் ஸ்வதோ ஜநா: |

நோ ஸ்வாஸபா⁴ஷ்ணே த்³ரு'ஷ்டிஸ்ருதீ வா ஸ்தோ⁵ஸ்ய நோ மதி: || 13.142 ||

ப்ரவிஷ்டஸ்யாஸ்தி சேச்சா²ஸபா⁴ஷ்ணாத்³யஸ்து தாவதா |

ப்ரவேஷ்டரி கிமாயாதம் ஸாஸ்த்ரபோ³த்⁴ய: ஸ ஏவ ஹி || 13.143 ||

ப்ரவிஷ்டஸ்ய ப்ரவேஷ்டுஸ்ச ரூபாபே⁴தே³பி பி⁴ந்நதாம் |

ப்ரவிஷ்டத்வாப்ரவிஷ்டத்வதா⁴ர்மாப்⁴யாம் கோ நிவாரயேத் || 13.144 ||

ப்ரவிஷ்டம் யே⁵த்ர பஸ்யந்தி நாப்ரவிஷ்டமமீ விது:³ |

வ்யாத⁴த்வேந ப்ரபஸ்யந்தோ ந விது:³ ராஜபுத்ரதாம் || 13.145 ||

வ்யாதோ⁴ஸ்யமித்யஸாவுக்திர்யோஜயேத்ப்ராணஸங்கடே |

ராஜதே³வாதி³கோக்திஸ்து ப⁴வேத்³ப³ஹு²லப்ரதா³ || 13.146 ||

தத்³வத்ப்ரவிஷ்டத்³ரு'ஷ்டிர்யா ஸா ஸம்ஸாரே நியோஜயேத் |

அப்ரவிஷ்டாத்மத்³ரு'ஷ்டிஸ்து மோசயேத்ஸர்வ ஸங்கடாத் || 13.147 ||

அதோ⁵ப்ரவிஷ்டத்³ரு'ஷ்ட்யர்²த²ம் நிந்த்³யதே ஹி ப்ரவிஷ்டத்³ரு'க் |

ப்ரவிஷ்டத்³ர்ஸநம் யத்ஸ்யாந்ந தத்³த்³ர்ஸநமாத்த்ந: || 13.148 ||

ஸ்வத: பரோ⁵பி தே³ஹாதெள³ ப்ரவிஷ்டோ⁵கார்த்ஸ்ந்யதோ³ஷத: |
தூ³ஷிதோ த்³ர்ஸநம் தஸ்ய ந ப⁴வேத்பரத³ர்ஸநம் || 13.149 ||

அக்ரு³த்ஸ்நத்வம் யதா²ஸ்ய ஸ்யாத்³வ்யவஹாரே ததோ²ச்யதே |
ஸ்வாஸயோகா³த்ப்ராணிதா ஸ்யாத்³வக்தா வத³நயோக³த: || 13.150 ||

த்³ர்ஷ்டா த்³ர்ஸநயோகே³ந ஸ்ரோதா ஸ்ரவணயோக³த: |
மந்தா மநநயோகே³ந ஸ்ப்ரஷ்ட்ராதெள³ யோஜயேத்ததா² || 13.151 ||

ஏவம் சாஹம் ப்ராணிதேதி ஜ்ஞாதே வக்த்ராத்³யஸங்க்³ரஹ: |
வக்தாஹமித்யபி ஜ்ஞாதே ப்ராணித்ராதே³ரஸங்க்³ரஹ: || 13.152 ||

யதிதீ³க்ஷிதசோராதி³பூ⁴மிகாம் தா⁴ரயேந்நட: |
தத்ர த்³ரு³ஷ்டே தீ³க்ஷிதே⁵ந்யே த்³ரு³ஷ்டா யத்யாத்³யோ ந ஹி || 13.153 ||

ப்ராணநாதி³க்ரு³தாம் மத்⁴யே ஏகைகம் ய: ஸமீக்ஷயதே |
ந ஸ ஜாநாத்யக்ரு³த்ஸ்நத்வாதே³ததீ³க்ஷிதவஸ்துந: || 13.154 ||

இத்யுக்தம் வ்யாக்ரு³தம் ஸர்வம் ஜடா³ஜட³விபா⁴க³வத் |
ஆரோபோ⁵யம் தந்நிவ்ரு³த்தயை வித்³யாஸுத்ரமிஹோச்யதே || 13.155 ||

ஆத்மேத்யேவமுபாஸீதேத்யேதத்ஸுத்ரமுதா³ஹ்ரு³தம் |
உக்த்வா பதா³ர்த²ம் ஸுத்ராநுக்³ராஹகோ ந்யாய உச்யதே || 13.156 ||

யச்சாப்நோதி யதா³தீ³த்தே யச்சாத்தி விஷயாநிஹ |
யச்சாஸ்ய ஸந்ததோ பா⁴வஸ்தஸ்மாதா³த்மேதி கத்²யதே || 13.157 ||

வ்யாப்நோத்யநவஸேஷேண ஸர்பாதீ³ந் ஸ்ரகி³வாகி²லாந் |
கல்பநாதி⁴ஷ்டா²நதயா ப்ரத்யங்நாத்மா ப⁴வேத்தத: || 13.158 ||

ஸர்வாதி⁴ஷ்டா²நஸந்மாத்ர இத்யஸேஷைக்³த்ப்ரதி |
அதி⁴ஷ்டா²நதயா வ்யாப்திம் ஸ்ருதி³ர்ப்³ருதே ஸதா³த்மந: || 13.159 ||

ஸ்வசிதா³பா⁴ஸமோஹேந தது³த்தா²நகி²லாந்யத: |
ஆத்³த்தே⁵நாத்மந: ப்ராஜ்ஞஸ்தத ஆத்மேதி தம் விது:³ || 13.160 ||

பரே ஆத்மநி ஸர்வே⁵பி ஸம்ப்ரதிஷ்ட²ந்தே ஏகலே |
ப்ரு³தி²வ்யாத்³யா அநாத்மாந இதி சாத்²ர்வணே வச: || 13.161 ||

ஆத்மாபா⁴ஸா: பராசீநா தீ⁴வ்ரு³த்திர்விஷயோந்முகா:² |
ப்ரத்யங்நாத்தி யதோ⁵தோ⁵ஸாவாத்மேத்யுக்தோ மநீஷிபி:⁴ || 13.162 ||

விஸ்வோ ஹி ஸ்தூ²ஸபு⁴ங்நித்யம் தைஜஸ: ப்ரவிவிக்தபு⁴க் |
ஆநந்த³பு⁴க்ததா² ப்ராஜ்ஞ இதி சாக்³மஸாஸநம் || 13.163 ||

அவ்யாவ்ரு³தாநநுக³த: பூர்ண: ஸ்வாத்மந்யவஸ்தி²த: |
யதோ⁵ஸ்ய ஸந்ததோ பா⁴வஸ்தஸ்மாதா³த்மேதி ஸப்³த்யதே || 13.164 ||

தத்³விஷ்ணோரிதி மந்த்ரோ⁵பி விஷ்ணோஸ்தத்³பரமம் பத்³ம் |
சக்ஷுர்வதா³ததம் வ்யோம்நி வ்யாசஷ்டே ப்ரத்யகா³த்மநி || 13.165 ||

சதுர்வித⁴நிருக்த்யாத்ர சத்வாரோ⁵ர்தா:² ப்ரகீர்திதா: |
அதி⁴ஷ்டா²நம் காரணத்வம் ஜீவபா⁴வோ விமுக்ததா || 13.166 ||

யந்முக்தரூபம் ஸாக்ஷித்வாத்³வ்யாக்ரு³தே⁵வ்யாக்ரு³தே⁵பி தத் |
அதிரோஹிதமத்ராத்மஸப்³தே³நைததி² ஸுத்ரிதம் || 13.167 ||

ஆத்மஸப்³த³தீ⁴யோராத்மா விஷயோ நேதி பா⁴ஷிதும் |
ஸுத்ரே⁵ஸ்மிந்நிதிஸப்³தோ³ஸ்யம் யதை²தத்³ஸ்யாத்ததோ²ச்யதே || 13.168 ||

யத்ரேதி பரஸப்³த:³ ஸ்யாத்தத்³ரோபசரிதம் வச: |
ஜ்யேஷ்ட²ம் பிதேதி பஸ்யந்²த்யாதா³வேவமவேக்ஷணாத் || 13.169 ||

வ்யாக்ரு³தாவ்யாக்ரு³தே யே த்³வே கல்பிதே தே விசாரத: |
ஏதே வாரயிதும் ஸுத்ரே ஏவகாரமஸுத்ரயத் || 13.170 ||

உபேதி ஸாமீப்யவாசீ தந்நிஷ்டா² ப்ரத்யகா³த்மநி |
கார்யகாரணரூபாப்யாம் ப்ரத்யங்நேதீ³ய ஈக்ஷயதே || 13.171 ||

ஏதஸ்ய ப்³ரஹ்மஸாமீப்யம் தத்த்வமஸ்யாதி³நோச்யதே |
ஆஸீதேதி து ஸப்³தே³ந கூடஸ்த²த்வமஸுத்ரயத் || 13.172 ||

வ்யுத்தா²ய காரணாத்கார்யாத்தத்தத்³வஜ்ஞாநவர்த்மநா |
உபேத்ய கூடஸ்த²மஜமாஸீதாபரிணமவாந் || 13.173 ||

இத்யாத்மஸுத்ரே ஸப்³தா³ர்தோ² வாக்யார்த²ஸ்சோபவர்ணித: |
தத்³நுக்³ராஹுகோ ந்யாய: ஆஸங்காபூர்வமுச்யதே || 13.174 ||

வ்யாக்ரு³தாவ்யாக்ரு³தாப்யாம் தத்³வஸ்துதத்த்வம் திரோஹிதம் |
இதி யச்ச²ங்கிதம் தந்ந ஸ்வரூபஸ்யாதிரோஹிதே: || 13.175 ||

ஸ்வஸ்வரூபம் திரோதா⁴தும் ந ஹி கேநாபி ஸக்யதே |

விஸ்பா²ர்யதாபிஹாக்ஷாணி கிமகைரபரா⁴யதே || 13.176 ||

ஆபாத³யேயு: ஸப்³தா³தீ³ந்யத்³யக்ஷாணி ததா²பி தே |

கா ஹாநிஸ்தஸ்ய ஸப்³தா³தே³ரேவ தத்த்வம் விபு³த்⁴யதாம் || 13.177 ||

தை: ஸப்³தா³தி³தயா பா⁴தி தத்த்வருபதயா ந து |

இதி சேத³த ஏவைதத்³வேத்³வாக்யேந பு³த்⁴யதாம் || 13.178 ||

ந பரோக்ஷத்வமாஸங்க்யம் ஸ்வஸ்வரூபத்வஹேதுத: |

ஸப்³தா³தி³தத்த்வம் யத்³போ³த்³து: ஸ்வரூபம் தநந் சேதரம் || 13.179 ||

ஏகஸ்யாப்யத்ர சித்தஸ்ய ஸஹகாரிவிபே⁴த³த: |

க்ரமேண க்³ரஹணம் தத்த்வே ஸப்³தா³தெள³ ச குதோ ந ஹி || 13.180 ||

இதி ஸங்கோத்தரம் ப்ரோக்தமேதத்ஸூத்ரேண ஸூசிதம் |

ஸ்வரூபவாச்ச்யாத்மஸப்³தா³தீ³ரோதா⁴நபா⁴ஸநாத் || 13.181 ||

நநு ப்ராணாதி³யுக்தாத்மபோ³தோ⁴ஸ்கார்த்ஸந்யேந தூ³ஷித: |

ஸோ⁴ஸ்கார்த்ஸந்யதோ³ஷ: ஸூத்³தா⁴த்மபோ³தே⁴ கஸ்மாநந் ஸம்ப⁴வேத் || 13.182 ||

இத்யாஸங்காபநுத்தயர்த²மத்ரேத³ம் ஸ்ருயதே ஸ்பு²டம் |

அத்ர ஹ்யேதே ஸர்வ ஏகீ⁴வந்தீதி ஸ்ருதேர்வச: || 13.183 ||

ப்ராணா³யுபாத⁴யுபஹிதா: ஸர்வே⁴ஸ்யாத்மாந ஈஸ்வரே |

ஸூத்³தா⁴த்மந்யேகதாம் யாந்தி புத்ர⁴ராத்ரா³யோ யதா² || 13.184 ||

புத்ரோ ப்⁴ராதா பிதேத்யேகோ பி⁴த்³யதே ப்ரதியோகி³பி:⁴ |

புத்ரா³யஸ்த ஏகஸ்மிம்ஸ்தஸ்மிந்யாந்த்யேகதாம் ஸ்வத: || 13.185 ||

ஆத்மநோ⁴நவஸேஷேண ஸம்ப³ந்தோ⁴நாத்மவஸ்துந: |

ரஜ்ஜுஸர்பாதி³வந்நாத: ப்ரதீச: ஸிஷ்யதே பராங் || 13.186 ||

ஸர்வமஜ்ஞாதமேவ ஸ்யாத்³யஸ்மிந்நஜ்ஞாத ஆத்மநி |

ஜ்ஞாதே ஜ்ஞாதம் ச க்ரு³த்ஸநோ⁴ஸௌ தாவத்த்வாத்ஸர்வவஸ்துந: || 13.187 ||

ப்ரமாபா⁴ஸத்வமேதேந வாக்யேநாஸ்ய நிவாரிதம் |

மாத்வம் ஸம்பா⁴வ்யதே தஸ்ய பத³நீயத்வவாக்யத: || 13.188 ||

அஸ்ய ஸர்வஸ்ய ஜக³த ஆத்மேதி யது³தீ³ரிதம் |

ததே³தத்த³நீயம் ஸ்யாதி³தி வாக்யஸ்ய யோஜநா || 13.189 ||

பத்³நீயேதி ஸப்³தே³ந ப்ரமாதும் யோக்³யதோச்யதே |
 அஜ்ஞாதத்வாத்த்புமர்த²த்வாத்ப்ரமாதும் யோக்³யதாத்த்மாந: || 13.190 ||

அவ்யாக்ரு³த்வயாக்ரு³த்யோரஜ்ஞாநாத்மகதா யத: |
 அத: ஆத்மாதிரேகேண நாஜ்ஞாதார்தோ²ஸ்தி கஸ்சந || 13.191 ||

ஜ்ஞேயார்தா²நந்த³யோர்யஸ்மாத்ஸமாப்தி: ப்ரத்யகா³த்மநி |
 பரம: புருஷார்தோ²ஸ்த ஆத்மா ப⁴வதி நேதர: || 13.192 ||

அஜ்ஞாதத்வம் புரா ப்ரோக்தமவ்யாக்ரு³தகி³ரா யதா² |
 ஜ்ஞேயார்த²ஸ்ய ஸமாப்திம் தாம் வக்த்யநேநேதி வாக்யத: || 13.193 ||

அநேநைதத்³வேத³ ஸர்வமித்யாத்மஜ்ஞாநமாத்தரத: |
 ஸார்வஜ்ஞ்யமுக்த்தமாநந்த³ஸமாப்திஸ்து ப்ரவக்ஷ்யதே || 13.194 ||

அந்யஜ்ஞானேந நாந்யஸ்ய க்வசித்³ஸ்த்யவபு³த்³த⁴தா |
 ஆத்மஜ்ஞானேந ஸர்வஸ்ய ஜ்ஞாநம் கத²முதீ³ர்யதே || 13.195 ||

ஸத்யமேவம் ப⁴வேதே³தத்³யத்³யாத்மாப்யந்ய இஷ்யதே |
 ஆத்மாஸாவந்ய இதி ச நாநுந்மத்தஸ்ய கீ³ரியம் || 13.196 ||

ப்ரத்யக்தத்தவே பரிஜ்ஞாதே ஜக³த்தத்த்வம் ப்ரபு³த்³யதே |
 இத்யத்ர பத்³த்³ரு³ஷ்டாந்தோ யதா²வத்ஸ விவிச்யதே || 13.197 ||

ஏகம் பாத³ம் யதா²ஸ்வஸ்ய த்³ரு³ஷ்ட்வாஸ்வத்வமஸேஷத: |
 த்³ரு³ஷ்டவானேவ ப⁴வதி த்³ரு³ஷ்டோ²ஸ்வ இதி வர்ணநாத் || 13.198 ||

ஏவம் ஸ்வதே³ஹுமாத்ரஸ்தே² ஸாக்ஷிதத்வே²வலோகிதே |
 அஸேஷஜக³தஸ்தத்த்வம் லப⁴யதைவ ந ஸம்ஸய: || 13.199 ||

ஆநந்த³ஸ்ய ஸமாப்திர்யா ப்ரத்யகா³த்மநி ஸாது⁴நா |
 ப்ரதீர்ஸ்யதே²ஸுபூ⁴த்யாத்ர ஸ்பஷ்டம் ஸார்வஜ்நீநயா || 13.200 ||

வித்தாத்த்புத்ர: ப்ரிய: புத்ராத்திண்ட: ³பிண்டா³த்ததே²ந்த³ரியம் |
 இந்த³ரியேப⁴ய: ப்ரிய: ப்ராண: ஆத்மா ப்ரியதமஸ்தத: || 13.201 ||

ஸ்வாத்மபோ⁴க³ஸ்ய ஹேதுத்வாத்ப்ராணாதெள³ ப்ரீதிநிஷ்யதே |
 ந ஸ்வதோதோ ந ஸா முக்²யா வேஸ்யாப்ரீதிர்யதா² ததா² || 13.202 ||

ப்ரதீசி நிர்நிமித்தைவ ஸர்வாவஸ்தா²ஸ்வபீஷ்யதே |
 ப்ரீதிரக்³ந்யஷ்ணவத்தஸ்தாந்முக்²யாஸாவிதி க³ம்யதாம் || 13.203 ||

ஸர்வாந்தரதரத்வேந யுஜ்யதே நிர்நிமித்ததா |

பா³ஹ்யேஷு ஸநிமித்தத்வம் ப்ரீதே: ஸ்பஷ்டம் க³வாதி³ஷு || 13.204 ||

வ்யாத⁴யாத்³யுபத்³ருதோ லோகோ ம்ரு³திமப்யபி⁴வாஞ்சு²தி |

நிர்நிமித்தப்ரியத்வே து தே³ஹாதே³ஸ்தநந யுஜ்யதே || 13.205 ||

அநாத்மா ப்ரிய இத்யேவம் யோ முஹ்யதி ஸ பாமர: |

விநாஸித்வமுதா³ஹ்ரு³த்ய மூட⁴ம் தம் போ³த⁴யேத்³பு³த: || 13.206 ||

அநாத்மா போ⁴க³காலே⁵ஸ்ய ஸுக²ம் யாவத்ப்ரயச்ச²தி |

தத்ஸஹஸ்ரகு³ணம் து: ³க²ம் நாஸகாலே ப்ரயச்ச²தி || 13.207 ||

யா ப்ரீதிரவிவேகாநாம் விஷயேஷ்வநபாயிநீ |

வ்யுத்தா²ப்ய (வ்யுத்தா²ய) விஷயேப்⁴யஸ்தாம் ப்ரதீச்²யேவ நிவேஸயேத் || 13.208 ||

விஷயா இவ ந ப்ரத்யக்கதா³சித³பி நஸ்யதி |

அதோ து: ³க²ப்ரத³த்வம் து ஸங்கிதும் ந ச ஸக்யதே || 13.209 ||

ஸூத்ரார்த²ஜ்ஞமநுஷ்யாணம் மதிம் விஜ்ஞாய கேசந |

முமுக்ஷுவோ கு³ரும் ப்ராப்ய சோத³யந்த்யதிஸம்ப்⁴ரமாத || 13.210 ||

யத்³ப்³ரஹ்மவித்³யயா ஸர்வபா⁴வாப்திம் மந்வதே நரா: |

தத்³ப்³ரஹ்ம கிம் விதி³த்வாபூ⁴த்ஸர்வமித்யேததீ³ர்யதாம் || 13.211 ||

ஏவம் முமுக்ஷுபி⁴ஸ்சோத்³யே க்ரு³தே கருணயா கு³ரு: |

அநாயாஸேந தச்சோத்³யம் பரிஹர்தும் வசோ⁵ப்³ரவீத் || 13.212 ||

ப்³ரஹ்மைவ போ³தா⁴த்ப்ராக்³ஜீவோ பூ⁴த்வாத்மாநமவேத்புந: |

அஹம் ப்³ரஹ்மேதி தத்³போ³தா⁴த்ஸர்வாத்மகமபூ⁴த்ததா³ || 13.213 ||

அவேத்ஸோபாதி⁴ராத்த்மாயமாத்மாநம் நிருபாதி⁴கம் |

ஜ்ஞாத்ரு³ஜ்ஞாநஜ்ஞேயபே⁴தா³த்தந தோ³ஷோ⁵த்ர மநாக³பி || 13.214 ||

அவிவிக்தஸ்து தே³ஹாத்³யைராத்த்மா ப⁴வதி வேதி³தா |

விவிக்தாத்மா வேதி³தவ்யோ தீ⁴வ்ரு³த்திர்வேத³நம் ப⁴வேத் || 13.215 ||

அவித்³யாரோபநிஹ்நுத்யை ததா³த்மாநமவேதி³தி |

ஆத்மாபி⁴முக²தீ⁴வ்ரு³த்திராத்மவேத³நமுச்ச்யதே || 13.216 ||

ஆத்மாநமேவ தத்³வேதி³த்யுக்த்தாதே³வகாரத: |

நிர்மால்யவத்பரித்யாஜ்யம் தே³ஹாதீ³த்யவக³ம்யதே || 13.217 ||

த்யஜ்யமாநே (த்யாஜ்யமாநே) து தே³ஹாதா³வாத்மவைகோ⁵வஸரிஷ்யதே |
பரித்யக்துமஸக்யத்வாதா³த்மாநம் நிறுநுதே⁵த்ர க: || 13.218 ||

அஹம் ப்³ரஹ்மாஸ்மி நோ ஜீவ இத்யவேத்³ப்³ரஹ்மரூபதாம் |
ஸோதி⁴தஸ்யாஹமர்த²ஸ்ய யுஜ்யதே ப்³ரஹ்மரூபதா || 13.219 ||

ப்³ரஹ்மதா நாத்மநோ⁵ந்யத்ர நாத்மதா ப்³ரஹ்மனோ⁵ந்யத: |
தத்³யாதா²த்ம்யாப்ரபோ³தா⁴த்து தயோரேஷ விபர்யய: || 13.220 ||

அப்³ரஹ்மாநாத்மதாஹேதௌ ப்ரத்யக்த³வாந்தே நிவர்திதே |
ஆத்மாநமேவ ப்³ரஹ்மேதி நிர்விக்⁴நம் ப்ரதிபத்³யதே || 13.221 ||

நிவர்த்யபே⁴தா³த்³பி⁴ந்நோ⁵ர்தோ² ப்³ரஹ்மாஹம்பத்³யோர்ப⁴வேத் |
அப்³ரஹ்மாநாத்மதே வார்யே ஏகஸ்மிந்நேவ வஸ்துநி || 13.222 ||

ஸ்வாநுபூ⁴த்யவஸேயே⁵ஸ்மிந்ப்ரதீ³ச்யப்³ரஹ்மதாம் ஜநா: |
ஆரோப்ய ஸாஸ்த்ரக³ம்யே⁵ஸ்மிநநாத்மத்வமகல்பயந் || 13.223 ||

அநுபூ⁴த்யவஸேயோ⁵ஹம் ப்³ரஹ்ம ஸாஸ்த்ரஸமர்பிதம் |
அஸ்மீதி போ³தா⁴தா³ரோபத்³வ்யமத்ர நிவர்ததே || 13.224 ||

அஸ்மீதி வர்தமாநோக்தேர்வித்³யாகா²லவ முக்ததா |
ஸித்³தா⁴தோ⁵ஸௌ ந ஸாத்⁴யா ஸ்யாத³க்³நிஹோத்ராதி³கார்யவத் || 13.225 ||

தஸ்மாத்தத்ஸர்வமப⁴வதி³தி வாக்யேந வேத்³நாத் |
உச்யதே ஸர்வபா⁴வாப்திரஸர்வஜ்ஞத்வாபவாத்³: || 13.226 ||

ஸ்வத: ஸர்வாத்மகம்ப்³ரஹ்ம பா⁴த்யஸர்வமிவ ப்⁴ரமாத் |
வித்³யயா ப்⁴ராந்திபா³தே⁴ஸ்ய ஸர்வத்வமவஸரிஷ்யதே || 13.227 ||

நந்வஸௌ ஸர்வபா⁴வாப்திர்ந வித்³யாமாத்ரதோ⁴வேத் |
விநோத்தமத்வாநுஷ்டா²நகாலதே³வாத்³யநுக்³ரஹம் || 13.228 ||

விப்ரஸ்ய ப²லதோ³ வேதோ³ ந ஸூத்³ரஸ்யாத⁴மத்வத: |
தே³வாதே³ருத்தமஸ்யைவ ததா² வித்³யா ப²லப்ரதா³ || 13.229 ||

யாக³ஜ்ஞாநமநுஷ்டா²நாத்³விநா ந ஸ்வர்க³த்³ம் ததா² |
ப்³ரஹ்மஜ்ஞாநமநுஷ்டா²நாத்³விநா ஸர்வாப்தித்³ம் கத²ம் || 13.230 ||

க³ர்பா⁴தா⁴ந்ரு³தாவேவ நாந்யகாலே ததோ²த்தமே |
 வித்³யா க்ரு³தயுகே³ ஸர்வபா⁴வம் யச்ச²தி நாந்யதா³ || 13.231 ||
 ராஜ்ஞா க்ரு³ஷிப²லம் யத்³வத்கரார்த²ம் ப்ரதிபி³த்யதே |
 ஸர்வபா⁴வஸ்ததா² தே³வைர்யாக³பு³க³பி⁴ர்நிவார்யதே || 13.232 ||
 தஸ்மாத³நுத்தமே ஜந்மந்யநநுஷ்டா²யிற: கலௌ |
 யுகே³ தே³வாத்³ப்ரு³ணவதோ ந வித்³யா ஸர்வபா⁴வதா³ || 13.233 ||
 இதி சோத³யிதூர்யே³த்ரசத்வாரஸ்சோத்³யஹேதவ: |
 தத்³யோ ய இத்யாதி³ வாக்யைச்சதூர்பி⁴ஸ்தாந்நிரஸ்யதி || 13.234 ||
 ந தாவது³த்தமம் ஜந்ம ஸர்வபா⁴வப்ரயோஜகம் |
 உத்தமஸ்யாபி தே³வாதே:³ ஸர்வத்வம் ப்³ரஹ்மபோ³த⁴த: || 13.235 ||
 யோ தே³வாநாம் ரு³ஷீணம் வா மத்⁴யே ப்³ரஹ்ம வ்யபு³த்யத |
 அஸாவஸாவேவ ஸர்வமபூ⁴ந்நாந்யஸ்து கஸ்சந || 13.236 ||
 மநுஷ்யாணம் ததா² மத்⁴யே ப்³ரஹ்மவித்ஸர்வபா⁴வபா⁴க் |
 வித்³யாவித்³யே ஏவ தஸ்மாத்ஸர்வத்வால்பத்வகாரணே || 13.237 ||
 ப்³ரஹ்ம வா இத³மக்³ரே³பூ⁴தி³தி வித்³யாதி⁴காரிதா |
 ஸ்ருயதே ப்³ரஹ்மணோ ப்³ரஹ்ம ஸர்வஜாதிஷு தத்ஸமம் || 13.238 ||
 ந பஸ்வாதே:³ ஸர்வபா⁴வப்ரஸங்கோ³ போ³த⁴வர்ஜநாத |
 ஸூத்³ரஜாதிஸ்ச விது³ர: ஸதி போ³தே⁴ விமுச்ச்யதே || 13.239 ||
 யாக்³வித்³யேவாத்மவித்³யா நாநுஷ்டா²ந்மபேக்ஷதே |
 ப²லதா³ந இதி ஜ்ஞேயம் வாமதே³வநித்³ர்ஸநாத || 13.240 ||
 ப்³ரஹ்மாத்மத்வம் வாமதே³வ: பஸ்யந்மந்வாதி³ரூபதாம் |
 ப்ரதிபேதே³ ஹ்யநுஷ்டா²நாவஸரஸ்தத்ர கோ வத்³ || 13.241 ||
 ந சிதோ வாமதே³வே வா மநௌ வா³ந்யேஷு வா பி⁴தா³ |
 தேந மந்வாதி³சித்³வாமதே³வேந ப்ரத்யபத்³யத || 13.242 ||
 யத்து புண்யயுகே³ ஸர்வபா⁴வோ ந து கலாவபி |
 தத்³ஸத்³போ³த⁴ஸாத்யஸ்ய புண்யகாலாநபேக்ஷணாத் || 13.243 ||
 ந ஸூர்யக்³ரஹ்ணோபேக்ஷா போ³தா⁴ந்நித்³ராக்ஷய: க்வசித் |
 ததா² ந ஸர்வபா⁴வோ³யம் காலபே⁴த³மபேக்ஷதே || 13.244 ||

ய ஏதர்ஹ்யபி வேதா³ஹம் ப்³ரஹ்ம⁵ஸ்மீதி (ப்³ரஹ்மா⁵ஸ்மீதி) ததை³வ ஸ: |
இத³ம் ஸர்வம் ப⁴வத்யேவ யதி³த³ம் ஜக³தீ³க்ஷயதே || 13.245 ||

அவிசாரிதரம்யஸ்ய நாமரூபாத்மகஸ்ய யத் |
ஜக³தோ வாஸ்தவம் ரூபம் ஸத்தத்த்வம் ப்³ரஹ்ம தத்³ப⁴வேத் || 13.246 ||

நராணாமத⁴ர்மணத்வாத்ஸர்வபா⁴வம் தி³வெளகஸ: |
வாரயந்தி ஹவிர்போ⁴க்தும் தைத்³த்தமிதி சேந்ந தத் || 13.247 ||

தஸ்ய ஜ்ஞாதாத்மதத்வஸ்ய (ஜ்ஞாதாத்மதாவஸ்ய) ப்ரத்⁴வஸ்தமஸோ யதே: |
இந்த்³ராத்த³யோ⁵பி நைவாலம் ஸர்வபா⁴வாப்திவாரணே || 13.248 ||

யத்³யபீஸா ந்ரு³ணம் தே³வாஸ்ததா²பி ப்³ரஹ்மவேதி³ந: |
அநீஸா: ப்ரத்யுதைதேஷாமாத்மா ப⁴வதி தத்த்வவித் || 13.249 ||

இத்த²மாதே³யவித்³யாயா: ஸுத்ரவ்ரு³த்தீ உதா³ஹ்ரு³தே |
ஹேயாவித்³யா ஸ்வகார்யேண யுக்தா ஸுத்ரயதி ஸ்ருதி: || 13.250 ||

ஸ்வஸ்மாத்³ந்யாம் தே³வதாம் ய உபாஸ்தே ஸ்வம் ந வேதீ ஸ: |
இதி ஸுத்ரமவித்³யாயா: ஸகார்யாயா: ஸ்ருதீரிதம் || 13.251 ||

அசிந்த்யஸக்திஸ்சிந்நிஷ்டா² ஸ்வாஸ்ரயம் மோஹயேதக்வசித் |
அவித்³யா ஸா⁵போ³த⁴நாத்ஸ்யாத் ஜீவத்வப்⁴ராந்திகாரிணீ || 13.252 ||

நாஸ்ரயம் மோஹயேத்³யாஸாவீஸ்வரத்வஸ்ய கல்பிகா |
வஸ்துத்வப்⁴ராந்திரேவாஸ்யாம் ஹேயா ஸா த்வவதிஷ்ட²தே || 13.253 ||

ஸ்ரு³ஷ்டிப்ரகரணே தத்ர மாயாகார: புரோதி³த: |
அவ்யாக்ரு³தகி³ரா தஸ்ய கார்யம் வ்யாக்ரு³தமீரிதம் || 13.254 ||

கர்மப்ரகரணே த்வஸ்மிந்நவித்³யாகார ஈர்யதே |
ஸ்வஸ்மாத்³பி⁴ந்நா தே³வதேதி தீ⁴ரவித்³யாவிஜ்ரு³ம்பி⁴தா || 13.255 ||

ஸ்வஸ்யதத்த்வமவிஜ்ஞாய யாக³தா³நாதி³கர்மபி: |
ஸ்வதோ⁵ந்யா தே³வதா: பாதி ஹ்யநட்³வாந்வாணிஜம் யதா² || 13.256 ||

அபி பூ⁴ரிபஸோ: பும்ஸ ஏகஸ்மிந்நபி தஸ்கரை: |
ஹ்ரியமாணே பஸௌ து: ³க²ம் கிமு ஸர்வாபஹாரத: || 13.257 ||

ஸர்வஸ்வதுல்யே ந்ரு³பஸௌ ப்³ரஹ்மதீ⁴பரிமோஷிணா |

ஹ்ரியமாணே மஹத்³து:³க²ம் ஸர்வேஷாம் ச தி³வௌகஸாம் || 13.258 ||

தஸ்மாதே³ஷாம் ந ப்ரியம் தத்³யந்மநுஷ்யா விஜாநதே |
ப்³ரஹ்மாத்தமதவமதோ தே³வா: ப்ரதிப்³த்⁴நந்தி வேத்³நம் || 13.259 ||

ஸ்பஷ்டக்ரு³த்ம் பாரதந்தர்யம் பஸூத்³ரு³ஷ்டாநத்தோ ந்ரு³ணம் |
வர்ணூஸ்ரமாதி³ தத்³த⁴ர்மஸ்ரு³ஷ்டி: கர்மார்த²மீரிதா || 13.260 ||

நந்வேவம் தஸ்ய முக்திஸ்ச ஸ்யாதே³வாத்மதி⁴யம் விநா |
அஜ்ஞாநகர்மணோ: ஸ்ருத்த்யா ஸாத³ரேணோபவர்ணநாத் || 13.261 ||

மைவமாத்மா கிமஜ்ஞாதோ முக்தித்³ கர்ம வா மஹத் |
ஆம்நாயக்ரு³ஷ்வந்நாயமஜ்ஞாதாத்மா ப²லப்ரத்³ || 13.262 ||

அநத⁴தோ யதா² வேதோ³ நார்த²ஜ்ஞாநேந பாலயேத் |
அக்ரு³தா வா க்ரு³ஷி: பாதி நாகர்தாரம் ப²லார்தி²நம் || 13.263 ||

ததா² ஸ்வாத்மாப்யவிஜ்ஞாதோ முமுக்ஷாம் மோக்ஷதா³நத: |
ந பாலயத்தயதோ முக்திரஜ்ஞஸ்ய ந ஹி கஸ்யசித் || 13.264 ||

ஸ்வாத்மாக²யலோகமஜ்ஞாத்வா யோ தே³ஹாக²யஸ்வலோகத: |
ப்³ரரத்யஸௌ புநரப்யந்யம் தே³ஹலோகம் வ்ரஜேத்³ரு³ட⁴ம் || 13.265 ||

அநாத்மவிந்மஹத்புண்யமஸ்வமேதா⁴தி³கம் யதி³ |
குர்யாந்நித்யப²லாயைதத்³தா²ப்யந்தே விநஸ்யதி || 13.266 ||

க்ரு³தஸ்ய ஹி க்ஷயோ⁵வஸ்யம் கோஷ்டா²கா³ராதி³வத்³ப⁴வேத் |
ந மோக்ஷாயாத³ரஸ்தஸ்மாத்ஸ்ருதாவஜ்ஞாநகர்மணோ: || 13.267 ||

கிந்து ஜீவந்முக்திகாலே போ³த⁴ஹேயம் விவேசிதம் |
முக்திஸ்து வித்³யாஸூத்ரேண ஸூசிதா ஸ்யாத்³விசாரத: || 13.268 ||

ஆத்மாநமேவ நித்³வைதம் ஸ்வப்ரப⁴ம் ப்ரவிசாரயேத் |
விசாரயதி யஸ்தஸ்ய ப²லம் ந க்ஷயதே க்வசித் || 13.269 ||

காமீ காமயதே யத்³யத்ஸுக²ம் ஸ்வர்கா³தி³ஜம் புமாந் |
அஸ்மாதே³வாத்மநஸ்தத்தத்ஸ்ரு³ஜதே கர்மபூஜிதாத் || 13.270 ||

அவிநாஸோ⁵கி²லாநந்த³ஹேதுத்வம் சேத்யதோ³ த்³வயம் |
ந கர்மணம் ப²லே யுக்தம் யுக்தம் வித்³யாப²லே து தத் || 13.271 ||

ஸித்³த⁴ஸ்ய வ்யஞ்ஜிகா வித்³யாவ்யக்தாத்மா ப²லமுச்யதே |
 ந ஹ்யாத்மனோ விநாஸோ⁵ஸ்தி நித்யம் வித்³யாப²லம் தத: || 13.272 ||

ஸார்வபௌ⁴மாதி³கா: ப்ரோக்தா உத்தரோத்தரவ்ரு³த்தி⁴த: |
 ஹிரண்யக³ர்ப்யந்யந்தா ஆநந்தா³ ஆத்மபி³ந்த³வ: || 13.273 ||

ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்ய பூ⁴தாநி மாத்ராம் யாந்தீத்யுதீ³ரணாத் |
 தத்தகர்மாநுஸாரேண ப்³ரஹ்மாநந்த:³ ஸ்பு²ரேந்ரு³ணாம் || 13.274 ||

தத்த³விஷயகாமேந சித்தே⁵ஸ்மிந்வ்யாகுலீக்ரு³தே |
 ஆநந்த³ ஆத்மபூ⁴தோ⁵பி ஸ திரோதீ⁴யதே ந்ரு³ணாம் || 13.275 ||

புண்யேந விஷயே லப்³தே⁴ சித்தே ஸ்வாஸ்த்²யமுபாக³தே |
 ஆத்மாநந்த:³ ஸ்பு²ரேத்தாவத்³யாவந் வ்யாகுலாந்தரம் || 13.276 ||

ஏவம் ச விஷயாநந்தா³ ப்³ரஹ்மாநந்த³ஸ்ய பி³ந்த³வ: |
 ஸர்வாநந்த³நிதி⁴ர்வித்³யாப²லமித்யேததீ³ரிதம் || 13.277 ||

ஆநந்த³பி³ந்த³வபி⁴வ்யக்திஹேதுகர்மப்ரஸித்³த⁴யே |
 ப்³ரஹ்மக்ஷத்ராதி³வர்ணாநாம் ஸ்ரு³ஷ்டிர்யத்நேந வர்ணிதா || 13.278 ||

வர்ணஸ்ரமாபி⁴மானீ ஸந்நதத்த்வஜ்ஞ: பராங்மதி: |
 தே³வாதீ³நாமாஸ்ரய: ஸ்யாத்ஸர்வேஷாமாபி⁴பீலிகம் || 13.279 ||

தே³வாநாம் யாக³ஹோமாப்யாம்ரு³ஷீணம் வேத³பாட²த: |
 பித்ரு³ணாம் ஸ்ராத்³த⁴தோ ந்ரு³ணம் வஸ்த்ராந்நக்³ரு³ஹதா³நத: || 13.280 ||

பஸூநாம் த்ரு³ணநீராப்யாமுச்சி²ஷ்டகணதா⁴ந்யத: |
 ஸ்வாகு²டி²டி⁴முக்²யாநாமேவம் ஸர்வாஸ்ரயோ க்³ரு³ஹீ || 13.281 ||

கர்மணா நார்ஜிதோ யஸ்மாந்ந கஸ்சிது³பகாரக்ரு³த் |
 க்³ரு³ஹீ தே³வாதி³பி⁴ஸ்தஸ்மாத³ர்ஜிதோ⁵பூ⁴த்ஸ்வகர்மபி:⁴ || 13.282 ||

ஸ்வஸ்வகர்மார்ஜிதத்வேந தே³வாத்³யா: ஸ்வஸ்வதே³ஹவத் |
 அவிநாஸம் ஸதே³ச்ச²ந்தி க்³ரு³ஹிண: ஸ்வோபகாரிண: || 13.283 ||

தத்த்வம் பு³த்⁴வாநநுஷ்டா²நம் நாலோ⁵யம் க்³ரு³ஹிணோ மஹாந் |
 ஏஷ தே³வாதி³பி:⁴ ஸர்வை ந ஹி ஸக்யஸ்சிகித்ஸிதும் || 13.284 ||

கர்மணாமநநுஷ்டா²நம் ம்ரு³திரோகா³தி³நா து யத் |
 நாலாவாத்யந்திகோ நாலோ யஸ்மாந்²பஸ்சாத்தகரிஷ்யதி || 13.285 ||

மா பூ⁴த்ஸர்வஸ்வஹாநிர்நோ ப்³ரஹ்மயாதா²த்மயவித்³யயா |

இதி தே³வாத³யோ வித்³யாம் ப்ரதிப³த்⁴நந்தி யந்தத: || 13.286 ||

நந்வநர்த²கரே கேந க்³ரு³ஹீத்வேவம் (க்³ரு³ஹீத்வாயம்) ப்ரவர்தித: |

பாரதநந்தர்யம் ரு³தே (பாரதநந்தர்யே⁵ம்ரு³தே) நைவ தீ⁴மாநத்ர ப்ரவர்ததே || 13.287 ||

தே³வாதி³பாரதநந்தர்யம் து க்³ரு³ஹி³ணமதி⁴காரிணம் |

மித்²யாதீ⁴மாத்ரஹேதுத்வாத்நாப்யவித்³யா ப்ரவர்திகா || 13.288 ||

தர்ஹி ப்ரவர்தகம் ப்³ரூம: காம ஏவ ப்ரவர்தக: |

காம ஏஷ க்ரோத⁴ ஏஷ இத்யாதி³ஸ்ம்ரு³திவாக்யத: || 13.289 ||

அகாமத: க்ரியா காசித்³த்³ரு³ஸ்யதே நேஹ கஸ்யசித் |

யத்³யத்³தி⁴ குருதே ஜந்துஸ்தத்தக்காமஸ்ய சேஷ்டிதம் || 13.290 ||

தஸ்மாத்தகாமயதே பூர்வம் ப்³ரஹ்மசாரீ சதுஷ்டயம் |

ஜாயா மே ஸ்யாத³தா²பத்யமத² வித்தமத² க்ரியா || 13.291 ||

ஏதாவாநேவ ஸம்ஸாரே காமோ நாதோ⁵தி⁴க: க்வசித் |

லோகாந்தரம் கர்மப²லம் கர்மோக்தயைவேரிதம் ப⁴வேத் || 13.292 ||

அஸம்ப⁴வே து ஜாயாதே³ர்மநோவாகா³தி³ஷு க்ரமாத் |

ஆத்மா ஜாயாதி³ ஸங்கல்ப்ய த்யாயேஜ்ஜாயாதி³ஸித்³த⁴யே || 13.293 ||

ஏவம் காமப்ரேரித: ஸந்யாதி கர்மாதி⁴காரிதாம் |

அவருத்³த⁴ந்தி க்³ரு³ஹிணம் தே³வாத³யா அதி⁴காரிணம் || 13.294 ||

இத்யவித்³யாஸூத்ர உக்தோ⁵நர்தோ² யத்நேந விஸ்த்ரு³த: |

அயம் நிவர்த்யோ விது³ஷா ஜீவதேதி ஸ்ருதேர்மதி: || 13.295 ||

கர்மோபாஸ்திப²லம் கண்வ: ப்ராஹாத்மப்³ராஹ்மணே ததா² |

அவ்யாக்ரு³தம் வ்யாக்ரு³தம் ச வித்³யாவித்³யே ஹ்யதிஸ்பு²டம் || 13.296 ||

அதா²த்த்யாயே சதுர்தே² ச கண்வ: பஞ்சமஷஷ்ட²யோ: |

உபாக்²யாநாநி ப³ஹூதா⁴ வக்ஷயத்யாத்மாவபு³த்³த⁴யே || 13.297 ||

அஜாதஸத்ருர்மைத்ரேயோ த³த்த்யநிங்யுத்தநாமபி:⁴ |

ஆக்²யாநாந்யங்கிதாநி ஸ்யுஸ்சதுர்தா²த்த்யாயகா³நி ஹி || 13.298 ||

ஆஸ்வஸ்சார்தபா⁴க³ஸ்ச பு⁴ஜ்யுஷஸ்தகஹோலகா: |

கா³ர்க்³யுத்³தா³லகஸாகல்யா: பஞ்சமாத்⁴யாயகா³ இமே || 13.299 ||

ஆ²யாநாந்யேததீ³யாநி ஸ்ய: ஷஷ்டா²த்⁴யாய ஈரிதம் |
ஜநகஸ்ய ஹ்யுபாக்²யாநம் ஸங்க்³ரஹாத்³விஸ்தராத்³பி || 13.300 ||

உபாக்²யாநேஷு ஸர்வேஷு ப்ரத்யேகம் ப்³ரஹ்ம வர்ணிதம் |
ஸ்ருததரேதருபாக்²யாநைப்³ரஹ்மவித்³யா த்³ரு⁴டா⁴ ப⁴வேத் || 13.301 ||

யாமாத்மப்³ராஹ்மணே வித்³யாம் கண்வ: ப்ரோவாச ஸா ஸ்பு²டம் |
வ்யாக்²யாதா ப்ரீயதாம் தேந வித்³யாதீர்த்²மஹேஸ்வர: || 13.302 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
ப்³ரு³ஹதா³ரண்யகே காண்வவித்³யாப்ரகாஸோ நாம த்ரயோத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: || 13 ||

14. அஜாதஸத்ருவித்³யாப்ரகாஸோ நாம சதுர்த்³ஸோ⁵த்⁴யாய: |

அஜாதஸத்ருரத்⁴யாயே சதுர்தே² ப்³ராஹ்மணஸ்த்ரிபி:⁴ |
வித்³யாம் பா³லாகயே ப்ராஹ தாம் விஸ்பஷ்டமிதோ ப்³ருவே || 14.1 ||

அஜாதஸத்ருப்³ரஹ்மாத்மவேத்³நாச்செள²ர்யதோ⁵பி ச |
அந்தர்ப்³ஹிஸ்ச நி:ஸத்ரு: காஸ்யாம் ராஜா ப்³பூ⁴வ ஸ: || 14.2 ||

க³ர்க்³கோ³த்ரஜவிப்ரோ⁵யம் பா³லாகிர்நைவ தத்த்வவித் |
கிந்துப்ராணோபாஸகோ⁵யம் த்³ர்பேண மஹதா வ்ரு³த: || 14.3 ||

அத்⁴யாத்மம் அதி⁴தை³வம் ச ப்³ரஹ்ம ஸ்யாத்ப்ராணதே³வதா |
ஸமஷ்டிவ்யஷ்டி²ருபா⁵ஸாவிதி கா³ர்க்³யஸ்ய நிஸ்சய: || 14.4 ||

ரவ்யாத்³யா வ்யஷ்டய: ப்ரோக்தா: ஸமஷ்டிஸ்து விராட்³ப⁴வேத் |
ந முக்²யப்³ரஹ்மதைதேஷாமிதி ராஜ்ஞோ விநிர்ணய: || 14.5 ||

தஸ்மாது³பாஸகோ கா³ர்க்³யோ ந முக்²யம் ப்³ரஹ்ம வேத்த்யத: |
அந்வயவ்யதிரேகாப்⁴யாம் போ³த்⁴யாமாஸ தம் ந்ரு³ப: || 14.6 ||

ஸ்யாத்³விஜ்ஞாநமயோ போ⁴க்தா ந ப்ராண இதி ஜாக்³ரே |
விவேகோ து:ஸகோ யஸ்மாத்³ந்ந த்³வாவபி ஸுஸ்தி²தௌ || 14.7 ||

யோ விஜ்ஞாநமய: ஸுப்தாவஸாவுபரதிம் க³த: |
வர்ததே பூர்வவத்ப்ராணே விவேக: ஸுஸகஸ்ததா³ || 14.8 ||

தஸ்மாத்ஸுஷுப்தம் புருஷமாமந்தர்ய ப்ராணநாமபி:⁴ |

அப்ரபோ³தா⁴த³போ⁴க்த்ரு³த்வம் ப்ராணஸ்யா⁵ஸ்பஷ்டயத்ந்ரு³: || 14.9 ||

யதி³ போ⁴க்தா ப⁴வேத்ப்ராணே ஜாக்³ரத்³வச்ச²ப்³த³ம் ஆக³தம் |

அஸ்ரோஷ்யந்நா⁵ஸ்ரு³ணேத்தஸ்மாந்ந ஸ்யாத்³போ⁴க்தோபலாதி³வத் || 14.10 ||

ஸ்ரோத்ரா³தீ³நாம் உபா⁴தீ⁴நாம் ஸுப்தாவுபரதத்வத: |

யதா² ஜீவோ ந வேத்த்யேவம் ப்ராணே⁵பீத்யஸது³ச்யதே || 14.11 ||

நேந்த்³ரியாணம் ப⁴வேதஸ்வாபோ யதி³ ப்ராணப்ரதா⁴நதா |

நாமாத்யா: ஸேரதே யஸ்மாத்³ராஜ்ஞி ஸ்வாமிநி ஜாக்³ரதி || 14.12 ||

தே³வதாப்ரதிஷேதா⁴த்²ம் போ³த்⁴யதே சந்த்³ரநாமபி:⁴ |

தத³போ³தா⁴த³போ⁴க்த்ரு³த்வம் தே³வதாயா: ஸுநிஸ்சிதம் || 14.13 ||

ப்ராணஸ்யாபோ⁴க்த்ரு³தாம் கா³ர்க்³யோ வ்யபு³த்⁴யத ததோ ந்ரு³: |

விஜ்ஞாநமயபோ³தா⁴ய சக்ரே யத்நமுபாயத: || 14.14 ||

ஆபிஷ்யாபிஷ்ய ப³ஹூஸ: ஸுப்தம் ராஜா வ்யபோ³த⁴யத் |

ஆபேஷணேத்த²ஸங்க்ஷேபா⁴த்ததோ⁵ஸௌ ப்ரத்யபு³த்⁴யத || 14.15 ||

ம்ரு³தகல்பமிம் தே³ஹம் ஸ்வசிதா⁵⁵வேஸயந்நிவ |

ஜ்வலந்நிவ ஸமுத்தஸ்தௌ²ய: ஸ போ⁴க்தேதி க³ம்யதாம் || 14.16 ||

விஜ்ஞாநமந்த:கரணம் தஸ்மிந்நாத்மோபலப்⁴யதே |

ராஹுஸ்சந்த்³ரே யதா² தத்³வத்³விஜ்ஞாநமயதா தத: || 14.17 ||

ஸ்வாபா⁴ஸவத³வித்³யோத்த²பு³த்³யாதி³வ்யாப்திவிப்⁴ரமாத் |

ததா³த்மத்வாபி⁴மாநீ ஸந்நஹமித்யுபலப்⁴யதே || 14.18 ||

யத்³வோபலப்³தி⁴மாத்ரோ⁵பி விஜ்ஞாநாத்⁴யஸ்தகர்த்ரு³தாம் |

ப்ராப்யோபலப்³தா⁴ ஸ்யாத்நேந விஜ்ஞாநமய உச்யதே || 14.19 ||

ஸ்ப²டிகோ ரக்ததாம் ப்ராப்ய ஜபாகுஸுமகல்பிதாம் |

பத்³மராகா³யதே தத்³வது³பலப்³த்⁴ரு³த்வம் ஆத்மந: || 14.20 ||

யத்³வோபலப்⁴யோ தே³ஹாதே³ர்விஜ்ஞாநேந விவேசித: |

ஸ்யாத்³விஜ்ஞாநமயஸ்தேந புருஷ: பரிபூரணாத் || 14.21 ||

அஸேஷாந் கல்பிதாநேஷ விஜ்ஞாநாதீ³நநாத்மந: |

ஆத்மா பூரயதி ப்ரத்யக்ஸர்பாதீ³ந்ரஸநா யதா² || 14.22 ||

யோ விஜ்ஞாநமயஸ்தஸ்ய த்³வைததீ:⁴ ஸ்வப்நஜாக்³ரதோ: |

அஸ்தி ஸுப்தௌ து ஸா நாஸ்தி ஸ்வபா⁴வோ⁵ஸ்யபாத்ர கோ ப⁴வேத் || 14.23 ||

தஸ்ய ஸ்வபா⁴வம் நிர்ணேதும் ஸுப்தௌ க்வாபூ⁴த³யம் புந: |

குத ஆகா³தி³மம் தே³ஹமித்யேததி³ஹ சிந்த்யதே || 14.24 ||

பு³த்³தா⁴வக்ஷேஷு சாத்மா⁵யம் சித்³ரூப: ப்ரதிபி³ம்³பி³தி |

தாத்³ரு³க்³பு³த்³தீ⁴ந்³நி³யோபாதி⁴ர்ஜாக³ர்த்யாத்மேதி ப⁴ண்யதே || 14.25 ||

கர்மக்ஷயே பு³த்³தி⁴ரக்ஷை: ஸஹா⁵ஜ்ஞாநே விஸீயதே |

சைதந்யப்ரதிபி³ம்³பா³ஸ்ச லீயந்தே ஸ்வாஸ்ரயாநநு || 14.26 ||

ததே³ந்³நி³யாணம் விஜ்ஞாநம் தீ⁴விஜ்ஞாநேந ஸம்யுதம் |

விஜ்ஞாநமய ஆத³த்தே இதி ஸ்ருத்யோபவர்ண்யதே || 14.27 ||

தீ⁴விஜ்ஞாநோபஸம்ஹாரே விஜ்ஞாநமயதாக்ஷதௌ |

நிர்விகாராத்மசைதந்யம் கேவலம் பரிஸிஷ்யதே || 14.28 ||

ஏததே³வ விவக்ஷித்வா ப்ரதிபாத³யதி ஸ்ருதி: |

ய ஏஷோ⁵ந்தர்ஹ்ரு³தா³காஸஸ்தஸ்மிந் ஸேதே இதீ³ரு³ஸீ || 14.29 ||

பு³த்³தி⁴ர்ஹ்ரு³த³யஸப்³தே³ந ஹ்ரு³ந்நிஷ்ட²த்வாத்³விவக்ஷயதே |

ஆ ஸமந்தாத்³காஸதே⁵யமித்யாகாஸோ⁵த்ர சித்³வபு: || 14.30 ||

பு³த்³தே⁴ரந்த: ப்ரதீசோ⁵ந்யோ நார்த:² ஸம்பா⁴வ்யதே யத: |

தஸ்மாதா³காஸஸப்³தே³ந ப்ரத்யகா³த்மேஹ க்³ரு³ஹ்யதே || 14.31 ||

ப்ராணதீ³நாம் யதோ ஜந்ம வக்ஷயதே ப்ரத்யகா³த்மந: |

தஸ்மாதா³காஸஸப்³தே³ந ப்³ரஹ்மைவாத்ராபி⁴தீ⁴யதே || 14.32 ||

அதி⁴ஷ்டா²நத்வமந்தஸ்த்வமபரிச்²சி²ந்நவஸ்துந: |

அந்தர்³பி³ஹிர்விபா⁴கோ³ஸ்யம் ந முக்²ய உபபத்³யதே || 14.33 ||

பராக் ப்ரமேயபூ⁴மிப்யோ மநஸி வ்யுத்தி²தே ஸதி |

அநந்யபோ³த⁴ப்ராத்யக்ஷயாத்³ய ஏஷ இஹ ப⁴ண்யதே || 14.34 ||

ஸ்வதோ⁵வக³மரூபே⁵ஸ்மிந் கூடஸ்தே² நிர்³வயாத்மநி |

கார்த்ஸ்ந்யநாவஸ்தி²தி²ர்போ⁴க்து:ஸேத இத்யபி⁴தீ⁴யதே || 14.35 ||

க⁴டப⁴ங்கே³ க⁴டாகாஸோ மஹாகாஸாந்ந பி⁴த்³யதே |

விஜ்ஞாநலோபே விஜ்ஞாநமயஸ்யைவம் பராத்மதா || 14.36 ||

தே³ஹாத்³யத்⁴யக்ஷதாம் ஹித்வா ஸுப்தௌ ஸ்வாத்மநி வர்ததே |
இத்யேதத்ஸாத்⁴யதே ஸ்ருத்த்யா ஸமாக்²யாயாஸ்ச யுக்தித: || 14.37 ||

ஸுப்தஸ்ய ஸ்வபிதீ²த்யேஷா ஸமாக்²யா ஸர்வஸம்மதா |
நிருக்திமாஹுஸ்ச²ந்தோ³கா:³ ஸ்வமபீ²த இதீ²த்³ரு³ஸீம் || 14.38 ||

அத: ஸமாக்²யயா ஸுப்தௌ ஸ்வாபா⁴விக்யாத்மநி ஸ்தி²தி: |
யுக்திஸ்சோபாதி⁴ஸம்ஹார: ஸம்ஸாரித்வநிவ்ரு²த்தயே || 14.39 ||

வாகா³த்³யுபாதி⁴ஸம்³நதா⁴த்ஸம்ஸாரித்வநிவேக்ஷயதே |
தே தூபஸம்ஹ்ரு²தா: ஸர்வே ததோ⁵ஸம்ஸாரிதாத்மந: || 14.40 ||

ஸர்வேந்த்³ரியவியோகே³ஸ்பி ஸுகி²து:³கி²த்வமாத்மந: |
ஸ்வப்நே த்³ரு³ஷ்டமத: ஸங்க³ ஆத்மநஸ்தாத்²விகோ ப⁴வேத் || 14.41 ||

மைவம் ம்ரு³ஷாத்வாத்ஸ்வப்நஸ்ய மநோமாத்ரவிஜ்²ரு²ம்⁴ப⁴ணாத் |
பா³ஹ்யேந்த்³ரியவிலோபே⁵பி ந மநோ லுப்யதே ததா³ || 14.42 ||

மஹாராஜாத்³யஸ்தஸ்ய ஸ்வப்நாநு⁴பவேகா³சரா: |
ந வாஸ்தவா இதி ஜ்ஞேயா: ஸயாநே⁴ய: ப்ரு²த்²க்த்வத: || 14.43 ||

த்³ரு³ஸ்யம் மித்²யாஸ்து தத்³த்³ரஷ்டு²ர்த்³ரஷ்ட்²ரு²தா வாஸ்தவீ தத: |
த்³ரு³ஸ்யம் ஸா⁵பேக்ஷதே⁵த்யேஷா ஸங்காத்ர விநிவார்யதே || 14.44 ||

ந கிஞ்சந யதா³ வேத்³ ததா³ ஸுப்த இதீ²ரணாத் |
ஆத்மநோ ஜ்ஞாநகர்த்ரு²த்வம் ஸுப்தௌ நாஸ்தீதி க்³ம்யதே || 14.45 ||

ஸுப்தௌ கேந க்ரமேணயமுபாதி:⁴ ப்ரவிலீயதே |
தத்க்ரமயாவபோ³தா⁴ய ஹ்ரு²த்³யாதி³ விவிச்யதே || 14.46 ||

ஆநாபி⁴தஸ்ததா² கண்டா²த்³த்⁴ரு²த்³யம் மத்⁴யத: ஸ்தி²தம் |
ஸநாலம் பத்³மகோஸாப⁴ம் பஞ்சச்சி²த்³ரமதோ⁴முக²ம் || 14.47 ||

கத³ம்³பு³ஸுமோத்³பூ⁴தகேஸரா இவ ஸர்வத: |
ப்ரஸ்ரு²தா ஹ்ரு²த்³யாந்நாட்³யோ ப்³ஹ்வந்நரஸ்பூரிதா: || 14.48 ||

நிர்க்³த்ய ஹ்ரு²த்³யாத்³பு³த்³தி⁴ஸ்தாஸு ஸ்வப்நம் ப்ரபஸ்யதி |
தாபி⁴ர்தே³ஹாத்³பு³ஹிர்க்³த்வா ஜாக்³ர்தீ²யபி⁴தீ⁴யதே || 14.49 ||

புந: ப்ரத்யவஸ்ரு²த்யைஷா பு⁴தத்³வேஷ்டிதே ஹ்ரு²த்³ |

ப்ரவிஸ்ய லீயதே தே³ஹம் வ்யாப்ய ஸாமாந்யவ்ரு³த்தித: || 14.50 ||

ஸர்வஸம்ஸாரது: ³கா²நாமத்யந்தோபரமாத்ததா³ |

ஆநந்த³ஸ்ய பரா நிஷ்டா² த்³ரு³ஷ்டாந்தை: ஸோபமீயதே || 14.51 ||

இந்த்³ரியஸ்யாப்ரரூட⁴த்வாத்ஸ்வேஷ்டப்ராப்தேர்விவேகத: |

நீராகா³ணம் பா³லராஜப்³ராஹ்மணநாம் க்ரமாத்ஸுக²ம் || 14.52 ||

து: ³க²ம் ராக³த்³வேஷஜந்யம் தத³பா⁴வே ஸுக²ம் ஸ்வத: |

இதி வ்யாப்திக்³ரு³ஹீத்யர்த²ம் ப்³ஹுத்³ரு³ஷ்டாந்தவர்ணநம் || 14.53 ||

அத்³வ்யாநந்த்³ரூபத்வமித்த²ம் ஸுப்தௌ ப்ரத³ர்ஸிதம் |

ஏதாவதா ஸ்வபா⁴வோ⁵ஸ்ய நிர்ணீத: ப்ரத்யகா³த்மந: || 14.54 ||

க்வாபூ⁴தே³ஷ இதி ப்ரஸ்நம் நிர்ணீய குத ஆக³த: |

இதி ப்ரஸ்நம் விநிர்ணேதுமூர்ணநாப்யாதி³கா ஸ்ருதி: || 14.55 ||

ய: ஸுப்தௌ நிர்ஸித: ஸ்வாத்மா தஸ்ய ப்³ரஹ்மத்வஸித்³த⁴யே |

ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்டிர்வர்ணயதே⁵ஸ்மாத்ஸ்ரு³ஷ்டௌ த்³ரு³ஷ்டாந்த உச்சயதே || 14.56 ||

அசேதநோ யதா²தந்துரூர்ணநாபே: ⁴ஸசேதநாத் |

ஜாதஸ்சிதா³த்மநஸ்தத்³வத்ப்ராணலோகாத்³யசேதநம் || 14.57 ||

விஸ்பு²லிங்கா³ யதா² சாக்³நேர்ஜாயதே⁵க³நிஸ்வபா⁴வத: |

ததா² ஸுப்தாத்மநோ ஜீவா விஜ்ஞாநமயநாமகா: || 14.58 ||

ஸ்வரூபதோ ஜந்மதஸ்ச ப்ராணாதி³ப்யாந்திகல்பித: |

ஜீவஸ்ய கல்பிதம் ஜந்ம ஸ்வரூபம் து ந கல்பிதம் || 14.59 ||

உத்³பூ⁴திஸ்தி²திநாஸா: ஸ்யுர்ஜக³தோ⁵ஸ்ய ப்ரதிக்ஷணம் |

அவித்³யாமாத்ரஹேதுத்வாந்நாமீஷாம் வித்³யதே க்ரம: || 14.60 ||

யஸ்மாத்³வித்³யயைவாத்மா ப்ராணக்ஷேத்ரஜ்ஞரூபபா⁴க் |

ஸ்வதோ⁵த: ஸ பரம் ப்³ரஹ்ம தஸ்யோபநிஷது³ச்சயதே || 14.61 ||

யத்³கு³ஹ்யம் ப்³ரஹ்மணே நாம போ³தா⁴யோபாஸநாய வா |

ததஸ்யாது³பநிஷ்ச²ப்³த³வாச்சயம் தச்சாத்ர பு³த்³யதே || 14.62 ||

ஸத்யஸ்ய ஸத்யமித்யேதந்நாமப்³ரஹ்மா⁵வபோ³த⁴கம் |

ப்ராண ஆபாதத: ஸத்யா: ஸத்யம் ப்³ரஹ்மைவ வஸ்துத: || 14.63 ||

அஸத்யோ தே³ஹ உதி³த ஏகஜந்மந்யுபக்ஷயாத் |

ஸத்யா: ப்ராண லிங்க³ரூபா ஆமோக்ஷமநபக்ஷயாத் || 14.64 ||

மோக்ஷே³ப்யக்ஷண ஆத்மா து ஸத்யஸத்ய உதா³ஹ்ரு³த: |

ஸத்யஸ்ய ஸத்யம் ப்ரோவாச ப்³ரஹ்ம பா³லகயே ந்ரு³ப: || 14.65 ||

ப்ராண வை ஸத்யமித்யுக்தம் யத்ஸத்யம் வ்யாவஹாரிகம் |

பா³லாக்யபி⁴மதம் தத்து த்³விதீயப்³ராஹ்மணே ஸ்பு³டம் || 14.66 ||

ஸிஸுவத்³விஷயாஸங்க³ரஹித: ப்ராண இஷ்யதே |

வாகா³தீ³நாமிவ யதோ விஷயோ³ஸ்ய ந த்³ரு³ஸ்யதே || 14.67 ||

ஸரீரமஸ்யாதா⁴நம் ஸ்யாத்³தே³ஹமாபாத³மஸ்தகம் |

ஸாமாந்யவ்ரு³த்த்யா ஸம்வ்யாப்ய சேஷ்டயத்யநிஸம் யத: || 14.68 ||

ப்ரத்யாதா⁴நம் ஸிரோ ஜ்ஞேயம் ப்ரதிச்சி²த்³ரம் வ்யவஸ்தி²த: |

ப்ரஸாரயதி நேத்ரா³ந் ப்ராணே மூர்த்⁴நி வ்யவஸ்தி²த: || 14.69 ||

ப்ராணஸ்ய ப்³ந்த⁴நஸ்தம்ப:⁴ ஸரீரப³லமிஷ்யதே |

தௌ³ர்ப்³ல்யே ஸதி தே³ஹஸ்ய ப்ராணே³க்ராந்திர்ஹி த்³ரு³ஸ்யதே || 14.70 ||

ப்³ந்த⁴நாயாஸ்ய தா³மாந்நம் வத்ஸப³ந்த⁴நரஜ்ஜுவத் |

அந்நே த்ரிதா⁴ விப⁴க்தே³ஸ்மிந் பா⁴கா³ப்யாம் ப்³த்யதே ஸ்வயம் || 14.71 ||

ஸ்தூ²லோ பா⁴க:³ புரீஷம் ஸ்யாந்மத்ய⁴மோ தே³ஹபோஷக: |

ப்ராணம் தர்பயதே ஸலக்ஷம் இதி ப்³த்யத்யம் வபுர்த்³வயம் || 14.72 ||

ஏவம் விவேசிதம் ப்ராணம் ய உபாஸ்தே ருணத்³தி⁴ ஸ: |

ப்⁴ராத்ரு³வ்யாந்த்³விஷத: ஸப்த மூர்த்⁴நி சி²த்³ரவ்யவஸ்தி²தாந் || 14.73 ||

ப்⁴ராத்ரு³வ்யா: ஸ்யு: ஸஹோ³த்பத்தே: ஸப்³தா³த்³யா: ஸங்க³வ்ரு³த்தய: |

த்³விஷந்தி ச முமுக்ஷாம் தா: ப்ரத்யக்³த்³ரு³ஷ்ட்யாபஹாரத: || 14.74 ||

ஸேவதே³க்ஷிஸ்தி²தம் ப்ராணம் ஸப்த ருத்³ராதி³தே³வதா: |

அக்ஷண இத்யுபாஸ்தே ய: ஸோ³ந்நமக்ஷயமஸ்நுதே || 14.75 ||

கர்ணாதி³ஸப்தச்சி²த்³ரேஷு³ கௌ³தமாத்³ய்ரு³ஷிநாமகா: |

ஸ்தி²தா: ப்ராண இதி த்⁴யாயேத்³வாசம் ச ப்³ரஹ்மவாதி³நீம் || 14.76 ||

ஹிரண்யக³ர்ப⁴ரூபேண ஸர்வபு⁴க் ஸ்யாது³பாஸக: |

இதி கா³ர்ப்³யமதம் ப்³ரஹ்ம ப்³ராஹ்மணே³ஸ்மிந் ப்ரபஞ்சிதம் || 14.77 ||

கா³ர்³யோக்தம் ப்³ரஹ்ம விஸ்த்ரு³த்ய தந்நிராஸாய ஸாம்ப்ரதம் |
த்ரு³தீயப்³ராஹ்மணே ப்ராஹு ராஜ்ஞோக்தம் ப்³ரஹ்ம விஸ்த்ரு³தம் || 14.78 ||

ப்ரத²மப்³ராஹ்மணே ராஜா ப்³ரஹ்ம யத்³யப்பயஸேஷத: |
உவாசாதா²பி ஸத்யஸ்ய ஸத்யதா நைவ விஸ்த்ரு³தா || 14.79 ||

ஸத்யஸத்யத்வவிஸ்தாரமுகே²ந ப்ரதிபாதீயதே |
நிஷ்ப்ரபஞ்சப்³ரஹ்மதத்த்வம் த்ரு³தீயப்³ராஹ்மணே ஸ்பு²டம் || 14.80 ||

த்³வே ஏவ ப்³ரஹ்மணோ ரூபே ப்ரபஞ்சத்வமுபாக³தே |
மூர்தாமூர்தாத்மகே யாப்⁴யாமரூபம் ப்³ரஹ்ம ரூப்யதே || 14.81 ||

மூர்தாமூர்த ப்ரபஞ்சஸ்ச வாஸநா சேதி வா த்³வ்யம் |
ஸவாஸநமித³ம் ரூபமநித³ம் சேதி வா த்³வ்யம் || 14.82 ||

ஸந்நிவேஸோ நேத்ரத்³ரு³ஸோ யஸ்ய தந்மூர்தமுச்சயதே |
க்ஷித்யம்ப்³வக்³நித்ரயம் மூர்தமமூர்தமிதரத்³த்³வ்யம் || 14.83 ||

மூர்தம் மர்த்யம் சீக்⁴ரநாஸாத்பரிச்சே²தா³த்ஸ்தி²தம் ததா² |
ப்ரத்யக்ஷத்வாத்ஸதி³த்யுக்தமமூர்தே து விபர்யய: || 14.84 ||

தந்நஸ்யதி விலம்பே³நேத்யம்ரு³தம் வ்யாப்திமத்வத: |
யத்ப்ரோக்ஷமதஸ்த்யத்ஸ்யாந்மூர்தாமூர்தாத்மகம் ஜக³த் || 14.85 ||

அத்யாத்மமதி⁴தை³வம் ச த்³விதா⁴ ஸத்யம் வ்யவஸ்தி²தம் |
ப்ரஸித்³த⁴முப⁴யத்ராபி ஸ்தூ²லஸூக்ஷமவபுர்த்³வ்யம் || 14.86 ||

ஸ்தூ²லஸாரதயா ஜ்ஞேயே சக்ஷூராதி³த்யமண்ட³லே |
மூர்தமர்த்யபரிச்சி²ந்நப்ரத்யக்ஷத்வவிஸேஷிதே || 14.87 ||

அமூர்தாம்ரு³தஸம்வ்யாப்தப்ரோக்ஷத்வஸ்து ஸமயுதம் |
உப⁴யத்ர ஸ்தி²தம் லிங்க³மமூர்தரஸ உச்சயதே || 14.88 ||

ஸாராஸாரயுதே ரூபே மூர்தாமூர்தே உதீ³ரிதே |
அரூபம் ப்³ரஹ்மரூபாப்⁴யாம் வ்யவஹாரே நிரூப்யதே || 14.89 ||

மூர்தாமூர்தே ப்³ரஹ்மரூபே இதி பக்ஷா நிரூபித: |
ப்ரபஞ்சதத்³வாஸநே த்³வே ரூபே இத்யேஷ வர்ண்யதே || 14.90 ||

ப்ரபஞ்சோ நாம பூர்வோக்தம் மூர்தாமூர்தத்³வ்யம் ப⁴வேத் |

ஸத்³வாஸநா விசித்ரா: ஸ்யுரநந்தா விங்க³மாஸ்ரிதா: || 14.91 ||

அநேகவாஸநாசித்ரம் தல்விங்க³ம் படபி⁴த்திவத் |

மாயேந்த்³ரஜாலஸத்³ரு³ஸம் வ்யாமோஹாஸ்பத்³மாத்தமந: || 14.92 ||

ஏதாவந்மாத்ர ஆத்மேதி தத்ர ப்⁴ராந்தா நிராக³மா: |

பௌ³த்³த⁴காணு³ஸாங்க²யாத்³யாஸ்தர்கமாத்ரோபஜீவிந: || 14.93 ||

ஏகைகாம் வாஸநாம் தத்ர ப்ரதிக்ஷணவிநஸ்வரீம் |

ஆஹு: க்ஷணிகமாத்மாநம் பௌ³த்³தா⁴ விஜ்ஞாநவாதி³ந: || 14.94 ||

ஆத்மநோ த்³ரவ்யபூ⁴தஸ்ய கு³ணு பு³த்³த⁴யாத³யோ நவ |

வாஸநாத்வேந வேதோ³க்தா இதி வைஸேஷிகாத³ய: || 14.95 ||

த்ரிகு³ணம் யத்ப்ரதா⁴நம் தத்புருஷா²ர்தே²ந ஹேதுநா |

ப்ரவர்ததே வாஸநாத்வக்ஷு³ப்திஸ்தத்ரேதி காபிலா: || 14.96 ||

அநந்தகல்போபசிதா அநந்தா ஏவ வாஸநா: |

உதா³ஹரணமாத்ரம் து த்³ரு³ஷ்டாந்தைரிஹ வர்ண்யதே || 14.97 ||

ஹாரித்³ரம் வஸநம் யத்³வத்ஸம்ஸர்கா³த்பீததாம் வ்ரஜேத் |

தத்³வந்நார்யாதி³ஸம்ஸர்கா³ல்விங்க³ம் ராகா³தி³மத்³ப⁴வேத் || 14.98 ||

ஈஷத்பாண்³ரு³ஸ்ச பருஷ: ஸ்யாத்ஸ்வத: ஸ்வேதகம்ப்³ல: |

ததே²ஷ்ச்ச்²ரத்³த⁴யா யுக்தம் ஸ்வதோ ரோஷாதி³பா⁴க³பி || 14.99 ||

இந்த்³ரகோ³போ³திரி³ரக்த: ஸ்யாத்ஸ்வத ஏவ ததா² மந: |

விவிக்ததே³ஸஸ்த²ஸ்யாபி விஷயப்ரவணம் க்வசித் || 14.100 ||

அக்³நேரர்சிர்யதா² பா⁴ஸ்வத்³த³ஹுத்யபி ததா² க்வசித் |

வேத்³ஸாஸ்த்ரவித்³ப்யந்யாந் பா³தே⁴தேர்ஷ்யாத்³புபத்³ரவை: || 14.101 ||

ஸிதாம்போ⁴ஜம் யதா² ஸௌம்யம் ஸுக³ந்தி⁴ ம்ரு³து³ ச ஸ்வத: |

ஜந்மநைவ ததா² சித்தம் யுக்தம் ஸமத்³மாதி³பி: || 14.102 ||

தீவ்ரவித்³யுத்³யதா²த்யந்தம் க⁴நத்⁴வாந்தாபநோத்³க்ருத் |

ததா² ஹிரண்யக³ர்ப⁴ஸ்ய ஸர்வஜ்ஞா வாஸநா ப⁴வேத் || 14.103 ||

தாமுபாஸீந ஆப்நோதி ஸ்ரியமத்யந்தமூர்ஜிதாம் |

ரஜ:ஸுத்த்வதமோயோகா³த்³வாஸநாநாம் விசித்ரதா || 14.104 ||

ப்ரபஞ்சவாஸநே ப்³ரஹ்மரூபே இத்யேததீ³ரிதம் |

ததே²த³மநித³ம்ரூபே இதி பக்ஷா⁵து⁴நோச்யதே || 14.105 ||

ஸவாஸநம் ஜக³த்ஸர்வம் தத்ரேத³ம் ரூபமீரிதம் |

ஸச்ச த்யச்சேதி ஸத்யம் தத்ப்ரோச்யதே பாஞ்சபௌ⁴திகம் || 14.106 ||

ஸத்யஸ்ய ஸத்யமநித³ம் வக்தவ்யம் ஸிஷ்யதே தத: |

ஆதே³ஸோ⁵நந்தரம் தஸ்ய க்ரியதே⁵நந்யமாநிந: || 14.107 ||

ஆதே³ஸோ நேதி நேதீதி ப்³ரஹ்மதத்தவாவபோ³த⁴க: |

யதா²யமுபபத்³யேத ததா² ஸம்யங்நிரூப்யதே || 14.108 ||

இதிஸப்³தே³ந சித்³பா⁴ஸ்யமநாத்³ய ப்ரதிஷித்⁴யதே |

நகாரேண த்³விருக்திஸ்து வீப்ஸா க்ரு³த்ஸநநிஷித்³த⁴யே || 14.109 ||

மூர்தம் வா யதி³ வாமூர்தமஜ்ஞாநம் வாஸநாத²வா |

அத்⁴யாத்மமதி⁴தை³வம் வா தத்ஸர்வம் ப்ரதிஷித்⁴யதே || 14.110 ||

அத²வாத்ரேதி ஸப்³தௌ³ த்³வௌ ஜீவேஸோபாதி⁴வாசிநௌ |

நகாராப்⁴யாமுபாதீ⁴ த்³வௌ நிஷித்⁴ய ப்³ரஹ்ம லக்ஷயதே || 14.111 ||

யதா² மாத்ராதி³ஸத்தேயம் ப்ரத்யக் ஸம்வித்ஸஸாக்ஷிகா |

ப்ரமாத்ராதே³ரபா⁴வோ⁵பி ததா²⁵தஸ்தேந லக்ஷயதே || 14.112 ||

அதிரோஹிதஸம்வித்கோ த்³ரு³ஷ்டிமாத்ராத்மகத்வத: |

விநைவ வாசகம் ஸப்³த³ம் போ³த⁴யோ லக்ஷணயா⁵ப்யத: || 14.113 ||

அநந்யாநுப⁴வேநைவ பா⁴வாபா⁴வாத்மபூ⁴மிஷு |

ப்ரத்யக்³கூடஸ்த²மாத்மாநம் பஸ்யந்நாஸ்தே ப²லாத்மந: || 14.114 ||

அதோ மாத்ராதி³ஸம்பே⁴தோ³ யத்ர யத்ர நிவர்ததே |

தத்ர தத்ரேகக: ப்ரத்யக் ஸ்வமஹிம்நைவ ஸித்³த⁴யதி || 14.115 ||

ஏதத்³வஸ்து ஸ்வத: ஸித்³த⁴ம் ப்ரமாத்ராத்³யநபேக்ஷத: |

ஸர்வஸ்யைவ தத: ஸித்³தே⁴ கத²ம் ஸித்³த⁴யேத்தத³ந்யத: || 14.116 ||

ததி³த்த²ம் நேதி நேதீதி வாக்யம் ப்³ரஹ்மாத்மபோ³த⁴கம் |

ஜீவேஸோபாதி⁴நிஹ்நுத்யா லக்ஷயாக²ண்டா³வஸாநத: || 14.117 ||

இத்யேவமநித³ம் ரூபம் ப்³ரஹ்மண: ப்ரதிபாதி³தம் |

நிர்நாம்நஸ்தஸ்ய நாமைதத்ஸத்யஸத்யமிதி ஸ்ருதம் || 14.118 ||

ஸச்ச த்யச்சேதி ஸத்யாக்²யா: ப்ராணஸ்தே ப்³ரஹ்மணாத்மநா |
ஆத்மவந்தஸ்ததோ ப்³ரஹ்ம ஸத்யஸத்யமிதீரிதம் || 14.119 ||

அஜாதஸத்ருர்யாம் வித்³யாம் ப்³ராஹ்மணஸ்த்ரிபி⁴ருக்தவாந் |
தத்³வ்யாக்²யாநேந ஸந்துஷ்யாத்³வித்³யாதீர்த்²மஹேஸ்வர: || 14.120 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
அஜாதஸத்ருவித்³யாப்ரகாஸோ நாம சதுர்த்³ஸோ⁵த்⁴யாய: || 14 ||

15. ப்³ருஹ்தா³ரண்யோபநிஷதி³ மைத்ரேயீவித்³யாப்ரகாஸோ நாம
பஞ்சத்³ஸோ⁵த்⁴யாய: |

மைத்ரேய்யை யாஜ்ஞவல்க்யோ யாம் சதுர்த்²ப்³ராஹ்மணே⁵ப்³ரவீத் |
ஸஸாத்⁴நாம் ப்³ரஹ்மவித்³யாம் விஸ்பஷ்டம் வ்யாகரோதி தாம் || 15.1 ||

வித்தஸ்ய கர்மஹேதுவாத்²தத்த்யாகோ³ ஜ்ஞாநஸாத்⁴நம் |
இதி த்³ர்ஸயிதும் ப்ராஹ ஸ்ருதிராக்²யாயிகாம் ஸூபா⁴ம் || 15.2 ||

ஏஷாந்ரயஸம்ந்யாஸோ வித்தத்த்யாகே³ந லக்ஷயதே |
ஜ்ஞாநஸ்ய ஹேது: ஸம்ந்யாஸ இதி ஸாஸ்த்ரேஷு டி³ண்டி³ம: || 15.3 ||

த்³விவித:⁴ கர்மஸம்ந்யாஸ: ப²ஸஸாத்⁴நபே⁴த்³த: |
ப²லாய ஜ்ஞாநிநஸ்த்யாகோ³ ஜிஜ்ஞாஸோர்ஜ்ஞாநவித்³த⁴யே || 15.4 ||

ஜ்ஞாநித்வாத்³யாஜ்ஞவல்க்யோ⁵யம் ஜீவந்முக்தி²ப²லேச்ச²யா |
சித்தவிக்ஷேபபா³ஹுல்யம் கா³ர்ஹஸ்த்²யம் த்யக்துமிச்ச²தி || 15.5 ||

நிதி³த்⁴யாஸஸ்வேதி ஸப்³தா³த்ஸர்வத்த்யாக³ப²லம் ஜகௌ³ |
ந ஹ்யந்யசிந்தாமத்யக்த்வா நிதி³த்⁴யாஸிதும்ஹதி || 15.6 ||

நிரந்தரம் விசாரோ ய: ஸ்ருதார்த்²ஸ்ய கு³ரோர்முகாத்² |
தந்நிதி³த்⁴யாஸநம் ப்ரோக்தம் தச்சைகாக்³ர்யேண லப்⁴யதே || 15.7 ||

அநாத்மந்யருசிஸ்சித்தே ருசிஸ்சாத்மநி சேத்³ப⁴வேத் |
புண்யபுஞ்ஜேந ஸூத்³த⁴ம் தச்சித்தமைகாக்³ர்யமர்ஹதி || 15.8 ||

ஸூத்⁴யங்குரிதமைகாக்³ர்யம் விவேகேநாபி⁴வர்த⁴யேத் |
ப்ரியாப்ரியவிவேகோ⁵தோ மைத்ரேய்யா உபதி³ஸ்யதே || 15.9 ||

பதிஜாயாதி³ போ⁴கே³ஷு (போ⁴ஜ்யேஷு) போ⁴க்தர்யாத்மநி சேக்ஷயதே |
ப்ரீதிஸ்தத்ர க்வ முக்²யேயம் குத்ராமுக்²யேதி சிந்த்யதாம் || 15.10 ||

ஸதா³ பூ⁴யாஸமேவாஹம் மா ந பூ⁴வம் கதா³சந |
இத்யநோபாதி⁴க் ப்ரீதி: ப்ராணிநாமாத்மநீக்ஷயதே || 15.11 ||

ஸ்வஸம்ப்³ந்தோ⁴பாதி⁴நைவ போ⁴க்³யே ப்ரீதிர்ந து ஸ்வத: |
அந்யதா² வைரிபோ⁴க்³யே⁵பி போ⁴க்³யத்வாத்ப்ரீதிராபதேத் || 15.12 ||

அவிசாரேண புத்ராநெள³ யா ப்ரீதிஸ்தாம் விசாரத: |
ஆத்மந்யேவோபஸம்ஹ்ரு³த்ய சித்தைகாக்³ரயம் விவர்த⁴யேத் || 15.13 ||

ஐகாக்³ர்யமசலம் க்ரு³த்வா நிதி³த்⁴யாஸநகாரணம் |
ஆத்மா த்³ரஷ்டவ்ய இத்யேதத்ஸூத்ரம் வ்யாக்²யாதுமாத்³தே³ || 15.14 ||

ஆஹாத்மஸப்³த:³ ப்ரத்யஞ்சம் ததா² லோகே⁵நுபூ⁴தித: |
அநேநா⁵த்ரா⁵⁵த்மஸப்³தே³ந ப்ரமேயம் நிர்தி³தி³க்ஷிதம் || 15.15 ||

த்³ரஷ்டவ்ய இதி நிர்தி³ஷ்டா ப்ரமிதிர்த்³ரு³ஸிதா⁴நூநா |
அஜ்ஞாதஜ்ஞாபநம் தவ்யப்ரத்யயேநா⁵பி⁴தீ⁴யதே || 15.16 ||

அஜ்ஞாத ஆத்மா வேதா³ந்தஜந்யஜ்ஞாநேந மீயதே |
இத்யேஷ ஏவ வாக்யார்தோ² நா⁵ப்ரவ்ரு³த்தப்ரவர்தநம் || 15.17 ||

நந்வஹம்ப்ரத்யயேநாத்மா வேதா³ந்தஸ்ரவணாத்புரா |
விஜ்ஞாத இதி சேந்மைவம் ஸார்வாத்மயா⁵நவபோ³த⁴நாத் || 15.18 ||

லிங்க³தே³ஹபரிச்சி³ந்நருபக்³ராஹிண்யஹம்மதி: |
ஸார்வாத்மயமாத்மநஸ்தத்த்வம் தத³ஜ்ஞாதமஹந்தி⁴யா || 15.19 ||

ஸர்வாஸுபநிஷத்ஸ்வேதத்ஸார்வாத்மயம் ப்ரதிபத்³யதே |
கார்யஜ்ஞேயஸமாப்தி: ஸ்யாத்ஸார்வாத்மயஸ்யா⁵வபோ³த⁴த: || 15.20 ||

ஆத்மா த்³ரஷ்டவ்ய இத்யுக்த்யா தத்த்வதீ⁴ருபத்³ர்ஸிதா |
ஸ்ரோதவ்ய இத்யாதி³நா து விசார உபத்³ர்ஸ்யதே || 15.21 ||

ஸ்ருத்யர்தா²விஷ்க்ரு³தேர்ஹேது: ஸப்³த³ஸக்திவிவேகக்ரு³த் |
ஸ்ருதிவிங்கா³தி³கோ ந்யாய: ப்ரோக்த: ஸ்ரோதவ்ய இத்யத: || 15.22 ||

அர்தா²ஸம்பா⁴வநோச்சே²தீ³ தர்கோ மநநமீரிதம் |
வேத³ஸாஸ்த்ரா⁵விரோத்ய்ர தர்கோ க்³ராஹ்யோ ந சேதர: || 15.23 ||

அபராயத்தபோ³தோ⁴ஶத்ர நிதி³த்⁴யாஸநமுச்யதே |

த்⁴யாநாஸங்காநிவ்ரு²த்தயர்தம்² விஜ்ஞாநேநேத்யுதீ³ரணாத || 15.24 ||

த்³ரஷ்டவ்ய இதி விஜ்ஞாநமுத்³தி³ஸ்ய ஸ்ரவணம் ததா² |

மநநம் ச விதா⁴யாஶத² விஜ்ஞாநமவதி⁴ம் ஜகௌ³ || 15.25 ||

நந்வநாத்மா ந விஜ்ஞாத ஆத்மத்³ர்ஸநமாத்தரத: |

ததோ³க்ரு²த்ஸ்நந்வதோ³ஷஸ்சேநமைவம் ஸர்வஸ்ய வேத³நாத || 15.26 ||

ஆத்மநோ த³ர்ஸநேநேத³ம் த்³ரு²ஷ்டம் ஸ்யாத³கி²லம் ஜக³த் |

ப்ரத்யங்மாத்ரைகயாதா²த்யாத்த்கார்யகாரணவஸ்துந: || 15.27 ||

கார்யாத்மா காரணாத்மா ச த்³வாவாத்மாநௌ பராத்மந: |

ப்ரத்யக்³யாதா²த்யமோஹோத்தௌ² மோஹே நஷ்டே விநஸ்யத: || 15.28 ||

மோஹதத்த்கார்யயோர்பா³தே⁴ ப்ரத்யக் ஸர்வமிதீர்யதே |

அத: ப்ரதீசி விஜ்ஞாதே ஸுலப⁴ம் ஸர்வவேத³நம் || 15.29 ||

தத்ரைவம் ஸதி யோ மூட:⁴ ஸமஸ்தவ்யஸ்தரூபதாம் |

ஜ்ஞாதவ்யாம் மநுதே தாம் து வேத³ ஏவ நிஷேத⁴தி || 15.30 ||

யோ விப்ரஜாதிஸ்சைதந்யாத³ந்யத்³வஸ்த்விதி மந்யதே |

கைவல்யாத்மம் பராகுர்யாத்விப்ரஜாதி: பராங்முக²ம் || 15.31 ||

ப்³ராஹ்மணேஶஹமிதி ப்⁴ராந்த்யா ப்³ரு²ஹஸ்பதிஸவாதி³ஷு |

ப்ரவ்ரு²த்தோ லப⁴தே ஜந்மேத்யேஷைவாஸ்ய பராக்ரியா || 15.32 ||

விப்ரதவவக்ஷுத்தரலோகதே³வபூ⁴தாதி³கம் ஜக³த் |

ஸ்வஸமாத்³பே⁴தே³ந பஸ்யந்தம் க்லேஸயேத³ப்ராதி³நம் || 15.33 ||

யத³ஸ்தி தந்ந ஜாநாதி யந்நேஹாஸ்தி ததீ³க்ஷதே |

இத்யேவமபராதோ⁴ஸ்ய வித்³யதே பே⁴த³த்³ர்ஸநி: || 15.34 ||

யோஶந்யதா² ஸந்தமாத்மாநமந்யதா² ப்ரதிபத்³யதே |

கிம் தேந ந க்ரு²தம் பாபம் சோரேணாத்மாபஹாரிண || 15.35 ||

அபோதி³தத்வாஜ்ஜாத்யாதி³த்³ர்ஸநஸ்யேஹ கிம் புந: |

த்³ரஷ்டவ்யமித்யதோ வக்தி ஸர்வாக²ண்ட³த்வத³ர்ஸநம் || 15.36 ||

ப்ரத்யக்த்வேந ய ஆபா⁴தி ப்ரத்யக்³பு³த்³தி⁴ப்ரமாணக: |

தாவந்மாத்திரையாதா²தம்யமுத்தஜாத்யாதி³ த்³ரு³ஸ்யதாம் || 15.37 ||

ஏவம் ஸ்ரோதவ்ய ஆத்மாயம் ஸமாப்த: ஸ்வரணே விதி:⁴ |

கத²ம் மந்தவ்ய இத்யத்ர து³ந்து³ப⁴யாதி³ நித³ர்ஸநம் || 15.38 ||

ஸ்தி²தௌ ஜநௌ லயே⁵ப்யேதஜ்ஜக³தா³த்மாதிரேகத: |

நாஸ்தீத்யேதத்த்ரமே⁵த்ர த்³ரு³ஷ்டாந்தை: ப்ரதிபாத்யதே || 15.39 ||

யதா² து³ந்து³ப⁴ஸப்த³த்வஸாமாந்யாது³த்தி²தாந்ப்ரு³த்²க் |

நாதா³தும் ஸக்ருயாத்கஸ்சித்³விஸேஷாநஸிகோஸவத் || 15.40 ||

தத்³வதா³த்மாதிரேகேண நாத்மீயோ⁵த்²மநாக³பி |

யத: ஸமீக்ஷிதும் ஸக்யஸ்தேநாஸௌ ரஜ்ஜுஸர்பவத் || 15.41 ||

ஸாமாந்யம் தத்³விஸேஷஸ்ச தத்³விஸேஷா இதி த்ரய: |

து³ந்து³ப⁴ஸ்தஸ்ய சாகா⁴த: ஸப்த³ஸ்சேத்யேபி⁴ரிதா: || 15.42 ||

ஸாமாந்யம் தெள³ந்து³ப:⁴ ஸப்தோ³ வீராதி³ரஸஸம்யுத: |

விஸேஷஸ்தத்³விஸேஷாஸ்து நீசோச்சாதி³விபே⁴தி³ந: || 15.43 ||

நீசாதி³பே⁴தி³ந: ஸப்தா:³ வீராதி³ரஸஸம்யுதே |

அந்தர்ப⁴வந்தி ஸோ⁵ப்யந்தர்பூ⁴த: ஸ்யாத்³தௌ³ந்து³ப⁴த்⁴வநௌ || 15.44 ||

ஏவம் ஸங்கே²பி வீணயாம் யோஜயித்வா புந: (தத:) புந: |

ஸங்க²து³ந்து³ப⁴வீணக்²யத்⁴வநீநந்யத்ர யோஜயேத் || 15.45 ||

த்⁴வநித்ரயம் மஹாஸப்த³ஸாமாந்யேம்⁵தர்ப⁴வேதி³தி |

விவக்ஷயா ஸங்க²பே⁴வீணஸ்திஸ்ர உதீ³ரிதா: || 15.46 ||

யதா² விஸேஷஸாமாந்யதத்ஸாமாந்யபரம்பரா |

ஸப்தோ³ ஸ்தி²தா ததா² ஸர்வமுபலப்தி⁴ஸ்த²மீக்ஷதே || 15.47 ||

உபலப்தோ⁵ஸ்தி ஸந் கும்போ⁴ லம்போ³ஷ்டோ² தே³ஸகாலவாந் |

பூர்வா⁵பூர்வா⁵திரேகேண நோத்தரோ⁵த்²நுபூ⁴யதே || 15.48 ||

ஏவம் சித்³ந்வயாத்ஸர்வம் சித்³யஸ்தம் ததா² ஸதி |

சிதா³த்மவாஸ்ய ஸர்வஸ்ய தாத்²விகம் ரூபமீக்ஷயதாம் || 15.49 ||

ஸ்தி²திகாலே யதை²காத்மயம் ஸக்யதே ஜ்ஞாதுமஞ்ஜஸா |

யதோ²க்தந்யாயதஸ்தத்³வது³த்பத்தாவபி ஸக்யதே || 15.50 ||

தூ⁴மார்சிர்விஸ்பு²விங்கா³தி³ விபா⁴க³ஜநநாத்தபுரா |
 அக்³நிரேவ ந தூ⁴மாத்த³யாஸ்ததை²காத்தம்யம் ஜநே: புரா || 15.51 ||
 ஸ்வார்த²ஸாத⁴நயத்தநாத்³நநபேக்ஷய யதா² ஸ்ரு³ஜேத் |
 தூ⁴மாத்³ந்ஹுதபு⁴க்தத்த³வத்³ரு³கா³தீ³ந்ப்ரத்யகீ³ஸ்வர: || 15.52 ||
 நார்த²ம் பு³த⁴வா வேத³ஸ்ரு³ஷ்டி: காலிதா³ஸாதி³வாக்யவத் |
 கிந்து ஸ்வாஸ இவாயத்தநாத்தஸ்யாத்³தோ⁵பௌருஷ்யதா || 15.53 ||
 மந்த்ராஸ்சதுர்விதா⁴ ஜ்ஞேயா ரு³க்³வேதா³தி³கிரோதி³தா: |
 ப்³ராஹ்மணம் சேதிஹாஸாதி³ரூபமஷ்டவிதா⁴ம் ப⁴வேத் || 15.54 ||
 ப்ரஸித்த³தா⁴ஸ்சேதிஹாஸாத்³யா: ரு³க்³வேதா³த்யுப³ப்³ரு³ம்ஹகா: |
 நிகி²லாபி ஜக³த்ஸ்ரு³ஷ்டி: ஸப்³த³ஸ்ரு³ஷ்ட்யோபலக்ஷயதே || 15.55 ||
 ப்ரஜ்ஞாநவ்யதிரேகேண யதை²வ ஸ்தி²திஸர்க³யோ: |
 வஸ்த்வந்தரம் ந ஸம்பா⁴வ்யம் ப்ரலயே⁵பி ததோ²ச்யதே || 15.56 ||
 ஸ்வாபா⁴விகா⁵⁵த்யந்திகௌ த்³வௌ ப்ரலயௌ ஜக³தஸ்தயோ: |
 ஸ்வாபா⁴விக: ஸ்யாத்கல்பாந்தே போ³தா⁴தா³த்யந்திகோ மத: || 15.57 ||
 ஸமுத்³ரிகி²ல்யௌ த்³ரு³ஷ்டாந்தௌ க்ரமாத்³ப்ரலயயோர்மதௌ |
 லீயதே⁵ப்³தௌ⁴ ஜலம் யத்³வத்ததா² ப்³ரஹ்மணி தஜ்ஜக³த் || 15.58 ||
 ஸாக்ஷாத்³வா⁵த² ப்ரணாட்³யா வா ஜலமப்³தௌ⁴ ப்ரலீயதே |
 ஸாக்ஷாத்³க³ங்கா³தி³கா நத்³யஸ்ததத்³ப்ரணாட்³யா ஜலாந்தரம் || 15.59 ||
 ததை²வ காரணம் வஸ்து ஸாக்ஷாத்³ப்³ரஹ்மணி லீயதே |
 கார்யம் து காரணத்³வாரேத்யேதத்³த்ர விவக்ஷிதம் || 15.60 ||
 விஷயப்ரலயேநாக்ஷப்ரலயஸ்யோதி³தத்வத: |
 லய: ஸர்வஸ்ய ஜக³தோ ப்³ரஹ்மணீ³த்யத்ர ஸுஸ்தி²தம் || 15.61 ||
 ரவம் மந்தவ்ய ஆத்மா⁵யம் அர்தா²ஸம்ப⁴வநுத்தயே |
 து³ந்து³ப்⁴யாத்³யுக்³த்த³ரு³ஷ்டாந்தந்யாயமார்கே³ண யத்நத: || 15.62 ||
 அபராயத்தபோ³தா⁴க்²யநிதி³த்⁴யாஸநஸித்³த⁴யே |
 ஆத்யந்திகலயம் வக்தும் கி²ல்யத்³ரு³ஷ்டாந்த உச்யதே || 15.63 ||
 ஸாமுத்³ரமம்போ⁴ லவணக்ஷேத்ரே பா⁴நுவிபாகத: |
 லவணோபலதாம் ப்ராப்ய ஸைந்த⁴வ: கி²ல்ய உச்யதே || 15.64 ||

ஸ கி²ல்ய உத³தௌ⁴ கூழிப்தஸ்தாபஸாந்தௌ விஸீயதே |
அஸக்ய: புநருத்³த⁴ர்தும் கி²ல்யரூபேண பூர்வவத் || 15.65 ||

கி²ல்யோத்³த⁴ரு³த்யை நீரமப்³தா⁴வாத³தீ³த யதோ யத: |
தத்ர தத்ர ரஸோ லப்⁴ய: கி²ல்யஸ்த்வேஷ ந குத்ரசித் || 15.66 ||

ஸாமுத்³ரஸ்யாம்ப⁴ஸஸ்தாபாத்³கி²ல்யதைவம் பராத்மந: |
ஆப்³ரஹ்மஸ்தம்ப்³பர்யந்தம் ஜீவதா ஸ்யாத³வித்³யயா || 15.67 ||

மஹத்³பூ⁴தமநந்தம் ஸ்யாத³பாரம் சித்³க⁴நம் ஸ்வத: |
தே³ஹேந்த³ரியாக்²யபூ⁴தேப்⁴யோ ஜீவத்வேந ஸமுத்தி²தம் || 15.68 ||

மஹத்த்வம் ஸர்வக³த்வம் ஸ்யாத³பூ⁴தத்வம் நித்யஸித்³த⁴தா |
அநந்தாபாரஸப்³தா³ப்⁴யாம் வ்யாப்திநித்யத்வஸாத⁴நம் || 15.69 ||

கார்யகாரணராஹித்யம் யதி³ வேஹோபலக்ஷயதாம் |
அநந்தத்வமகார்யத்வமபாரத்வமஹேதுதா || 15.70 ||

விஜ்ஞாநக⁴ந ஏவேதி ஜாத்யந்தரநிஷேத⁴நம் |
ததி³த³ம் வஸ்துநஸ்தத்த்வம் மாயிகீ ஸா ஸமுத்தி²தி: || 15.71 ||

அப்³தி⁴ஸ்தா²நீயமைகாத்மயம் ஜலஸ்தா²நம் து ஸாக்ஷிசித் |
க்ஷேத்ரஸ்தா²நம் ஸரீராதி³ தாபஸ்தா²நம் து விப்⁴ரம: || 15.72 ||

கி²ல்யஸ்தா²நம் சிதா³பா⁴ஸயோகா³த்கர்த்ரு³த்வபோ⁴க்த்ரு³தே |
த்³ரஷ்டா ஸ்ரோதா த்³விஜோ கௌ³ரோ த⁴நீ கோ³மாந் ப⁴வேத்தத: || 15.73 ||

ப்ரத்யகா³த்மைவ ஸத்³ப்³ரஹ்ம பரோக்ஷமப⁴வத்ததா³ |
ப்³ரஹ்மைவ ஸந்நயம் சாத்மா ஸம்ஸாரித்வமவாப்தவாந் || 15.74 ||

இத்யேவம் பரவஸ்த்வேவ பஞ்சபூ⁴தாக்²யமாயயா |
ஜீவத்வேந ஸமுத்தா²ய ஸ்வத: ஸாஸ்த்ரேண பு³த்³த⁴யதே || 15.75 ||

ஸர்வமாத்மைவ ஸம்யக்³தீ⁴ஜந்மநைவாகி²லே ப்⁴ரமே |
நஷ்டே நஸ்யதி ஜீவத்வம் ஜலே ப்ரக்ஷிப்தகி²ல்யவத் || 15.76 ||

க்ஷேத்ரஜ்ஞேஸ்வரபே⁴தே³ந புந: ஸம்ஜ்ஞா ந வித்³யதே |
தத்³தே⁴தோஸ்தமஸோ த்⁴வம்ஸாத்³கி²ல்யாநுத்³த⁴ரணம் யதா² || 15.77 ||

த்³ரு³ஷ்டிமாத்ராத்த்மயாதா²த்மயாத்³கார்யகாரணவஸ்துந: |

ந ஜ்ஞாதம் கிஞ்சித³ப்யஸ்தி நாநபாஸ்தம் ததா² தம: || 15.78 ||

ஆத்யந்திகோ⁵யம் ப்ரலய: புநர்ஜந்மவிவர்ஜநாத் |

ஸ்வாபா⁴விகலயே ஸக்திஸேஷாத³ஸ்தி புநர்ஜநி: || 15.79 ||

விஜ்ஞானைகக⁴நஸ்யாஸ்ய ஸம்ஜ்ஞா நாஸ்தீதி யத்³வச: |

தத்³வ்யாஹதிர்ந ஸக்யாத்ர தயோர்விஷயபே⁴த³த: || 15.80 ||

விஜ்ஞானைகக⁴நோக்த்யா⁵ஸ்ய க்ரு³த்ஸ்நைகாத்மயம் புரோதி³தம் |

ஸம்ஜ்ஞா நாஸ்தீதி சாவித்³யாஜந்யா பு³த்³திர்நிஷித்⁴யதே || 15.81 ||

கார்யகாரணதாஸேஷி ஸ்வத:ஸித்³த⁴மநந்யக³ம் |

யத்³வஸ்து தத³ஸம் ஸ்வாத்மஸம்வித்தயை நிரபேக்ஷத: || 15.82 ||

ஐகாத்மயம் யத்³விஜ்ஞாதம் தத்³த்³வைதமிவ விப்⁴ரமாத் |

ஸ்யாத்³யத்ர தத்ர பும்ஸோ⁵ஸௌ கர்த்ரு³கர்மாதி³பே⁴த³தீ: || 15.83 ||

நநு த்³வைதமிவேத்யேதது³பமாநம் கத²ம் தவ |

உபமேயத்³வைதவஸ்துராஹித்யாதி³தி சேச்³ரு²ணு || 15.84 ||

ராமராவணயோர்யுத்³த⁴ம் ராமராவணயோரிவ |

இத்யாதா³புபமா த்³ரு³ஷ்டா ஸ்வஸ்ய ஸ்வேந ததே²ஷ்யதாம் || 15.85 ||

யத்³வல்லோகே சந்த்³ரபே⁴த:³ கல்பிதத்வேந ஸம்மத: |

ஐக³த்³பே⁴தோ³பமா ஸா ஸ்யாந்மித்²யாத்வம் தேந ஸித்³த⁴யதி || 15.86 ||

ஸமஸ்தவ்யஸ்தரூபத்வம் யோ வக்தீஹாத்மந: ஸ்ருதே: |

தத்பக்ஷஸ்ய நிஷேதா⁴ய த்³வைதமித்²யாத்வவர்ணநம் || 15.87 ||

ஜ்ஞாத்ரு³ஜ்ஞாநஜ்ஞேயரூபம் ப்ராப்ய ஸ்வப்நே யதா²ம்ரு³ஷா |

ஏகோ வ்யவஹரத்யேவமஜ்ஞோ வ்யவஹரேந்ம்ரு³ஷா || 15.88 ||

யஸ்யாமவித்³யாவஸ்தா²யாம் பே⁴த³ப்⁴ராந்திஸ்ததா³ புமாந் |

க்⁴ராத்த்ரு³க்⁴ரேயக்⁴ராணஸம்ஜ்ஞாமாப்நோத்யந்யாம் ததா² த்ரிதா⁴ || 15.89 ||

அவித்³யாயாம் விநஷ்டாயாம் க்⁴ராத்த்ரு³க்⁴ராணாதி³பே⁴த³தீ: |

விநஸ்யதீத்யபி⁴ப்ரேத்ய ஸம்ஜ்ஞா நாஸ்தீதி வர்ணிதம் || 15.90 ||

அபி⁴ஜ்ஞோ⁵ப்யஜ்ஞவத்³பே⁴த³ம் க்⁴ராத்த்ரு³க்⁴ராணாதி³லக்ஷணம் |

விஜாநாதீதி சேந்மைவம் வித்³யாயாம் தத³ஸம்ப்⁴வாத் || 15.91 ||

யஸ்யாம் து வித்³யாவஸ்தா²யாமாத்மைவாஸ்யாப⁴வஜ்ஜக³த் |

ததா³ க: கேந கிம் ஜிக்⁴ரேத³த்³வைதே பரவஸ்துநி || 15.92 ||

த்³ரு³ஷ்டகோ³சரவத்ஸர்வம் கார்யகாரணவஜ்ஜக³த் |

த்⁴வஸ்தாத்மாந்த⁴யஸ்ய விது³ஷ: ஸம்யக்³ஜ்ஞானோத³யே ப⁴வேத் || 15.93 ||

க்³ராஹுகாதி³விபா⁴கோ³ஶத்ர நாஸ்தி தத்³தே⁴த்வஸம்ப⁴வாத் |

சிந்மாத்ரஸ்ய ஸ்வத: ஸித்³தே⁴ர்விஜ்ஞானக⁴நதேரிதா || 15.94 ||

முக்தஸ்ய வ்யவஹாரஸ்து ப்⁴ராந்திவாஸநயா க்ரு³:த் |

ப்⁴ராந்திநாஸே³பி ஸம்ஸ்காராநுவ்ரு³த்திர்³ரு³ஸ்யதே க²லு || 15.95 ||

வாஸநாமாத்ரஸம்ஜ்ஞா து தே³ஹே ஸதி ந வார்யதே |

வஸ்துத்வப்⁴ராந்திஸம்ஜ்ஞைவ ப்ரபு³த்³த்⁴ஸ்யாத்ர வார்யதே || 15.96 ||

ஜ்ஞாத்ரு³ஜ்ஞாநஜ்ஞேயருபா ந ஸம்ஜ்ஞா விஷயே யதா² |

ப்ரதீச்யபி ததா² ஸம்ஜ்ஞா ப்ரபு³த்³த்⁴ஸ்ய ந வித்³யதே || 15.97 ||

ஜ்ஞானோத்பத்தௌ ந ஸம்ஜ்ஞா³ஸ்தீ³த்யாஸ்தாம் தாவதி³ஹாத்மநி |

அபி ஸத்யாமவித்³யாயாம் ந ஸம்ஜ்ஞா³ஸ்த்யாத்மநீ³த்³ரு³ஸீ || 15.98 ||

க்³ராஹுகாதி³ஜக³த்ஸர்வம் யேந கூடஸ்த²ஸாக்ஷிணா |

லோக: ஸர்வோ விஜாநாதி ஜாநீயாத்கேந தம் வத்³ || 15.99 ||

போ³த்³த்⁴ரு³த்வாலலோசநேநாபி ந ஸம்ஜ்ஞா ப்ரத்யகா³த்மநி |

ந போ³த்³த்⁴ க்³ரு³ஹ்யதே³ந்யேந விஷயேண வா || 15.100 ||

வ்யவஹாரிகஸம்ஜ்ஞா³ஸௌ ஸம்ஸாரிண்யபி து³ர்லபா⁴ |

கிமு நி:ஸேஷவித்⁴வஸ்தஸம்ஸாரார்ணவகாரணே || 15.101 ||

இத்யேவமபராயத்தபோ³தே⁴நாத்யந்திகோ லய: |

நிதி³த்⁴யாஸநருபோ³த்ர ப²லபூ⁴:த்: ப்ரகீர்தித: || 15.102 ||

யாஜ்ஞவல்க்யோ³த்ர மைத்ரேயீமந்வக்³ரு³ஹ்ணாத்³யதா² ததா² |

முமுக்ஷாமநுக்³ரு³ஹ்ணாது வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 15.103 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

ப்³ரு³ஹதா³ரண்யோபநிஷதி³ மைத்ரேயீவித்³யாப்ரகாஸோ நாம பஞ்சத³ஸோ³த்⁴யாய: ||

15 ||

16. ப்ரு³ஹதா³ரண்யகே மது⁴வித்³யாப்ரகாஸோ நாம ஷோட³ஸோ⁵த⁴யாய: |

பஞ்சமே ப்ராஹ்மணே த்³யங்ஙாத²ர்வண உவாச யாம் |
அஸ்விநோர்மது⁴வித்³யாம் தாமத்ர ஸ்பஷ்டகரோம்யஹம் || 16.1 ||

பரஸ்பரோபகாரித்வம் ப்ரு³தி²வ்யா: ப்ராணிநாமபி |
யத்தந்மது⁴த்வம் விஜ்ஞேயமுபகாரஸ்து ஸர்ஜநம் || 16.2 ||

ஜந்துபி:⁴ ப்ரு³தி²வீ ஸ்ரு³ஷ்டா ஸ்வகர்மப²லபு⁴க்தயே |
ப்ரு³தி²வ்யா⁵ப்யாத்மபோ⁴கா³ர்தம் ஸ்ரு³ஷ்டா: ஸர்வே⁵பி ஜந்தவ: || 16.3 ||

பார்தி²வாணி ஸரீராணி பு⁴ஜ்யந்தே ஜந்துபி⁴ஸ்ததா² |
ப்ரு³தி²வ்யா⁵பி த⁴ரித்²வம் பு⁴ஜ்யதே ஜந்துதா⁴ரணத் || 16.4 ||

அஸ்யாம் ப்ரு³தி²வ்யாம் யோ பா⁴ஸ்வாநாமோக்ஷமவிந்ஸ்வர: |
விங்கா³த்மா மத்⁴வஸௌ ஸர்வபூ⁴தாநாம் தாநி தஸ்ய ச || 16.5 ||

அத்யாத்மம் யஸ்ச ஸாரீரோ விங்கா³த்மா பார்தி²வாம்ஸஜ: (வாம்ஸக:³) |
ஸ சாபி மது⁴ ஸர்வேஷாம் ஸர்வபூ⁴தாநி தஸ்ய ச || 16.6 ||

ஸாத்யாத்மம் ஸாதி⁴தை³வம் ச ஸாதி⁴பூ⁴தமிதி³ம் ஜக³த் |
ஏகைகஸ்யாத்மந: க்ரு³த்ஸநம் போ⁴க்³யத்வேநா⁵வதிஷ்ட²தே || 16.7 ||

ஸர்வம் ஸர்வஸ்ய கார்யம் ஸ்யாத்ஸர்வ ஸர்வஸ்ய போ⁴ஜக: |
இத்யேஷா மது⁴வித்³யாத்ர வைஷம்யாத்க்லேஸஹாரிணீ || 16.8 ||

பூ⁴தாநி பூ⁴மிர்த்³வே விங்கே³ இது⁴க்தம் யச்சதுர்வித⁴ம் |
மத்⁴வவித்³யாக்ரு³த்ம் தஸ்ய வஸ்துதத்த்வமதோ²ச்யதே || 16.9 ||

அயமேவ ஸ இத்யத்ர மது⁴ரூபஸ்சதுர்வித:⁴ |
ப்ரபஞ்சோ⁵யமிதி ப்ரோக்த: ஸ இத்யாத்மோச்யதே பர: || 16.10 ||

அயமேவ ஸ இது⁴க்த்யா ஸாமாநாதி⁴கரண்யத: |
ப்ரத்யங்மாத்ரைகயாதா²த்மயம் ப்ரபஞ்சஸ்யாவபோ³த்⁴யதே || 16.11 ||

ஸ இத்யநேந நிர்தே³ஷ்டுமதீதக்³ர்ந்த²வர்ணித: |
யோ⁵யமித்யாதி³பி⁴ர்வாக்யைஸ்சதுர்பி:⁴ ஸ்மார்யதே பர: || 16.12 ||

ஆத்மா த்³ரஷ்டவ்ய இது⁴க்தமம்ரு³த்ம் சேதி வர்ணநம் (வர்ணிதம்)|
நேதி நேது⁴தி³த்ம் ப்³ரஹ்ம தத்ஸர்வமப⁴வத்தவிதி || 16.13 ||

ஆத்மா⁵ம்ரு³தப்³ரஹ்மஸர்வஸப்³தை:³ ப்ராக் ப்ரதிபாதி³தம் |
வஸ்த்வஸ்ய மது⁴நஸ்தத்த்வமிதி வாக்யார்த² ஈரித: || 16.14 ||

உத்தரேஷ்வபி வாக்யேஷு மது⁴ரூபமித³ம் ஜக³த் |
ப்³ரஹ்மாபி மது⁴நஸ்தத்த்வம் யோஜயேது³க்தவர்த்மநா || 16.15 ||

ஸாதா⁴ரணவிலேஷாப்யாம் தா⁴ர்மோ போ⁴க³ப்ரதோ³ த்³விதா⁴ |
அதி⁴தை³வம் ததா²த்⁴யாத்மமித்யத்ராஸௌ விப⁴ஜ்யதே || 16.16 ||

ஸத்யமாநுஷ்யோரேவம் விபா⁴க³ம் யோஜயேத்³த்³விதா⁴ |
ப்ரு³தி²வ்யாத்³யா மாநுஷாந்தா விராட³ம்ஸா உதீ³ரிதா: || 16.17 ||

அயமாத்மேதி நிர்தே³ஸோ விராஜோ⁵பி⁴மதோம்⁵ஸ்ரிற: |
ஹிரண்யக³ர்⁴ஸ்ததர்தய: ப்ரோக்தஸ்தேஜோமயோக்தித: || 16.18 ||

விராட³ ஹிரண்யக³ர்⁴பா⁴க²யஸ்தூ²லஸூக்ஷமஸர்³ரக:³ |
சிதா³பா⁴ஸோ⁵த்ர யஸ்சாயமாத்மேத்யுக்த்யாபி⁴தீ⁴யதே || 16.19 ||

அபூர்வாநபராமத்யப்ரத்யக்³யாதா²த்ம்யவித்தயே |
ஸ வா இத்யாதி³கோ க்³ரந்த:² ஸத்³ரு³ஷ்டாந்தோ⁵பி⁴தீ⁴யதே || 16.20 ||

நநாக்தம் மது⁴நஸ்தத்த்வமயமேவ ஸ இத்யத: |
வசநாத்³ப்³ஹு⁴பர்யாயைப்⁴யோ⁵ப்யேதத்³த்³ரு³க்ரு³த்ம் || 16.21 ||

பா³ட⁴மேதாவதா வஸ்துஸார்வாத்ம்யம் ஸ்யாத்ப்ரபஞ்சிதம் |
ததே³வா⁵பி⁴வ்யஜ்யதே⁵த² விது³ஷ: ப²லரூபத: || 16.22 ||

ஸ ஏவ மது⁴தத்த்வாக்²ய ஆத்மா⁵யம் தத்த்வவிந்மத: |
ஆதி⁴பத்யம் ச ராஜத்வம் விது³ஷ்யவிது³ஷோ⁵தி⁴கம் || 16.23 ||

அத்ரா⁵தி⁴பத்யஸப்³தே³ந ஸ்வாதந்தர்யமபி⁴தீ⁴யதே |
ஸ்வார்த:² ப்ரத்யக்தத³ர்²த்²வாத்ஸஹேதோர்ஜக³தா³த்மந: || 16.24 ||

ராஜத்வம் ராஜநாத்³பா⁴ஸ்வத³விலுப்தாத்மத³ர்³ஸநாத் |
ப்³ரஹ்மாஸ்மீதி பரிஜ்ஞாநத்⁴வஸ்தத்⁴வாந்தத்வகாரணத் || 16.25 ||

யோ⁵ஸாவவித்³யயா தே³ஹீ ஸம்ஸாரீவாப்யபூ⁴த்புரா |
ஸ ஏவ வித்³யயா ப்³ரஹ்மேத்யதோ⁵ஸ்மிஞ்ஜக³த³ர்³பிதம் || 16.26 ||

சக்ரஸ்யாரா யதா² ஸர்வே நாபி⁴நேம்யோ: ஸமர்பிதா: |
ஸஜீவா நிகி²லா தே³ஹா ப்³ரஹ்மவித்³யர்³பிதாஸ்ததா² || 16.27 ||

ஸமாப்தா ப்³ரஹ்மவித்³யேயம் கைவல்யாவாப்தயே⁵கி²லா |
யதோ²க்தப்³ரஹ்மவித்³யாயா: ஸ்துத்யர்தா²க்²யாயிகோச்யதே || 16.28 ||

த³த்⁴யங்நாத²ர்வணோ⁵ஸ்விப்⁴யாமுவாச த்³விவித⁴ம் மது⁴ |
ப்ரவர்க்³யாங்க்³ரவித்⁴யாநம் ப்³ரஹ்மஜ்ஞாநமிதி த்³வயம் || 16.29 ||

தம் வ்ரு²த்தாந்தம்ரு²ஷி: பஸ்யந் ப்ராப்³ரவத³ஸ்விநெள ப்ரதி |
வ்ரு²த்தாந்தம்ப்³ரவீத்³ரு²க்³ப்⁴யாம்ரு²க்³ப்⁴யாம் ச ப்³ரஹ்மவேத³நம் || 16.30 ||

அஸ்விநோர்யுவயோருக்³ரம் லாபா⁴ய கு³ருமாரசம் |
ஆவிஷ்கரோமி லோகே⁵ஸ்மிந்மேகோ⁴ வ்ரு²ஷ்டிம் யதா² ததா² || 16.31 ||

த³த்⁴யங்நாத²ர்வணோ⁵ஸ்வஸ்ய சிரஸா யுவயோர்மது⁴ |
யத்ப்ரோவாச தத³ப்யத்ர ஜாநந்நாவிஷ்கரோம்யஹம் || 16.32 ||

சி²த்வா கு³ரோ: சிரோ⁵ந்யத்ர நிக்ஷிப்யா⁵ஸ்வஸ்ய யச்சி²ர: |
ததா³ஹ்ரு²த்ய கு³ரோ ஸ்கந்தே⁴ ப்ரதிஷ்டா²ப்யதோ யுவாம் || 16.33 ||

ஸத்யப்ரதிஜ்ஞ: ஸ கு³ரு: ஸோத்³வாப்யேதாத்³ரு²ஸீம் வ்யதா²ம் |
மது⁴த்³வ்யமுவாசேதி கதி²தோ⁵ர்த² ரு²சோர்த்³வயோ: || 16.34 ||

ஈஸோ மநுஷ்யபஸ்வாதி³தே³ஹாம்ஸ்சக்ரே புரா தத: |
ஸ பக்ஷீ விங்க்³ரூபேண பூ⁴த்வா தாந் ப்ராவிஸத்ப்ரபு⁴: || 16.35 ||

யோ⁵யம் புருஷஸப்³தோ³ஸ்மிந்மந்த்ரே தஸ்ய நிருக்த்தித: |
ஜீவப்³ரஹ்மைக்யதாத்ப்யம் மந்த்ரஸ்யாஸ்யோபவரண்யதே || 16.36 ||

புரி ஸேதே யதஸ்தஸ்மாத்த்புருஷோ ஜீவ உச்யதே |
ஸர்வம் பூரயதீ²யேவம் புருஷோ ப்³ரஹ்ம ப⁴ண்யதே || 16.37 ||

அநேந ப்³ரஹ்மணா கிருசித்³ப்³ஹிர்நா⁵நாவ்ரு²தம் க்வசித் |
நாஸ்த்யஸம்வ்ரு²தமந்தஸ்ச பூரணாத்த்புருஷஸ்ததா² || 16.38 ||

ரூபம் ரூபம் ப்ரவிஷ்டோ⁵யம் ப்ரதிபி³ம்போ³ ப⁴வத்யயம் |
தத³ஸ்ய ப்ரதிபி³ம்ப³த்வம் ப்ரத்யக்³யாதா²த்ய்மயவித்தயே || 16.39 ||

சைதந்யாத்மாத³ய: ஸப்³தா:³ வ்யுத்தப்நா: ப்ரதிபி³ம்ப³கே |
லக்ஷயந்தி சிதா³த்மாநம் தேந யாதா²த்ய்மயவேத³நம் || 16.40 ||

மித்²யா⁵பி⁴மாநை: ஸாபா⁴ஸபு³த்⁴யாதி³பரிகல்பிதை: |

த்³ரஷ்டா ஸ்ரோதா⁵ஹமித்யாதி³ப³ஹுருபோ விசேஷ்டதே || 16.41 ||

ஸந்த்யஸ்ய ஹரயோ⁵க்ஷாக்²யா ஹரணாத்³விஷயாந் ப்ரதி |
ப்ராணிபே⁴தா³த்³நந்தாஸ்தே தைஸ்து ஸம்ஸரதீ³ஸ்வர: || 16.42 ||

மந்த்ரோக்தா ஹரயோ⁵த்⁴யஸ்தா: தத்ஸங்க்²யா ச ப்ரகஸ்பிதா |
ஏதேஷாம் தத்வமாத்மைவேத்யாஹ ப்³ராஹ்மணமாத்³ராத் || 16.43 ||

நி:ஸேஷமது⁴காண்ட்³ஸ்ய ததே³ததி³தி வாக்யத: |
ஸார: ஸங்க்ஷிப்யதே ஸாக்ஷாத்³கரவிந்யஸ்தபி³ஸ்வவத் || 16.44 ||

அஜ்ஞாதம் ஸம்ஸயஜ்ஞாதம் மித்²யாஜ்ஞாதமித³ம் ஜக³த் |
ததே³ததி³த்யநூத்³யாஸ்ய தத்வம் ப்³ரஹ்மேதி போ³த்⁴யதே || 16.45 ||

நிஷ்காரணம் தந்நிஷ்கார்யம் நி³சி²த்³ரம் பா³ஹ்யவர்ஜிதம் |
ப்ரோக்ஷப்ரதிஷெதா⁴ர்த்²மாத்மா ப்³ரஹ்மேதி ப⁴ண்யதே || 16.46 ||

ஸர்வாநுப⁴வ ஏவாயம் யத: ஸர்வாநுபூ⁴ஸ்தத: |
கார்த்ஸ்ந்யாத்ஸர்வோ ப⁴வேதே³ஷ சிந்மாத்ரத்வாத்²தா²ஸ்ருபூ: || 16.47 ||

கர்தவ்யமேதத்³விஜ்ஞாநமிதி வேதா³நுஸாஸநம் |
அஸ்யா⁵திலங்க⁴நே தோ³ஷ: ஸம்ஸாராந்²ஸங்க்³தி: || 16.48 ||

க்ர³வதஸ்து மஹாந் லாப: ||⁴ ஸ்வாத்மந: க்ரு³த்³க்ரு³த்தயதா |
மது⁴காண்டா³ர்த்²ஸர்வஸ்வமித்த²ம் ஸ்ருத்யோபஸம்ஹ்ரு³த்²ம் || 16.49 ||

வித்³யாவம்ஸஜபாத்³வித்³யாவி⁴ந: ஸர்வோ நிவார்யதே |
முமுக்ஷுமநுக்³ரு³ஹ்னாது வித்³யாதீ²ர்த்²மஹேஸ்வர: || 16.50 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
ப்³ரு³ஹதா³ரண்யகே மது⁴வித்³யாப்ரகாஸோ நாம ஷோ³ஸோ⁵த்⁴யாய: || 16 ||

17. ஆஸ்வலாயநாதி³முநிபோ³தா⁴க்²யோ நாம ஸப்தத³ஸோ⁵த்⁴யாய: |

யாஜ்ஞவலக்²யா⁵ஸ்வலாதி³ப⁴யோ விஜிக்³ஷுகதா²முகா²த் |
உக்தவாந் பஞ்சமே⁵த்⁴யாயே தத்வவித்³யாமநேகதா⁴ || 17.1 ||

அத்⁴யாத்மமதி⁴பூ⁴த்²ம் ச யஜமாந்²விகா³தி³ஷு |
ஸ்வாபா⁴விக: பரிச்சே²தோ³ ம்ரு³த்யுர்மர்த்யப²லார்ஜநாத் || 17.2 ||

காலோ⁵பி ம்ரு³த்யு: கர்த்ராதி³ மாரணத்³ஸ்யாத்ஸ ச த்³விதா⁴ |

ஸௌரோ⁵ஹோராத்ரரு³பேண சாந்த³ர: பக்ஷாதி³ரூபத: || 17.3 ||

ஜேதும் ம்ரு³த்யுத்ரயம் ப்³ரஹ்மலோகம் ப்ராப்தும் ச ஸாத⁴நம் |
ப்ரஸ்நைஸ்சதுர்பி:⁴ பப்ரச்ச² தே³வத்⁴யாநம் தது³த்தரம் || 17.4 ||

யஜமாநஸ்ய வாகா³தே³ர்ஹோத்ரா³தே³ஸ்சாதி⁴தை³விகே |
அக்³ந்யாதா³வேகதாம் த்⁴யாத்வா முச்யதே சாதிமுச்யதே || 17.5 ||

முக்திஸ்த்யக்த்வாஸுரம் பா⁴வம் தே³வபா⁴வஸ்ய சிந்தநம் |
ப்³ரஹ்மலோகோ⁵திமுக்தி: ஸ்யாந்ந கைவல்யமுபாஸநாத் || 17.6 ||

அத² ஸம்பத³ உச்யந்தே ஸ்வல்பே கர்மணி கர்மண: |
மஹதஸ்சிந்தநம் ஸம்பத்தயா ப்ராப்யம் மஹத்ப²லம் || 17.7 ||

ஹோத்ரு³ப்ரயுக்தரு³க்³ஜாதித்ரயே ஸம்பாத³யந்நமூந் |
லோகாந்த்ரேலோக்யமாப்நோதி ஸமத்வாத்த்ரித்வஸங்க²யயா || 17.8 ||

ஸமிந்ரமாம்ஸாஜ்யமுக்²யாநாமுஜ்ஜ்வலத்வாதி³ஸாம்யத: |
தே³வலோகாதி³ஸம்பத்தயா தே³வலோகாதி³மாப்நுயாத்³ || 17.9 ||

ப்³ரஹ்மணோ மநஸோ வ்ரு³த்திஷ்வநந்தாஸ்வந்தவர்ஜிதாந் |
விஸ்வாந் ஸம்பாத³யந்தே³வாநநந்தம் லோகமாப்நுயாத் || 17.10 ||

உக்தாஸ்வ்ரு³க்³ஜாதிஷூத்³கா³த்ரா கீ³யமாநாஸு ஸம்பதா³ |
லோகத்ரயஸ்ய ப்ராணாதே³ரபி லோகத்ரயம் வ்ரஜேத் || 17.11 ||

க³யா பூ⁴ர்ப்³ராஹ்மணோ விஷ்ணுரந்நம் ப்³ரஹ்மேதி ஸம்பதா³ |
ஸ்ராத்³தே⁴ ப²லஸ்ய பா³ஹுல்யம் மத்வா ஸம்பாத³யந்தி ஹி || 17.12 ||

ப்³ந்தா⁴க்²யம்ரு³த்யுஸ்தந்ம்ரு³த்யுர்விது³ஷோ⁵நுக்ரமஸ்ததா² |
ப்ரயோஜகஸ்தயோர்ம்ரு³த்ய்வோ: ப்ரேரகம் சாத்ர ப்ரு³ச்ச²யதே || 17.13 ||

அதி⁴பூ⁴தாதி⁴யஜ்ஞாதி³பரிச்சே²த:³ ப²லாத்மக: |
மோஹாஸங்கா³த்மகோ ம்ரு³த்யுர்க்³ரஹாதி³க்³ரஹபி³ந்த⁴வாந் || 17.14 ||

க்³ரஹா க்⁴ராணாத³யோ ஜ்ஞேயா க்³ரு³ஹ்ணந்தி விஷயாந்யத: |
க்⁴ராணாதி³ப்ரேரகத்வேந க்³ந்தா⁴த்³யா: ஸ்யுரதி³க்³ரஹா: || 17.15 ||

பூர்வப்³ராஹ்மணஸம்ப்ரோக்தத்⁴யாநஸம்யுக்தகர்மபி:⁴ |
பரிச்சே²த³விநாஸே⁵பி ம்ரு³த்ய்வோ: ஸர்வஸ்ய ந க்ஷய: || 17.16 ||

ஹிரண்யக³ர்⁴ருபே⁵பி ஸ்ருயந்தே ஹி கூஸாதா⁴த³ய: |
அதோ ம்ரு³த்யோரஸேஷஸ்ய ம்ரு³த்யுரந்யோ⁵த்ர ப்ரு³ச்ச²யதே || 17.17 ||

நிர்ணயௌ ம்ரு³த்யுதந்ம்ரு³த்யு ப³ந்த⁴மோக்ஷாவபு³த⁴யே |
து³ர்வசௌ ச க்³ரஹாதீ³நாம் லோகே⁵த்யந்தாப்ரஸித்³தி⁴த: || 17.18 ||

க்³ரஹாதி³க்³ரஹவத்³ப³ந்தோ⁴ தே³ஹே⁵ப்யேஷ ததா²ப்யஸௌ |
ஜந்மாந்தரேஷ்வஸஞ்சாராந்நாப்ரஸித்³தோ⁴ ந து³ர்வச: || 17.19 ||

ஏகமேவ மந: ஸர்வஜந்மகா³மீதி தார்கிகா: |
அக்ஷாந்தரான்யபீத்யந்யே தேந ஸங்க²யா⁵த்ர து³ர்வசா || 17.20 ||

மநோந்யாய: ஸமோ⁵ந்யேஷு தேநாதோ³ஷவிவக்ஷயா |
பர்யக்³ரஹித்³ஷ்டஸங்க²யாமந்யாந்தர்பா⁴வ ஊஹ்யதாம் || 17.21 ||

யஸ்யேந்த³ரியஸ்ய யோ⁵ர்தோ²ஸ்மிந் ஜந்மந்யந்யத்ர தத்ததா² |
உதாந்யதே²தி ஸந்தே³ஹாத்ஸங்க²யேயம் ப்ரு³ச்ச²யதே புந: || 17.22 ||

த்³ரு³ஷ்டாநுஸார்யத்³ரு³ஷ்டம் து கல்பநீயமித்³ரு³ஸாத |
ந்யாயாத்ப்ராஹு யதா² த்³ரு³ஷ்டமிந்த³ரியார்த²வ்யவஸ்தி²திம் || 17.23 ||

ப³ந்த⁴த்வம் விஸுதீ³க்தும் க்³ரஹாதி³க்³ரஹகல்பநம் |
மோசநீயோ க்³ரஹக்³ரஸ்தஸ்ததை²வாக்ஷார்த²ப³ந்த⁴நாத || 17.24 ||

க்³ரஸ்தம் ஹிரண்யக³ர்⁴ந்தம் ம்ரு³த்யுநா ஸகலம் ஜக³த் |
க்³ரஹாதி³க்³ரஹரூபேண ம்ரு³த்யுஸ்தஸ்யாஸ்தி வா ந வா || 17.25 ||

அஸ்தி சேத³நவஸ்தா² ஸ்யாத³நிர்மோக்ஷா⁵ந்யதா² ப⁴வேத் |
இத்யஸௌ து³ர்வச: ப்ரஸ்நோ த்³ரு³ஷ்டாந்தேநாபநுத்³யதே || 17.26 ||

வஹ்நே: ஸர்வாஸிநோ ம்ரு³த்யோர்யதா² ம்ரு³த்யுர்ஜலம் மஹத் |
ப³ங்க⁴ம்ரு³த்யோஸ்ததா² ம்ரு³த்யுர்ஜ்ஞாநம் ப³ந்த⁴ஹ்ரு³ல்லயே || 17.27 ||

அஜ்ஞாநம்ரு³த்யோர்விஜ்ஞாநம் ம்ரு³த்யுஸ்தஸ்யாபி தத்ததா² |
தக்காதகரஜோந்யாயாந்நாநவஸ்தா²மிஹாந்யேத் || 17.28 ||

ப்ராக்தநாந்யபி ஜந்மாநி ஸம்யக்³ஜ்ஞாநமபஹ்ருதே |
அபஹ்ருதே ஸ்வமித்யஸ்மிந்நந்தே² நைஷா சமத்க்ரு³தி: || 17.29 ||

அத² தத்தவவித:³ ப்ராணா உத்க்ராமந்த்யத²வா ந ஹி |
ஸ்யாத்புநர்ஜநிருத்க்ராந்தாவநுத்க்ராந்தௌ ம்ரு³தி: கத²ம் || 17.30 ||

நோத்க்ராமந்தி ந திஷ்ட²ந்தி கிந்து நிர்வாத³பவத் |
ந காரணம் ஸிஷ்யதே⁵த்ர தஸ்ய ஜ்ஞாநேந நிற்நுதே: || 17.31 ||

அநாரப்³த⁴ப²லம் கர்ம தது³த்க்ராந்தே: ப்ரயோஜகம் |
ஸ்தி²தேர்நிமித்தமாரப்³த⁴ம் தே நஷ்டே ஜ்ஞாநபோ⁴க³த: || 17.32 ||

உபாதா³நநிமித்தாப்⁴யாம் ஹீநாநாமுத்க்ரம: கத²ம் |
கத²ம் வாத்ர ஸ்தி²திஸ்தஸமா³யுக்த ஆத்யந்திகோ லய: || 17.33 ||

ப்ராணத்யாகே³ந தே³ஹோ⁵யம் ம்ரியதே பா³ஹ்யவாயுநா |
ஆபூர்ண: ஸ்தெள²ஸ்யமாபந்நோ நிஸ்சேஷ்டோ த்³ரு³ஸ்யதே யத: || 17.34 ||

ப்ராண ஏவ விஸீயந்தே கிம் வா ஸர்வம் ப்ரயோஜகம் |
ஆத்³யே ப்ராணஜநி³பூ⁴யோ த்³விதீயே நாம தத்கத²ம் || 17.35 ||

அப்ரயோஜகநாமைவ ஸிஷ்யதே ந ப்ரயோஜகம் |
அவித்³யாகாமகர்மாதி³ நோக்ததோ³ஷத்³வயம் தத: || 17.36 ||

பரவாசாபி⁴நிஷ்பத்தேர்விது³ஷோ ப்³ந்த⁴நம் ப்ரதி |
நாமாப்ரயோஜகம் யுக்தஸ்தச்சே²ஷ: பரதே³ஹவத் || 17.37 ||

முத்தாவப்யவஸரிஷ்டத்வாந்நாம்நோ⁵நந்தத்வஸாம்யத: |
விஸ்வாந் ஸம்பாத³யந்தே³வாநநந்தம் லோகமஸ்நுதே || 17.38 ||

க்³ரஹாதி³க்³ரஹப்³ந்தா⁴க்²யம்ரு³த்யோர்யத்ஸ்யாத்ப்ரயோஜகம் |
காலகர்மேஸ்வரா³நாம் மத்⁴யே தத்கிமிதீர்யதே || 17.39 ||

அவித்³வத்³விஷய: ப்ரஸ்நோ விது³ஷோ ப்³ந்த⁴ஸங்க்ஷயாத் |
ஆதத்த்வபோ³த⁴மஜ்ஞாநீ ப்³த⁴யதே⁵நந்தஜந்மபி: ⁴ || 17.40 ||

அநுக்³ரு³ஹ்ணந்தி வாகா³தீ³ந் ஸ்வாம்ஸைரக்³ந்யாதி³தே³வதா: |
போ⁴க்³க்ஷயே ம்ரு³தெள ஸ்வாம்ஸாந் ஸம்ஹரந்தி யதா²யத²ம் || 17.41 ||

பும்ஸோ தே³ஹக்³ரஹே பூ⁴யோ தே³ஹஸ்தா²நேஷு தே³வதா: |
அம்ஸம் நித³த⁴தி ஸ்வம் ஸ்வம் ந தே³ஹக்³ரஹணா³த்புரா || 17.42 ||

அதி⁴ஷ்டா²த்ரு³வியோகே³ந ந்யஸ்ததா³த்ரோபமைர்யத: |
வாகா³தி³பி⁴ரஸௌ கிம்ஸ்வித்ப்ரயோஜகமுபாஸ்ரயேத் || 17.43 ||

கிம் காரணாத்மதாமேதி கிம் வா கேநசிதா³த்மநா |

அவதிஷ்ட²த ஏவாயம் கிம் வா கர்மைவ ஸம்ஸ்ரித: || 17.44 ||

கு³ணந்வா யதி³வேஸாநம் காலம் வா தை³வமேவ வா |
யத்³ரு³ச்சா²ம் ஸந்ததிம் ஸூந்யம் விநாஸம் வேதி ப⁴ண்யதாம் || 17.45 ||

ப்ரஸ்நேந துஷ்ட: ஸந்த்யஜ்ய விஜி³ஷாம் ஸஹாமுநா |
நிர்க³தௌ விஜி³ஷு⁴யோ மிதோ² நிர்ணயமூசது: || 17.46 ||

ஸம்ஸாரபூ⁴மிவர்தித்வாத்நைவாயம் காரணஸ்ரய: |
கர்மாதி³ப்ரதந்த்ரத்வாத்ஸ்வாஸ்ரயோ⁵யம் ந சேஷ்யதே || 17.47 ||

ஜட³த்வாத்³கு³ணகாலாதி³ந் ஜீவம் நேதுமர்ஹதி |
ஹடோ² யத்³ரு³ச்சா²ஸூந்யம் து மாநஹீநம் ததே²தரத் || 17.48 ||

ஜீவேஸ்வரௌ ஸ்வதந்த்ரௌ சேத்³விதி⁴ஸாஸ்த்ரமந்ர²கம் |
அதோ⁵ஸாதா⁴ரணோ ஜந்மஹேது: கர்மைவ ஸிஷ்யதே || 17.49 ||

ஸதி கர்மணி வைசித்ர்யம் தே³ஹாநாமுபபத்³யதே |
தே³வேஸாநுக்³ரு³ஹீதத்வாஜ்ஜா³யதோ³ஷோ ந கர்மண: || 17.50 ||

த்ரு³தீயப்³ராஹ்மணே புண்யப²லாவதி⁴ருதீ³ர்யதே |
அஸ்வமேத:⁴ பரம் புண்யம் ப்³ரஹ்மலோகப²லாவதி:⁴ || 17.51 ||

ப்ரத்யக்ஷ: ஸ்தா²வரத்வாக்²ய: ஸ்பஷ்ட: பாபப²லாவதி:⁴ |
விஜ்ஞாயதே த்³வ்யஜ்ஞாநாதி³யத்தா ஹேயஸம்ஸ்ரு³தே: || 17.52 ||

அஸ்வமேதா⁴தி³ யத்புண்யம் மஹோபாஸநயா யுதம் |
தத்ப²லம் ஸம்ஸ்ரு³திஸ்தஸ்ய பு⁴ஜ்யநா ப்ரு³ச்ச²யதே⁵வதி:⁴ || 17.53 ||

ப்³ரஹ்மாண்டா³த்³ப³ஹிரந்தஸ்ச ஸமஷ்டிவ்யஷ்டி⁴ருபிண: |
வ்யாப்திர்ஹிரண்யக³ர்⁴ஸ்ய ஸம்ஸாரஸ்யாவதி⁴ர்மத: || 17.54 ||

ஆக³மைகாதி⁴க³ம்யோ⁵யமர்²த² இதுபுபத்³ர்ஸயந் |
க³ந்த⁴ர்வாக்²யாயிகாமாஹ க³ந்த⁴ர்வகு³ருஸ்தத: || 17.55 ||

லோகாம்ஸ்தாநபி க³ந்த⁴ர்வாத³ஸ்வமேத⁴க்ரு³தாம் ப²லம் |
ஸ்ருத்வா பாரிக்ஷிதோக்த்யாத்ர வாதி³நம் தம் வ்யமோஹயத் || 17.56 ||

அஸ்வமேத⁴க்ரு³தோ வக்தி பு⁴ஜ்ய: பாரிக்ஷிதா இதி |
பரித: க்ஷிதிமாவேஷ்ட்ய ஸ்தி²தா இதி விவக்ஷயா || 17.57 ||

த்³விர்யாஜ்ஞவல்க்யமுத்³தி³ஸ்ய ப்ரஸ்நோக்திஸ்த்ராஸஜந்மநே |

அத்ரஸ்தோ³தீந்³ரியஜ்ஞாநம் த்³ர்ஸயந்நித்³முக்தவாந் || 17.58 ||

க³ந்⁴ர்வேண க³தி: ப்ரோக்தா அஸ்வமேத⁴க்ரு⁴தாம் இதி |

பூ⁴ய: ப்ரு⁴ஷ்ட: ஸ்வயம் வக்தும் ப்ராஹ லோகஸ்ய விஸ்த்ரு⁴திம் || 17.59 ||

ஆதி³த்யரத்²க³த்யாத்⁴வமிதோ யாவாநஹர்நிஸம் |

த்³வாத்ரிம்ஸத்³கு³ணிதஸ்தாவாந்வ்யாப்தோ பா⁴நுக³ப⁴ஸ்திபி: || 17.60 ||

இயாநேவ ப்ராணிபோ⁴க³ஸித்³த⁴யே லோக இஷ்யதே |

இத: பரஸ்தாத்³த்³விகு³ணா ப்ரு⁴தி²வ்யாலோகவர்ஜிதா || 17.61 ||

அந்தராலோகயுக்த: ஸந் ப³ஹிராலோகவர்ஜித: |

லோகாலோககி³ரிர்மத்⁴யே ப்ரு⁴தி²வ்யோரநயோ: ஸ்தி²த: || 17.62 ||

ஸமுத்³ரோ த்³விகு³ணே பூ⁴மேர்க⁴நோதா³க்²யோ ப³ஹி: ஸ்தி²த: |

அண்டா³த்³ப³ஹிர்க⁴நோதோ³ஸ்யமிதி பௌராணிகா ஜகு: || 17.63 ||

புராணம் பா³த்⁴யதே ஸ்ருத்யா த்⁴யாநார்தா² வா ஸ்ருதிர்மதா |

ஸர்வதா²ப்யண்ட³ருபோ³ஸ்யம் வைராஜோ தே³ஹ இஷ்யதாம் || 17.64 ||

யோ³ண்டா³த்³ப³ஹி: ஸ்தி²தோ வாயு: ஸூத்ராத்த்மேதி ஸ்ருதீரித: |

ஏஷோ³ஸ்வமேத⁴க்ரு⁴த்⁴புண்யபரிபாகோ ந சாபர: || 17.65 ||

க்ஷுரதா⁴ரா³த்யுபமித: ஸந்தி⁴ர்யோ³ண்ட³கபாலயோ: |

தேந பா³ஹ்யே நயத்யேதாநஸ்வமேத⁴ஸ்ய தே³வதா || 17.66 ||

தே வாயுபா⁴வமாபந்நா: ஸமஷ்டிவ்யஷ்டி²ரூபத: |

அண்டா³த்³ப³ஹிஸ்தத்³ந்தஸ்ச திஷ்ட²ந்த்யகி²ஸ்ருபிண: || 17.67 ||

அத்⁴யாத்மாதி³விபா⁴கே³ந வ்யாப்திர்வ்யஷ்டிரிதீரிதா |

ஸமஸ்தத்வேந ஸம்வ்யாப்தி: ஸமஷ்டிரிதி கீர்திதா || 17.68 ||

ஸமஷ்டிவ்யஷ்டி²ரூபம் ய உபாஸ்தே³ஸௌ ஸக்ரு⁴ந்ம்ரு⁴த: |

ஹிரண்யக³ர்போ⁴ பூ⁴த்வாத்²முச்யதே ம்ரியதே ந து || 17.69 ||

ஸம்ஸாரோத்கர்ஷஸீமேத்த²ம் வர்ணிதா ஜ்ஞாநகர்மஜா |

இதோ விரக்தமாலக்ஷய வர்ண்யதே ஸ்வாத்மநிர்ண்ய: || 17.70 ||

சதுர்த²ப்³ராஹ்மணே மோக்ஷயோக்³ய: கர்த்ரு⁴த்வவர்ஜித: |

விஷயோ ப்³ரஹ்மவித்³யாயா: அஸ்த்யாத்மேதி நிருப்யதே || 17.71 ||

அஹந்தீ⁴கர்மஸாஸ்த்ராப்⁴யாம் த்³ருஷ்டேர்த்³ரஷ்டா ந ஸித்⁴யதி |
கிந்து த்³ருஷ்ட்யாதி³ஸம்யுக்தோ ப்³ரஹ்மதா⁵ஸ்ய விருத்⁴யதே || 17.72 ||

அதோ ப்³ரஹ்மத்வயோக்³யஸ்ய ப்ரதீசோ⁵த்ர பு³பு⁴த்ஸயா |
அநாத்³ய ப்³ரஹ்மதாமாதௌ³ தத³ர்ஹம் பரிப்ரு³ச்²தி || 17.73 ||

யத்ஸாக்ஷாத்³பரோக்ஷம் ஸ்யாத்³ப்³ரஹ்ம தத்³ரூபதாமயம் |
அர்ஹேத்ஸர்வாந்தரஸ்தாத்³ருக்³ய ஆத்மா ப்³ரூஹி தம் முநே || 17.74 ||

ஸாக்ஷாதி³தி பதே³நாத்ர வ்யவதா⁴நம் நிவார்யதே |
ஸ்வர்க்³லோகாதி³வத்³ப்³ரஹ்ம நாதோ தே³ஸாந்தராதி³க³ம் || 17.75 ||

அகௌ³ணதாபரோக்ஷாக்த்யா ப்³ரஹ்மத்வஸ்ய விவக்ஷிதா |
நாமாதே³ரிவ நோ கௌ³ணம் ப்³ரஹ்மத்வம் ப்ரத்யகா³த்மந: || 17.76 ||

ஆவிர்பா⁴வோ⁵பரோக்ஷத்வம் தச்சாஸ்த்யவ்யவதா⁴நத: |
ஸ்வப்ரகாஸம் ஸ்வபா⁴வத்வாதி³தி வார்த:² பத³த்³வயே || 17.77 ||

அவ்யாவ்ரு³த்தாநநுக³தம் வஸ்து ப்³ரஹ்ம கி³ரோச்யதே |
அகாரணமகார்யம் ததி³த்யநேநோதி³தம் ப⁴வேத் || 17.78 ||

அமுமர்த²மித³ம் ப்ராப்தம் ந சேதா³த்மைவ தத்³ப⁴வேத் |
யதோ⁵த் ஆத்மரூபார்த²ம் ய ஆத்மேதி விஸேஷ்யதே || 17.79 ||

ஸஜாதீயவிஜாதீயத்³விதீயார்த²நிவ்ரு³த்தயே |
ஸர்வாந்தர இதி ப்ராஹ ஸார்வாத்மயம் தேந ஸித்⁴யதி || 17.80 ||

ஸார்வாத்மயம் ப்³ரஹ்மனோ யோக்³யம் தச்ச ஜீவாத்மநீரிதம் |
முக்²யாபரோக்ஷயம் ஜீவஸ்ய யோக்³யம் ப்³ரஹ்மணி வர்ணிதம் || 17.81 ||

அபே⁴தோ³ வாஸ்தவோ ஜீவப்³ரஹ்மனோர்வ்யத்யயாத்³த: |
விவக்ஷிதஸ்தத்ப்ரஸங்கா³த்³வாதி³வ்யாமோஹ ஆர்தி²க: || 17.82 ||

ஆத்மனோ ப்³ரஹ்மதா முக்²யா ப்³ரஹ்மனோ⁵ப்யாத்மதா ததா² |
ப்ரத்யக்³த்³ருஷ்ட்யா பராக்³த்³ருஷ்ட்யா மிதோ² ப்³ரஹ்மாத்மநோர்⁴பி⁴தா³ || 17.83 ||

ப்³ரஹ்மத்வமாத்மனோ ரூபம் தமஸா தத்திரோஹிதம் |
ஆத்மத்வம் ப்³ரஹ்மனோ⁵ப்யேவம் ததோ ஜீவேஸபே⁴த³தீ:⁴ || 17.84 ||

தமஸோ போ³த⁴வித்⁴வம்ஸாத்³ப்³ரஹ்மாநாத்மதாஹதே: |

ப்ரத்யங்மாத்ராவஸேஷத்வாத்ஸ்யாமபூர்வாதி³மாநஹம் || 17.85 ||

அமூடோ⁴ யாஜ்ஞவல்க்யோ⁵த்ர ப்ரத்யக்³த்³ருஷ்ட்யா பராம்ரு³ஸ்ந¹ |
ப்ரத்யாஹைஷ த ஆத்மேதி தம் ஸர்வாந்தரமத்³வயம் || 17.86 ||

மு²யோ⁵ப்ரோக்ஷோ ய: ப்ரத்யக் ஸ்வப்ரகாஸோ விபா⁴ஸதே |
ஏதச்²ப்³தே³ந தம் ப்ராஹு விஸ்பஷ்டத்வவிவக்ஷயா || 17.87 ||

அந்தர்மு²ஸ்ய விஸ்பஷ்டோ நாயம் ஸந்தே³ஹகோ³சர: |
இத்யபி⁴ப்ரேத்ய தத்ப்ரஸ்நே ப³ஹுமாநம் து நாகரோத் || 17.88 ||

ஷஷ்ட²யந்தஸ்ய த இத்யஸ்ய யுஷ்மத்³பு³த்³யுபலக்ஷிதம் |
தே³ஹாதி³ஸர்வமாவ்யோம்நோ த்³ரு³ஸ்யமர்தோ² விவக்ஷித: || 17.89 ||

ஆத்மேத்யவ்யபி⁴சாரேண ஸ்வரூபம் யத்தது³ச்³யதே |
ப்ரமாத்ரா³யாக³மாபாயஸாக்ஷித்வாத்³த்³ஸ்வரூபதா || 17.90 ||

யத்³யஸ்மிந் வ்யபி⁴சார்யேத தத்³ஸ்வரூபம் ந குத்ரசித் |
குண்ட³லித்வம் யதா² பும்ஸ: ஸாக்ஷித்வவ்யபி⁴சாரவாந் || 17.91 ||

வ்யபி⁴சாரோ மிதோ² யத்³வத்³ப்ரமாத்ராதே:³ ஸ்வஸாக்ஷிக: |
ஸாக்ஷிணோ⁵வ்யபி⁴சாரஸ்து ததா² கிம் ஸாக்ஷிகோ ப⁴வேத் || 17.92 ||

ஆத்மாத்மவத்வஸம்ப்³ந்த:⁴ ஷஷ்ட²யோக்தோ ஜக³தா³த்மநோ: |
ஸ்வதோ நிராத்மகம் த்³ரு³ஸ்யமாத்மநா ஸாத்மதாம் வ்ரஜேத் || 17.93 ||

ஆத்மா ஸர்வஸ்வரூபத்வாத்ஸர்வாந்தரகி³ரோதி³த: |
ஸர்பதா⁴ராதி³கல்பேஷு ரஜ்ஜோராந்தரதா யதா² || 17.94 ||

ஆத்மநோ⁵நவஸேஷேண தத்³ந்யார்தா²பி⁴ஸங்க³தே: |
ப்ரத்யங்மாத்ரதயைவாந்யத்³போ³தா⁴தா³த்மநி லீயதே || 17.95 ||

இத்த²ம் ஸ்வாநுப⁴வாத்³யாஜ்ஞவல்க்ய: ஸர்வாந்தரம் ஜகௌ³ |
அந்ய: ஸம்ஸ்யமாபாத்³ய ஜிக்³ஷு: பரிப்ரு³ச்²தி || 17.96 ||

தவாத்மேத்யுத்தரம் த³த்தம் மமாத்மேதி த்ரிதே⁴க்ஷயதே |
தே³ஹோ விங்க³ம் ச ஸாக்ஷிதி தேஷு ஸர்வாந்தரஸ்து க: || 17.97 ||

ஸர்வாந்தரத்வம் து:³ஸாத்⁴யமல்பயோர்தே³ஹலிங்க³யோ: |
ஸத்³பா⁴வே⁵ந்யஸ்ய கிம் மாநமப்ரமேயஸ்ய ஸாக்ஷிண: || 17.98 ||

ஏவம் ப்ரு²ஷ்ட: ஸ்வாநுபூ⁴தௌ வாதி³நோ⁵நதி⁴காரதாம் |

மத்வா⁵நுமாநத: ஸத்தாமாத்மந: ப்ரத்யபாத³யத் || 17.99 ||

ஸ்வப்ரபே⁴ மாநநைஷ்ப²ல்யாத³ப்ரமேயத்வமிஷ்யதே |

வாதி³ப்ராந்திநிவ்ரு²த்த்யர்த²ம் மாநோக்தௌ ஹ்ரியதே⁵த்ர கிம் || 17.100 ||

ப்ராணாதி³கரணஸ்சேஷ்டா கர்த்ரு²பூர்வா க்ரியாத்வத: |

சி²தி³க்ரியாவத்கர்த்ரு²த்வம் ந யுக்தம் தே³ஹவிங்க³யோ: || 17.101 ||

காரணப்ரேரக: கர்தா கரண: ப்ரேர்யதே வபு: |

விங்க³ம் து கரணாத்மவாத்நைவ கர்த்ரு²த்வமர்ஹதி || 17.102 ||

முக²ஸஞ்சாரிண ஜாக்³ரத்³ய: ப்ராணேநாநதீக்ஷிதா |

ஸர்வப்ரத்யக்தம: ஸோ⁵யமாத்மா ஸர்வாந்தராவதி:⁴ || 17.103 ||

ஸுப்தே⁵ஸ்மிந் கரணக்³ராமே யோ⁵ஸுப்தோ⁵ஸுப்தத்³ரு²ஷ்டிக: |

அத² ஸர்வாந்த்நாமரூபாந் பஸ்ய ப்ராணிதி வாயுநா || 17.104 ||

(அர்தா²த்ஸவாஸநாரூபாந்பஸ்யந்)

ஸ்பஷ்டேஷு ப³ஹுவிங்கே³ஷு மாநாபா⁴வமதூசுத:³ |

இத்யுபாலப³த⁴யே விங்கா³ந்யபாநாதீ³ந்யதா³ஹரந் || 17.105 ||

ஏகாத³ஸேந்த்³ரியோத்பந்நசேஷ்டாநாமுபலக்ஷணம் |

ப்ராணாத்³யுதா³ஹ்ரு²திஸ்தேந விங்கா³நாம் ப³ஹுதா ஸ்ப²டா || 17.106 ||

ப்ராணாதி³கார்யகரண: ஸ்வதோ⁵ஸம்ஹத ஏகல: |

அகுர்வந் குருதே சேஷ்டாமயஸ்காந்தோ மணிர்யதா² || 17.107 ||

ரதா²தௌ³ நியதா சேஷ்டா சேதநேநாநதி⁴ஷ்டி²தே |

ந த்³ரு²ஷ்டா சேதநஸ்தேந ப்ராணாதீ³நாம் ப்ரவர்தக: || 17.108 ||

ஸஸூத்ரதா³ருயந்த்ரேண ஸத்³ரு²ஸம் விங்க³வத்³வபு: |

ய: ப்ரேரயத்யஸாவாத்மேத்யுக்தே⁵ந்யோபஜஹாஸ தம் || 17.109 ||

யதா² கா³ம் த³ர்ஸயேத்யுக்தே விங்க³ம் மூடோ⁴ வதே³த்ததா² |

ஆப்ரோக்ஷயமநுக்த்தவா த்வம் விங்கே³நாவேத³யஸ்யஹோ || 17.110 ||

விங்க³ம் வாச்யம் ப்ரோக்ஷே⁵ர்தே² ந த்வாத்மநி ப்ரோக்ஷதா |

இதி மத்வா⁵ஸஹைவகாரம் ப்ரோக்ஷஸ்ய நிவர்தகம் || 17.111 ||

முக²யாப்ரோக்ஷமுக்தம் த இதி த³ர்ஸயிதும் புந: |

ப்ரத்யக்³த்³ரு³ஷ்டிபரம் வாக்யமுத்தரத்வேந வக்த்யஸௌ || 17.112 ||

வித்³வத்³பா⁴ஷாமபு³த்³வா³ந்ய: ஸ்வரூபாதி³ஷ்விவாத்மநி |

அக்ஷஜந்யாபரோக்ஷத்வம் மத்வா³பு³ச்²த்³புரேவ தம் || 17.113 ||

த்³ரு³ஷ்டஸ்ருதமதஜ்ஞாதேஷ்வேஷு ஸர்வாந்தரஸ்து க: |

த்³ரு³ஷ்ட்யாத்³யகோ³சர: ப்ரத்யங்ஙிதி ப்ரஸ்நமபாகரோத் || 17.114 ||

வேத்³மீதி யத்³ப³லாத்³வக்தி ந வேத்³மீதி ச யத்³ப³லாத் |

யோகி³நோ³நுப⁴வந்த்யேதமகோ³சரதயைவ ஹி || 17.115 ||

உக்தவர்த்மாதிரேகேண நாத்மவஸ்து க⁴டாதி³வத் |

ஸக்யதே ப்ரதிநி³தே³ஷ்டும் ப்ரமாண³கோ³சரத்வத: || 17.116 ||

த்³ரஷ்ட்ரு³த்³ர்ஸநத்³ரு³ஸ்யாநாம் ஸாக்ஷிண: ஸ்வப்ரப⁴ஸ்ய தத் |

ப்ரமாணகோ³சரத்வம் து வஸ்துஸ்வாபா⁴வ்யதோ ப⁴வேத் || 17.117 ||

த்³ரு³ஷ்டேர்ந பஸ்யேத்³த்³ரஷ்டாரமிதி ப்ரத்யுத்தரம் வச: |

வக்த்யகோ³சரதாமேதத்³வாக்யம் விவ்ரியதே ஸ்பு²டம் || 17.118 ||

சக்ஷர்³ஜந்யமநோவ்ரு³த்திஸ்சித்³யுக்தா ரூபபா⁴ஸிகா |

த்³ரு³ஷ்டிரித்யுச்ச்யதே த்³ரஷ்டா த்³ரு³ஷ்டே: கர்தேதி லௌகிகை: || 17.119 ||

அதோ த்³ரு³ஷ்டித்³வ்யம் வாக்யே பா⁴தி ஷஷ்ட²யந்தஸப்³த³: |

ஏகா த்³ரு³ஷ்டிஸ்த்ரு³ஜந்தேந தா⁴துநா³ந்யேதி தத்³த்³வ்யம் || 17.120 ||

ப்ரமாதூர்ஜாயதே வ்ரு³த்திஸ்சக்ஷுஷா ரூபரஞ்ஜிதா |

த்³ரஷ்டவ்யம் து தயா ரூபம் ஸாக்ஷி த்³ரு³ஸ்யதே தயா || 17.121 ||

த்³ரு³ஷ்டேர்³த்³ரஷ்டாரமாத்மநம் த்³ரு³ஷ்ட்யா பஸ்யேந்ந த்³ரு³ஸ்யயா |

இதி வாக்யம் முநிர்வக்தி வர்ணிதம் ந்யாயக³ர்³பி⁴தம் || 17.122 ||

யேந சக்ஷுரித³ம் த்³ரு³ஷ்டம் சக்ஷுஷா யந்ந பஸ்யதி |

ப்³ரஹ்ம வித்³தி⁴ ததே³வ த்வமிதி ஸ்ருத்யந்தரே ஸ்பு²டம் || 17.123 ||

ஸ்ருதி: ஸ்ரோத்ரஜதீ⁴வ்ரு³த்திஸ்தஸ்யா: ஸ்ரோதா³வபா⁴ஸகை: |

ஸ்ருத்யா ஸப்³தா³வகா³ஹிந்யா ஸ்ரோதாரம் ஸ்ரு³ணுயாந்ந தம் || 17.124 ||

ஊஹாபோஹாத்மதீ⁴வ்ரு³த்திர்மதிஸ்தஸ்யா: ப்ரகாஸகம் |

அநூஹ்யமநபோஹ்யம் தம் ந மந்வீதா²ஸ்த்வமேதயா || 17.125 ||

அஸ்பஷ்ட ஊஹ்ய ஆத்மா து விஸ்பஷ்டோ பா⁴ந்ரூபத: |
 அநபோஹ்யோ⁵ந்பாயித்வாதா³த்மா நாபைதி கர்ஹிசித் || 17.126 ||

நிஸ்சயாத்மகதீ⁴வ்ரு³ர்த்திர்விஜ்ஞாதிஸ்தத்³விபா⁴ஸகம் |
 அஸந்தி³க்³த⁴ம் தயா வ்ரு³த்த்யா ந விஜ்ஞாதும் த்வமர்ஹஸி || 17.127 ||

த்³ரு³ஷ்டஸ்ருதமதஜ்ஞாதேஷ்வித்த²மாத்மா ந கஸ்சந |
 கிம் தர்யேஷ தவாத்மேதி ப்ரோக்த: ஸர்வாந்தர: புரா || 17.128 ||

ய: ஸர்வம் விஷயீக்ரவந் விஷயீக்ரியதே ந ஹி |
 கிந்து பா⁴தி ஸ்வயம் ஸோ⁵யம் ஸர்வாந்தர இதீரித: || 17.129 ||

ஸர்வாந்தரத்வம் ஸார்வாத்மயமந்யஸ்மிந்ஸதி தத்குத: |
 ந சேத³ந்யத்ததா³ ஸர்வஸப்³தா³ர்தோ² நேதி ஸங்கிதே || 17.130 ||

அதோ⁵ந்யதா³ர்தமித்யாஹ தோ³ஷத்³வயநிவ்ரு³த்தயே |
 ஆர்தம் மாயாமயம் தஸ்ய தத்த்வஜ்ஞானேந பீ³நாத || 17.131 ||

ஸர்பாதீ³நாம் கல்பிதாநாம் ரஜ்ஜூராத்மா யதா² ததா² |
 மாயாமயஸ்ய ஸர்வஸ்ய சித்³வஸ்த்வாத்மேதி ஸுஸ்தி²த்ம் || 17.132 ||

பஞ்சமப்³ராஹ்மணே பூர்வமுக்தஸ்ய ப்ரத்யகா³த்மந: |
 ப்³ரஹ்மத்வஸாத⁴நம் போ³தோ⁴ முக்தலக்ஷம ச வர்ண்யதே || 17.133 ||

உஷஸ்தப்³ரு³ஷ்டாத³ந்யத்வம் நிவர்தயிதுமாத்மந: |
 யதே³வ ஸாக்ஷாதி³த்யுக்தாவேவகார: ப்ரயுஜ்யதே || 17.134 ||

உபதே³ஸஸ்ய விஷயஸ்த்வமர்த:² ஸோதி⁴த: புரா |
 ந ப்³ரஹ்மத்வம் ஸம்யகு³க்தமிதி ப்ரு³ச்ச²தி தத்புந: || 17.135 ||

அஸநாயாதி³ரஹிதப்³ரஹ்மதாயா அபா⁴ஷணே |
 ந ஸ்யாத்ஸர்வாந்தரத்வாதி³ ஸம்ஸாரிணி சிதா³த்மநி || 17.136 ||

இத்யபி⁴ப்ரேத்ய தேநோக்தம் ஸாக்ஷாதி³த்யாதி³கம் புந: |
 அநூத்³ய ஸர்வ ப்³ரச்ச² கஹோலோ ப்³ரஹ்மநுபதாம் || 17.137 ||

த்வமர்தா²ச்சோ²தி⁴தாந்நாந்யத்³ப்³ரஹ்மேத்யேதத்³விவக்ஷயா |
 உக்தமேவோத்தரம் பூ⁴ய ஏஷ இத்யாத்³யவோசத || 17.138 ||

க்ஷாத்திபாஸே ஸோகமோஹௌ ஜராம்ரு³த்யூ இதீத்³ரு³ஸை: |
 த்ரிபி⁴ர்யுக்³மைர்விஸிஷ்டாநாம் மத்⁴யே⁵ஸௌ கதமோ வத்³ || 17.139 ||

யத்³யந்யதம ஏதேஷாம் தஸ்ய ந ப்³ரஹ்மதா ததா³ |

ஏதேஷ்வநந்தர்பூ⁴தஸ்து ந கோ⁵ப்யாத்மா ஜநைர்மத: || 17.140 ||

வித்³வஜ்ஜநாந்ரு⁴த்யைஷ க்ஷுதா⁴தே³ரவபா⁴ஸக: |

ப்ரஸித்³த⁴ இத்யபி⁴ப்ரேத்ய ப்³ரஹ்மத்வேந தமுக்தவாந் || 17.141 ||

அத்யேதி யோ⁵ஸநாயாத்³ந்விசாரேண நிரூபணே |

க்ஷுதா⁴தி³ஸாக்ஷீ தஸ்யாஸ்ய ப்³ரஹ்மத்வம் கேந வார்யதே || 17.142 ||

நந்வேக ஆத்மா மூடா⁴நாம் விது³ஷாம் சேதி தே மதம் |

உக்தோர்மிஷட்காதீதத்வம் தத்³வத்வம் சாஸ்ய தக்கத்²ம் || 17.143 ||

அவிசாரவிசாராப்யாம் யதா² ஸர்பத்வரஜ்ஜுதே |

ததா²த்மந்யபி ஸம்ஸாரபா⁴வாபா⁴வாவிதீக்ஷயதாம் || 17.144 ||

க்ஷுத்பிபாஸே ப்ராணத⁴ர்மௌ ஸோகமோஹௌ து மாநஸௌ |

ஜராம்ரு²த்யு தே³ஹத⁴ர்மாவாத்மத⁴ர்மௌ ந கஸ்சந || 17.145 ||

ப்ராணஸஞ்சாரபா³ஹுல்யாத்³க³மநாதி³ஸ்ரமே ஸதி |

க்ஷுத்பிபாஸாஜிஸ்தேந ப்ராணத⁴ர்மத்வமேதயோ: || 17.146 ||

இஷ்டஸ்ய வஸ்துநோ⁵ஸித்³தௌ⁴ சேதஸோ யா⁵நவஸ்தி²தி: |

ஸ ஸோகோ மநஸோ த⁴ர்மோ மோஹஸ்ச விஷயப்⁴ரம: || 17.147 ||

ஜரா தே³ஹஸ்ய ஸைதி²ல்யம் ம்ரு²த்யு: ப்ராணவியுக்த்தா |

தே ஸர்வே⁵ப்யாத்மநி ப்⁴ராந்த்யா கல்பிதா வ்யோம்நி நைல்யவத் || 17.148 ||

ய: ஸ்வகாரணஸம்ஸர்க:³ க்ஷுதா⁴தே:³ ப்ரலயே மத: |

அநாத்யந்திகரூபத்வாத்ஸோ⁵த்யயோ⁵த்ர ந க்³ரு²ஹ்யதே || 17.149 ||

தத்காரணநிஷேதோ⁴ ய: ஸ்வமஹிம்நைவ வஸ்துந: |

தமத்யயம் மோக்ஷவிதௌ⁴ தத்³வித்³வாம்ஸ: ப்ரசக்ஷதே || 17.150 ||

ப்ராணஹேதுஸ்தம: ப்ராணத⁴ர்மாப்யாமுபலக்ஷயதே |

ஸூத்ராத்தமா ஸோகமோஹாப்யாம் ஜரயா ம்ரு²த்யுநா விராட் || 17.151 ||

தம: ஸூத்ரம் விராஜம் ச யோ⁵த்யேத்யாத்மா ஸ்வபா⁴வத: |

அஸங்க³ஸ்தத்பரம் ப்³ரஹ்ம ஸாக்ஷாதி³த்யாதி³லக்ஷணம் || 17.152 ||

யதா² விஸூத்³த⁴மாகாஸம் ஸதி வா⁵ஸதி வா மலே |

நீஹாராதெ³ ததை²வாத்மா கார்யகாரணவஸ்துநி || 17.153 ||

பரமாத்மஸ்வபா⁴வோ⁵யம் கஹோலாய ப்ரபஞ்சித: |

தத்³போ³த⁴ஸாத⁴நம் த்யாக: ³ ஏதமித்யாதி³நோச்யதே || 17.154 ||

உத்பந்நஸம்யக்³ஜ்ஞாநஸ்ய ஸம்ந்யாஸோ லக்ஷணம் யத: |

ஸாத⁴நம் ச தது³த்பத்தெள ஸம்ந்யாஸோ⁵தோ⁵த்ர க³ம்யதாம் || 17.155 ||

ப்³ரஹ்மாத்த்மநோர்யதே³கத்வம் ப்³ராஹ்மணத்³வ்யநிஸ்சிதம் |

ஏதம் தமிதி ஸப்³தா³ப்⁴யாம் ததை³காத்ம்யமநூத்³யதே || 17.156 ||

அத்யேதி யோ⁵ஸநாயாத்³நேதம் ஸர்வாந்தரம் புரா |

உதி³தம் தம் விதி³த்வா⁵த² வ்யுத்திஷ்ட²த்யேஷணாத்ரயாத் || 17.157 ||

ப்³ரஹ்மப்ரஸ்நேந ப்ரு³ஷ்டே தே தத்³போ³த⁴ப²ஸாத⁴நே |

இதி மத்வோத்தரத்வேந வ்யுத்தா²நத்³வ்யமுச்யதே || 17.158 ||

பூர்வம் விதி³த்வா ப்ரஸ்நாத்து வ்யுத்தா²யேத்யந்வயாத் ஸ்ருதாத் |

வித்³வத்ஸம்ந்யாஸ ஆபா⁴தி ப்³ரஹ்மவித்³யாப²லாத்மக: || 17.159 ||

வ்யுத்தா²யாத² விதி³த்வேதி வ்யத்யயேநார்தி²காந்வயாத் |

ஸித்³தோ⁴ விவிதி³ஷாத்யாக: ³ ஸ்பஷ்ட: ஸ்ருத்யந்தரேஷ்வஸௌ || 17.160 ||

ஸ்வாத்மலோகம் ஸமிச்ச²ந்த: ப்ரவ்ரஜந்தீதி வக்ஷயதி |

த்யாகே³நைகே⁵ம்ரு³தத்வம் து ப்ராப்தா இத்யபரா ஸ்ருதி: || 17.161 ||

ப்³ராஹ்மணக்³ரஹ்ணம் ஸ்ருத்வா விப்ராணமேவ பா⁴ஷ்யக்ரு³த் |

ஸம்ந்யாஸே⁵தி⁴க்ரு³த்திம் ப்ராஹ சதுர்தா²ஸ்ரமநுப்யஸௌ || 17.162 ||

வித்³யாங்க³ம் தத்²லாத்மாநம் கா³ர்³க்³விது³ரயோராபி |

ஸ்தீ³ஸூ³த்³ரயோர்பா⁴ஷ்யகார: ஸம்ந்யாஸமநுமந்யதே || 17.163 ||

புத்ரைஷணேதி புத்ரார்த²ம் தா³ர்³ஸவீகாரவாஞ்ச²நம் |

கர்மணம் ஸாத⁴நே வித்தே த்ரு³ஷ்டை வித்தைஷண மதா || 17.164 ||

லோகைஷணேதி தே³வாதி³லோகார்தோ²பாஸநா⁵ர்தி²தா (நா ஸ்ருதா) |

ந கஸ்சிதி³ந்ய: ஸம்ஸார: உக்தாத³ஸ்த்யேஷணாத்ரயாத் || 17.165 ||

மநுஷ்யலோக: புத்ரேண பித்ரு³லோகஸ்து கர்மண |

வித்³யயா தே³வலோகஸ்சேத்யப்³ரவீத்ஸங்க³ரஹ்ஸ்ருதி: || 17.166 ||

ந்யாய்யம் வ்ரு²த்திம் ஸமுல்லங்க⁴ய தத்³விருத்³த⁴தயா ஸ்தி²தி: |
வ்யுத்தா²நமுதி³தம் ராஜ்ஞ: ஸாமந்தோ வ்யுத்தி²தோ யதா² || 17.167 ||

பி⁴க்ஷயா லக்ஷயதே சர்யா பரிக்³ரஹவிவர்ஜிதா |
கிம் போ⁴க்³யம் பரிக்³ரு³ஹ்ணீயாத்ஸர்வபோ⁴க்³யேஷு தோ³ஷத்³ரு³க் || 17.168 ||

லோகத்ரயார்தை²ஷ்ணுப்⁴யோ வ்யுத்தா²நம் சாபரிக்³ரஹ: |
த்³வ்யம் போ³த⁴மஹிம்நைவ விது³ஷாம் ந து யந்நத: || 17.169 ||

ஆநந்தை³கஸ்வபா⁴வம் ஸ்வமாத்மாநம் பஸ்யத: குத: |
காம: பரிக்³ரஹோ வா ஸ்யாத்யோ⁵காம இதி வக்ஷயதி || 17.170 ||

ஏஷ்ணுத்ரய ஏதஸ்மிந்ஸமாநா ப³ந்த⁴ஹேதுதா |
இதி மத்வைகதாம் தாஸாம் த்யாஜ்யைவேத்யப்³ரவீத் ஸ்ருதி: || 17.171 ||

கர்மண்யேவாதி⁴காரஸ்தே மா ப²லேஷ்விதி ஸாஸ்த்ரத: |
ஏஷ்ணுத்வாத்²லம் த்யாஜ்யம் ந து கர்மாதி³ஸாத⁴நம் || 17.172 ||

இதி ப்⁴ரமம் வ்யுத்³ஸிதும் ப்ராப்³ரவீத்ஸாத்⁴யஸாத⁴நே |
உபே⁴ அப்யேஷ்ணே ஏவேத்யதஸ்த்யாக³ஸ்தயோர்த்³வயோ: || 17.173 ||

அவிஸூத்³த⁴தி⁴ய: கர்மண்யதி⁴காரே⁵பி ஸூத்³த⁴தி: |
ஸத்யாம் விவிதி³ஷோத்³பத்தௌ தத்³ர்த²ம் கர்ம ஸந்த்யஜேத் || 17.174 ||

யஸ்மாத்³ப்³ரஹ்மவித:³ பூர்வே ப²லஸம்ந்யாஸமாப்நுவந் |
தஸ்மாத்³விவிதி³ஷு: குர்யாத்பாண்டி³த்யம் ப²லஸித்³த⁴யே || 17.175 ||

பாண்டி³த்யபா³ல்யமௌநாநி ஸ்ரவணதீ³நி தைரயம் |
ப⁴வதி ப்³ராஹ்மணஸ்தத்ர ப்³ராஹ்மண்யம் ப்³ரஹ்மரூபதா || 17.176 ||

பண்டே³திபு³த்³தோ⁴ர்நாமைதத்ஸா ஜாதா யஸ்ய மாநத: (நாமத:) |
ஸ பண்டி³தஸ்தஸ்ய கர்ம பாண்டி³த்யம் ஸ்ரவணம் து தத் || 17.177 ||

ஆசார்யாச்சாக³மாத் ஸ்ருத்வா நி:ஸேஷம் வேத்³நம் தத: |
பா³ஸபா⁴வேந திஷ்டா²ஸேத்யுக்³த்வா மநநதத்³பர: || 17.178 ||

ஸ்ரவணம் ஸாஸ்த்ரதாத்பர்யநிஸ்சயோ மநநம் புந: |
அர்தா²ஸம்பா⁴வநோச்சி²த்யை யுக்தீ²நாமநுசிந்தநம் || 17.179 ||

பாண்டி³த்யேந விதி³த்வா⁵த்²ச்²சி²த்வா பா³ல்யேந ஸம்ஸயம் |
முநிர்த்⁴யாநஸமாதி⁴ப்யாம் ப⁴வேத்³தீ⁴வ்ரு³த்திஸாந்தயே || 17.180 ||

ப்ரஸாந்தவ்ரு³த்திகே சித்தே பரமாநந்த³தீ³பகே |
 க்ரு³தக்ரு³த்யோ ப்³ரஹ்மபா⁴வம் க³தோ ப்³ராஹ்மண உச்யதே || 17.181 ||

கேநேதி லக்ஷணப்ரஸ்நோ யேநேத்³ரு³க்தேந லக்ஷயதாம் |
 இத்யுத்தரவசோ யோஜ்யம் தஸ்யார்த: ²ப்ரவிவிச்யதே || 17.182 ||

கீ³தாயாம் குத்ரசித்ப்ரோக்தம் ஸ்தி²தப்ரஜ்ஞஸ்ய லக்ஷணம் |
 அந்யத்ர விஷ்ணுப⁴க்தஸ்ய கு³ணாதீதஸ்ய ச க்வசித் || 17.183 ||

யேந சிஹ்நேந தத்ராயமீத்³ரு³கே³வ நிரேஷண: |
 உபலக்ஷயிதும் ஸக்யஸ்ததே³வாஸ்த்யஸ்ய லக்ஷணம் || 17.184 ||

ப்³ரஹ்ம யாத்³ரு³க்தாத்³ரு³கே³வ ப⁴வேத்³வித்³வாந்விபோ³த⁴: |
 போ³தோ⁴தோ லக்ஷணம் தஸ்ய போ³த⁴ஸ்ச ஸ்வாத்மஸாக்ஷிக: || 17.185 ||

அதோ⁵ந்யதா³ர்தமித்யேஷ வ்யதிரேகஸ்த்ரிதோ⁴ச்யதே |
 ப்ரதீசோ ப்³ரஹ்மதேஹோக்தா பே⁴த³ ஆர்தஸ்ததஸ்தயோ: || 17.186 ||

நிரேஷணத்வம் வித்³யாயா ஹேதுரார்தா இஹைஷண: |
 விது³ஷோ லக்ஷணம் போ³த⁴ ஆர்தம் தல்லக்ஷணந்தரம் || 17.187 ||

ஷஷ்டே²ஸ்மிந் ப்³ராஹ்மணே ப்³ரஹ்மகார்யம் ஸர்வம் விவிச்யதே |
 ஸர்வாந்தரத்வம் ஸுஜ்ஞேயம் ப்³ரஹ்மண: ஸர்வநிர்ணயாத் || 17.188 ||

யத்³யத்கார்யம் காரணேந வ்யாப்தமந்த்ர்ப்³ஹிஸ்ச தத் |
 இதி தர்கேண பப்ரச்ச² காரணஸ்ய பரம்பராம் || 17.189 ||

பார்தி²வம் கடி²நம் ஸர்வமோதம் ப்ரோதம் த்³ரவே ஜலே |
 த்³தி⁴பிண்ட³ இவ க்ஷீரே ஜலம் குத்ர ததா² ஸ்தி²தம் || 17.190 ||

தீ³ர்க⁴தந்துவதோ³தத்வம் திர்யக்தந்தோரிவேதரத் |
 யத்³வாந்தர்வ்யாப்திதத்வம் ப்ரோதத்வம் து ப்³ஹி: ஸ்தி²தி: || 17.191 ||

ஜலஸ்ய காரணம் தேஜஸ்தேஜேஸோ வாயுராஸ்ரய: |
 ஸ்ருத்யந்தராதி³த³ம் ஜ்ஞேயம் வாயோஸ்து வியதா³ஸ்ரய: || 17.192 ||

பூ⁴ம்யாதி³வியத³ந்தாநாம் பூ⁴தாநாமுத்தரோத்தரம் |
 ஸலக்ஷமதாவ்யாபிதே த்³ரு³ஷ்டே தாப்⁴யாம் காரணதேக்ஷயதாம் || 17.193 ||

பஞ்சபூ⁴தேப்⁴ய உத்பந்நா அஸ்மத்³தே³ஹாத்³யோ⁵கி²லா: |

ப்³ரஹ்மாண்டா³ந்தா இமே தே³ஹா போ⁴க்³யத்வால்லோகஸம்ஜ்ஞகா: || 17.194 ||

யதே²கஸ்மாதி³க்ஷூரஸாகு³த்தரோத்தரபாகத: |

கு³டா³தீ³நி ப³ஹூநி ஸ்யு³ர்பூ⁴தே⁴ப்யோ⁵ண்டா³த³யஸ்ததா² || 17.195 ||

நரக³ந்த⁴ர்வமார்தண்ட³சந்த³ரநக்ஷத்ரதே³வதா: |

இந்த³ரோ விராட் தத³ண்ட³ம் சேத்யேதா பூ⁴தத³ஸா: ஸம்ரு³தா: || 17.196 ||

தத்ர தே³ஹாரம்ப⁴த³ஸாஸ்தத்தந்தநாம்நா ஸமீரிதா: |

ஸ்தூ²ஸஸி³க்ஷமத³ஸாஸ்தாஸு கார்யகாரணதா க்ரமாத் || 17.197 ||

பஞ்சீக்ரு³தாநாம் பூ⁴தாநாம் ஸலி³க்ஷமதாண்டே³ ஸமாப்யதே |

ஏதாவதே³வ தர்கேண க³ம்யம் ந து தத: பரம் || 17.198 ||

அண்டா³ரம்ப⁴கபூ⁴தாநாம்பஞ்சீக்ரு³தபூ⁴தஜம் |

ஸுத்ரம் காரணமியேததா³க³மேநைவ க³ம்யதே || 17.199 ||

அசிந்த்யா: க²லு யே பா⁴வா ந தாம்ஸ்தர்கேண யோஜயேத் |

ஸுத்ராதந்தர்யாமயக்ஷராணி தார்கிகா நாநுமந்வதே || 17.200 ||

தர்காபா⁴ஸோ ப⁴வேத்தேஷு ஹேதுத்³ரு³ஷ்டாந்தவர்ஜநாத் |

அந்யதா²ப்ரதிபத்த்யா⁵தோ மூர்த⁴பாதம் முநிர்ஜகௌ³ || 17.201 ||

ஸப்தமப்³ராஹ்மணே தர்க்யம் ஸந்த்யஜ்யாக³மமார்க³த: (பா⁴க³த:)|

ப்³ரஹ்மாண்ட³காரணம் ஸுத்ரமந்தர்யாமீ ச வர்ண்யதே || 17.202 ||

ஸுத்ராதந்தர்யாமிணௌ ஜ்ஞாதௌ க³ந்த⁴ர்வஸ்யோபதே³ஸத: |

தர்காந்நேதி விவக்ஷித்வா கதா²ம் ப⁴ஜ்யுவது³க்தவாந் || 17.203 ||

ஸுத்ரப³த³த⁴ம் தா³ருயந்த்ரம் புருஷோ நர்தயேத்³யதா² |

ஸுத்ரப³த³த⁴ம் ஜக³த்த³வதந்தர்யாமீ நியச்ச²தி || 17.204 ||

ஸுத்ராதந்தர்யாமிணௌ ஸர்வஜக³த்யநுக³தாவத: |

தௌ வித்³வாநகி²லம் வேதீத்யதோ ஜ்ஞாதவ்யதா தயோ: || 17.205 ||

ஸமஷ்டிவ்யஷ்டி³ரூபேண ப⁴ஜ்யும் ப்ரதி ய ஈரித: |

ஸ ஏவ வாயு: ஸுத்ராத்மா தேந ஸர்வம் ஜக³த³த⁴ரு³தம் || 17.206 ||

ப்³ரஹ்மாதி³ஸ்தம்ப³பர்யந்தம் ப்ராணிகர்ம புரா க்ரு³தம் |

வாய்வாத்மநா பரிணதம் வர்ததே காரணாத்மநி || 17.207 ||

மூர்தாமூர்தப்³ராஹ்மணோக்தவாஸநா ஏதமாஸிநிதா: |
 ததா³த்மகமித³ம் விங்க³ம் யத்ஸப்தத³ஸமுச்யதே || 17.208 ||

விஷ்டப்³தோ⁴ வாயுநா தே³ஹ இத்யேதந்மரணே ஸதி |
 ஆவயோர்வபுஷ: கர்மாயோக்³யத்வாத³வஸீயதாம் || 17.209 ||

அபஞ்சீக்ரு³தபூ⁴தாநாம் கார்யம் ஸுத்ரமுதா³ஹ்ரு³தம் |
 அண்டா³ரம்ப⁴கபூ⁴தாநி ப்ரோதாந்யோதாநி தத்ர ஹி || 17.210 ||

ஸுத்ராத³ப்பாந்தரம் தத்த்வமந்தர்யாம்யாக்²யமுச்யதே |
 கார்யகாரணபா⁴வோ³யமஸ்மிந்நுக்³தே ஸமாப்யதே || 17.211 ||

பூ⁴மிஷ்டோ²ப்யந்தரோ பூ⁴மேர்பூ⁴ம்யஜ்ஞாதஸ்ச பூ⁴வபு: |
 நியச்ச²தி பு⁴வம் யோ³ந்த: ஸ ஆத்மா³ந்யஸ்ய தே³பி மே || 17.212 ||

லோகம் த⁴த்தே ஸ்வயம் பூ⁴மி: ஸ்வாந்தர்யமீ ஸ்வயம் தத: |
 இதி ஸ்வபா⁴வவாதோ³யம் பூ⁴மிஷ்ட²த்வேந வார்யதே || 17.213 ||

அந்தரத்வேந பூ⁴மிஷ்ட²பர்வதாதி³ நிவர்த்யதே |
 பூ⁴தே³வதாநிவ்ரு³த்தி: ஸ்யாத்யம் ந ஜாநாதி பூ⁴ரிதி || 17.214 ||

நாந்தர்யமீ விதே³ஹத்வே ஸாத⁴நாநாமஸம்ப⁴வாத் |
 தே³ஹிதா து ந த்³ரு³ஷ்டேதி ந தோ³ஷோ பூ⁴வபுஷ்மத: || 17.215 ||

பூ⁴தே³வதாயா யோ தே³ஹோ தே³ஹோம்³தர்யாமிணோ³பி ஸ: |
 தே³வஸ்ய கர்மணேஸஸ்ய மாயயா சார்ஜிதோ யத: || 17.216 ||

ந சைகதே³ஹயோகே³பி யந்த்ரு³யந்தவ்யஸங்கர: |
 ப³ஹிஷ்டா²ம் தே³வதாம் பூ⁴மிமந்த:ஸ்தே²ஸோ நியச்ச²தி || 17.217 ||

கார்யோபாதி⁴ர்ப³ஹிஷ்ட²: ஸ்யாத்காரணோபாதி⁴ராந்தர: |
 உபாதி⁴மாத்ரதோ பே⁴தோ³ வஸ்துதஸ்து ந பி⁴த்³யதே || 17.218 ||

அதஸ்தே மே³கி²லஸ்யாபி ஸோ³ந்தர்யாம்யாத்மதாம் க³த: |
 அம்ரு³தத்வாந்ந ஜீவத்வமாத்த்வே³ப்யஸ்ய ஸங்க்யதே || 17.219 ||

ஸார்வாத்மயம் வக்துமஸ்யைஷ ப³ஹூபாதி⁴ஷூ வர்ணித: |
 ஸர்வாத்மா ஸக்தியுக்தோ ய: ஸோ³ந்தர்யாமீதி க³ம்யதாம் || 17.220 ||

ப்ரத்யக்³த்⁴வாந்தம் சிதா³பா⁴ஸம் ஸ்வகார்யநியமாத்த்மகம் |
 தது³பாதி⁴ர்நியந்தைஷ பர: ப்ரோக்தோ ந து ஸ்வத: || 17.221 ||

ஸர்வஜ்ஞ: ஸர்வஸக்திஸ்ஸ ஸர்வாத்மா ஸர்வகோ³ த்³ருவ: |
ஜக³ஜ்ஜந்மஸ்தி²தி⁴வம்ஸஹேதுரேஷ மஹேஸ்வர: || 17.222 ||

நாராயணாபி⁴தோ⁴ மந்த்ர ஏதஸ்யைவாபி⁴தா⁴யக: |
பஞ்சாக்ஷரேண மந்த்ரேண ஸிவ இத்யேஷ க்³யதே || 17.223 ||

ஹிரண்யக³ர்ப⁴ம் ஹைரண்யக³ர்பீ⁴யா ஏவமூசிரே |
வ்யாஸஸ்தத்தத்புராணேஷு தத்தத்³ருபதயோசிவாந் || 17.224 ||

பூ⁴ம்யாதி³தே³வதா: கஸ்மாந்ந ஸ்வாந்தர்யாமிணம் விது:³ |
அத்³ரு³ஷ்டோ⁵ஸ்ருத இத்யாஹ காரணம் தத்³வேத்³நே || 17.225 ||

த்³ரு³ஷ்டிஸ்ருதிமதிஜ்ஞாதிவிஷயத்வம் சிதா³த்மந: |
உஷஸ்தப்³ராஹ்மணே பூர்வம் யுக்த்யா ஸம்யங் நிவாரிதம் || 17.226 ||

மாகோ³சராதிவர்தித்வாந்மாத்ரு³மாநாதி³ஸாக்ஷின: |
த்³ரஷ்டுரந்யஸ்ய சாபா⁴வாந்ந தம் பஸ்யந்தி தே³வதா: || 17.227 ||

அத்³ரு³ஷ்டத்வாஸ்ருதத்வாதி³ப்ரத்யக்³த்⁴வாந்தே⁵பி ஸம்ப⁴வேத் |
தந்நிவ்ரு³த்த்யை ஸ்ருதி³ரஷ்டா ஸ்ரோதா மந்தேத்யபா⁴ஷத || 17.228 ||

த்³ரஷ்ட்ரு³த்வஸ்ரோத்ரு³தாத்³யஸ்ய த்³ரு³ஷ்டிஸ்ருத்யாதி³ஸாக்ஷிதா |
அலுப்தசித்ஸ்வபா⁴வத்வாந்ந விகாரோ மநாக³பி || 17.229 ||

லோகஸித்³தா⁴ நியம்யஸ்ய ஜீவஸ்ய த்³ரஷ்ட்ரு³தா ததா² |
அந்தர்யாம்யபி சேத்³த்³ரஷ்டா தே³ஹே பா⁴ஸேத தத்³த்³வ்யம் || 17.230 ||

இதி ஸங்காநிவ்ரு³த்த்யர்த²ம் நாந்யோ⁵தோ⁵ஸ்தீதி ப⁴ண்யதே |
லோகே ஜீவதயா மூடை⁴ரந்தர்யாம்யேவ பா⁴வ்யதே || 17.231 ||

ஸாதா⁴ரணோ யதா² ஸூர்யோ மாம் ப்ரத்யேவேதி பாமரை: |
அஸாதா⁴ரணாபேண பா⁴வ்யதே ஜீவதா ததா² || 17.232 ||

பு³த்³தி⁴ஸ்த:² பர ஏவாத்மா ஜீவாத்மேதி நிக³த்³யதே |
பு³த்³த்⁴யாக³மாபாயஸாக்ஷ நியந்தேத்யுச்யதே பர: || 17.233 ||

ஸூத்ராந்தர்யாமிணௌ ஸாஸ்த்ரக³ம்யத்வேந ப்ரதிஷ்டி²தௌ |
அப்ரதிஷ்டி²ததர்கேண க³ம்யமார்தமதோ⁵பரம் || 17.234 ||

அஷ்டமப்³ராஹ்மணே ப்³ரஹ்மதத்த்வம் ஸம்யங் நிரூப்யதே |

ஸுத்ரமந்தர்யாமிதா ச யத்ரோதப்ரோததாம் வ்ரஜேத் || 17.235 ||

பூர்வத்ர கௌ³தமோ⁵ப்ரு³ச்ச²த்ஸுத்ராந்தர்யாமிவஸ்துநீ |
 ஓதப்ரோதாத்மதாம் கா³ர்சீ³ தயோரேவாத்ர ப்ரு³ச்ச²தி || 17.236 ||

அண்டோ³ர்த்⁴வா⁵தோ⁴மத்⁴யதே³ஸாந் காலம் ச வ்யாப்ய திஷ்ட²தி |
 ஸுத்ரமித்யாஹூராசார்யா ஓதம் ப்ரோதம் ச குத்ரசித் || 17.237 ||

அண்டா³ரம்ப⁴கபூ⁴தாநாம் ந ப்ரு³ஷ்டா ஸுத்ர ஓததா |
 ஸுத்ரேண வித்⁴ரூ³தம் பூர்வமிதி பூர்வத்ர நிர்ணயாத் || 17.238 ||

தார்கிகத்வநிவ்ரு³த்த்யர்த²மாசார்யோக்திமுதா³ஹரத் |
 நி:ஸேஷதே³ஸகாலோக்த்யா ஸுத்ரே ஸர்வாத்மதோதி³தா || 17.239 ||

வ்யக்தம் ஸர்வம் ஸுத்ரரூபமவ்யக்தே வ்யோமஸம்ஜ்ருகே |
 ஓதம் ப்ரோதம் ச வித்³தீ⁴தி ப்ராஹு ப்ரு³ஷ்டமநூத்³ய ஸ: || 17.240 ||

தே³ஸகாலௌ ச ஸுத்ரே⁵தர்பூ⁴தௌ தே³ஸாத்மகம் தத: |
 வியந்நாகாஸமத்ரேதி ஸு³சநாயாநுவாத³கீ:³ || 17.241 ||

போ³த்³தூ⁴ம் போ³த⁴யிதும் சைதத்³வ்யக்தம் து:³ஸகந்த்விதி |
 விஸ்மிதா ப்ரணநாமாஸௌ தமவ்யாக்ரு³தவாதி³நம் || 17.242 ||

பூ⁴யோ⁵பி ப்ரு³ஷ்டமப்ரா³க்ஷீத்ப்ரதா⁴நாதி³ஷு ஸங்கயா |
 ப்ரதா⁴நாதி³ந் ஜக³த்³தே⁴தூந்வாதி³ந: ஸ்தா²பயந்தி ஹி || 17.243 ||

ஸாவதா⁴ரணமாகாஸம் ஏவேத்யந்யநிவ்ரு³த்தயே |
 ஆஹோத்தரம் மூர்த⁴பாதம் ஸு³சயம்ஸ்தர்கநிர்ணயே || 17.244 ||

யத்³வா தந்நுஷ்விவ பட: ஸுத்ரம் ப³ஹுஷு ஸம்ஸ்தி²தம் |
 இத்யாஸங்க்ய புந: ப்ரஸ்ந ஏவகாரோ ப³ஹுத்வநுத் || 17.245 ||

கஸ்மிந் க²ல்வயமாகாஸ ஓத: ப்ரோதஸ்ச ஈர்யதாம் |
 அநோதத்வே ஸ்வதந்ந்ரத்வாத்ப்ரதா⁴நத்வம் ப்ரஸஜ்யதே || 17.246 ||

ஸு³க்ஷமத்வாத்³தூ³ர்வசம் ஸுத்ரம் வ்யோம ஸு³க்ஷமதரம் தத: |
 வ்யோமாஸ்ரய: ஸு³க்ஷமதமோ ந வாக்³கோ³சரமேத்யத: || 17.247 ||

வக்தி சேந்நிக்³ரஹஸ்தா²நமவாச்யஸ்யோக்திதோ ப⁴வேத் |
 அநு³க்தௌ வாதி³தா ஹாநிரிதி கா³ர்க்³யா விவக்ஷிதம் || 17.248 ||

உக்ததோ³ஷத்³வ்யாஸ்ப்ரு³ஷ்டம் ப்ரத்யுத்தரமபா⁴ஷத |
 ஏதத்³வா அக்ஷரம் கா³ர்³கி³ ப்ராஹுஸ்தத்³ப்³ராஹ்மண இதி || 17.249 ||

ஏதச்²ப்³தே³ந தஸ்யாஹ ப்ரத்யக்த்வாத்ஸாக்ஷிதாமஸௌ |
 ப்ரத்யக்தயா ததை³காத்மயம் ஸ்வயமேவ ப்ரதீயதாம் || 17.250 ||

ந வ்யாவ்ரு³த்தம் விஸேஷேப்⁴யோ நாநுவ்ரு³த்தம் ச கோ³த்வவத் |
 அவ்யாவ்ரு³த்தாநநுக³தம் சைதந்யம் கேந வீக்ஷயதாம் || 17.251 ||

யஸ்மாத்ப்ரஸித்³த⁴ம் நாஸ்த்யந்யத்ப்ரஸித்³த⁴ம் யந்ந கஸ்யசித் |
 ஸ்வப்ரப⁴த்வாத்³ஸங்க³த்வாத்வைஸப்³த³ஸ்தத்ப்ரஸித்³த⁴யே || 17.252 ||

ஸாக்ஷாதி³த்தயாதி³தா பூர்வம் யோ⁵ஸநாயாதி³நா ததா² |
 யத்நாத³பி⁴ஹித: ப்ரத்யக்தச்ச²ப்³தே³ந ஸ க்³ரு³ஹ்யதே || 17.253 ||

க்ஷராத்³விருத்³த⁴த⁴ர்மத்வாத்³க்ஷரம் ப்³ரஹ்ம ப⁴ண்யதே |
 கார்யகாரணரூபம் து நஸ்வரம் க்ஷரமுச்ச்யதே || 17.254 ||

த்⁴வஸ்தாத்மா⁵ஜ்ஞாநதத்கார்யா: ப்ரத்யக்³யாதா²த்மயபோ³த⁴த: |
 த்யக்தஸர்வேஷண அத்ர ப்³ராஹ்மண இதி கீ³ர்திதா: || 17.255 ||

ஸாஸ்த்ரைகக³ம்யதாஸித்³த⁴யை வத³ந்தீ³த்தயபி⁴தீ⁴யதே |
 ப்³ராஹ்மணஸ்தத்³வத³ந்தீ³தி ஸ்வாபராத⁴நிஷேத⁴கீ: || 17.256 ||

நாவாச்சயம் வச்சம்யஹம் கிந்து வத³ந்தி கு³ரவோ⁵கி²லா: |
 இதி வச்சமி வசஸ்தேந வாதி³தா⁵பி ந ஹீயதே || 17.257 ||

கு³ரவோ⁵பி கத²ம் ப்ராஹுரவாச்சயமிதி சேச்ச²ரு³ணு |
 ஸ்தூ²லாதீ³நாம் நிஷேதே⁴ந லக்ஷயந்த்யக்ஷரம் ப்³தா: || 17.258 ||

அபா⁴வஸேஷோ நாஸங்க்யோ நிஷேதா⁴வதி⁴ஸேஷணத் |
 நாபா⁴வநிஷ்டோ² லோகே⁵பி நிஷேத: || 17.259 ||

அந்தர்யாமிணி ப்³த³தே⁴த² ஸுஸகம்போ³த்³து⁴மக்ஷரம் |
 ப்ரஸாஸநேந லிங்கே³ந ஸோ⁵ந்தர்யாம்யவ ப்³த⁴யதாம் || 17.260 ||

ஈஸிதவ்யார்த²ஸம்ப³ந்தா⁴த்³ந்தர்யாம்யேதமக்ஷரம் |
 சைதந்யாபா⁴ஸமோஹாக்²யவர்த்மநைவ ந து ஸ்வத: || 17.261 ||

ஏதஸ்ய வா அக்ஷரஸ்ய ஸாஸநே ஸத்யதோ³ ஜக³த் |
 ஸ்யாத்³வ்யவஸ்தி²தமர்யாத³ம் ஸூர்யசந்த்³ராதி³லக்ஷணம் || 17.262 ||

விவாத்³கோ³சராபந்நா யந்த்ரு³பூர்வா ஜக³த்ஸ்தி²தி: |
வ்யவஸ்தி²ததவால்லோகஸ்ய ராஜபூர்வா ஸ்தி²திர்யதா² || 17.263 ||

ஸூர்யசந்த்³ரௌ த்³யூ⁴ர்லோகோ காலோ நத்³யோ யதா²யத²ம் |
நியமேந ப்ரவர்தந்தே ஸா ப்ரவ்ரு³த்திர்வ்யவஸ்தி²தி: || 17.264 ||

த⁴நே தா³நேந நஷ்டே⁵பி தத²ல்ப்ரத³ ஈஸ்வர: |
யதோ⁵ஸ்தி தேந தா³தாரம் தம் ப்ரஸம்ஸந்தி வைதி³கா: || 17.265 ||

நாபூர்வம் ப²லத³ம் தஸ்மிந்மாநாபா⁴வாத்²லம் புந: |
ஈஸாத்³ப்யுபந்நதவாத்நைவாபூர்வஸ்ய கல்பகம் || 17.266 ||

ஸேவ்யாத்³ராஜூ: ப²ல்பராப்திர்³ரு³ஸ்யதே ந த்வயூர்வத: |
தா³நாதி³க்ரியயா ஸேவ்யாத்³ஸாத்தத்³வத்²லம் ப⁴வேத் || 17.267 ||

தே³வதா யாக³கர்தாரம் பிதர: ஸ்ராத்த³த⁴காரிணம் |
நாப்ருயுர்ஹவ்யகவ்யார்த²ம் யதி³ ந ஸ்யாத்³ப்ரஸாஸிதா || 17.268 ||

ஹோமயாக³தபாம்ஸ்யஜ்ஞைரூ³ப³ஹுக்ரு³த்வ: க்ரு³தாந்யபி |
விநாஸப²லதா³நீதி ஸாஸநம் தத்ப்ரஸாஸிது: || 17.269 ||

அஜ்ஞாநமாத்ரதோ ப³ந்தோ⁴ ஜ்ஞாநமாத்ரேண முக்ததா |
இத்யாஸ்சர்யாணி ஸர்வாணி கல்பயந்தீ³ஸ்வராஸ்திதாம் || 17.270 ||

விவாத்³ஸங்காபீ⁵ஸே⁵ஸ்மிந்ந ஸம்பா⁴வ்யேதி த்³ர்ஸயந் |
ப்ரஸாஸநம் விங்க³ரூபம் ப்ரபஞ்சிதமநேகஸ: || 17.271 ||

யத³ப்ரபோ³தா⁴த்தகார்பண்யம் ப்³ராஹ்மண்யம் யத்ப்ரபோ³த⁴த: |
தத³க்ஷரம் ப்ரபோ³த்³த⁴வ்யம் யதோ²க்தே³ஸ்வரவர்த்மநா || 17.272 ||

அக்ஷரஸ்ய ப்ரஸாஸ்த்ரு³த்வம் ஸ்வமோஹாபா⁴ஸகல்பிதம் |
ந ஸ்வாபா⁴விகமித்யேதத்³வக்த்யத்³ரு³ஷ்டாதி³வாக்யத: || 17.273 ||

மாகோ³சராதிவர்தித்வாத்³ரு³ஷ்டம் ஸ்யாத்தத³க்ஷரம் |
அபா⁴வத்வநிஷேதா⁴ர்த²ம் த்³ரஷ்ட்ரக்ஷரமிதீர்யதே || 17.274 ||

கூடஸ்தத்³ரு³க்த்வம் த்³ரஷ்ட்ரு³த்வம் ந த்³ரு³ஸ்யே த்³ரு³ஷ்டிகர்த்ரு³தா |
ஓதப்ரோதகி³ரா⁵ஸேஷத்³ரு³ஸ்யவஸ்துநிராக்ரு³தே: || 17.275 ||

உக்தத்³ரஷ்ட்ரதிரேகேண த்³ரு³ஸ்யம் நாஸ்தி யதா² ததா² |

ஜீவத்³ரஷ்ட்ரு³நிஷேதா⁴ர்த²ம் நாந்யதி³த்யாத்³யுதீ³ரணம் || 17.276 ||

விஜாதீயஸஜாதீயஸ்த்வந்தரநிஷேத⁴த: |

கூடஸ்த²மேகம் சைதந்யம் ஸித்³த⁴ம் வஸ்த்வக்ஷரம் பரம் || 17.277 ||

ஏதஸ்மிந்நக்ஷரே கா³ரகி³ ஸ்ரஜி க்லு³ப்தப²ணீ³ந்த³ரவத் |

ஓத:ப்ரோதஸ்ச நி:ஸேஷ ஆகாஸ: காரணாத்மக: || 17.278 ||

அக்ஷரம் ஸ்வாத்மஸம்மோஹாத்காரணத்வம் நிக்³ச்ச²தி |

ததா² கார்யத்வமப்யேதந்நிரவத்³யம் ததே³கலம் || 17.279 ||

ஸர்வஸ்யாக்ஷரமாத்ரத்வாத்க்ரு³த்ஸ்நநே ஜ்ஞேயஸமாப்தித: |

ந ஜ்ஞேயம் ஸிஷ்யதே கிஞ்சிந்நாப்யத்⁴யஸ்தம் ததா² தம: || 17.280 ||

நவமப்³ராஹ்மணே தே³வநிர்ணயஸ்தது³பாஸநம் |

அஷ்டதா⁴ பஞ்சதா⁴ செளபநிஷத³ஸ்சோச்யதே க்ரமாத் || 17.281 ||

ஸூர்யசந்த³ரா³த³யோ தே³வா: ஸாஸிதவ்யா உதீ³ரிதா: |

தேஷாம் விஸ்தார ஆநந்த்யம் ஸங்க்ஷேபஸ்த்வேகதே³வதா || 17.282 ||

த்ரயஸ்சேத்யாதி³பி⁴ர்லக்ஷயா ப³ஹுஸப்³தை³ரநந்ததா |

ஸுஷுப்திப்ரலயாவஸ்த:² காரணாத்மைகதே³வதா || 17.283 ||

நாநாத்வைகத்வரூபாப⁴யாம் திஷ்ட²தி ப்ராணதே³வதா |

நியந்தவ்யநியந்த்ரு³த்வஸம்ப்³ந்த⁴ஸ்ய ப்ரஸித்³த⁴யே || 17.284 ||

ப்ரு³தி²வ்யேவேத்யாதி³வாக்யாத்³ஷ்டதோ⁴பாஸநேரிதா |

கிம் தே³வேத்யாதி³வாக்யேந பஞ்சதோ⁴பாஸநம் ஸ்ருதம் || 17.285 ||

ஏதாவதே³வ ஸாகல்யோ வேத்தி மாயாமயம் து தத் |

யாஜ்ஞவல்க்ய: ஸ இத்யாதி³வஸ்த்வநூத்³யாத²ப்ரு³ஷ்டவாந் || 17.286 ||

தே³வவிஸ்தாரஸங்க்ஷேபாவஷ்டதா⁴ பஞ்சதா⁴ ச யத் |

உபாஸ்யமுக்த்தம் தத்ஸர்வம் நேதி நேதீத்யபோஹ்யதே || 17.287 ||

இதிஸப்³தே³ந நிர்³தி³ஷ்டே த்³ரு³ஸ்யே தஸ்மிந்நபோஹிதே |

யோ⁵வஸிஷ்ட: ஸ ஆத்மாஸ்ய த்³ரு³ஸ்யஸ்யாத்மவதோ மத: || 17.288 ||

ஆத்மாத்த்வஸம்ப்³ந்தோ⁴ நாந்யோ த்³ரு³க்³த்³ரு³ஸ்யயோரிதி |

மத்வாத்மஸப்³தோ³ த்³ரு³க்³வஸ்துந்யவாச்யே⁵பி ப்ரயுஜ்யதே || 17.289 ||

நநு ப்³ரஹ்மாதி⁴காரே⁵ஸ்மிந் கத²மாத்மேதி வர்ண்யதே |
 நைஷ தோ³ஹோ⁵சுதிரேகேண நாத்மநோ ப்³ரஹ்மதா யத: || 17.290 ||

க்³ராஹ்யத்வம் சரீர்ணதா ஸங்கோ³ ப்³ந்தோ⁴ பீ⁴திஸ்ச ஹிம்ஸநம் |
 ஜாட்³யாஜ்ஜட்³ஸ்ய த⁴ர்மா: ஸ்யுர்ந தே ஸந்த்யாத்மவஸ்துநி || 17.291 ||

கார்யத⁴ர்மானதீத்யைதாம்ஸ்தத்³தே⁴த்வஜ்ஞாநநிஹ்ருதே: |
 அபூர்வோ⁵நபர: பூர்ண ஆத்மா ஸ்வாத்மந்யவஸ்தி²த: || 17.292 ||

இதி தத்த்வமநூத்³யாஸ்ய ஸ்ரு³ஷ்டிஸம்ஹாரஹேதுதாம் |
 ததை²வோபநிஷத்³வேத்³யமஸங்க³த்வம் ச ப்ரு³ஷ்டவாந் || 17.293 ||

ஆத்மா நிரூஹ்ய ப்ரத்யூஹ்ய புருஷாந்யோ⁵த்யவர்த்த |
 தமௌபநிஷத்³ம் ப்³ருஹி மூர்த⁴பாதம் து தே⁵ந்யதா² || 17.294 ||

யோ⁵நூதி³தோ நேதி நேதி ஸச்சிந்மாத்ரோ ஹ்யவிக்ரிய: |
 உக்தௌ புருஷநிர்வாஹப்ரதிவாஹௌ து மாயிகௌ || 17.295 ||

ஸ்ரு³ஷ்டபுஷ்டவிதோ⁴பாஸ்யரூபா நிர்வாஹ உச்ச்யதே |
 ப்ரதிவாஹஸ்து ஸம்ஹாரோ தி³க்³தே³வத்³வார்தோ ஹ்ரு³தி³ || 17.296 ||

வஸ்துவ்ரு³த்தேந நி:ஸேஷகார்யகாரணவர்ஜநம் |
 தஸ்யாதிக்ராந்திருத்³தி³ஷ்டா ஸ சோபநிஷதி³ ஸ்ருத: || 17.297 ||

கர்மகாண்டே³ விரோதி⁴த்வாந்நைவாயம் ஸ்ருயதே க்வசித் |
 ஐகாத்மயவஸ்துவிஜ்ஞாநம் கர்மபி⁴ர்ஹி விருத்³த⁴யதே || 17.298 ||

ய ஓளபநிஷத்³ஸ்தஸ்ய விஜ்ஞாநாநந்த³ரூபதா |
 தா³த்ரு³தாபோ⁴க்³முக்த்யோஸ்ச வக்தவ்யேத்யுத்தரா ஸ்ருதி: || 17.299 ||

மஹாப்ரலயஸம்பத்தௌ ஜக³த: புநருத்³ப⁴வே |
 காரணம் ப்ரு³ச்ச²யதே வ்ரு³க்ஷஸர்வஸாத⁴ர்மயபூர்வகம் || 17.300 ||

வ்ரு³க்ஷ:காண்ட³ருஹோ பீ³ஜருஹோ சேதி த்³விதா⁴ தயோ: |
 ஸம: காண்ட³ருஹே³ணைஷ ரேதஸோ யோ⁵பி⁴ஜாயதே || 17.301 ||

ந ப்ரு³ச்ச²யதே⁵திஸ்ஷ்டத்வாத்³வாந்தரகாரணம் |
 கிந்த்வஸ்பஷ்டமஸேஷஸ்ய ப்ரு³ச்ச²யதே மூலகாரணம் || 17.302 ||

அந்வயவ்யதிரேகாப்⁴யாம் பீ³ஜாக்²யாத்மூலகாரணாத் |
 த்³ரு³ஷ்டா வ்ரு³க்ஷஜநிஸ்தத்³வத்கஸமாந்மூலாஜ்ஜக³ஜ்ஜநி: || 17.303 ||

நித்யஜாதஸ்வபா⁴வத்வம் ந மந்தவ்யம் ம்ரு²தோ யத: |

புந: புநர்ஜாயதே ஸ்யாத்க்ரு²தநாஸாதி³ர்நயதா² || 17.304 ||

கோ⁵ந்வேநம் ஜநயேந்மர்த்யமித்யுக்தா ந விது³ர்த்³விஜா: |

ஜித்வா தாந்யாஜ்ஞவல்க்யஸ்து கோ³ஸஹஸ்ரம் க்³ரு²ஹீதவாந் || 17.305 ||

முநிப்ரு²ஷ்டம் ஜக³ந்மூலம் முமுக்ஷவநுஜிக்⁴ரு²க்ஷயா |

ஆஹ விஜ்ஞாநமாநந்த³ம் ப்³ரஹ்மேதி ஸ்ருதிராத³ராத் || 17.306 ||

விஜ்ஞாநமிதி சைதந்யம் ந க்ரியா நாபி தத்²ப²லம் |

ந காரகம் ந சாபா⁴வ: க்ரியாதே:³ கிந்து பா⁴ஸகம் || 17.307 ||

நிர்³தூ⁴தாஸேஷது:³கௌ²க⁴ஹேதுத்வாத்ஸுக²மேவ தத் |

அதை²ஷ பரமாநந்தோ³ யோ வை பூ⁴மேதி ஸாஸ்த்ரத: || 17.308 ||

அவ்யாவ்ரு²த்தாநநுக³தபா⁴ஸ்வத்³விஜ்ஞாநமாத்தரத: |

நிரவத்³யாந்வயத்வாத்தத்ஸாக்ஷாத்³ப்³ரஹ்மேதி ப⁴ண்யதே || 17.309 ||

ததே³வா⁵வித்³யயா ஸக்த்யா போ⁴க³மோக்ஷப்ரதா³த்ரு² ஹி |

அநுக³ரு²ஹ்நாது தத்³பூ⁴யோ வித்³யாதீர்த்²மஹேஸ்வர: || 17.310 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

ஆஸ்வலாயநாதி³முநிபோ³தா⁴க்²யோ நாம ஸப்தத³ஸோ⁵த⁴யாய: || 17 ||

18. ஜநகவித்³யாப்ரகாஸோ நாமாஷ்டாத³ஸோ⁵த⁴யாய: |

ஷஷ்டாத²யாயே யாஜ்ஞவல்க்யோ ஜநகாயோபதி³ஷ்டவாந் |

உபஸ்திம் தத்²வவித்³யாம் து ஸங்க்³ரஹாத்³விஸ்தராத³பி || 18.1 ||

த்⁴யாநாதி³ஹைவ தே³வ: ஸந்ம்ரு²த்வா தே³வத்வமாப்நுயாத் |

ப்ரத²ம்ப்³ராஹ்மணே ப்ரோக்தம் சதுஷ்பாத்³ப்³ரஹ்மசிந்தநம் || 18.2 ||

வாகா³த்³யா தே³வதாஸ்தாஸாமாதா⁴ரஸ்தத்ததி³ந்த்³ரியம் |

அவ்யாக்ரு²தம் ச நாமேதி பாதா³ஸ்சத்வார ஈரிதா: || 18.3 ||

அஸமாப்தே: புமர்த²ஸ்ய ந முக்²யமநுஸாஸநம் |

தத்³தத்தாம் யாஜ்ஞவல்க்யோ⁵தோ நாக்³ரஹீத்³கு³ருத்³க்ஷிணம் || 18.4 ||

த்³விதீயே ப்³ராஹ்மணே ஜாக்³ரத்³ஸ்வப்நஸுப்திமுகா²ந்நிஜம் |

ஆத்மாநம் ஸாஸ்த்யதோ ராஜா யதா²வித்⁴யுபஸந்நவாந் || 18.5 ||

உக்தோபாஸநத: ப்ராப்யோ தே³வபா⁴வ: புரோதி³த: |

தே³வத்வாந்முச்சயமாநேந ப்ராப்யம் ப்ரு³ச்ச²த்யஸௌ முநி: || 18.6 ||

க³ந்தவ்யம் து ந ஜாநாமீத்யவித்³யாம் ஸ்வாத்மநி ஸ்தி²தாம் |

ப்ரகட்குர்வதோ ராஜ்ஞ இந்த⁴தத்தவமுபாதி³ஸத் || 18.7 ||

இந்த⁴தே⁵ஹர்நிஸம் யஸ்மாதி³ந்த⁴நாமா தத: புமாந் |

வீர்யவத்³த³க்ஷிணம் சக்ஷு: ஸ்ரௌதோ வாதிஸயோ⁵த்ர ஹி || 18.8 ||

பரோக்ஷநாமவ்யாஜேந பரமைஸ்வர்யவாசிநம் |

இந்த⁴ஸப்³த³ம் ப்ரயுக்தஜாந இந்த⁴ஸ்யாஹேஸ்வராத்தமதாம் || 18.9 ||

த³க்ஷிணக்ஷிணி சைதந்யம் புருஷோ வாமசக்ஷுஷி |

சைதந்யம் ஸ்த்ரீதி பே⁴தோ³ஸ்யம் கல்ப்யதே ஸுக²பு³த்த⁴யே || 18.10 ||

உக்தா ஜாக்³ரத³வஸ்தை²வமிந்த³ரியவ்யவஹாரக்ரு³த் |

த³ம்பத்யோ: ஸங்க³ம: ஸ்வப்நோ ஹார்தா³காஸே⁵த² ப⁴ண்யதே || 18.11 ||

ஸம்பூ⁴யஸ்துதிரத்ரேதி ஸம்ஸ்தாவோ ஹ்ரு³த³யே ஸுஷி: |

அநிஷ்டாந்நரஸோ ரக்தபிண்டோ³ ய: ஸோ⁵ந்நமேதயோ: || 18.12 ||

ஹ்ரு³த³யந்த: ஸதநா³நாம் புஞ்ஜம் ப்ராவரணம் விது:³ |

ஸ்வப்நாஜ்ஜாக்³ரணப்ராப்த்யை மார்கோ³ நாட்³யூர்த்⁴வகா³மிநீ || 18.13 ||

யஸ்மாத்த³ந்நரஸ: கேஸஸஹஸ்ராம்ஸேந ஸம்மிதை: |

நா³பே⁴தை:³ ஸ்வப்நத்³ரு³ஸ்யம் யாதி ஸூக்ஷ்மதரஸ்தத: || 18.14 ||

ஸ்வப்நாவஸ்தா² ஸமாப்தாத² தஸ்ய ப்ராசீதி வாக்யத: |

ஸுஷுப்திருச்சயதே தத்ர யுக்தா ஸர்வதி³கா³த்தமதா || 18.15 ||

ஸாஸ்ரயை: கரணீந்ரஹீநோ க்³ரஸ்தாத்⁴யாத்மாதி⁴தை³வத: |

ஸுஷுப்தாவேக ஏவாஸ்தே ப்ரஜ்ஞாநக⁴நவிக்³ரஹ: || 18.16 ||

இந்த⁴தைஜஸஸௌஷுப்தைர்விராட்ஸூத்ரேஸ்வரா அபி |

ஸம்லக்ஷிதா அதை²தேஷாம் தத்த்வமாத்மோபதி³ஸ்யதே || 18.17 ||

விராடி³ந்தா⁴தி³பி⁴ர்பே⁴தை³ரபி⁴ந்நோ யோ⁵வபா⁴ஸதே |

ஸ ஏஷ நேதி நேத்யாத்மா ந கார்யம் நாபி காரணம் || 18.18 ||

தேநைவ ஜ்ஞாத்த்மநாஸேஷம் தத்³த்⁴வாந்தம் த்⁴வாந்தஜம் ததா² | (த்⁴வாந்தஜம் தத்ததா² ஜக³த்)

ஜக³த்⁴வா நேத்யாத்த்மநா வித்³வாந் பூர்ணத்³ரு³ஷ்ட்யாவஸிஷ்யதே || 18.19 ||

க³ந்தவ்யமுபதி³ஸ்யைவம் ப்ராப்தோ⁵ஸ்யப⁴யமித்ய்ரு³ஷி: |

ஊசே போ³த்⁴ஸ்தத: ப்ராப்த: ப்ராப்தஸ்யஸீத்யந்யதா² வதே³த் || 18.20 ||

ஜ்ஞாநேந ஸத்³ரு³ஸீமந்யாமபஸ்யந் கு³ருத்³க்ஷிணம் |

அப⁴யம் த்வேதி வசஸா த³க்ஷிணமாஸிஷம் த³தௌ³ || 18.21 ||

உத்தமா த³க்ஷிணஷாஸீர்மத்⁴யமா து நமஸ்க்ரியா |

ஸ்வபூ⁴மிவபுஷோர்தா³நம் வித்தஸாட்²யநிவ்ரு³த்தயே || 18.22 ||

த்ரு³தீயப்³ராஹ்மணே ஸ்வப்நஸுஷுப்த்யோரதிவிஸ்த்ரு³தி: |

க்ரியதே தெள (க்ரியதே⁵தௌ) ஹி த்³ரு³ஷ்டாந்தௌ பரலோகவிமோக்ஷயோ: || 18.23 ||

தே³ஹாதி³வ்யதிரிக்ததவம் ஸ்வப்ரப⁴த்வமஸங்க³தா |

ஸ்வப்நப்ரஸங்க³தஸ்த்வைதத்த்ரயமத்ர ப்ரபஞ்ச்யதே || 18.24 ||

அத்³வைதத்வம் த்³ரு³ஷ்ட்யலோப ஆநந்தை³கஸ்வப⁴வதா |

இத³ம் த்ரயம் ஸுஷுப்தஸ்ய ப்ரஸங்கே³நோபபாத்³யதே || 18.25 ||

வரதா³நேந ஸம்வாத³மிச்ச²ந்தம் தமஸங்க்யா |

ஆதௌ³ ராஜேஷ்டமப்ராக்ஷீத்ப்ரத்யக்³ஜ்யோதிர்³பு³பு⁴தஸ்யா || 18.26 ||

தே³ஹேந்த்³ரியாதி³ஸங்கா⁴த: புமாந் கிம் ஜ்யோதிருச்ச்யதாம் |

உபவேஸநக்³த்யாதி³ ந யுக்தம் ஜ்யோதிஷா விநா || 18.27 ||

கிம் ஸங்கா⁴தக்³தம் ஜ்யோதி: கிம் வா ஸங்கா⁴திரேகி தத் |

அதிரிக்தத்வமாத்³த்தே ஆதி³த்யாதே³ருதா³ஹ்ரு³தே: || 18.28 ||

ரவிஸோமாக்³நிஸப்³தா³தி³ஜ்யோதீம்ஷ்யுக்தாநி ஜாக்³ரே |

நித³ர்ஸநதயா ஜ்யோதிஸ்தை: ஸ்வப்நே⁵ப்யநுமீயதாம் || 18.29 ||

ஸ்வப்நே தே³ஹ்ஷவவஹ்ரு³திர்³பி⁴ந்நஜ்யோதி: (ஸ்வப்நதே³ஹ) புர:ஸரா |

வ்யவஹாரத்வதோ ஜாக்³ரத்³வ்யவஹாரோ யதா² ததா² || 18.30 ||

ஸுப்தௌ ச புநருத்தா²நவ்யவஹாரஸ்ய காரணம் |

அஸ்தி ஜ்யோதிரிதி ஜ்ஞாத்வா தத்³விஸேஷம் ஸ ப்ரு³ஷ்டவாந் || 18.31 ||

ஸ்வப்ரகாஸஸ்வரூபத்வாத்³விஸேஷோ ஹ்யதிஸ்பு²ட: |

ததா²ப்யவித்³யயாச்ச²ந்ந: ஸோ⁵ஸ்பஷ்ட இவ வர்ததே || 18.32 ||

ஏதாத்³ரு³ஸ்யா அவித்³யாயா விசாரேண நிவ்ரு³த்தயே |

ஆத்மைவ ஜ்யோதிரஸ்யேதி ப்ராஹ ஸ்வப்நாவபா⁴ஸகம் || 18.33 ||

பா⁴ஸ்யம் ஸ்வப்நஸுஷுப்த்யாதி³ யஸ்மிந் பா⁴நே ப்ரகல்பிதம் |

தத்³பா⁴நம் தத்ஸ்வரூபத்வாதா³த்மஸப்³தே³ந ப⁴ண்யதே || 18.34 ||

ஆத்மாவித்³யாம் தது³த்த²ம் வா பராக்³தீ⁴ரவகா³ஹதே |

ப்ரத்யக்³பு³த்⁴யாவகா³ஹ்யோ⁵த: ஆத்மா⁵ஹம் பா⁴மி கேவல: || 18.35 ||

ஆத்மைவேத்யேவகாரேண ஸ்வப்நத்³ரு³ஸ்யேஷ்வநாத்மஸு |

ஜ்யோதிஷ்ட்வஸங்கா வ்யாவ்ரு³த்தா வாஸநாமயவஸ்துஷு || 18.36 ||

அஸ்யேதி வாஸநாருபோ த்³ரு³ஸ்யோ தே³ஹாதி³ருச்சயதே |

பா⁴ஸ்யபா⁴ஸகஸம்ப்³ந்த:⁴ ஷஷ்ட²யோக்தோ வாஸநாத்மநோ: || 18.37 ||

ஜ்யோதிஷ்ட்வம்பா⁴ஸகத்வம் ஸ்யாச்சிதா³பா⁴ஸமுகே²ந தத் |

உபபந்நமஸங்க³ஸ்ய பா⁴ந்வாதி³வத³நுக³ரஹாத் || 18.38 ||

பா⁴ந்வாத்³ய: ப்ரபா⁴த்³வாரா சக்ஷுராத்³யநுக³ரு³ஹ்ணதே |

ததை²வாத்மாநுக³ரு³ஹ்ணாதி சிதா³பா⁴ஸேந ஸேமுஷீம் || 18.39 ||

அவித்³யாந்வயவத்³பு³த்³தே⁴ஸ்சிதா³பா⁴ஸாந்வயஸ்ஸதா³ (வயஸ்ததா²) |

அஸ்தி தத்³வ்யதிரேகேண பு³த்³தே⁴ பரிணதிர்வ்ரு³தா² || 18.40 ||

சிதா³பா⁴ஸவிஹீநஸ்ய சித்தஸ்ய பரிணமத: |

ந கிஞ்சித்³பா⁴ஸதே வஸ்து ஸாபா⁴ஸா தீ⁴ஸ்தத: ஸதா³ || 18.41 ||

ஸாபா⁴ஸபரிணமேந து:³க்²யஸ்மீத்யபி தீ⁴ர்ப⁴வேத் |

ததா² ஸாபா⁴ஸமஜ்ஞாநம் ந வேத்³மீத்யநுபூ⁴யதே || 18.42 ||

அந்யதா²த்மநி கௌடஸ்த்²யாத்³பு³த்³தௌ⁴ சைதந்யவர்ஜநாத் |

ஸர்வோ⁵பி வ்யவஹார: ஸ்யாதந்த⁴காரப்ரந்ரு³த்தயவத் (ப்ரவ்ரு³த்தவத்) || 18.43 ||

சிதா³பா⁴ஸாநுக³ரஹோ⁵த்ர ஜ்யோதிஷ்ட்வம்பா⁴நுவந்மதம் |

ந து ரவ்யாதி³வச்சக்ஷுர்க்³ராஹ்யபா⁴ஸ்வரூபதா || 18.44 ||

ஆதி³த்யாதி³ரநாத்மார்த:² ஸித்⁴யத்யக்ஷாதி³மாநத: |

மாத்ராதி³ஸித்³தி⁴த³ஸ்யாஸ்ய ஸ்வத:ஸித்³தே⁴ர்ந மேயதா || 18.45 ||

நாப்ரமேயத்வமாத்ரேண ஸஸஸ்ரு³ங்கா³தி³துல்யதா |

அநந்யாநுப⁴வேநாஸ்ய விஸத³ம் ஸ்பு²ரணம் யத: || 18.46 ||

ஸ்யாத்ஸ்வப்நவ்யவஹாரோ⁵யமாத்மநா ஜ்யோதிஷா த்³ரு³ஸா |

தே³ஹாதி³வ்யதிரிக்தத்வமேவம் ஸித்³த⁴ம் சிதா³த்மந: || 18.47 ||

ஆத்மைவாஸ்யேதி தே³ஹாதே:³ ஸ்வரூபத்வேந சிச்ச²ருதா |

சிதோ தே³ஹாதி³பே⁴தோ³ஶபி பா⁴ந்வாதி³வது³தீ³ரித: || 18.48 ||

பூர்வோத்தரவிருத்³தா⁴ர்த²ம் மத்வா பப்ரச்ச² பூ⁴பதி: |

ப³ஹவோ⁵ர்தா:² ஸமீக்ஷயந்தே ஆத்மா⁵த்ர கதமோ வத³ || 18.49 ||

பிண்ட³ஸ்தாவதி³ஹைகோ⁵ர்தோ² த்³விதீயோ விங்க³ஸம்ஜ்ஞித: |

சித்³பி³ம்பி³தா⁵வதி⁴ஸ்சாந்யஸ்சது³ர்தோ² நேதி நேதி ய: || 18.50 ||

தே³ஹாதி³பே⁴த³மாஸ்ரித்ய யோ⁵யமித்யுத்தரம் ஜகௌ³ |

அதி⁴ஷ்டா²நாரோப்யபா⁴வ ஆத்மாஸ்யேதி விவக்ஷித: || 18.51 ||

விசாரத்³ரு³ஷ்டயா⁵தி⁴ஷ்டா²நமேவாத்மாத்⁴யஸ்தவஸ்துந: | (அஸ்யாத்⁴யஸ்தவஸ்துந:)

ததா²பி ஜா³ட்யசைதந்யபே⁴தோ³ஶப்யஸ்தீஹ லோகத: || 18.52 ||

ஏவம் ஸத்யவிரோத:⁴ ஸ்யாத்³பே⁴தா³பே⁴தா³ர்த²வாச்சயயோ: |

யோ⁵யமித்யுத்தரே ஸப்³த³த்³வயமேவம் விவிச்சயதாம் || 18.53 ||

ய: ப்ரு³ஷ்ட: ஸ்வபராக்³வ்ரு³த்திப்ரமாமேயாதிலங்கி⁴த: |

ப்ரத்யங்முக்²ந மாநேந த்வயமித்யுபதி³ஸ்யதே || 18.54 ||

பராஞ்சீதி ச மந்த்ரோக்தி: ஸாக்ஷாதா³த்மேதி ச ஸ்ருதி: |

பராங்மாநப்ரமேயத்வமாத்மநோ விந்யவாரயத் || 18.55 ||

கும்ப⁴காரேண கும்பா⁴ர்தோ² யதா² ப்ரத்யக்ஷ ஈக்ஷயதே |

விஜ்ஞாநேந ததா² ப்ரத்யங்நாத்மகாரேண க்³ரு³ஹ்யதே || 18.56 ||

அயமித்யபி⁴தா⁴யோக்³யோ லோகே தே³ஹோ⁵ஶபி வீக்ஷயதே |

விஜ்ஞாநமய இத்யுக்த்யா ஸ்தூ²லதே³ஹோ நிவர்த்யதே || 18.57 ||

விஜ்ஞாயதே⁵நேந ஸர்வமிதி விஜ்ஞாநஸப்³த³த: |

தீ⁴ருக்தா தந்மயத்வம் து தத்ப்ராசர்யம் விவக்ஷிதம் || 18.58 ||

ஆசக்²யுர்மயடம் கேசித்விகாரார்தே² ந தச்ச²ருதம் |

அநிர்மோக்ஷா விகாரார்தே² ப்ராயோ⁵ர்த²ஸ்தூரபபத்³யதே || 18.59 ||

பு³த்³தி⁴விஜ்ஞாநஸம்ப்ரு²க்தஸ்³நத்³ரஸம்ஸக்தராஹுவத் |

ப்ரமீயதே தத: ப்ரத்யக்³விஜ்ஞாநமய உச்³யதே || 18.60 ||

த்³ரஷ்ட்ரு²த்வாத்³யபி⁴ஸம்ப்³ந்தோ⁴சகாரகஸ்யாபி ஸர்வதா³ |

தீ⁴விஜ்ஞாநக்ரு²தோ⁴தோ⁴பி விஜ்ஞாநமய உச்³யதே || 18.61 ||

ஸர்வார்த²காரணம் பு³த்³தி:⁴ த்³வாரமாத்ரம் ததோ⁴பரம் |

இந்³நீயம் தந்மயஸ்தஸமாச்சிதா³பா⁴ஸைகவர்த்தமநா || 18.62 ||

ப்ராணபு³த்³யவிநாபூ⁴தா இதி ப்ராணமயோ⁴ப்யத: |

ப்ராணாத்மவாத:³ ஸம்ப்ராப்த: ப்ராணேஷ்விதி நிவார்யதே || 18.63 ||

த³ஸேந்த்³ரியாணி மருத: பஞ்ச ச ப்ராணஸப்³தி³தா: |

ப்ராணேஷு யோ⁴ர்தோ²நுக³த: ஸ ஆத்மேத்யவதா⁴ர்யதாம் || 18.64 ||

தீ⁴ரேவாத்மேத்யபாகர்தும் ஹ்ரு²தீ³தி ஸ்ருதிரப்⁴யதா⁴த் |

ஸ்வார்த²பு³த்³தென⁴ ய ஆபா⁴தி ஸ ஆத்மா பு³த்³தி⁴வ்ரு²த்தித்³ரு²க் || 18.65 ||

ஹ்ரு²தீ³த்யாதா⁴ரநிர்³தே³ஸாதீ⁴ஸ்த²வ்ரு²த்திஷு சாத்மதா |

ப்ரஸக்தா தந்நிவ்ரு²த்த்யர்த²மந்தரித்யுபதி³ஸ்யதே || 18.66 ||

பராக்³ர்தா²நுஸாரிண்யோ யதோ தீ⁴வ்ரு²த்த்யஸ்தத: |

ப்ரத்யக்த்வவாசகேநாந்த:ஸப்³தே³நைவ நிவர்திதா: || 18.67 ||

ஜாத்³யமாத்மந இச்ச²ந்தி கணபு⁴ங்மதஜீவிந: |

தேஷாம் விப்ரதிஷேதா⁴ர்த²ம் ஜ்யோதிரித்யபி⁴தீ⁴யதே || 18.68 ||

ஜட³பு³த்⁴யாத்³யுபாதா³நம் தமஸ்தஸ்யாவபா⁴ஸகம் |

ஸக்ரு²த்³விபா⁴தம் சிந்மாத்ரம் ஜ்யோதிராத்மேதி ப⁴ண்யதே || 18.69 ||

அசேதநோ⁴பி பு³த்³யாதி³ஸ்சேதநாவாநிவேக்ஷ்யதே |

யஸ்ய ஸந்நிதி⁴தஸ்தஸ்ய சிஜ்ஜ்யோதிஷ்ட்வமிதி ஸ்பு²டம் || 18.70 ||

ஆத்மச்ச²யம் பயோ⁴ஸேஷம் யதா² மாரகதோ மணி: |

பரீக்ஷணய ப்ரக்ஷிப்த: குர்யாதா³த்மா ததை²வ ஹி || 18.71 ||

ஜ்யோதிராத்மா சிதிச்ச²யம் ப்ரத²மம் குருதே தம: |

தமோயோகே³ந தீ⁴ஸ்தத³வத்³தீ⁴யோகா³தி³நத்³நீயம் ததா² || 18.72 ||

அக்ஷயோகா³த்ததா² தே³ஹ ஏவமேதே சிதா³த்மவத் |

பா⁴ஸந்தே தேஷ்வத: பும்ஸாம் ப்ரத்யகா³த்மத்வவிப்⁴ரம: || 18.73 ||

தமேவ பா⁴ந்தமாத்தமாநமநுபா⁴த்யகி²லம் ஜக³த் |

இதி ஸ்ருத்யந்தரே ஸ்பஷ்டமுக்தம் ஜ்யோதிஷ்ட்வமாத்மந: || 18.74 ||

ஆத்மேத்யேவம் ப்ரபு³த்³தே⁴ஸ்மிந் ஜ்யோதிஷி த்⁴வாந்தநாஸத: |

ஸர்வஸ்யைவாத்மயாதா²த்மயாதா³த்மா புருஷ உச்ச்யதே || 18.75 ||

ஆத்மாஜ்ஞாநஸமுச்சி²த்தௌ தஜ்ஜஸ்ய ந ஹி வஸ்துந: |

ப்ரத்யக³ரூபாத்²பு²த்³பூ⁴தம் ஸம்பா⁴வ்யம் கேநசித்த்வசித் || 18.76 ||

பூர்ணத்வாத்புருஷ: ஸோ⁵யம் ஜ்யோதிராத்மேதி ப⁴ண்யதே |

பூர்ணஸ்ய லோகஸஞ்சார: கத²ம் ஸ்யாதி³தி ப⁴ண்யதாம் || 18.77 ||

ய: பூர்ண: ஸ ஸமாந: ஸந் பு³த்³த்⁴யா லோகாஷ்பா⁴வபி |

ஸம்ப்ராப்தப்ரதிபத்தவ்யாவநுஸஞ்சரதி க்ரமாத் || 18.78 ||

கிம் புந: ஸ்யாத்ஸமாநத்வமாத்மபு³த்³த்⁴யோஸ்தது³ச்ச்யதே |

விவேகாநுபலம்பே⁴ந தாதா³த்மயம் ரஜ்ஜுஸர்பவத் || 18.79 ||

ஸம ஏவ தி⁴யா லோகௌ ஸஞ்சரத்யேஷ ந ஸ்வத: |

அத: ஸம்ஸாரமித்²யாத்வம் த்⁴யாயதீவேதி வர்ண்யதே || 18.80 ||

த்⁴யாயந்த்யாம் த்⁴யாயதீவாத்மா சலந்த்யாம் சலதீவ ச |

பு³த்³தி⁴ஸ்தே² த்⁴யாநசலநே கல்ப்யேதே பு³த்³தி⁴ஸாக்ஷிணி || 18.81 ||

ஆலோகே வ்யஞ்ஜகே யத்³வத³பி⁴வ்யங்க³யக⁴டாக்ரு²தி: |

ஆரோப்யதே ததா² பெள³த்³த்⁴: ஸம்ஸாரோ பு³த்³தி⁴ஸாக்ஷிணி || 18.82 ||

த்⁴யாநாதீ³நாமவஸ்துத்வே ஸ ஹி ஸ்வப்ந இதி ஸ்ருதி: |

ஹேதுமாஹ ஸ ஆத்மாயம் ஸ்வப்நோ ப⁴வதி தீ⁴வஸாத் || 18.83 ||

பு³த்³தி⁴ஜாக³ரணே யத்³வஜ்ஜாக³ர்மீத்யபி⁴மந்யதே |

பு³த்³தி⁴: ஸ்வப்நே ததா² ஸ்வப்நரூபத்வமபி⁴மந்யதே || 18.84 ||

ஜாக³ரத்³போ⁴க³மிமம் லோகம் ஸ்வப்நோ பூ⁴த்வாதிவர்ததே |

வாஸநாராஸிஸாக்ஷித்வம் ஸ்வப்நம் போ⁴க³ம் ததா³ப்நுயாத் || 18.85 ||

அவித்³யாகாமகர்மா²யம்ரு²த்யோ ரூபாண்யதீத்ய ஸ: |

ஜாக³ரத்³தே³ஹேந்தீ³ரியாதீ³நி திஷ்ட²தி ஜ்யோதிராத்மநா || 18.86 ||

தஸ்மாத்ஸ்வாபா⁴விகோ நைவ க்ரியாத்⁴யாநாதி³லக்ஷண: |
லோகத்³வ்யாநுஸஞ்சார: கிந்த்வௌபாதி⁴க இஷ்யதாம் || 18.87 ||

ஜாக்³ரத்³தே³ஹாதி³கம் ம்ரு³த்யோ: ரூபம் ஸ்வப்நே⁵திவர்ததாம் |
ந ஜந்மாந்தர இத்யேவமாஸங்க்யோக்தம் ஸ வ இதி || 18.88 ||

யுஜ்யதே ஜாயமாந: ஸந்து:³கை²ராத்த்மைஷ ஐஹிகை: |
ம்ரு³தோ வியுஜ்யதே பா⁴விஜந்மஸ்வப்நஸமம் தத: || 18.89 ||

ஜந்மாத்ர நாஸத: ஸத்த்வம் கிந்து தே³ஹேந ஸம்யுதி: |
ப்ராது³ர்பா⁴வோ ஜநேர்த:²ஸத ஏவ ஸ யுஜ்யதே || 18.90 ||

ம்ரு³தி: ப்ராணவியோக:³ஸ்யாத்ந து நாஸ: ஸதோ மத: |
ம்ரு³ங் ப்ராணத்யாக³ இத்யுக்த்தம் ஸ்வயம் நஷ்ட: கத²ம் த்யஜேத் || 18.91 ||

இமம் லோகம் பரம் சாயம் ஜாக்³ரத்ஸ்வப்நப்ரவாஹவத் |
ஸதா³ப⁴ஜதி தேநாஸ்ய ஸித்³தா⁴தே³ஹாதி³பி⁴ந்நதா || 18.92 ||

லோகாயதா: பரம் லோகம் நேச்ச²ந்த்யந்யே து மந்வதே |
தரீ³ல்லோகாந் ஸ்வப்நஸம்யுக்தா³ஸ்ததஸ்தஸ்யேதி வக்த்யஸௌ || 18.93 ||

அயோக³ம் பரலோகஸ்ய வாரயத்யேவகாரத: |
ஸந்த⁴யத்வேந த்ரு³தீயத்வம் ஸ்வப்நலோகஸ்ய வார்யதே || 18.94 ||

போ⁴க³பா⁴வாத்ரு³தீயத்வமுச்ச்யதே சேத்ததோ²ச்ச்யதாம் |
வஸ்துதோ ந த்ரு³தீயத்வம் த⁴ர்மாத⁴ர்மப்ரஸங்க³த: || 18.95 ||

தே³ஸ்யோருப⁴யோ: ஸந்தி⁴ர்ந ஹி தே³ஸாந்தரம் யதா² |
லோகயோருப⁴யோ: ஸந்தி⁴ஸ்ததா²லோகாந்தரம் ந ஹி || 18.96 ||

இமம் லோகமிவ ஸ்வப்நே பரலோகம் ஸ பஸ்யதி |
அத: ப்ரத்யக்ஷதோ⁵ஸ்தித்வம் பரலோகஸ்ய க³ம்யதாம் || 18.97 ||

அதீதஜந்மம்ரு³த்தாந்தம் பா³ல்யே ப்ராயேண பஸ்யதி |
ஐஹிகம் யௌவநே⁵ந்தே து தபஸ்வீ பா⁴வி வீக்ஷயதே || 18.98 ||

ஆக்ரம்ய யாத்³ரு³க்³தே³ஹாதி³பா⁴விஜந்மநி வீக்ஷதே |
ஸ்வப்நே⁵பி தாத்³ரு³கா³க்ரம்ய ஸுக²து:³கா²நி பஸ்யதி || 18.99 ||

ப³ஹுஜந்மஸு ஸஞ்சாராத்³தே³ஹாதி³வ்யதிரிக்ததாம் |

நிரூப்யாத² ஸ்வப்ரப⁴த்வம் ஸ யத்ரேதி நிரூப்யதே || 18.100 ||

ஸ யதா³ வாஸநாமஸ்ய ஜாக்³ரல்லோகஸ்ய ஸர்வஸ: |

ஆதா³ய ஸேதே விஜ்ஞேயா தஸ்ய ஸ்வப்ரப⁴தா ததா³ || 18.101 ||

ஸ யத்ர ப்ரஸ்வபித்யத்ர ஸ்வயஞ்ஜ்யோதி: புமாநிதி |

யோஜ்யமஸ்யேத்யாதி³நா து ஸ்வாபஸப்³தா³ர்த² உச்சயதே || 18.102 ||

ந ஸுஷுப்தி³ரிஹ ஸ்வாப: கிந்து ஸ்வப்நோ விவக்ஷித: |

ஸ ஜாக்³ரத்³வாஸநாஜந்யப்ரபஞ்சப்ரதிபா⁴த்மக: (பா⁴ஸக:) || 18.103 ||

ஜாக்³ரல்லோகஸ்து ஸர்வாவாநஸேஷமவதீத்யத: |

அவித்ரு³த்வம் ச ஸப்தாந்நப்³ராஹ்மணே ப்ராக் ப்ரபஞ்சிதம் || 18.104 ||

யத்³வா³த்யா³த்மாதி³பே⁴தோ³யம் ஸர்வோ³த்ராஸ்தீதி ஸர்வவாந் |

தஸ்ய ஸர்வாவதோ³ஸேஷவாஸநா ஸ்வப்நஸு³ஷ்டிக்ரு³த் || 18.105 ||

ஆதா³ய வாஸநாம் ஸ்தூ²லே தே³ஹே ஹித்வாபி⁴மந்த்ரு³தாம் |

ஸூக்ஷ்மே³பி⁴மாநம் நிர்மாய பஸ்யந்நேஷோ³வதிஷ்ட²தே || 18.106 ||

ஹநநம் ச விநிர்மாணம் ஜீவே கர்மவஸாதி³தி |

விவக்ஷா: ஸ்மயமித்யாஹ தை³வம் கர்மாநுஸார்யத: || 18.107 ||

ஸ்வேந பா⁴ஸேதி ஸப்³தா³ப்யாம் ஸ்வகீயா வாஸநோச்சயதே |

ஸ்வருபபூ⁴தா சித்ஸ்வேந ஜ்யோதிஷேதி விவக்ஷிதா || 18.108 ||

இத்த²ம்பா⁴வே த்ரு³தீயா ஸ்யாத்³வாஸநாஜ்யோதிஷோஸ்தத: |

பா⁴ஸ்யபா⁴ஸகருபேண ஸ்தி²தி: ஸ்வப்ந இதீர்யதே || 18.109 ||

அத்ராந்யஜ்யோதிஷோ³பா⁴வாத்ஸ்வயஞ்ஜ்யோதி: புமாந் ப⁴வேத் |

ந ஜ்யோதிஷ்ட்வம் வாஸநாயா பா⁴ஸ்யத்வேந பரிக்ஷயாத் || 18.110 ||

ஆத்மபு³த்³தி⁴மநஸ்சக்ஷுரா⁴லோகவிஷயைய்யுதே |

ந ஜாக்³ரே ஸ்வயம் ஜ்யோதிர்விவேக்தும் ஸக்யதே ந்ரு³பி:⁴ || 18.111 ||

ந ஸுஷுப்தே³பி தச்ச²க்யம் பா⁴ஸ்யாபி⁴வ்யக்த்யபா⁴வத: |

ஸ்வப்நே து பா⁴ஸ்யமஸ்த்யேகம் ததோ ஜ்யோதிர்விவிச்யதே || 18.112 ||

ஸ்வப்நே ஜாக்³ரவத்³த்³ரஷ்டா மாத்ரு³மாநாத³யஸ்தத: |

து³ர்விவேசத்வமாஸங்க்யம் ந தத்ரேதி நிஷித்⁴யதே || 18.113 ||

ரதா²ஸ்வாதீ³நி வஸ்தூநி ஜாக்³ரத்கர்மக்ஷயே ஸதி |
 லீயந்தே வாஸநாஸ்தேஷாம் திஷ்ட²தி ஸ்வப்ரஸித்³த⁴யே || 18.114 ||

லோகஸித்³த⁴முபாதா³நம் நிமித்தம் வா ந வித்³யதே |
 ஸ்வப்நே தேந ரதா²தீ³நாம் மித்²யாத்வம் யுஜ்யதேதராம் || 18.115 ||

அஸங்க்³ஸ்யாபி ஸம்பா⁴வ்யமவித்³யாகாமகர்மபி:⁴ |
 ஸ்ரஷ்ட்ரு²த்வமித்யபி⁴ப்ரேத்ய ஸ ஹி கர்தேத்யவோசத || 18.116 ||

ப்³ராஹ்மனோக்தார்த²தா³ட்⁴யார்த²ம் ஸ்ருதிர்மந்த்ராநுதா³ஹரத் |
 ஸ்வயஞ்ஜயோதிஷ்ட்வதே³ஹாதி³பி⁴ந்நத்வே தேஷ்வதிஸ்பு²டே || 18.117 ||

ஆராமமேவ மாயோத்த²ம் ஸ்வப்நநிர்மாணலக்ஷணம் |
 பஸ்யந்தி ஜந்தவஸ்தஸ்ய ந தம் பஸ்யதி கஸ்சந || 18.118 ||

சிகித்ஸகப்ரஸித்³த⁴யாபி ஸுப்³தோ தே³ஹாத்³விபி⁴த்³யதே |
 த்³ருதம் ந போ³த⁴யேத்ஸுப்தமிதி ப்ராஹுஸ்சிகித்ஸகா: || 18.119 ||

தே³ஹாந்யத்வஸ்வப்ரப⁴த்வே அஸோட்⁴வா ஸ்வப்நமப்பமும் |
 அபஹ்நுவாநாஸ்சார்வாகாஸ்தஸ்யாஹுர்ஜாக்³ராத்தமதாம் || 18.120 ||

தத³ஸத்ஸ்வப்நபார்த²க்யம் ப்ரஸித்³த⁴ம் லோகஸாஸ்த்ரயோ: |
 அத்ராயம் புருஷஸ்தேந ஸ்வப்ரப:⁴ சேதந: ப்ரு²த்³க் || 18.121 ||

மோத³த்ராஸௌ கர்மகார்யௌ த்³ரு²ஷ்டௌ ஸ்வப்நே³பி சாத்தமந: |
 இத்யாஸங்க்ய ஸ வா ஏஷ இதி கர்ம விவிச்யதே || 18.122 ||

காலுஷ்யம் ஜாக்³ரே ஜீவே ஸ்வப்நே ஸ்வல்பப்ரஸந்நதா |
 ஸம்யக் ப்ரஸீத³த்யத்ரேதி ஸம்ப்ரஸாத:³ ஸுஷுப்தகம் || 18.123 ||

ஸ்வப்நே ரத்வா சரித்வாத² விஸ்ராந்த: ஸம்ப்ரஸாத³கே |
 புந்ராயாத்யஸௌ நா³ம் ஸ்வப்நார்த²மிதி யோஜநா || 18.124 ||

த்³ரு²ஷ்ட்வைவேத்யேவஸப்³தே³ந ந க்ரு²த்வேதி விவக்ஷிதம் |
 ந கர்ம குருதே ஸ்வப்நே காரகாணமஸம்⁴வாத் || 18.125 ||

ஜாக்³ராத்ஸ்வப்நமாப்நோதி ஸ்வப்நாத்ஸுப்திமிதி க்ரமாத் |
 வைபீ²த்யம் ப்ரதிந்யாயம் ப்ரதிமார்க்³ இதீர்யதே || 18.126 ||

ப்ரதியோநி யதா²ஸ்தா²நம் ஸ்வப்நநாட்³யாதி³ ப⁴ண்யதே |
 ப்ரதிமார்க்³மவாப்யாத² ஸ்வப்நாய ஸ்தா²நமாவ்ரஜேத் || 18.127 ||

அநந்வாக³மநே ஹேதுரஸங்க³த்வம் ஹி ஸப்³த³த: |
 ஸூச்யதே பா³த⁴கஸ்தர்க: ப்ரஸித்³தி⁴ர்வாத்ர லௌகிகீ || 18.128 ||

யத்³வாநந்வாக³தத்வேந விவேக: கர்மண: க்ரு³த: |
 அஸங்க³த்வேந காமஸ்ய காமோ ந ஹ்யாத்மநோ கு³ண: || 18.129 ||

ஸ ஈயதே யத்ர காமம் யதா²காமம் ப்ரவர்ததே |
 இதி ஸ்ருதித்³வ்யம் ஸ்வப்நே விஸ்பஷ்டம் காமமப்³ரவீத் || 18.130 ||

ஸ்வப்ரகாமஸ்ய வஸ்துத்வம் ஸ்ருதிப்⁴யாம் சேத்³விவக்ஷிதம் |
 ப்ரபோ³தே⁴ஸ்யநுவர்தேத தச்ச நாஸ்தி ததோ ம்ரு³ஷா || 18.131 ||

ஜாக்³ரத்ப்ரயக்ஷமாஸ்ரித்ய ஜாக்³ரே ம்ரு³த்யஸுத்யதாம் |
 ஆஸங்க்ய புநரப்ராக்ஷீத்³த்³ரு³ஷ்டவவேதி தது³த்தரம் || 18.132 ||

மூட⁴ப்ரத்யக்ஷத: கர்தா வித்³வத்ப்ரத்யக்ஷதோ⁵க்ரிய: |
 விவேகிநாமநுப⁴வாதா³த்மஜ்யோதிர்விவேசிதம் || 18.133 ||

அஸக்ரு³த்ஸ்வப்நபு³த்³தா⁴ந்தஸஞ்சாரே⁵பி ந ஸங்க³வாந் |
 இதயர்தே²ஸம்மிந்மஹாமத்ஸ்யோ த்³ரு³ஷ்டாந்தத்தவேந வர்ண்யதே || 18.134 ||

இத்த²ம் ஸ்வப்நப்ரஸங்கே³ந தே³ஹாதி³வ்யதிரிக்ததா |
 ஸ்வப்ரப⁴த்வமஸங்க³த்வம் சேத்யேதே⁵ர்தா: ²ப்ரபஞ்சிதா: || 18.135 ||

ஸ ஏஷ பரலோகஸ்ய த்³ரு³ஷ்டாந்த: ஸ்வப்ந ஈரித: |
 ஸுஷு³ப்திர்மோக்ஷத்³ரு³ஷ்டாந்தஸ்தத³ர்தோ² க்³ரந்த² உத்தர: || 18.136 ||

தத்³வா அஸ்யைததி³த்யத்ர ப்ராப்தகாமஸ்வபா⁴வதாம் |
 வக்தும் ஸுப்தாவது: ³க²த்வம் வக்தி ஸ்யேநைநிதி³ர்ஸநாத் || 18.137 ||

ஆத்மஸ்வபா⁴வோ நி:ஸேஷம் புஞ்ஜீக்ரு³த்யேஹ லக்ஷ்யதே |
 ஸுப்தௌ முக்தாவிவாத்³வைதஸ்வப்ரபா⁴நந்த³லக்ஷண: || 18.138 ||

அவித்³யா து ஸ்தி²தா⁵ப்யத்ர த்³வைதது: ³கா²த்³யநுத்³ப⁴வாத் |
 ஸ்வபா⁴வம் ந திரோத⁴த்தே ஸ்வப்ரபா⁴நந்த³மத்³வ்யம் || 18.139 ||

த்³வைதது: ³கா²தி³ரூபம் யத்ஸ்வாத்மந: ஸ்வப்நஜாக்³ரதோ: |
 தத்³வித்³யோத்த²மித்யேதத்தா வா அஸ்யேதி வர்ண்யதே || 18.140 ||

வித்³யாயா: பரமோத்கர்ஷே ஜாக்³ரத்ஸாக்ஷயாத்மவாஸநா |

ஸர்வோ⁵ஸ்மீதி மதிம் ஸ்வப்நே கரோத்யத்³வைதபா⁴ஸிநீம் || 18.141 ||

ஸர்வாத்மபா⁴வ: பரமோ லோகோ பா³த⁴விவர்ஜநாத் |
பா³த⁴யந்தே தே³வராஜாத்³யா இவஸப்³த³ஸ்தத: ஸ்ருத: || 18.142 ||

நந்வத்³வைதமபி த்³வைதம் ஸுப்த்யஸுப்த்யோரிஹூத்மநி |
க்ரமாத்³பா⁴த்யத்ர கிம் ரூபம் தஸ்யேத்யாஸங்க்ய வர்ண்யதே || 18.143 ||

யத்ஸார்வாத்மயம் புரா ப்ரோக்தம் ததே³வாத்³வைதமாத்மந: |
ரூபமாக³மத: ஸ்வாநுபூ⁴தேஸ்ச புருஷார்த²த: || 18.144 ||

ஸாஸ்த்ரப்ரஸித்³தி⁴ம் தச்ச²ப்³தோ³ வக்த ஸ்வாநுப⁴வம் புந: |
ஏதச்ச²ப்³த:³ புமர்த²த்வமதிச்ச²நதா³தி³நோச்யதே || 18.145 ||

ஸிவமத்³வைதமித்யாதி³ ஸாஸ்த்ரமுத்³கு⁴ஷ்யதே ப³ஹு |
ஸமாதி⁴ஸுப்த்யோரத்³வைதம் ஸ்வயமேவாநுபூ⁴யதே || 18.146 ||

ச²நத:³ காம: கர்ம பாபம் ப⁴யம் ஸ்யாத்கர்மண: ப²ஸம் |
அநர்த²ரூபம் த்ரிதயமத்³வைதே வீக்ஷயதே ந ஹி || 18.147 ||

த்ரிதயேந து யத்³யுக்தம் த்³வைதம் தஸ்ய புமர்த²தா |
நேதி த்³வைதம் ஸ்ருதாவஸ்யாம் வைஸப்³தே³ந நிவர்த்யதே || 18.148 ||

யோஷிதா³லிங்கி³த: க்ஷேத்ரம் க்³ரு³ஹம் வாப்யவிசாரயந் |
யதா² ஸுக² ததா² ஸுப்த: காமபீ⁴த்யாதி³வர்ஜநாத் || 18.149 ||

தத்³வா அஸ்யேதி வாக்யேந காமாபா⁴வ: ப்ரபஞ்ச்யதே |
ஆத்மரூபம் யத்³த்³வைதமாப்தகாமம் ததீ³க்ஷதாம் || 18.150 ||

ஸுஷுப்துஸ்ச ஸமாதி⁴தஸூர்பா³ஹ்யம் காமயதே ந ஹி |
அபி த்வாத்மாநமேவாத்மா ப்ராப்த ஏவாகி²லை: ஸதா³ || 18.151 ||

காமயபோ⁴ஜநதஸ்த்ரு³ப்தஸ்ததா³ போ⁴ஜ்யம் ந வாஞ்ச²தி |
ஏவம் காமயாத்மநி ப்ராப்தே கிமந்யத்காமயதே புந: || 18.152 ||

ஆத்மரூபமகாமம் யத்தச்சோ²கரஹிதம் ஸதா³ |
ஸோகாந்த்ரம் ப்ரு³த²க் ஸோகாதி³தி நி:ஸோகதோச்யதே || 18.153 ||

நநு தே³ஹாபி⁴மாநஸ்ச த⁴ர்மாத⁴ர்மெள ச ஸோகதா:³ |
யதா² ஜாக³ரணே தத்³வத்ஸுஷுப்தெள ச ப்ரஸஜ்யதே || 18.154 ||

மைவம் பிதாஹமித்யாதி³தே³ஹாத்மப்⁴ராந்திலோபநாத் |

பித்ரு³த்வயுக்ததே³ஹே³ஸி⁴மாந: ஸுப்தஸ்ய நேக்ஷயதே || 18.155 ||

தத்த³தே³ஹாபி⁴மாநஸ்து க்ஷீணதத்கர்மஸங்க்ஷயாத் |

புண்யேந பாப்த்மநா³நந்வாக³தம் ரூபம் பராத்மந: || 18.156 ||

ஹ்ரு³த்யாக்²யம் மநஸ்தஸ்ய புண்யபாபே ததோ³கி²லா: |

ஸோகா மநோக³தா: ஸுப்தௌ ஸோகாநாத்மா³திவர்ததே || 18.157 ||

நேநு ஸோகாதி³வத்ஸுப்தௌ சைதந்யமபி லுப்யதே |

ஸுப்தோ ந பஸ்யதீ³த்யேவமாஹு: ஸர்வே³பி லௌகிகா: || 18.158 ||

ஆத்மந்யத்³ரு³ஷ்டவஸ்தோ ஜ்ஞாநமிச்சா²தி³வத்³ப⁴வேத் |

இத்யாஹுதார்சிகா: ஸுப்தௌ ந ஜ்ஞாநம் கர்மண: க்ஷயாத் || 18.159 ||

யத்³வை தந்நேத்யாதி³ வாக்யரஸ்யோத்தரமுதீ³ர்யதே |

ந சில்லோப: கிந்து பு³த்³தே⁴ர்லோப இத்யேதது³த்தரம் || 18.160 ||

தச்ச²ந்த:³ ஸுப்திமாசஷ்டே வைஸப்³தோ³வத்⁴ரு³தோ ப⁴வேத் |

தத்ர ஸுப்தௌ புமாந்நைவ பஸ்யதீ³ ஜநா ஜகு:³ || 18.161 ||

அத³ர்ஸநம் ஸர்வதே²தி யதா³ஹூரவிவேகிந: |

தத்³விவேச்ய ததா² சாத்மா பஸ்யந்நைவ ந பஸ்யதி || 18.162 ||

ஸாக்ஷிசைதந்யநித்யத்வாத்பஸ்யந்நைவ வ்யவஸ்தி²த: |

ஜ்ஞாத்ரு³ஜ்ஞாநஜ்ஞேயலோபாத்³வ்யவஹாரம் ந பஸ்யதி || 18.163 ||

தஸ்மாத்ஸுப்தௌ சித்³த்³வைதம் யத்³ரூபம் பரமாத்மந: |

ஏதத்³த்³ரட⁴யிதும் ப்ரோக்தா: பர்யாயா: ப³ஹவ: ஸ்ருதௌ || 18.164 ||

நநு ஸர்வைர்ஜநைர்த்³வைதம் ஜாக³ரே ஸ்பஷ்டமீக்ஷயதே |

ஸ த்³வைத ஏவ கிம் ந ஸ்யாதா³த்மேத்யாஸங்க்ய வர்ண்யதே || 18.165 ||

யத்ரைவ ஜாக³ரே ஸ்வஸ்மாத்³ந்யத்கிஞ்சிதி³வ ப்⁴ரம: |

தத்ரைவாந்ய: ஸ்வயம் த்³ர்ஷ்டா த்³ரு³ஸ்யமந்யதி³வேக்ஷதே || 18.166 ||

யத்³வை ததி³த்யுபக்ரம்ய வ்யாக்²யாதம் தத்³தி⁴ விஸ்தராத் |

ஸலிலாதி³கி³ரா தஸ்ய க்ரியதே சோபஸம்ஹ்ரு³தி: || 18.167 ||

ஆத்மா ஸலிலவச்ச²த்³த:⁴ கார்யகாரணஹீநத: |

ஸ்வதோ³வபோ³த⁴மாத்ரத்வாத்குதோ வித்³யாதி³ஸங்க³தி: || 18.168 ||

அந்தரேணபி ஸம்ப³ந்த⁴ம் கார்யகாரணவஸ்துந: |

ஸ்வதோ⁵நேகாத்மகம் தத்ஸ்யாதி³த்யாஸங்க்யகதோச்யதே || 18.169 ||

அகாரகஸ்வபா⁴வத்வமத்³ரஷ்டேத்யபி⁴தீ⁴யதே |

யந்ந ஹி த்³வைதமியுக்தே³யத்ர த்வஸ்யேதி சேரணாத் || 18.170 ||

ஸ்வத: பூர்ணாத்மகம் ஜ்யோதீர்யத்³வா த்³ரஷ்டேதி சோச்யதே |

அவித்³யாகார்யராஹித்யாத்³வைதோ⁵யம் ப⁴வேத்ஸ்வத: || 18.171 ||

ப்ரத்யக்³த்³ரு³ஷ்ட்யவ்யவஹிதே ப்ராத்யக்ஷயாதா³த்மவஸ்துந: |

ஏஷ இத்யாத்மநிர்³தே³ஸோ யத்ஸாக்ஷாதி³தி ச ஸ்ருதே: || 18.172 ||

அவ்யாவ்ரு³த்தாநநுக³தம் நி:ஸாமாந்யவிஸேஷவத் |

ப்³ரஹ்மேதி முக்²யவ்ரு³த்த்யேஹ வஸ்து ஸ்ருத்யாபி⁴தீ⁴யதே || 18.173 ||

யதோ லோகயதேர்தா⁴தோர்த்³ஸநார்த²த்வஹேதுத: |

ப்ரக்ரு³த்வாத்மாத்²த்³ரு³ஷ்டேர்லோகநம் லோக உச்யதே || 18.174 ||

விஜ்ஞாநபுருஷஸ்யாஸ்ய யோக்தா ப்³ரஹ்மாத்மதா புரா |

நைஷ்டி²க் க³தி³ரேஷா⁵த்ர க³த்யந்தரஸமாப்தித: || 18.175 ||

ஸம்பச்ச பரமைஷைவ மோஹோத்தா²ஸ்சாந்யஸம்பத: ³ |

உத்கர்ஷாதிஸய: ஸம்பத்³விபூ⁴திஸ்சேதி ப⁴ண்யதே || 18.176 ||

ஏஷோ⁵ஸ்ய பரமோ லோகோ லோகாஸ்த்வந்யே க்ஷயிஷ்ணவ: |

க்ஷயிஷ்ணுஸாத்³நாயத்தா: ந த்வேஷோ⁵ஸாத்³நாஸ்யாத் || 18.177 ||

ஆநந்த: ³ பரமோ⁵ஸ்யைவ ஸுகோ²த்கர்ஷஸமாப்தித: |

ஸர்வாநந்தா³திஸாயித்வாத்மாத்²சைதத்ப்ரவக்ஷயதே || 18.178 ||

ஆநந்த: ³ பரமோ⁵ஸ்யைவ இத்யுக்தார்த்²ப்ரஸித்³த்யே |

ஏதஸ்யைவேதி வசஸா ஸமர்தோ²ஹேதுருச்யதே || 18.179 ||

க்ரு³த்ஸ்நோ⁵பி சைஷ ஆநந்த³ஸ்தத்³வித்³யைகஹேதுத: |

பு³த்³த்யாத்³புபாத்⁴யவச்சே²தா³ந்மாத்ரேதி வ்யபதி³ஸ்யதே || 18.180 ||

மாநுஷாதி³கஹைரண்யக³ர்பா⁴ந்தாநந்த³மாத்ரயா |

பராநந்த³ம் போ³த்யிதும் ஸ்ரோத்ரியே தது³தா³ஹ்ரு³தி: || 18.181 ||

ஸ்ரோத்ரியோ வேத்³ஸாஸ்த்ரஜ்ஞோ நிஷ்பாபோ ப்³ரஹ்மவித்த்வ: |

போ⁴க்³யதோ³ஷாந்விவிச்சயாஸ்தே நாத: காமேந ஹந்யதே || 18.182 ||

ஸுக²ம் த்ரு³ப்திரகாமத்வமித்யேகார்தா² இமா கி³: |

ஸர்வகாமவிஹீநே⁵த: ஸுக²ம் ஸர்வம் வ்யவஸ்தி²தம் || 18.183 ||

ஸ்ரோத்ரியே காமராஹித்யாத்ஸர்வாநந்தா:³ ஸஹ ஸ்தி²தா: |

ஸோ⁵ஸ்ருதே ஸகலாந் காமாந் ஸஹேதி ப்ராஹு தித்திரி: || 18.184 ||

ஸுத்ராத்பரமநந்தத்வாத்³க³ணிதம் விநிவர்ததே |

யதோ வாசோ நிவர்தந்த இதி ஸ்ருத்யநந்தரம் ஜகௌ³ || 18.185 ||

ஸ்ரோத்ரியே³நாநுபூ⁴தோ யோ ப்³ரஹ்மாநந்தோ³ஸ்ய விப்ருஷ: |

ஸார்வபௌ⁴மாதி³ஸுத்ராந்தா: ப்ராணிநோ⁵நுப⁴வந்த்யமீ || 18.186 ||

வக்தவ்யார்தே² ஸமாப்தே⁵பி ராஜா ப்ரு³ச்ச²தி பூர்வவத் |

பீ⁴தோ முநிர்⁴யே ஹேதுர்மேதா⁴வீத்யாதி³நோக்தவாந் || 18.187 ||

ஸர்வேப்⁴யோ நிர்ணயேப்⁴யோ மாமரௌத்ஸீந்ந து முஞ்சதி |

அயமேவ ப⁴யே ஹேதுர்நோக்தராநவபோ³த⁴நம் || 18.188 ||

ஸ்வப்ந: ஸுப்தி³ஸ்ச த்³ரு³ஷ்டாந்தௌ பரலோகவிமோக்ஷயோ: |

தாவேவ முநிநா ப்ரோக்தௌ ஸிஷ்டம் தா³ர்ஷ்டாந்திகத்³வயம் || 18.189 ||

ஸ்வப்நாஜ்ஜாக³ரணம் யத்³வத்³தே³ஹால்லோகாந்தரம் ததா² |

இத்யபி⁴ப்ரேத்ய முநிநா ஸ்வப்நாத்³போ³தோ⁴ஸி⁴தீ⁴யதே || 18.190 ||

ஸகடம் ப³ஹுபி⁴ர்த்³ரவயைய்யோஜிதம் கு³ருபா⁴ரத: |

குர்வந் ஸப்³தா³ந் ப³ஹுந்யாதி சேதநேந ப்ரயோஜிதம் || 18.191 ||

ஸரீரஸ்தோ² ஹி விங்கா³த்மா ஹ்யந்வாரு⁴ஸ்சிதா³த்மநா |

ஸப்³தா³ந் குர்வந்ஹி ஹிக்காதீ³ந் ப்ரைத்யூர்த்⁴வஸ்வாஸ்பூர்வகம் || 18.192 ||

உபாத்⁴யாரோஹமந்வாத்மா ரூ⁴வத்ப்ரதிபா⁴ஸதே |

பா⁴நோரிவோத்³பாத்ராதா³வாரோஹோ நாத்மந: ஸ்வத: || 18.193 ||

மர்மஸுதிக்கு³ஷ்யமாணேஷு வாயுநோதா³ந்ருபிணு |

முமூர்ஷோரத்ர யத்³து:³க²ம் ஸ்மர்யதாம் தந்முமுக்ஷுபி:⁴ || 18.194 ||

ரோகே³ண ஜரயா வாயம் தே³ஹ: கார்ஸ்யம் யதா³ப்நுயாத் |

ததா³ம்ராதி³ப²லம் வ்ரு³ந்தாதி³வாங்கே³ப⁴ய: ப்ரயஜ்யதே || 18.195 ||

நிர்க³த்ய ஹ்ரு³த்யஸ்தா²நாந்நா³மார்கே³ண ஜாக்³ரம் |
 ப்ராப்தோ⁵த்ர வைபரீத்யேந நா³மார்கா³த்⁴ரு³தி³ வ்ரஜேத் || 18.196 ||

ஜாக்³ரத்ஸ்வப்நாதி³ஸித்³யர்த²ம் க³மநாக³மநே புரா |
 இதா³நீம் த்வந்யதே³ஹே⁵ஸௌ ப்ராணம் தா⁴ரயிதும் வ்ரஜேத் || 18.197 ||

நநூபாதி³த்ஸதே தே³ஹே போ⁴கா³ய ப்ராணதா⁴ரணம் |
 போ⁴க³யஸம்பாதி³நே நாஸ்தி ஸக்திரஸ்யேதி சேச்³ரு³ணு || 18.198 ||

தத்கர்மோபார்ஜிதைரந்யை: போ⁴க³யம் ஸம்பாதி³யதே புரா |
 இத்யேதத்³விஸதீ³கர்தும் ராஜத்³ரு³ஷ்டாந்த உச்ச்யதே || 18.199 ||

ராஜ்ஞா ஜீவிததா³நேந ஹ்யுக்³ராத³ய உபார்ஜிதா: |
 முமூர்ஷு³ணா பா⁴விதே³ஹபி³ந்த⁴வ: கர்மணூர்ஜிதா: || 18.200 ||

ஏவம் புத்ராதி³பா⁴வாய ப்ரதீக்ஷந்தே⁵கி²லா: ஸதா³ |
 ரு³தாவஸ்திந்ஸமாயாதி ப்³ரஹ்மபுத்ராதி³ரூபத: || 18.201 ||

நந்வித்³ரியாணி ப்ரேதஸ்ய லீயந்தே வபுஷா ஸஹ |
 இத்யாஹுஸ்தார்கிகா ப்³ரஹ்ம நிருபாதி⁴ கத²ம் வ்ரஜேத் || 18.202 ||

ப்ராணோபாதி⁴க ஏவாத்மா க³ச்³தீதி விவக்ஷயா |
 ப்ராணநாமாத்மஸாமீப்யக³திம் வக்தி ம்ரு³தௌ ஸ்ருதி: || 18.203 ||

ராஜாநம் ப்ரயியாஸந்தமாபி⁴முக²யேந ஸேவிதும் |
 ஆயாந்த்யுக்³ராத³யஸ்தத்³வத்ப்ராணநாமாத்மஸங்க³தி: || 18.204 ||

த்ரு³தீயப்³ராஹ்மணே ப்ரோக்தா தே³ஹே ஸ்வப்நாதி³ஸம்ஸ்ரு³தி: |
 தே³ஹாந்தரேஷு ஸம்ஸாரோ முக்திஸ்சாத²ப்ரவக்ஷயதே || 18.205 ||

ஸ முமூர்ஷுர்யதா³ தே³ஹே தெள³ப்³யம் ப்ராப்ய மூட⁴தாம் |
 ப்ராப்தோ⁵தீவ ததா³ சக்ஷுராதி³யா ஆயாந்தி தே³ஹிநம் || 18.206 ||

ராஜத்³ரு³ஷ்டாந்தத: ப்ரோக்தாம் ப்ராணநாமாத்மஸங்க³திம் |
 அநாத³ய தத்ப்ரகாரோ⁵த்ர விஸ்தரேணாபி⁴தீ⁴யதே || 18.207 ||

தேஜோ மாத்ராஸ்சக்ஷுராதி³யா: ப்ரஸ்ரு³தா மத்ஸ்யஜாலவத் |
 ஜாக்³ரே⁵த² முமூர்ஷுஸ்தா ஸமாதா³ய ஹ்ரு³தி³ வ்ரஜேத் || 18.208 ||

அநுக³ரு³ஹ்ணாதி ய: பூர்வம் சாக்ஷுஷ: புருஷோ ரவி: |
 போ⁴கா³ர்த²மது⁴நா ஸோயம் போ⁴கா³பா⁴வாது³பேக்ஷதே || 18.209 ||

இந்த³ரியஸ்யோபஸம்ஹாராதா³தி³த்யஸ்யாப்யுபேக்ஷயா |
ஆத்மா த்³ரஷ்டுமஸாமர்த்²யாத்³ரூபஜ்ஞோ ப⁴வேத்ததா³ || 18.210 ||

அஸ்மிந்நர்தே² ஸர்வலோகப்ரஸித்³தி⁴ரபி⁴தீ⁴யதே |
ஏகீபா⁴வாத³யம் நைவம் பஸ்யதீதி ஜகு³ர்ஜநா: || 18.211 ||

சக்ஷுர்பு³த்தா⁴வைக்யமேதி ரவெள ரவ்யம்ஸ ஏகதாம் |
இந்த³ரியாந்தரதத்³தே³வேஷ்வயம் ந்யாயோ⁵த்ர யோஜ்யதாம் || 18.212 ||

க்ரு³த்ஸநப்ராணோபஸம்ஹாரஸம்யுக்தஸ்ய முழர்ஷத: |
நாட்³யக்³ரம் ஹ்ரு³தீ³யஸ்யாத²ப்ரகர்ஷேண ப்ரகாஸதே || 18.213 ||

பா⁴விதே³ஹாத்மதா யஸ்ய ப்ரத்யக்ஷைதந்யபி³ம்பி³தா |
வாஸநைவாத்மந: ஸைஷா ப்ரத்³யோதவசஸோச்யதே || 18.214 ||

ஸ ஏஷ கர்மஜோ பு³த்³தே⁴ ப்ரகாஸோ ஜாயதே ம்ரு³தௌ |
ஸ்வகர்மநிர்மிதம் லோகம் தேநாத்மாயம் ப்ரபஸ்யதி || 18.215 ||

ஸ்வப்நவத்ப்ராப்ததத்³பா⁴வ: பஸ்சாத்³தே³ஹாத்³விநி:ஸரேத் |
க³ம்யலோகாநுஸாரேண த்³வாரம் ஸ்யாச்சக்ஷுராதி³கம் || 18.216 ||

தே³ஹாஜ்ஜிக³மிஷு: ப்ராணஸஹிதோ நிக்³த: புந: |
ஸவிஜ்ஞாந: ப⁴வேத்பூர்வம் ஹ்ரு³தி³ப்ரத்³யோதநம் யதா² || 18.217 ||

புரா நா³விஸேஷேண நிக்³ந்தும் ஜ்ஞாநமீரிதம் |
க³ந்தும் லோகவிஸேஷே⁵த்² புநர்விஜ்ஞாநமீர்யதே || 18.218 ||

ஹேதுர்ஜாக்³ரத்³வாஸநாஸ்ய ஸ்வப்நாரம்பே⁴ யதா² ததா² |
ஜந்மாந்தராரம்ப⁴ஹேது: கிம் ஸ்யாதி³தி தது³ச்யதே || 18.219 ||

வித்³யா ஸம்பாதி³தா தேந புரா கர்ம ச யதக்ரு³தம் |
யா வாஸநா ச தத்ஸர்வம் ஜநம் போ⁴க்³யாதி³காரணம் || 18.220 ||

தே³ஹம் வித்³யா பரிச்சி²ந்த்³யாதீ³த்³ரு³ஸோ தே³ஹ இத்தயத்² |
விகர்த்ரு³ கர்ம வோட்⁴ து பூர்வப்ரஜ்ஞேஹ பூர்வயோ: || 18.221 ||

ஸமர்தா² ஸைவ தே யஸ்மாது³த்³வோ³டு⁴ம் ஜ்ஞாநகர்மணீ |
நரஸ்யாத: ப்ரதா⁴நத்வாதாத்தாப்⁴யாம் ஸா க்³ரு³ஹ்யதே ப்ரு³த²க் || 18.222 ||

ஸர்வக³ஸ்ய மநோமாத்ரக³திம் ப்³ரு³தே⁵த்ர தார்கிக: |

ஸ்ருதிஸ்து ஸ்வமதம் ப்³ருதே ஜலூகாக்²யநித்³ர்ஸநாத் || 18.223 ||

ஜலூகா ஹி த்ரு³ணக்³ரஸ்தா² ஸ்வமுகே²ந த்ரு³ணந்தரம் |
அவலம்ப³ய வபு: ஸிஷ்டம் ஸர்வம் தத்ரோபஸம்ஹரேத் || 18.224 ||

விங்க³தே³ஹோபாதி⁴ராத்தமா தி⁴யா தே³ஹாந்தரம் ஸ்மரந் |
விங்கோ³பாதி⁴கமாத்மாநம் ப்ராபயேத்³ந்யதே³ஹுகம் || 18.225 ||

நநு தே³ஹாந்தராரம்பே⁴ உபாதா³நம் கிமாத்மந: |
ஏதத்³தே³ஹாரம்ப⁴கம் யத்ததே³வோதாந்யதீ³ர்யதாம் || 18.226 ||

ஸ்வர்ணகார: ஸுவர்ணம்ஸமாதா³யாந்யம் நவம் நவம் |
தேநைவ குருதே பூ⁴ய உபம்ரு³த்³யாதியத்தநத: || 18.227 ||

பஞ்சீக்ரு³தாஸ்து பூ⁴தாம்ஸா: ஸ்தூ²லதே³ஹஸ்ய ஹேதவ: |
அல்பத்வேநாதிஸூக்ஷமாஸ்தைர்விங்க³ம் திஷ்ட²தி வேஷ்டிதம் || 18.228 ||

நிர்மிதஸ்தைரயம் தே³ஹ: போஷித: பித்ரு³வீர்யத: |
ம்ரு³தௌ கஞ்சகவத்த்யாஜ்யோ பா³ஹ்யாம்ஸோ வீர்யநிர்மித: || 18.229 ||

அதி⁴ஷ்டா²நாரோப்யபா⁴கௌ³ தேஷு தே³ஹேஷு யௌ ஸ்தி²தௌ |
தாத்³ரு³ஸௌ விஸதீ³கர்தும் ஸ வா இத்த்யாதி³கா ஸ்ருதி: || 18.230 ||

ய: ஸம்ஸா¹ புரா ப்ரோக்த: ஸ ஏவாயம் ஸ்வத: ஸ்பு²ரந் |
ஸாக்ஷிசைதந்யரூபத்வாத³தி⁴ஷ்டா²நமநாத்மந: || 18.231 ||

விஜ்ஞாநம் கர்த்ரு³தோபாதி⁴ர்மந: ப்ராணாத்³யோ⁵கி²லா: |
ப³ஹிர்³ஹி: ஸமாரோப்யா: ஸர்வமாரோபிதம் சிதி || 18.232 ||

தத்³யதி³த்த்யாதி³நா ஸர்வஸப்³த³ஸ்யார்த² உதா³ஹ்ரு³த: |
ப்ரத்யக்ஷவஸ்துந்யத்⁴யாஸௌ ஸதீ³ம்மயதா ப⁴வேத் || 18.233 ||

பரோக்ஷவஸ்துந்யத்⁴யாஸாத்³தோ³மய இதீர்யதே |
ஆரோபோக்திஸமாப்த்யர்த²மிதிஸப்³த:³ ப்ரயுஜ்யதே || 18.234 ||

இத³ம்மயத்வம் விஸ்பஷ்டமைஹிகத்வாது³பேக்ஷய தத் |
அதோ³மயத்வம் வ்யாசஷ்டே யதா²கா¹தி வாக்யத: || 18.235 ||

கரணம் நித்யகர்ம் ஸ்யாத்காம்யம் து சரணம் ப⁴வேத் |
கரணம் கர்மஸக்திர்வா சரணம் ப்ரத்யயாத்மகம் || 18.236 ||

வாஸநா கர்ம வித்³யா ச த்ரயம் ஜந்மப்ரயோஜகம் |

உக்தம் தத்ர ப்ரதா⁴நத்வம் கர்மண: ஸ்ரூயதே புந: || 18.237 ||

பூர்வகாண்ட³பரா இத்த²ம் கர்மப்ராதா⁴ந்யமூசிரே |

அத² வேதா³ந்தஸாஸ்த்ரஜ்ஞா: ப்ராஹு: காமப்ரதா⁴நதாம் || 18.238 ||

இத்யேதத்³விஸதீ³கர்தும் ஸ யதே²த்யுத்தரா ஸ்ருதி: |

காம: க்ரது: கர்ம ஜந்மேத்யேஷாமேவ க்ரமோ ப⁴வேத் || 18.239 ||

ருசேரதிஸய: காம்யே விஷயே ரு³தூர்யதே |

பாக்ஷிகம் கர்ம காம்யே ஸ்யாத்கரோத்யேவ க்ரு³தௌ ஸதி || 18.240 ||

காமப்ராதா⁴ந்யதா³ர்⁴யார்த²ம் மந்த்ரஸ்யோதா³ஹ்ரு³தி: ஸ்ருதௌ |

லிங்க³யேதே க³ம்யதே ஸர்வம் மநஸா⁵தோ⁵ஸ்ய லிங்க³தா || 18.241 ||

ய: புரா ஸ்வப்நத்³ரு³ஷ்டாந்தாத்பரோ லோகோ விவக்ஷித: |

இதி ந்வித்யுபஸம்ஹாரம் தது³க்தே: க்ரு³தவாந்முநி: || 18.242 ||

முக்தி: ஸுஷு³ப்தி த்³ரு³ஷ்டாந்தாத்முநிநா யா விவக்ஷிதா |

முநிராரப⁴தே வக்தும் தாமதே²த்யாதி³வாக்யத: || 18.243 ||

பூர்வோக்தகாமிவைஷம்யமத²ஸப்³தே³ந ஸு³ச்யதே |

காமீ ஸம்ஸரதீ³த்யுக்தம் காமாபா⁴வே விமு³ச்யதே || 18.244 ||

பரமாநந்த³ருபத்வமாத்மநஸ்சேத்³விபு³த்ய⁴தே |

குத: காமயதே போ⁴க்³யம் ததோ போ³தா⁴த³காமதா || 18.245 ||

போ³த⁴லப்⁴யமகாமத்வம் யதா²காமேத்யஸு³த்ரயத் |

யோ⁵காம இத்யாதி³நைதத்ஸு³த்ரம் விவ்ரியதே ஸ்பு²டம் || 18.246 ||

யோ⁵காமஸ்தஸ்ய ந ப்ராணா உத்க்ராமந்தீ³தி யோஜநா |

ஸம்ஸ்ரு³தி: காமினோ யத்³வத³காமோ மு³ச்யதே ததா² || 18.247 ||

த்³ரு³ஷ்டாநுஸ்ராவிகா பா³ஹ்யகாமா யஸ்ய ந ஸந்த்யஸௌ |

அகாமஸ்தாத்³ரு³ஸத்வம் து நிஷ்காமத்வேந ஸித்³த்யதி || 18.248 ||

விப்⁴ரமாபாதி³தா: காமா: ப்ரத்யக்தத்வவிவேகிந: |

யஸ்மாத்³விநிர்³க³தா: ஸோ⁵யம் நிஷ்காம இதி ப⁴ண்யதே || 18.249 ||

ஆப்தகாமத்வத: ஸித்³த்யேத்³பு³த்³தே:⁴ காமவிநிர்³க³ம: |

அப்ராப்தௌ காமயமாநஸ்ய காம: க்வாபி ந நி:ஸரேத் || 18.250 ||

ஏவம் ஸத்யாப்தகாமத்வம் நி:காமத்வஸ்ய ஸாத⁴நம் |
காமாப்தௌ த்வாப்தகாமத்வமேவ ஹேதுர்ந சேதரத் || 18.251 ||

நிருபாதி:⁴ பராநந்த:³ ஆத்மேதி ஸ்ருதிஸம்மத: |
ஆநந்தா:³ ஸர்வபூ⁴தாநாம் தஸ்மிந்நந்தர்⁴வந்தி ஹி || 18.252 ||

புத்ராதி³ஜந்யா ஆநந்தா³ அபி தஸ்மிந்நவஸ்தி²தா: |
ததா²விதா⁴த்மகாமோய ஆப்தகாமோ ப⁴வேத³யம் || 18.253 ||

யதீ³த்³ரு³கா³ப்தகாமோ ய: ஸ நிஷ்காம ப⁴வேத்தத: |
நிஷ்காமத்வாத³காம: ஸந் ஸம்ஸாராத்³ப்ரவிமுச்யதே || 18.254 ||

உத்பந்நதத்தவஜ்ஞாநஸ்ய ப்ராண அஜ்ஞாநபா³த⁴நாத் |
நோத்க்ராமந்தி ந திஷ்ட²ந்தி ந ச நஸ்யந்த்யஹேதுத: || 18.255 ||

ப³ந்த⁴ஸ்ய கல்பிதத்வேந தந்முக்³திரபி கல்பிதா |
இத்யபி⁴ப்ராயமாசஷ்டே ப்³ரஹ்மைவேத்யாதி³வாக்யத: || 18.256 ||

அவித்³யாத்⁴வஸ்திமாபேக்ஷ்ய ஸம்யக்³தீ⁴ஜந்மமாத்தரத: |
ஆத்மா ப்³ரஹ்மைவ ஸந் ஸாக்ஷாத்³ப்³ரஹ்மாப்யேதீதி ஸுஸ்தி²தம் || 18.257 ||

இத்யேதத்ஸர்வவேதா³ந்தஸர்வஸ்வம் ப்³ராஹ்மணேதி³தம் |
அஸ்யைவார்த²ஸ்ய தா³ர்²யார்த²ம் மந்த்ரோதா³ஹரணம் ப⁴வேத் || 18.258 ||

காமிந: ஸர்வஸம்ஸார: புரா மந்த்ரேண வர்ணித: |
அகாமஸ்ய விமோக்ஷோ⁵த்ர ததா² மந்த்ரேண வர்ண்யதே || 18.259 ||

புமஸோ ஹ்ரு³தி³ ஸ்ரிதா: காமா முச்யந்தே நிகி²லா யதா³ |
ததா³நீம்ரு³தோ பூ⁴த்வா ப்³ரஹ்மைவாத்ர ஸமஸ்ருதே || 18.260 ||

நநு ப்³ரஹ்மாஸ்ருதே⁵த்ரேதி ஜீவதோ முக்³திரீ³திதா |
ஜீவத்வே கோ விஸேஷோ⁵ஸ்ய ப்³ந்தா⁴ந்முக்³தாவிதீர்யதாம் || 18.261 ||

அபி⁴மாந: பூர்வமாஸீத்³தே³ஹாதா³வது⁴நா ததா² |
நாஸ்தீயத்³யத்ராதிவிஸ்பஷ்ட: ஸர்பத்³ரு³ஷ்டாந்த உச்யதே || 18.262 ||

ப்ரத்யக்³ஜ்ஞாநாஸிகி²த்⁴வஸ்தே மித்²யாஜ்ஞாநே ஸஹேதுகே |
நேதி நேதி ஸ்வரூபத்வாத³ஸரீரோ ப⁴வத்யயம் || 18.263 ||

ஸ்தூ²லதே³ஹம் பரித்யஜ்ய விங்க³தே³ஹயுதோ யதி³ |

ம்ரு²தஸ்ததா³ ஸ்யாந்ந த்வேவமம்ரு²தோ⁵ஸாவதோ ப⁴வேத் || 18.264 ||

ப்ரக்ரு²ஷ்டசேஷ்டா³ஹேதுத்வாத்ஸாக்ஷயுக்த: ப்ராணஸப்³த³த: |

கோ ஹ்யேவாந்யாதி³தி ப்ரோக்தம் சேஷ்டா³ஹேதுத்வமாத்மந: || 18.265 ||

ஸாக்ஷிணோ ப்³ரஹ்மரூபத்வம் ப்³ரஹ்மைவேத்யபி⁴தீ⁴யதே |

ஸம்ஸர்க்³ஸங்காநுத்தயர்த²மேவகார: ப்ரயஜ்யதே || 18.266 ||

ஸம்யோக: ³ஸமவாயோ வா நைவ ப்³ரஹ்மாத்மநோரிஹ |

அக²ண்டை³கரஸத்வம் து ப⁴வதீதி விவக்ஷிதம் || 18.267 ||

ததே³வ விஸதீ³கர்தும் தேஜ ஏவேத்யதீ³ரயதே |

சைதந்யம் தேஜ இத்யுக்தம் தச்சைசமுப⁴யோரபி || 18.268 ||

அவித்³யாதி³நிவ்ரு²த்திஸ்ச சைதந்யவ்யதிரேகத: |

நாஸ்தீத்யேவமபி⁴ப்ராய ஏவகாரேண ஸு³ச்யதே || 18.269 ||

தத்த்வவித்³யாரஸாக்ரு²ஷ்ட: ஸ்ரோதும் வாஞ்ச²தி ஸங்க்³ரஹாத் |

ஸாத்நாந்யபி வித்³யாயா: ஸ்ரோதுமிச்ச²தி பூ⁴பதி: || 18.270 ||

ஏதத்ஸர்வம் விவக்ஷா: ஸந்முநி: ஸங்க்³ரஹ்ரூபிண: |

ஸ்லோகாநுதா³ஹரந்தர ஜ்ஞாநமார்க்³மிமம் ஜகௌ³ || 18.271 ||

ஸ்லோகேநாத்³யேந ய: பந்தா: ²ப்ரோக்தஸ்தஸ்மிந்மதாந்தரம் |

உபந்யஸ்யாத² ஸித்³தா⁴ந்தம் ப்ராஹ ஸ்லோகாந்தரேண ஸ: || 18.272 ||

ப்³ரஹ்மவிந்முக்திமாப்நோதி தேந போ³தா⁴த்மநா பதா² |

புண்யக்ரு²த்தைஜஸஸ்சாதௌ³ பூ⁴த்வா⁵த² ப்³ரஹ்மவித்³ப⁴வேத் || 18.273 ||

தேஜ:ஸப்³தே³ந ஸம்ஸூ³தா⁴ பு³த்³தி⁴ரேவாபி⁴தீ⁴யதே |

புண்யே க்ரு²தே பு³த்³தி⁴ஸூ³தௌ⁴ வித்³யா ஸ்யாத்ஸம்ர்யதே ததா² || 18.274 ||

யத்புண்யம் பு³த்³தி⁴ஸூ³த⁴யர்த²ம் யோ யோக³ஸ்சாத்மபோ³த⁴க்ரு²த் |

ஸ்லோகே த்³விதீயே தெள ப்ரோக்தௌ த்ரு²தீயே த்வந்யதோ²ச்யதே || 18.275 ||

யத்காம்யம் கர்ம யோக³ஸ்ச யோ⁵ணிமாதி³ப்ரதோ³த்³வ்யம் |

தத்ஸம்ஸாரஸ்யைவ ஹேதுர்ந முக்தாவுபயஜ்யதே || 18.276 ||

யஜ்யதே முக்தபா⁴வோ⁵யம் ஸத்த்வபோ³த⁴விவர்ஜநாத் |

ஜந்மப்ரவாஹ ஏவாதஸ்சதுர்தே² ஸ்லோக ஈர்யதே || 18.277 ||

ப்ரஹ்மாநுப⁴வயுக்தாநாம் விஸேஷோ து:³க²ஸங்க்ஷய: |

ஸ்லோகேந பஞ்சமேநாத்ர விஸ்பஷ்டமபி⁴தீ⁴யதே || 18.278 ||

ந து:³க²க்ஷய ஏவாஸ்ய கிந்து விஸ்வஸ்ய கர்த்ரு³தா |

ஸர்வலோகாத்மகா சேதி ஷஷ்டே² ஸ்லோக உதீ³ர்யதே || 18.279 ||

ஸாஸ்த்ராதி⁴காரயுக்தே⁵ஸ்மிந்தே³ஹே வித்³யாத்பரம் பத³ம் |

அந்யதா²ந²ர்த² இத்யேவம் ஸப்தமே ஸ்லோக ஈர்யதே || 18.280 ||

க³ர்ப⁴ப்ரவேஸாதி³ரூபா ஜுகு³ப்ஸா நாத்மவேதி³ந: |

இத்யேஷோ⁵ந்²தோ²ஷ்டமே ஸ்லோகே விஸ்பஷ்டமபி⁴தீ⁴யதே || 18.281 ||

நி:ஸேஷ விக்ரியாஹேதுகாலாதிக்க்ரமஹேதுத: |

தே³வைருபாஸ்ய இத்யேதந்நவமே ஸ்லோக உச்சயதே || 18.282 ||

சேதநாசேதநாதா⁴ர ஆத்மாஸ்ய ப்ரஹ்மதோசிதா |

இதி த³ர்ஸம்யிதும் ஸ்லோகம் த³ஸமம் ஸ்ருதிரப்³ரவீத் || 18.283 ||

ப்ராணாதி³ஸங்க⁴ ஆத்மா ஸ்யாதே³தஸ்ய ப்ரஹ்மதா கத²ம் |

இத்யாஸங்க்யோத்தரம் ஸ்லோக ஏகாத³ஸ உதீ³ர்யதே || 18.284 ||

தஸ்யாஸ்ய த³ர்ஸநோபாய: க: ஸ்யாதி³த்யபி⁴சோதி³தே |

ஸ்லோகேந த³வாத³ஸேநாஹ மநஸைவேதி நிர்ணயம் || 18.285 ||

அத்யந்தபே⁴தா³பா⁴வே⁵பி பே⁴தா³பே⁴தௌ³ தயோரிதி |

மதம் வாரயிதும் ஸ்லோகஸ்த்ரயோத³ஸ இஹோச்சயதே || 18.286 ||

போ³தா⁴தூ³ர்⁴த்⁴வம் ச கர்தவ்யமஸ்தீ⁴த்யாஸங்க்ய வார்யதே |

சதூ³ர்த³ஸேந ஸ்லோகேந ஸங்க்³ரஹோ⁵த்ர ஸமாப்யதே || 18.287 ||

மந்த்ரப்³ராஹ்மணஸங்கே⁴ந யத்தத்த்வம் ப்ராங்நிரூபிதம் |

தத்³வித்³யா ஸாத³நம் ஸர்வம் முநிரேஷ விவக்ஷதி || 18.288 ||

தத்ராதௌ³ வேத³தத்த்வஸ்யாநுவாதே³ந பரிஸ்பு²டம் |

நிரூப்யதே ஸ்வரூபம் தத்ஸ வா இத்யாதி³வாக்யத: || 18.289 ||

ப்ரஹ்மத்வாதே³வ ஜீவஸ்ய ப்ராந்தஜீவத்வவாரணாத் |

வஸித்வாத³யா ஜீவத⁴ர்மா: ஸிஷ்யந்தே ஸோ⁵யமீஸ்வர: || 18.290 ||

ஜீவத்வவத்³வஸித்வாத³யா யத்³யபி ப்ராந்திகல்பிதா: |

ததா²ப்யேதே ஸமீசீநா ஸ்வப்நே புத்ராந்வயோ யதா² || 18.291 ||

அத ஏவ ஹி ஜிஜ்ஞாஸும் ப்ரரோசயிதுமீரிதை: |
வஸித்வாத்³யை: ப்ரேர்யதே⁵ஸௌ யஜ்ஞாதௌ³ ஜ்ஞாநஸாத⁴நே || 18.292 ||

ஜீவத⁴ர்மாஸ்சேஸத⁴ர்மா: ஸந்தீ³த்யேதந்ந மே மதம் |
அஸதாமேவ தேஷாம் து பா⁴நம் மாயிகமிஷ்யதே || 18.293 ||

காதா³சித்³ஸ்தோ⁵ஸுத்தே³த்யேஷ நாரோ ந தேஷ்வத: |
காலத்ரயாஸுத்தவபோ³த⁴ருபோ பா³த⁴ஸ்து ஸம்ப⁴வேத் || 18.294 ||

பா³தி⁴தா அபி பா⁴ஸந்தே ஸாமக்³ர்ஸம்ப⁴வே ஸதி |
ஆரப்³தா⁴ஸேஷஸாமக்³ர்விநிவ்ரு³த்தௌ ந பா⁴ஸநம் || 18.295 ||

நிவ்ரு³த்தத்வாஜ்ஜீவத⁴ர்மா பா⁴ஸந்தே நைவ கஸ்யசித் |
அநிவ்ரு³த்தா ஈஸத⁴ர்மா அகர்மாபாதி³தத்வத: || 18.296 ||

பா⁴ந்தி தே த்வீஸ்வரஸ்யாபி ப³த்³தா⁴நாம் ச ஸ்வபு³த்³தி⁴த: |
ஈஸ்வரஸ்ய ஹி லீலா தைப்³த்³தா⁴நாம் த்வதிவிஸ்மய: || 18.297 ||

ஸர்வேஸ்வராதி³க: பூர்வஸேஷஸ்சேது³பஸம்ஹ்ரு³தி: |
உத்தரஸ்ய து ஸேஷத்வே பு³பு⁴த்ஸாவிஷயோ ப⁴வேத் || 18.298 ||

ய: ஸர்வேஸாத்வாதி³லக்ஷயஸ்தம் வேதா³த்⁴யநாதி³பி:⁴ |
ஜ்ஞாதுமிச்ச²த்யவிஜ்ஞாத: ஸ ஏவார்தோ² யதஸ்தத: || 18.299 ||

ப³ஹிரங்க³ம் கர்மஜாதம் ஸம்ந்யாஸஸ்யாந்தரங்க³தா |
ப்ரத்யாஸந்நதரா: ஶாந்திதா³ந்த்யாத்³யா இத்யஸௌ க்ரம: || 18.300 ||

ப்ரத்யக் ப்ரவணதாம் பு³த்³தே:⁴ கர்மாண்யுத்தபாத்³ய ஶூத்³தி⁴த: |
க்ரு³தார்தா³ந்யஸ்தமாயாந்தி ப்ராவ்ரு³ட்³ந்தே க⁴நா இவ || 18.301 ||

ஸாமர்த்²யமீத்³ரு³க்³சேத்³ஸ்தி கர்மணம் தர்ஹி கிம் தவ |
ஜ்ஞாநேநேதி ந வக்தவ்யம் முநித்வார்த்²மபேக்ஷணாத் || 18.302 ||

பு³பு⁴த்ஸதே⁵யமாத்தமாநம் ஸர்வைர்யஜ்ஞாதி³கர்மபி:⁴ |
ஏதமேவ விதி³த்வாஸௌ முநிர்⁴வதி நாந்யதா² || 18.303 ||

அருசிப்ரதிப³ந்த⁴ஸ்ய கர்மபி:⁴ ப்ரக்ஷயே ஸதி |
க்³ரு³ஹஸ்தோ² வா பரிவ்ராட்³வா ஶாஸ்த்ரேணாத்தமாநமீக்ஷதே || 18.304 ||

ஜநகோஷஸ்தகா³ர்³யாதே³ர்³ந ஸ்யாத்³வேத்³நாமந்யதா² |

ஸுலப⁴ம் து பரிவ்ராஜோ ப³ஹுவிசுஷபவர்ஜநாத் || 18.305 ||

ஸோட்⁴வாபி கர்மவிசுஷபம் சித்தைகாக்³ர்யே சூமோ யதி³ |
ததா³ வேத்து க்³ரு'ஹஸ்தோ²ஸ்பி ப்ரவ்ரஜத்வந்யதா² புமாந் || 18.306 ||

அதோ விதி³த்வேதி வாக்யம் ஸாமாந்யவிஷயம் ப⁴வேத் |
ப்ரவ்ரஜந்தீதி வாக்யம் து விஸேஷேண ப்ரவர்ததே || 18.307 ||

ஸக்ரு³த்³போ³தோ⁴ வேத³நம் ஸ்யாந்முநித்வம் ஜ்ஞாநஸீலதா |
அஜ்ஞாநஹாநிர்போ³தா⁴த்ஸ்யாஜ்ஜீவந்முக்திர்முநித்வத: || 18.308 ||

பு³த்³தோ⁴ஸ்பி ந முநி: ஸ்யாச்சேத்வித்³வத்ஸம்ந்யாஸமாசரேத் |
ஏதத்³த⁴ஸ்மேதி வாக்யேந ததே³த³பி⁴தீ⁴யதே || 18.309 ||

பரிவ்ராட்³பி⁴ர்³பு³த்³த⁴ ஆத்மா கீத்³ரு'கி³த்யபி⁴ஸங்கிதே |
ஸ ஏஷ நேதி நேதீதி ஸ்ருதி: ப்ராஹோத்ஸுகா ஸதீ || 18.310 ||

நநு பி⁴சூாதி³நா தே³ஹபோஷணாதெள³ ஸமே ஸதி |
ஆத்மதத்த்வவித:³ கோ³ஸ்திஸயோ மூடா⁴தி³தீர்யதாம் || 18.311 ||

ஸர்வேஷாமபி மூடா⁴நாம் சித்தே ஸ்த: புண்யபாயோ: |
ஏதமேவைகமாத்தமஜ்ஞம் சித்தே த்³வே ப்ராப்நுதோ ந ஹி || 18.312 ||

உபே⁴ உஹேதி ஹேதூக்தே தச்சிந்தாயா அஸம்ப⁴வே |
அதிக்ராமதி தத்த்வஜ்ஞ: புண்யபாபே உபே⁴ அபி || 18.13 ||

க்ரு³தே தே³ஹாதி³பி⁴ர்வாஸ்தாம் த்³வே க்ரு³தே வா த்³விதா⁴ஸ்பி ச |
ஏவம் தத்த்வவிதீ³ம் தே த்³வே நைவ தாபயத: க்வசித் || 18.314 ||

அந்தரங்க³தரா: யே தே ஸாந்திதா³ந்த்யாத்³யோ³ஸ்கி²லா: |
வக்தவ்யா இத்யபி⁴ப்ரேத்ய ஸ்ருதிஸ்தத்ர ப்ரவர்ததே || 18.315 ||

ருசிமாந் கர்மஸம்ந்யாஸீ யுக்த: ஸமத³மாதி³பி:⁴ |
முக்த்யாதி⁴கா¹ பூ⁴த்வாஸாவாத்தமந்யாத்தமாநமீசூதே || 18.316 ||

புண்யம் ச ஜந்மஹேதுத்வாத்³த்ர பாப்மேதி வர்ண்யதே |
கர்மஹாநி: பூர்வமுக்தா யா தஸ்யா உபஸம்ஹ்ரு³தி: || 18.317 ||

ப்³ரஹ்மத்வமேவ ப்³ராஹ்மண்யமித்யபி⁴ப்ராயமாத்தமந: |
விஸதீ³கர்துமாஹைஷ ப்³ரஹ்மலோக இதீத்³ரு³ஸம் || 18.318 ||

ஸஸாத⁴நாயா வித்³யாயா: ஸம்பூர்ணத்வாத³யம் ந்ரு³: |
 ஸ்வதே³ஹஸஹிதம் ராஜ்யம் கு³ரவே³ஸ்மை ந்யவேத³யேத் || 18.319 ||
 ஆக்²யாயிகாம் பரித்யஜ்ய ஸ்ருதிரஸ்மத³நுக்³ரஹாத் |
 ஸகு³ணம் நிர்கு³ணம் ப்³ரஹ்ம ஸங்க்ஷிப்பயோசே ஸ வா இதி || 18.320 ||
 பூஜாஸ்வீகாரதா³த்ரு³த்வகு³ணயுக்தம் மஹேஸ்வரம் |
 ய உபாஸ்தே புமாநேஷ யதே²ஷ்டம் லப⁴தே த⁴நம் || 18.321 ||
 வித்³வத்³த்³ரு³ஷ்ட்யா ஸ ஏவாத்மா ஜராமரணவர்ஜித: |
 ஆநந்தோ³ ப⁴யஹீநஸ்ச ப்³ரஹ்மைவாஜோ ந சேதர: || 18.322 ||
 ய ஏவம் ப்³ரஹ்ம ஜாநாதி தத்³ப்³ரஹ்மைவ ப⁴வத்யஸௌ |
 ஹிஸப்³தோ³ஸேஷவேதா³ந்தப்ரஸித்³த⁴ம் ஸுசயேதி³ஹ || 18.323 ||
 ஜநகாயாத்மவித்³யைஷா யாஜ்ஞவல்க்யேந வர்ணிதா |
 தத்³வ்யாக்²யானேநாநுக்³ரு³ஹ்யாத்³வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 18.324 ||
 இதி ஹீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே
 ஜநகவித்³யாப்ரகாஸோ நாமாஷ்டாத³ஸோ³த்⁴யாய: || 18 ||

19. தலவகாரவித்³யாப்ரகாஸோ நாமைகோநவிம்ஸோ³த்⁴யாய: |

ஸாகா² தலவகாராணம் ஸாமவேத³க³தா³ஸ்தி யா |
 வித்³யோக்தா ஸங்க்ஷேபாத்தாம் விஸ்பஷ்டமிஹ ப்³ருவே || 19.1 ||
 தத்³வித்³தி⁴ ப்ரணிபாதேந பரிப்ரஸ்நேந ஸேவயா |
 இத்யர்ஜுநாய ப⁴க³வாநாஹ ப்ரஸ்நாக்²யஸாத⁴நம் || 19.2 ||
 நாப்ரு³ஷ்ட: கஸ்யசித்³ருயாந்ந சாந்யாயேந ப்ரு³ச்²த: |
 ஜாநந்நபி து மேதா⁴வீ ஜட³வல்லோகமாசரேத் || 19.3 ||
 இதி ஸாஸ்த்ரமவேக்ஷயாத்ர கஸ்சிச்சி²ஷ்யகு³ணந்வித: |
 உபஸத்³ய கு³ரும் ஸம்யக³ப்ராக்ஷிதா³த்மபு³த்³யே || 19.4 ||
 மந: ப்ராணௌ ஸ்ரோத்ரசக்ஷூர்வாசஸ்ச வபுஷி ஸ்தி²தா: |
 ப்ரவர்தந்தே ஸ்வஸ்வகார்யே வித்³யதே ப்ரேரகோ ந வா || 19.5 ||
 ந சேத்தர்ஹி ஜட³த்வேந ப்ரவ்ரு³த்திர்மந ஆதி³ஷு |
 ந ஸ்யாத்³விநா ப்ரேரகேண ஸகடாத்³யப்ரவ்ரு³த்தித: || 19.6 ||

சைதந்யமிந்த்³ரியாணம் சேத்³ப்³ரஹ்மாஸத்வம் ப்ரஸஜ்யதே |

இந்த்³ரியேப்⁴யஸ்சேதநோ⁵ந்ய: ப்ரேரகோ⁵ப்⁴யுக³ம்யதாம் || 19.7 ||

இந்த்³ரியை: ஸாத⁴நைர்ஜீவோ ய: கர்தா⁵ஸௌ ப்ரவர்தக: |

இதி சேநந யதோ ஜீவே பாரதநந்த்³யமவேக்ஷயதே || 19.8 ||

வ்யாபாரமிந்த்³ரியோத்தா²நம் ந கரிஷ்யே⁵முமித்யயம் |

ஸங்கல்ப்யாபி கரோத்யேவ பூ⁴தாவிஷ்ட இவாதூர: || 19.9 ||

இந்த்³ரியாதி⁴ஷ்டா²த்ரு³தே³வா ந ஸ்வதந்த்ரா யதா² வயம் |

த⁴ர்மாத⁴ர்மாத்மகம் கர்ம ந ஸ்வதந்த்ர ஜட³த்வத: || 19.10 ||

தஸ்மாத்தேந ப்ரேரிதம் ஸத்³விஷ்யாந்மநுதே மந: |

கர்துமுச்ச²வாஸநிஸ்வாஸௌ ப்ராண: கேந ப்ரணீயதே || 19.11 ||

வாக்சக்ஷுஸ்ரோத்ரமுக்²யாநி ப்ரேரயேத்தகரணாநி க: |

ஈஸ்வரஸ்சேத்தகிமேகோ⁵ஸௌ ப்³ஹுவோ⁵மீத்யுதேர்யதாம் || 19.12 ||

ப்ரவர்த்யாநாமநந்தத்வாத்³வைலக்ஷண்யாச்ச நைகதா |

நைகமத்யம் ப்³ஹுத்வே ஸ்யாத்³ப்³ஹுராஜகதே³ஸுவத் || 19.13 ||

உக்ததோ³ஷநிவ்ரு³த்த்யர்த்²ம் கு³ருர்வசநமப்³ரவீத் |

ஸ்ரோத்ரஸ்ய ஸ்ரோத்ரமித்யாதி³ தத³ர்த்²ஸ்து விவிச்ச்யதே || 19.14 ||

அந்தர்யாம்யேக ஏவேஸ: ஸ ச ஸர்வம் நியச்ச²தி |

அதீ⁴யந்தே ப்ரு³தி²வ்யாதௌ³ ஸ்தி²தம் வாஜஸநேயிந: || 19.15 ||

ஸ்தி²த்வா மநஸ்யாந்தரோ⁵ஸ்மாஜ்ஜ்ஞாயதே மநஸா ந ஸ: |

மநஸ்தஸ்ய ஸரீரம் ஸ்யாந்நியச்ச²த்யாந்தரோ மந: || 19.16 ||

ஏவம் ஸ்ருத: ஸ ஸர்வேஷு ப்ராணவாகா³தி³வஸ்துஷு |

அந்த: ப்ரவிஷ்ட: ஸாஸ்தா⁵யமிதி ஸ்ருத்யந்தரம் ஜகௌ³ || 19.17 ||

ஸத்யம் ஜ்ஞாநமநந்தம் யத்³ப்³ரஹ்ம வேதே³ஷு வர்ணிதம் |

ததே³வ மாயாஸம்யோகா³தீ³ஸ்வரத்வம் ப்ரபத்³யதே || 19.18 ||

மாயாம் து ப்ரக்ரு³திம் வித்³யாந்மாயிநம் து மஹேஸ்வரம் |

பரா⁵ஸ்ய ஸக்திர்விவிதா⁴ தா மாயாஸக்தயோ⁵கி²லா: || 19.19 ||

மாயாபி⁴ரீஸோ ப்³ஹுதா⁴ பா⁴தி ஸர்வேஷு வஸ்துஷு |

ஸ்ரோத்ரஸக்திமுபாதா³ய ஸ்ரோத்ரம் ஸ்ரு³ஷ்ட்வா⁵த்ர பா⁴த்யஸௌ || 19.20 ||

யேந ஸப்³த:³ ஸ்ரூயதே தச்ச²ரோத்ரம் ஸ்ரோத்ரத்வமஸ்ய யத் |
தஸ்யேஸஸக்த்யா ஸ்ரு²ஷ்டத்வாச்ச²ரோத்ரஸ்ய ஸ்ரோத்ரமீஸ்வர: || 19.21 ||

வ்யாக்ரு²தா⁵வ்யாக்ரு²தா⁵காரெள யௌ ஸ்ரோத்ரஸ்ய தயோரித³ம் |
ஸ்ரோத்ரம் வ்யாக்ரு²த ஆகார: ஸக்திரவ்யாக்ரு²தாமிதா⁴ || 19.22 ||

தச்ச²க்த்யுபஹிதத்வேந ப்³ரஹமாபி ஸ்ரோத்ரமுச்சயதே |
ஸ்ரு²னோத்யகர்ண இத்யுக்தம் ஸ்ரோத்ரஸக்தியுதத்வத: || 19.23 ||

ஷஷ்ட²யந்தம் கரணம் தஸ்ய ப்ரத²மாந்தம் ப்ரவர்தகம் |
மநஸோ மந இத்யாதா³வயம் ந்யாய: ஸமீக்ஷயதாம் || 19.24 ||

ஏகத்வே⁵பீஸ்வரஸ்யேத்த²ம் தச்ச²க்தீநாம் ப³ஹூத்வத: |
விலக்ஷணநந்தவஸ்துப்ரேரணம் ஸம்ப⁴விஷ்யதி || 19.25 ||

அக்ஷாதி⁴ஷ்டா²த்ரு²தே³வேஷு ஜீவேஷ்வக்ஷேஷு சேஸ்வர: |
அந்தர்யாமிதயா ஸ்தி²த்வா நியச்ச²தி யதா²தத²ம் || 19.26 ||

ஸக்தௌ சிதா³பா⁴ஸவத்யாம் ஸ்தி²தா நியமநக்ரியா |
தத³தி⁴ஷ்டா²நசைதந்யே நியந்த்ரு²த்வம் ப்ரகல்பிதம் || 19.27 ||

நியந்த்ரு²த்வோபாதி⁴நா ய: பரமாத்மோபலக்ஷித: |
தமிந்த³ரியநிரோதே⁴ந தீ⁴ரா: பஸ்யந்தி யோகி³ந: || 19.28 ||

அதர்³ஸநே த்வஹங்காரதாதா³த்யம் சிதி கல்பயதாம் |
தாதா³த்யாத்யாஸதோ ஜீவோ பூ⁴த்வா⁵ஸௌ ப்³ந்த⁴மாப்நுயாத் || 19.29 ||

அத்யாஸவாரிகா பு³த்³தி⁴ர்யேஷாம் தீ⁴ராஸ்த ஈரிதா: |
ப்³ந்தா⁴ந்முக்த்வா வபுஸ்த்யக்த்வா தே ஸ்யுர்மரணவர்ஜிதா: || 19.30 ||

ஐக்யப்⁴ராதிர்ப்³ந்த⁴க்ரு²த்ஸ்யாத³ஹங்காரசிதா³த்மநோ: |
தத்³விவேகே குதோ ப்³ந்த:⁴ ஸரீரம் சாத்மந: குத: || 19.31 ||

தே³ஹப்ராணவியோக:³ ஸ்யாந்மரணம் யஸ்ய தெள ந ஹி |
தத்³வியோக:³ கத²ம் தஸ்ய சிதே³கரஸவஸ்துந: || 19.32 ||

ப்³ந்தோ⁴ தே³ஹோ ம்ரு²திர்போ³த⁴மாத்ராச்சேத்ஸந்தி நோ ததா³ |
ஸர்வே பு³த்⁴வா நிஜாத்மாநம் க்ரு²தக்ரு²த்யா: குதோ நஹி || 19.33 ||

கு³ருபதே³ஸரஹிதா ஆத்மாநம் போ³த்³து⁴மக்ஷமா: |

சக்ஷூர்வாகா³த³யோ யஸ்மாந்ந க³ச்²தி சிதா³த்மநி || 19.34 ||

சக்ஷூர்ந க³ச்²ந்நீரூபே வாக³வாச்யம் கத²ம் வதே³த் |
அவிகல்பமஸங்கல்ப க்³ரு³ஹீதும் ந மநோ⁵ர்ஹதி || 19.35 ||

ஏவம் ஸதி கத²ம் யூயம் ஜாநீத² மநஸேதி சேத் |
ஆசார்யநிரபேக்ஷண ந வித்³மோ மநஸா வயம் || 19.36 ||

ஆசார்யோ⁵பி கத²ம் ப்³ருயாத³வாச்யாமிதி சேத்³யதா² |
போ³த⁴யேத³மிதா⁴வ்ரு³த்த்யா தம் ப்ரகாரம் ந வேத்³ம்யஹம் || 19.37 ||

ஷக்ஷ²கு³ணக்ரியாநாதிரு⁴ய: ஸப்³த³ஹேதவ: |
நாத்மந்யந்யதமோ⁵மீஷாம் தேநாத்மா நாபி⁴தீ⁴யதே || 19.38 ||

ஈத்³ரு³ஸம் யூயமாசார்யாச்²ருதவந்த: கத²ம் த்விதி |
ப்³ரூஷே சேச்²ஸ்ருமாத்த்மாநமதத்³வ்யாவ்ரு³த்திதோ வயம் || 19.39 ||

ஜ்ஞாதம் சாஜ்ஞாதமித்யேவ ஜக³த்³வேதா⁴வபா⁴ஸதே |
தஸ்யோப⁴யஸ்ய வ்யாவ்ரு³த்த்யா பரமாத்மாவஸிஷ்யதே || 19.40 ||

தீ⁴வ்ரு³த்திவிஷயீக்ரு³த்ய யத்³க⁴டாத³யவபா⁴ஸயேத் |
விதி³தம் தத்³யத்ர நோ தீ⁴ஸ்ததஸ்யாத³விதி³தம் க²லு || 19.41 ||

ஜ்ஞாதாஜ்ஞாதே ஸாக்ஷிபா⁴ஸ்யே ஸ ஸாக்ஷீ பா⁴ஸதே ஸ்வயம் |
ஜ்ஞாதாஜ்ஞாதபரித்த்யாகே³ ஸாக்ஷிஸேஷோ ஹ்யதிஸ்பு²ட: || 19.42 ||

வேத்³மீதி யத்³ப்³லாதா³த்த² ந வேத்³மீத்யபி யத்³ப்³லாத் |
தத்³ந்யநிரபேக்ஷம் ஸத்³பா⁴தீ⁴த்யஸ்மத்³கு³ரோர்வச: || 19.43 ||

அஜ்ஞாதஜ்ஞாதயோ: ஸாக்ஷீ ப்³ரஹ்மேத்யேவம் விதா⁴து தீ⁴ |
அஜ்ஞாநம் நாஸ்யத்யேவ ந ப்³ரஹ்ம ஸ்போ²ர்யத்யஸௌ || 19.44 ||

ஸ்வத: ஸ்பு²ரணரூபே⁵ஸ்மிந் கிமந்யத்ஸ்பு²ரணம் ப⁴வேத் |
ஸ்போ²ர்யத்வாபா⁴வதஸ்தஸ்ய ந மநோ³ம்யதா ப⁴வேத் || 19.45 ||

அவாங்மநஸக³ம்யம் ததா³சார்யே⁵னோபதி³ஸ்யதே |
ஸிஷ்யேண பு³த்⁴யதே சேத்த²ம் ந கிஞ்சிந்நோபபத்³யதே || 19.46 ||

யந்நாபி⁴தீ⁴யதே வாசா வாக³யேந ப்ரேர்யதே ஸதா³ |
ப்³ரஹ்ம வித்³தி⁴ ததே³வ த்வம் ந த்வித்³ம் யது³பாஸதே || 19.47 ||

உபாஸகாஸ்து ஸர்வஜ்ஞஸர்வஸக்த்யாதி³ஸப்³த³: |
வாச்சயம் ஸ்வபி⁴ந்நம் த⁴யாயந்தி ந முக்²யம் ப்³ரஹ்மதத்³ப⁴வேத் || 19.48 ||

ஸ்போ²ர்யதே மநஸா யந்ந ஸ்போ²ரகம் மநஸஸ்து யத் |
தத்³ப்³ரஹ்ம வித்³தி⁴ ந த்வேதத்³யத்து ஸ்போ²ர்யமுபாஸதே || 19.49 ||

பா⁴வநாஜந்யவ்ரு²த்த்யைவ ஸ்போ²ர்யம் த⁴யாயந்த்யுபாஸகா: |
உபாஸகேந த்³ரு²ஸ்யம் தத்³ப்³ரஹ்ம முக்²யம் கத²ம் ப⁴வேத் || 19.50 ||

ந த்³ரு²ஸ்யதே சக்ஷுஷா யச்சக்ஷுஷோ பா⁴ஸகம் து யத் |
தத்³ப்³ரஹ்ம விஷ்ணுமூர்த்யாதே³ர்ந முக்²யப்³ரஹ்மதா⁵ஸ்தி ஹி || 19.51 ||

ந ஸ்ரூயதே யச்ச²ரோத்ரஸ்ய ஸாக்ஷீ யத்³ப்³ரஹ்ம தத்³ப⁴வேத் |
ஸ்ருதம் ப்ரணவநாமாதி³ ந முக்²யப்³ரஹ்மதாமியாத் || 19.52 ||

ந ப்ரேர்யதே யத்ப்ராணேந ப்ராணஸ்ய ப்ரேரகம் து யத் |
தத்³ப்³ரஹ்ம ந து ஹம்ஸாக்²யமந்த்ர: ப்ராணப்ரசோதி³த: || 19.53 ||

அந்யைரபீ²ந்த்³ரியைர்க³ம்யம் கிந்த்வக்ஷபா⁴ஸகம் |
ப்³ரஹ்மவித்³தி⁴ ததே³வ த்வம் ந த்வித்³ம் யது³பாஸதே || 19.54 ||

ஸர்வப்ரத்யயவேத்³யம் யத்ஸோபாதி⁴ ப்³ரஹ்ம வித்³யதே |
உபாஸகாத்ப்ரு²த்³க்³பூ⁴தம் ததே³வோபாஸதே ஜநா: || 19.55 ||

ப்³ரஹ்மாபா⁴ஸமிதி³ம் ரூபமுபேக்ஷயாநிதி³மாத்தமகம் |
முக்²யப்³ரஹ்மைவ ஸாக்ஷயாக்²யம் ஜ்ஞாத்வா ஸ்வாநுப⁴வம் வத்³ || 19.56 ||

த்வத்காருண்யாத்ஸுஷ்டு² வேத்³ ப்³ரஹ்மாஹமிதி வக்ஷி சேத் |
அஸ்பம் வேத்த்வி ந ஸம்பூர்ண ஜ்ஞாத்ரு²ஜ்ஞேயவிபே⁴த³த: || 19.57 ||

அக²ண்டை³கரஸே தத்தவே ஜ்ஞாத்ரு²த்வம் ப்ரத்யகா³த்தமந: |
தே³வஸ்ய ப்³ரஹ்மதேத்யேவம் க²ண்ட³நாத³ஸ்பவேத்³நம் || 19.58 ||

மீமாம்ஸ்யமேவ தே⁵தா²பி பே⁴த³ப்⁴ரமநிவ்ரு²த்தயே |
மீமாம்ஸித்வா நிஸ்சயம் தே வதே³த்யுக்த்தஸ்ததா²சுரோத் || 19.59 ||

பே⁴த³ப்⁴ரமோ நிவ்ரு²த்தோ⁵த்³ய யதா²ஸாஸ்த்ரம் விசாரத: |
ஸுவேதே³தி ந வேதே³தி த்³வாப்⁴யாம் ஹீநம் து ஸேஷிதம் || 19.60 ||

ஸ்வப்ரகாஸம் தமாத்மாநம் ததா²த்வேநைவ வேத்³ம்யஹம் |
நாந்யதா²சுதோ யதா²ஸாஸ்த்ரம் பு³த்³த⁴ம் ப்³ரஹ்மேதி நிஸ்சய: || 19.61 ||

ஸுவேதே³த்யக்ஷவிஷயே ந வேதே³த்யப்பயபா⁴ஸிதே |
வக்தும் யுக்தம் ஸ்வயம் பா⁴தே கத²ம் தத்³யுஜ்யதே த்³வயம் || 19.62 ||

மத்⁴யே⁵ஸ்மா²கம் ஹே ஸகா²யோ ஜ்ஞாதாஜ்ஞாதத்வவர்ஜிதம் |
ப்³ரஹ்மேதி வேத்தி யோ⁵ஸௌ ஹி யதா²ஸாஸ்த்ரம் விபு³த்³த⁴வாந் || 19.63 ||

யல்ஸௌகிகம் வஸ்து யச்ச ப்³ரஹ்ம தத்³தி⁴ விலக்ஷணம் |
யஸ்யாமதம் தஸ்ய மதம் மதம் யஸ்ய ந வேத³ ஸ: || 19.64 ||

ஸோகே க⁴டோ மதோ யேந ஸ க⁴டஜ்ஞ இதீர்யதே |
யேந மந்த்ரா மதம் ப்³ரஹ்ம ந த்வஸௌ ப்³ரஹ்மவித்³ப⁴வேத் || 19.65 ||

மந்த்ரு³மந்தவ்யரூபேண விவித⁴த்வம் விஜாநதா |
அவிஜ்ஞாதம் ப்³ரஹ்மதத்³வமக²ண்டை³கரஸாத்மகம் || 19.66 ||

விவித⁴த்வமவிஜ்ஞாய யத³க²ண்ட³த்வவேத³நம் |
தத்³ப⁴வேப்³ரஹ்மவிஜ்ஞாநம் தீ⁴மத்³பி⁴ர்பு³த்⁴யதாம் ததா² || 19.67 ||

ஈத்³ரு³: ப்ரதிபோ³தோ⁴ யஸ்தேந சேத்³விதி³தம் ததா³ |
மதம் ப்³ரஹ்ம ப⁴வேத்³வித்³வாநம்ரு³தத்வம் ஹி விந்த³தே || 19.68 ||

நித்யாநித்யவிவேகாதி³யுக்தே ந மநஸா புமாந் |
வேதி³தும் லப⁴தே வீர்யம் வித்³யயா விந்த³தே⁵ம்ரு³தம் || 19.69 ||

தே³ஹே ப்ராணவியோகா³க்²யா ம்ரு³திராத்மநி கல்பிதா |
அவித்³யயா வித்³யயா து ப்⁴ராந்தி: ஸா விநிவர்ததே || 19.70 ||

நைவ ஜந்மநி ஸர்வஸ்மிந் வித்³யாஸௌ ஸுலபா⁴ஸி து |
ஸிஷ்யலக்ஷணஸம்பூர்ணஜந்மந்யேவ ஹி லக்ஷயதே || 19.71 ||

ஈஸ்வராநுக³ரஹாச்சா²ந்திதா³ந்த்யாதி³கு³ணஸம்யுதம் |
ஜந்ம சேல்ஸப⁴தே தஸ்மிந்வித்³யயா மோக்ஷமாப்ந்யாத் || 19.72 ||

நாவேதி³ சேதி³ஹாலஸ்யாத்³விநஷ்டிர்மஹதீ ப⁴வேத் |
கதா³சிஜ்ஜந்ம பஸ்வாதி³ரூபம் ஸ்யாதி³தி வேத்தி க: || 19.73 ||

தஸ்மாச்சா²ஸ்த்ராதி⁴காரேண யுக்தம் விப்ராதி³ஜந்ம சேத் |
ஸப்⁴யமாநஸ்ய ரஹிதோ வித்³யாதா³த்மாநமத்³வயம் || 19.74 ||

நாநாத்மத்வப்⁴ரமோச்சி²த்த்யை தத்தத்³தே³ஹேஷ்வவஸ்தி²தம் |

ஸ்வாத்மத்வேநைவ நிஸ்சித்ய தீ⁴ரா யாந்தி க்ரு³தார்த²தாம் || 19.75 ||

மாயயா த்³ரு³ஸ்யதே லோகோ யே⁵ஸ்மாத்தப்ரேத்ய ஸ்தி²தா: பரே |
ந தேஷாம் ஜந்மமரணே வித்³யேதே கர்ஹிசித்க்வசித் || 19.76 ||

ஈஸ்வராநுக்³ரஹாதே³வ ப⁴வேத³த்³வைதவாஸநா |
நாந்யதே²தி விவக்ஷித்வா காசிதா³க்²யாயிகோச்யதே || 19.77 ||

தே³வார்த²மீஸ்வரோ யுத்³தே⁴ விஜயம் குருதே ஸதா³ |
அஜ்ஞாத்வா⁵நுக்³ரஹம் தே³வா ஜயக்³ர்வம் ப்ரபேதி³ரே || 19.78 ||

ஜய: ஸ்வகீய இத்யேவம் தே³வாபி⁴ப்ராயமீஸ்வர: |
ஜ்ஞாத்வா தே³வாந் போ³த⁴யிதும் தேஷாம் ப்ராதூ³ர்³பெள⁴ புர: || 19.79 ||

தே³வா: ஸபா⁴ஸதோ³ த்³ரு³ஷ்ட்வா வபுரேஸமலௌகிகம் |
கிமேததி³தி விஜ்ஞாதும் ப்ரேரயந்தாக்³நிமந்திகே || 19.80 ||

ஸமாக³தம் வஹ்நிமீஸ: கோ ப⁴வாநிதி ப்ரு³ஷ்ட்வாந் |
ஜாதவேதோ³ஸ்க்³நிநாமாஹமிதி க்³ர்விதவாநஸௌ || 19.81 ||

த்வயி கிம் வீர்யமித்யாஹ க்³ர்வம் ப⁴ங்க்தும் பரேஸ்வர: |
அக்³நி: ஸர்வ த்³ஹாமீதி வாக்யம் க்³ர்வாத்³போ³சத || 19.82 ||

ஸ்வத³த்தாம் ஸக்திமாஹ்ரு³த்ய த³ஹேதி த்ரு³ணமித்யமும் |
உவாசேஸ: ஸோ⁵பி த்³க்³து⁴ம் ந ஸஸாகைவ தத்த்ரு³ணம் || 19.83 ||

அக்³நிவத்வாயுரப்யத்ர க்³ர்வே ப⁴க்³நே நிவ்ரு³த்தவாந் |
நிர்³க்³ர்வமிந்த்³ர்ம் த்³ரு³ஷ்டவேஸ: பரீக்ஷாயை திரோப⁴வத் || 19.84 ||

இந்த்³ர ஈஸப்ரஸாதா³ர்²த்²ம் தஸ்தா²வூர்த்⁴வம் விலோகயந் |
அநுக்³ரஹீதுமிந்த்³ர்ம் தமுமாருபோ⁵ப⁴வத்³த⁴ர: || 19.85 ||

தே³வி த்³ரு³ஷ்டம் புரா தே³வை: கிம் ப்³ருஹீதி ப்ரு³ஷ்ட்வாந் |
தத்³ப்³ரஹ்மாநுக்³ரஹாத்³ஸ்ய ஜயோ⁵பூ⁴தி³த்யுவாச ஸா || 19.86 ||

உத்க்ரு³ஷ்டா அபி⁴வாய்விந்த்³ரா ஈஷத்ஸம்பா⁴ஷ்ணாத்³மீ |
தேஷாமபீந்த்³ர: புண்யாத்தமா⁵நுக்³ரஹோ⁵ப்யதி⁴கோ யத: || 19.87 ||

ஈஸாநுக்³ரஹஸித்³த்யர்²த்²ம் ப்³ரஹ்மோபாஸ்யம் முமுக்ஷுமி: |
தச்சாதி⁴தை³வமத்⁴யாத்மமதி⁴பூ⁴தமுபாஸ்யதாம் || 19.88 ||

ஆவிர்பா⁴வதிரோபா⁴வெள வித்³யுத்³வத்³ப³ஹ்மணி ஸ்தி²தௌ |

ததோ வித்³யுத்³பாத⁴யேதத்³ப்³ரஹ்ம ஸ்யாத³தி⁴தை³வதம் || 19.89 ||

மநோ⁵த்⁴யாத்மமுபாதி:⁴ ஸ்யாத்ஸ்ம்ரு³திஸங்கல்பஸம்யுதம் |

தத்³வநேதி ப்³ரஹ்ம நாம தந்நாமகமுபாஸ்யதாம் || 19.90 ||

யத்தை: ஸம்ப⁴ஜநீயம் தத்³ப⁴வேத்தத்³வநநாமகம் |

ததை²வோபாளிதம் ப்³ரஹ்ம த³யாதா³சார்யஸம்பத³ம் || 19.91 ||

தது³பாஸகமீஸாநுக்³ரு³ஹீதம் ப்³ரஹ்மவேதி³நம் |

வாஞ்ச²ந்நி வித்³யாம் ப்³ருஹீதி ப⁴க்திமந்தோ⁵கி²லா ஜநா: || 19.92 ||

ஹே ஸிஷ்ய ப்³ரஹ்மவித்³யா தே கதி²தா⁵த்யந்தவிஸ்தராத் |

ஸ்ரோத்ரஸ்ய ஸ்ரோத்ரமித்யாதே³ஸ்தத்³வித்³யாஸாத⁴நம் ஸ்ரு³ணு || 19.93 ||

வேதா:³ ஷட³ங்க³ஸஹிதா அக்³நிஹோத்ராதி³ கர்ம ச |

க்ரு³ச்²ராதி³கம் தபோ தா³ந்நிஸ்தைர்வித்³யா ப்ரதிதிஷ்ட²தி || 19.94 ||

யத்ஸுத்யம் பா³த⁴ரஹிதம் தத்³வித்³யாயதநம் க²லு |

ஸாத⁴நை: ஸாதி⁴தா வித்³யா ஸத்யே⁵ஸ்மிந் பர்யவஸ்யதி || 19.95 ||

அர்ஜயதே ஸுஷ்ரு²யந்முக்திபத³ம் தத்ஸ்வர்க³ உச்யதே |

அநந்தோ நாஸராஹித்யாஜ்ஜயேஷ்ட:² ஸர்வோத்தமத்வத: || 19.96 ||

முக்²யாதி⁴காரிண: ப்ரஷ்ரு: ஸிஷ்யஸ்ய ப்³ரஹ்மபோ³த⁴நம் |

ஸஸாத⁴நம் ஸதா³சார்ய: ஏவமத்ரோபதி³ஷ்டவாந் || 19.97 ||

வித்³யாமேதாம் வேத³யோ⁵ஸௌ பாப்மாநம் ப்ரதிப³ந்த⁴கம் |

அபஹுத்ய விமுக்த்தயாக்²யே ஸ்வர்கே³ஸ்மிந் ப்ரதிதிஷ்ட²தி || 19.98 ||

அவாங்மநஸக³ம்யத்வமுபதே³ஸஸ்ச வேத³நம் |

அவிரோதே⁴ந தத்ஸர்வம் விஸ்பஷ்டமிஹ வர்ணிதம் || 19.99 ||

வித்³யா தலவகாராணம் ஸாகா²யாம் ஸ்ருயதே ஸ்பு²டம் |

தத்³வ்யாக்²யாநேந ஸந்துஷ்யாத்³வித்³யாதீ²மஹேஸ்வர: || 19.100 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அநுபூ⁴திப்ரகாஸே

தலவகாரவித்³யாப்ரகாஸோ நாமைகோநவிம்ஸோ⁵த்⁴யாய: || 19 ||

20. தே³வவித்³யாக்²யோ ந்ரு³ஸிம்ஹதாபிநீவிவரணோ நாம விம்ஸோ⁵த்⁴யாய: |

ஆத²ர்வணே தாபிநீயே உத்தரஸ்மிந் ப்ரஜாபதி: |

தே³வாநபூ³பு³த⁴ந்மந்த்ரராஜப்ரணவமார்க்³த: || 20.1 ||

மந்த்ரராஜம் பூர்வதாபநீயம் ஸ்ருத்வா ததா³ தி⁴யா |

த்⁴யாயத: ஸகு³ணம் ப்³ரஹ்ம தே³வா தீ⁴ஸூத்³தி⁴மாப்ருவந் || 20.2 ||

ததஸ்தே நிர்கு³ணம் ப்³ரஹ்ம பப்ரச்ச: ²ஸூத்³த⁴பு³த்³த⁴ய: |

அணோரணீயாந்ய: ப்ரத்யங் ப்ரணவே தம் வத³ ப்ரபோ⁴ || 20.3 ||

பரமாணோயோகி³நேத்ரக்³ம்யம் ரூபம் யத³ஸ்தி தத் |

ப்ரதீசோ நாஸ்த்யத: ப்ரத்யங்ங்ணீயாந் பரமானுத: || 20.4 ||

ஓங்காரோ வாசகஸ்தஸ்ய ப்ரதீகம் வேதி ஹி ஸ்ருதம் |

ஓங்காரேணுத்மநோ த்⁴யாநம் வதா³ஸம்ப்⁴யம் ஸவிஸ்தரம் || 20.5 ||

ஸ்ருயதாமயமோங்காரோ நி:ஸேஷஜக்³தா³த்மக: |

இதி த்⁴யாத்வா ப்³ரஹ்ம ஸர்வமாத்மா ப்³ரஹ்மேதி வை ஸ்மரேத் || 20.6 ||

யதோ³ங்காரஸ்ய ஸார்வாத்ம்யம் த்⁴யாநாயைதந்ந வஸ்துத: |

யத்³ப்³ரஹ்மணஸ்து ஸார்வாத்ம்யம் வஸ்துதோ⁵ப்யேததீ³க்ஷயதாம் || 20.7 ||

ப்³ரஹ்ம ஸ்யாத்ஸசிதா³நந்த³ரூபம் ஸர்வேஷு வஸ்துஷு |

வித்³யதே ஸச்சிதா³நந்தா³ இதி ஹ்யூர்த்⁴வம் ப்ரவக்ஷயதே || 20.8 ||

தே³ஹேந்த்³ரியாதி³ஸாக்ஷீ ய ஆத்மா⁵ஸ்மிந் ப்³ரஹ்மரூபதாம் |

ஸச்சிதா³நந்த³ரூபத்வாத்³ஸம்ஸாரிணி யுஜ்யதே || 20.9 ||

தே³ஹாத்³யுபாதி⁴ஸம்ப்³ந்தா⁴த்ஸம்ஸாரித்வம் சிதா³த்மந: |

ஸ்வத: ஸோ⁵யமஸம்ஸாரீ ப்³ரஹ்மத்வம் யுஜ்யதே தத: || 20.10 ||

ஓமித்யுச்சாரயந்த்⁴யாதா ஸ்வாத்மாநம் ப்³ரஹ்மணு ஸஹ |

ஏகீக்ரு³த்ய புந்³ப்³ரஹ்மாப்யேகீக்ரு³ர்யாத்ததா²த்மநா || 20.11 ||

ததா² ஹம்ஸ: ஸோ⁵ஹமிதி வ்யதிஹாரோ⁵த்ர லக்ஷயதே |

விசிந்த்யாந்யோ⁵ந்யதாதா³த்ம்யம் ததை²வாநுப⁴வேதி³த்³ம் || 20.12 ||

பு³த்³தி⁴ஸ்ததா³க்ரு³திம் க்ரு³த்வா யாவந்நைஸ்சல்யமாப்ருயாத் |

தாவத்³ப⁴வேத³நுப⁴வோ ஜராமரணவர்ஜிதே || 20.13 ||

சலிதாநுப⁴வாத்³பு³த்³தி⁴ர்ப³ஹிஸ்சேத்³க³ந்துமுத்³யதா |
ததா³ பா³ஹ்யநிவ்ரு³த்தயர்த²ம் குர்யாதா³ரோபஸம்ஹ்ரு³தீ || 20.14 ||

ஸ்தூ²லம் ஸலிக்ஷமம் காரணம் ச ஸரீரத்ரயமாத்த்மநி |
மாயயா³ரோபிதம் த்யாத்வா போ³தா⁴ல்லீநமிதி ஸ்மரேத் || 20.15 ||

ததா³ஸ்ப்யோங்காரமுச்சார்ய நாதா³ந்தே நிர்விகல்பகம் |
சித்தம் க்ரு³த்வா யதா²ஸக்தி ஸ்வாத்மதத்தவே ஸ்தி²ரோ ப⁴வேத் || 20.16 ||

நிர்க³தே து புநஸ்சித்தே³தி⁴தை³வாத்யாத்மபே⁴த³: |
யத்³தே³ஹத்ரயமஸ்த்யேதத்³பே⁴தே³நைவ சிந்தயேத் || 20.17 ||

அண்ட³ஸலித்ராவ்யாக்ரு³தாக்²யா தே³ஹா: ஸ்யுரதி⁴தை³வதம் |
பிண்ட³லிங்கா³ஜ்ஞாநரூபமத்⁴யாத்மம் வபுஷாம் த்ரயம் || 20.18 ||

ஸ்தூ²லஸலிக்ஷமைக்யரூபத்வமுப⁴யத்ர க்ரமாத்த்ரிஷு |
அஸ்தி ஸாம்யமபே⁴தோ³ஸ்த உப⁴யோரிஹ சிந்தயதாம் || 20.19 ||

விராட்³டி⁴ரண்யக³ர்பே⁴ஸா அதி⁴தை³வம் ஹி தே³ஹிந: |
விஸ்வஸ்ச தைஜஸ: ப்ராஜ்ஞோ ஹ்யத்⁴யாத்மமபி தே³ஹிந: || 20.20 ||

ஸ்தூ²லஸலிக்ஷமாநந்த³பு⁴ஜ: க்ரமாத்தே தே³ஹிநஸ்த்ரய: |
ஏதத்ஸர்வம் ஸ்பு²ஃகர்தும் சதுஷ்பாத்ப்ரவிவிச்யதே || 20.21 ||

இந்த்³ரயைர்விஷயஜ்ஞாநம் யத்தஜ்ஜாக³ரிதம் ப⁴வேத் |
தத்ர ஸ்தி²த்வா ஜக³த்ஸ்தூ²லம் வேத்தயாத்மா தத்ததி³ந்த³ரியை: || 20.22 ||

ஸிரஸ்சக்ஷூர்முக்²ம் ப்ராணோ மத்⁴யம் ப³ஸ்திஸ்ததோ³ஸ்ப்யத:⁴ |
இத்யங்க³ஸப்தகம் வைஸ்வாநரோபாஸ்திஸ்ருதௌ ஸ்ருதம் || 20.23 ||

ஜ்ஞாநகர்மேந்த்³ரியப்ராணபே⁴தா:³ பஞ்சத³ஸோரிதா: |
சதுர்விதா⁴ந்த:கரணம் முக்²யாந்யேகோநவிம்ஸதி: || 20.24 ||

ஸ்தூ²லமிந்த்³ரியக³ம்யம் யத்தத்³பு⁴ங்க்தே³ஸௌ சதுர்வித:⁴ |
ஜாக³ரே ஜாக³ர்ஸ்வப்நஸுப்திதுர்யாக்²யபே⁴த³: || 20.25 ||

ஜாக³ரோ வ்யவஹாரோ³கைக்ஷ: ஸ்வப்நோ மாநஸசிந்தநம் |
தூஷணீம்ஸ்தி²தி: ஸுஷு³ப்தி: ஸ்யாத்³த்ரு³ப்தத்வம் தூர்யமுச்யதே || 20.26 ||

அத்⁴யாத்மமதி⁴தை³வம் ச விஸ்வவைஸ்வாநராபி⁴த:⁴ |
ஈத்³ரு³: ப்ரத²ம்: பாத³ ஆத்மந: ஸ்யாச்ச்சதுஷ்பத:³ || 20.27 ||

இந்த³ரியாணமுபரமே தி⁴யா ஜாக³வாஸநாம் |
 ஸுக்ஷமாம் ஜாநந்வாஸநாத்மா ஸப்தாங்கா³தி³யுதோ ப⁴வேத் || 20.28 ||

ஸ்பஷ்டஸ்ம்ரு³திரவிஸ்பஷ்டஸ்ம்ரு³திரித்யபி |
 ஸ்வப்ரபே⁴தா: ³ ஸ்வப்நமத்⁴யே ஜாக³ரத்ஸ்வப்நஸுஷுப்தய: || 20.29 ||

ஸ்வப்நே⁵பி துர்யம் த்ரு³ப்தத்வம் ஜாக³ரதீவாநுபூ⁴யதே |
 ஹிரண்யக³ர்போ⁴சுதி⁴தை³வமத்⁴யாத்மம் தைஜஸாபி⁴த: ⁴ || 20.30 ||

த்³விதீய: பாத³ ஏஷ ஸ்யாதா³த்மநோ⁵ஸ்ய சதுஷ்பத: ³ |
 தி⁴யோ லயே ஸுஷுப்திஸ்த² ஏகோ⁵பூ⁴த்³த்³வைதலோபநாத் || 20.31 ||

தீ⁴வ்ரு³த்திரூபா: ப்ரஜ்ஞாஸ்தா ஏகீபா⁴வமுபாக³தா: |
 து: ³க²ஹாந்யாநந்த³மயோ பு⁴ங்க்தே ப்³ரஹ்மஸுக²ம் ததா³ || 20.32 ||

அவித்³யாவ்ரு³த்த்யவச்சி²ந்நம் சைதந்யம் போ⁴க³ஸாதீநம் |
 ஸுஷுப்தௌ சதுராத்மத்வம் ஜாக³ராதி³விபே⁴த³த: || 20.33 ||

தந்த³ர்யாமத்⁴யாபயேத்³வாசா ததா³ ஸ்யாத்ஸுப்திஜாக³ர: |
 த்⁴யாநாப்⁴யாஸஸ்து யஸ்தந்த³ர்யாம் ஸுப்தி: ஸ்வப்ந: ஸ உச்யதே || 20.34 ||

கா³ட⁴நித்³ர: ஸுப்தஸுப்தி: ஸுப்திதுர்யம் ஸுகோ²த்³ப⁴வ: |
 அத⁴யாத்மம் ப்ராஜ்ஞ ஏவம் ஸ்யாத³தி⁴தை³வம் ததே²ஸ்வர: || 20.35 ||

த்ரு³தீய: பாத³ இத்யுக்த: ஆத்மநோ⁵ஸ்ய சதுஷ்பத: ³ |
 பாத³த்ரயமித³ம் மாயாமாத்ரம் ஸ்யாந்ந து தாத்³விகம் || 20.36 ||

ஸுஷுப்திஸ்வப்நநாமப்⁴யாம் தத்த்வவித்³வக்தி தத்த்ரயம் |
 தத்த்வாவ்ரு³தே ஸுப்தஸுப்தம் ஸ்வப்நதா த்வந்யதே²க்ஷணாத் || 20.37 ||

பாத³த்ரயேணவ்ரு³தா⁵ஸௌ சிதே³கரஸதா⁵⁵த்மந: |
 அத³ பாத³ஸ்சதுர்தோ² யஸ்சதுராத்மா ஸ பூர்வவத் || 20.38 ||

துரீயா⁵வஸிதத்வம் து ப⁴வேத்பாது³சதுஷ்டயே |
 ஓதா⁵நுஜ்ஞாத்ரநுஜ்ஞாவிசுல்பஸப்³தை³ருதீ³ரிதா: || 20.39 ||

துரீயபாத³கா³பே⁴தா³ஸ்தத்ஸ்வரூபம் விவிச்யதே |
 ப்³ரஹ்மணே கு³ருஸாஸ்த்ராப்⁴யாம் பு³த்³த்⁴வா ஸர்வாத்மதாம் தத: || 20.40 ||

ஸர்வவஸ்துஷ்வநுஸ்யூதம் பஸ்யந்நோதா ப⁴வேத³யம் |

இந்த³ரியாணி நிருத்⁴யாஹம் ப்³ரஹ்மேதி ப்³ரஹ்மதாத்மநி || 20.41 ||

யேநாநுஜ்ஞாயதே ஸோ⁵யமநுஜ்ஞாதேதி கத்²யதே |
ஜ்ஞாத்ரு³த்வம் து நிராக்ரு³த்ய சிதே³கரஸஸேஷதா || 20.42 ||

அநுஜ்ஞேத்யுச்யதே முக்திரவிகல்ப இதீர்யதே |
வித்³வஜ்ஜாக³ரணஸ்வப்நஸுப்திதுர்யா⁵பி⁴தா⁴ இமா: || 20.43 ||

அவஸ்தா²ஸ்திஸ்ர ஏதாஸ்து மாயாலேஸேந ஸம்யுதா: |
நி:ஸேஷமாயாஹீநோ⁵யமவிகல்போ ப⁴வத்யத² || 20.44 ||

அதத்³வ்யாவ்ரு³த்திரூபேண தஸ்யாதே³ஸோ⁵த்ர வர்ண்யதே |
ஜாக்³ரத்ஸ்வப்நாந்தராலாநி வித்³யா⁵வித்³யே ஸுஷுப்தகம் || 20.45 ||

ந ஸ்தூ²லப்ரஜ்ஞமித்த்யாத்³யை: க்ரமாத்ஷட்³பி⁴ர்நிவார்ய்யதே |
ந சக்ஷுராதி³மிர்த்³ரு³ஸ்யைர்ந ப்ரா²ணீர்வ்யவஹாரபா⁴க் || 20.46 ||

நாபி கர்மேந்த்³ரியைர்கா³ஹ்யம் நாநுமேயம் ச லக்ஷணாத் |
ந சித்யம் மநஸா நைவ ஸப்³தை³ஸ்ச வ்யபதி³ஸ்யதே || 20.47 ||

ஸ்வப்ரகாஸாத்மஸாரத்வாந்நாபி ஸக்யா⁵ஸ்ய ஸூந்யதா |
ஸ்தூ²லப்ரஜ்ஞாதி³ரூபோ ய: ப்ரபஞ்ச: ஸ்வாத்மந: ப்ரு²த்²க் || 20.48 ||

தத்க்ரு³தைர்ப்³ஹுவிக்கேஷபைராத்த்மநோ து:³கி²தேதி சேத் |
ப்ரபஞ்ச: கல்பிதஸ்தத்த்வபோ³தே⁴நைவோபஸாம்யதி || 20.49 ||

தத: ஸிவம் து:³க²ஹீநம் ஸர்வவிக்கேஷபஸாந்தித: |
பாத³ம் சதுர்த²ம் மந்யந்தே வஸ்த்வத்³வைதமிஹோச்யதே || 20.50 ||

மதிரேவ ப்³ப⁴த்ஸூநாம் ந த்வத்³வைதே சதுர்த²தா |
யத்³த்³வைதம் ஸ ஏவாத்மா ஜ்ஞேயோ ஜிஜ்ஞாஸுநா ஸ ஹி || 20.51 ||

துர்யபாதே³ த்ரயம் த்யக்த்வா துர்யே துர்யோ⁵வப்³த்⁴யதாம் |
மாயித்வாத்³ஸ்வரோ⁵ப்யத்ர க்³ரஸ்த: ஸ்யாது³வபோ³த⁴த: || 20.52 ||

இத்த²ம் யோக³விவேகௌ த்³வௌ ப்ரத²மே க²ண்ட³ ஈரிதௌ |
சித்தப்⁴ரமணரூபஸ்ய ஸம்ஸாரஸ்ய ப்ரஸாந்தயே || 20.53 ||

யோகோ³ விவேக இத்யுக்தௌ ப்ரகாரௌ ஸ்ருதிஸம்மதௌ |
அஸாத்⁴ய: கஸ்யசித்³யோக:³ கஸ்யசிஜ்ஜ்ஞாநநிஸ்சய: || 20.54 ||

ப்ரகாரௌ த்³வௌ தத: ப்ரோக்தௌ ஸர்வாநுக்³ரஹகாம்பயா |
ஆதௌ³ த்³விதீயக²ண்ட³ஸ்ய ஸச்சிதா³நந்த³தாத்மந: || 20.55 ||

விவிச்யதே நித்யஸத்தா க³ம்யதே ஹ்யநுவ்ரு³த்தித: |
வ்யபி⁴சாரே ஜாக³ராதே³ர்யத்ஸத³வ்யபி⁴சாரி தத் || 20.56 ||

ஆநந்தை³கரஸம் நித்யமிதி ஸத்த்வம் விவேசிதம் |
சக்ஷு:ஸ்ரோத்ராத³ய: ஸர்வே மதீ³யா இதி பா⁴ஸிதா: || 20.57 ||

பா⁴தா⁵ஸௌ சக்ஷுராதி³ப்⁴யோ த்³ரஷ்டா⁵ந்யஸ்சேதநோ ப⁴வேத் |
த்³ரஷ்டேதி த்³ரு³ஷ்டிகர்த்ரு³த்வமஹங்காரேண கல்பிதம் || 20.58 ||

த்³ரு³ங்மாத்ரத்வேந ஸாக்ஷயாத்மா விகாரரஹிதத்வத: |
ஆநந்த³க⁴ந ஆத்மா⁵ஸௌ பரப்ரேமாஸ்பத³த்வத: || 20.59 ||

மா ந பூ⁴வம் ஸதா³ ஸம்யக்³பூ⁴யாஸமிதி ஹீக்ஷயதே |
ஸச்சிதா³நந்தை³கரஸோ பா⁴த்யஸ்மாத்³த்³ரு³ஸ்யத: புரா || 20.60 ||

ஸர்வேஷு வ்யவஹாரேஷு நிர்விகல்பம் ஸ்பு²ரேத்புர: |
தமேவ பா⁴ந்தமந்வேதி தத்³பா⁴ஸா பா⁴ஸ்யதே ஜக³த் || 20.61 ||

இதி ஸ்ருத்யந்தரே ப்ரோக்த: பரமாத்மா பரிஸ்பு²ரந் (புரா ஸ்பு²ரந்) |
அக²ண்டை³கரஸ: ஸோ⁵யம் ஜராமரணவர்ஜித: || 20.62 ||

இத்யாத்மாநம் விவிச்யாத² யுஞ்ஜீத ப்ரணவேந தம் |
சதுர்ண்ணம் ஜாக³ராதீ³நாம் ப்ரத்யேகம் சதுராத்மதா || 20.63 ||

பூர்வமுக்தா யதா² தத்³வத³காராதி³ஷு கல்பயேத் |
ஆதா⁴ராதூ³த்தி²தோ வாயுர்நாபி⁴ஹ்ரு³த்கண்ட²கோ³ ப³ஹி: || 20.64 ||

நிர்க³ச்ச²ந் ஜநயேச்ச²ப்³த³ம் ஸோ⁵பி ஸ்தா²நைஸ்சதுர்வித:⁴ |
ஸம்ஜ்ஞா: பரேதி பஸ்யந்தீ மத்⁴யமா வைக²ரீதி ச || 20.65 ||

ஆக³மோக்தா வைக²ரீ து ஸ்ருயதே முக²நிர்க³தா |
வாச: பதா³நி சத்வாரி த்ரீணி கூ³டா⁴நி விக்³ரஹே || 20.66 ||

தூர்யம் மர்த்யா வத³ந்தீதி ப்ராஹ மந்த்ரோ⁵ப்யதிஸ்பு²டம் |
வைக²ர்யாத்³யா: பராந்தாஸ்து ஸப்³த³பே⁴தா:³ க்ரமாத³மீ || 20.67 ||

ஸ்தூ²லஸூக்ஷ்மௌ பீ³ஜஸாக்ஷி³ணவித்யேவ ஸ்ருதீரிதா: |
நிவ்ரு³த்திஸ்ச ப்ரதிஷ்டா² ச வித்³யா ஸாந்திஸ்ச வை கலா: || 20.68 ||

அகாரே⁵ஸ்மி⁵:⁵ஸ்சதுர்பே⁴தே³ ஜாக³ரம் து சதுர்விதம் |
 த்யாயேத்ஸாம்யம் தயோராப்திராதி³த்வம் சேதி சிந்தயேத் || 20.69 ||

ஜாக³ரே⁵சுக்ஷர்வ்யாப்திரஸ்தி வ்யாப்தோ⁵சகார: ககா²தி³ஷு |
 ஆதி³த்வம் லோகத: ஸித்³த⁴ம் ஜாக³ராகாரயோர்த்³வயோ: || 20.70 ||

ஸ்தூ²லஸூக்ஷமத்வாதி³ஸாம்யம் தத்³பே⁴தா³நாம் க்ரமாத்³ப⁴வேத் |
 ப²லம் யதா²கு³ணம் த்யானே ப⁴வேத்ஸர்வத்ர காமிந: || 20.71 ||

அகாரம் ஜாக³ரோ⁵ப்யேதமுகாரே ஸம்ஹரேத்ததா² |
 உகாரம் ச மகாரே தமோங்காரே நாத³ரூபிணி || 20.72 ||

அத² தூர்யம் சதுர்பே⁴த³மீஸக்³ராஸாதி³நாமகம் |
 த்யாயேந்மஹேஸ்வரோ⁵மாயீ யஸ்தமோம்⁵தோ க்³ரஸத்யயம் || 20.73 ||

காலாக்³நிலூர்ய: ஸம்ஹாரகாலே ஸ்வைஸ்தீவ்ரஸம்பி:4 |
 திரஸ்கூர்யாஜ்ஜக³த்தத்து லேஸாத்³பா⁴தி யதா² ததா² || 20.74 ||

ஓதோ⁵யம் ஸச்சிதா³நந்தை³ர்நாமரூபே ஜக³த்³க³தே |
 திரஸ்கூர்யாத் தே து லேஸமாத்³ரே பா⁴த: க்வசித்க்வசித் || 20.75 ||

யதா² ஸூர்யஸ்தம: ஸர்வம் ப்ரகாஸீகுருதே ததா² |
 அநுஜ்ஞாதா ஜக³த்ஸர்வம் ஸ்வாத்மமாத்ரம் கரோதி ஹி || 20.76 ||

தா³ஹ்யம் த³க்³த்⁴வா யதா² வஹ்நிர்நிர்வ்யாபாரோ⁵வஸிஷ்யதே |
 அநுஜ்ஞைகரஸஸ்தத்³வச்சிந்மாத்ர: பரிஸிஷ்யதே || 20.77 ||

அவாங்மநஸக³ம்யோ⁵யமவிகல்பஸ்சதுர்வித:4 |
 தூர்யபாத³ம் சதுர்பே⁴தே³ நாதே³ ஸஞ்சிந்தயேத்க்ரமாத் || 20.78 ||

ஸர்வஸ்ய ஜக³தோ வஸ்துதத்த்வம் யந்நிர்விகல்பகம் |
 ததா³த்மேதி ஸமாதா⁴ய சித்தம் தஸ்மிந் ப⁴வேத்³தி⁴ தத் || 20.79 ||

அத்²வா மந்த்ரராஜே தீ:4 ஸமாதே⁴யாத்மவாசிநி |
 ஸர்வஸம்ஹாரஸக்த்யாத்³யா அர்தா² உக்³ராதி³ஸப்³த³கா:3 || 20.80 ||

ஆத்மாநம் மந்த்ரராஜேந த்யாயந் ப்³ரஹ்மதயா புமாந் |
 ப்³ரஹ்மரூபோ ந்ரு³ஸிம்ஹ: ஸ்யாத்³யோக:3 ஸூத்³த⁴தி⁴யோ ஹ்யயம் || 20.81 ||

விவேகயோகௌ³ ஸம்ப்ரோக்தௌ த்³விதீயே க²ண்ட³ ஆத்மந: |

ப்ரணவே மந்த்ரராஜே ச த்³விவிதோ⁴ யோக³ ஈரித: || 20.82 ||

த்ரு²தீயமந்த்ரராஜஸ்ய ப்ரணவஸ்யாத்மநோ⁵பி ச |

ஏகீகாரேண யத்³த⁴யாநம் தத்ஸம்யக³பி⁴தீ⁴யதே || 20.83 ||

ப்ரு²தி²வ்யாத்³யாத்மகோங்கார: பாத³ உக்³ராதி³கோ⁵பி ச |

ப்ராபஸ்யந்த்யாதி³ரூப: ஸோ⁵யம் விஸ்வஸ்சதுர்வித:⁴ || 20.84 ||

தைஜஸப்ராஜ்ஞதுர்யாஸ்ச ததா² த்⁴யாத்வோபஸம்ஹரேத் |

அஸௌ ப்ரபஞ்சஹீந: ஸ்யாத்³விகல்பே ஸ்தி²ர: புமாந் || 20.85 ||

ஜ்ஞஸ்சிந்மாத்த்ரோ⁵ம்ரு²தோ நித்யோ ஹுதஸம்வித³வ்ரு²த்திக: |

ஸூத்³தோ⁴ ப்⁴ராந்திவிஹீநத்வாத்ஸம்விஷ்டோ⁵யமவிக்ரிய: || 20.86 ||

ப்ராணயாமேந நிர்விக்⁴நோ⁵நூப⁴வேதீ³த்³ரு²ஸாத்மதாம் |

ப்ராணதீ⁴நாம் மனோவ்ரு²த்தி: ப்ராணரோதே⁴ந ஸாம்யதி || 20.87 ||

நிர்விகல்பதி⁴யா பஸ்யேஜ்ஜக³த்ஸ்வாத்மதயா தா |

யாநே ப்ரபஞ்சம் ஸந்த்யஜ்ய ப்³ரஹ்மரூபேண திஷ்ட²தி || 20.88 ||

அந்யோ த்³ம்வோ⁵ஹ்மப்யந்ய இதி த்³வைதஸ்ய வாஸநா |

த்³ரு²ட⁴ சேத்தாத்³ரு²ஸீ தே³வ்யூஜோபாஸ்திரதோ²ச்யதே || 20.89 ||

யோ⁵ஸ்மிந் க²ண்டே³ வர்ணீதோ⁵ஸௌ ஸங்கல்ப: பூஜ்ய இஷ்யதே |

ஷட் து ஸ்தா²நாநி தே³ஹே⁵ஸ்மிந் பூஜாதா⁴ரா: ப்ரகீர்திதா: || 20.90 ||

ஆதா⁴ரநாபி⁴ஹ்ரு²த்³யப்⁴ரூமத்⁴யத்³வாத்³ஸாந்தகா: |

ஷோட³ஸாந்தஸ்ச தேஷ்வக்³நிப்³ரஹ்மாத்³யாநர்சயேத்க்ரமாத் || 20.91 ||

யஸ்சதுர்பே⁴த்³ ஓதாத்³யை: ஸோ⁵ம்ரு²தோ நிருபாதி⁴க: |

உபாதீ⁴நாம் போ³த⁴பா³தா⁴த்³விகல்போ⁵வஸேஷணாத் || 20.92 ||

ஸோ⁵விகல்ப: ஸர்வமயஸ்தஸ்மிந்ஸர்வாதி⁴ரோபணாத் |

யே ஜாக்³ராத்³யோ பே⁴தா³ஸ்சத்வாரஸ்தே⁵த்ர கல்பிதா: || 20.93 ||

பரிவாரா மந்த்ரராஜே மாஹாசக்ரே ப்ரகீர்திதா: |

ப்ரு²தி²வ்யாத்³யா: ஸப்த ஸப்த பே⁴தா³ மாத்ராஸ்த்விஹ ஸ்ருதா: || 20.94 ||

பரிவாரேண ஸம்யுக்தம் சது: ஸப்தாத்மகம் ப்ரபு⁴ம் |

ந்ரு²ஸிம்ஹமக்³நிருபம் தம் மூலாதா⁴ரே விசிந்தயேத் || 20.95 ||

பூ⁴ம்யாதி³மி: ஸப்தவித⁴ம் ஸ்தூ²லாத³யைஸ்ச சதுர்வித⁴ம் |

அகாரரூபம் ப்³ரஹ்மாணமேதம் நாபௌ⁴ விசிந்தயேத் || 20.96 ||

ஹ்ரு³தி³ விஷ்ணுமுகாரேண ப்⁴ருமத்⁴யே ச மகாரத: |

ருத்³ரம் நாதே³ந ஸர்வேஸம் த்³வாத்³ஸாந்தே³ஸ்க்³நிவத்ஸம்மரேத் || 20.97 ||

சது:ஸப்தாத்மகோ³மாயீ ஸர்வேஸோ ஹ்யநுபாதி⁴க: |

ஷோட³ஸாந்தே ஸுக²ம் த்⁴யாயேச்சது:ஸப்தாத்மலக்ஷிதம் || 20.98 ||

தேநாநந்தா³ம்ரு³தேநாத:⁴ஸ்தி²தாஸ்தா: பஞ்சதே³வதா: |

வ்யாப்தாஸ்சதுர்விதா:⁴ ஸ்தூ²லாதி³பி⁴ரித்யேவ சிந்தயேத் || 20.99 ||

உபசாரைரா³மோக்தைத்³வாம்ஸ்தாந்மநஸார்சயேத் |

ப்³ரஹ்மாதி³மூர்திபே⁴தே³ந ததை²க்யேநாபி பூஜயேத் || 20.100 ||

ப⁴க்ஷயபோ⁴ஜ்யைர்லேஹ்யசோஷ்யைரித்யேதைருபஹாரயேத் |

கு³ருஸ்ருத்யுக்³தமார்³கே³ண பூஜயித்வா யதா²விதி⁴ || 20.101 ||

மூர்திம் தேஜஸி ஸம்ஹ்ரு³த்ய தேஜஸ்சாத்மநி ஸம்ஹரேத் |

ஸூத்ரே விராஜம் ஸம்ஹ்ரு³த்ய ஸூத்ரமவ்யாக்ரு³தே ச தத் || 20.102 ||

அவிகல்பே தத்ர சித்தம் ஸமாதா⁴ய ஸ்தி²ரோ ப⁴வேத் |

பூஜ்யபூஜகயோர்பே⁴த³வாஸநா யஸ்ய ஹீயதே || 20.103 ||

சதுர்த²க²ண்டே³ யோகோ³ஸ்ய தீ⁴விஸ்ராந்தயை நிக்³த்யதே |

நாத³ஸ்தூரீய ஓங்காரஸ்தஸ்யாந்தே ஸ்பு²ரத³த்³வயம் || 20.104 ||

மந்த்ரராஜேந ஸாம்யம் தை: பாதை³நத்வா ப்ரஸாத³யேத் |

ப்ரணவாத்மதயா த்⁴யாத்வா³ஹமித்யாத்மதயா ஸ்மரேத் || 20.105 ||

யாவந்நிஸ்சலதா தாவத்ஸ்தி²த்வோர்த்⁴வம் சிந்தயேத்புந: |

க்ரு³த்ஸநமந்த்ரேண நத்வோமித்யுச்சார்யாந்தே ஸ்தி²ரோ ப⁴வேத் || 20.106 ||

த்⁴யாத்வோங்காரம் புநர்மந்த்ராந்மஹாவாக்யாத்³நுஸ்மரேத் |

மந்த்ரேண வா கேவலேந ந்ரு³ஸிம்ஹேதி பதே³ந வா || 20.107 ||

ஸம்ஸம்ரு³த்யாக²ண்ட³வாக்யார்த்²ம் யுஞ்ஜீதோங்காரமந்த்ரயோ: |

ஸம்ஸ்தப்⁴ய சித்தே ஸ்வாத்மாநம் கு³ணத்ரயவிவ்ரஜிதம் || 20.108 ||

ப்³ரஹ்மாதி³காநகாராத்³யை: ஸம்யோஜ்யாத்மநி ஸம்ஹரேத் |

தேஷாம் து காரணவித்³யாம் பா³கி⁴த்வா வஸ்துதோ³ஸுதீம் || 20.109 ||

க்ரு²த்வா சித்³ப⁴க்ஷிதாம் வீர: ஸம்ஸ்மரந்நிர்⁴யோ ப⁴வேத் |
 ப்³ரஹ்மா³த்³ந்மந்³ரராஜஸ்ய பாதை³ஸ்சித்³ருபதாம் நயேத் || 20.110 ||
 அவித்³யாம் விநிவ்ரு²த்தயைஷ ந்ரு²ஸிம்ஹ: ஸ்வயமுத்³ப³பெள⁴ |
 யோகா³ந்தரம் பஞ்சமே⁵ஸ்மிந் க²ண்டே³ ஸ்பஷ்டமுத்³ர்யதே || 20.111 ||
 அகாரார்த²ம் மந்³ரராஜபதா³ர்தை²ர்யோஜயேத்க்ரமாத் |
 சதுர்மூர்த்யாத்மகைர்யோகை³ரவிகல்பாந்தகைரபி || 20.112 ||
 சதுர்த³ஸபி⁴ரேகேநாப்யஜஸ்ரம் ப்ரயதோ வஸேத் |
 உக்³ரே வீரே மஹாவிஷ்ணுவுஜ்ஜ்வலே ஸர்வதோமுக்² || 20.113 ||
 ந்ரு²ஸிம்ஹே பீ⁴ஷ்ணே ப⁴த்³ரே ம்ரு²த்யும்ரு²த்யெள ந மய்யஜா |
 பா⁴தி ஹிம்ஸாகீ மாயா ந மய்யஸ்தி சிதா³த்மநி || 20.114 ||
 நமாமீதி பதா³த்³ப்³ரஹ்மாபி⁴ந்நதாமநுசிந்தயேத் |
 ஈத்³ருக்³யோகீ³ ஸ்யாத³காம: காம்யமஸ்ய ந ஸம்ப⁴வேத் || 20.115 ||
 நிஷ்காமோ⁵ஸௌ லௌகிகாநாம் காமாநாம் விநிவ்ரு²த்தித: |
 காம்ய ஆத்மா⁵பி போ³தா⁴ப்த: கிமந்யத்காம்யதே புந: || 20.116 ||
 உத்க்ராமதி ந தத்ப்ராண லீயந்தே து பராத்மநி |
 ப்³ரஹ்மைவ ஸந் புராப்யேஷ ப்³ரஹ்மாப்நோத்யவபோ³த⁴: || 20.117 ||
 ததோ²காரமகாரௌ ச யோஜ்யெள மந்த்ரபதே³ஷ்வத: |
 அஸ்மிந் க²ண்டே³ த்ரயோ யோகா³ தீ⁴விஸ்ராந்த்யை ப்ரகீர்திதா: || 20.118 ||
 ஷஷ்டே² க²ண்டே³ஸ்த² வித்³யாயா: ஸாத⁴நாந்யகி²லாந்யபி |
 ஜீவந்முக்³த்யவஸாயீநி ஸங்க்³ரு²ஹ்யந்தே ஹ்யதிஸ்பு²டம் || 20.119 ||
 விஷயாஸங்க்³ருபோ ய: பாப்மாஸாவாஸுரத்வத: |
 வித்³யேச்சா²ம் ப்ரதிப³த்⁴நாதி ஸோ⁵யமாதெள³ நிவர்³த்யதாம் || 20.120 ||
 ரஜஸ்தமோ வ்ரு²த்தயோ யா லோப⁴மோஹாத³யோ ஹ்ரு²தி³ |
 க்ருரத்வாத³ஸுராஸ்தே ஸ்யுர்தே³வா: ஸ்யு: ஸத்த்வவ்ரு²த்தய: || 20.121 ||
 ஸத்த்வாத்ஸஞ்ஜாயதே ஜ்ஞாநம் ரஜஸோ லோப⁴ ஏவ ச |
 ப்ரமாத³மோஹௌ தமஸோ ப⁴வதோ⁵ஜ்ஞாநமேவ ச || 20.122 ||
 அர்தா²வுக்³ராதி³ஸப்³தா³நாம் யௌ ப்ரோகௌ தாபநீயயோ: |

ஸகு³னாகு³ணபே³தே³ந தத்³யாநாத³ஸுராந் ஜயேத் || 20.123 ||

த்யக்த்வா ரஜஸ்தமோவ்ரு³த்தீ ஸாத்தவிகீம் வ்ரு³த்திமாஸ்ரிதா |
தீ³ஸ்சிதா³நந்த³மாத்மாநம் த்⁴யாயந்தீ தந்மயீ ப⁴வேத் || 20.124 ||

ததோ த்⁴யாத்ரு³த்⁴யேயபே³த³நிவ்ரு³த்தயை மந்த்ரராஜத: |
தூர்யாதூர்யமநுஸ்ம்ரு³த்ய ஸமாதி:⁴ ப்ரணவே ப⁴வேத் || 20.125 ||

மந்த்ரார்தே² ப்ரணவம் தீ³ர்க⁴முக்த்வா சித்தம் விலாபயேத் |
அழூர்³தமத்³வயம் ப்³ரஹ்மாநுப⁴வந் வர்ததே ததா³ || 20.126 ||

ஈத்³ரு³க் ஸமாதி⁴விக்⁴நாநாம் ஸாந்தயை புத்ரைஷ்ணாதி³கம் |
த்யக்த்வா சித்தம் ஸமாதா⁴ய ஜீவந்முக்³த: ஸுகீ² ப⁴வேத் || 20.127 ||

அகாராதி³ஷ்ட³ங்கே³ஷு ஸம்யோஜ்யாஸங்க³மத்³வயம் |
மந்த்ரார்த²மபி ஸம்யோஜ்ய ஹ்யகாராதீ³நுபேக்ஷதே || 20.128 ||

க²ண்டே³ஸ்த² ஸப்தமே யோகா:³ ப்ரவக்ஷயந்தே புநஸ்த்ரய: |
தேஷாமந்யதமேநா³ஸௌ வித்³வாந் காலம் நயேத்புமாந் || 20.129 ||

அகாரார்த²மஜத்வாத்³யைஸ்சிந்தயேத்³பு³த்³தி⁴ஸாக்ஷிணம் || |
உத்கர்ஷாத்³யைருகாரார்த²ம் மந்த்ரதே³வம் விசிதயேத் || 20.130 ||

அநூத்³ய ஸாக்ஷிணம் ப்ரோக்தம் மந்த்ரதே³வத்வமஸ்ய தத் |
உத்க்ரு³ஷ்டத்வாதி³பி:⁴ ஸப்³த:³ ப்ஞ்சபி⁴ஸ்சிந்தயேத்ததா² || 20.131 ||

உத்தரை: ப்ஞ்சபி⁴ர்தே³வமநூத்³ய பரமாத்மதாம் |
மஹத்வாத்³யைர்மகாரார்த²ரூபம் தஸ்ய விசிந்தயேத் || 20.132 ||

ஸரீரத்ரயஹீநோ ய: ஸச்சிதா³நந்த³லக்ஷண: |
ஸ ஏவ ப⁴வதி த்⁴யாநாத்³யோகோ³ஸ்யம் ப்ரத²மோ ப⁴வேத் || 20.133 ||

அந்யேந கஸ்த்வமித்யேவம் ப்ரு³ஷ்டா: ஸர்வே³பி மாநவா: |
அஹமித்யாஹு³ரேதேஷாமஹமித்யபி⁴தா⁴நத: || 20.134 ||

அஹம்ஸப்³தே³ ப்ரத்யகா³த்மவாசிந்யாதே³ரகாரத: |
ப்ரத²மே ப்ரத²மாத்³வர்ணாதா³த்மாநமநுசிந்தயேத் || 20.135 ||

ப்³ரஹ்மண: ஸச்சிதா³நந்தா³ வீக்ஷயந்தே ஸர்வவஸ்துஷு |
தஸ்மாத்ஸர்வாத்மகம் ப்³ரஹ்ம மகாரோ ப்³ரஹ்மஸப்³த³க:³ || 20.136 ||

மகார: ப்ரணவஸ்யாந்தே யஸ்தேந ப்³ரஹ்ம சிந்தயேத் |
ஆத்மநோ ப்³ரஹ்மணைகத்வமுகாரேண விசிந்தயேத் || 20.137 ||

ஆத்மா ப்³ரஹ்மேதி வாக்யார்தே² யோகோ³ஸ்யம் ப்ரணவே ஸ்ருத: |
அர்தே² தத்வமஸீத்யஸ்ய யோகோ³ஸ்த² ப்ரணவே ப⁴வேத் || 20.138 ||

ஸர்வாத்மகம்ப்³ரஹ்ம யத்ஸ்யாது³க்³ராதி³பத³பா⁴ஷிதம் |
ஸம்ஹாரே ஜக³த³த்³ரு³த்வாத்ஸ்யோகாரார்த²தோசிதா || 20.139 ||

ஸம்ஹ்ரு³தே ஜக³தி ப்³ரஹ்ம ஸததம் ஹ்யவதிஷ்ட²தே |
புநருக்³ராதி³ஸப்³தை³ஸ்தத³க²ண்ட³த்வேந ஸம்ஸம்ரேத் || 20.140 ||

ஸாக்ஷிணம் மந ஆதீ³நாமாத்மாநம் து மகாரத: |
த்⁴யாத்வா ப்³ரஹ்மத்வஸம்பத்தயை த்³ரு³ஷ்டிஸ்ரு³ஷ்டிமநுஸம்ரேத் || 20.141 ||

ப்³ரஹ்மாத்மநோஸ்து ஸமயோரைக்யம் த்⁴யாயேது³காரத: |
ப²லம் து பூர்வவத்³வித்³யாத்ரயோ யோகா³ இதீரிதா: || 20.142 ||

சத்வாரோ ஹ்யஷ்டமே க²ண்டே³ யோகா³ஸ்துர்யஸ்ய பா⁴ஸகா: |
ஓங்காரநாமா ப்ரணவே நாதோ³ யஸ்தத்ர வர்ணித: || 20.143 ||

ஓதாநுஜ்ஞாத்ரநுஜ்ஞாதைரவிகல்ப இதீரிதை: |
பே⁴தை³ர்யோகா³ விபி⁴ந்நா: ஸ்யுரப⁴யம் ப்³ரஹ்ம தைர்ப⁴வேத் || 20.144 ||

ஓங்காரமந்த்ரயோர்த்⁴யேயம் வஸ்து யத்³ப³ஹுதே³ரிதம் |
தத்தத்த்வம் நவமே க²ண்டே³ விஸ்பஷ்டம் ப்ரவிவிச்யதே || 20.145 ||

ய ஆத்மா த்⁴யாத்ரு³தே³ஹேஷு யஸ்ச த்⁴யேயேஷு பா⁴ஸதே |
ஏக ஏஷ ஸ சித்³ருபோ மாயயா பா⁴த்யநேகவத் || 20.146 ||

ஸுஷுப்தௌ ஜீவசைதந்யமத்³வைதம் ப்³ரஹ்மதாம் வ்ரஜேத் |
ஜக³த்ஸர்வமவித்³யேதி ஸர்வைரப்யநுபூ⁴யதே || 20.147 ||

ஸ்ரு³ஷ்டே: ப்ராக³ப்யேவமாஸீத்ஸா மாயா வடபீ³ஜவத் |
அநேகரூபதாம் ப்ராப்ய ஜீவேஸாவபி நிர்மமே || 20.148 ||

கார்யோபாதி⁴ரயம் ஜீவ: காரணோபாதி⁴ர்ஸ்வர: |
உபாத்⁴யோர்யௌ சிதா³பா⁴ஸௌ தெள ஜீவேஸாவுதீ³ரிதௌ || 20.149 ||

நியந்தேஸோ⁵நுமந்தா து ஜீவ: ஸோ⁵பி த்³விதா⁴ ப⁴வேத் |
ஸமஷ்டிவ்யஷ்டிரித்யாத்³யைஸ்தயோ: ஸர்வாபி⁴மாநவாந் || 20.150 ||

ஹிரண்யக³ர்ப:4 ஸுல்த்ராத்மா த்ரிமூர்திஸ்சேத்யுத்³ர்யதே |
ப்³ரஹ்மா விஷ்ணுஸ்ச ருத்³ரஸ்ச மூர்தயோ கு³ணபே⁴த்³த: || 20.151 ||

லிங்கோ³பாதி⁴த்வதோ ஜீவா அபீஸா: ஸர்வவித்த்வத: |
ஸமஷ்டி: ஸமுதா³யாத்மா வ்யஷ்டிஸ்து ப்ரு²த²கா³த்மவாந் || 20.152 ||

ஸமஷ்டி: ஸுத்ரவஜ்ஜ்ஞேயோ ப்³ரஹ்மாண்டா³க்²யவபுர்விராட் |
தே³வதிர்யங்மநுஷ்யாதி³தே³ஹோ வ்யஷ்டிரிதீர்யதே || 20.153 ||

பர: ப்ரவிஸ்யம் தே³ஹேஷு மாயயா கூ³ட⁴வத்ஸ்தி²த: |
த்³வைதஸ்ய மாயிகத்வேந தத்த்வமத்³வைதமிஷ்யதாம் || 20.154 ||

ஸந்மாத்ரோ நித்ய இத்யாதி³ ஸ்ருத்யா தத்து ஸ்பு²டீக்ரு²தம் |
ஆத்²ர்வணே து கைவல்யப்ரமுகா:2 ஸ்ருதய: ஸ்பு²டா: || 20.155 ||

ஸ்ருதிஸம்ரு²தீதிஹாஸாநாமபி⁴ப்ராயவித்³வ்யய: |
ஸ்ருதிவ்யாக்²யாநதஸ்துஷ்யாத்³வித்³யாதீர்த²மஹேஸ்வர: || 20.156 ||

இதி ஸ்ரீமத்³வித்³யாரண்யமுநிவிரசிதே அந்ரு⁴திப்ரகாஸே
தே³வவித்³யாக்²யோ ந்ரு²ஸிம்ஹதாபிநீவிவரணே நாம விம்ஸோ⁵த்⁴யாய: || 20 ||

|| ஓதத்ஸத்³ப்³ரஹ்மார்பணமஸ்து | ஸ்ரீரஸ்து ||

Proofread by Rama Sivaraman, Suvarna Sudagoni, Preeti Bhandare

——
Shrimad VidyananyasvAmivirachitah Anubhutiprakashah
pdf was typeset on February 19, 2026

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

